ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HAYKATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՀԵՌԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ·—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանկ	75 ֆրանկ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Բաւշխա	225 ֆրանկ	140 ֆրանկ	
Ուրիշ երկիրներ	265 ֆրանկ	110 ֆրանկ	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ MARDI 1 Novembre 1938

ԺԸ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3875

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՊԱՏՈՒԱՐՆԵՐ ՈՐ ԿԸ ՓԼԻՆ...

— oo —

— « Խաղաղութիւն երկրէն դուրս »...

Անշուշտ՝ երկրէն — Թուրքիոյ — ապահովութեան համար :

Չուիցերիա, ինչպէս եւ Նորվեկիա կամ Շուէտ աշխարհի ա - մէնէն խաղաղասէր պետութիւններն են, բայց նման սկզբունք չու - նին :

Զունին, որովհետեւ իրենց սահմաններէն ներսի մասին սահ - մաններէն դուրս զանուող վտանգի մը կամ վտանգներու կասկածը չունին :

Թուրքիա այդպէս չէ : Այդպէս չէր նոյնիսկ այն օրերուն, երբ « Սաքարիայի յաղթականը », Իսմէթ, նաեւ Լոզանի յաղթականն էր զարթած, բախած էր մինչեւ անդամ Քըրզըճի հետ, եւ Էնկիւրիէն մինչեւ Պոլիս «Ինկիլիզն անդամ ալած» ըլլալու աղաղակը կը բարձրանար ...

Էնկիւրի այդ օրերուն իսկ կը զիտակցէր որ յաղթանակները արիւնքներ կ'ընծայեն, բայց այդ արիւնքները կը կարօտին ա - պահովութեանց՝ տեւական դառնալու համար :

Յաղթանակ ու անկախութիւն, այո՛ : Բայց՝ վա՞ղը : Երբ մա - նաւանդ սուրերը պատեանուած էին, բայց պայքարը դադրած չէր : Աւելին, — եթէ կային յաղթականներ, կային եւ պարտեալներ : Այսինքն՝ յղփացածներ ու ճնշուածներ, ինչ որ կ'ենթադրէր նոր խլրտումներ կամ նոյնիսկ նոր բախումներ, որոնց ծայրը միշտ ... «վերմակ»ին կրնար հասնիլ :

*Հարկ էր, ուրեմն, ապահասանիլ նախ սեփական ուժին : Ու, ա - ռաջին տեղիս, կռնակ տուաւ Մ. Քեմալեան : Ատիկա իր առաջին պատուանդանն էր : Կամ՝ յենարան մը, որ զօրավիզ պիտի ըլլար իրեն : Պիտի վերականգնէր զինքը : Ու մանաւանդ պիտի զինէր : Ա - ւելի քան տասը տարի տեւեց այս «զինակցութիւնը» իրրեւ ԱՌԱ - ՋԻՆ պատուանդան : Բայց, այդ տասը տարուայ ընթացքին, « ա - խտաւորական հայրենիքը », ապահած ու պարտուած՝ զանազան երկիրներ կարմիրով ներկելու իր փորձերուն մէջ, տակնուվրայ քիւ երկարել « Իմպերիալիզմ »ին : « Աւազակներու որջը », Փշնեւ, « Աղաղակներու » ճակատին տպչոնտուածը դարձաւ : Եւրո - պան անհանգիստ էր արդէն : Իսկ ճակատները՝ գրեթէ ճչդուած : Ու պայքարը ծայր տուած : Թուրքիա՝ կղմնակից զոյավիճակի պահպանումին, այդ ճակատին հետ պիտի ըլլար, անշուշտ : « Երկ - րէն դուրս խաղաղութեան » սկզբունքը այդ կը թելադրէր իրեն : Ու լծուեցաւ աշխատանքի : Աւելի քան նոյնիսկ ... Անգլիան : Բիւշիւ Աթաս զարձաւ օրուան մարդը : Մոսկուա, Պելկրատ, Աթէնք, Փա - րիզ, Փրակա, Պուքրէշ, Լոնտոն : Աւելի վերջ, Թահիրէ, Պաղտատ, Թէհրան : « Հաւաքական ապահովութեան » քաղաքականութեան օ - րերուն էր այդ : Այսինքն՝ զոյավիճակէն զոհ պետութեանց միա - կամ կամ միաճակատ չարժելու չրջանը : Ու չրջանը նաեւ մեծ ու փոքր համաձայնութիւններու կամ ուխտերու : Ու Թուրքիան ոտ - քով – ձեռքով մտած էր այդ չարժման մէջ : Մանաւանդ որ, նոյն առաջադրութեամբ, Անգլիա ու Ռուսիա զայն քաշած ու տարած էին Ազգ. Դաշնակցութենէն ներս ...

Ուխտ՝ Պալքաններու մէջ : Ուխտ Միջերկրականի մէջ : Ուխտ Սաատապատի կամ Արեւելքի մէջ ... : Ասիկա երկրորդ պատուան - դը կամ յենարանն էր Թուրքիոյ : « Երկրէն դուրս խաղաղութեան » պահպանումին. հետեւապէս եւ՝ երկիրը կամ « վերմակը » որ եւ է կրակէ զերծ պահելու ճիզը :

Այս երկրորդ պատուանդանը կամ յենարանը, սակայն, փլաւ աւելի չուտ քան առաջինը : Սար, Հռենոս, Սպանիա, Իտալեւանդ - լական մերձեցում, բայց մա՛նաւանդ Անշլուս,— վերիվայր ընչե - ցին եւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը եւ հաւաքական ապահովու - թիւնը :

— « Պատժարկութիւն Իտալիոյ դէմ » :

Ի՛նչ իրախուսիչ հեռանկար էր ասիկա Թուրքիոյ համար : Ու ան, ոտքերը զեռնէ՛ն կտրած, որքան անվերապահ կերպով ու - զած էր, իր ... չորս ու կէս նաւով, պողպատեա՛յ Անգլիան « պաշտպանել » Իտալիոյ դէմ : Պաշտպանել՝ յետոյ նոյն Անգլիա - յին պաշտպանուելու միամտութեամբ : Ո՛չ, սխալ դրինք բառը : Ապահովաբար, կամ , աւելի ճիշդ՝ վտահաբար Էնկիւրի եւս դիտէր թէ Անգլիոյ չուանով հորը չիջնուիր : Բայց, հարկադրուած էր,— յաղթական Իտալիա մը անխուսափելի վտանգ մըն էր իրեն համար : Ու մանաւանդ՝ հարկ էր կանգուն ու տեւական պահել պաժարկութեան կամ հաւաքական ապահովութեան կերպը : Ե - թովպիէյէն վերջ, չէ՞ որ կարգը կրնար գալ Փոքր Ասիոյ ... :

Ի դերեւ ելաւ նաեւ այս յոյսը, ինչպէս ըսինք : Աւելի քան յի - սուն պետութիւններու կազմած ճակատը փշուր - փշուր եղաւ ... : Ու Էնկիւրի, պոչը ժողված, ամփոփուեցաւ իր պատեանին մէջ,— Բիւշիւ Աթաս իր ճամբորդական պայուսակը հանգստեան կ'չած էր արդէն : Իսկ « անծանօթ սուզանաւը » ճիրթի կը խաղար Մար - մարայի ու նոյնիսկ Սեւ ծովու մէջ ... :

Բարդեցէք այս բոլորին վրայ անկումները Թիթուլէսքուի ու Լվիթվէի : Քայքայումը պալքանեան ուխտին : Ու յետոյ՝ անկումը Իսպնի, որ իր հետ կը տանէր Թուրքիոյ պատրանքը,— հաւաքա - կան ապահովութեան սկզբունքը, փլցնելով, միանգամընդմիշտ, Էնկիւրիի այդ պատուանդանը եւս ...

« Դուրսի խաղաղութեան » այս անապահովութեան մէջ էր որ Թուրքիա սոխպուած եղաւ հրաժարիլ ոչ միայն իր այս սկզբունք - քէն՝ քացառապէս սեփական ապահովութեան մասին մտահոգուե - լով՝ օր օրի աւելի միանակ զգալուն համար ինքզինքը, հրաժարեցաւ նաեւ ներքին բացարձակ անկախութեան առաջադրութենէն :

Եւ որովհետեւ մանակի չահերու, կամ, աւելի ճիշդ, մանար - կի վտանգներու նոյնութիւն մը ծնաւ, Միջերկրականի մէջ, իր ու

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱՒ

— oo —

ԺՈՐԺ ՊՈՆԷ ՊԱՏՄԱԿԱՆՆ ԸՐԱՒ ՎԵՐՋԻՆ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ

— oo —

Առաջակաւներն իզձին իրենց կապը հանալիավարներուն հետ

— oo —

Շաբաթ առաւօտ վերադարձաւ արմատականներու համա - ժողովը եւ անմիջապէս սկսաւ վիճաբանութիւնը ընդհ. քաղաքա - կանութեան մասին : Ռէթոըէ եւ Անկլէ կը պահանջեն, որ Ֆրանսա չընկրկի,— առաջինը ըսաւ թէ Ֆրանսական արդի քաղաքականու - թիւնը կը յիշեցնէ Սառուալի տարիները, երկրորդը աւելցուց թէ կը յիշեցնէ « Ֆլանէնի քաղաքականութիւնը արմատականներու վերարկուին տակ » :

Յետոյ բեմ բարձրացաւ արտաքին նախարարը, Ժորժ Պոնէ :

Ժորժ Պոնէ ըսաւ թէ տադնապը սկսած էր արդէն, երբ իշխանութեան գլուխ եկաւ իրենց կառավարութիւնը : Չեխեսլովաքիոյ մէջ դերման փոքրամասնութեան հարցը մտահոգութիւն կը պատճառէր Ֆրանսական կառավարութեան : Բայց պէտք է խոստովանիլ, որ հարցը նոր չէր,— 1919էն սկսեալ, երբ խորհրդակցութիւն կը կատարուէր Վերսայլի դաշնագրին մասին, նոյն հարցը կը զբաղեցնէր օրուան մեծերը : Աւստրիոյ սոցիալ - դեմոկրատ վարչապետը, Րէննէր, կը բողոքէր ու կ'ըսէր թէ « երբեք Չեխերը պիտի չկարենան ճնշել դերման փոքրամասնութիւնը եւ, Վերսայլի դաշնագրով, Եւրոպայի սրտին վրայ պիտի ստեղծուի քաղաքացիական պատերազմի օջախ մը, որ կրնայ վտանգել աշխարհի խաղաղութիւնը եւ արդելք հանդիսանալ ընկերային վերելքին » : Արդարեւ, յետագային մեծ դժուարութեանց բախեցան Չեխերը, ինչպէս մեր դէսպաններն պարբերաբար կը հաղորդէին մեզի 1921էն սկսեալ : Այդ պայքարները սուր հանգամանք մը ստացան երբ Գերմանիա վերականգնեց իր զինուորական վիճակը եւ կցեց Աւստրիան :

Տալատիէի կառավարութիւնը, իշխանութեան գլուխ գալով , տեսաւ որ տադնապ մը ստեղծած է արդէն չեխական այս հարցը :

Անշլուսը կատարուած էր Մարտ 15ին, Տալատիէի կառավարութիւնը կազմուած էր Ապրիլ 10ին : Ահա հինգ օր վերջ Հիւնլայն կը գծէր իր ծրագրին ութ կէտերը, լայն ինքնավարութիւն մը պահանջելով Զուտէթներուն համար :

Ֆրանսական կառավարութիւնը աշխատեցաւ օգնել Չեխեսլովաքիոյ, որպէսզի կարենայ լուծում մը գտնել այս հարցին, որ չեխական հարցէ աւելի քան մըն էր եւ կը սպառնար աշխարհի խաղաղութեան : Անհրաժեշտ էր նոյնպէս հասկացողութեան մը գալ Անգլիոյ հետ՝ ներդաշնակելու համար մեր գործունէութիւնը, եթէ պատերազմ ծագէր : Մի՛ մոռնաք որ բրիտանական կառավարութիւնը կը զգուշանար յանձնառութեան տակ մտնել որ եւ է հարցի համար որ կը չահագրգռէր կեղր. Եւրոպան, ուր ցեղային այլազանութեան մը պատճառով պակաս չեն ներքին կռիւները : Լոնտոն զացինք 28 Ապրիլին, երկար խորհրդակցութենէ մը վերջ Չեմպըրլէն յանձն առաւ օգնել մեզի հարցի մը մէջ, որով երբեք չահագրգռուած չէր, ոչ ալ դաշնագրով կապուած էր : Մեր խնդրանքով՝ պիտի կատարէր միջնորդի դեր : Այս առթիւ յայտնեց , որ եթէ Ֆրանսա ստիպուի միջամտել ինչպէս կը պարտադրէ չեխ - ֆրանսական դաշնագիրը, Անգլիա պիտի կանգնի Ֆրանսայի կողքին : Բայց ուշադրութիւն ըրէք, Անգլիա չըսաւ մեզի. « Ըրէք ինչ որ կ'ուզէք, եւ ես պիտի հետեւիմ ձեզի՝ աչքերս խուփ » : Այլ, ընդհակառակն, յանձն պիտի առնէ կուտար մեզի թէ Անգլիա յանձն առած է օժանդակել Ֆրանսայի այն ժամանակ միայն, երբ կը բռնաբարուին մեր սահմանները, եւ ոչ թէ չեխական սահմանները :

Ուրեմն կը վտանգէր մնալ միջնորդի դերին մէջ, ինչ որ մեծ բան էր : Չեխեսլովաքիա ղրկուեցաւ լորտ Րընսիմէնը, որու միջ - նորդութեան հաւանութիւն տուին ոչ միայն Պերլին ու Փրակա, այլ եւ մեր կառավարութեան հետ՝ բոլոր Ֆրանսական կուսակցութիւնները : Երբ կ'ընդունիք միջնորդ մը, պարտաւոր էք ընդու -

(Յօդուածը շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Անգլիոյ միջեւ, ապահովեցաւ անոր՝ ընդդէմ իտալական ձգտում - մին :

Այդ օրերուն էր որ անշլուսը տեղի կ'ունենար : Ու Թուրք մա - մուլը բարձրաղաղակ կը գոչէր,— « Գերմանիա Արեւելք կու գայ » :

Այսուհանդերձ, դեռ « Արեւմուտք » մը կար : Ըսել կ'ուզենք, տակաւին կար ուժ մը որ կրնար կասեցնել այդ արշաւը : Չեխոսլո - վաքիոյ ողբերգութիւնը փլցուց եւ այդ պատրանքը : Զինակցու - թիւն, դաշինք, խոստումներ,— ո՛րքան վնասակար պատրան - քներ էին ուրեմն : Ու Էնկիւրին չէր որ աչքերը պիտի փակէր այս փլուզումին առջեւ :

Ի՞նչ կը մնար ընել : Վտանգին դէմ պատուար դնելու պատ - րաստուր փորձին դէմ՝ նոյն այդ վտանգին հետ « հաակցուելու » հարկադրանքին փարիլ : Էնկիւրի ա՛յդ փորձեց՝ դէմքը դարձնելով Գերմանիոյ : Պատուարներու այս իրարայաջորդ փլուզու - մէն վերջ, ի՞նչ է տարբերութիւնը Օամ. կայսրութեան եւ « նոր Թուրքիոյ » միջեւ ...

Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԶԷՅՄՊՐԼԷՆԻ ՀՈՎԱՆՈՑԸ

Մեպտեմբերին, Ֆաղաքական տագ - նապի ծանր օրերուն, երբ Եւրոպան նոր համաշխարհային պատերազմի մը լուսջ ապառնալիքին ենթարկուեցաւ , աշխարհի ուշադրութիւնը կեդրոնա - ցաւ ոչ միայն վարչապետ Չեյմպրլէ - ին, այլ նաեւ անոր ... հովանոցին վր - րայ :

Ժողովուրդներու դիտող աչքերը, ո - րոնք մեծ մարդիկներուն տարօրինակ սովորութիւնները յանկարծ կը բռնեն, չվրիպեցան նշմարելու սկովտիացի սեծ ծերուկին հովանոցը, զոր ան հե - սը պտտցուց Պէրխթէսկատէն, կո - տըսպէրկ ու Միւնխէն, ամէն անգամ որ օդանաւով կը սուրար համատարած հրդեհի մը բռնկումը խափանելու մը - տահոգութեամբ :

Եւ ինչպէս Չեյմպրլէն լմնը, իբր Ֆաղաքական դէմք, յանկարծ , մէկ ոս - տոտմով անմահացաւ, անցաւ պատ - մութեան, նոյնպէս ալ իր հովանոցը սեմոռանալի մնաց ժողովուրդներու յիշողութեան ու երեւակայութեան մէջ :

Եւ արդիւնքը այն եղաւ, որ այսօր արդէն անգլիական լեզուն հարստա - ցած է նոր բառով մը ... Չեյմպրլէնն, որ կը նշանակէ հովանոց :

Լոնտոնի մէջ, ուր մառախուղն ու դանդաղ անձրեւը յաւիտենական են, սպաղարիւն Անգլիացին առաւօտ կա - նուխ աշխատանքի փութացած ատեն, դունեն դուրս չելած , շուրջը կը նայի, միտքը կ'ըլլայ իր հովանոցը եւ դատ - նալով կնոջը՝ կ'ըսէ. « Կը թուի թէ պիտի անձրեւէ, խնդրեմ, չէյմպրլէնս ինծ տուր » :

Կամ, փարիզի նորաձեւութեան տու - ները, առիթը ձեռքէ չփախցնելու իւ - րայատուկ արթնամտութեամբ, շու - տով մեծ վաճառատուներու ապակե - փեղկերը պիտի զարդարեն գոյնզգոյն ու պէս պէս ... *չամպրլէն*ներով :

Բառը իր բազաֆացիութեան իրա - ւունքը ստացած է արդէն : Անգլիական կամ փրանսական բառարաններու նոր տպագրութեանց մէջ շուտով պիտի գտ - նէք *չամպրլէն* նոր բառը, որ թարգ - մանի հովանոց, անձրեւանոց :

Հետաքրքրական է լեզուներու զար - գացումը եւ նորանոր բառերու կեր - տումը՝ արդի մշակոյթի մէջ : Ամէն օր ժողովուրդը հարիւրաւոր նոր բա - ռեր, նոր ոճեր, նոր ասութիւններ կը ստեղծէ, կը կիրարկէ զանոնք առօր - եայ խօսակցութեանց մէջ, կ'ընդհան - րացնէ եւ լեզուի անբաժան մասը կը դարձնէ :

Պատերազմի ընթացիքին եւ այնուհե - տեւ մինչեւ այժմ իւրաքանչիւր բառեր ու արտայայտութեան ձեւեր , ոճեր, ասացուածքներ մուտք գործած են արեւմտեան մեծ լեզուներու մէջ՝ անգլիերէն, փրանսերէն, գերմաներէն եւն. :

Կեանքը կը յեղաշրջուի, ապրելա - կերպի ձեւերը կը փոխուին, շօշափելի ու թանձրացեալ աշխարհի իրերը նոր կերպարանքներ կը ստանան. մարդոց զգացումներն ու մտածումներն ալ յե - ղաշրջումներ կը կրեն : Եւ ահա հա - զարաւոր նոր բառեր ու նոր ոճեր՝ արտայայտելու ինչպէս իրերը, նոյն - պէս վերացական, անշօշափելի երբու - թիւնները :

Եւ լեզուները կը զարգանան, կը նո - խանան, կը յառաջդիմեն :

Իսկ մեր « մեծասփո՞ւիչ »ը : Ան ալ զերծ չէ այս ընդհանուր կարգէն եւ պէտք չէ որ զերծ ըլլայ : Ան ալ կը հարստա - նայ, կը զարգանայ եւ պէ՛տք է որ նո - խանայ ու զարգանայ :

Բայց մէկ պայմանով :

Հսկել, բծախնդիր ըլլալ, պահան - ջել որ մեր գրողները չպղծեն անոր մաքրութիւնը , անարատութիւնը, նկուճութիւնը եւ ամէն ջանք թափեն, որ « մեծասփո՞ւիչ »ը մնայ մեծասփո՞ւիչ :

ԱՍԱՏՈՒՐ

«ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐ»Ը ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

— oo —

Նոյեմբեր 29, չաբաթ դիշեր, չափազանց խանդավառ ու չատ հանդիսաւոր կերպով տօնուեցաւ « Դաշնակցութեան Օր »ը, Փըթի Թուռնալի ընդարձակ սրահին մէջ : Մուտերամ բազմութիւն մը ճիշդ ժամանակին եկած տեղ գրաւած էր արդէն : Այնքան որ՝ պահեստի աթոռներն իսկ սրահ բերուած էին, տեղ տալու համար հետզհետէ խուժող երկսեռ բազմութեան :

Բեմը զարդարուած էր չքեղ կերպով, ուր կ'երեւային մեծա - տառ վերտառութիւններ՝ կանանչներու մէջ, — « Կեցցէ Հայ Ժո - ղովուրդը », « Կեցցէ Հայ Դատը », Կեցցէ Հ. Յ. Դաշնակցութիւ - նը » : Հանդէսը սկսաւ « Մշակ բանուոր »ով՝ երկսեռ երգչախումբին կողմէ, զոր կը վարէր ընկեր Ս. Յովհաննէսեան : Բացման ճառ մը կարդացաւ, խոր լռութեան մէջ, ընկերուհի Ֆլորա Անահիտ :

Յետոյ տեղի ունեցան, յաջորդաբար , գեղարուեստական բաժնի թիւերը : Օրուան առթիւ ճառեր խօսեցան ընկ. ընկ. Հ. Վիշապեան եւ Վ. Իշխանեան : Պ. Օ. Պոլտուին, Անգլիոյ նախորդ վարչապետին որդին, որ հանդէսի միջոցին եկաւ ընկերը Ա. Մա - տիսեանի հետ, իր ցանկութեան վրայ բեմ հրաւիրուելով՝ խրախու - սանքի խօսքեր ըրաւ, Փրանսերէն լեզուով :

Հանդէսի ամբողջ տեւողութեան խանդավառ մթնոլորտ մը կը տիրէր սրահին մէջ : Կէս գիշերէն վերջ սկսաւ պարահանդէսի բա - ժինը որ տեւեց մինչեւ արշալոյս : Հանդէսը, սկիզբէն մինչեւ վերջ, անցաւ կարգապահ, ոգեւոր ու նաեւ տպաւորիչ :

Հանդէսին մանրամասն նկարագրութիւնը պիտի տանք առան - ձին :

ՏԱԼԱՏԻԷԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՒ ՆՈՐ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ—ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ

Ֆրանսական դահլիճը նիստ գումարեց երէկ եւ ղբաղեցաւ նոր հրովարտակ - օրէնքներու բովանդակութեան քննութեամբ : Քաղ - ուած տեղեկութեանց համաձայն, Տալատիէ նախապէս երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեց ելմտական նախարարին հետ, ճչդելու համար այն զոհողութիւնները, որոնք պիտի պարտադր - ուին Ֆրանսայի բնակչութեան, վերականգնելու համար երկրին ելմտական կացութիւնը :

Հրովարտակ – օրէնքները պիտի չհրատարակուին ամէնքը մէկ անգամէն : Դահլիճը յաջորդաբար պիտի ղբաղի իւրաքանչիւրին քննութեամբ եւ խմբագրութեամբ, մէկ մասը պիտի երեւի, այս չաբաթ, Պաշտօնաթերթին մէջ :

Այս հրովարտակ - օրէնքները կը վերաբերին որքան ելմտա - կան եւ անտեսական, նոյնքան ընկերային փոփոխութիւններու, ո - րոնք պիտի կատարուին երկրին մէջ : Կառավարութիւնը մտադիր է որոշ փոփոխութիւններ մտցնել նաեւ օտարականներու կացու - թեան վերաբերեալ օրինական ձեւակերպութեանց մէջ :

Զրոյց չըլլած ըլլալով որ Տալատիէ կը խորհի ընդլայնել պահ - լիճին կազմը եւ կարգ մը մանուզէաններ առնել դահլիճէն ներս, իրազեկ անձերու կողմէ հերքուեցաւ այդ զրոյցը :

ՀՅԱՅՈՑ ԿՈՂՄԻ ԱՐՇԱԿ

Հեղ. Բ-ԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

Հրատ. Ա. ՀԱՄԱԼՅԱՆԻ

Ա

Հոկտեմբերի 15-ին, ժամը 10-ին, Ալեքսանդրապոլի ռազմական կայազորի հրամանատարի ընդունարանում հավաքվել էին ռազմական խորհրդի անդամները՝ գնդապետ Ռոստոմ Ռոստոմյանը, գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանը, գնդապետ Ստեփան Ստեփանյանը, գնդապետ Գրիգոր Գրիգորյանը, գնդապետ Ներսես Ներսիսյանը, գնդապետ Հովհաննես Հովհաննիսյանը, գնդապետ Մարտիրոս Մարտիրոսյանը, գնդապետ Սարգիս Սարգսյանը, գնդապետ Վարդան Վարդանյանը, գնդապետ Հակոբ Հակոբյանը, գնդապետ Տիգրան Տիգրանյանը, գնդապետ Արտավազդ Արտավազդյանը, գնդապետ Գևորգ Գևորգյանը, գնդապետ Մկրտիչ Մկրտչյանը, գնդապետ Սահակ Սահակյանը, գնդապետ Պետրոս Պետրոսյանը, գնդապետ Հարություն Հարությունյանը, գնդապետ Ղազար Ղազարյանը, գնդապետ Աբրահամ Աբրահամյանը, գնդապետ Մովսես Մովսիսյանը, գնդապետ Եղիշե Եղիշյանը, գնդապետ Նիկողայոս Նիկողոսյանը, գնդապետ Թադևոս Թադևոսյանը, գնդապետ Զաքարիա Զաքարյանը, գնդապետ Ստեփանոս Ստեփանոսյանը, գնդապետ Հովսեփ Հովսեփյանը, գնդապետ Գրիգոր Գրիգորյանը, գնդապետ Ներսես Ներսիսյանը, գնդապետ Հովհաննես Հովհաննիսյանը, գնդապետ Մարտիրոս Մարտիրոսյանը, գնդապետ Սարգիս Սարգսյանը, գնդապետ Վարդան Վարդանյանը, գնդապետ Հակոբ Հակոբյանը, գնդապետ Տիգրան Տիգրանյանը, գնդապետ Արտավազդ Արտավազդյանը, գնդապետ Գևորգ Գևորգյանը, գնդապետ Մկրտիչ Մկրտչյանը, գնդապետ Սահակ Սահակյանը, գնդապետ Պետրոս Պետրոսյանը, գնդապետ Հարություն Հարությունյանը, գնդապետ Ղազար Ղազարյանը, գնդապետ Աբրահամ Աբրահամյանը, գնդապետ Մովսես Մովսիսյանը, գնդապետ Եղիշե Եղիշյանը, գնդապետ Նիկողայոս Նիկողոսյանը, գնդապետ Թադևոս Թադևոսյանը, գնդապետ Զաքարիա Զաքարյանը, գնդապետ Ստեփանոս Ստեփանոսյանը, գնդապետ Հովսեփ Հովսեփյանը։

Նիստը բացեց գնդապետ Ռոստոմ Ռոստոմյանը։ Նա ասաց, որ հրամանատարությունը հրավիրել է ռազմական խորհրդի նիստը՝ քննելու համար գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանի գործը։ Գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանը մեղադրվում է նրանում, որ 1920 թվականի հոկտեմբերի 14-ին, Ալեքսանդրապոլի ռազմական կայազորի հրամանատարի պաշտոնը ստանձնելուց հետո, նա չի կատարել իր անմիջական պարտականությունները, այլ զբաղվել է ոչ ռազմական գործերով, մասնավորապես՝ ձեռնարկել է ապօրինի առևտրական գործողություններ։

Գնդապետ Ռոստոմ Ռոստոմյանը հարցրեց մեղադրյալին, թե նա ընդունո՞ւմ է մեղադրանքը։

Գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանը պատասխանեց, որ չի ընդունում։ Նա ասաց, որ ինքը միայն կատարել է իր անմիջական պարտականությունները և որևէ ապօրինի գործողության մեջ մեղավոր չի։

Գնդապետ Ռոստոմ Ռոստոմյանը հարցրեց, թե ինչպե՞ս է բացատրում այն փաստը, որ իր տնից գտնվել են մեծ քանակությամբ ոսկի և արծաթե դրամներ։

Գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանը պատասխանեց, որ այդ գումարները պատկանում են իր կնոջ հորեղբորը՝ Մարտիրոս Մարտիրոսյանին, որը 1919 թվականի գարնանը մահացել է Ալեքսանդրապոլում, և որ նա այդ գումարները պահել է միայն ժառանգներին հանձնելու համար։

Գնդապետ Ռոստոմ Ռոստոմյանը հարցրեց, թե ինչո՞ւ այդ գումարները չեն հայտարարագրվել։

Գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանը պատասխանեց, որ չի հայտարարագրել, որովհետև չի կարծել, թե դա անհրաժեշտ է։

Գնդապետ Ռոստոմ Ռոստոմյանը հարցրեց, թե ինչո՞ւ է նա ստորագրել ապօրինի առևտրական գործարքների թղթերի վրա։

Գնդապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրյանը պատասխանեց, որ ստորագրել է, որովհետև վստահել է իր գործակատարներին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ընդունելի որոշում է ղրկուած ներկայացուցիչների ժողովի կողմից՝ Ալեքսանդրապոլի գործադիր կոմիտէի նախագահ ընկ. Ղուկասեանի ներկայացրած հարցի մասին։

Ներկայացուցիչների ժողովը որոշում է ընդունել ընկ. Ղուկասեանի առաջարկութիւնը՝ Ալեքսանդրապոլի գործադիր կոմիտէի կազմի մէջ ներառելու Ալեքսանդրապոլի գաւառի ներկայացուցիչներ

նիլ անոր բանաձեւած եղրակացութիւնն ալ: Արդ, յետագային լոթա Բընտիմէնի տեղեկագիրն էր, որ հիմ ծառայեց բանակցութեանց :

Օդոստոսին կարելի չեղաւ համաձայնութեան մը գալ: Գերմանիա զինքի տակ առած էր արդէն մէկ միլիոն 600 հազար զինուոր : Զեխերու եւ Զուտէթներու միջեւ կը շարունակուին բախումները: Կը բացուի Նիւրըմպէրկի նացի համաժողովը: Վախ կայ որ գերման զօրքը մտնէ չեխական սահմաններէն ներս : Կիրքերը բորբոքած են: Զեխերը կը ներկայացնեն իրենց հակառակարկները, թերեւս քիչ մը ուշ էր այլեւս: 12 սեպտեմբերին Հիթլէր կը խօսի իր ճառը: Ցաջորդ օրը արիւնալի բախում մը Զուլէր կը խօսի իր ճառը: Ցաջորդ օրը արիւնալի բախում մը Զուտէթներու չրջանին մէջ: Վիրաւորներ եւ մեռեալներ կան: Փրակա պաշարման վիճակ կը յայտարարէ: Զուտէթները վերջնագիր կուտան: Քայլ մը մնացած էր ընդհ. պատերազմին: Ֆրանսական կառավարութիւնը կը խորհի դէմ դիմաց բերել կառավարութեանց պետերը: Չէյմպըրլէն, մեղի հետ համախորհուրդ, կը մեկնի Պէրխթէսկառըն: Անձկութեան ժամերուն կը յաջորդեն յոյսի նշոյլներ: Հիթլէր կ'ընդունի վճռը կարգադրել համաձայն ժողովուրդներու ինքնորոշման սկզբունքին: Չէյմպըրլէն կը վերադառնայ Լոնտոն : Մենք եւս Լոնտոն կը հասնինք 18 սեպտեմբերին: Մեզի կը հաղորդեն նաեւ լոթա Բընտիմէնի եղրակացութիւնը: «Այլեւս Զուտէթները չեն կրնար ապրիլ մէկ յարկի տակ, Զեխերու հետ»: Մեզի կը մնար ընդունիլ, ի՞նչպէս կարելի էր մերժել ժողովուրդներու ինքնորոշման սկզբունքը, որուն համար կռուած էինք դարեր, ի՞նչպէս կարելի էր մերժել միջնորդը, որուն օժանդակութիւնը խնդրեր էինք: Անշուշտ չեխական կառավարութիւնը պիտի մերժէր ընդհանուր հանրաքուէն, նախընտրելի էր Գերմանիոյ տալ Զուտէթների ինքնորոշման իրաւունքը եւ Չեխեսլովաքիոյ կատարած զոհողութեան իրբեւ փոխարինութիւն՝ իր նոր սահմանները երաշխաւորել չորս մեծ պետութեանց կողմէ: Այս վերջին պայմանը դժուար ընդունեցին Անգլիացիները, մերժելով գործ ունենալ կեդր. Եւրոպայի մէջ : Չեխեսլովաքիա չմերժեց անգլեւֆրանսական ծրագիրը, որովհետեւ Գերմանիա կրնար բռնի ուժի դիմել, իսկ Անգլիա կրնար ձեռնթափ մնալ: 22 Սեպտեմբերին Չէյմպըրլէն կը հասնի Կոտեսպէրգ, տանելով անգլեւֆրանսական ծրագիրը, Հիթլէր Հոկտեմբեր մէկին դրաւել Զուտէթեան չրջանը: Չէյմպըրլէն կը վերադառնայ: Հիթլէրի յուշագիրը կը հաղորդուի Փրակա: Զեխերը կը մերժեն եւ ընդհ. զօրաշարժ կը յայտարարեն: 27 Սեպտեմբերին լուր կ'առնուի որ Գերմանիա զօրաշարժ պիտի կատարէ եւ 28 Սեպտեմբերին, Հորեքշաբթի, ժամը 2ին, պիտի մտնէ չեխական սահմաններէն ներս :

Այլեւս անխուսափելի կը համարուէր պատերազմը : Չէյմպըրլէն իսկ, պահ մը յուսահատ, անյոյս կը թուէր: Ամէն կողմէ խաղաղութեան կոչեր: Նախագահ Ռոզվելթ երկու անգամ կոչ ըրաւ Հիթլէրի: Վերջին դիւերը, Պերլինի մեր դեսպանը Հիթլէրի կը ներկայացնէ Ֆրանսական ծրագիրը, միւս կողմէ Չէյմպըրլէն կը դիմէ Մուսոլինիի՝ ուժ տալու համար Զորսերու ժողովին: Ցաջորդ օրը՝ Միւնիխի ժողովը: Միւնիխի մէջ բանակցութեանց առարկայ է լոթա Բընտիմէնի տեղեկագիրը, որ կ'ընդունուի բոլորին կողմէ :

Դէպքերու այս արագ պատկերը տալէ վերջ, ժորժ Պոնէ ցաւ յայտնեց որ ոմանք կը պնդեն թէ Ֆրանսա դաշնակիք կամ անճնատուր եղաւ: Ամէնուն հաւանութեամբ միջնորդ ընդունուած լոթա Բընտիմէնի տեղեկագիրն էր որ նուիրագործեցաւ: Եթէ Ֆրանսա դաշնակիք ուզէր մնալ, զէնքի տակ չէր առներ իր պահեստի ուժերը: 5 Սեպտեմբերին պահեստի ուժերը գրաւած էին իրենց դիրքերը, այնուհետեւ 15 օրուան ընթացքին 700,000 հետեւակ եւ 25 հազար սպայ դրօշի տակ առնուած էին : Աւելի քան մէկ միլիոն զինուոր կար սահմանին վրայ , կազմ եւ պատրաստ :

Կատարուած քննադատութիւններուն մէկիկ մէկիկ պատասխանելէ վերջ, արտաքին նախարարը յայտնեց թէ Ֆրանսա հաւատարիմ կը մնայ Ազգերու Դաշնակցութեան, բայց ո՞վ չի գիտեր որ այլեւս անզօր դործիք մըն է ան, կը բացակային բազմաթիւ մեծ պետութիւններ: Հաւաքական ապահովութեան քաղաքակա– նութիւնը ձախողեցաւ, ատոր համար տեսնուեցաւ որ Ֆրանսա միանակ մնաց օգնելու համար Չեխեսլովաքիոյ, որ , սպառնալիքի տակ, պէտք ունէր բոլորին օժանդակութեան :

Ժորժ Պոնէ ընդհ. ակնարկ մը նետեց նաեւ Ֆրանսայի միջազգային յարաբերութեանց վրայ եւ ըսաւ թէ աշխարհի խաղաղութեան անկիւնաքարը կազմուած է անգլեւֆրանսական բարեկամական յարաբերութիւններով: Գալով Իտալիոյ, արդէն սկսած են բնականոն դառնալ իտալեւֆրանսական յարաբերութիւնները : Ինչ կը վերաբերի Գերմանիոյ, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը անկարելիութիւն չի տեսներ համաձայնութեան գալու :

Էհիոպի ճառը

— oo —

Գրեցինք թէ տարակարծութիւն մը գոյութիւն ունի Էհիոպի եւ Տալաթիէի միջեւ: Կը թուի թէ բարեկամները յաջողած են հարթել այդ տարակարծութիւնը, եւ Էհիօ, չաբաթ օր, ժորժ Պոնէի ճառէն վերջ բեմ ելաւ խանդավառ ծափերու մէջ, նախ իր զինատուութիւնը յայտնեց Տալաթիէի քաղաքականութեան մասին, յետոյ յայտարարեց թէ անանկացաւ հաւաքական ապահովութեան քաղաքականութիւնը, թէ որ եւ է ազդեցութիւն չունի այլեւս Ազգերու Դաշնակցութիւնը, մեռած է հիմա այդ դաղափարը : Պետութեանց հետ առանձին համաձայնութիւն կնքելու քաղաքականութիւնն ալ ձախողեցաւ: Այսօր հանդիսատեսներ ենք դարձեր միջազգային բարոյականի նահապետութեան :

Ժամանակ էր որ Ֆրանսա կոչ ընէ բոլոր ժողովուրդներուն, բոլոր երկիրներուն, որպէսզի միանան ընդդէմ պատերազմին: Ծանր մտահոգութիւններ կը մթագնեն հորիզոնը: Աւտրիոյ անհետացումէն վերջ անխուսափելի էր չեխական երկրին ակարացումը : Միւս կողմէ, մեր սահմանին վրայ կը շարունակուի քաղաքական պատերազմը: Աչխարհի միւս ծայրը, մեծ վտանգի տակ կը դանուի հանրապետութիւն մը ուր կարեւոր շահեր ունինք:

Այսպէս կրակի մէջ է աշխարհի մէկ խոշոր մասը:

Եւ անհամաձայնութիւններ՝ Եւրոպայի մէջ: Ժրնեւ կանչեցինք Գերմանիան, խորհելով որ օգտակար կ'ըլլայ աշխատանքի իրրեւ եւր. մեծ պետութիւն մը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ , 1932ին Թուլուզի մէջ ձեռք երկարեցինք Իտալիոյ: Ձախողեցան այս բոլոր ձեռնարկները :

Բայց ես երբեք պիտի չհանդուրժեմ որ մեզի արդելք հանդիսանան, դաղափարաբանական հակառակութեամբ մը, որ խզենք մեր բարեկամութիւնը 180 միլիոնանոց ժողովուրդի մը հետ: Ան– դաղափարական բարեկամութիւններէ կամ հակառակութիւններէ, պէտք է որ բոլոր ազգերը միանան ընդդէմ բռնութեանց, պատերազմի, այլապէս կ'իյնանք քաոսի եւ բարբարոսութեան մէջ: Այդ նպատակով, անհրաժեշտ կը դանեմ, որ նախադահ Ռոզվելթ, ոչ թէ պատգամներով, այլ գործօն մասնակցութեամբ՝ աշխատի խաղաղութեան պահպանումին, այլապէս օր մը պատերազմի հրէշը պիտի սպառնայ իր երկրին ալ:

Մինչ այդ, անհրաժեշտ է հզօր ըլլալ,— թող այս ըլլայ այս համագումարին տուած պատգամը: Զօրանալ, զինուորապէս զօրանալ: Ոչ մէկ խօսք եղաւ մեր ծովային ուժին մասին, որ անթերի է, դեռ կարելի է զօրացնել ցամաքային ուժը, այլ անպայման՝ օդային ուժը: Մի՛ մոռնաք, սակայն, որ զինուորական ուժ կը նշանակէ ճարտարարուեստական ուժ: Դժբախտաբար Ֆրանսական դրամագլուխը չի հպատակիր ճարտարարուեստական ուժը վերականգնելու պահանջներուն: Թերեւս պատճառները ունի, բայց իրողութիւն էր որ այսօր 18 միլիար բաց մը ունինք: Գիտեմ որ մէկ–տեղ պիտի դրուի արժեզնի հարցը: Ատեն է որ Ֆրանսան նկատենք առեւտրական տուն մը: Եւ այստեղ բանուորներուն դառնալով՝ կ'ըսեմ.— Երջանիկ մարդը այն է որ իր աշխատանքին մէջ կը գտնէ իր հաճոյքը: Ու կը դատապարտեմ գործադուլներու դրաւումը, բանութիւնը աշխատանքի չուկային վրայ: Այս ըսելով չեմ ուզեր յուսահատեցնել բանուորը: Կը բաւէ որ գիտնայ թէ աւելին կը ստանայ՝ երբ կը դիմէ իրաւարարութեան : Միւս կողմէ, ոչ մէկ վճռ կը ծագի, երբ գիտնանք բանուորին խօսիլ արդարութեան լեզուով :

Այնուհետեւ էհիօ կոչ ըրաւ համերաշխութեան, պախարակեց անոնք (համաձայնավարները) որոնք ազատ պայքար մը բացած են Տալաթիէի դէմ, հրաւիրեց որ ձեռք ձեռքի տալով վրկեն Ֆրանսան:

Համագումարին պատգամաւորները յատկապէս ծափահարեցին Էհիօն :

Անոնցմէ պատրաստութեան ժամանակ, Ալպէր Պայէ, որ ծանօթ էիրբեւ խմբագիր «Էօվր»ի եւ իրբեւ հեղինակ բազմաթիւ արժէքաւոր գործերու, խօսք առնելով դատապարտեց անոնք որ խիստ յարձակումներ գործած են Տալաթիէի դէմ, բայց խնդրեց որ պատճառ չըլլան արմատականներու եւ համաձայնավարներու յարաբերութեանց խզումին, ու պահպանուի ժող. ճակատը: Մարիկ Լըրին, պատչուառներով արդելք եղան ճառը չարունակելու, բայց երբ ճառախօսը կը յամառէր, բոլորը ոտքի եղան եւ Մարսէյեզ երգեցին, որպէսզի չկարենայ խօսիլ: Ալպէր Պայէ պոռաց թէ կը դատապարտէ կնդուղ կրողներու եւ Ֆրանսէնի մի քանի ճիգերը, կը դատապարտէ նահանջականներու խաղաղասիրութիւնը, կը դատապարտէ նաեւ վախկոտներու խաղաղասիրութիւնը, ու կը ցաւի որ խզում կը կատարուի:

Ժողովականները սակայն իրենց աղաղակներով կը հաստատէին թէ այլեւս նուիրագործուած էիզումը եւ չեն ուզեր աշխատիլ համաձայնավարներու հետ :

Միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ բանաձեւը, որ կը հաստատէր խզումը, վստահութիւն կը յայտներ Տալաթիէի եւ իր քաղաքականութեան :

Ի վերջոյ, Տալաթիէ յայտարարեց թէ լրացած է կուսակցութեան նախագահի իր չրջանը, թէ այսուհետեւ պիտի աշխատի իրրեւ պարզ անդամ մը կուսակցութեան: Ժողովականները միաձայնութեամբ եւ ձեռամբարձ զինք ընտրեցին դարձեալ նախագահ :

Եւ համագումարը փակուեցաւ կէսօրէ վերջ:

ԳՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

«ՏՑՏՐԱԳՈՄԻ ՀԱՐՍ»ԻՆ ՄԷՋ

ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ 3 Նոյեմբեր, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին

8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԻՐԱՒԱԳԷՏ **Պ. Հ. ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ**

Թեր ու դէմ պաշտպանութիւնը պիտի ստանձնեն Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ եւ Տօքթ. Հ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ,

Դատաւոր՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ, *ընդհանուր դատախազ՝* Պ. Ա. ՀԱՆԸՄԵԱՆ:

Ժիւրիի անդամները.— Տիկին ԲՈՒԴԱՂԵԱՆ, Տօքթ. ԱՍԼԱՆ, Տօքթ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ, Պ. ԱԼԵՔԱՆԱՔ, Հայր ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, Տէր ԼԵՒՈՆ ՔՆՅ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ, Օր. ԲԷԳԶԱԴԵԱՆ, Պ. Պ. Ց. ՉԱՎՐԻԷՖ եւ ՎԱՉԵԱՆ:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 2 Նոյեմբեր, Հորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8½ին, Միութեան կեդրոնատեղին 8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ: Կը դասախօսէ Հ. Բ. Ը. Միութեան Ընդհ. ժողովի Ամերիկայի պատուիրակ՝

Պ. ՎԱՀԱՆ ՓԻՒՐՓՃԵԱՆ

Նիւթ՝ «Ամերիկահայ հրատարակութիւնները»:

Մարսէյլ – Փրատոյի Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը խնդրէ աղգային Միութիւններէ եւ անհատներէ՝ որ իրենց նամականիները կամ առաքումները ուղղեն «Ս. Սահակ Մեսրոպ» Մայր եկեղեցի (ո՛չ Ս. Թարգմանչաց) յորջորջումով, ինչպէս է արդէն իր օծման անուանակոչումը եւ ինչպէս կոչել յանձնարարած է կաթ. Պատուիրակ Գեր. Տ. Գարեգին արք. Յովսէփեան, իր Մարսէյլ պաշտօնավարած միջոցին:

ԿՈՒԶՈՒԻ

Պատուաւոր ընտանիքի մը մէջ ծառայելու համար կ'ուզուի սպասուհի մը: Բիչ մը ֆրանսերէն գիտնալը պայման է:

Դիմել Գ. ՄԵՐԻԿԵԱՆԻ: 13 Rue des Dominicains: Marseille,

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17 Rue Demesme — PARIS (11e)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1939 "ՊՈՅԱՄԱՂԻ ՕՐԱՑՈՑՔ,,

Ժ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ը. Դ. Պ ՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Դիմել՝ ընդհանուր գործակալ՝ կայծակ ճարայեանի,

Monsieur Gaïzak Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

Գինն է՝ Մարսէյլ 5 ֆրանք Ֆրանսա, Սուրիա եւ գաղութներ 5.50 ֆր., արտասահման՝ 6 ֆրանք:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՇՕՖԻՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, Կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 9ին

Մի–ծադի, քրքիջի եւ խնդուքի անփեխաբինելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ դերասաններու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրճեանի, Սարաֆեանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի :

կը ներկայացուի

ԿԻՆՈ ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ Է

Խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար:

Նաեւ փարիզահայ չօֆիօրներու կեանքէն՝

ԵՐՐՈՐԴ ՎԻԹԻՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—10,— 7.50 ֆրանք:

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆիօրներու Միութեան անդամներուն քով եւ հեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի պիտի ունենայ **21 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1939, ՀՈԼԻՋԻ** *սրահը կը խնդրուի նկատի ունենալ այս թուականը եւ չխոչընդոտել:*

ՕԳՏՈՒԵԼԻՔ ԱՌԻԹԻՆ,

Զինուորագրուելեն ասդ ոտնատակ ծախու է յուսահատ պայմաններով (բացակէն կեդրոնը), 33 Rue d'Aix. Մարսէյլ, տագիտակով բոլոր յարմարութիւններով. Մանրամասնութեանց համար դիմել վերի հասցէին: Մատչելի պայմաններ:

ՏՈՓԹ. ՔԻԹԹԻՔԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

Fourrures de St. Bernard

ՀՈՑԿԻՐՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

Միակ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տակուն ապրանքներ՝ գեղչեալ գիներով: Ընտիր արժանիքներ, իրական մորթեր, փոթուանոր, սկուռնոներ, օձիքներ, գարեր, վերարկուներ եւայլն:

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ զանազան տեսակ մուշտակներէ, վերջին նորաձեւութիւններով :

Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր :

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. **Tél. Montmartre 69-70**

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աշնանային նուագի շրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էֆմանչիստ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՅԿի կողմէ :

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հաճրածաւոր կովկասեան չաչլիկով :

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris 9e, Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովաք կերպասներու: Փափաքողները կրնան զրկել իրենց գնած ապրանքները: Ընտէլվուտ եւ Ռոյալ դրի մեքենաներ կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ: կը ստանձնենք ապրանքներու embal lago եւ ապահովագրութիւն: Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պատժներու:

Գիտել American Lloyd, Paris (9e). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

ՕԳՏ

Ցաւս խաղողէ քաղուած եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է բացառիկ տիրոջ, Հգուշացէք արուեստական օղիներէ որ կ'ապրեցնեն ձեր ստամոքսը կ'ապրեցնեն պիշերները ջուր կը խմեցնեն եւ սը վնասէ ձեր առողջութեան: Խմեցէք միայն բացառիկ տիրոջ որուն անունը, կապդուրիկ եւ պիտակ ունի: Ժաթեր ըլլար կասարուած է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren, Marseille. Tél. Dragon 70—89.

Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89.

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿՏԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Gobelins 15 - 78
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութները	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	225 ֆրանգ	118 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
2
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MERCREDI
2 Novembre
1938

34 ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3876

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԱՐԿԱՅ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ԴԱՐՁԱԿԷՏԸ

— oo —

Ֆրանսայի արմատական ընկերվարական կուսակցութեան Մարսիլիոյ համագումարը նշանակելի պիտի մնայ այս երկրի քաղաքական պատմութեան մէջ։

Համագումարը տեղի կ'ունենար վերջին ծանրակշիռ դէպքերու վաղորդայնին։ Դէպքեր, որոնք մէկէ աւելի տխուր ճշմարտութիւններ երեւան հանեցին։

Միւնիխի համաձայնութիւնը, որուն հետեւանքով իր բախտին լքուեցաւ փոքրիկ Չեխոսլովաքիան եւ բաժան բաժան եղաւ դրացի հզօր պետութեանց մէջեւ, ծանր տպաւորութիւն առաջ բերած էր բոլոր հայրենասէր Ֆրանսացիներու հոգիին մէջ։ Անզօր կատաղութիւն մը պաշարած էր բոլորը։ Ամէն ոք յուսահեկումի մատնած էր, տեսնելով որ երկրաւոր պարտուած ու ծնկաչոք Գերմանիան այսօր տիրականօրէն իր կամքը կը պարտադրէ Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի, կռթնած իր սեփական ուժին վրայ։

Յուսալքումը մեծ էր մանաւանդ անոր համար, որ զերմանական ահաւոր պատրաստութեանց դիմաց՝ երկրի յաղթականները զինուորական հաւասար ուժ մը չէին ներկայացներ։ Անգլիա զինադադարին յաջորդող տարիներու ընթացքին Գերմանիան չոչընչացուց քաղաքականութեան հետեւած էր։ Մեծ պատերազմին վնասները դարմանելու համար Գերմանիոյ վրայ դրուած տուգանքը ջնջելու պատճառ դարձած էր։ Նենդամիտ Ալպիոն իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ խորախորհուրդ դաղտնիքներ ունի, որոնց թափանցելը ամէն հասարակ մահկանացուի գործը չէ։

Ուրեմն, Անգլիոյ լռելեայն քաջալերութեամբ էր, որ Գերմանիա հետզհետէ թօթափած էր իր վրայ ծանրացող սեղմումները, մինչեւ որ ասպիճանական զարգացումով հասաւ այսօրուան վիճակին։ Վերջին տարիներու պատմութիւնը չատ թարմ է ատկէն եւ հարկ չկայ մանրամասնելու այդ զարգացման փուլերը։

Իրականութիւն մը կայ այսօր, չոր ու պերճախօս. Գերմանիա տուեալ հոգեբանական վայրկեանին, աչխարհի առջեւ կանգնեցաւ կոկոզավիզ եւ յաղթեց. մինչ ժողովրդավար կոչուած պետութիւնները չկրցան նոյնիսկ ասպիճան մը մեզմել Հիթլէրի վճռական պահանջները։ Ու Գերմանիոյ դիկտատորը առացաւ այն բոլորը, ինչ որ կը պահանջէր, առանց կաթիլ մը արիւն թափելու, ինչպէս որ Աւստրիան ալ նոյն ձեւով դրաւած էր եւ «Ազգերու Դաչնակցութեան» անունով Աւստրիոյ անկախութեան երաչխաւոր դարձած մեծ ու փոքր պետութիւնները ոչ իսկ ձայն ու ծպտուն հանած էին։

Ահա այսպիսի ծանր դէպքերու վաղորդայնին է որ բացուեցաւ Մարսիլիոյ համագումարը, հոգեբանական չատ ուժեղ բեկումի մթնոլորտի մը մէջ։

Մօտիկ անցեալը ամօթի ու նախատինքի զգացումներ արթնցուցած էր բոլորի սրտին մէջ։ Պէտք է որ բան մը փոխուէր վերջապէս Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութեան մէջ։ Այս մասին երկու կարծիք չէր կրնար գոյութիւն ունենալ։

Ժողովրդականը, իր կարճատես եւ բացասական նատաչքնութեան մէջ արդէն իսկ թարգմանն եղած էր ամբողջ երկրին մէջ առաջ եկած նոր մտայնութեան։ Երեսփոխանական ժողովին մէջ կազմուած էր նոր մեծամասնութիւն մը՝ արտակարգ լիազօրութիւններ տալու համար Տալատիէի դահլիճին։ «Ժողովրդական ճակատ»ը ճեղքուած էր արդէն այդ լիազօրութեանց քուէարկութեան առեն։ Հաստատ մայնաւորները դէմ քուէարկած էին, իսկ ընկերվարականները ձգտէ մնացած։

Այսպէս ուրեմն, 1935 յուլիս 14ի դաշինքը, որով երեք կուսակցութիւնները «Ժողովրդական ճակատ» կազմած էին եւ 1936ի ամառը երեսփ. ժողովին մէջ, ճգնաժամային վայրկեանի մը։

Այդ ցնցումը աւելի ահաւոր եղաւ Մարսիլիոյ մէջ, ուր Ազատականները խզեցին իրենց կապը համայնավարներուն հետ։ Այս վերջինները քաղաքական տագնապի ամէնէն ծանր օրերուն, չէին քաշուած ընդդիմադիրի դիրք բռնելէ կառավարութեան դէմ, զայն իրենց դիւրին եւ ամբոխավար քննադատութեանց թիրախ դարձնելով։

Միւս կողմէ, վերահաս արտաքին վտանգի նախօրեակին համայնավարներն էին, որ քաջալերած էին զանազան բանուորական կամ արհեստակցական միութեանց գործադուլները, որոնք ծանրացած էին երկրին բնականոն գործունէութիւնը եւ անոր ապրուստի պատճառ դարձած։ Ընկերային նոր օրէնքները բանուոր եւ աչխատաւոր դասակարգին բազմաթիւ բարիքներ պարգեւած էին։ Համայնավարները կը ջանային ծայրայեղութեան տանիլ մէն բան եւ արդէն կ'ըլլային նոյնիսկ ազգային պաշտպանութեան յատկացուած գործարաններու մէջ աչխատանքի ժամերու կրճատման։

Ներքին քաղաքականութեան մէջ ի յայտ եկած այս երեւոյթը, միացած արտաքին վտանգի ծանր սպառնալիքներուն, առաջ բերած էին այնպիսի մթնոլորտ մը, որ երեսփոխանական ժողովին վերջ իր վերջնական նուիրագործումն ունենայ Մարսիլիոյ մէջ։

«Ժողովրդական ճակատ»ին մէջ մեծ ճեղք մը առաջ եկած էր հիմա։ Համայնավարները, պատկանելով հանդերձ այդ ճակատին, ամբոխներէ ի վեր խուլ պայքար կը մղէին նոյն ճակատի ծրագիրը դործադրելու կոչուած կառավարութեան դէմ։ Այժմ անոնք կը նեանեն իրենց դիմակը եւ պաշտօնապէս կ'անցնին ընդդիմադիրի ճակատին վրայ։

Մարսիլիան այս ձեւով կը հանդիսանայ նոր դարձակէտ մը Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութեան համար։ Երէկի ընդդիմադիրները, մղուած հայրենասիրութենէ, բոլորուած են արմատական կառավարութեան շուրջ եւ թիկունք կը հանդիսանան անոր նոր քաղաքականութեան մէջ, որ ներչնչուած է վայրկեանի սպառողական պահանջներէն։ Կառավարութիւնը ծրագրած է Ֆրանսան դարձնել ուժեղ ներքին եւ արտաքին ճակատներուն վրայ։ Այս ծրագրին շուրջ իրեն պիտի աջակցին բոլոր հայրենասէր տարրերը, վեր կուսակցական փոքր նկատումներէ։

Վերջին դէպքերը ցոյց տուին թէ Ֆրանսա կրնայ վտանգուիլ ներկայ ընթացքով։ Պէտք է բան մը փոխուէր վերջապէս։ Այդ փոփոխութիւնը տեղի ունեցաւ։ Կառավարութիւնը չրջապատուած է բարեյոյս տարրերով։ Նոր գործունէութեան չրջան մը բացուած է իր առջեւ։ Լիազօրուած է օրէնք-հրամանագիրներով վերականգնումի ճիգեր փորձել բոլոր մարզերուն մէջ։

Կը մնայ որ բոլոր քաղաքացիները կատարեն իրենց վիճակուած պարտականութիւնները, որպէսզի գործելու զօրեղ կամքով տոգորուած կառավարութիւնը յաջողի իր ձեռնարկներուն մէջ։

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՏԱԼԱՏԻԷԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՒ ՆՈՐ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ-ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ

— oo —

Մեծ դաղտնապահութիւն կը տիրէ նոր հրովարտակ - օրէնքներու բովանդակութեան մասին։ Նախարարները պատուոյ խօսք տուած են որ եւ է տեղեկութիւն չտալ այդ մասին։ Տալատիէ կը չարունակէ իր խորհրդակցութիւնները մանագէտներու հետ, որպէսզի մինչեւ չարաթ պատրաստէ երկրին ելմտական ու անտեսական վերականգնումի հրովարտակ - օրէնքները։ Կը կարծուի թէ Տալատիէ նոր տուրքեր պիտի դնէ ժառանգութեան եւ արժէթուղթերու փոխանցման վրայ։ Պիտի վերահաստատէ գործադրութիւնը նոր փոփոխութեամբ մը։ Սեղմումներու պիտի ենթարկէ ոսկիի եւ օտար թղթադրամներու վրայ կատարուած չահադիտութիւնը։ Տարբեր պայմանաւորում մը պիտի տայ պետական դրամատան կատարելիք փոխատուութեանց։ Պիտի վերաքննէ նախկին պատերազմիկներու հանգստեան թոշակի իրաւունքը։ Վերջապէս պիտի բարեփոխէ գործադուլի իրաւունքը, իրաւարարութեան օրէնսդրական ձեւը, եւայլն։

Լիճական Հրեաները Գերմանիոյ մէջ

— oo —

Գերմանական կառավարութիւնը անցեալ ուրբաթ յանկարծ ձերբակալեց Լեհաստանի հպատակ Հրեաները եւ առաջնորդեց սահմանագլուխ։ Լեհական կառավարութիւնը բողոքի նշան, ձերբակալեց Լեհաստանի Գերմանները՝ արտաքսելու համար։ Անմիջապէս սկսան բանակցութիւնները եւ Գերմանիա տեղի տուաւ։

Հաստատ տեղեկութեանց համաձայն, գերմանական ոստիկանութիւնը մէկ օրուան մէջ ձերբակալած էր 13,000 Հրեայ, 6000ը նոյն օրն իսկ սահմաններէն դուրս նետած։ Վրայ հասնելով գերմանեւլեհական համաձայնութիւնը, ոստիկանութիւնը ազատ արձակեց մնացեալները, թողլով որ վերադառնան իրենց տուները անհատական ծախքով։ Անոնք որ դրամ ունէին՝ սահմանէն վերադարձան Պերլին, Միւնիխ եւ Լայպցիկ, իսկ անոնք որ դրամ չունէին, կը սպասեն սահմանին վրայ։ Սահմանէն դուրս հանուածները իրաւունք չունին վերադառնալու ցնոր անօրինութիւն։

Լեհական կարմիր խաչը եւ բանակը տաք կերակուր եւ հագուստ հասցուցին այս խեղճերուն։

Գերմանիայէն վտարեալներէն չատեր երբեք ապրած չեն Լեհաստանի մէջ եւ չատերը լեհերէն խօսիլ չեն դիտեր, նոյնիսկ չեն նորոգած իրենց անցագիրները երկար տարիէ իվեր։

Մօտաւորապէս 40,000 կը հաչուեն Լեհաստանի հպատակ Հրեաները, որոնք կը բնակին Գերմանիոյ մէջ։

**** Տանցիկի մէջ արգիլուեցաւ հրեայ բժիչկներուն բժչկութիւն ի գործ դնել։*

Սպանիոյ խաղաղութեան պատերազմը

— oo —

Հեռագիրները կը հաղորդեն թէ կիրակի օրուընէ ի վեր բուռն կռիւները տեղի կ'ունենան Էպրայի ճակատին վրայ։

Ըստ ազգայնականներու պատերազմական զեկոյցին, կատաղի թնդանօթաձգութենէ մը վերջ ցամաքային բանակը անցած է յարձակողականի եւ դրաւած՝ Սիէրրա Քասալսի թչնամի դիրքերը, մինչ օդանաւերը անընդհատ ռումբ կը թափէին երկինքէն։ Ազգայնականները դերի վարած են 700 հոգի, գրաւեալ դիրքերուն մէջ գտած են 440 դիակ։ Դիրքերու մէկ մասին մէջ կռիւը կը շարունակուի տակաւին, սուրով ու ձեռնառումբով։ Ազգայնականները վար ձգեցին տասնըչորս թչնամի օդանաւեր։

Ըստ հանրապետականներու պատերազմական զեկոյցին, եօթնեւորդ յարձակողականն է այս զոր ազգայնականները կը կատարեն Էպրա գետն եղերող ցից դիրքերու վրայ։ Ցարձակողականը ուղղուած էր մասնաւորաբար Փանտոլի եւ Սալսաթէրրասի գծին դէմ, բայց չատ արիւնահեղ եղաւ Սիէրրա Քասալսի դիրքերուն վրայ։ Թչնամին եւս մղուեցաւ մեծ կորուստներով եւ հանրապետականները վար ձգեցին հինգ ազգայնական օդանաւեր։

— oo —

ԻՏԱԼԱԿԱՆ կառավարութիւնը Փարիզի դեսպանութեան թեկնածու ներկայացուց Կուարիլլիան։

(Աւելորդ շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀՌՈՄ—ՊԵՐԼԻՆ ԻՐԱԻԱՐԱՐ ՉԵԽԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻՆ

— oo —

Այսօր, Շորեքչաբթի, Վիէննայի մէջ կը խորհրդակցին Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Հունգարիոյ եւ Չեխեսլովաքիոյ արտաքին նախարարները, լուծելու համար չեխեւհունգարական նոր սահմաններու հարցը։

Ինչպէս կը յիչեն մեր ընթերցողները, Չեխերը եւ Հունգարները չկարենալով լուծել ցեղագրական սահմանագծումի հարցը, երկուստեք իրաւարար նշանակեցին Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ կառավարիչները։ Երբ Ցոն Ռիպպընթրոփ վերջերս այցելեց Հռոմ, իր տեսակցութեանց ընթացքին քննեց այս խնդիրն ալ, զոր տարբեր ձեւով կ'ուզէր լուծել Հռոմ,— արդարեւ, սկիզբները կ'ըսուէր թէ իտալական կառավարութիւնը դէմ է հունգարեւլեհական սահմաններու միացումին։ Այդ խորհրդակցութիւններէն վերջ, Ցոն Ռիպպընթրոփ վերադարձաւ Պերլինթրոփ կառնէ, զեկուցում տալու Հիթլէրի։ Կը թուի թէ Հռոմ եւ Պերլին համաձայնած են, որ Չեխիոյ եւ Հունգարիոյ կողմէ խնդրուած իրաւարարի դերը ընդունելով՝ Վիէննա հրաւիրեցին չեխական եւ հունգարական արտաքին նախարարները, որոնք պիտի ընդունին ի՛նչ վճիռ ալ տան Ցոն Ռիպպընթրոփ եւ կոմս Չիանօ։

Թուրքիա ճնշումի տակ

— oo —

«Ժուռնալ տը Մոսկու» յօդուած մը նուիրելով Թուրքիոյ հանրապետութեան 15րդ տարեդարձին, կը պանծացնէ Աթաթիւրքի կատարած յեղափոխութիւնը, բայց կ'աւելցնէ որ վտանգի տակ կը գտնուի Թուրքիոյ անտեսութիւնը եւ հետեւաբար անկախութիւնը, որովհետեւ Գերմանիա եւ Իտալիա կ'աչխատին իրենց ազդեցութեան ենթարկել Թուրքիան՝ «սպառնալիքով եւ անտեսական թափանցումով»։

Այդ յօդուածէն կը քաղենք հետեւեալ կարեւոր մասերը.—

Կրնայ ըլլալ որ Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը, մանաւանդ մի[illegible]բար միջազգային ներկայ խռովայոյզ կացութեան մէջ, կարենայ իր ազգ. անկախութիւնը սպառնալիքի առջեւ գտնել նորէն։

Ցաչխատ պետութիւնները ընդարձակ ծրագիրներ կը մշակեն Թուրքիոյ մասին։ Նկատելով որ Թուրքիա իր ռազմավարական դիրքով եւ հարուստ նախանիւթերով մեծ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ, կ'ուզեն Թուրքիան իրենց պատերազմական նպատակներուն ծառայեցնել չանթաժով, սպառնալիքով, քաղաքական ամէն տեսակ միջոցներով եւ «խաղաղասիրական» կոչուած անտեսական ու ելմտական թափանցումով։

Ցաչխական պետութիւնները, օգտուելով կարգ մը «ռամկավարական» պետութեանց թոյլտուութենէն, կը փորձեն արմատ նետել Թուրքիոյ մէջ եւ զայն իրենց ազդեցութեան ենթարկել։ Թուրքիոյ ներսերն իսկ գործող Ցաչխատ գործակալները կը ջանան Թուրքիա կառավարութիւնը հեռացնել խաղաղասէր պետութիւններէն եւ հաւաքական ապահովութեան սկզբունքներէն։

Անոնց գործունէութիւնը կը ձգտի կացինահար ընել Թուրքիոյ ազգ. անկախութիւնը եւ քանդել այն արգիլունքները, զորս Թուրքիա ազգը ձեռք ձգեց ազատագրութեան իր դժուարին պայքարին մէջ։

Թուրքիա իր 15րդ տարեդարձը կը տօնէ միջազգային չափազանց բարդ կացութեան մը մէջ։ Թուրքիոյ հանրապետութիւնը, որ աչխարհագրական եւ քաղաքական կարեւոր գառուղիի առջեւ կը գտնուի, պիտի կրնայ օժանդակութիւն ցոյց տալ խաղաղութեան ամրապնդման եւ համաչխարհային նոր սպանդի մը սպառնալիքին տակ գտնուող մարդկութեան պաչտպանութեան»։

Բրիտանական դաւիթը նորոգ կազմով եւ ծրագրով

— oo —

Երկուչաբթի նիստի հրաւիրելով բրիտանական դահլիճը, Չեմպըրլէն իր պաշտօնակիցներուն հաղորդեց փոփոխութիւնը զոր կատարած էր դահլիճի կազմին մէջ։ Այսպէս լորտ Բրնսիմէն, Սըր Ճոն Անտէրսըն եւ Մաքդոնալտ առնուած են դահլիճին մէջ։ Այս նորոգ կազմով՝ դահլիճը ներկայացաւ խորհրդարանին, որ բացուեցաւ երէկ։ Չեմպըրլէն ներկայացուց իր քաղաքական ծրագիրը, Գերմանիոյ պահանջները գաղութներու մասին, (անգլիական թերթ մը կը գրէ թէ Չեմպըրլէն համաձայն է կարգ մը գաղութներ վերադարձնելու Գերմանիոյ, պայմանով որ այս վերջինը համաձայնի սահմանափակել իր սպառազինութիւնները եւ կնքէ ոչյարձակողական դաչինք մը)։

Չեմպըրլէն խորհրդարանին պարզեց նաեւ ազգ. պաչտպանութեան եւ սպառազինութեան իր ծրագիրները։

Ամերիկա կը սպառազինուի

Նախագահ Ռուզվելթի ամիս մը առաջ կազմած էր մանաւանդ յանձնախումբ մը, որուն պաշտօնը պիտի ըլլար ազգային պաչտպանութեան համար զօրաչարժի ենթարկել երկրին արտադրական ուժերը եւ յատկապէս ուժի եւ ելեկտրականութեան հաստատութիւնները, «այնպէս որ ոչ մէկ օտար պետութիւն չհամարձակի նեղութիւն պատճառել Ամերիկայի»։

Պատերազմական նախարարին օգնականը, Լուի Ճանսըն, յայտարարեց թէ կազմուած է ազգային պաչտպանութեան ծրագիրը, որու համաձայն մէկ միլիառ տոլար պիտի ծախսուի կառավարութեան կողմէ ազգային պաչտպանութեան համար, իսկ յառաջիկայ երկու տարիներու ընթացքին մանաւանդ ընկերութիւններ, ուժի ելեկտրականութեան հաստատութիւններ երկու միլիառ տոլար պիտի ծախսեն ընդարձակելու համար իրենց գործառնութիւնները։

Բովանդակ երկրին մէջ առաջին առթիւ պիտի ստեղծուի ելեկուժի արտադրութեան ընդարձակ ցանց մը, որ բոլոր վայրերը պիտի կապէ իրարու հետ եւ Ամերիկայի պատերազմական պէաքերուն արագօրէն գոհացում տալու վիճակի մէջ պիտի դրուի։

ՉԼՑՈՒՑԻՉԸ ԱՆՀԱՅՏ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ — ՆԿԱՐ ՊԱՐՈՒՅՐ Ա. ՀԱՄԱՐԵԱՆԻ

Ինչպէս որ ամօթ մը կը համարէր ինքզինքը մեղադրել, նոյնպէս ալ ամօթ կը համարէր ուրիշներուն առջեւ ներողութիւն խնդրել։ Ծնող - ներ մեր կ՚ունենանք, որոնք ամբողջ կեանքի մը ընթացքին մէկ անգամ անգամ չեն ըսեր իրենց զաւակներուն, թէ «ներեցէք, սխալեցանք»։ Ասոնք կը կարծեն, թէ ծնողական իրաւունքներուն մէջ կը մտնէ նաեւ անսխալականութիւնը։ Ասոնք կը մոռնան, որ ամէն մարդ կրնայ սխալիլ, եւ որ ամենէն մեծ սխալը կրնայ ըլլալ ճշմարտութիւնը ծածկել։ Ասոնք կը մոռնան, որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր իրաւունքները, ունի նաեւ իր պարտականութիւնները։ Ասոնք կը մոռնան, որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր պարտականութիւնները, ունի նաեւ իր իրաւունքները։ Ասոնք կը մոռնան, որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր իրաւունքները, ունի նաեւ իր պարտականութիւնները։

Մենք ալ մեր կարգին կը մոռնանք, որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր պարտականութիւնները, ունի նաեւ իր իրաւունքները։ Մենք ալ մեր կարգին կը մոռնանք, որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր իրաւունքները, ունի նաեւ իր պարտականութիւնները։ Մենք ալ մեր կարգին կը մոռնանք, որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր պարտականութիւնները, ունի նաեւ իր իրաւունքները։

Ինչպէս որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր իրաւունքները, ունի նաեւ իր պարտականութիւնները։ Ինչպէս որ ամէն մարդ, ինչպէս որ ունի իր պարտականութիւնները, ունի նաեւ իր իրաւունքները։ Ինչպէս

ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Գրեթէ ամէն տարի մէկ քանի անգամ կը պատահի, որ Ամերիկայի մէջ ապրող հայ մը կամ հայուհի մը, որ ամուսնացած է ամերիկացիի մը հետ, կը գտնուի ստիպուած ամուսնալուծութեան դատ մը բանալու իր ամուսնոջ դէմ։ Ամերիկացի ամուսինները, որոնք ամուսնական կեանքի մէջ ամէն տեսակ անախորժութիւններ կը կրեն, ամէն տեսակ նեղութիւններ կը քաշեն, ամէն տեսակ անարդանքներ կը տեսնեն, ամէն տեսակ անհաճոյութիւններ կը զգան, ամէն տեսակ անհանգստութիւններ կը կրեն, ամէն տեսակ անհամբերութիւններ կը ցուցնեն, ամէն տեսակ անհամակրութիւններ կը յայտնեն, ամէն տեսակ անհաւանութիւններ կը հաստատեն, ամէն տեսակ անհաշտութիւններ կը ստեղծեն, ամէն տեսակ անհամաձայնութիւններ կը գոյացնեն, ամէն տեսակ անհամակերպութիւններ կը ներկայացնեն, ամէն տեսակ անհանդուրժողականութիւններ կը ցուցադրեն, ամէն տեսակ անհամեմատութիւններ կը տեսնեն, ամէն տեսակ անհամապատասխանութիւններ կը զգան, ամէն տեսակ անհամաչափութիւններ կը կրեն, ամէն տեսակ անհամաձայնութիւններ կը ստեղծ

Ամերիկայի եւ Ճափոնի յարաբերութիւնները

Ճափոնի քաղաքական շրջանակները մեծապէս զարմացած են այն ուժեղ լեզուէն, որով խմբագրուած է Մ. Նահանգներու տը-ւած ծանուցագիրը Թոքիոյի կառավարութեան: Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը կը պահանջէ, որ Ճափոն «դադրեցնէ իր անարդարանալի միջամտութիւնները ամերիկեան իրաւունքներուն Չինաստանի մէջ»: Ճափոնական շրջանակները կը վախնան թէ այս ծանուցագիրէն ետք Ուաշինկթընի կառավարութիւնը Անգլիոյ նը-ման անհապաղ դիրք պիտի բռնէ այսուհետեւ Թոքիոյի հանդէպ:

Թոքիոյի կառավարութիւնը զբաղած է ամերիկեան ծանուցագրին կէտերը ուսումնասիրելով, բայց կը հաւատայ թէ պիտի պատասխանէ այն մտքով, որ ամերիկեան իրաւունքները պիտի յարգուին Չինաստանի մէջ, թէ փոխուած չէ բայց դրան քաղաքականութիւնը հեռաւոր Արեւելքի մէջ:

Սուրը եւ գիրը հռոմէական ոիպլոմատականութեան

Վայմարի մէջ, Տոքթ. Կէօպէլս ճառով մը կատարեց «Գերմանական դրքի շաբաթ»ին բացումը: Գերմանիոյ քարոզչութեան նախարարը յայտարարեց թէ յեղափոխական շրջաններու մէջ մեծագոյն հռետորները միաժամանակ ճանչցուած են մեծ գրողներ:

— Մօսքը սկիզբն է յեղափոխութեան: Դիրքին դէմն է ապագայ սերունդներուն փոխանցել դարաշրջանին բովանդակութիւնը եւ յաւերժացնել յեղափոխութիւնը:

Տոքթ. Կէօպէլս յետոյ ցոյց տուաւ թէ որքան մեծ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ գիրքը իբրեւ քարոզչութեան գործիք եւ յիշեցուց որ «Մայնքամփֆ»ը մեծագոյն յաջողութիւնը դառաւ անընդհատ սպառելով եւ տարածելով յեղափոխութեան խօսքը:

Այնուհետեւ կարգ մը թիւեր տուաւ, գերմանական գիրքերու սպառումը ներկայացնելով: Այս տարի, գիտական գիրքերու վաճառումը աւելցած է 11 առ հարիւր, վիպական ու բանաստեղծական գիրքերու վաճառումը՝ չորս առ հարիւր: Երկրին մէջ տեղ – կան գիրքերու վաճառումը՝ չորս առ հարիւր: Երկրին մէջ տեղ – կան 4900 ժողովրդական մատենադարաններ, ու չուտով կը բացուին 1200 նման մատենադարաններ եւս: Բոլոր հաստատութիւնները մատենադարան կը հիմնեն՝ ի պէտս իրենց պաշտօնէութեան: Այսպէս Սիէմէնս հաստատութեան մատենադարանը ունի 56,000 հատոր:

Եղան ժամանակներ, երբ գերման ժողովուրդը կը ճանչցուէր իբրեւ բանաստեղծներու եւ փիլիսոփաներու ժողովուրդ: Եղան նաեւ ժամանակներ, երբ Գերմանիա կը խորհրդանշէր ուժը եւ աչխարհ մեզ կ'առէր իբրեւ զինուորապաշտ ժողովուրդ: Այսօր, մեր խարհ մեզ կ'առէր իբրեւ զինուորապաշտ ժողովուրդ: Այսօր, մեր Առաջնորդին օրհնեալ ձեռքին տակ՝ Գերմանիա թէ մէկն է եւ թէ միւսը, մենք զարձած ենք ներկայացուցիչները գերմանական ի-մացականութեան եւ գերմանական ուժին: Գիրքն ու սուրը զար – ձած են նոր զարուն խորհրդանիշանները:

Մոսկուա կը շարունակէ մամլագործել

Թաս հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ պաշտօնական եղաւ Րիթով, անասունային արդիւնաբերութեան գործավարը, որ այդ գիրքին վրայ կը գանուէր երկու տարիէ ի վեր: Ըստ «Կոմսոմոլսկայա Պրավդա» թերթին տուած տեղեկութեանց, անասունային արդիւնաբերութեան գործավարը չէրցաւ վայտ մթերել աւելի քան 40 առ հարիւր, մինչ ութ միլիոն խորանարդ մեթր փայտ կը գանուի տակաւին գետերու մէջ, ու կը վախցուի որ, ձմեռը սկսած ըլլալով, գետերը սառին եւ փայտերը մնան սառոյցի մէջ:

Անասունային արդիւնաբերութեան գործավար նշանակուեցաւ Ինցէլովիչ, որ անդամ էր Խորհ. Միութեան վերստուգիչ յանձնաժողովին:

Յունաստանի թագաւորը Լոնտոնի մէջ

Կիրակի օր, Յունաստանի թագաւորը հասաւ Լոնտոն: Պիտի մնայ քանի մը շաբաթ: Այս այցելութիւնը կը կատարուի անպաչ-ուոն: Այսուհանդերձ զրոյց կը չրջի թէ Յունաստանի թագաւորին այցելութիւնը կը ներկայացնէ քաղաքական որոշ չահագրգռուութիւն մը, թէ նկատի ունենալով Գերմանիոյ անտեսական արչաւը դէպի Պալքանները՝ Լոնտոն կ'աչխատի անգլեհելլենական առեւ-րական դաշնագրով մը, ճիշդ ինչպէս կնքեց Թուրքերուն հետ, Յոյներն ալ կապել իրեն:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐՑ՝ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂԱՎ

ՀԱՅԻՆ գինը սղեց երեքշաբթի օրուընէ սկսեալ մէկ սու ա-ւելի, — քիլօն պիտի արժէ այսուհետեւ 3 ֆրանք 5 սանթիմ:

ՃԱՓՈՆԻ արտաքին գործերու նախարար նշանակուեցաւ Հա-չիրօ Արիթա, որ հակակոմինտէրն դաշնագիրը առորագրողն է Գերմանիոյ հետ: Վարչապետ Իչին Քոնոյէ յայտարարեց թէ այս անուանումով Ճափոնի արտաքին քաղաքականութեան մէջ փոփո-խութիւն պիտի չմանէ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ արտաքին նախարար Հըլ յայտարարեց թէ Սպանիոյ հանրապետական կառավարութիւնը փորձեր կատա-րած է ամերիկեան չէզոքութեան օրէնքի հակառակ անուղղակի ճամբաներով զէնք, ռազմամթերք ու օդանաւ ստանալու համար Մ. Նահանգներէն:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ հրդեհին պատճառը կարելի չեղաւ ստուգել տա-կաւին: Նոր մեռելներ հանուեցան փլատակներուն տակէն, ո-մանք այրած - ածխացած: Ասով մեռելներուն թիւը կը հասնի 75ի, մեծ մասը անճանաչելի, ինքնութիւնը անծանօթ: Նկատելով որ տակաւին 68 անհետացածներ կան, կը կարծուի թէ մեռելնե-րու թիւը տակաւին աւելի է: Նիւթական վնասը կը հասնի քանի մը հարիւր միլիոնի:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ձեռնարկեց Հանոսը Դանուբի միացնող ջրանցքի մը չինութեան: Այս ձեռնարկով, զոր երազած էր կարոլոս կայս-րը, Գերմանիա կը միացնէ Պալթիկ ծովը Սեւ ծովուն:

ԱՆԳԼԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ բանակցութիւնները մտած են իրենց վեր-ջին փուլին մէջ: Կը հաւատացուի, թէ Չեմպըլէնի կառավարու-թիւնը գոհացած է Իտալիոյ այն քայլով, որ 10,000 կամաւորներ եւս քաշեց Սպանիայէն, եւ պատրաստ է գործադրութեան դնելու անգլեւիտալական համաձայնագիրը, որ առորագրուեցաւ անցեալ Ապրիլին: Լաւատեղեակ շրջանակներ կը յայտնեն, թէ Մուսոլինիի կառավարութիւնը կը պնդէ այժմ որ զօր. Ֆրանքոյի պատերազ-միկի իրաւունքը ճանչցուի մեծ պետութեանց կողմէ:

ԹՈՒՐՔԻԱ հանդիսաւորապէս ծանուց հանրապետութեան տա-րեդարձը,— զօրանոցքներ կատարուեցան Էնկիւրիի եւ Պոլսոյ մէջ եւ ներքին նախարար Շիւքրիւ Քայա մեծ ճառ մը խօսեցաւ: Աթա-թիւրքին հիւանդութեան պատճառով՝ պարահանդէս եւ խրախ-ճանք տեղի չունեցան: Փարիզի մէջ թրքական դեսպանատունը ըն-դունելութիւն մը սարքած էր: Արդէն քանի մը օրէ ի վեր Ֆրանսա-կան մամուլին մէջ կ'երեւէին զովասանական յօդուածներ Թուր-քիոյ մասին:

ԹՐՈՑԿիի կողմնակիցները, կ'ըսէ «Նիւ - Եորք Հէրըլտ Թրի-պիւն»ի Թղթակիցը, ժողով գումարած են Ժընեւի մէջ սեպտեմ – բեր ամսուն, կազմելով Զորրորդ Միջազգայնականը: Եւ մշակած են տասը տարուան գործունէութեան ծրագիր մը, որուն գլխաւոր կէտն է փութացնել համաչխարհային յեղափոխութիւնը, նախ եւ առաջ տապալելով Սթալինեան բռնապետութիւնը:

ՉՕՐ. ՖՐԱՆՔՈՅԻ եղբայրը, գնդապետ Ռամոն Ֆրանքօ չար-գուփչուր եղաւ իր չրօդանաւով, երբ Մայորքեան կղզիէն կը թռչէր դէպի Սպանիա, փոթորիկի մը պատճառ:

ԳԵՐՄԱՆ ընդհ. սպայակոյտին պետը, Զօր. Պէք, հանգստա-եան կոչուեցաւ, ու տեղն անցաւ Զօր. Հալտէր:

Հ. Յ. Դ.

Փակ ինք

ԱՆԻԼԻ ՊՈՒԼՈՒՆԻ «Ազատ» ընտակոսիս էն ընդդ. ժողովի կը հրա-ւիրէ բոլոր ը՛կրները այս ուրբաթ գիշեր, 4 նոյ., ժամը ՅիշդՊին. Ծանօթ հաւաքատեղին. Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է՝ Ծրակարգ՝ գեկուցում պատգամաւորի եւ ընտրութիւն.

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԱՆԻԼԻՒՄ Մ'ԷՋ.-

ՆՈՒԱԶԵՒՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ԱՆԻԷՒ-ՊՈՒԼՈՒՆՊԻ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ
6 Նոյ., կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին ընկերվարականներու սրահը
119 bis Ave Argenteuil, Asnieres
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ
Գեղարուեստական ձախ քաժինը
կը մասնակցին Տրվ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Օր. Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ, Թառխատ ԳԱՐԵԳԻՆ եւայլն:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓՈՐՔ ՏՒԹԱԼԻԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
6 Նոյեմբեր, կիրակի ցերեկ ժամը 3ին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
13, Rue Pierre Curie, Bicêtre. (Մէթրօ՝ Փորք տ'Իթալի)
Կը խօսի Շրջ. Վարչութեան կողմէ ՏԻԿԻՆ Տ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Գեղարուեստական ձախ քաժին, խմբերգ, երգ, արտասանութիւն, եւ-լութասարդ ուժերու կողմէ: Կը մեծարուի թէյ եւ սիմիթ:
Մուտք 3 ֆրանք, փոքրերու 2 ֆրանք

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Ցառաչիկայ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 2 Նոյեմբեր, Զորքքշաբթի իրիկուն ժամը ՅիշդՀԱին, Մլուքեան կեդրոնատե-ւին 8 Իրե Պօսիւէ, Փարիզ: Կը դասախօսէ Հ. Յ. Դ. Միութեան Ընդհ. ժողովի ամերիկայի պատուիրակ՝
Պ. ՎԱՀԱՆ ՔՐԻՍՏՃԵԱՆ
Նիւթ՝ «Ամերիկահայ կրթասիրաց Լիտըրները»:

Ֆր. Կ. Խաչի 1939ի Օրացոյցը
Հրատարակ ելաւ արդէն խնամուած եւ ճոխ բովանդակութեամբ
ԼՈՒՍԻԱՆՆԱՑ ՄԵԾԱՏԻՐ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՆԿԱՐՈՎ
ինչպէս եւ 50ի չափ զանազան նկարներ ծանօթ դէմքերու, վայրերու եւ Կ. Խաչի գործիչներուն, վերջին կայանինեւայլն, եւայլն:
Օրացոյցը որ գիրքի ձեւով կազմուած է եւ կրնայ նոյնութեամբ պահ-ուիլ ունի առանձին բաժիններ ժամանակագրական, ազգագրական, պատ-մական ու աշխարհագրական ծանօթութիւններու: Ամէն հայ կնոջ անհրա-ժեշտ առանձին նիւթերու բաժին մը եւս դասաւորուած է հոն, ինչպէս եւ գրական կտորներ, Հ. Կ. Խաչի համառօտ պատմութիւնը եւ զանազան ու-րիշ պիտանի գիտելիքներ:
ԳԻՆԸ 6 ՖՐԱՆՔ
Փնտռել բոլոր Մատենաճիւղերու մօտ, ինչպէս եւ Շրջանային Վարչու-թիւնէն, 6 Rue d'Alsace, Asnières (Seine)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ
Մեր անկեղծ շնորհակալութիւնն է-րը կը յայտնենք Անիէռ – Պուա – Քո – լոնպլ Կազոյա Խաչի Վարչութեան որ մարդասիրաբար օգնեց եւ կազմակեր-պեց հանգանակութիւն մը ի նպաստ մեզի: Շնորհակալութիւն նաեւ բոլոր հայրենակիցներու որոնք իրենց մաս-նակցութիւնը բերին ազատելով մեզ ունել կացութենէ մը:
Տէր եւ Տիկ. Ոսկան Խաչատուրեան

ԿՈՒՉՈՒԹԻՒՆ
Պատուաւոր ընտանիքի մը մէջ ծա-ռայելու համար կ'ուզուի սպասուհի մը: Քիչ մը ֆրանսերէն գիտնալը պայման է:
Դիմել Գ. ՇԵՐԻԿԵԱՆի: 13 Rue des Dominicains: Marseille,

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Demeuse — PARIS (13)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ Odéon et St. Michel
13 Նոյեմբեր, կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 9ին
Միջոցի, քրքիջի եւ խնդուքի անխնայելի գիշեր
Մասնակցութեամբ փարիզահայ երգասաններու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքեարեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրճեանի, Սարաֆ-եանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի:
կը ներկայացուի
ԿԻՆՆ ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ Է
խոստ Ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար:
Նաեւ փարիզահայ չօֆէօրներու կեանքէն՝
ԵՐԲՈՐԴ ՎԻԹԼԻՈՎ...
Տոմսերու գիները՝— 15,—10,— 7.50 ֆրանք:
Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամնե-րուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, 51 Rue Mr. le Prince.

ԳՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ
«ՏՈՒՏԱԳՈՒՄԻ ՀԱՄԱ»ԻՆ ՄԷՋ
ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
Տեղի կ'ունենայ 3 Նոյեմբեր, Չինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին
8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. Ս. ՎԱՐԱՃԵԱՆ
Թեր ու դէմ պաշտպանութիւնը պիտի ստանձնեն Պ. Վ. Ի-ԱՆԵԱՆ եւ Տօքթ. Հ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ.
Դատաւոր՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ, ընդհանուր դատախազ՝ Պ. Ա. ՀԱՆԸՄԵԱՆ:
Ժիւրիի անդամներ.— Տիկին ԲՈՒԴԱՂԵԱՆ, Տօքթ. ԱՍԼԱՆ, Տօքթ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ, Պ. ԱԼԵԱՆԱՔ, Հայր ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, Տէր ԼԵՒՈՆ ՔՆՅ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ, Օր. ԲԷԳԶԱԴԵԱՆ, Պ. Պ. Ց. ՉԱՎՐԻԷՑ եւ ՎԱՉԵԱՆ:

Հ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱՒՈՐԱԿ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՐԱԿ
44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՌ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի առհէն օր ժամը 14—20:
Առաւօտները ժամադրութեամբ:

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԲԵՐԱ"
ՏՆՕՐԷՆ ԵՐՋԱՆԻԿ ՊԱԼԵՑԵԱՆ
9 Rue Provence, Paris 9e. (Առաջին յարկ)
Մէթրօ Le Peletier
Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անթերատ իւղով:

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՈՒԻԹԷՆ
Չինուորագրութեան պատճառով ծախու է լուսանկարչատուն (քազաքին կեդրոնը), 33 Rue d'Alx, Մարսէյլ, սրտիական բոլոր յար-մարութիւններով: Խանութին վրայ յարկաբաժին, Պայլ 9 սենե-վարձը՝ տարեկան 4000 ֆրանք: Մանրամասնութեանց համար դիմել վերի հասցէին. Մատչելի պայմաններ:

ՏՈՔԹ. ՔԻԹԻՒՓԵԱՆ
63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94
կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:
Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:
Կ'ընդունի Երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ
Ջուռ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած ուաճ կայկական օ.ին: Ըռաքը ՏԻՒԶ, ցրտացած ներ ստամոքսը կ'օգնէ եւ կը վնասէ ծոր առ-ջասիան: Խմելէք պիտի ՐԱՓԸ ՏԻՒԶը պղտո-րայ, կազդուրիչ եւ ախորժա-ար: Ըռաքը ՏԻՒԶ ուաճ է:
Dalakupeian & Rue Sufflot
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Mar-seille Tél. Dragon 70—

PHÉNIX
ainsi distillé
Agent General : M. Albert Bacri . 19. rue Turbigo . PARIS 2e Tel. Cent. 83-17.
ՐԱՓԻ ՓԷՆԻՔՍ

AGENCES: ԳԼԻՒԱԿԱԼՆԵՐ
LYON: ԼԻՈՆ — M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon. Téléph. Lalande 64-10.
MARSEILLE, ՄԱՐՍԷՅԼ — M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ. ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՐՎԱԿԱՆ

HAKATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 76
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ	ԵՒԹԱՄՍԵԱՑ	
Թրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	115 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
3
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
JEUDI
3 Novembre
1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3877

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՅԻ ԽՕՍՔ

ԱԼԵԿՈԾՈՒԹԵՆԷ ՄԸ ՎԵՐՋ

— oo —

Սեպտեմբերի տագնապէն վերջ, զրեթէ խաղաղ օրեր կ'ապրի Եւրոպա, եթէ զանց առնենք հունգարեւչեխ տարակարծութիւնը, ու «հաստարակաց սահման»ի հարցը, որուն չուրջ հակադիր տեսակէտներ ունէին Գերմանիա եւ Իտալիա :

Այս հանդարտութիւնը, սակայն, սոսկ երեւութական է : Իրականին մէջ, Եւրոպա, սեպտեմբերեան տագնապէն ասդին, քաղաքական մեծ գործունէութեան լծուած է, ու, կարելի է ըսել, կ'առնէ քայլեր, որոնք կրնան չափազանց բախտորոշ ըլլալ :

Այս տեսակէտէն, ամէնէն յատկանշականն է, անշուշտ, Իտալիոյ «կամաւորներու» հեռացումը Սպանիայէն : Մուսոլինի, իր այդ քայլով, վերցուց այն խոչընդոտը որ, հակառակ ստորագրած համաձայնութեան, Անգլիան ու Իտալիան կը պահէր իրարմէ հեռու :

Տուէչ, իր այդ որոշումով, դիւրացուց նաեւ Չէմպըրլէնի աշխատանքը՝ ներքին ճակատին վրայ : Վասն զի, Անգլիոյ մէջ չափազանց ուժեղ էր ընդդիմութիւնը՝ Իտալիոյ հետ «անպայման հակացողութեան» մը գալու տեսակէտին դէմ : Նոյնիսկ պահպանողական դեկավարներէն ոմանք, — ինչպէս Իսըն ու Զըրչիլ — ներքին արգելքներ էին, զորս ստիպուած էր նկատի առնել Չէմպըրլէն :

Քաղաքական տեսակէտէ նոյնքան ուշագրաւ եւ կարեւոր եղաւ արմատականներու համագումարը : Տալատիէ Մարսէյլ գնաց ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան մասին վճռական ու նոր որոշումներով : Արդէն նշանակած էր Հռոմի դեսպանը : Այսինքն՝ նեցած էր կամուրջը՝ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջեւ, անշուշտ՝ համաձայնութեամբը Անգլիոյ, որ, ինչպէս ըսինք, վճռած ըլլալ կը թուի, իր կարգին, «խաղաղութեան քաղաքականութիւնը» ոչ միայն չարունակել, այլեւ միեւնոյն վճռականութեամբ իրականացնել :

Քաղաքական կեանքի երրորդ ուշագրաւ դէպքն է անգլիական խորհրդարանի նստաշրջանը որ բացուեցաւ երեքշաբթի օր : Օրակարգերէն առաջինը կը կազմէ անգլեւիտալական համաձայնութեան վաւերացումը : Չէմպըրլէն բաւական «քրանեցաւ» սկիզբնէը : Այսուհանդերձ, կասկած չկայ՝ դարձեալ, որ պիտի յաջողի ապահովել մեծամասնութիւն մը : Օրակարգի երկրորդ նիւթը կը կազմէ երեւութապէս՝ դահլիճի «նորոգումը», բայց էապէս՝ իր քաղաքականութեան ապահովումը : Որովհետեւ, Չէմպըրլէն այդ «նորոգումը» ըրաւ առաւելապէս արտաքին քաղաքականութեան իր հիմնական տեսակէտները իրականացնելու համար : Ուշագրաւ է, որ Չէմպըրլէն, հակառակ ծրագրային նախապատրաստութեանց, դեռ ընթացք չտուաւ ռազմական մթերումի նախարարութիւն մը ստեղծելու առաջարկին : Զատուա՝ որովհետեւ, ոչ միայն նման նախարարութեան մը ստեղծումը կը նկատէ եմտական անտեսական ծանր բեռ մըն է երկրին համար, այլեւ անոր համար որ՝ Անգլիոյ վարչապետը առաջնորդուած իր Տալատիէի Մուսոլինիի ու Հիթլէրի միջեւ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով տեսի ունեցող պաշտօնական թէ անպաշտօն բանակցութիւններէն, հիմք ունի վստահ ըլլալու թէ այդ նախարարութիւնը ստեղծելու անհրաժեշտ չի դառնար կամ գէթ կը վախնայ որ պատճառ կը դառնայ գերմանեւիտալական պինարչաւի մը :

Անշուշտ, Չէմպըրլէն լուրջ պատճառներ ունի լաւատես ըլլալու : Երբ եմտական նախարար էր, ներկայացաւ խորհրդարանին, եւ, ի մեծ զարմացում բովանդակ աշխարհի, յայտարարեց թէ «Անգլիոյ եմտացոյցը բաց չունի» : Երբ վարչապետ եղաւ, — անհրաժեշտ դառած ըլլալով արագ վերազինում մը, — նոյն վճռակամութիւնով խորհրդարանին յայտարարեց, — «Անգլիոյ եմտացոյցը պէտք է բաց ունենայ» (զինուի՛լ) :

Նոյն Չէմպըրլէնն է, ահա, որ, չարունակելով հանդերձ իր ծրագրած սպառազինումը, պատկան նախարարութեան մը ստեղծումի գործը կը դանդաղեցնէ, ինչ որ բաւական պերճախօս երեւոյթ է :

Սեպտեմբերի տագնապէն ասդին, քաղաքական կեանքի ուշագրաւ դէպքերէն մին կազմեց նաեւ գաղթավայրերու հարցը : Ճիշդ է, որ դեռ «սեղանի վրայ» չեկաւ ան : Բայց, սոյգ է, որ արդէն իսկ «ինդրոյ առարկայ է» : Անգլիական թերթեր արդէն կը ծամծմեն : Նաեւ՝ Ֆրանս. մամուլը : Կը թուի թէ կը չօշափեն նաեւ Պելճիքայի կարծիքը : Լէոփոլտ Գ.-ի այցելութիւնը՝ Փարիզ, ապահովաբար նաեւ այս չօշափումին ծառայեց : Իսկ անկէ յետոյ՝ Լոնտոնի պելճիական դեսպանը «ստիպողաբար կանչուեցաւ» իր թագաւորին մօտ :

Անտես պէտք չէ առնել նաեւ այն զրոյցը, որ կը հերքուի ու կը կրկնուի միշտ, եւ որ հիմք մը ունի անպայման :

Կ'ակնարկենք այն «առաջարկին» զոր, իբրեւ թէ, Հիթլէր ըրած է Ֆրանսայի՝ 25 տարուայ ոչ-յարձակման դաշինքի մը մասին : Այս առաջարկը եղած ըլլայ կամ ոչ՝ անժխտելի է այն իրողութիւնը, որ արդէն իսկ այդ մթնոլորտը ստեղծուած է Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ : Հիթլէր, որ, Չեխոսլովաքիոյ տագնապին առթիւ, սուրը քաշած էր պատեանէն, իր վերջին ճառին մէջ հարկադրուեցաւ անդամ մը եւս այդ ապահովութիւնը տալ Ֆրանսայի, ինչ որ, ըսենք այս առթիւ, Տալատիէի վճռական քայլերուն տեւական արդիւնքներէն մին կազմեց :

Այսպէս, ուրեմն, երեւութապէս խաղաղ մթնոլորտի մը մէջ, Եւրոպան, ներքնապէս, գործնական ու վճռական քայլեր է որ կ'առնէ : Ու կը թուի թէ այս անդամ իրապէս նոր ու աւելի ապահով Եւրոպա մը կը ճգնին ստեղծել Միւնիխի Չորսերը ...

Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ՓԱՒԱՐ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԵՐԸ ՏԱԼԱՏԻԷԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ

— oo —

Ամենայն Սբբոց տօնին օրը, երեքշաբթի, երբ ամբողջ Փարիզը իր մեռեալները կ'ոգեկոչէր, Ֆրանսական դահլիճը կը շարունակէր խորհրդակցութիւնները երկրին եմտական եւ անտեսական վերականգնումի ծրագրին մասին :

Փոլ Մարշանտօ, եմտական նախարարը, ներկայացուց իր ծրագիրը, որ բուռն ընդդիմութեան բախեցաւ, մասնաւորաբար չորս նախարարները, Ժորժ Պոնէ, Քամիլլ Շօթան, ու Մոնզի եւ Փոլ Ռէյնօ անկարելի կը դտնէին եմտական նախարարին ծրագրին գործադրութիւնը : Փոլ Մարշանտօ ստիպուեցաւ հրաժարիլ, բայց Տալատիէ մերժեց : Վարչապետը, լսելով Փոլ Ռէյնոյի քննադատութիւնները ներկայացուած եմտական ծրագրին մասին, մեծ շահագրգռութիւն ցոյց տուաւ եւ իվերջոյ որոշեց կատարել պաշտօնի փոփոխութիւն մը : Այսպէս Փոլ Մարշանտօ նշանակուեցաւ դատական նախարար՝ անցնելով Փոլ Ռէյնոյի տեղը, իսկ այս վերջինը՝ եմտական նախարար :

Եմտական նոր նախարարը դահլիճէն խնդրեց հինգ օրուան պայմանաժամ, որպէսզի կարենայ պատրաստել եմտական կացութեան վիճակացոյցը եւ մշակել իր ծրագիրը :

Մամուլին հաղորդուած դեկոյցով մը, Փոլ Ռէյնօ յետոյ յայտարարեց թէ հինգ օր պիտի ուսումնասիրէ Ֆրանսայի անտեսական եւ եմտական կացութիւնը : Իր տեսակէտով՝ Ֆրանսան չհադրգռող հարցը ներկայիս ոչ թէ դրամական հարց մըն է, այլ տնտեսական եւ եմտական հարց մը : Հետեւաբար դրամական արժեզրկումի խնդիր չի կրնար ըլլալ :

Հուսգարեւչեխական վէճին լուծումը

— oo —

Երէկ, Վիէննայի պալատին մէջ, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ բռնատարութեամբ լուծուեցաւ հունգարեւչեխական սահմանային վէճը : Խորհրդակցութեանց կը մասնակցէին Գերմանիոյ կողմէ՝ Ֆոն Ռիպպընթրոփ, Կէօրինկ, Ֆոն Նէօրաթ, իսկ Իտալիոյ կողմէ՝ կոմս Չիանօ, Վիէննայի, Փրակայի եւ Պուտափէշթի իտալական դեսպանները :

**** Փրակայի մէջ, երեքշաբթի սկսաւ խորհրդակցութիւնը վերջնապէս դծելու համար չեխեւլեհական սահմանները :*

Ձախն զօրք ցամաք հանեց Ֆու-Չէուի մօտ

— oo —

Շանկհայէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական 36 զրահաւորներ զօրք ցամաք հանեցին Ֆու-Ցինկի մէջ, Ֆու-Չէուէն 48 քիլոմեթր դէպի հարաւ, ուրեմն Քանթոնի եւ Շանկհայի միջեւ, Ֆորմոզա կղզիին դիմաց :

Չինացիները անմիջապէս պարպեցին պետական դրամատունը եւ մաքսային սպասարկութիւնը կանգ առաւ :

**** Փարիզ հասաւ գեղանի եւ խելացի աղջիկ մը, հազիւ 22 տարեկան, Լիւսի Թու, Չինացի, որ պիտի մեկնի անմիջապէս Լոնտոն, չինական կառավարութեան կողմէ մասնաւոր պաշտօնով մը : Կ'ըսուի թէ տիկին Չանկ-Քայ-Շէկը թելադրած է որ չինացի օրիորդը փորձական կատարէ ի նպաստ չինական դատին եւ զրաւի մասնաւորապէս չինացի դաղթականներու օգնութեան հարցով :*

Խռովութիւններ Պաղեստինի մէջ

— oo —

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ Արաբները ընդհանուր գործադուլ հռչակեցին բովանդակ Պաղեստինի մէջ : Գործադուլը պիտի տեւէ երեք օր, յետոյ սակայն պիտի չարունակուի փոխադրական միջոցներու արաբ աշխատաւորներու գործադուլը անորոշ ժամանակով :

Այս գործադուլը կատարուեցաւ իբրեւ բողոք նշան ընդդիմադինուորական հակակշիռին, զոր անգլիական իշխանութիւնը կը կատարէ փոխադրութեանց վրայ, խուզարկելով կառքերը կամ անցագիր պահանջելով ճամբորդներէն :

Անգլիական զօրքը եաֆա մտաւ եւ ձեռնարկեց տուներու խուզարկութեան, առանց լուրջ ընդդիմութեան հանդիպելու : Ձերբակալուեցան աւելի քան եօթանասուն Արաբներ :

Գալիլէի ջրլանին մէջ, սակայն, ըմբոստները կը տիրապետեն կացութեան : Սարսափի տակ կը պահուի նաեւ Երիքովէն Երուսաղէմ ճամբան :

**** Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին, Պաղեստինի մէջ սպանուած են 376 Արաբներ, 58 Հրեաներ եւ 14 Անգլիացիներ , եւ վիրաւորուած՝ 240 Արաբներ, 66 Անգլիացիներ եւ 61 Հրեաներ :*

Իսկ վերջին չորս ամսուան մէջ սպանուած են 1357 հոգի, 42ը Անգլիացի, 219ը Հրեայ, վիրաւորուած են 1,162 հոգի, 138ը Անգլիացի, 452ը Հրեայ :

Օտարականներն Պելճիքայի մէջ

— oo —

Պելժ կառավարութեան կազմած վիճակագրութեան համաձայն, երկրին ութ միլիոն բնակչութեան մէջ կ'ապրին 339,799 օտարականներ, 282,526ը բնակութեան արտօնագրով :

Այս թիւին մէջ Ֆրանսացիները 71,322 հոգի են, Հոլանտացիները՝ 68,014, Լեհերը՝ 61,809, Իտալացիները՝ 37,234, Չեխերը՝ 16,230, Գերմանացիները՝ 14,472, Լիւքսէմպուրկցիները՝ 11,185, Անգլիացիները՝ 9,161, Հունգարացիները՝ 6,063, Սերպերը՝ 5,917, հայրենազուրկները՝ 12,515:

Ազգային հանգանակութիւնը Զինադադարի հանդիսութեանց համար

— oo —

Ինչպէս զրած էինք, նախկին Ռազմիկներու եւ Թոշակներու նախարարութիւնը, որ մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմած է զինադադարի 20րդ տարեդարձի տօնակատարութեան համար, պաշտօնական զեկոյցով մը «Ցառաջ»ի եւս կը հաղորդէր թէ տղոց հանգանակութիւն մը բացուած է հանգանատութեամբ հանրապետութեան նախագահին :

Մեզմէ եւս խնդրուած ըլլալով հանգանակութեան ձեռնարկել եւ յետոյ փոխադրել Նախկին Ռազմիկներու եւ Պատերազմի Զոհերու Ազգ. Համագործակցութեան, այսօրուընէ սկսեալ պիտի հրատարակենք ցանկը : Հանգանակութիւնը կը տեւէ Զինադադարի օրը :—

ՑԱՆԿ ԹԻՒ 1

«Ցառաջ»	100
Պօղոս Գորգիկեան	30
Հրանտ Քէօսկեան	25
Ներսէս Տակաեան	25
Հանգանակութիւն մը բացուած է հանդանատութեամբ Բիւզանդ Տէօվլէթեան	20
Յանեսեանեան եղբ.	20
Ե. Ց.	10
Թորգոմ Նալպանտեան	10
Ս. Տ. Ալէքսանեան	10
Ա. Գաբրիկեան	10
Տ. Շ. Ա.	10
Գումար՝	270

ՉԷՅՄՊՐԼԷՆ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ՀԱՇՏՈՒԹԵՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

— oo —

«Միւնիխ ևսևսևջ չի նշևնակևր, այլ խայ մը դեպի յառաջ»

— oo —

Չէյմպրլէն երեքշաբթի բրիտանական խորհրդարանին առջեւ պարզեց չեխեւզեմտական վէճն ու Միւնիխի համաձայնութիւնը, իսկ երկրորդ, Չորեքշաբթի, անգլեւիտալական համաձայնութիւնը :

Ծանուն աշխատաւորական կուսակցութեան՝ էթլի խիստ լեզուով մը քննադատեց Միւնիխի համաձայնութիւնը, զոր կ'անուանէր ամօթալի նահանջ մը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի համար, ու ցաւ կը յայտնէր որ կեղծ. Եւրոպան կը դրուի Գերմանիոյ տնտեսական գերիշխանութեան տակ :

Չէյմպրլէն պատասխանեց թէ Միւնիխը նահանջ մը չէ, այլ քայլ մը որ կը նետուի յառաջ, վէճերը բանակցութեամբ լուծելու ճամբուն մէջ :

— Կը խնդրեմ էթլիէն, որ չմոռնայ թէ վէճը լուծելու ուրիշ ճամբայ չէր մնացած, բայց եթէ պատերազմի ճամբան : Եթէ կը մերժէ հետեւիլ պատերազմի ճամբուն, իրեն կը մնայ ընդունիլ որ վէճը լուծելու կարելի միջոցը Միւնիխն էր : Միւնիխի բանակցութեանց ընթացքին էր, որ Գերմանիա եւ Իտալիա համաձայնեցան երաշխաւորել Չեխեւսլովաքիոյ նոր սահմանները՝ անգամ մը որ լուծուի փոքրամասնութեանց հարցը :

Գալով Գերմանիոյ անտեսական գերակշռութեան՝ կեղծ. Եւրոպայի մէջ, Չէյմպրլէն չատ տրամաբանական կը գտնէ այդ : էթլի կասկած յայտնած ըլլալով որ գերմանական անտեսական ծրագիրներուն տակ կը ծածկուին քաղաքական նպատակներ, Չէյմպրլէն ցաւ յայտնեց որ չտեսնէ միտքին մէջ տակաւին վերջ չգտաւ փոխադարձ անվստահութիւնը :

Յետոյ անդրադառնալով վերջին տագնապին, ըսաւ թէ տակաւին եղաւ ազդարարութիւն մը, որպէսզի Անգլիա ուժ տայ իր երկրին պաշտպանութեան : Այսպէս այլեւս անհրաժեշտութիւն մը դարձած է կազմել նոր նախարարութիւն մը, որ զրաղի ազգային պաշտպանութեան հոգերով : Սըր Ճոն Էնաէրսըն, նոր կնքապահ նախարարը, պաշտօն ստացած է կազմակերպել քաղաքներու պաշտպանութիւնը, եւ այդ պաշտօնով պիտի մասնակցի նաեւ կայսրութեան պաշտպանութեան յանձնաժողովին :

— Մեր առաջին նպատակն է սահմանափակել սպառազինութիւնները ընդհանուր համաձայնութեամբ : Եւ ասոր համար նախ պէտք է պետութեանց միջեւ ստեղծել վստահութեան մթնոլորտ մը : Կարելի չէ քայլ մը յառաջ երթալ, եթէ մեր գլխուն մէջ չդնենք այն գաղափարը թէ միահեծան եւ ժողովրդավար պետութիւնները ոչ մէկ շահ ունին դէմ դէմի կանգնելով, այլ ընդհակառակն կրնան լաւագոյնս օգտակար ըլլալ իրենց ժողովուրդներուն՝ երբ կ'ուզեն աշխատիլ միասնաբար :

Այնուհետեւ խորհրդարանը զբաղեցաւ անգլեւիտալական համաձայնութեան վաւերացման հարցով :

— oo —

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ Ֆրանսիս Ժամ մեռաւ եօթանասուն տարեկան հասակին մէջ,— ծնած էր Թուռնէ (Վերին Պիրենեանք) : Իր գործերուն մասին կը խօսինք առանձին :

ՋՕՐ. ԾՈՐՑԵԻ, Ծայր. արեւելքի խորհրդային հրամատարներէն մին, գնդակահարուեցաւ Վլատիվոսթոքի մէջ :

ՍՊԱՆԻՈՑ մէջ ազգայնականները կը չարունակեն իրենց յարձակողականը : Սիէրրա Քապալի դիրքերը անցան ազգայնականներու ձեռքը : Միւս կողմէ օդանաւերը ռմբակոծեցին Վալենսիան չորս ժամուան մէջ հինգ անգամ :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ կառավարութիւնը Ֆրանսական կառավարութեան հետ համախորհուրդ՝ ընդդէմ միջազգային առողջապահական խորհուրդը, որ հաստատուած էր Եգիպտոսի մէջ 1895էն իվեր :

ԼԻԲԱՆԱՆԻ վարչապետը ներկայացուց իր հրաժարականը , տեղի տալով երեսփոխաններու ճնշումին :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդա Դ. էջ)

ՉԼՅՈՒԶԻՉ ԱՂՋԿԱՆ

Երեւան. Թիւ 3 (1938). Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ

— Ես ամբողջ գիշեր չեմ քնացել, — ասաց Ալիսը։ — Ամբողջ գիշեր մտածում էի, թե ինչ կլինի հետո։ Ես ուզում եմ գնալ այդ հրաշալի այգին, բայց չգիտեմ, թե ինչպես։ Ինձ թվում է, որ ամեն անգամ, երբ ես քնում եմ, այդ այգին ինձ համար անհասանելի է դառնում։

— Ես կարծում եմ, որ ձեզ հարկավոր է գնալ Ալիսների մոտ, — ասաց Ճանճը։ — Նրանք ամեն օր թեյ են խմում։ Նրանց մոտ կարող եք հարցնել, թե ինչպես գնալ այգին։ Գուցե նրանք էլ գնում են այնտեղ։

— Ալիսները ո՞վ են, — հարցրեց Ալիսը։

— Ալիսները շատ են, — պատասխանեց Ճանճը։ — Ամեն մարդ Ալիս է կոչվում։ Ես էլ Ալիս եմ։ Ես էլ գնում եմ թեյ խմելու։ Ես էլ կարող եմ ձեզ հետ գնալ։

— Ինչպե՞ս կարող եք ինձ հետ գնալ, — հարցրեց Ալիսը։

— Ես կարող եմ ձեզ հետ գնալ, որովհետև ես էլ Ալիս եմ, — պատասխանեց Ճանճը։

— Ես չեմ հասկանում, — ասաց Ալիսը։

— Ես էլ չեմ հասկանում, — ասա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

###

«Ա՛ՆՈՒՇ»Ը ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ 27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, Mutualitèի ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

«Սիփան—Կումիտաս» երգչախումբի կողմէ, աննախընթաց պատրաստութեամբ, կը ժամանակի սեւիճօնիի մէջ նուագախումբ

դեկավարութեամբ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

Տոմսերը կը ծախուին ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԻ *փող., 51* Rue Mr, Le Prince

---

Նիւ Եորքի սակարանի տեսչութիւնը նոր օրէնքներ դրած է, խիստ սեղմումներու ենթարկելու համար սակարանային գործողութիւնները: Այս օրէնքներուն նպատակն է պաշտպանել ժողովրդական զրամները սեղանաւորական եւ սակարանային հաստատութիւններու չարաշահութեանց դէմ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ թերթերը կը գրեն թէ Հիթլէր Ֆրանսական դեսպան Փոնսէի հետ ողջերթի տեսակցութեան ընթացքին առաջարկ ներկայացուցած է Ֆրանսայի հետ կնքել 10էն 25 տարուան ոչ-յարձակման դաշինք մը:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՒՐ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Հայ կամաւորներու եւ Մարսիլիներու Միութեան դասախօսութիւնը 5 Նոյ., Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8.30ին «Մերմեան» սրահին մէջ: Կը խօսի Գնդապետ Տ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ: Կը հրաւիրուին պնակիցները եւ համակիրները:

Իսի-լէ-Մուլինոյի կապոյտ խաչի «Խրիմեան» դպրոցի ընդարձակման համար եղած են հետեւեալ նուէրները.—

ՅԱՆԿ ԹԻՒ 2

Պ. Պ. Գրիգոր Շահինեան եւ Վահրամ Նարկիզեան 100ական ֆրանք, Վասիլ Փերոյեան, Սահակ Պալեան, Երուանդ Ուզունեան, Մելքոն Կեր-միրլեան, Աշխէն Ձիվէլէկեան, Յով-սէփ Գալակէօզեան, Տիգրան Մխի-թարեան, Հայկազ Մանուկեան, Յով-հաննէս Սահակեան, Գրիգոր Ալէք-սանեան, Պարգեւ Սերոբեան, Հայկ Սարխոչեան, Սարգիս Գըճըրեան, Մկրտիչ Գասապեան, Սերոբ Մանուկ-եան, Բարթող Սարխոչեան, Նշան Դարբինեան, Յովսէփ Ջազազեան-եան, Աբէտ Գարաեան, Տիկիններ Է-լիզ Շահինեան, Եպրաքսիա Ոանտիլեան, Սաթենիկ Էմիրզեան, եւ Տիկին Գրիգորեան 50ական ֆրանք: Գումար՝ 1350: Նախորդ գումար՝ 2800: Ընդհ. գումար՝ 4150 ֆրանք:

ՅԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի Վասպուրականի Հայրենակց. Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ջրբաշեան եւ Իսրայէլեան ընտանիքներուն, ԹՈՎՄԱՍ ՋՐԲԱՇԵԱՆԻ գառնաղէտ մահուան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները (1 Յունիսէն 29 Հոկտեմբեր 1938):

Տիկին Ն. Գափամաճեան 2000 ֆր.: Տէր եւ Տիկին Իփէքճեան (Անվէրս) 500 պլժիական ֆր., Տիկին Արաքս Թօփալեան 200 ֆրանք եւ կէս քիլօ թէյ, Տիկին Թէրզեան եւ փոքրիկն Ա-րա-Հրանդ Գափամաճեան 50ական ֆր., Կիւլլապի Փոնտէն 84.50 մէթր խասա, Պ. Արթինեան 25 քիլօ խաղող, 11 քիլօ պանան, Տիկին Շաթըռ մէկ այծ, Տիկիններ Խաչխաչեանի եւ Սահակեանի միջոցաւ 9 քիլօ միս մատաղու, Տիկին Գալուճեան 2 քիլօ սեղր, Պ. Եաղմաճեան մէկ այծ մատաղու:

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13e)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Պորտոյի Արարատ Միութեան

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3·30ին, Սբ. Յովսէփ Բարսեղ Շահապազ Ակումբին մէջ, Սանդուկեան թատերախումբը կը ներկայացնէ՝ ՏԷՐ ԳՈՆԵԱԿ

Երաժշտութիւն Ա. Մեսումենց: Մուտք՝ այրերու 4, կիներու 3, փոքրիկներու 1 ֆրանք, միութեան անդամներու մուտքը ձրի:

ՄԱԳԱՂԱԹՆԵՐ

(Ներքուածներ)

ԱՇԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

փառատիպ հատոր մը, 300 էջ, 8 ուրախ ու ուսուցիչ պատկերներով

Գուրգերը այս հոյակապ քերթուածներէն՝—

ՅԱՑԳՆԱՓԱՂԱՓ
ՍԷՐԸ ՓՈՒՇԷ ՊՍԱԿՈՎ
ՅԵՂՃ ՄԱՐԴԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ
ԲԵՂԵՆԱԿԱՆՈՒԹ
ՀԱՆԱՏԵՂԸ ԿԱՏՏՈՒԱԾԱՆԱՑ
ՍԻՐՏՍ ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴԵՐՈՎ
ԻՆՔՆԱՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՓԻՒՂԻ ՍԻՒՐԵՐ՝ ԵՒՐՈՊ ԵՐԳԵՐ

Սուրիա եւ Ֆրանսա 40 ֆրանք
Ուրիշ երկիրներ 50 ֆր.:

Ապապրանքները քացարձակապէս կանխիկ:

Դիմել հեղինակին,

17, Rue Damesme, PARIS

“ ՇԻՐԱԿ ”

Արեւելքի սեան իսկական օղին է: Անգուգական Ամերիկեան Ախտահանիչ ազդեցութեամբ կարող գրացուցիչ ախտերու, ան բաստուած դառնայ տանիկ ներ-ջին հայ սեղանի պատուոյ գարդ:

ԵՓՐԱՏ ՆԱԽՎԱԳԱԽՈՒՄԸ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine — Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ:

Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ: Միակ նուագախումբը հաճելի զարձնելու համար ձեր հանդէսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները:

Ղ. Յ. Դ.

Փոստ 79

Անիէնի ՊՈՒԱՆՏԷՒԼՈՆՊի «Ապամ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ գիշեր, 4 Նոյ., ժամը 8իշդ 9ին. ծանօթ հաւաքատեղին:

Օրակարգ՝ զեկուցում պատգամաւորի եւ ընտրութիւն:

ՊՈՒԱՒԼԻՒԶԻՒԻ (Մարսէյլ) «Վարանդեան» խումբի դասախոսական ժողովը՝ 3 Նոյեմբեր, շաբաթ երեկոյ ժամը 3ին ընկեր Արապեաններու բնակարանը: կը խօսի ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԱՆԻԷՆ ՊՈՒԱՆՏԷՒԼՈՆՊԻ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ

ՆՈՒԱՃԵՒՈՒԹԵԱՄԲ Ղ. Յ. Դ. ԱՆԻԷՆ-ՊՈՒԱՆՏԷՒԼՈՆՊԻ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ

6 Նոյ., կիրակի երեկոյ ժամը 8·30ին ընկերվարական ընկերու սրահը

119 bis Ave Argenteuil, Asnieres

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Վ. ԽՃԻԿԱՆԵԱՆ

Գեղագրութեան ճոխ բաժին

Կը մասնակցին Տիկ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Սր. Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ, Թառխտ ԳԱՐԵԳԻՆ եւայլն:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, կիրակի գիշեր ժամը 9իշդ 9ին

Մխիթարի, քրքէճի եւ խնդուքի անփեխաբրինելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ երգասանններու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճեանեան, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէճեանի, Սարաֆեանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի:

կը ներկայացուի

ԿԻՆՈ ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար:

Նաեւ փարիզահայ չօֆէօրներու կեանքէն՝

ԵՐՐՕՐԴ ՎԻԹԷԼՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—10,— 7.50 ֆրանք:

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամներուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

ԳՐԱԿԱՆ ԴԱՍՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

«ՏԱՏՐԱԳՈՄԻ ՀՈՐՍ»ԻՆ ՄԷՋ

ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՐՈՒՉԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ, 3 Նոյեմբեր, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին

8 Rue Pasquier, Paris

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **Պ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ**

Թեր ու դէմ պաշտպանութիւնը պիտի ստանձնեն Պ. Վ. Ի. ԽԱՆԵՅԻՆ եւ Տօքթ. Հ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ:

Դատաւոր՝ Պ. Վ. ԵՄՐՃԱՆԵԱՆ, ընդհանուր դատախազ՝ Պ. Ա. ՀԱՆԸՐԵԱՆ:

Ժիւրիի անդամներ.— Տիկին ԲՈՒԴԱՂԵԱՆ, Տօքթ. ԱՍԼԱՆ, Տօքթ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ, Պ. ԱԼԵԱՆԱՔ, Հայր ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, ՏԷր ԼԵՒՈՆ քհնյ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ, Օր. ԲԷԳԶԱԴԵԱՆ, Պ. Պ. Յ. ՉԱՎՐԻԵԱՆ եւ ՎԱՉԵԱՆ:

ՏՕՔԹ. ՔԻԹԻԽԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

ԾԱԽՕՒ Է

վաճառատեղ թաղի մը մէջ ժամադրծի եւ ոսկերչի խանութ մը՝ որ հիմնուած է 9 տարիէ ի վեր, կազմակերպուած եւ ապահով գործ, վաստհելի եւ տեւական յաճախորդներ: Կը ծախուի մասնաւոր պատճառաւ: Դիւրամատչելի պայմաններ: Բացառիկ պատեհութիւն գործի մտքոց համար: Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ, 17 Rue Paul Bert, Paris (11), Métro : Charonne et Chaligny:

ԿԵՆՔ ԱՐՈՒԵՍՏ

Գրական - գեղարուեստական ամսագրին 8րդ թիւը (հոկտեմբեր), հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Խմբ. Հոգեկան – իմացական արժէքներուն առջեւ: Եր. Սմմաքէչխանեան՝ Ձկնորսին սէրը (նորավէպ): Ա. Խանէտանեան՝ Ծղրիթը: Մկրտիչ Պարսամեան՝ Արփիար Արփիարեան (վիպագիրը): Եղիշէ Չարենց՝ Մօրս համար Գազել: Փ. Սանասար՝ Փիրանտէլլօ: Ադամ Ագնուեր՝ Մագաղաթներ: Մ. Պ. Արծիւը իր բոյնին մէջ: Ա. Արազեան՝ Հայ Գրագէտներու Բարեկամներ:

Նկարներ՝ Եր. Սմմաքէչխանեանի, Ար. Արփիարեանի եւ Եղիշէ Չարենցի:

Այս թիւին կողքին վրայ կարդալ ԿԵԱՆՔ ԵԻ ԱՐՈՒԵՍՏ դրատունն գիրքերուն մանրամասնութիւնները: Մինչեւ 2 ամիս ամէն ապագրանքի վրայ հարիւրին տասը զեղչ:

Բաժանորդագրութիւն Ֆրանսա 40, եւ արտասահման՝ 50 ֆրանք:

Դիմել՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, 30, Rue Drouot, Paris (9):

ՊԱՐ Ա ՀԱՆԴԷՍ

ՀՕ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՒ ԻՋԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier

Métro Trocadero կամ Boissière

Գեղատեսակ ճոխ բաժին: Նուագախումբ CARRI—CANII

Ճոխ ու ընտիր ալիւֆէ՝ պատրաստուած խաչան հիներու նուէրներով:

Մուտք 10 ֆրանք:

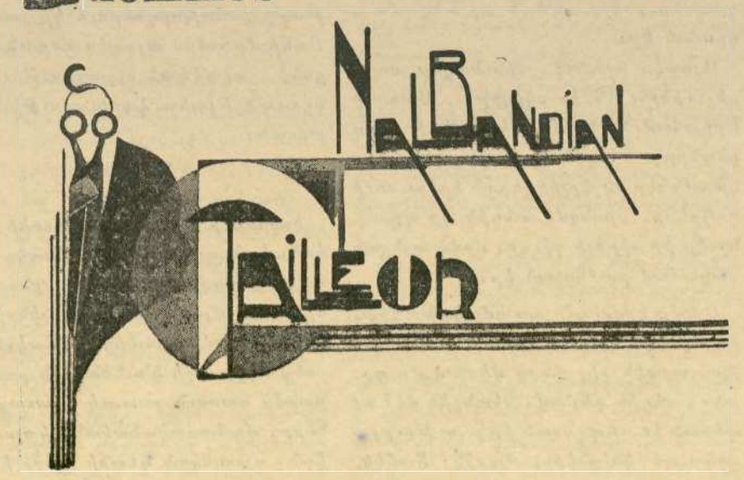
Դասախօսութիւն

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՎԱՖԳԱՐԼԻԻ ՍԱՍՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին «Հայ Ակումբին մէջ, 1 Boulevard Carnot, Ալֆորվիլ:

Կը դասախօսէ ՏՐԻԱՆ Վ. ՆԵՐՍՈՅԵՆ «Ազատին դասախօսութիւնն» Դասախօսութենէն վերջ տեղի պիտի ունենայ մասնաճիւղի պարբերական ժողով: Կը հրաւիրուի գալութիւնը:

Hommes — Dames

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle — Tél.: Gut39.- 70

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք Ֆրանսական, անգլիական եւ Հեռաւոր վագ կերպասներու Փաթաթոցները կրնան գործել իբրեւ գնած ապրանքները: Ընտէրվուտ եւ Ռոյալ գրի մեքենաներ: Կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ: Կը սահմանենք ապրանքներու Global Lago եւ ապահովագրութիւն Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պատժներու

Գրասենեակ՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

ՕՂԻՔ ՏԻՒԶ

Ձուլուած խաղողէ քաղաքական եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է որ ունի հայկական օղիին բոլոր տիպարը, ձգողութիւնը արուեստական օղիներէ կ'ազատէ ձեր ստամոքսը գիշերները չորը կը խմէք եւ կը մնաք ձեր տունը: Խմիչքը պատրաստուած է ամենայն խնամքով եւ ուշադրութեամբ: Ունի հոտաւէտ պատուական համ, կազդուրիչ եւ աղուոր գոյն: Ձեր ծարիքը բնաւ չի պատճառեր: Ունի հաճելի համ:

Dalakupeian 8 Rue Sallfert, Marseille· Tél. Dragon 70—89

Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille· Tél. Dragon 70—89

ՅԱՌԱՋ

ԾՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԿՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) -:- R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 74
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Թրանսա եւ Գաղութքներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	300 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	250 ֆրանք	120 ֆրանք	

ՕՐ 4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ VENDREDI 4 Novembre 1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3878

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՎԱԻԵՐԱՑՈՒՑ ԻՏԱԼԵԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

— oo —

Զորեքշաբթի անգլիական խորհրդարանը չարունակեց իր վիճաբանութիւնները, այս անգամ քննութեան առնելով անգլեւիտալական համաձայնութիւնը, զոր Չէմպըրլէն կը ներկայացնէր խորհրդարանին՝ վաւերացնելու համար առ ի գործադրութիւն։

Այս առթիւ կարճ ճառ մը խօսեցաւ.

— Կը յիշէք որ անցեալ Յուլիսին այս բեմէն յայտարարեցի թէ եթովպիոյ վրայ իտալական վերապետական իրաւունքներուն ձեւական ճանաչումը այն առեն միայն կ'արդարանայ, երբ առիկա կը նպաստէ Եւրոպայի ընդհանուր խաղաղութեան,— այդ չորքն ալ սպանիական վէճը կը սպառնար Եւրոպայի խաղաղութեան։

Յուլիսէն ի վեր շատ դէպքեր տեղի ունեցան։ Եւ եթէ ոչ - մի - ջամտութեան յանձնաժողովին ծրագիրը, օտար կամաւորները Սպանիայէն հեռացնելու մասին, գործադրութեան չէ դրուած մինչեւ այսօր, սակայն մէկ յանգուցալր չէ Իտալիան։ Միւնխէնի մէջ, Մուսոլինի ինձի խոստացաւ որ 8000 հոգի եւս պիտի կանչէ Սպանիոյ։ Դուչէն կատարեց իր խոստումը։ Ճիշդ է որ Սպանիոյ մէջ տակաւին իտալական մեծ թիւով զինուորներ եւ մասնագէտներ կան, բայց եւ ճիշդ է նոյնպէս որ ուրիշ ազգեր ալ զինուոր ու մասնագէտներ ունին այնտեղ։ Պէտք է խոստովանիլ, որ Մուսոլինի մեղի ապահովութիւն տուաւ հետեւեալ երեք կէտերու մասին.

1. Թէ եթ պիտի կանչէ իտալական բոլոր զինուորները ու մասնագէտները, երբ գործադրութեան մէջ դրուի ոչ - միջամտութեան ծրագիրը։

2. Իտալական զինուորական նոր առաքումներ պիտի չկատարուին դէպի Սպանիա։

3. Եթ կանչուած զինուորներուն տեղ՝ հաւասարակշռութեան համար՝ օդանաւ պիտի չղրկէ։

Տրուած այս ապահովութիւնները եւ եթ կանչուած զինուորներուն թիւը փաստ մը կը կազմեն այն իրողութեան թէ իտալական կառավարութիւնը կ'աշխատի օգնել որ սպանիական վէճը չուտով լուծուի եւ չվտանգէ Եւրոպայի խաղաղութիւնը։

Միւնխէնի մէջ, Մուսոլինիի հետ Չեմբըլէն եւս բացատրեց որ ապահովութիւն տուաւ ինձի թէ երբեք հողային յանկութիւններ չուին Սպանիոյ մէջ։ Ու եւ կը հաւատամ հիմա որ սպանիական վէճը այսուհետեւ չի կրնար վտանգել Եւրոպայի խաղաղութիւնը։ Այնպէս որ ոչ մէկ պատճառ ունինք գործադրութեան մէջ չդնելու անգլեւիտալական համաձայնութիւնը։ Եւ հետեւելով Ֆրանսայի օրինակին, նոր հաւատարմագիր մը պիտի ղրկենք Հռոմի մեր դեսպանին, իրրեւ փաստ եթովպիոյ վրայ իտալական վերապետութեան իրաւական ճանաչման։

Այս ճառէն վերջ, խօսք առին ընդդիմադիրները, մասնաւորապէս աշխատաւորական կրնուռա, յանուն իր կուսակցութեան, պահանջեց մերժել անգլեւիտալական համաձայնութեան վաւերացումը, որմէ, բաւ, պիտի վնասուի Սպանիոյ ժողովուրդը։ Խօսք առաւ նոյնպէս Իրն եւ պահանջեց մերժել վաւերացումը։

Այսուհանդերձ քուէարկումը տարբեր արդիւնք տուաւ, — 138ի դէմ 345 քուէով վաւերացուեցաւ իտալեանգլիական համաձայնութիւնը։

ՉԷՅՄՊՐԼԷՆ ԵՒ ՀԻԹԼԵՐ ԴԱՐՁԵԱԼ ՊԻՏԻ ՏԵՍԱԿՑԻՆ

— oo —

Դէպի խաղաղութեան երկար շրջան մը

— oo —

Լոնտոնի մէջ ընդյ կը չրջի թէ Չէյմպրլէն գեռին կը պատրաստէ Հիթլէրի հետ նոր տեսակցութեան մը համար։ Այսպէս կ'ըսուի թէ Պերլինի անգլիական դեսպանը, Հէնեդըրսըն, երբ մեկնի իր պաշտօնատեղին, միտին պիտի տանի Չէյմպրլէնի առաջարկը նոր տեսակցութեան մը համար, Մինդհեան ծօներէն առաջ։ Չէյմպրլէնի նպատակն է կնքել այնպիսի դաշինք մը, որով կարելի ըլայ Եւրոպայի ապահովել խաղաղութեան երկար չրջան մը։ Անշուշտ, հասնելու համար այդ նպատակին՝ պէտք պիտի ըլայ ասիճանական յաջողութիւն մը, — պայման էոր Գերմանիա նախապատրաստ կազմակոյներու գործածութիւնը պատերազմի ժամանակ, յետոյ՝ քաղաքներու բնակչութեան ամբակոծումը օդանաւերով եւ վերջապէս սահմանափակ ամբաձիգ օդանաւերու չինութիւնը։

Անգլիական մամուլը կը կարծէ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը համաձայն է Չէյմպրլէնի այս ձեռնարկներուն։

*** Յուսնիկ հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ այս ամսագլխուն՝ մարշալ Պետէն կէօրինկ այցելութեան պիտի երթայ լորա Հիլիֆաքսի, անգլիացի նախարարին բնակավայրը, Նորքէր։

— oo —

ԱՆԳԼԻՈՑ ծովեզերքին ոչ շատ հեռու, ովկիանոսին մէջ, Չոր։ Ֆրանքոյի պատերազմական նաւերէն մին յարձակեցաւ հանրապետական Սպանիոյ առեւտրական մէկ նաւին վրայ, որ չէր ուզած յանձնուիլ։ Կ'ըսուի թէ առեւտրական նաւը այրեցաւ եւ ընկղմեցաւ։

ՍՊԱՆԻՈՑ մէջ, ազգայնականները, չարունակելով իրենց յարձակողականը Էպրա գետին վրայ, յառաջացան քանի մը քիլոմեթր եւս։

ՀՈՒՆԳԱՐԵԻԶԵԽԱԿԱՆ ՎԷՃԸ ԼՈՒԾՈՒԱԾ

— oo —

Հուսգարիա կը չահի մէկ միլիոն հոգի

— oo —

Գրեցինք երէկ թէ, Վիէննայի մէջ, լուծուեցաւ հունգարեւչեխական վէճը, որ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ իրաւարարութեան յանձնուած էր։ Ցոն Ռիպպընթրոփ եւ Կոմս Չիանօ տուին իրենց անվերապահելի վճիռը։

Ահաւասիկ արդիւնքը.— Հունգարիա կը ստանայ այն բոլոր բնակավայրերը, ուր մեծամասնութիւն կը կազմեն Մաճառները։ Այսպէս Հունգարիոյ բնակչութիւնը կ'աւելնայ մէկ միլիոն։ Վէճելի քաղաքներէն՝ Պրաթիսլավա կամ Փրէսպուրկ պիտի մնայ չեխական, պայմանաւ որ քաղաքին հունգարական փոքրամասնութեան տրուին այն իրաւունքները, զորս կը վայելէ գերմանական փոքրամասնութիւնը։ Նոյնպէս քաղաքը եւս պիտի մնայ չեխական, բայց հանքային աւազանը կ'անցնի Հունգարիոյ ձեռքը։ Իսկ Քասա, Մունքաց եւ Ունկվար քաղաքները պիտի դառնան Հունգարական։ Ընդհանուր առումով, գերմանաիտալական վճիռը մեծ մասամբ կը գոհացնէ հունգարական պահանջները։ Գալով բնակչութեան հպատակութեան հարցին, մասնաւոր յանձնախումբի մը տրուեցաւ կարգադրել համաձայն քաղաքացիներու պահանջին,— գժուարութեան մը առջեւ՝ յանձնախումբը պիտի դիմէ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ իրաւարարութեան։

Զորեքշաբթի երեկոյ, վճիռը տալէ վերջ, Ցոն Ռիպպընթրոփ եւ կոմս Չիանօ մամուլին տուին յայտարարութիւն մը, ուր կ'ըսուի թէ Հռոմ – Պերլին առանցքը արդարօրէն վճռեց եւ կարգադրեց վէճ մը որ, խաղաղութեան դաշնագիրներուն հետեւանքով, խոտորութեան օջախի վերածած էր կեդր. եւ Արեւել. Եւրոպան։

Չեխերը ընդդէմ կարմիր առանցքին

— oo —

Չեխեւսլովաքիոյ արտաքին նախարարը, Շվալքովսքի, որ այս պահուս կը գտնուի Վիէննայի մէջ, կարեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ իտալական թերթի մը թղթակցին։ Նախ ըսաւ թէ Չեխեւսլովաքիա չուտով պիտի ընդրէ իր նախագահը, յետոյ պիտի վերակազմէ պետութիւնը դաշնակցային հիմերով, միասնաբար չեխ, սլովաք եւ ռութէն տարրերու հետ։ Խօսի պիտի հաստատուի համաձայնութիւնը երկրին մէջ։ Արտաքին քաղաքականութեան ճակատին վրայ, Չեխեւսլովաքիա այսուհետեւ պիտի հետեւի Հռոմ - Պերլին առանցքին միայն։

— Իմ նպատակս է հետեւիլ Եուկոսլավիոյ օրինակին եւ չեխ - եւիտալական յարաբերութիւնները հասցնել այն ասիճան բարեկամութեան, որքան են սերպեւիտալական յարաբերութիւնները։

Պաղեստինի գործադուլը տարածուեցաւ Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ

— oo —

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ Պաղեստինի արաբական ընդհանուր գործադուլը, որու լուրը առած էինք երէկ, տարածուեցաւ նաեւ Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ։ Արաբ ուսանողներէ բաղկացած հսկայ թափօր մը, որու առջեւէն կը քալէին արաբ կրօնաւորները, անցաւ քաղաքին գլխաւոր պողոտաներէն։ Ուսանողները կը կրէին ցուցատախտակներ, որոնց վրայ գրուած էին սպառնալիքներ Պաղեստինը անդամահողներու դէմ։

Մեծ մզկիթին մէջ բուռն ճառեր արտասանուեցան կէսօրուան աղօթքի պահուն եւ հրաւէր կարդացին Իսլամներուն, որ հետեւին իրենց, գործադուլ ընեն։

Ոստիկանութիւնը փորձեց արգելք ըլլալ այս ցոյցին եւ բախումներ տեղի ունեցան։ Ցուցարարները յարձակեցան մեռելատաքի մը վրայ, որ գաղաղ մը կը փոխադրէր եւ ծաղկեպսակները, որոնց վրայ, կ'ըսեն թէ, անգլեւարաբական բարեկամութիւնը յիշեցնող խօսքեր կային։ Ցուցարարները վար առին գաղաղը եւ այրեցին փողոցին մէջ։

Դամասկոսէն եւս կը հեռագրեն թէ արաբ ուսանողներու դրդռումով բողոքի չարժում մը ծայր առած է Սուրիոյ մէջ։

Թուրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովին բացումը

— oo —

Նոյեմբեր 1ին, երեքշաբթի, բացուեցաւ Թուրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովը։ Վարչապետը Աթաթիւրքին կողմէ եւ անոր անունով կարդաց ճառ մը, որու մէջ Թրքական Հանրապետութեան նախագահը ուրախութիւն կը յայտնէ որ երկրին մէջ խաղաղութիւն կը տիրէ եւ վերջնապէս զսպուած են ապստամբութիւնները (ԽՄԲ. — Ակնարկ՝ քրտական ապստամբութեան)։ Յետոյ կը թուէ կատարուած անտեսական, ընկերային, դատական, ելմտական, պինուորական ու ծովային նուաճումները։ Այնուհետեւ կ'անցնի արտաքին քաղաքականութեան եւ միջազգային կեանքին, կը յիշեցնէ խաղաղութեան կրած ապտնապը եւ կ'ըսէ. — Մեր քաղաքականութիւնը, խորապէս խաղաղասէր, կը ձգտի հետզհետէ աւելի զօրաւոր դարձնել մեր երկիրը, զայն դնելու համար այնպիսի վիճակի մը մէջ որ կարենայ դիմագրաւել հաւանական վտանգներուն։

Յետոյ անցնելով Թուրքեւֆրանսական յարաբերութեանց, կը յիշեցնէ Սանճաքին վճիռը, որ, կ'ըսէ, լուծուեցաւ բարեկամական ձեւով։ Առժամապարտ Սանճաքը գրաւեցին Թուրքեւֆրանսական պինուորները, խաղաղութիւն հաստատուեցաւ, ընտրութիւնները կատարուեցան եւ Հաթայը ունեցաւ իր խորհրդարանը։ Հաթայի վէճին մէջ Թուրքեւֆրանսական համաձայնութիւնը նպաստեց երկու երկիրներու բարեկամական յարաբերութեանց զարգացման։

Ազգային հանգանակութիւնը Զինուորարի հանդիսութեանց համար

— oo —

ՅԱՆԿ ԹԻՒ 2		Սարգիս Շաղուկեան	15
		Հրանտ Թրավէսեան	10
Հրանտ Տրէգեան	20		
Հրանտ Սամուէլ	20	Գումար՝	100
Լեւոն Գեւոնեան	20	Նախորդ գումար՝	279
Յովհաննէս Վանլեան	15	Ընդհ. գումար՝	379

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

— oo —

Հակառակ լուրերը չրջան կ'ընեն Աթաթիւրքի հիւանդութեան վախճանին մասին։ Պոլսէն Պալքանները ճամբորդող թուրք վաճառականներու տեղեկատուութեանց համաձայն՝ Աթաթիւրք անդամալոյծ է եւ այլեւս անկարող գործելու։

Իսկ Պէյրութի «Ահրար» թերթը կ'իմանայ թէ «հիւանդը անկողնէն կ'ելլէ՝ կռնելով իր թիկնապահներուն, բայց բժիշկները բացարձակապէս արգիլած են այս տեսակ չարժումները, կատարեալ անչարժութիւն յանձնարարելով։

Աթաթիւրք ըսած է վարչապետ Ճէլալ Պայարի. «Ես այլեւս պիտի չկրնամ վարել նախագահութիւնը։ Ցոյս ունիմ որ պիտի մասնճէք երկրի ապագայի մասին, միասմ ըլլաք եւ վէճի խնդիր չյարուցանէք յաջորդութեան առթիւ»։

Ներքին նախարարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է, ցոյցի տեղի չտալու եւ անդորրութիւնը պահպանելու համար։

Աթաթիւրքը դարմանող բժիշկներն են.— Տոքթ. Նէչիթ Հօմէրը, Տոքթ. Միմ Քէմալ, Տոքթ. Նիհատ Բէյատ, Տոքթ. Ապիլ Մուխթար, Տոքթ. Հայրուլլահ, Տոքթ. Սիրէյեա Հիտայէթ, Տոքթ. Ապրէվայա, Տոքթ. Մէհմէտ Քեմալ։

Դարմանող երեք գլխաւոր բժիշկներէն առաջինը ներքին հիւանդութեանց մասնագէտներ են, երկրորդը վիրաբոյժ։ Որդրդականներէն Ապրէվայան ալ հրեայ ծագումի մասնագէտ մըն է եւ երեսփոխան։

Ցաջորդութեան մասին եթէ ժողովուրդը եւ բանակին կարծիքը առնուի, նախագահ պէտք է ընտրուի Իսմէթ Ինէօնիւ, որ հակամէտ է Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ։ Բայց գիտել կը տրուի թէ Աթաթիւրք չուզեր զայն, որովհետեւ նախ տարիքոտ է, յետոյ անկախ նկարագրի տէր։ Բայց թեկնածութիւնը կը պաշտպանեն չորս նախարարներ, որոնց մէկ կը գտնուին վարչապետ Ճէլալ Պայար եւ արտաքին նախարար Բիւչիւք Աբաս։

Երկրորդ թեկնածուն Ֆէյզիին է։ Աթաթիւրք կը սիրէ զայն, բայց ժողովուրդը չի սիրեր, նկատի ունենալով անոր քաղաքական անխտրունակ անցեալը։

Երրորդ եւ չորրորդ թեկնածուներն են Ֆէվզի Չաքմաք եւ Զօր. Սալիհ, առաջինը ընդհ. սպայակոյտի պետն է եւ մեծ յարգ կը վայելէ։ Երկրորդն ալ այն պինուորականն է, որ գասպ Աբատի քրտական ըմբոստութիւնը (1930)։ Ներկայիս Թրակիոյ զօրաբանակի հրամանատարն է։ Կ'ըսուի թէ բանակը այս երկուքէն մէկը կ'ուզէ տեսնել իրրեւ Հանրապետութեան նախագահ։ Սակայն Ֆէվզի Չաքմաք վճռապէս յայտնած է որ ինք զինուորական է եւ կ'ուզէ հեռու մնալ քաղաքականութենէն։ Կը մնայ դարձեալ Ըսմէթը, որ սակայն, ինչպէս ըսինք, ոչ միայն չի վայելեր Աթաթիւրքի համակրանքը, այլեւ երկրորդ՝ որովհետեւ հիւանդ է։ Աւրդարեւ, վերջերս թեթեւ կաթուած մը ունեցաւ ձախ կողմէն եւ կը դարմանուի Իշխանաց կղզիներուն մէջ (Պոլիս)։ Անցեալ տարուան պաշտօնանկութիւնը չատ դէշ ազդեց իր առողջութեան վրայ, որովհետեւ ամենազօր կը կարծէր ինքզինք, բայց յանկարծ ճամբու դրուեցաւ օր մը։

Կը մնայ միւս թեկնածուն՝ Ֆէթհի Օզթար։ Ճիշդ է թէ կորովի չէ, հակառակ նախկին սպայի իր հանդամանքին, բայց պետական դէմք մըն է, բաւին եւրոպական առումով։ Կը պատմեն թէ, 1924ի քրտական ըմբոստութեան առեն, իրրեւ վարչապետ մերժեց բանի մը միջոցներու դիմել։ — Ես չեմ կրնար արիւն թափել, բաւ։ Եւ տեղը եկաւ Ըսմէթ եւ արիւնով զսպեց Շէյխ Սայիտի ըմբոստութիւնը։ Աւրդ, քրտական յաջորդ ըմբոստութիւնները եկան հաստատելու թէ իրաւունք ունէր Ֆէթհին, երբ կը յանձնարարէր սիրաշահիլ Քիւրտերը, որոշ չափով ապակեդրոնացեալ վարչութեան մը չնորհելով անոնց։

Հետեւաբար, եթէ չփոխուին տրամադրութիւնները, Ֆէթհին է որ պիտի յաջորդէ Աթաթիւրքին, իրրեւ Հանրապետութեան նախագահ։ Արդէն, կ'ըսուի թէ այլեւս պիտի չվերադառնայ Լոնտոն, այլ պիտի մնայ Թուրքիա՝ հիմակուընէ փոխանորդելու համար մեծաւորին։ Այսպէս էոր նախարարներուն մեծ մասը Անգարա վերադարձաւ, բայց ան դուրս չելլեր Տօլմա Պահչէի պալատէն, ուր պառկած է Աթաթիւրք։

*** «Իպվեհաթայ»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ թէ Աթաթիւրք իր մօտ հրաւիրած է պետական վարիչները եւ խորհուրդ տուած. «Միացէք իրարու, չորս բացէք ձեր աչքերը, մանաւանդ վերջ տուէք ձեր վէճերուն, որպէսզի գլուխ չցցէ յետադիմութիւնը»։ Բան նոյն թղթակիցին, Աթաթիւրք կը պահէ իր պաղարիւնը եւ պայծառատեսութիւնը, բայց ժողովուրդը ընկճուած է եւ մթնոլորտին մէջ ծանր բան մը կը զգացուի։ «Իպվեհաթայ»ի թղթակիցը տեսեր է Բիւչիւք Աբասի լալը։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԵՏՔԻՆ ԿՂԶՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՍԻԼԻ ՊԵՏՐՈՎԻՉ ՊՈՍՏՈՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ — 1948

Խմբագիր Ա. Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Տեխնիկական խմբագիր Ա. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ձևաչափ 84×108 1/32 — 1,5 տպ. մամուլ — 2,46 հրատ. մամուլ

Տպագրության է տրված 30/XII 1947 թ. — Տպագրված է 48 տարի — Պատվեր 3 — Գինը 1 ռուբ. 30 կոպ.

Ցեղ, ազգ, ռասա — ֆաշիստական հորինված հասկացություններ, որոնք ծառայում են իմպերիալիստական ագրեսիայի քողարկմանը, ժողովուրդների ստրկացման նպատակներին։ Ոչ մի գիտական հիմք չունեն ռասայական տեսությունները, որոնք քարոզում են մի ռասայի գերազանցությունը մյուսների նկատմամբ։ Ռասայական տեսությունները հակասում են ամենայն առաջադիմական գիտության

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. ՍԱՐՅԱՆ

Ծնվել է 1888 թ. Ղարաքիլիսայում (այժմ՝ Վանաձոր)։ Ավարտել է Ղարաքիլիսայի ռուսական երկդասյան դպրոցը։ Մանկուց սկսել է զբաղվել գրականությամբ։ Առաջին հրատարակությունը՝ «Ծաղիկներ» ժողովածուն, լույս է տեսել 1907 թ.։ Ստեղծագործել է նաև Ալեքսանդրապոլում։ Հեղինակ է մի շարք պատմվածքների, որոնցից հայտնի են «Ծաղկած ճամփա», «Ծիրանի ծառի տակ», «Ամպրոպ», «Ծանր օրեր», «Ամուսնություն», «Ամառ», «Ձմեռ», «Ծանր ժամանակներ», «Ամուսնության առաջարկ», «Ամուսնության նախօրեին», «Ամուսնության հետևանքները», «Ամուսնության հետևանքները», «Ամուսնության հետևանքները

Թէ ի՛նչպէս կը թրմացնեն Սանճաքը

— oo —

Պէյրութի «Ազդակ»ին մէջ կը կարդանք (25 հոկտ.).—

Սանճաքի անտեսական նախարարութիւնը հրատարակած է 21 հոկտեմբեր թուակիր յայտարարութիւն մը, որով պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Ալեքսանդրէթի մաքսատունը Սանճաքի կառավարութեան յանձնուած է 21 հոկտեմբերէն սկսեալ։ Այդ մաքսատունը մինչեւ հիմա կը պահէր հին վարչութիւնը եւ կը գտնուէր Ֆրանսական հսկողութեան տակ։

Նոյն յայտարարութիւնը կ'իմացնէ նաեւ թէ մաս պիտի գանձուի Սուրիայէն բերուած ապրանքներէն, որովհետեւ Սուրիա կը պատրաստուի մաքսի ենթարկելու Սանճաքէն ներածուած ապրանքները։ Իրողութիւնը այն էր որ Թուրքերը կ'ուզեն տնտեսական կապն անդամ կտրել Սուրիոյ հետ եւ Թուրքիոյ միանալ տնտեսապէս։

Կ'ըսուի թէ մօտ ատենէն պիտի բացուի Թրքական մաքսային սահմանը եւ Թուրքիոյ ապրանքները առանց մաքսի պիտի մտնեն Սանճաք։ Արդէն ասկից կը հասկցնէ նաեւ յայտարարութիւնը, երբ կ'ըսէ.—

« Կառավարութիւնը ձեռք առած է տնտեսական բոլոր միջոցները, ուելէն սկսեալ մինչեւ դերձանը, ամէն տեսակ անհրաժեշտ նիւթերը հայթայթելու համար Հաթայցիներուն, ներկայ պայմաններէն ուելի նպաստաւոր պայմաններով եւ ներկայ գիներէն ուելի աժան գիներով։ Ապահովուած է որ շատ մօտ ատենէն ամէն տեսակ ապրանքներ հայթայթուին մեր երկրին»։

Յայտարարութիւնը յետոյ կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը երբեք չի խորհիր ուելցնել մաքսերը, եւ հետեւաբար վաճառականները պէտք չէ չահադիտութիւն ընեն, թէ չվնասուելու եւ թէ չպատժուելու համար։

ՆՈՐ ՊԱՀԱԿԱՆՈՑՆԵՐ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՑ

« Հաթայ » թերթը կը գրէ (22 հոկտեմբեր).— Համամ էօմէր աղայի պահականոցէն զատ, կառավարութիւնը մէկ մէկ ոստիկան — զինուորներու պահականոց հաստատած է Սուճու եւ Ամբեամանլը — Սագըզլը դիւղերուն մէջ, Սուրիոյ սահմանին երկայնքը, որպէսզի այս պահականոցներու հաստատումէն յետոյ, ապահովութիւնը ալ ուելի զօրանայ Հաթայի եւ Սուրիոյ սահմանին վրայ։

**** Արաբական դիւանը կը հաղորդէր հոկտեմբեր 25ին թէ Թուրք հանրապետութեան տարեդարձը տօնելու համար Սանճաքին մէջ, Թրքական նոր զօրամաս մը պիտի ղրկուէր Սանճաք։*

Մասնաւոր վարչաձեւ Ձէզիրէի մէջ

« Էլիֆ Պէ»ի Գամբուլի թղթակիցը կը գրէ.— Քաղաքապետ Միշէլ Տուա, որ մէկն է ձէզիրէի պետերէն, մարզպանութեան կողմէ առացաւ հեռագիր մը, որով Ֆրանսայի արտաքին նախարարութիւնը կը հաղորդէ թէ ձէզիրէի խնդիրը կարգադրուած է եւ թէ չորքին մասնաւոր վարչաձեւ մը պիտի ունենայ։

Հեռագիրը կ'ուելցնէ թէ Ֆրանսական բանակը պիտի մնայ ձէզիրէ եւ քաղաքական տարագիրները պիտի վերադառնան մօտերս։

Նոյն հեռագրին վրայ, մասնաւոր դիւանի վարիչ Հարիւրապետ Լաքոուա ժողովի հրաւիրեց ձէզիրէի բոլոր պետերը, խորհրդակցելու համար անոնց հետ։

Այս առթիւ Պէյրութի «Ազդակ»ը կը գրէ (26 հոկտ.).—

Շաբաթէ մը ի վեր սկսած է գործադրութեան դրուիլ ձէզիրէի նոր վարչաձեւը։ Հինգշաբթի օր, գնդապետ Մարչան, ընկերակցութեամբ վարչական խորհրդական Նուսիի եւ Ֆրանսացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներու Հասիճէ գալով՝ պաշտօնապէս յայտարարեց ձէզիրէի նոր վարչաձեւը եւ բնակչութիւնը հրաւիրեց հանդարտութեան, որպէսզի չուտով վերահաստատուի բնականոն կեանքը։ Այս առթիւ լուծուած յայտարարութեան ժողովը — զորս բոլոր կազմակերպութիւնները որոնք գոյութիւն ունէին ձէզիրէի մէջ, իրենց հետեւանք անկախութեան չարժման։ Դամասկոսի կառավարութիւնը այժմ մուհաֆըզի մը նշանակման խնդրով դրազած է։ Կ'ըսուի թէ ներքին նախարարութեան քննիչ Պէհիճ Խաթիպ պիտի նշանակուի մուհաֆըզ։

Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ Դամասկոսի կառավարութիւնը նեղրում պիտի չնորհէ Մըրչօ Իլիասի, որ անցած տարուան չարժումներուն զեկավարն էր։ Նոյնպէս, համաձայն այդ զրոյցներուն, Ամմուտայի զէպքին հեղինակ Քիւրաները պիտի արժանանան նեղրումի։

— oo —

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

Թոքիոյի կառավարութիւնը Զանկ - Քայ - Շէկ կիրանակի հրամանատարներուն հաղորդեց թէ պատրաստ է հաշտութիւն կնքելու, եթէ հրաժարեցնեն Զանկ - Քայ – Շէկը։

ԵՐԿՈՒ ՀԱՑԵՐ կը գտնուին, կը գրէ «Թան», այն միջազգային կամաւորական գունդին մէջ, զոր վերջերս հանրապետական Սպանիայէն ուղեցին փոխադրել Ֆրանսա, բայց Ֆրանսական կառավարութիւնը մերժեց ընդունիլ բոլորն ալ։

ՊէթՀովէնի արձանը, զոր 1927ին կանգնած էին Վէնսէնի անտառին մէջ, անձրեւներէն հալած է հիմա, որովհետեւ գաճէ չին ուած էր։

Ա.ԶԳ. ՊԱՐԳԵՒԱՒԱՂԻՆ 11րդ չերեքին վիճակահանութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, ուրբաթ, Օրլէանի մէջ։ 12րդ չերեքին վիճակահանութիւնը՝ 23 նոյեմբերին, Լիլի մէջ։

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը

ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

Librairie H. SAMUEL

51, Rue Monsieur-le Prince, Paris (6e)

Հեռաձայն՝ DANTON 88 65 *Մէթրօ՝* ODÉON

Chèque-postale: Paris 1287—35

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլերէն եւ այլ լեզուներով գիրքեր։

ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԵՒԵԼԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ։

Ապսպրանքները՝ կանխիկ։ Ապառիկ ապսպրանքները նկատի չեն առնուիր։

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԼՈՒԼՈՆՊի «Ազատ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ գիշեր, 4 Նոյ., ժամը 8½ին. Ծանօթ հաւաքատեղին. Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է։

Օրակարգ՝ զեկուցում պատգամաւորի եւ ընտրութիւն։

ԻՍԻ - ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՅի «Զաւարեան», Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ « Վռամեան », « Մուրատ » , « Մջո », « Սէբէմճեան » եւ « Ազդուքեան » խումբի բոլոր ընկերները 6 Նոյ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Խրիմեան » սրահին մէջ։ Օրակարգ՝ զեկոյց Շրջ. ժողովի եւ Կոմիտէի :

Գաւառ

ՊՈՒԱԼԻՒՋի (Մարսէյլ) « Վարանդեան » խումբի դասախոսական ժողովը՝ 3 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 3ին ընկեր Արապեաններու բնակարանը։ Կը խօսի ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՃՆԻԼՈՒԹ ՄԸ.Զ.-

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՔՈՒԼՈՆՊի ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ

6 Նոյ., կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը

149 bis Ave Argenteuil, Asnieres

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Վ. ԽՐԼՕՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

Կը մատակարկի Տիկ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ. Օր. Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ. Թատիտ ԳԱՐԵԳԻՆ եւայլն։

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓՈՐԹ ՏԻԹԱԼիի Ց. Կ. ԽԱԶի Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի ցերեկ ժամը 3ին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

13, Rue Pierre Curie, Bicêtre. (Մէթրօ՝ Փորթ տ'Իթալի)

Կը խօսի Շրջ. Վարչութեան կողմէ Տիկին Տ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, խմբերգ, երգ, արտասանութիւն, ելբխաստարդ ուժերու կողմէ։ Կը մեծարուի թէյ եւ սիմիթ։

Մուտք 3 ֆրանք, փոքրերու 2 ֆրանք

ՅԱՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՒԱՆԴԻՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅՈՒՀԵՑ

ՍԻ ՓԷՐՃԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

Միութեան կեդրոնը 8 Rue Bossuet, Paris (10)։

Խնամուած սիւֆլէ եւ օրքէսթր *Մուտք՝* 3 եւ 5 ֆր.։

Գիւղական

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՍԱՍՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին «Հայ Ակումբ»ին մէջ, 1 Boulevard Carnot, Ալֆորվիլ։

Կը գաստիօսէ ՏՐԱՆ, Վրդ. ՆԵՐՍՈՅԵԱՆ. Նիւթ՝ «Առանձին դաստիարակութիւն»։ Դասախօսութենէն վերջ տեղի պիտի ունենայ Տանա ճիւղի պարգեւատրում։ Կը հրաւիրուի գաղութիս հայութիւնը։

ՅԱՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՒԱՆԴԷՍ

ՋԷՆԿԻԼԷՐԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԱՑ ԲԱԺԻՆ ԿՈՂՄԷ

13 Նոյեմբեր, կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

Սալ ՊԱՐՏԻի մէջ, 8 Quai d'Alfort.

Երգ., արտասանութիւն եւ հայկական պարեր։ Ընտիր ճաշ. Ճոխ սիւֆլէ դիւրամատչելի գիներով։ *Մուտք 5 ֆրանք։*

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Պորտոյի Արարատ Միութեան

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3·30ին, Սրճօճի Բարսեղ Շահպազ Ակումբին մէջ, Սանդուկեան թատերախումբը կը ներկայացնէ՝ ՏԷՐ ԳՈՆԵԱԿ

Երաժշտութիւն Ա. Մեսումենց։ Մուտք՝ այրերու 4, կիներու 3, փոքրիկներու 1 ֆրանք, միութեան սաներու մուտքը ձրի։

ՈՒԽՏԱՒԱՏԻՐ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅի Հայ կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան դասախօսութիւնը 5 Նոյ., Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8.30ին «Մրմրեան» սրահին մէջ։ Կը խօսի Գնդապետ Տ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ։ Կը հրաւիրուին զինակիցներ եւ համակիրներ։

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏի ԵՒ ՇՐՋԱՆի Հայրենակից. Միութեան Փարիզի Մասնաճիւղի անդամական ընդհանուր ժողովը 6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 32 Ավընիւ Կապլէն, մէթրօ Կապլէն։ Կը հրաւիրուին անդամ եւ ոչ անդամ հայրենակիցները։

ԼՐ ՓՏ. ՏՈՒՊԻՒ

— *Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը վճռած է իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տապըրկիրու Թադէն) Սիմոն, Մոսրով եւ Արմէն Վարդանեան։ Կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա)։ Իրենց հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ Հայկանուշ Ղազարեանի, 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France։*

ԼՈՑՄ ՏԵՍԱՒ

«ՆԱԻԱՍԱՐԴ»

Ժողովածու գրականութեան եւ գիտութեան (երկրորդ տարի), հրատարակութեամբ Մ. Մկրտչեանի եւ խմբագրութեամբ Ցռվս. Թադէոսեանի եւ Տճ. Պօղոսեանի։

*ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Պոէմա (պատմուածք) Հր. Ֆալեան, Նէր ղրկուած թաշկինակի առթիւ (բան.) Եղ. Հայպետ, Օ... վ.ին (,անբ.) Եղ. Հայպետ, Մի՛ սիրիր էլ ինձ (բան.) Սրամ Գառօնէ, Գօլկոտան (թարգմ. Ն.) Սապի, Հրաժեշտ (բան.) Սիրաբ Բէդիւին, Սէրը ողջակէզ (պատմուածք) Գ. Դարփի, Մպասում (բան.) Ս. Վէյլուին, Երգը Ա. Մենակ, Դարձիր նորէն (բան.) Մարտիկ, Մորհուրդներ Գոռդ. Գ. Մաշուրեան, «Բաֆֆի» եւ «Ալիշան» բառերի առաջադրանութիւնը Դոմ. Ռ. Աբրահամեան, Ամուսնութիւն Տարագիր, Անհատն ու հասարակութիւնը Հ. Պանիրեան, Մի դրուագ Վաղների կեանքից ***, ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ.— Լուսին ու Մոսին Արամ Գառօնէ։*

Գինն է՝ 5 ռիալ, արտասահմանի համար՝ 1½ լիւին։ Լաւ թղթի վրայ՝ 6 ռիալ, արտասահմանի համար՝ 2 լիւին։

Հասցէ՝ «Navassarde», Ave. Posthkaneh, Impr. «Moderne», Téhéran, (Iran)։

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Demesme — PARIS (11e)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 9ին

Միածաղի, քրքիջի եւ խնդուքի անյիշեխարհնելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ երգասաններու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճեբեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրճեանի, Սարաֆեանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի :

կը ներկայացուի

ԿԻՆՈ ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար։

Նաեւ փարիզահայ չոփէօրներու կեանքէն՝

ԵՐՐՈՐԴ ՎԻԹԷՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—10,— 7.50 ֆրանք։

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամներուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրաչեա Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԱ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԱ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՐ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Աւտօտները ժամադրութեամբ։

ՏՈՔԹ. ՔԻԹԻԽԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ։

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն։

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ։

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ ըլլալիք, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեզօծ եւ գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եկած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Ջինուորագրութեան պատճառով ծախու է լուսանկարչատուն (քաղաքին կեդրոնը), 33 Rue d'Alx, Մարսէյլ, արդիական բոլոր յարմարութիւններով։ Յանուխին վրայ յարկաբաժին։ Պայմ 9 տարի վարձք՝ տարեկան 4000 ֆրանք։ Մանրամասնութեանց համար դիմել վերի հասցէին. Մատչելի պայմաններ։

ԱՀ-ՔԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱԿՆՈՑԻ ՀԱՄԱՐ ՊԻՄԵՑԷՔ

Notre-Dame de Lorette *մէթրոյին մօտիկ,*

8 Rue Notre-Deme de Loretteի ակնոցավաճառի խանութը։

Աչքի ձրի քննութիւն հայ եւ ֆրանսացի մասնագէտներու կողմէ։

Շաբաթ օրերը հայրենակիցներու համար ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԵՂՉ

Fourrure des St. Bernard

ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

Մեկ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տոկուն ապրանքներ ղեղչեալ գիներով։ Ընտիր արժանթէններ, իրական մորթեր, փեթուններ, սկուններ, օձիկներ, գաբեր, վերարկուներ եւայլն։

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ զանազան տեսակ մուշտակներէ, վերջին նորաձեւութիւններով։

Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը։ Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր։

24, Rue Affre կամ 8. Rue Cavé — PARIS - 18e

Մատչելիք՝ 2. Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-10

ՈՒՂՂԱԿԻ ՏՈՒՆ

Զուտ խաղողէ շարունակ անխտրաբար պատրաստուած իսկական օղիներ է որ ձեր ընտանիքը կրնայ գործածել առանց վախի։ Ուղղակի ձեր առողջութեան կը վնասէ ձեր առած օղին եթէ ան ունի խմիչքէ ետք գլուխ ցաւ, ծանրութիւն եւ այլայլում։ Ուղղակի տունը ուր պիտի գտնէք ամէն տեսակ ընտիր օղիներ։ Ուղղակի գործարանէն ձեր տունը։ Ուղղակի ձեր ծախքերը չեն աճիր։

Dalakupeian 8 Rue Sufflot, Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89

ՅԱՌԱՋԴ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 78
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՄԲԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ	
Յունաստան եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՇԱԲԱԹ
5
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
SAMEDI
5 Novembre
1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3879

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՈՒԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

— oo —

Այս երկրի հանրային կարծիքին մէջ հետզհետէ կը չեչտուի օտարատեաց զգացումը: Վերջին դէպքերն ալ իրենց բաժինն ունին անշուշտ այս չարժումին մէջ :

Ֆրանսա հինէն իվեր ճանչցուած էր իբրեւ ապաստան երկիր մը, ուր ապաստան կը գտնէին բոլոր քաղաքական տարագիրները, ազատարհի որ կողմէն ալ գային անոնք :

Բոլոր ազգերն ալ օգտուած են այդ ապաստանութենէն: Մանաւանդ անոնք, որ օտար լուծի կամ բռնակալական վարչաձեւի տակ տառապած են: Ազատ եւ ժողովրդավար Ֆրանսան անոնց համար զարձած էր երկրորդ հայրենիք մը: Եւ արդէն առածի կարգ անցած է թէ «ամէն մարդ երկու հայրենիք ունի, նախ իրը, յետոյ՝ Ֆրանսան»:

Օտարականները չատ սիրած են Ֆրանսան: Ատոր գործնական վաստը տեսնուեցաւ 1914ին, երբ վտանգուած Ֆրանսայի բանակին մէջ ինքնաբերաբար կամաւոր արձանագրուեցան զանազան ազգութեանց պատկանող օտարականներ, առանց ո եւ է տակաւորութեան :

Ներկայիս Ֆրանսաբնակ օտարականներու թիւը կը հաշուեն չորս միլիոն հոգի, այսինքն Ֆրանսայի ընդհանուր բնակչութեան զրեթէ մէկ տասներորդը: Այս համեմատութիւնը կրնայ բարձրանալ տարիներու ընթացքին, քանի որ օտարականները տեղացիներէն աւելի բազմածին են: Այս պարագան որոշ մտահոգութիւն կը պատճառէ, կ'երեւի, վարիչ շրջանակներու մէջ :

Եթէ աչքի առնենք բերենք քանի տարի առաջուան վիճակը եւ բաղդատութիւն մը փորձենք, պիտի տեսնենք, որ տարուէ տարի նոքաւոր խստութիւններու ենթարկուած են օտարականները այս նկատմամբ, սկսեալ Ինքնութեան թուղթէն մինչեւ աշխատանքի իրաւունքը: Օրինակ, 1920ին Ինքնութեան թուղթ մը կ'արժէր 10 եւ 20 ֆրանք (համաձայն դասակարգի) եւ կը տրուէր հինգ տարուան համար: Աշխատանքի իրաւունք կը տառնար ով որ կը փափաքէր, առանց ո եւ է սեղմումի :

Մեծ պատերազմի վաղորդայնին Ֆրանսա աշխատող բազուկներու պէտք ունէր եւ լայն բացած էր դուռները ամէն կողմէ եկող քանուորներու, մանաւանդ երկրագործութեան եւ հանքերու մէջ աշխատողներու առջեւ :

Տարիներու ընթացքին, մանաւանդ տնտեսական տագնապը սկսաւ վերջ, «ազատ դուռ»ի քաղաքականութիւնը հետզհետէ սեղը առաւ արդելիչ օրէնքներու: Ֆրանսա մուտքը դժուարացաւ: Իսկ բացառիկ պարագաներու մէջ մտնողներն ալ յանձնառու կ'ըլլան Ֆրանսայի մէջ ո'չ բանուոր դառնալ, ո'չ ալ ամսականաւոր պաշտօնեայ :

Այսօր կացութիւնը աւելի եւս ծանրացած է: Ո'չ միայն նորեկ օտարականները աշխատանքի իրաւունքէն զրկուած են, այլ եւ անոնք որ տարիներէ, նոյնիսկ տասնեակ տարիներէ ի վեր իրրեւ «արհեստաւոր» կ'աշխատէին, ներկայիս կ'արգիլուին աշխատիլ : Իրարու յաջորդող կառավարութիւնները նոր խստութիւններ կը հրամանագրեն օտարականներուն դէմ :

*Այս օրերս, տեղական մամուլը զարձեալ կը յուզէ օտարականներու հարցը եւ աւելի խիստ օրէնքներ կը պահանջէ: Այս բանին համար տուած է Սպանիայէն մեկնող միջազգային կամաւորական ոգիին

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՅԳԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոկտեմբերի 5-ին Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի նիստում ընդունվեց Հայկական Սովետական Հանրապետության նոր Սահմանադրությունը։

Հայկական Սովետական Հանրապետության նոր Սահմանադրության նախագիծը հրապարակվել էր ամբողջ ժողովրդական քննարկման համար։ Ժողովրդական քննարկման ընթացքում նախագիծը ստացել է ամենալայն հավանություն։ Ժողովրդական քննարկման ընթացքում ստացված առաջարկությունները հաշվի առնելով՝ Սահմանադրության նախագծի հանձնաժողովը մշակել է Սահմանադրության նախագծի վերջնական տեքստը։

Հոկտեմբերի 5-ին Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի նիստում ընդունվեց Հայկական Սովետական Հանրապետության նոր Սահմանադրությունը։

Հայկական Սովետական Հանրապետության նոր Սահմանադրությունը հաստատում է հայ ժողովրդի հաղթանակները սոցիալիստական շինարարության ասպարեզում։ Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը սոցիալիստական պետություն է, որ նրա տնտեսության հիմքը սոցիալիստական սեփականությունն է։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության բոլոր քաղաքացիները հավասար են օրենքի առջև։ Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները ունեն աշխատանքի, հանգստի, կրթության, ապահովության, բնակարանի իրավունքներ։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները ունեն խղճի, խոսքի, մամուլի, հավաքների, միտինգների, փողոցային երթերի ազատության իրավունքներ։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները ունեն ընտրելու և ընտրվելու իրավունք։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են պահպանել Սահմանադրությունը, կատարել օրենքները, պահպանել աշխատանքի կարգապահությունը, ազնվորեն կատարել իրենց հասարակական պարտականությունները, հարգել սոցիալիստական համակեցության կանոնները։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են պաշտպանել հայրենիքը։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգատարությամբ վերաբերվել սոցիալիստական սեփականությանը։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են վճարել հարկերը։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց անչափահաս երեխաների դաստիարակության մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծնողների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ընտանիքի անդամների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց հարևանների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ընկերների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների ծանոթների մասին։

Սահմանադրությունը հաստատում է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության քաղաքացիները պարտավոր են հոգալ իրենց ծանոթների

ԿՐԿՆԱՀԱՏՈՒՄ

Ա. ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏ

Հայոց ցեղասպանության ճանաչման և դատապարտման ուղղությամբ Հայաստանի Հանրապետության ղեկավարության կողմից ձեռնարկված քայլերը, ինչպես նաև Հայոց ցեղասպանության հետևանքների հաղթահարման ուղղությամբ իրականացվող գործունեությունը ամբողջական գնահատական են ստացել միջազգային հանրության կողմից։ Ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ձեռնարկված քայլերի շարքում առանձնահատուկ նշանակություն ունեցավ Հայաստանի Հանրապետության նախաձեռնությամբ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ Գլխավոր ասամբլեայի 2015 թվականի դեկտեմբերի 9-ի նիստում։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ-ի 193 անդամ պետությունների կողմից, որոնցից 70-ը համանախագահեցին նախաձեռնությանը։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ Գլխավոր ասամբլեայի 2015 թվականի դեկտեմբերի 9-ի նիստում։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։

Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ Գլխավոր ասամբլեայի 2015 թվականի դեկտեմբերի 9-ի նիստում։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ Գլխավոր ասամբլեայի 2015 թվականի դեկտեմբերի 9-ի նիստում։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։

Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ Գլխավոր ասամբլեայի 2015 թվականի դեկտեմբերի 9-ի նիստում։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։ Այդ որոշումը ընդունվեց ՄԱԿ Գլխավոր ասամբլեայի 2015 թվականի դեկտեմբերի 9-ի նիստում։ Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի միջազգային օրվա հռչակումը ՄԱԿ-ի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ամենակարևոր քայլերից մեկն է։

Հ ՊԵՏՍՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՓՈՐՁ ԱՆ ԾՈՒԽԻ ՆԱԽԱՆՁ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

Ասում են՝ ամեն մարդ ունի իր ճակատագիրը, իր երջանիկ կամ դժբախտ օրերը։ Ես էլ ունեցել եմ իմ երջանիկ օրերը։ Ամենաերջանիկ օրերից մեկը, որ ես ապրել եմ, եղել է 1922 թվականի հոկտեմբերի 9-ը։

Ես այդ օրը ծնվել եմ։

Ինչպես ասում են, ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե գդալով բերանս, այլ ոսկե գդալով ձեռքս։ Ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե օրորոցում, այլ ոսկե ափսեի մեջ։ Ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե տան մեջ, այլ ոսկե ամպերի մեջ։ Ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե ժամանակներում, այլ ոսկե ժամանակներում։

Ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե ժամանակներում, այլ ոսկե ժամանակներում։ Ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե ժամանակներում, այլ ոսկե ժամանակներում։ Ես ծնվել եմ ոչ թե ոսկե ժամանակներում, այլ ոսկե ժամանակներում

ջոցները ձեռք առնուած չէին մեր սահմանը բռնաբարելու նպատակով :

Ցեղոյ անդրադառնալով գաղթավայրերու հարցին, Սփառաք խնդրեց որ վիճաբանութիւն չկատարուի այդ մասին, աւելցնելով որ կառավարութիւնը վճռած է ի դին ամէն զոհողութեան՝ պաշտպանել իր գաղթավայրերը: Այդ նպատակաւ, 1939ի պիւտճէին մէջ 11 միլիոն ֆրանք յատկացուած է Քոնկոյի պաշտպանութեան:

Համաձայնավար կուսակցութիւնը կը քողոքէ

Ֆրանսայի համաձայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն, բաց նամակ մը հրատարակելով «Իւմանիթէ»ի մէջ, կը բողոքէ Մարսէյլի արմատական համագումարին ամբաստանութեանց դէմ, որոնք բանաձեւուած էին իր հասցէին: Այսպէս կը մերժէ այն ամբաստանութիւնը թէ համաձայնավար կուսակցութիւնն եղաւ որ առաջին անգամ խզեց իր կապը ժող. ճակատին հետ: Ցեղոյ կը բացատրէ թէ ինչու մերժած են քուէ տալ Մունիխի համաձայնութեան: Եւ կ'աւելցնէ որ հակահամաձայնավարական քաղաքականութիւնը ի վերջոյ կը յանգի թշնամութեան ընդդէմ սէնտիքաներու, ընկերվարութեան, հրէութեան, ժողովրդավարութեան : Եւ պաշտպանելէ վերջ իր արտաքին քաղաքականութիւնը, կը յայտարարէ թէ հաւատարիմ կը մնայ ժող. ճակատին :

Բողոքա՞ր թէ մեղայագիր :

«Համարաբական շարժումը առաւոտ մրի է»

— oo —

« Թան »ի թղթակիցը, ժորժ Մէյէր, որ Գահիրէէն կը հետեւի արաբական շարժումներուն, խօսելով Պաղեստինի վերջին դէպքերուն եւ Գահիրէի իսլամական համաժողովին մասին, կը մերժէ կարեւորութիւն տալ «արաբական միութեան»: Համակրական պարզ խօսքեր են, եթէ երբեմն կը լսուին Փոքր - Ասիայէն կամ Հնդկաստանէն, Գահիրէէն կամ Պաղեստինէն, բայց ոչ մէկ իսլամ սիրտ ունի սրբազան պատերազմի մը մէջ նետուելու: Կատարուած չարժումները ուրիշ պատճառ չունին, բայց եթէ ֆրանսական եւ անգլիական գերիշխանութեան դէմ գաղտնօրէն աշխատող կարգ մը պետութեանց զրգռութիւնները :

Էլ - Ազհարի համալսարանին իւլէմաները իսկ անիմաստ կը գտնեն «համարաբական չարժում» բացատրութիւնը: « Ալ - Սապաղ» պարբերաթերթին խմբագիրը, հաստատելու համար թէ արաստպել մըն է «արաբական միութիւնը», կը հարցնէր յօդուածով մը .—

« Վերահաստատե՞լ կ'ուզեն Մուհամմէդի ժամանակաշրջանը՝ կազմելով արաբական կայսրութիւն մը, որ պիտի բովանդակէր Եգիպտոսը, Սուրիան, Իրաքը, Հիճազը, Նէճտը, Եէմէնը, Անդրյորդանանը: Այդ պարագային հարկ է համարաբական կայսրութեան ենթարկել ներկայ արաբական թագաւորութիւնները, բայց կ'ընդունի՞ն :

Կազմե՞լ կ'ուզեն Ազգերու նոր Դաշնակցութիւն մը, արաբական երկիրներու միութեամբ,— Արեւմուտքի փորձը ցոյց տուաւ որ պատրանք մըն է այդ :

Ստեղծե՞լ կ'ուզեն արաբական մշակոյթի միութիւն մը,— ոչ մէկ արաբական երկիր պիտի ուզէ ետ դառնալ իր կատարած նուաճումներուն ճամբէն, իր չարժումը միացնելու համար ետ մնացածներուն:

Եւ յետոյ ո՞ւր են սա Արաբները, արաբական պետութիւնները:

Եգիպտո՞սը,— ո՞ւր է այն Եգիպտացին, որ կրնայ հաստատել թէ ծագումով Արաբ է, ո՞ւր է այն Եգիպտացին, որ կրնայ ուրանալ թէ իր արիւնը չի զար փարաւոններէն, Թուրքերէն, Զերքէզներէն, նոյնիսկ Պէրպէրներէն :

Սուրիա՞ն, Լիբանա՞նը, Եէմէ՞նը,— անոնց արիւնը խառնուած է պարսկական, ասորական, Թրքական, եթովպիական արիւնին :

Այս իրողութեանց լոյսին տակ, Արաբներու միութիւնը գոյութիւն ունի միայն Սինայի թերակղզիին վրայ: Հետեւաբար համարաբական տեսութիւնը առաւոտել մըն է պարզապէս »:

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Մոնթէլիմէի Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը իր ընտրատուրքիւնները կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Փէշիճիրեաններ, իրենց զաւկին, Հայկի՝ ծննդեան առթիւ:

ԿՈՉ

ՄԵԾ - ՆՈՐ - ԳԻՒՂԻՆԵՐՈՒՆ

Հայրենակից Տէր Վարդան քահանայ ժամկոչեան քանի մը ամիսէ ի վեր ձեռնարկած է «Մեծ Նոր Գիւղի պատմութիւնը» անուն գրքի մը պատրաստութեան, անոր մէջ պատկերացնելով գիւղի 200 տարուան կեանքը:

Ուսած կը խնդրուի բոլոր Մեծ Նոր գիւղացիներէն եւ հոն պաշտօնավարած ուսուցիչներէն, որ բարեհաճին գիւղի մասին (դէպքերու եւ դէմքերու) տեղեկութիւններ հաղորդել եւ դրկել հետաքրքրական տեղեկութիւններ, մինչեւ յառաջիկայ Ապրիլ ամսոյն սկիզբը, ուղղակի Տէր Հոր հասցէին, Père Vartan Jamgotchian, 27 Rue St. Michel, Lyon (Rhone) France:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԼ

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Demesme — PARIS (13)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Նեկտար Զաւրբերեան եւ Հայթայեան ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ 6 Նոյեմբեր, կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցին մէջ 15 Rue Jean Goujon, տեղի կ'ունենայ հոգեհանդիստ, ողբացեալ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶՈՒՒՔԵՐԵԱՆի մահուան տարելիցին առթիւ: Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հանդուցեալին յիշատակը յարգողները:

ՅԻՇԵՑՄԻՆ՛

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑի Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան դասախօսութիւնը 5 Նոյ., Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8.30ին «Մրմեանեան» սրահին մէջ: Կը խօսի Գնդապետ Տ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ: Կը հրաւիրուին զինակիցներ եւ համակիրներ :

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆի Հայրենակից Միութեան Փարիզի Մասնաճիւղի անդամական ընդհանուր ժողովը 6 Նոյեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 32 Աւընիւ Կոպլէն, մէթրօ Կոպլէն: Կը հրաւիրուին անդամ եւ ոչ անդամ հայրենակիցները:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԻՍԻ - ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՑի «Զաւարեան», կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ « Վռամեան », «Մուրատ » , « Մջո », «Սէբէմեան » եւ «Արղուբեան » խումբի բոլոր ընկերները 6 Նոյ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Խրիմեան » սրահին մէջ: Օրակարգ՝ գեկոյց Շրջ. ժողովի եւ կոմիտէի :

Գաւառ

ՊՈՒԱԼԻԻԶԻ (Մարսէյլ) «Վարանդեան» խումբի դասախօսական ժողովը՝ 3 Նոյեմբեր, շաբաթ երեկոյ ժամը 3ին ընկեր Ազատեաններու բնակարան: կր խօսի ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ.

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԱՆԻԼՒՕՒ ՄԷՋ.-

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՔՈԼՈՆՊԻ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ

6 Նոյ., կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը

149 bis Ave Argenteuil, Asnieres

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Վ. ԽՉԽՈՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

Կը մասնակցին Տիկ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Օր. Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ, Թառխտ ԳԱՐԵԳԻՆ եւայլն:

ԹԷՅԱՄԵՂԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓՈՐԹ ՏՒԹԱԼԻԻ Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի ցերեկ ժամը 3ին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

13, Rue Pierre Curie, Bicêtre. (Մէթրօ՝ Փորթ տ'Իթալի)

Կը խօսի Շրջ. Վարչութեան կողմէ ՏԻԿԻՆ Տ. ՄԻՍԱՒՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, խմբերգ, երգ, արտասանութիւն, ելիտասարդ ուժերու կողմէ: Կը մեծարուի թէյ եւ սիմիթ:

Մուտք 3 ֆրանք, փոքրերու 2 ֆրանք

ՅԱՐԵԿԱՒԱՅ ՊԱԶԱՐԱՆԻՒՄ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅՈՒՀԻՆ

ՍԻ ՓՅԻՐԶԻ ՀԱՅ ԵՒՏԱՄԱՐԴՈՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

Միութեան կեդրոնը 8 Rue Bossuet, Paris (10)ի

Խնամուած պիւֆէ եւ օրքէսթր. Մուտք՝ 3 եւ 5 ֆր.:

Դասախօսութիւն

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին «Հայ Ակումբ»ին մէջ, 1 Boulevard Carnot, Ալֆորվիլ:

Կը դասախօսէ ՏԻՐԱՆ Վրդ. ՆԵՐՍՈՅԵԱՆ. Նիւթ՝ «Առանին գաղափարակութիւնը: Դասախօսութենէն վերջ տեղի պիտի ունենայ Մանաճիւղի պարդ ճաշկերոյթ: Կը հրաւիրուի գաղութիս հայութիւնը:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Պորտոյի Արարատ Միութեան

6 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3·30ին, Սրճօճի Բարսեղ Շահպազ Ակումբին մէջ, Սանդուկեան թատերախումբը կը ներկայացնէ՝ ՏԷՐ ԳՈՆԵԱԿ

Երաժշտութիւն Ա. Մեսումենց: Մուտք՝ այրերու 4, կիներու 3, փոքրիկներու 1 ֆրանք, միութեան սաներու մուտքը ձրի:

Կ'ԱՇԽԱՏԻ տան մէջ աշխատելու համար երիտասարդ հայ ազջիկ մը որ գիտակ ֆրանսերէնէ: Դիմել «Ճառագայթ» վարչութեան:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաշարան Ֆլորիա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աշխատասիրի նուագի շրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էֆմանչիատ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՅԿի կողմէ :

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածանօթ կովկասեան չաշլիկով :

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris 9, Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՌ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծառայ գրաւճներու փոփոխութիւն, Չէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ՀԱՒ ԳԱՅՄԱՆԵՐ.

ՏՈՔԹ. ՔԻՒՐԻՒՔԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, մանկաբուժական եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ: Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge Paris (9) Metro: Cadet dt N.-D. de Lorette

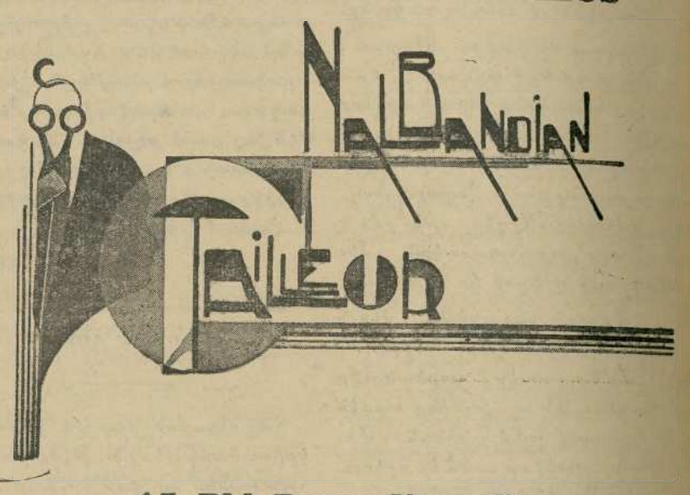
Մասնագէտ վաճառականական, քաղաքային եւ մասնագային խնդիրներու: Պաշտպանութեան դատարաններու առջեւ: Ամբաստութիւն պաշտօնաթուղթերու:

Արկածի գործեր առանց կանխավճարի :

Խորհրդակցութեան ժամը 11-12 եւ 5 — 7 եւ ժամադրութեամբ:

Շաբաթ եւ երկուշաբթի օրերը խորհրդակցութիւն 10 ֆր.:

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle Tél.: Gut 89.- 70

“ ՇԻՐԱԿ ”

Ազեւելքի սիրակ իսկական օդին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ճիւղով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովաք կերպասներու. Փափաքողները կրնան զրկել իրենց գնած ապրանքները, Ընտէրվուտ եւ Ռոյալ գրի մեքենաներ: կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ: կր տառնձնենք ապրանքներու emballago եւ ապահովագրութիւն: Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պահեստներու:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77

ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ

Ջուտ խաղողի քաղցրահամ եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է: ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ, զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գլուխնին չուր կը խմէ եւ կը մնաք ձեր առջեւ ցուխեան: Խմեցէք միայն ՐԱՔԸ ՏԻՒԶը որուն արտադրատեղ, կազդուրիչ եւ արբեցնող ըլլալը ընդհանուր ճանաչուած է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren, Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89.

PHÉNIX
arac distillé
Agent General : M. Albert Bacri

ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ
19 rue Turbigo PARIS 2e Tel. Cent. 83-17.

AGENCES: ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

LYON: ԼԻՈՆ — M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon. Téléph. Lalande 64-10.

MARSEILLE, ՄԱՐՍԷԼ — M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ. ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ. ՏՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HAIRATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ :—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ Գաղուքներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իռլանտա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ DIMANCHE 6 Novembre 1938

ՅԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3880

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ՀՈԳԵՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

— oo —

Ականատես ենք ուշագրաւ երեւոյթի մը: Հայ երիտասարդու-թիւնը, զրեթէ բոլոր գաղուքներու մէջ, յետադարձ ճամբու մը վրայ է:

Թերեւս լայն բացինք մեր գնահատումի կարկինը: Կարելի է նեղցնել չրջագիծը, ըսելու համար թէ մեր երիտասարդութեան մէկ որոշ մասը կ'ապրի հոգեկան եղաչրջում մը:

Կ'ընդունինք որ դեռ չկան չօշափելի ու զրական յայտարարներ: Չկայ, մանաւանդ, ո՛չ ընդհանրական խռովք մը, եւ ո՛չ ալ յստակ ու ծրագրեալ ուղի մը՝ իրենց կողմէ գծուած:

Այսուհանդերձ, կը կրկնենք, կա՛յ հոգեփոխութիւն մը, որ օր օրի զգալի կ'ըլլայ:

Աւելի քան տասն եւ հինգ տարի խարխափեց հայ երիտասարդութիւնը: Մանաւանդ անոր այն մասը, որ զրեթէ Աբտասահմանի մէջ «հատակ նետած էր», եւ հոգեպէս ու մտաւորին հոս մնած:

Մանուկի մը նման, որ ատնատուին կաթովը կ'ածի, մեր երիտասարդութիւնը հարազատ մօր կաթին ընծայած աւիւնը չունեցաւ իր մէջ: Ինչ որ տրուեցաւ իրեն՝ որպէս մթնոլորտ՝ «հատ-գոյութիւններ» էին,— քիչ մը երգ, քիչ մը ճառ, քիչ մը «հայեցի լուն»՝ վերջապէս, ու նաեւ յոյսը ապագայի...: Այս բոլորը, սակայն, ներշնչող ազդակներ են, եւ ո՛չ թէ թրծող ու խմորող: Փոթորիկէն քշուած երամի մը նման, ուրեմն, մեր երիտասարդութիւնը, առանց ենթահողի ու առանց խարիսխի, յանձնուեցաւ ապրելակերպի մը, որ իր տարիքէն ու իր չրջապատի պայմաններէն կը թելադրուէր: Այդ միջավայրը զրաւիչ էր: Նոյնիսկ կախարդական: Իսկ անոր հակազդելու մեր տուեալները եւ միջոցները սակաւ կը մնային, բնականաբար:

Եւ, այսպէս, «մեր» երիտասարդութիւնը մեծցաւ, նոյնիսկ կազմուեցաւ՝ ֆիզիքապէս, բայց չեզաւ ամբողջովին մե՛րը: Իրեն պակսեցաւ այն ոգին, որով պիտի բնորոշուէր ինք՝ իբրեւ հայ երիտասարդութիւն ...

Ասիկա պատկերը չէր անշուշտ միայն Ֆրանսահայ երիտասարդութեան: Առաւել կամ նուազ չափերով՝ յետպատերազմեան մեր սերունդը ժժգոյն եղաւ, բոլոր զաղուքներուն մէջ, իր ոպիով ու դիմագիծով: Անշուշտ քիչ չեղան բացառութիւնները: Ընդհակառակն,— մէկ մասը այդ երիտասարդութեան մնաց աւելի քան հարազատ: Կառչեցաւ ամուր իր անցեալին ու սրբութիւններուն: Եւ հանրայինը միշտ նախընտրեց անհատականէն:

Բայց, մեծամասնութիւնը չարունակեց մնալ զրեթէ անհաղորդ: Ու առիթ ծնաւ դժգոհանքը՝ հայ երիտասարդութեան մասին: Մտադիր չենք այդ դժգոհանքին իրաւացի ու անիրաւ կէտերը ճշդելու հոս: Ուզեցինք ուշադրութեան յանձնել այն երեւոյթը, որուն ականատեսը ենք:

Անսանձ, հաճոյասէնչ ու անիմաստ վազքին վերջ, տեսակ մը յագեցում ու նաեւ տեսակ մը յուսաբեկում կ'ապրի այժմ մեր երիտասարդութեան նկատելի մէկ մասը: Օտար միջավայրը, իր բոլոր առաւելութիւններով, չկրցուցեր էր զայն:

Նոյն այդ միջավայրը այսօր զայն կը մղէ անդրադարձումի մը: Օտարէն՝ հարազատին, «դուրսին»էն՝ հայկականին վերադարձի մը: Երկրորդը առաջինէն նախընտրելու ներքին ձայն մը, որ հետզհետէ աւելի բարձր կը խօսի մեր երիտասարդներուն մէջ:

Իսկ ասիկա անհասկնալի չէ: Այդ «դուրսին»ը տուաւ անոնց ինչ որ կրնար տալ: Ու անոնք տեսան ու զգացին բաներ, որոնք —չատերու կամաւոր ինքնաժխտումին հակառակ,— զգացուցին թէ «իրենք Հայ են»: Այս տեսակէտէն նուազ դեր չխաղացին նաեւ մեր աշխատանքները,— մամուլով ըլլայ, թէ բեմով:

Հոգեբանօրէն բացատրելի այս երեւոյթը, սակայն, կը կարօտի լուրջ նկատառումի մը: Բայց մանաւանդ ծրագրեալ ու հիմնական աշխատանքի մը՝ ձեւ ու խորք ստանալու համար:

Զմոռնանք որ ընդհանրական որակումի մը տակ առնուած «հայ երիտասարդութիւն»ը ո՛չ միօրինակ է, ո՛չ նոյնահատակ, եւ ո՛չ ալ միատեսակ՝ իր մտածելու եւ զգալու կերպերուն, ինչպէս նաեւ՝ իր ձգտումներուն կամ իր նախասիրութեանց մէջ: Ամերիկահայ երիտասարդութիւն» է: Ֆրանսայինը՝ «Ֆրանսահայ երիտասարդութիւն»: Իսկ Պալքաններունը՝ «պալքանեան հայ երիտասարդութիւն»...

Այս չակերտները բացատրութեան չեն կարօտիր,— ա՛նքան բացայայտ է անոնցմէ ամէն մէկին տարբերութիւնը՝ միւսներէն: Ասոնք բոլորը, «ծագումով Հայ» ըլլալով հանդերձ, չազախումով ներքաշնակ չեն: Մէկը ամերիկեան դրօշի տակ է,— քիչ մը «ձոն» է: Միւսը՝ Ֆրանսական,— ըլլալով քիչ մը Փիէռ կամ Ալպէռ, պատկելով բոլոր համեմատութիւնները:

Ժամանակը, սակայն, ինչպէս ըսինք, սկսած է կատարել իր դերը: Հոգեփոխութիւնը, զոր «երեւոյթ մը» նկատեցինք, դեռ ընդհանրական չէ, անշուշտ: Կամ՝ խոր ու ամբողջովին փրկարար: Ունինք նաեւ այն միամտութիւնը, թէ հարիւրին հարիւր տակտով կարելի է վերաչահիլ մեր երիտասարդութիւնը (ապահովաբար, ուրիշներ պիտի նախընտրէին «փրկիչ» բացատրութիւնը): Բայց, մենք չունինք նաեւ այն յոռետեսութիւնը, որ «վտանգուած» կամ նոյնիսկ «կորսուած» կը նկատէ հայ երիտասարդութիւնը:

Կը կրկնենք,— յետադարձը պիտի դար: Եւ սկսած է արդէն: Եւ որովհետեւ տարբերը միատեսակ տարբերէն կը վարակուին, այն ինչ որ երեւոյթ մը կամ դեռ զոնէ երեւութական կը նկատուի այսօր, վաղը կրնայ չօչափելի ու ընդհանրական դառնալ: Դառնանք, հետզհետէ, չարժում մը՝ մտաւոր ու հոգեկան՝ դէպի ծոցը մայրենի:

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԷՅՄՊՐԼԷՆ ԵՒ ԼՈՐԴ ՀԷԼԻՖԱՔՍ ՓԱՐԻԶ ԿՈՒԳԱՆ

— oo —

Ֆրանսայի արտաքին նախարարութիւնը ուրբաթ երեկոյ մամուլին տուաւ հետեւեալ զեկոյցը .—

Ֆրանսական կառավարութիւնը Փարիզ հրաւիրեց Չէյմպըլէնը, վարչապետ Մեծն - Բրիտանիոյ, եւ լորդ Հէլիֆաքս, արտաքին նախարար :

Չէյմպըլէնն եւ լորդ Հէլիֆաքս պատասխանեցին թէ հաճոյքով կ'ընդունին հրաւէրը եւ Փարիզ պիտի գան 23 Նոյեմբերին, մնալու համար մինչեւ 25: Իրենց պիտի ընկերանան Տիկին Չէյմպըլէն եւ Տիկին Հէլիֆաքս :

Պաշտօնական չրջանակներու մէջ, այս այցելութեան կը տրուի քաղաքական հանդամանք,— իբրեւ թէ Չէյմպըլէն եւ լորդ Հէլիֆաքս փոխ այցելութեան կուգան Տալատիէի եւ Ժորժ Պոնէի, որոնք քանիցս Լոնտոն այցելեցին սեպտեմբեր ամսուան ամէնէն տագնապալից օրերուն: Բայց ոչ մէկ կասկած, որ երկու կառավարութիւններ այս պատերուն միջեւ խօսակցութիւնը նպատակ ունի վերաքննել անգլոֆրանսական քաղաքականութիւնը Միւնիխի համաձայնութեան լոյսով: Այդ խօսակցութեանց ընթացքին քննութեան պիտի առնուին նաեւ այն բոլոր հարցերը, որոնք կը վերաբերին Եւրոպայի ապագայ վերակազմութեան:

Ստոյգ կը համարուի այլեւս որ, երկու պետութեանց միջեւ տեսակէտներու ներդաշնակութիւն մը ստեղծուելէ վերջ, Չէյմպըլէն ձեռնարկէ ընդհանուր խաղաղութեան իր առաքելութեան, առաջին առթիւ տեսակցութիւն մը պատրաստելով Մուսոլինիի, յետոյ Հիթլէրի հետ,— ձեռնարկ մը որու լուրը կը հաղորդէինք երկու օրէ ի վեր,— որպէսզի կարելի ըլլայ դադարել չուսով Զորսերու ժողովի մը հրաւէրին համար:

Ալպիոյ թագաւորին ճառը

— oo —

Երկարաձգելու համար բրիտանական խորհրդարանին նստաշրջանը, որ կը վերջանար ուրբաթ օր, թագաւորը ճառ մը կարդաց երեսփոխաններուն եւ լորտերու ժողովին անդամներուն առջեւ՝ մէկ տեղ հաւաքելով զանոնք :

Այս ճառը պատկերացումն էր այն դէպքերուն, որոնք տեղի ունեցան այս վերջին ամիսներուն, եւրոպայէն մինչեւ հեռաւոր Արեւելք :

Երեքշաբթի, ուրեմն, կը վերաբացուի բրիտանական խորհրդարանը, որու առջեւ պիտի կարդացուի բուն գահաճառը :

«Խաղաղութիւնը կը ճեւանայ գլուխը դրած զինուորի սպասաւորին»

— oo —

Հնգշաբթի օր, Հռոմի մէջ հանդիսաւորապէս տօնուեցաւ իտալեհունգարական զինադադարին 20րդ տարեդարձը: 100,000 նախկին ռազմիկներ տաղանգ մը կատարեցին կայսրութեան ճանապարհին եւ Վենետիկեան Հրապարակին վրայ :

Այդ առթիւ, Մուսոլինի ճառ մը խօսեցաւ Վենետիկեան Պալատին պատշգամին եւ ըսաւ մասնաւորաբար .—

« Եւրոպայի քաղաքական երկնակամարին վրայ կապոյտը սկսաւ բացուիլ ու տարածուիլ: Պատասխանատու վարիչները կ'աշխատին այդ ուղղութեամբ: Եւ սակայն անխոհեմութիւն եւ նուազ փաչական էյանձնուիլ չափազանցուած եւ վաղաժամ լաւատեսութեան մը :

ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թրանսպայի Ազգային հանգանակութեան Չիւնպադարի հանդիսութեանց համար

— oo —

ՅՍՆԿ 4			
		Հրանտ Ակոնեան	10
		Մխիթեան Քիւրքճեան	10
Զաք. Որբերու Միութիւն	50		
Պայրամեան եղբարք	25	Գումար՝	145
Յովսէփ Ռէյհեան	20		
Սահակ Տէր Թոմասեան	10	Նախորդ գումար՝	400
Երուանդ Ճանկէօզեան	10		
Յովհաննէս Տէր Յովհաննէսեան	10	Ընդհ. գումար՝	545

ՏԱԿԱՒԻՆ ՊԻՏԻ ԲԱՑԽՈՒԻ՞ ՉԵԽՈՍԼՈՎԱՔԻԱՆ

— oo —

Եուկոսլաւիոյ խնամակալը կարող թագաւորին մօտ

— oo —

Եուկոսլաւիոյ խնամակալը, իշխան Փօլ, հիւր գնաց Ռումանիոյ կարող թագաւորին, ըստ պաշտօնական զեկոյցին՝ «որպէս ելլելու» համար միասին :

Խօսելով այս այցելութեան մասին, լեհական մամուլը կը կարծէ թէ թագաւորն ու խնամակալը պիտի աշխատին ճշդել իրենց երկիրներուն դիրքը հանդէպ այն կացութեան, որ ստեղծուեցաւ Հունգարեւչեխական վէճին լուծումէն վերջ, մանաւանդ որ «հիմա այլեւս Փոքր Համաձայնութիւնը դադրած է գոյութիւն ունենալէ »:

Վարչապետի մամուլը կը կարծէ դիտնալ նաեւ թէ Կարպաթեան Ուքրանիան պիտի տրուի Հունգարիոյ, առոր համար Ռումանիա կ'ուզէ նախապէս բանաձեւել իր պահանջը Ուքրանիոյ ցեղապրապէս ռումէն հողամասին վրայ»: Այս պահանջը ծնունդ կ'առնէ Փրոֆ. Եորկայի Մշակութային Միութեան հանգանակէն, որ կը պահանջէ Ռումանիոյ վերադարձնել այն քանի մը տասնեակ հազար Ռումէնները, որոնք կը բնակին Կարպաթեան Ուքրանիոյ արեւելեան բաժնին մէջ:

Լեհական «Յառաջ» պահպանողական թերթը կը գրէ թէ «կասկած չկայ այլեւս որ, Վիէննայի իրաւարարական ժողովին կողմէ Հունգարիոյ տրուած հողամասերուն գրաւումէն վերջ, լեհական եւ հունգարական դիւանագիտութիւնը վճռական եւ կորովի դործունէութիւն մը ցոյց պիտի տայ Կարպաթեան Ուքրանիոյ ճակատագրին մասին»:

Այս խորհրդածութիւններէն ներշնչուելով, Փարիզի «Ինթրանսիժան» թերթը կը գրէ. «Կը չարունակուի Չեխեւսլովաքիոյ յօշոտումը: Երկիրը այսօր հասած է այնպիսի վիճակի մը, որ կ'ըսես՝ չապրիր այլեւս: Բոլորովին մեռած չէ, կարելի է այդքանը ըսել: Բայց ձեռքէն խլած են հանքերը, ճարտարարուեստը, երկաթուղին, եւ գինք հեռու նետած են Դանուբի ափերէն: Այսուհետեւ կընայ ապրիլ իբրեւ մոլորակ, իբրեւ մակարոյծ, իբրեւ ասոր կամ անոր չաճախորդը: Ողբերգութիւն»:

Թրանսպայի կառավարութեան ներքին ծրագիրները

— oo —

Կառավարական չրջանակներէ քաղուած տեղեկութեանց համաձայն , կը հասկցուի որ

1.— Տալատիէ եւ Մարչանտօ եւմտական ծրագիրը մշակած չէին Մարսիլիոյ ժողովէն առաջ :

2.— Մարսիլիոյ ժողովէն վերջ վարչապետը խնդրած էր որ Մարչանտօ ներկայացնէ ծրագիրը մը :

3.— Տալատիէ համաձիսա չըլլալով Մարչանտոյի ծրագրին, Փօլ Ռէյնոյի կը յանձնէ եւմտական նախաբարութիւնը :

4.— Տալատիէ մտադիր չէ խորհրդարանէն խնդրելու որ լիազօրութեան չրջանը երկարաձգուի :

5.— Մտադիր չէ նաեւ գահլիճին մէջ նոր փոփոխութիւններ կատարելու :

6.— Խորհրդարանը նիստի պիտի հրաւիրուի Դեկտեմբերի սկիզբը, ոչ աւելի ուշ քան ամսուն 15ը :

Ազգային միաձայնութեան պարգեւները

— oo —

Ազգ. պարգեւախաղի 11րդ շարքին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ ուրբաթ գիշեր, Օրլէանի մէջ: Հինգ միլիոնի մեծ պարգեւը շահեցաւ 232,051 թիւը :

Հետեւեալ չորս թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 1,000,000 ֆրանք.— 301,613, 434,180, 1,486,441, 682,457:

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 500,000 ֆր. 844,802, 1,399,347, 1,388,861, 229,602, 969,353, 193,821:

83,414 վերջացող բոլոր տոմսակները շահեցան 100,000 ֆրանք:

30,904 եւ 79,025 վերջացող թիւերը շահեցան 80,000 ֆրանք:

15,035 եւ 22,680 վերջացող թիւերը շահեցան 50,000 ֆրանք:

1116, 6451, 2717, 8,782 վերջացող թիւերը շահեցան 20,000 ֆր.:

737 վերջացող թիւերը շահեցան 10,000 ֆրանք :

622 վերջացող թիւերը շահեցան 5000 ֆրանք :

08 վերջացող թիւերը շահեցան 1000 ֆրանք :

97 եւ 32 վերջացող թիւերը շահեցան 220 ֆրանք :

2 վերջացող թիւերը շահեցան 110 ֆրանք :

Յաջորդ շերտին վիճակահանութիւնը տեղի կ'ունենայ 23 Նոյեմբերին Լիլի մէջ :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդա՛ Դ. էջ)

ՍՏՓՈՒՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍԻ

(ՀԵՂԱՆՈՒՇ ԴԱՇՏԵՆՑԻ)

Գիրք Ա. 1920 թվ.

— oo —

Նորավեպերի՛ն:

Մի տարօրինակ հանգամանք ունի այդ տարօրինակ մարդը՝ Ստեփան Ալիխանովը, որ ամբողջ իր կյանքում ոչ մի անգամ չի եղել Ալիխանովում, որ ոչ մի անգամ չի տեսել իր հայրենի տունը, որ ոչ մի անգամ չի ապրել իր հայրենի քաղաքում, որ ոչ մի անգամ չի շնչել իր հայրենի օդը, որ ոչ մի անգամ չի լսել իր հայրենի լեզուն, որ ոչ մի անգամ չի ունեցել իր հայրենակիցներից ոչ մեկին ո՛չ ընկեր, ո՛չ բարեկամ, ո՛չ ծանոթ, ո՛չ հարևան, ո՛չ ծառա, ո՛չ գործակից, ո՛չ հաճախորդ, ո՛չ պատվիրատու, ո՛չ գործընկեր, ո՛չ հակառակորդ, ո՛չ մրցակից, ո՛չ մեկ խոսքով՝ ոչ ոք, որ ունենար ալիխանովյան ծագում, ալիխանովյան արյուն, ալիխանովյան հոգի, ալիխանովյան սիրտ, ալիխանովյան երակներ, ալիխանովյան ոսկորներ, ալիխանովյան ուղեղ, ալիխանովյան մարմին, ալիխանովյան ոտքեր, ալիխանովյան ձեռքեր, ալիխանովյան աչքեր, ալիխանովյան ականջներ, ալիխանովյան քիթ, ալիխանովյան բերան, ալիխանովյան ատամներ, ալիխանովյան լեզու, ալիխանովյան շրթունքներ, ալիխանովյան մորուք, ալիխանովյան բեղեր, ալիխանովյան մազեր, ալիխանովյան ամեն ինչ, որ ունի ամեն մի ալիխանովցի, ամեն մի ալիխանովցի, որ ապրում է Ալիխանովում, ամեն մի ալիխանովցի, որ ծնվել է Ալիխանովում, ամեն մի ալիխանովցի, որ մեռել է Ալիխանովում, ամեն մի ալիխանովցի, որ ամեն տարի, ամեն ամիս, ամեն շաբաթ, ամեն օր, ամեն ժամ, ամեն րոպե, ամեն վայրկյան, ամեն ակնթարթ, ամեն պահ, ամեն ինչ, ամեն ինչ, ամեն ինչ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԸ

Ամեն մարդ մեր տնտեսական, ու ամեն ընտանի մեր ընտրյալ մեր ընտրյալ մեր ընտրյալ

Կան մարդիկ, որ զգալով իրենց պարտութիւնը իրրեւ հետեւանք Հոմ - Պերլին առանցքին քաղաքականութեան, որ խաղա – դարար է, եւրոպական եւ մարդկային, իրենց աչքերը լայն· բա - ցած՝ կ'երազեն անկարելի փոխ - վրէժի մը մասին: Ատոնց համար իսկ պէտք է քնանալ գլուխը դրած զինուորի պայուսակին վրայ, ճիշդ ինչպէս երբեմն խրամներու մէջ: »

Մուսոլինի փոխատուութիւն պիտի կնիէ

— ∞ —

« Տէյլի Միրըր» կը հաւատայէ թէ կոմս Ճիանօ Լոնտոն պիտի մեկնի մօտերս, իսկ Դեկտեմբերին խաւալական պատուիրակութիւն մը, բաղկացած՝ եմմատզէններէ եւ ճարտարարուեստի վարիչնե– րէ, Լոնտոն պիտի այցելէ՝ բանակցելու համար առեւտրական զա- չինքի եւ փոխատուութեան մը մասին: Փոխ առնուած դրամը Իտա - լիա պիտի գործածէ Հապէչիստանի վերաշինութեան: Այս պատ - ուիրակութեան նախագահ պիտի նշանակուի կոմս Վոլփի, որ գլե– խաւոր խորհրդականն էՄուսոլինիի :

— ∞ —

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒԻՐԵՐ ՖԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՏՐՊԱՏԱԿԱՆի առաջնորդ Ներսէս արքեպ· Մելիք - Թանդ - եան, ընկերակցութեամբ Հարաւային Իրանի Հայոց Ազգ· ժողովի անդամ Զիբրայէլ Բուղադեանի, Հոկտ· 17ին այցելութիւն մը տը– ւաւ Իրանի վարչապետ Ջամին, եւ Հոկտ· 21ին՝ կայսերական պա- լատի արքունի նախարարին, արժանանալով սիրալիր եւ համակ - րական ընդունելութեան մը :

ՓՕԼ ՌԻՃՆՕ կը չարունակէ իր աշխատանքը, պատրաստելու համար իր եզմատական ծրագիրը, որ վերջնական ձեւ պիտի առնէ գալ չարթու եւ «Պաշտօնաթերթին» մէջ պիտի հրատարակուի Նոյեմբեր 15էն առաջ :

ՀԻԹԼԷՐ ճառ մը պիտի խօսի այսօր կէսօրէ վերջ, Վայմարի մէջ:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ մէջ ծնունդներու թիւը 23,580 աւելի է բաղ – դատմամբ անցեալ տարուան, --- գալ տարի կ'ենթադրուի 40,000 աւելի բաղդատմամբ այս տարուան ծնունդներուն թիւին:

ՓԱՐԻԶի մէջ չրջուն ոստիկանները Հոկտեմբերի ընթացքին ձերբակալած են 347 հոգի, որոնց մէջ հռչակաւոր աւազակներ եւ 75 «անկանոն» օտարականներ :

ՕԴԱՆԱԻ մը, որու մէջ կը գտնուէին տասը ճամբորդներ , մեկնելէ վերջ ձորդի կղզիէն դէպի Անգլիա, կրակ առաւ եւ ինկաւ ծով: Այրեցան բոլոր ճամբորդները եւ օդաչուները: Անկումի ժա- մանակ օդանաւը չախչախեց հողագործ բանուոր մը, որ կ'աշխա - տէր դաշտին մէջ :

ԿՂԵՄԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ ատրճանակ պարպեց կառավար Սու - քիասի վրայ, Իսթ - լէ Մուլինոյի սրճարաններէն մէկուն մէջ (Փար- բիզի արուարձան): Ցետոյ դուրս ելլելով՝ չարունակեց կրակել փողոցին մէջ, զնդակներէն մէկը հանդիպեցաւ վրէժ անունով հայ տղեկի մը ոտքին: Վրէժ փոխադրուեցաւ հիւանդանոց, իսկ անցորդները յարձակելով Կղեմէսի վրայ, ատոսիկ ծեծեցին: Ոս– տիկանութիւնը հասաւ եւ ձերբակալեց ոճրագործը :

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ կուսակցութեան կեդրոնին առջեւ, Փարիզ , Փլաս Շաթօտէօն, յիսնեակ մը ցուցարարներ հաւաքուեցան ուր - բաթ գիշեր եւ սկսան պոռալ· «Կեցցէ Տորիօն»: Ցետոյ քար նետե- ցին եւ ջարդուփշուր ըրին համայնավար կուսակցութեան գրասեն ապակիները: Ոստիկանութիւնը ցրուեց ցուցարարները :

ՃԱՓՈՆի կառավարութիւնը մտադիր էկազմել եռանդամ դա- չինք մը (Ճափոն - Ջինաստան – Մանչուքուօ), այդ ուժը հակա- դրելու համար արեւմտեան լինը պետութեանց ուժին :

ՍՊԱՆԻՈՑ մէջ, Էպրա գետին վրայ կը չարունակուին կատաղի կռիւները: Ազգայնականները կը յառաջանան օդանաւային եւ թն- դանօթային զօրային կրակի մը պաշտպանութեան տակ :

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ, ԴԱԻԹԵԱՆ, ԷՍԱԵԱՆ, ՊԱՊԱԵԱՆ, ինչպէս նաեւ ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ եւ ԱՒԱԳԵԱՆ ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն մահը իրենց սիրելի մօր, մեծ մօր, մամիկին, քրոջ եւ մօրաքրոջ, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 31ին իր բնակա- րանին մէջ, Պուլոնիը սիւր Սէն:

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Փարիզի Հայոց եկեղե- ցիին մէջ, Նոյեմբեր 2ին:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Նեկտար Զաւրբերեան եւ Հայրիայեան ընտանիքները կը ծա - նուցանեն թէ 6 Նոյեմբեր, Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ 15 Rue Jean Goujon, *տեղի կ'ունե - նայ հոգեհանգիստ, ողբացեալ ՅՈՎ- ՀԱՆՆԷՍ ՋՈՒԻՒԲԵԱՆի մահուան տարելիցին առթիւ: Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հան- դուցեալին յիշատակը յարգողները:*

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ·ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, Կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 9ին

Միմազի, զրքիչի եւ խնդուքի անփեխարինելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ դերասաններու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճեբեանի, Օր· Ա· Սամուէլի, Պ· Պ· Գմբէթեանի, Սարաֆ - եանի, Լաթիֆեանի, Կ· Սրապի :

կը ներկայացուի

ԿԻՆՈ ԱՆՀԱՒԱՏՈՒՐԻՄ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար:

Նաեւ փարիզահայ չօֆէօրներու կհանդէսն՝

ԵՐՈՒՐԻ ՎԻԹԻՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—10,— 7.50 ֆրանք:

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամնե - րուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի *մասնաւոր 15ամեակին առթիւ*

«Սիրահար—կոմիտաս» երգչախումբի կողմէ,

27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ **Mutualité**ի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR - Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ *մեծ նուագախումբի, ղեկավարութեամբ* ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆի

որ այս առթիւ մասնաւորապէս դաշնաւորեց եւ ամբողջացուց նուագի եւ երգչախումբի բաժինները, ըստ Ա· ՏԻԳՐԱՆԵԱՆի եղանակներուն

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

ԱՆՈՒՇԻ դերը կը կատարէ օր· ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տարիներ երգած է հնդկական եւ անդ- լիական ռատիօ – կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական թատրոններու, մեծ յաջողութեամբ :

ՄՕՍԻ՝ (Պ· Գմբէթեան) , *ՍԱՐՕ՝* (Պ· ՄԷհբէրեան), *ՋԱՌՆԻՇԱՆ՝* (Օր· Օսմանեան), *ՋԱՖԱՐ՝* (Պ· Ս· Տէմիրճիպաշեան), *դիւերային ոգիներ , դիւղացիներ, պարուհիներ եւն· :*

Այս մեծ ձեռնարկին իրենց գործակցութիւնը կը բերեն Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը, Հայ - Ակումբը, Հայուհեաց Միութիւ- նը, Հ· Մ· Ը· Մ· , Հայ Արիներու, Ջահահաս Որբերու, Իսկ լի Մուլինոյի Երիտասարդաց, Գարակէօզեան Սանուց միութիւնները :

Տոմսերու գիները՝— 8, 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանք: Բոլորը թուագրուած եւ հանգստաւէտ թիկնաթոռներ:

Ապահովեցէք ձեր տոմսերը նախօրօք:

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, **51 Rue Mr. le Prince,** (Tél. Dant. 88—65) «ՅԱՌԱՋԴ», **17 Rue Damesme,** ՄԱԳՕՆՃԵԱՆ *Իգնաբք «ԱՐՔԱԶ»* **36 Rue Trévise,** *Գրատուն* **Gerard, 36 Rue Montholon,** ԻԶԳԱԼԱՑԵԱՆ *Նպարավաճառատուն,* **9 Rue Jouy-Rouve**

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԱՆԻԼԻՒԻ ՄԷՋ.-

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՔՈԼՈՆՊԻ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ

6 Նոյ· Կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը

149 bis Ave Argenteuil, Asnieres

ԿԸ ՆԱԽ ԳԱՀԷ ԸՆԿ. **ԵՐԱՇ ԴՆԴՈՒՒՆԻ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Վ. ԻՉԻԽԱՆԵՑՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

կը մասնակցին Տիկ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Սր. Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ, Թառիստ ԳԱՐԵԳԻՆ եւայլն:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՓՈՐԹ ՏԻԹԱԼԻի Ց· Կ· ՄԱՃի Մ·ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, Կիրակի ցերեկ ժամը 3ին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

13, Rue Pierre Curie, Bicêtre. (Մէթրօ՝ Փորթ տ'Իթալի)

Կը խօսի Շրջ· Վարչութեան կողմէ ՏԻԿԻՆ Տ· ՄԻՍԱՒԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, խմբերգ, երգ, արտասանութիւն, եւ- րիտասարդ ուժերու կողմէ: Կը մեծարուի թէյ եւ սիմիթ:

Մուտք 3 ֆրանք, *փոքրերու* 2 ֆրանք

ՅԱՐԵԿԱՑԻ ՊԱԶԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

Միութեան կեդրոնը 8 Rue Bossuet, Paris (10)·

Խնամուած սիւֆէ եւ օրքէսթր· Մուտք՝ 3 եւ 5 ֆր.:

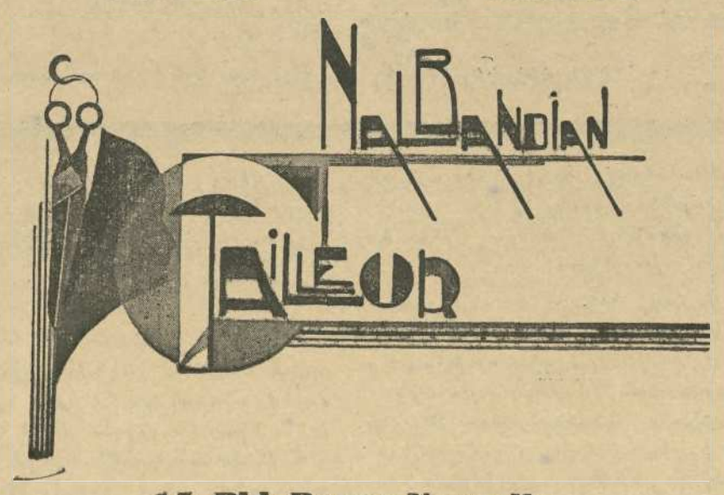
Դատախօսութիւն

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՍԱՍՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

6 Նոյեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին «Հայ Ակումբ»ին մէջ, 1 Boulevard Carnot, *Ալֆորվիլ:*

Կը դասախօսէ ՏԻՐԱՆ *Վրդ· ՆԵՐՍՈՅԵԱՆ, Նիւթ՝ «Առանին դասախարակութիւնը» Դասախօսութենէն վերջ տեղի պիտի ունենայ մասնաճիւղի պարզեւախաղը: Կը հրաւիրուի գաղութիս հայութիւնը:*

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle Tél.: Gut39.- 70

“ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Զնդուգական, Անմրցելի, Ընխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժա- բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ջիւ- ղով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

Le Gérant : **H. STEPHAN**

17, Rue Beaurepaire, PARIS (10) **A. DER (AGOPIAN)**

Դ. ՋԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՏՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20·

Հաւատացեալները ժամադրութեամբ:

ՏՈՓԹ. ՔԻԹԻՖԻՔԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի Երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, *եւ ժամադրութեամբ:*

Տիկիններ, օրիորդներ եւ պարոններ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹԷՆ

Տիկին ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ (փորձառու եւ մասնագէտ ձեւագիտուհի) սկած է ձեւագիտութեան իր դասերը,

Պաներէօ - Քաշան·— Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի դիշերները ժամը 8½էն 10½, հայ դպրոցին մէջ, Rue Madame Curie, *Պաներէօ:*

Ալֆորվիլ·— Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ դիշերները ժամը 8½էն 10½ , Rue Etienne Dollet, *Պ· Փլիպսոի սրճարանին վերնայարկը:*

Իսի - լէ - Մուլինոյ·— Շաբաթ օրերը կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 10½, հայ ակումբին մէջ, 2, Rue de la Défense :

Փափաքողները անմիջապէս դիմեն սրճանադրուելու: Ուշացողները կը կորսնցնեն իրենց կարգը:

Ճաշարան “ԲԵՐԱ„

ՏՆՕՐԷՆ՝ **ԵՐՋԱՆԻԿ ՊԱԼԷԵԱՆ**

9 Rue Provence, Paris 9e. *(Առաջին յարկ)*

Մէթրօ **Le Peletier**

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *տան մէջ աշխատելու համար երիտասարդ հայ աղջիկ մը որ գիտնայ ֆրանսերէն: Դիմել «Յա- ռաջի Վարչութեան:*

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աչեւելեան ուուգի շրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր ուուգածուներու՝ էէմանչիստ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՑԿի կողմէ :

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածա - նօթ կովկասեան *չաշլիկով* :

Տէր եւ տնօրէն Մ· Գ· ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris (9), Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

ՐԱՖԸ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաս- ուած հայկական օղին է ՐԱՖԸ ՏԻՒԶԻ: Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խմէ եւ կը վնասէ ձեր առող- ջութեան: Խմեցէք միայն ՐԱՖԸ ՏԻՒԶԻ որուն անա- պատճառ, կազդուրիչ եւ ախորժ- ակաբեր հատկութիւնները ճանչցած են:

Dalakupeian 8 Rue Suffren, Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille· Tél. Dragon 70—89·

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՀԱՂԱՓԱԿԱՆ, ՓՐԱԿՑԻ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԱՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 78
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
8
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MARDI
8 Novembre
1938

ԺԸ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3881

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԻԹԼԷՐԻ ՁԱՌԸ

— oo —

Կիրակի օր, Հիթլէր Վայմար գնաց, ներկայ գտնուելու հարիւրնհինգի ազգային - ընկերվարութեան Շրջ. ժողովին :

Ժամը 3ին, երբ ծով բազմութիւնը կը թնդացնէր Վայմարի կըրկէսը «ողջո՛յն Մեծագոյն Գերմանիոյ ճարտարապետին» , «Շնորհակալութի՛ւն մեր Առաջնորդին» աղաղակներով, յանկարծ կ'օրօտայ «Պատռովիլլէրի քայլերգը», յետոյ քաղաքապետը բեմին վրայ կ'ողջունէ Առաջնորդը .

— « Երբ եւ իցէ գերման ժողովուրդը միացած չէր այնքան , որքան հիմա հասարակաց ճակատագրի ձեր գաղափարով : Երբ եւ իցէ Գերմանիա այնքան պատիւ եւ յարգանքի արժանացած չէ, որքան հիմա ձեր քաղաքական գիտութեան նուաճումներով : Դուք պայ ազատագրեցիք միջազգային անարդարութենէն եւ սուտ մարդարէներու վնասակար վարդապետութիւններէն : Դուք Գերմանիան բերիք հասցուցիք գերման սուրբ ազգին երրորդ Ռայխին : Դուք Գերմանիան հասցուցիք այնպիսի ճառագայթարձակութեան մը, որ հէքեաթային տեսիլ մը կը թուի ձեր մարտիկներուն : Վերապրիլ գաոսին տեղ հիմնեցիք նոր կարգ մը : Ցուգային հանրապետութեան տեղ՝ Մեծագոյն Գերմանիան :

Ձեր Գերմանիան, ո՛վ իմ Առաջնորդս, հիմնուած է ազատ ինքնորոշման իրաւունքին վրայ : Նոր Ռայխը չկանգնեցիք այլ ժողովուրդներու իրաւունքին վրայ : Առելութեան սերմնացանները լռեցուցիք մեր անզուգական եւ արդիական բանակին յաղթութեամբ : Այս ամէնուն համար, խորապէս չնորհակալ ենք ձեզի եւ անհունապէս հպարտ՝ որ Գերման ենք » :

Ցետոյ խօսեցաւ Հիթլէր.—

Նախ ուրախութիւն յայտնեց, յիշելով տարիները առաջ Վայմարի մէջ կատարած իր այցելութիւնը, որ այս անգամ աւելի մեծ է բազմութիւնը : Պատճառն այն էր նուաճումները խոշորցան եւ զանգուածն ալ աճեցաւ նուաճումներուն հետ : Ամիսա վարձատրութիւնն է կատարուած աշխատանքին : Մենք, ըսաւ, ստացանք մեր աշխատավարձը, ինչպէս 1918ի Գերմանիան ստացաւ իր վարձատրութիւնը : Պէտք է հաւատալ վերահաս արդարութեան,— 1918ի Գերմանիան իր վարձքն էր որ կը ստանար նախախնամութենէն : Գերմանիան կը քալէր դէպի կործանում, բայց Հիթլէրականները, հետեւելով այն նշանախօսքին որ կ'ըսէ· «Աստուած կ'օգնէ անոնց որոնք վճռած են օգնել իրենք իրենց», ստեղծեցին արդի Գերմանիան : Միջազգային դաշնակիցներու, միջազգային դատարաններու, միջազգային արդարութեան առջ անոնք զրկին մէկ գաղափար, — գերման ժողովուրդին գաղափարը :

Մեր կուսակցութիւնը դարձաւ ազգին երաշխաւորը, իսկ մեր բանակը՝ ազգին պաշտպանը : Կամ Գերմանացին առաջինն է բոլոր ազգերու դիմաւորներուն մէջ կամ բնաւ դիմաւոր չէ : Իսկ մենք կ'ուզենք ըլլալ առաջինը բոլոր դիմաւորներուն մէջ :

Իրրեւ խաղաղասէր, աշխատեցայ ստեղծել այս բանակը, որ ի վիճակի էուրիշներն ալ համոզելու թէ անհրաժեշտ է խաղաղութեան մէջ ապրիլ : Արդ, ուրիշները մէկ բան միայն պէտք է սորվին, — մեր վրայ չիյնալ : Ոզնին չի յարձակիր ոզնիին վրայ : Ուրեմն ինչ ոչ ոք վտանգ յարձակիլ մեր վրայ : Մենք ուրիշ բան չենք ուզեր, բայց միայն խաղաղութիւն, որպէսզի հանգիստ նուիրուինք մեր աշխատանքին : Տարբերան իրաւունք մըն էայս, զոր կը պահանջեն ուրիշ ազգեր եւս իրենց համար :

Ժողովրդավար պետութիւնները պէտք է ըմբռնած ըլլան այդ իրաւունքը, որ կը բխի իրենց վարդապետութենէն : Շարունակ արդարութեան մասին կը խօսին յանուն փոքր ժողովուրդներու : Ուրեմն ինչո՞ւ կը զայրանան, երբ մեծ ժողովուրդ մը եւս արդարութիւն կը պահանջէ իրեն համար :

Կարգերը չբնջեցի եւ ես մօտեցայ այն երկիրներուն, որոնք, մեզի նման, կ'ուզեն պաշտպանել իրենց իրաւունքները : Աստղ - ծուած կացութեան մէջ, կ'ըսեմ ձեզի.— Դուք դատեցէք եւ տեսէք թէ, չնորհիւ մեր սկզբունքներուն, ի՛նչ հսկայական արդիւնքի հասանք :

Օտար կարգ մը թերթեր գրեցին թէ այս ամէնը կրնայինք ըստանալ բանակցութիւններով : Բայց մենք գիտենք որ Գերմանիա, նախ քան մեր իշխանութիւնը, բանակցութենէ զատ ուրիշ գործ չունէր եւ ի՞նչ արդիւնք ստացաք : Սակայն եւ այնպէս ես ալ ըրած չունէր եւ ի՞նչ արդիւնք ստացաք : Սակայն եւ այնպէս ես ալ պատրաստ եմ բանակցութիւն կատարելու, մէկ պայմանով, — Գերմանիոյ իրաւունքները չեն կրնար բանակցութեան նիւթ ծառայել :

Ու կը խնդրեմ գերման ժողովուրդէն, որնախ չմոռնայ թէ ո՞վ կը պարտի այս նուաճումները, այսինքն ո՞ր չարժումին, ո՞ր սկզբունքներուն : Ցետոյ, գերմա՛ն ժողովուրդ, արթուն կեցիր եւ միշտ զգոյշ : Աղտոտ բան է խաղաղութեան եւ զինաթափութեան մասին խօսիլ, բայց այնքան առեն որ միտքերը զինաթափ չեն եղած, պէտք չկայ որ զէնքերը վար դրուած չեն :

Երկու կարգի պետութիւններ կան,— միահեծան, այսինքն կարգապահ պետութիւններ, եւ ժողովրդավար պետութիւններ : Միահեծան պետութեանց մէջ սովորութիւն չկայ այլ պետութիւններ մեզապրելու, զրպարտելու, եւ անոնց դէմ կռիւի համար զբաղեցնելու : Ընդհակառակն ժողովրդավար պետութիւններու մէջ կան մարդիկ որ պատերազմի համար զրգռութիւն կը կատարեն, միահեծան պետութեանց դէմ զրպարտութիւններ կ'ընեն : Վերջերս իրենց անունով յիշեցի երեք հոգի, որոնք այդ աշխատանքին լծուած են : Ահա մէկը, Զըրչիլը, որ յայտարարեց թէ կարելի էր կործանել մեր իշխանութիւնը՝ դիմելով կարգ մը գերման տարրերու, այսինքն տարագիրներուն : Եթէ Զըրչիլ նը - ւաց բարեկամութիւն հաստատէր հայրենիքի այդ դաւաճաններուն հետ եւ աւելի մօտենար իսկական Գերմանիներուն, կը հասկնար թէ տիմարութիւն մըն է իր ըսածը : Գերմանիոյ մէջ գոյութիւն ունի միայն մէկ ուժ,— գերման ժողովուրդին ուժը : Կ'ընդունիմ որ Գերմանիա իրաւունք չունի խնդրելու օտար ազգերէն, որ փոխեն իրենց սահմանադրութիւնը, բայց միշտ ստիպուած եմ նկատել առնել իրենց սահմանադրութիւնը : Բրիտանական խորհրդարանին անդամներէն մին (Կրինուուտ), որ հրապարակաւ մաղթանք կատարեց Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ կոթծանումին համար, կրնայ օրին մէկը անդամ ըլլալ նաեւ բրիտանական կառավարութեան՝ համաձայն երկրին սահմանադրական օրէնքներուն, եւ ես չեմ կրնար արդիլել որ կառավարութեան անդամ չընտրուի, բայց կրնամ արդիլել որ Գերմանիան չկործանի :

Եւ գերման ժողովուրդը պիտի հսկէ արթուն, որպէսզի այդ պարտները չյաջողին իրենց ծրագիրներուն մէջ : Արթուն կը հսկէ նաեւ իտալացի ժողովուրդը, եւ մենք դաս պէտք է առնենք այդ պարտներուն ծրագիրներէն, միշտ միացած եւ միշտ բարեկամ մնալու համար իտալացի ժողովուրդին հետ : Ատոր համար Գերմանիա պէտք է զօրանայ դեռ, զինուի նիւթապէս, բարոյապէս եւ միտքով : Մենք այն առեն միայն կը յաժարինք զինաթափութեան, երբ զինաթափ կ'ըլլան պատերազմի զրգռիչները ժողովրդավար պետութեանց մէջ : Այնքան առեն որ պատերազմի զրգռիչները կ'աշխատին, զինաթափութեան ծրագիրները կը համարինք ծուղակ : Այդ ծուղակին մէջ չէք կրնար ձգել մեզ, պարոն Զըրչիլ :

Որքա՜ն երջանիկ եւ հպարտ եմ, որ ձեր Առաջնորդն եմ : Այս վերջին ամառան մէջ գերման ժողովուրդը ցոյց տուաւ արիութիւն եւ վճռակամութիւն : Ոչ ջղագար խուճապ, ոչ յուսահատ չարժում, բոլորը պատրաստ էին նոր զոհողութիւններու :

Բարեբախտաբար պէտք չեղաւ այդ զոհողութենէն : Պէտք չեղաւ որովհետեւ զօրաւոր էինք : Ուրեմն ըլլա՛նք միշտ զօրաւոր : Քանի զօրաւոր ենք, ոչ մէկ ազգ կը պատահի սրբազան Գերմանիոյ, այսօր եւ ընդմիշտ :

Մոսկուա կը պանծացնի Ցեղափոխութեան խանդավառ տարեդարձը

— oo —

Կիրակի օր Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցաւ հոկտեմբերեան յեղափոխութեան 21րդ տարեդարձը մեծ հանդիսութեամբ :

Առանդական հանդէսը տրուեցաւ մեծ Թատրոնին մէջ, զոր ամբողջովին ծածկած էին կարմիր դրօշներով : Բեմին վրայ էին Սթալին, Կալինին, Անդրէեւ, Կագանովիչ, Մոլոտով, Միկոյեան, Վորոշիլով, Բուդիէննի, Մէլիս, Տիմիթրով, Ուկրով, Էֆրէմով :

Գործավարներու խորհուրդին նախագահը, Մոլոտով, ամպլիոն բարձրանալով՝ պարզեց հոկտեմբերեան յեղափոխութեան բարիքները : Վերջին տասը ամսուան ընթացքին ճարտարուեստական արտադրութիւնը աւելցաւ 12 առհարիւր՝ բաղդատմամբ անցեալ տարուան արտադրութեան : Հակառակ երաշտին, որու ենթարկուած էին կարգ մը շրջաններ, գորեկի մթերումը յոյս կը ներշնչէ թէ պիտի կատարուի անցեալ տարուան չափով, այնպէս որ ոչ երաշտը, ոչ ալ որ եւ էանակնկալ կրնայ վախ պատճառել երկրին :

Ցետոյ արտաքին քաղաքականութեան անցնելով, Մոլոտով յայտարարեց թէ աշխարհակալները ձեռնարկած են հսկայ պատերազմի մը, ձիպրալթարէն մինչեւ Շանհայ : Ժողովրդավար պետութիւնները, պատրուակելով իրենց ակարութիւնը, տեղի տուին ու նահանջեցին նախապատրաստ ֆաշական պետութեանց առջեւ, եւ միջամտութեան ոչ մէկ ճիգ կը փորձեն՝ վախնալով որ բանուորական յեղափոխութիւն մը կը ծագի իրենց երկրին մէջ : Միայն Խորհ. Միութիւնն էր, հայրենիքը ընկերվարութեան, որ վճռակամ դիրք մը բռնեց յարձակող պետութեանց դէմ :

Նոյն Գերմանիան զրգռեց ճափոնական զինապաշտութիւնը , որ փորձ ենթարկէ սովետական բանակը : Արդ, սովետական հրետանին, հետեւակազօրքը եւ օդանաւը լաւ դաս մը տուին ճափոնական բանակին, ու Գերմանիա առաւ իր պատասխանը : Զեխական հարցին մէջ եւս, միայն Խորհ. Միութիւնն էր որ սարսափի չենթարկուեցաւ, աշխարհի առջեւ ցոյց տուաւ որ տէրն է իր յանձնառութեանց : Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութիւնները կ'ուզեն այնպէս կարծել տալ թէ Միւնիխի համաձայնութիւնը յաղթանակ մըն է, բայց ո՞վ է յաղթականը : Նախ Գերմանիան եւ Անգլիան յաղթանակը տարին Ֆրանսայի վրայ, այս վերջինը մղելով հրաժարելու իր յանձնառութիւններէն հանդէպ Զեխեւլովաքիոյ : Ցետոյ յաղթանակը տարին չորս զօրաւոր պետութիւնները, Անգլիա, Գերմանիա, Ֆրանսա եւ Իտալիա, քայքայելով տիար պետութիւնը՝ Զեխեւլովաքիա :

Խորհ. Միութիւնը, միշտ տէր իր յանձնառութեանց, ուրիշէն թիզ մը հող խլելու ոչ յանկութիւն ունի, ոչ ալ երբեք թոյլ կուտայ որ թիզ մը հող խլեն իրմէ : Ով որ կը յարձակի Խորհ. Միութեան վրայ, հակահարուածը կը ստանայ երկու անգամ, երեք անգամ աւելի ուժեղ :

Ցետոյ ամպհոնին վրայ երեւցաւ Տիմիթրով, որ ճառով մը կոչ ուղղեց բոլոր երկիրներու բանուոր դասակարգին, հրաւիրելով կազմել միացեալ ճակատ մը, պաշտպանելու համար հանրապետական Սպանիան եւ Զինաստանը, եւ ծառանալու համր« Միւնիխի ֆաշական դաւադրութեան դէմ» : Հասնելու համար այդ նպատակին, անհրաժեշտ է ցոկակատ անցընել քաղքենի պետութեանց մէջ գլուխ ցցող յետադիմութեան քիչին եւ վերջ դնել անճնառուութեան քաղաքականութեան : Անհրաժեշտ է նոյնպէս, ըսաւ, կազմել կառավարութիւններ, որոնք իրենց ուժն առնան ժողովրդային զանգուածէն, միշտ պատրաստ կռուելու ընդդէմ ֆաշիստներու :

**** Միխայէլ Ֆրինովսքի նշանակուեցաւ գործավար Խորհ. Միութեան ծովային գործավարութեան, բայց յայտնի չէ թէ ի՞նչ եղաւ իր նախորդը, Սմիրնով :*

ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ
Թրանսուալի Ազգային հանգանակութեան Ջիւանդարի հանդիսութեանց համար

— oo —

ՅԱՆԿ 5			
		Վարդան Ագօղլանեան	10
		Պօղոս Խօքսիւզեան	10
Մ. Քիւրքճեան (Օլնէյ սու Պուա)	20	Գումար՝	65
Յարութիւն Մինասեան	15	Նախորդ գումար՝	545
Մինաս Ալթունեան	10	Ընդհ. գումար՝	610

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ՀԱՆԴԷՊ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ

— oo —

Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան Ազգ. Խորհուրդը նիստ գումարելով զբաղեցաւ վերջին միջազգային դէպքերու քննութեամբ, ճշդելու համար կուսակցութեան դիրքը հանդէպ կառավարութեան : Լէոն Պլումի ճառը վճռական դեր խաղաց, արդելք հանդիսանալով կառավարութեան դէմ թշնամական դիրք բռնելու ցանկութեան :

Լէոն Պլում յայտարարեց թէ փրկելու համար խաղաղութիւնը, այսուհետեւ Ֆրանսա պարտաւորուած է սպառազինուիլ եւ դառնալ հզօր պետութիւն մը :

8300ի դէմ 6755 քուէով ընդունուեցաւ բանաձեւ մը, որ կը հրաւիրէ կուսակցութիւնը աշխատիլ՝ կազմելու համար ազգային միութեան կառավարութիւն մը :

Թուրքիոյ մէջ «հեղի՛մ» կայ

— oo —

« Տէյլի Թելէկրաֆ» կը գրէ թէ թուրքեւգերմանական վերջին համաձայնութիւնը Գերմանիոյ համար ցանկալի էր այն պատճառով որ Գերմանները կ'ենթադրեն թէ «հէլիմ» կը դանուի Թուրքիոյ մէջ : Այս առթիւ, «Ձիւմհուրիյէթ» կը գրէ .—

« Գերմանիոյ մեզի հետ անտեսական յարաբերութիւն մը պահել ուզելուն պատճառներէն մէկն ալ իր այն կարծիքն է թէ Թուրքիոյ մէջ «հէլիմ» կայ կը դանուի : Այս կայը, եւրոպական պատերազմի մը պարագային, Պերլինը պիտի պաշտպանէ օդային յարձակումներու դէմ : Գերմանիա այնպէս կը հաւատայ թէ Թուրքիոյ մէջ դեռ երեւան չհանուած «հէլիմ» կայէն զատ կարելի է ճարել մեծ քանակութեամբ «քրոմ» :

Գերման տնտեսական նախարար Տօքթ. Ֆունք, Թուրքիա այցելած միջոցին, յայտնած էր թէ, գերման գիտական աշխարհին ամէնէն վստահելի մասնագէտներուն կարծիքին համաձայն, Թուրքիոյ մէջ «հէլիմ» կայ կը դանուի եւ աւելցուցած է թէ Գերմանիա պատրաստ է գնելու զայն :

«Հէլիմ» կայը, չայրելուն համար, զեկաւոր օդապարիկներու եւ ուրիչ կարգի օդային պաշտպանողական միջոցներու պատրաստութեան համար վերջին ծայր արժէքաւոր է :

Ներկայիս, ամբողջ աշխարհի մէջ, այս կայը մենաշնորհը դարձած է Միացեալ Նահանգներու, որ իր այս կայը Գերմանիոյ կ'ուզէ ծախել անոր համար անընդունելի պայմաններով միայն :

— oo —

ՇԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՓՕԼ ՖՕՐ երեսփոխան ընտրուեցաւ Շարոլէն, ժան Լավիլլին տեղ (ընկերվարական նոյնպէս), որ մեռած էր վերջերս : Իսկ վալէն (Լա Ռոքի կուսակցութենէն) երեսփոխան ընտրուեցաւ Փարլըզի 9րդ թաղամասէն, անցնելով Խոտար Սուլիէի տեղ, որ մեռած էր նոյնպէս վերջերս :

ՓՕԼ ՌԻՅՇՕ այսօր դահլիճին կը ներկայացնէ իր ելմտական ծրագիրը, որու պատրաստութեան համար պահանջած էր 5 օր պայմանաժամ :

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ երեք ամբաձիգ օդանաւեր ճամբայ ելլելով Գահիրէէն թռան դէպի Աւստրալիա, խլելով հեռաւորութեան մրցանիշը, (օդանաւերէն մին կանգ առաւ Թիմորի մէջ, հանդրուանին չհասած) : Այսպէս Անգլիացիները նոր մրցանիշ կը հաստատեն՝ 48 ժամ 7 վայրկեանէն կարելով 11,500 քիլոմեթրի հեռաւորութիւն մը :

ՋՐՀԵՂԵՂի մը հեռաւանքով հեղեղատներու ջուրը ողողեց Քազապլանքայի շրջակայքը : Հեղեղին զոհ գացին 13 հոգի : Մի - լիոնաւոր Ֆրանքի նիւթական վնաս կայ :

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ մէջ ընտրութիւն կը կատարուի այսօր : Պիտի ընտրուին 432 երեսփոխան, 34 ծերակուտական եւ 33 նահանգապետներ : Այս ընտրութիւնը տեսակ մը հանրաքուէ է Ռուզվէլթի քաղաքականութեան համար : Կատաղի պայքար մը կը մղուի հանրապետականներու եւ ժողովրդավարներու միջեւ, — կ'ենթադրուի որ առաջինները կարգ մը յաջողութիւններ ձեռք ձգեն :

ԱՆԳԼԻՈՑ մէջ, չարաթ օր, օդին բարեխառնութեան աստիճանը յանկարծ բարձրացաւ մինչեւ 21,— ամառնային օդ ձմեռնամուտին :

ՍՊԱՆԻՈՑ մէջ ազգայնականները կը շարունակեն իրենց յարձակողականը Էբրա գետին վրայ : Հանրապետականներու զեկոյցը կը խոստովանի որ ազգայնականները յաջողած են կատարել «թեթեւ յառաջխաղացութիւն մը» :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդա Դ. էջ)

ՀԱՅՏՆԻ ԿՈՂՄԻՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀՀՍՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Արտաքին գործերի ժողովրդական կոմիտեի նախագահ ընկեր Ա. Ի. Միկոյանը մեկնել է Մոսկվա՝ Հայկական Սովետական Հանրապետության Արտաքին գործերի ժողովրդական կոմիսարի պարտականությունները ժամանակավորապես կատարելու համար։

ՀՀՍՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐԱՊԵՍ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի 1939 թվականի նոյեմբերի 10-ի նիստի որոշմամբ Հայկական Սովետական Հանրապետության Արտաքին գործերի ժողովրդական կոմիսարի պարտականությունները ժամանակավորապես կատարելու համար Հայկական Սովետական Հանրապետության Արտաքին գործերի ժողովրդական կոմիսարի տեղակալ ընկեր Ա. Ի. Միկոյանը նշանակվել է

ցին եւ առհասարակ արտասահմանի հայութեան գոյավիճակի մասին, որ ներկայ հետեւեալ երեք առաջադրութիւններուն մէջ :

ա) Նկատի ունենալով որ ներկայ տագնապներուն մէջ բիրտ ոյժն է որոշողը, հայութիւնը եւս պէտք է ունենայ ներկայացնել եթէ կ'ուզէ արժանի մը իր արդար պահանջները եւ ապահովել զանոնք հաշտարար ուղիով կոխան հանդիսանալ :

բ) Որպէսզի ներկայացնելու համար պէտք եղած կազմակերպութիւն, մէկդի թողուլ ամէն ներքին ազգային մանր ու ստորադասական սին վէճերը եւ ստեղծել համազգային մարմին մը, որ արդի աշխարհին առջեւ ներկայանայ միակ ճակատով : Հայաստանը ներկայ ժամանակին տակ չի կրնար ներկայացուցիչ համարել հայութիւնը, եթէ ոչ հայ բոլշեւիկները նման տրամադրութիւններ մնուցանեն : Հետեւապէս արտասահմանի հայութեան կ'իյնայ սնօրինելու իր բախտը :

գ) Հայաստանի հանդէպ ամէն հայ պէտք է ունենայ գործնական վերաբերում : Վարչաձեւը պէտք չէ ազդէ հայրենիքի սիրոյ վրայ : Վարչաձեւերը փոխոխական են, իսկ հայրենիքը կայ ու կը մնայ : Առանց հայրենիքի չէ կարելի մեր գոյութիւնը պահել :

Ընկերը գոհունակութիւն յայտնեց ազգային միացեալ ճակատի գաղափարը նպաստաւոր դետին գտած ըլլալուն համար, հայութիւնը եւս պէտք է ներկայացնէ եթէ կ'ուզէ արժանի մը իր արդար պահանջները եւ ապահովել զանոնք հաշտարար ուղիով կոխան հանդիսանալ :

Ցետոյ կոչ ըրաւ ժողովուրդին բոլորովին Դաշնակցութեան չուրջ, այն միակ կազմակերպութեան, որ կը ներկայացնէ կազմակերպուած ուժը հայ իրականութեան մէջ :

Ընկերը իր խօսքերը վերջացուցած ծափերու մէջ : Ժողովուրդը ներհունց գոհ ու վերանորոգուած ուժերով :

×

Նոյն երեկոյեան ժամը 8ին տեղի ունեցաւ ընկերահամակրական խնճոյք, որ անցաւ շատ զուարթ ու յաջող քաղցրական եւ թէ նիւթական տեսակիտներէ : Ուրախութիւնը մեծ էր : Ընկեր Միքայէլեան իր սեղանապետի հանդամանքով յաջողութեամբ տրեցուց իր հեղինակութիւնը : Իւրաքանչիւր սեղան իր բաժինը բերաւ տիրող ուրախութեան : Մենք երգեր եղան սիրելիներու, օրիորդներու, ընկերներու եւ համակիրներու կողմէ : Բաժակաճառեր, նուագ, հերոսներու յիշատակի ողկոյզներ, կերուխում ու պար լիար կը լրացնէին, տաքցնելով մթնոլորտը՝ հակառակ ցուրտ օդին : Մեզի պահուն խօսք տրուեցաւ ընկեր վրացեանին, որ ջանաց պատասխան մը դնել այն հարցին թէ «ի՞նչ է Դաշնակցութիւնը» : Ապա իր խօսքը ուղղեց պատանեական միութեան անդամներուն, յանձնարարեց հետեւիլ Դաշնակցութեան գործունէութեան, որպէսզի ապագային կարենան չարունակել հին սերունդին գործը նոր աւիւնով ու գործելակերպով :

Աւուրդ մը տեղի ունեցաւ, որմէ ցցացաւ կոկիկ գումար մը : Ներկաները մասնակցեցան առատաձեռնութեամբ :

×

Ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի եւս Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութիւնը հրաւէր առացած է տեղւոյն Ֆրանս. նախկին ռազմիկներ

ՏՈՄՍԵՐ

Երկու հիւանդներ

Ամերիկայի Թուրքիան տօնեց Հանրապետութեան 15րդ տարեդարձը : Աւուր պատշաճի հանդիսութիւններ ու հրապարակութիւն, ընդունելութիւններ ու ճառեր : Նախագահը ինքը, որ անվիճելիօրէն իրական հիմնադիրն է հանրապետական Թուրքիոյ, չի կրցաւ մասնակցիլ տօնակատարութեան, ծանր հիւանդութեամբ անկողին ինկած ըլլալով : Ամերիկա մահամերձը, բայց ողջ ալ չէր այդ հանդիսաւոր օրը՝ իր անձին փայլով չուք տալու տօնին :

Թուրքիա եւ անկախութիւն, հանրապետութիւն եւ 15րդ տարեդարձ : Ցնորք չէ այս, այլ իրականութիւն : Կարելի՞ էր այսպիսի հեռանկար պատկերացնել քսան տարի առաջ, երբ Ս երճաւոր Աբեւելքի «հիւանդը» ներքնապէս քայքայուած, ամէն ճակատի վրայ չարաշար պարտուած, հոգեվարքը կ'ապրէր : Կարած վերցուցած էին իրմէ կայսրութեան ամէնէն կեն-դանի ու բարգաւաճ մասերը, որոնց անիրաւօրէն կ'իշխէր դարերէ ի վեր, սուրի ուժով : Ջնած էին զայն Անատոլուի խորերը, որպէսզի այնտեղ քաչքչէր այնուհետեւ Աստուծոյ ու մարդկութեան անօգուտ, անիծապարտ իր գոյութիւնը :

Այսպէս էր 1918ին, միայն քսան տարի առաջ : Այս կացութիւնը սա-ւոյն երկար չտեւեց : Ժորտակուած Թուրքիոյ խորերէն մարդ մը դուրս եկաւ, պարզեց ըմբոստութեան դրօշը, ձեռնոց նետեց յաղթականներու երեսին, եւ անոնցմէ ոմանց նենգաւոր աջակցութեամբն իսկ յաղթեց Սաքարիայի ափունքներուն վրայ եւ ստեղծեց այսօրուան Թուրքիան :

Աթաթիւրքի տօնն է այս տարեդարձը : Անոր կը պարտի Թուրքը իր քաղաքական յարութիւնը մեծ պատերազմէն ետք, եթէ նոյնիսկ երեւութական ու խաբուսիկ է կեանքի միւս մարզերու մէջ Թուրքիոյ վերագրուած անկախութիւնը :

Աթաթիւրքի ու Թուրքիա : Աստնք անբաժանելի, իրարու հետ սերտօրէն շաղկապուած, ներքնապէս ազուցուած իրողութիւններ են՝ մէկը միւսով պայմանաւորուած : Այսօրուան Թուրքիան Քէմալի ձեռակերտն է, ղեկավարուած է անկէ տիրականօրէն, կը կրէ անոր կամքին կնիքը իր վրայ խորապէս :

Եւ հանրապետութեան 15րդ տարեդարձին՝ հիւանդ է Պետը անբուժելիօրէն, թերեւս այլեւս ոտքի չկարենալ կանգնելու աստիճան :

Այս հիւանդութիւնը կամ անոր հետեւանքով անխուսափելի մահը կրնա՞ն անհետեւանք անցնիլ արդի Թուրքիոյ համար : Քէմալի անհետացումով այսօրուան Թուրքիոյ կառուցուածքին մէջ ճեղքուածքներ առաջ պիտի չգա՞ն :

Տատնեւհինգ տարուան հանրապետական վարչաձեւ մը կամ պետական հրամանագիրներով պարտադրուած բարեկարգութիւններ — տարազին մինչեւ սուլթանական աթոռի ջնջում — բաւական չեն համոզելու աշխարհը, թէ Թուրքիա իրապէս կերպարանափոխուած է, արդիացած է. հոգւով արեւմտեանացած է, մանաւանդ որ այդ հրամանագիրները պարտադրողները այսօր տակաւին ողջ են, իշխանութեան վրայ են եւ կացութեան տէր՝ Աթաթիւրքի դլխաւորութեամբ :

Պետին մահէն ետքը միայն հնարաւոր պիտի ըլլայ ստոյգ կերպով չափել խորութիւնը այդ արդիականացման, կշռել թէ որքանը արմատ բռնած է իրապէս Թուրք ցեղին էութեան մէջ եւ որքանը Քէմալ առած հեռը տարած է :

Թուրքիա տօնեց իր հանրապետական վարչաձեւի 15րդ տարեդարձը, հիւանդ պետին անարին չուրջ մտահոգ : Արդեօ՞ք ներելի է մեզ կանխադուչակել, որ հանրապետութեան հաստատումէն տասնեւհինգ տարի ետքը, այսօր ալ, մահամերձ հիւանդ է ոչ միայն Աթաթիւրքը, այլ նոյնինքն Թուրքիան՝ անոր ձեռակերտը :

Արդեօ՞ք :

ԱՄԱՏՈՒՐ

Առշակ Զօպանեանի յոբելեանը Պրիւսէլի մէջ

Պ. Ա. Զօպանեանի գրական գործունէութեան հիսնամեայ յոբելեանին առթիւ, Պելժիոյ գաղթ. վարչութիւնը կազմակերպած էր հանդէս մը, որ տեղի ունեցաւ հոկտեմբեր 30ին, Պրիւսէլի զեղարուեստից չքեղ սրահին մէջ, ներկայութեամբ յոբելեարին եւ բազմաթիւ հայրենակիցներու :

Հանդէսին բացումը կատարեց վարչութեան տեղապահ՝ Տօքթ. Մուրատեան : Ցետոյ խօսք առաւ Պ. Մ. Մխիթարեանց, որ իբրեւ վաղեմի դասընկերը յոբելեարին, անդրադարձաւ Մխիթարեան Զերազի օրով կեդրոնացան վարժարանին կրթական փայլուն վիճակին վրայ : այդ առթիւ դրուագներ յիշեց Զօպանեանի դպրոցական կեանքէն, եւ վերջաբաղը ըրաւ անոր գրական ու հանրային գործունէութեան :

Բրօֆ. Ն. Ադոնց վեր հանեց Զօպանեանի գրական ու ազգային գործունէութեան մէջ ցոյց տուած անճնուիրութիւնն ու հայրենասիրութիւնը, որ, ըստ, պէտք է օրինակ ծառայէ մեր հայրենակիցներուն, մասնաւորապէս հայ երիտասարդութեան, վառ պահելու համար մեր ցեղին գոյութիւնը :

Այս տողերը ստորագրողը պանծացուց յոբելեարին բեղուն ու արդիւնաւոր գործունէութիւնը, սաստարելով հայ լեզուին ու գրականութեան զարգացման, եւ օտարին ծանօթացնելով մեր ցեղին անցեալ ու ներկայ մշակոյթին ու քաղաքակրթութիւնը :

Պ. Ն. Վրոյր սրամիտ օրինակով մը ցոյց տուաւ Զօպանեանի բարձր արժէքը :

Մէջ ընդ մէջ, Զօպանեանի ոտանաւորներէն յօդող արտասանութիւններ ըրին Օր. Ն. Սալեան եւ Օր. Աւագեան, Պ. Խէկիլեան կարդաց Զօպանեանի արձակ մէկ գրութիւնը, Պ. Պետեւեան երգեց քանի մը հայկական երգեր, իսկ Պ. Ա. Վրոյր, իր քրոջ դաշնակի ընկերակցութեամբ, թաւլուիակով նուագեց Պ. Վ. Սարգսեանի դաշնաւորած Ախուչը, եւ կոմիտասի կռունկը :

Ամէնէն վերջը խօսք առաւ Պ. Զօպանեան : Նախ շնորհակալութիւն յայտնեց Գաղթական վարչութեան եւ բոլոր ներկաներուն :

Ցետոյ չեշտեց թէ՝ այն համակրանքն ու խանդավառութիւնը, որ ցոյց կը տրուի այսօր մեր հայրենակիցին – բուն կոմիտ, իր անձէն աւելի ուղղուած է հայ գրականութեան եւ մշակոյթին, որուն համեստ մէկ մշակը եղած է ինք : Այս տեսակ համազգային հաւաքոյթներ առիթ կընծայեն հրահրելու մեր մէջ ազգային ոգին եւ հայրենիքին սէրը, որոնք զօրաւոր ազդակներ են ազգապահպանումին :

Հ. ՏԷՐՕՍԿԻ

ՆՈՐԵՐՈՒ ՁԱՅՆԸ

Ի՞նչ կը նշանակէ Դաշնակցական հանդէս

Շաբաթ դիշերն էր, « Դաշնակցութեան Օր»ուայ տօնակատարութիւնը : Իբր նորընծայ Դաշնակցական, անհամբեր կսպասէի հանդէսի բացման : Բան մը կը զգայի մէջս, խռովք մը, ազնիւ հպարտութիւն մը, որ ես ալ հայ եմ, եւ մանաւանդ Դաշնակցական հայ, որ չի վախնար հրապարակաւ իր տօնը տօնելու ու իր ձայնը լսելի դարձնելու :

Ինչ տաքուկ մթնոլորտ, կարծես բոլորս ալ հաղորդուելու գացած էինք եւ եթէ հայ երիտասարդը մոռցած է իր կրօնական հաղորդութիւնը, բնաւ պէտք չէ մոռնայ իր քաղաքական հաղորդութիւնը տարին անդամ մը :

Հոն կը տեսնէի իմ ընկերներէս (ոչ-դաշնակցական) շատերը, որոնք եկած էին «Դաշնակցութիւնը ի՞նչ կ'ընէ»լսելու, իսկ մնացեալները ըստ սովորականին պարելու :

Ինքզինքս չէի կրցած զսպել իմ ընկերներուս առջեւ, հանդէսը իմ պատկանած կուսակցութեանն էր, հետեւաբար նորընծայի խանդավառութիւնս պատճառ եղաւ, որ ընկերներս հարցնէին, թէ ես ա՞լ Դաշնակցական եմ : Ուժգնին եւ հպարտ «այո»ով մըն էր որ կը պատասխանէի, ուրիշ ոչինչ աւելցնելով :

Հանդէսին ճառերը դեռ չէին տաքցած եւ հանդէսին աւարտելուն կը սպասէի որ ընէի իմ պզտիկ պրօբականտը :

— Մօսքը կը պատկանի ընկեր Իշխանեանին :

Շատ տպաւորիչ լռութեան մը մէջ ընկեր Իշխանեան սկսաւ իր ճառը, չարժում մը նոյնիսկ չէին ըներ, կարծես զամուած էին իրենց աթոռներուն վրայ· յայտնի էր որ իրենց մէջի կայծը կ'արթնանար :

Ճառէն եառք կ'ըսէին ինձ բոլորն ալ, « եղբայր, հիմա կը հասկնանք, թէ հայութիւնը ինչ է· եւ հիմա է որ կը զգանք թէ մենք ալ բան մըն ենք...»:

Երբ հանդէսը լրացաւ, դարձեալ իմ ոչ – դաշնակցական ընկերներս էին որ հարց տուին ինձ, թէ ինչպէ՞ս աւելի մօտիկ յարաբերութեան մը մէջ կրնայինք մտնել մեր մէկ հատիկ կուսակցութեան հետ, պատասխանս այն եղաւ ինչ որ ինծի ըսած էին,— «Հետեւեցէք Բաֆֆի լարանի դասախոսութիւններուն, տարիէ մը չըլլանաւրա կը հանենք ձեզ» եւ այս եղաւ իրենց իմ մեկնած – բարովս :

Վարը դրան առջեւ անակնկալ հանդիպում մը ունեցայ նախկին սկաուտ ընկերներէս մէկուն հետ, որ նոյնպէս եկած էր Դաշնակցութեան խօսքը լսելու·իր գործին եւ իր բնակութեան հետեւանքով ազգային հանդիսութիւններուն սա եղաւ իր խօսքը· «Տարուան մը Հայու պակաս առած կը մեկնիմ»:

Ասկէ այս սրբազան կուսակցութիւնը, որ այսպիսի քաղաքական դժբաղդ պայմաններուն մէջ,կարող է այս օտար ափերուն վրայ հասակ նետած հայ երիտասարդին ուշքի բերել եւ հասկցնել, որ նա հայ է եւ ունի յառաջ եւ բացառիկ պարտականութիւններ հանդէպ իր ժողովուրդին : Փառք Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան եւ իր կենդանի գործին :

Վազգէն Մանուկեան

ՓԱՐԻԶ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐ

«Մշակոյթի օր»ը Շավիլի մէջ

Շավիլ.— Այս տարի փրանսահայ դաղութին մէջ, առաջինը Մարսէյլի հետ միասին Շավիլն էր, որ հոկտեմբեր 30ին տօնեց Հայ «Մշակոյթի օրը» վայելուչ կերպով, նախաձեռնութեամբ տեղւոյն «Համազգային»ի մասնաճիւղին եւ մասնակցութեամբ միւս կազմակերպութիւններուն :

Համազգայինի վարչութիւնը քայլերելու համար Շավիլցիներու այս ձեռնարկը ուղարկած էր իր նախագահը՝ Պ. Եարճանեանը եւ բանախօս մը՝ Տօքթ. Զարդարեան : Տեղւոյն մանկապարտէզի սրահը լեցուած էր երկսեռ բազմութեամբ, այս անգամ ոչ միայն հայկական հանդիսութիւններուն սա եղաւ իր խօսքը· «Տարուան մը Հայու պակաս առած կը մեկնիմ»:

Ասկէ այս սրբազան կուսակցութիւնը, որ այսպիսի քաղաքական դժբաղդ պայմաններուն մէջ,կարող է այս օտար ափերուն վրայ հասակ նետած հայ երիտասարդին ուշքի բերել եւ հասկցնել, որ նա հայ է եւ ունի յառաջ եւ բացառիկ պարտականութիւններ հանդէպ իր ժողովուրդին : Փառք Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան եւ իր կենդանի գործին :

Վազգէն Մանուկեան

ՓԱՐԻԶ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐ

«Մշակոյթի օր»ը Շավիլի մէջ

Շավիլ.— Այս տարի ֆ

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ խորհրդարանը կը վերաբացուի այսօր։ Գահաճառին ընթերցումէն վերջ Զէյմսպըլէն պիտի ներկայացնէ խաղաղութեան իր ծրագիրը եւ ձեռնարկները։ Կ'ըսուի թէ փոխանակ պատերազմական մառակարարութեան նախարարութիւն մը հիմնելու,— սեսակէա մը որու հակառակ է Զէյմսպըլէն՝ չուզելով մնասել երկրին առեւտուրին ի շահ ճարտարարուեստին,— պիտի կազմուի յանձնախումբ մը որ պիտի հսկէ սպառազինութեան ծրագրին գործադրութեան։ Այդ յանձնախումբին նախագահ պիտի նշանակուի լորտ Ըընսիմէն ։

ՓԱՐԻԶԻ մէջ ձերբակալուեցան երեք օտարականներ, որոնք կը պրպտէին կեղծ անցագիրներու պատրաստութեամբ եւ վաճառումով։ Մէկ անցագիրը կը ծախէին հազար ֆրանք ։

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ դէմ հետապնդումները խստացուած ըլլալով, կը գրէ «Մաթէն», վերջին վեց ամսուան ընթացքին ձերբակալուած եւ սահման առաջնորդուած են աւելի քան 4000 օտարականներ ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԻԱՐԻԶԱՀԱՑ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ.ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, կիրակի դիշեր ժամը ճիշդ 9ին

Միծամոլի, քրքիջի եւ խնդուքի անհեթեթարիւնէլի դիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ երաժիշտներու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճէրեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրճեանի, Սարաֆեանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի ։

կը ներկայացուի

ԿԻՆՆ ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար։

Նաեւ փարիզահայ չօֆէօրներու կեանքէն՝

ԵՐՈՒՐԴ ՎԻԹԷՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—10,— 7.50 ֆրանք։

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամներուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

Տիկիններ, օրիորդներ եւ պարոններ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹԷՆ

ՏԻԿԻՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ (փորձառու եւ մասնագէտ ձեւագիտութեան) *սկսած է ձեւագիտութեան իր դասերը,*

Պաներէօ - Քաշաճ՝— *Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի դիշերները ժամը 8½էն 10½, հայ գպրոցին մէջ,* Rue Madame Curie, *Պաներէօ։*

Ալֆորվիլ՝— *Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ դիշերները ժամը 8½էն 10½ ,* Rue Etienne Dollet, *Պ. Փիլիպոսի սրճարանին վերնայարկը։*

Իսի - Լէ - Մուլինոյ՝— *Շաբաթ օրերը կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 10½, հայ ակումբին մէջ,* 2, Rue de la Défense ։

Փախաքղները անմիջապէս դիմեն արձանագրուելու։ Ուշացողները կը կորսնցնեն իրենց կարգը։

ԵՓՐԱՏ ՆԱԻԱԳԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ղեկավար Տ. ՕՆՍՍԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine **Tél. Observatoire 13 - 45**

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ ։

Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ։ Միակ նուագախումբը հաճելի զարմանալու համար ձեր հանգէսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները ։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կր ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ մատանիներ եւն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ ըլլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր դիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ԿԸ ՓՆՏՒԻՒԻ

— *Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը փնտռէ իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տապրկրու թաղէն) Սիմոն, Մոսրով եւ Արմէն Վարդանեան։ Կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա)։ Իրենց հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ Հայկանոյշ Ղազարեանի,* 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ
ԴՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՑՑ
1939

Ի· տարի

Գին 5 ֆրանք (Ֆրանսա), Արտասահման 1·50 շիլին կամ 40 սէնթ։

Դիմել հեղինակին·

44 Rue du Commerce, Colombes, (Seine) France·

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Պ. Յարութիւն Մինասեան իր մօր զառնագէտ մահուան տխիւր կը նուիրէ՝ Հ. Յ. Դ. Թանգարանին 50 ֆր., Հ. Յ. Դ. Վէթերաններու Ֆոնտին 50, գումար 100 ֆրանք ։

ՎԱԼԱՆՍԻ ՇԱՊԻՆ - ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ Շրջանային Վերաչինաց Միութեան վիճակախաղէն չհան եղ հետեւեալ թիւերը՝ Ա· 463, Բ· 180, Գ· 219, Դ· 495, 231, 267, 519, 98, 436, 81, 79, 285, 39, 585, 341։

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Demesme — PARIS (13e)

Հ. Յ. Դ.

Փառիզ

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՃԻ «Ալծիւ» ընթակովխաէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, ՅՈ Նոյ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, «կորիւն» ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԿՈՄԻՏԷԻ

Յառաջիկայ հաւաքոյթը 9 Նոյ., Շորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պօսիւէ։ Կը խօսի Պ. ՎՐԱՑԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Հայաստանի Հանրապետութիւնը»։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 10 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ։ Կը դասախօսէ Փրոֆ. ԱՂԱՋԱՆԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Կամքի հիւանդութիւնները»։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՓՐ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier

Métro Trocadero կամ Boissière

Գեղարուեստական բաժին՝ Նուագախումբ CARRIO—CANTI

Ճոխ ու ընտիր պիւֆէ՝ պատրաստուած խոյտուհիներու նուէրներով։ Մուտք 10 ֆրանք։

ՑԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԶԷՆԿԻԼԷՐԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԱՆՑ ԲՍԺՆԻ ԿՈՂՄԷ

13 Նոյեմբեր, կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

Սալ ՊԱՐՏԻ մէջ, 8 Quai d'Alfort·

Երգ, արտասանութիւն եւ հայկական պարեր։ Ընտիր ճաշ. Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով։ Մուտք 5 ֆրանք։

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի պիտի ունենայ **21 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1939**, *ՔՈՂԻԶԷի սրահը կը խնդրուի նկատի ունենալ այս թուականը եւ չխաչաձեւել։*

Ֆր. Կ. Խաչի 1939ի Օրացոյցը

Հրատարակ ելաւ արդէն խնամուած եւ ճոխ բովանդակութեամբ

ԼՍՄԻՍՆԱՑ ՄԵԾԱԴԻՐ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՆԿԱՐՈՎ

ինչպէս եւ 50ի չափ զանազան նկարներ ծանօթ դէմքերու, վայրերու եւ Կ. Խաչի գործունէութեան, վերջին կայանին եւայլն։

Օրացոյցը որ գիրքի ձեւով կազմուած է եւ կրնայ նոյնութեամբ պահուիլ ունի առանձին բաժիններ ժամանակագրական, աղգագրական, պատմական ու աշխարհագրական ծանօթութիւններու։ Ամէն հայ կնոջ անհրաժեշտ առանձին նիւթերու բաժին մը եւս դասաւորուած է հոն, ինչպէս եւ գրական կտորներ, Հ. Կ. Խաչի համառօտ պատմութիւնը եւ զանազան ուրիշ պիտանի գիտելիքներ։

ԳԻՆԸ 6 ՖՐԱՆՔ

Գնուելէ բոլոր Մատանճիւղերու մօտ, ինչպէս եւ Շրջանային Վարչութենէն, 6 Rue d'Alsace, Asnières (Seine)

ՕԳՏՈՒԵՑԻՔ ԱՌԻԹԷՆ

Ջինուորագրութեան պատճառով ծախու է լուսանկարչատունս (քաղաքին կեդրոնը), 33 Rue d'Aix, *Մարսէյլ, արդիական բոլոր յարմարութիւններով։ Յանուխին վրայ յարկաբաժին։ Պայմ 9 տարիներ վարձք՝ տարեկան 4000 ֆրանք։ Մանրամասնութեանց համար դիմել վերի հասցէին։ Մատչելի պայմաններ։*

ԾԱԽՈՒ Է

Վաճառաշահ թաղի մը մէջ ժամադործի եւ ոսկերիչի խանութ մը՝ որ հիմնուած է 9 տարիէ ի վեր, կազմակերպուած եւ ապահով գործ, վստահելի եւ տեւական յաճախորդներ։ Կը ծախուի մասնաւոր պատճառաւ։

Դիւրամատչելի պայմաններ։ Բացառիկ պատեհութիւն գործի մարդոց համար։ Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ, 17 Rue Paul Bert, Paris (11), Métro : Charonne et Chaligny:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐԸ

Ճ· յատաւի Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ ։

Fourrure des St. Bernard

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

Միակ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տոկուն ապրանքներ՝ դիզչեալ գիներով։ Ընտիր արժանիքներ, իրական մորթեր, վիթուաններ, սկունսներ, օձիկներ, գաբեր, վերարկուներ եւայլն։

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ գտնագան տեսակ մուշտակներէ, վերջին նորաձեւութիւններով ։

Կը տառնձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը։ Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր ։

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ԿԱՐԴԱՑԻՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԻՔ

ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑ, ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐ («Հայաստանի կանուխին», հին ուղղագրութեամբ), Փարիզ, 1938, 7·50 ֆր.։ ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՑՄՆ Ի ՀԱՑՍ, Գարեգին եպս. Տրապիզոնի, 25 ֆր.։ ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ, եր· Օտեան 40 ֆր.։ ՀԱՑ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (Հ. Գ. Բ.), Ա. ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐ, Փարիզ 1939, 25 ֆր.։ ԱՐՇԻԻԼ ԻՐ ԲՈՑՆԻՆ ՄԷՋ, Ա. Թէլպաշեան, Փարիզ 1938, 15 ֆր.։ ԱՐՇԱԿ ՁՕՊԱՆԵԱՆ կենսագրութիւն, 10 ֆր.։ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑ Ա.ԶԳ. ԵԿԵՂԵՑԻՒ, Մ. Սեբոյեան, 1938, 15 ֆր.։ ԵՐԳԻՇԱԿԱՆ, Ն. Պէշիկթաշլեան, 15 ֆր.։ ԵՐԿՈՒՆՔ, Շեբենց, 20 ֆր.։ ԹԼՈՒՈՐՈՍ ՌՇՏՈՒՆԻ, Շեբենց, 20 ֆր.։ ԽԱՉԱԳՈՂԻ ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ, Բաֆֆի, Գահիրէ, 25 ֆր.։ ՇԱՂՐԱՆԿԱՐՆԵՐ, Ն. Պէշիկթաշլեան, 20 ֆր.։ ԿԱՑՔԵՐ, Բաֆֆի, Ա. եւ Բ. մխասին, 50 ֆր.։ ԿԱՐՄԻՐ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ ՀԵՐՈՒՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԷՆ՝ 1915 - 1918, Ա. Մ. Քէչեան, Պուէնոս Այրէս 1938, 20 ֆր.։ ՀԱՑԵՐԷՆ ԵՐԳԻ, ձայնագրեալ պատկ. երգարան, Գ. Ասէեան, Ա. Հասոր 7 ֆր.։ Բ. 7 ֆր.։ ՀԱՑ ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՕՐԸ, պատկ. 10 ֆր.։ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, Ց. Պապէեան, 10 ֆր.։ ՄԱՑԻՍ 28 (1918 - 38, քսանամեակ) 5 ֆր.։ ՄԿՐՏԻՉ ԵՒՆԵՂԲԱՑՐԵԱՆ, Ց. Հիսարեան, 8 ֆր.։ ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ 40 ՕՐԵՐԸ, Ց. ՎԵՐՖԷԼ, 2 հատոր, 70 ֆր.։ ՆԱՐԵԿ, աշխարհաբար, Գարեգին եպս. Տրապիզոնի, լաթակազմ, 30 ֆր.։ ՆՈՐ ՔՆԱՐ, ձայնագրեալ եւ պատկ. ընդհ. երգարան, 50 ֆր.։ ՍԱՄՈՒԷԼ, Բաֆֆի, Աթէնք, 50 ֆր.։ ՐԱՖՖԻ, կեանքը, Փարիզի 1937, 10 ֆր.։ ՕՄԱՐ ԽԱՑԵԱՄԻ ՔԱՌԵԱԿՆԵՐԸ, Ա. Զարըպ, 15 ֆր.։

LE ROLE DES ARMÉNIENS DANS LA CIVILISATION MONDIALE, avec 17 illustrations Prof. V. Totomiantz, Belgrade 1938, 40 fr., LA BELLE ANAHITTE, A. Surménian, Toulon, 1938, 15 fr.:

ԴԻՄԵԼ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

51 Rue Monsieur le Prince, Paris (6): CHÈQUE POSTAL: PARIS 1278 - 35

Tél. DANton 88-65, Métro Odéon :

Գաւառէն հարիւրին տասը, արտասահմանէն հարիւրին 15 առաքման ծախք աւելցնել ապսպրանքներու գումարին վրայ, զոր կանխիկ պէտք է ղրկել ։

ՏՕՔԹ. ՔԻԹԹԻՔԵԱՆ

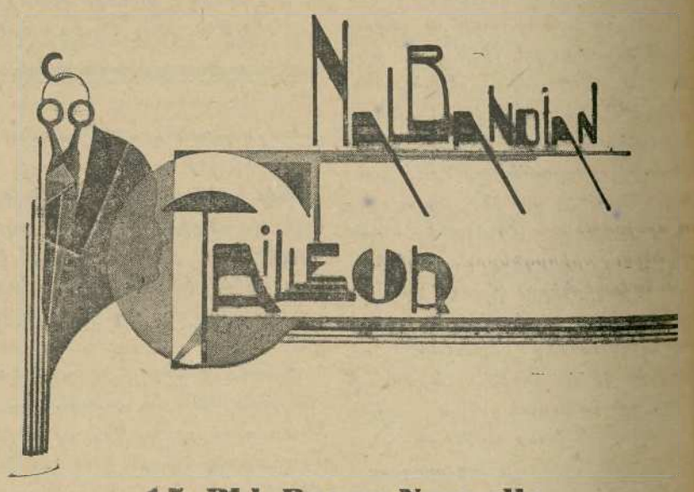
63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ։

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն։

Կ'ընդունի Երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, *եւ ժամադրութեամբ։*

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle **Tél.: Gut89.- 70**

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱԼՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մրցերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովաք կերպատերու։ Փոխադրողները կրնան ղրկել իրենց գնած ապրանքները՝ Ընտէրվուտ եւ Ռոյալ գրի մեքենաներ՝ կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ։ կր տառնձնենք ապրանքներու emballago *եւ ապահովագրութիւն։ Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պակաժներու։*

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ձաշարանի արեւելեան հուսպի շրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էֆմանչիատ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՑԿԻ կողմէ ։

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածանօթ կովկասեան *չաշլիկով* ։

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris (9e), Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

ՐԱԿԻՔ ՏԻՒԶ

Ցուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած ուտի հայկական օղին է։ ՐԱԿԻՔ ՏԻՒԶ՝ զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այլայլեն։ գիշկնները չուր կը խմեն եւ կը վնասէ ձեր առողջութիւնը։ Խմեցէք ՐԱԿԻՔ ՏԻՒԶ որքան անոր բաւ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր է։ ՐԱԿԻՔ ՏԻՒԶ ֆաստուանուած է։

Dalakupeian 8 Rue Sulfrino

Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille· Tél. Dragon 70—89

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՐԱՄԱԿ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՎԱՐՉԱԿԱՆ
17, Rue Dameme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 78
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՐՐԹԱՐԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանկ	75 ֆրանկ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանկ	140 ֆրանկ	
Ուրիշ երկիրներ	315 ֆրանկ	160 ֆրանկ	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
9
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MERCREDI
9 Novembre
1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3882

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

«ԵՈՂԱ ԳՆԱՂՈՒ ՀԱՄԱՐ»...

— oo —

Խո՛ր, պոլթիկամի կարօտ տառապանք մը զարճաւ Ա. Հայաստանի մասին գրելն ու խօսիլը: Կը խոստովանինք որ լռելը նուազ տառապագին չէ...

— Որ եւ է լուր չէք տար Հայաստանի մասին,— կը դանդաղին երբեմն մեզի,— նախապէս Ցառաջը լեցուն էր երկրի լուրերով. պէտք չէ՞ որ գիտնանք թէ «ի՛նչ կ՚անցնի կը դառնայ» մեր հայրենիքին մէջ...

Այո՛, պէտք չէ՞ որ գիտնանք, իմանանք թէ ի՛նչ կ՚անցնի կը դառնայ Հայաստանի մէջ, — այս հարցումը կը դնենք նաեւ մենք, մեր արդար հետաքրքրութեանը մէջ խառնելով նոյնքան արդար ու անզուսպ բողոք մը ...

Ունինք, սակայն, այն դառն համոզումը որ օր օրի մեզմէ կը հեռանայ մեր հայրենիքը :

Կը հեռանայ՝ հոգեկան ու մտաւոր կապի տեսակէտէն: Բե - րանին մազ բռնաւ աղաղակելէն թէ ի՛նչ գիտեն, ի՛նչ կ՚իմանան գոնէ անոնք որոնք «անվերապահ կերպով կապուած են Ա. Հայաստանին »:

Կը թուի թէ այս տառապանքը սկսած են ապրիլ նաեւ մեր ամկավար պաշտօնակիցները:

Եւ այսօր, մենք ու իրենք միեւնոյն դառնութիւնը ունինք,— յուսախաբ՝ առաւել քան երբեք, ու կարուած՝ հոգեպէս եւ մտա - վին ...

Բայց, մենք կ՚ուզէինք խօսիլ ուրիշ խնդրոյ մը մասին:

Կը յիշուի, որ Հայաստանի «վերջին դէպքերէն» յետոյ Մոս - կուայէն Երեւան գնաց Ա. Միկոյեան: Պահ մը կարծուեցաւ թէ «Հայազգի գործավարը» Հայաստան է գացած ողբերգութեան վերջ տալու համար: Պարզուեցաւ, սակայն, որ Միկոյեան Հա - յաստան է գացած ուրի՛շ առաքելութեամբ մը,— մտաւորականու - թեան գլխատումէն վերջ լեզուական - հոգեկան «մաքրագործում»ը կատարելու :

Այսինքն՝ «մխիթա»ով մը, որ կը ձգտէր ու կը ձգտի Հայաս - տանի վրայէն ջնջել հայկական դրոշմը:

— « Ով ուզում է կուլտուրական լինել, նա չի կարող եղած գնալ առանց ռուսաց լեզուն իմանալու: Ով ուզում է լինել կըր - թուած, նա չի կարող հաղորդակից չլինել ռուսական կուլտուրա - յին, ռուսական գրականութեան, երկրին»:

Նոտած՝ Երեւանի կայարանը, Միկոյեան ահա այս նշանաբա - նը կը դնէր մէջտեղ՝ ճիշդ այն օրերուն, երբ Հայաստան իր մտա - տարականութեան կորուստը կ՚ողբար եւ շշմած էր Բերիաներու ստեղծած սարսափէն ...

Բոլշեւիկեան բնորոշ մեթոտն է այդ,— նախ սարսափեցնել ու յետոյ պարտադրել:

Եւ այդպէս ալ ըրաւ Մոսկուան: Հ. Հանրապետութեան օրով, ջրեմ ուզեց որ »Հայաստան»ը առանձին չըլլայ: Ու կցեց անոր «Մորհրդայինը»:

Ոչի՛նչ: Ոչի՛նչ: Նոյն ջրեմը աւելի «բծախնդիր» է այժմ,— կ՚ուզէ ջնջել «Հայաստան»ը ու պահել միայն «խորհրդայինը» ...

Ղեկավարութիւն, գրականութիւն, թատրոն, համալսարան, — ձլատեց բոլորը, ու այդ ձլատուած Հայաստանին «հայազ - գի» Միկոյեանի բերնով հրահանգեց .

— Պիտի իւրացնես նաեւ իմ լեզուս, Ռուսաց լեզուն: Այլապէս «եղա չես կարող գնալ ...»

Ու ահա ծայր առաւ մեղադրանքը անոնց դէմ, որոնք « ամէն կերպ աշխատում էին բոլոր միջոցներով վիժեցնել Ռուսաց լեզուի դասաւանդութիւնը հայկական դպրոցներում»: Ու սկսաւ հալա - ծանքը: «Մաքրագործում» նաեւ այս գետնին վրայ: Ցետոյ՝ հրա - պարակային ժողովներ, ճառ, մրմինջ ու որոշումներ: Օրուան նշանաբանը դարձան ռուսերէնը, ռուս գրականութիւնը եւ«ռուսա - կան մեծ հայրենիքը»: Դասախօս, դրող, դերասան, պաշտօնեայ թէ կուսակցական՝ բոլորէն պահանջուեցաւ միայն մէկ «ցէնզ», — ռուսերէն գիտնալ :

Այս աշխատանքը կը չարունակուի նոյն թափով ու նոյն վճռա - կանութեամբ:

Երեւանի պաշտօնաթերթը («Մ. Հ.», 20 հոկտեմբեր) հրա - տարակած է դրուագ մը, զոր ստորագրած են Ս. Բաղալեան, Ս. Հայրապետեան եւ Մ. Ղազարեան :

— «... Այս ուսումնական տարում ռուսաց լեզուի դասատուն - քը խնամքով ընտրուեցին: Առարկայի դասաւանդումը յանձնուեց նրան՝ ով կարող է աշխարհի այդ ամենագեղեցիկ լեզուի դաս - տանդումը բարձր հիմքերի վրայ դնել»:

Անտես չառնենք բացատրութիւնը զոր սպրդեցուցա՛ծ են, — « աշխարհի ամենագեղեցիկ լեզուն»: Ռուսերէնի՛ մասին է: Եւ այս՝ Հայաստանի մէջ: «Մեծասքանչը» նեռմացնելու, աննա - խընթաբեւի դարձնելու համար ...

« Ամենակարեւոր ցաւերից մէկն այն է», սակայն , որ «ժողկր - դութեան օրկանները սիստեմաթիկ աշխատանք չեն տարել , Ռուսաց լեզուն աւանդող ուսուցիչների գաղափարական - բարո - յական մակարդակը բարձրացնելու ուղղութեամբ»:

Այսի՞նքն,— « Լէնինի – Ստալինի ուսուցումը»: Չէ՞ որ «Մո - լոտովն է ասել»,— « Մեր պայմաններում չի կարելի պարփակուել աւօրեայ գործերի եւ ընթացիկ կարիքների մէջ»:

Այդպէ՞ս, ուրեմն: Ռուս Մոլոտովները ծրագրած են, «Հայ» Միկոյեանները հրահանգած, ու Բաղալեանները խառապահանջ կերպով կը հակեն գործադրութեան :

Աւելի՛ն,— «Ուսուցչական ռայոնական խորհրդակցութիւննե - րում, մանկավարժական խորհուրդների նիստերում, ծնողական եւ աշակերտական ժողովներում բարձրացել է քուռն խանդավա - ռութիւն: Մնում է որ ստեղծուած խանդավառութիւնն ու բոլոր պայմանները օգտագործուեն՝ կուսակցութեան ու կառավարու - թեան պահանջների համաձայն կազմակերպելու Ռուսաց լեզուի դասաւանդումը, կառավարութեան որոշումները եւ ընկ. Միկոյ - եանի դատումներն ուղենիշ դարձնելով »:

« Կառավարութեան որոշումները», «բոլոր պայմաններու օգ - տագործում»— Թո՛ւրքն անգամ հայ լեզուն խափանելու այլեւս բացայայտ միջոցներ ձեռք չառաւ ...

Իսկ էջմիածնի մատենադարանին թալա՞նը՝ որուն մանրա - մասնութիւնները կը կարդաք քիչ անդին...

Այո՛, այո՛: Տառապա՛նք դարձաւ Ա. Հայաստանի մասին մը - տածելն ու գրելը :

— Ողբա՛մ զքեզ Հայոց Աչխարհ...: Բայց, օր օրի ի՞նչ կը մնայ այդ «Հայոց»էն ...

Վ. Ի.

(Ուրեմն շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԵՒՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

— oo —

Դեսպան Ֆրանսուա-Փոնսէ Հռոմ հասաւ

— oo —

Երկուշաբթի երեկոյ, Ֆրանսայի դեսպանը, Ֆրանսուա - Փոն - սէ, Հռոմ հասաւ եւ ընդունուեցաւ համաձայն միջազգային քաղա - քավարութեան աւանդութիւններուն: Ֆրանսական դաղութը հա - մակրական ցոյցերով ողջունեց նոր դեսպանը:

Կը կարծուի որ դեսպանը մինչեւ չաբաթ թաղաւորին ներկա - յացնէ իր հաւատարմագրերը: Ֆրանսուա - Փոնսէ, ընդունելով Ֆրանսայի լրագրողները, կարճ յայտարարութիւն մը ըրաւ, ըսե - լով թէ եկած է Հռոմ՝ բնականոն ընթացք մը տալու համար իտալ - եւֆրանսական յարաբերութեանց :

Իտալական մամուլը, իր կարգին, վերապահ դիրք մը բռնած է, զգացնելով միաժամանակ թէ նոր դեսպանին գործը պիտի ըլ - լայ առաւելապէս հոգեբանական, ստեղծելու համար հոգեկան ա - ռողջ մթնոլորտ մը :

Դատելով մամուլի արտայայտութիւններէն , որոնք ներչն - չուած են անշուշտ կառավարութեան կողմէ, Հռոմ կը հասկցնէ թէ

1· Ֆրանսական դեսպանի մը ժամանումը բնական դէպք մըն է, որմէ չատ բան չի սպասուիր :

2· Կառավարութիւնը երբեք անհամբեր չէ որ դաշինք մը կնքուի Հռոմի եւ Փարիզի միջեւ :

3· Անկարելի է իտալեւֆրանսական — ինչպէս նաեւ գերմանեւ - ֆրանսական — դաշինք կնքել, քանի գոյութիւն ունի ռուսեւֆր - րանսական դաշինք մը :

4· Այն պարագային, երբ կնքուի իտալեւֆրանսական դաշինք մը, այդ դաշինքը չի կրնար նմանիլ իտալեւանգլիական ապրիլեան դաշինքին, ոչ ալ 1935 յունուարին կնքուած համաձայնութիւննե - րուն: Հռոմ տրամադիր չէ Միջերկրականի մասին կնքելու եռան - դամ դաշինք մը Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ :

5· Ֆրանքեւիտալական յարաբերութիւնները պէտք է յարգեն Հռոմ – Պերլին առանցքին բովանդակութիւնը, եւ չարունակուին՝ զարգացնելու համար Միւնիխի տրամադրութիւնները :

Ինչպէս կը տեսնուի, Ֆրանսայի նոր դեսպանը բաւական յոդ - նեցուցիչ աշխատանքներ ունի կատարելիք, բարեխառնելու հա - մար նախ այս պահանջկոտ մթնոլորտը :

Աթաթիւրքի վիճակը դառնալ ծանրացաւ

— oo —

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ Աթաթիւրքի հիւանդութիւնը դարձ - եալ ծանրացաւ եւ ինքնակոչոյս վիճակի մը մէջ կը գտնուի :

Հոկտեմբեր 24էն ի վեր, երբ յայտարարուեցաւ թէ Թրքական հանրապետութեան նախագահը վտանգէ զերծ է այլեւս, թերթերն ու հեռագիրները լեցին խօսիլ հիւանդութեան մը մասին, որ ուժ օր դժուեցնէ վերջ Աթաթիւրքը եւ դիչեր ցերեկ սնարին քով պա - հակ կեցնէ եօքը ուժ բժիշկներ, յանկարծ հրաչքով անվնաս կը հռչակուէր : Այդ լռութեան մէջ պահ մը հակասական զրոյցներ չրջան ըրին, եւ ահա դարձեալ կը խօսին հեռագիրները, խոստո - վանելով որ Աթաթիւրքի հիւանդութիւնը կը չարունակէ իր ըն - թացքը :

Մարաջախս Վորոշիլով կը ապառնայ

Երկկ զրած էինք թէ հոկտեմբերեան յեղափոխութեան 21րդ տարեդարձը տօնուեցաւ Մոսկուայի մէջ աւանդական հանդիսու - թիւններով: Վարչապետ Մոլոթովէն եւ Տիմիթրովէն վերջ, ճառ մը խօսեցաւ նաեւ մարջախտ Վորոշիլով, երբ բանակը տողանցք կը կատարէր կարմիր Հրապարակին վրայ :

Ժողովրդական ասացուածքներ խառնելով իր ճառին, մարա - ջախտ Վորոշիլով անդրադարձաւ վերջին քաղաքական դէպք - րուն: Եւ յայտարարեց թէ համաչխարհային երկրորդ պատերազմն է որ սկսած է: Արեւմուտքի մէջ՝ Սպանիան, Արեւելքի մէջ Չի - նաստանը փաչական յարձակումներու ենթակայ, կը թելադրեն որ սովետ երիտասարդութիւնը ուշադիր ըլլայ զինուորական նախա - պատրաստութեանց :

— Այս պայմաններուն մէջ, ըսաւ, Խորհ. Միութիւնը պար - տաւոր է արթուն կենալ եւ հսկել: Ձենք ուզեր որ դէպքերը մեզ

(Ուրեմն շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայի Ազգային Հանգանակութեան Հիւանդապարի Հանդիսութեան Համար

— oo —

	ՅԱՆԿ 6		Ցարութիւն Շիրինեան	15
Սիսակ Սիսլեան	30		Գումար՝	70
Մ. Ս.	10		Նախորդ գումար՝	610
Ա. Կապենց	10			
Մասիս Գըլըճեան	5		Ընդհ. գումար՝	680

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ ԹՇԱՆՈՒԱԾ

— oo —

« Փրաւտա»յի Նոյեմբեր մէկի թիւէն կը տեղեկանանք, թէ էջմիածնի մատենադարանին գիրքերը եւս զերծ մնացած չեն Հա - յաստանի գլխուն պարթած փորձանքներէն եւ թալանի ու կողո - պուտի ենթարկուած են «վնասարարներու» կողմէ:

Թերթը կ՚աւելցնէ թէ այս մատենադարանի գիրքերը ժամա - նակին յանձնուած էին Անաստուածներու Միութեան: Այժմ կը պարզուի, թէ վնասարարները փճացուցած են կարգ մը թանկար - ժէք ձեռագիրներ: Անաստուածներու Միութիւնը հաւաստիացու - ցած էր կառավարութիւնը, թէ այս գիրքերը զուտ կրօնական են, բայց այժմ կը պարզուի որ կը պարունակէին չատ թանկարժէք ձեռագիրներ :

Մատենադարանը արդէն առնուած է Անաստուածներու Մի - ութեան ձեռքէն եւ յանձնուած է խորհրդային Երիտասարդ Գիտ - նականներու Միութեան, որ պիտի ուսումնասիրէ բոլոր ձեռագիր - ները, որոնց մէջ կան հայ ժողովրդական վիպագրութեան եւ ման - րանկարչութեան անգնահատելի նմոյշներ: Մատենադարանը ունէր նաեւ 150,000 թանկարժէք գիրքեր օտար լեզուներով: Երիտա - սարդ Գիտնականներու Միութիւնը արդէն լծուած է աշխատանքի:

ՓՈՒ ՈՒԻԼՍՐՒՐՐՈՒՓ պատերազմի գրգռիչներուն դէմ

— oo —

Պերլինի մէջ, հացկերոյթի մը ընթացքին, արտաքին նախար - դար Փոն Ռիպպընթրոփ ճառ մը խօսեցաւ երկուշաբթի երեկոյ եւ չեխական հարցին պատմականը ընելէ վերջ, յայտարարեց .

— Միջազգային մամուլի մէկ մասը փորձեց համաչխարհային վէճի հանգամանք տալ չեխական վէճին, որ կը չահագրգռէր մի - այն Գերմանիան: Տեսնելով որ կը բախին Առաջնորդին երկաթեայ կամքին, ուզեցին պատերազմի մը մէջ նետել ժողովուրդները հա - կառակ անոնց կամքին: Ո՞վ կրնայ ըսել թէ ի՛նչ պիտի պատահէր, եթէ Զէյտլիցկրիգն եւ Տալաճիէի տեղ իշխանութեան գլուխը գըտ - նուէին պատերազմի գրգռիչները, որոնք բաւական ծանօթ են մե - զի:

Գերմանիա անսասան բարեկամութիւններ հաստատած է, կայ Հռոմ - Պերլին առանցքը, կայ Գերմանիա — Իտալիա — Ճափոն եռանդամ բարեկամութիւնը, սիրալիր յարաբերութիւններ ունինք Լեհաստանի հետ, — այս ամէնը կ՚երաչխաւորեն Եւրոպայի խաղա - ղութիւնը :

Հակառակ ատոր, կարգ մը երկիրներու մէջ կը գործեն պատե - րազմի գրգռիչները: Չէյտլիցկրիգն եւ Հըլիֆաքս՝ Անգլիոյ մէջ, Տա - լաճիէ եւ Ժորժ Պոնէ՝ Ֆրանսայի մէջ կ՚աշխատին խաղաղութեան համար: Եթէ չարունակուի այս աշխատանքը Միւնիխի ոգիով, անկարելի չէ համաձայնութեան գալ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ՝ բարեկամաբար լուծելու համար վիճելի հարցերը: Գերմանիա հա - մակրանքով ողջունեց Ֆրանսայի արտաքին նախարարին ցանկու - թիւնը գերմանեւֆրանսական անկեղծ գործակցութիւն մը ստեղ - ծելու մասին: Լոնտոնի եւ Փարիզի պետական պատասխանատու վարիչներուն ընթացքը ամէն յոյս կը ներչնչէ որ պատերազմի գրգռիչները պիտի պարտուին :

Այս ճառէն վերջ խօսք առաւ նաեւ պապական նուիրակը, որ յայտարարեց թէ Միւնիխի համաձայնութիւնը քառանդամ չէ , այլ հնգանդամ, որովհետեւ չորս մեծերուն հետ Միւնիխի ոգին գնահատեց ու վաւերացուց աշխարհի հանրային կարծիքը :

Հրեայ մը մահափորձ կը կատարէ գերմանական դեսպանատան մէջ

Երկուշաբթի առաւօտ կանուխ, երիտասարդ մը կը ներկայա - նայ Փարիզի գերմանական դեսպանատան բարապանին եւ փափաք կը յայտնէ տեսնել դեսպանին անձնական քարտուղարը շատ կարե - ւոր վաւերաթուղթ մը յանձնելու համար: Ձինք կ՚առաջնորդեն դեսպանատան Գ. քարտուղարին գրասենեակը: Բարապանները հազիւ թէ փակած էին դուռը, երբ ստրճանակի հինգ հարուածները լսուեցան ներսէն: Բարապանները վազեցին օգնութեան, երբ դու - ռը բացուեցաւ եւ քարտուղարը դուրս ելաւ մէջքը ծռած եւ դէմքը մոխրի գոյն :

Դեսպանը ծանրապէս վիրաւորուած էր կուրծքէն եւ մէջքէն: Անմիջապէս փոխադրեցին հիւանդանոց, ուր յայտարարուեցաւ թէ վիճակը ծանր է: Ոճրագործը, ոճիրը գործելէն վերջ, ստր - ճանակը նետելով կ՚ուզէր դուրս նետուիլ դուռնէն, երբ ձերբակալ - ուեցաւ եւ յանձնուեցաւ ոստիկանութեան :

17 տարեկան Հրեայ մըն է Լեհաստանի հպատակ: Ոստիկանու - թեան յայտարարեց թէ ուզած է լուծել իր ցեղակիցներուն վրէժը: Ճննութիւն կը կատարուի, հաստատելու համար թէ այս պատա - նին ինքն իր զգացումներէ՞ն մղուած կատարեց ոճիրը, թէ ուրիչ – ներէն դրդուած :

Հիթլէր իր ամենական բժիշկը Փարիզ ղրկեց՝ հետեւելու հա - մար վիրաւորին առողջութեան :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՆԴԱՐԴ

Նեցի · Թարգմ. Ա. ՀԱՄԱԼՅԱՆ

— Մի՞թե ինքնաշարժ կա ձեր տանը։

— Ոչ, ոչ, ասում է նա, ես ինքնաշարժ չունեմ, ես ինքնաշարժ չեմ վարում։ Ես ինքնաշարժ չեմ սիրում։ Ես ինքնաշարժ չեմ ուզում։ Ես ինքնաշարժ չեմ գնում։ Ես ինքնաշարժ չեմ ծախում։ Ես ինքնաշարժ չեմ նվիրում։ Ես ինքնաշարժ չեմ ընդունում։ Ես ինքնաշարժ չեմ տալիս։ Ես ինքնաշարժ չեմ առնում։ Ես ինքնաշարժ չեմ ուզում։ Ես ինքնաշարժ չեմ ուզում։ Ես ինքնաշարժ չեմ ուզում։

— Ուրեմն դուք ինքնաշարժ չե՞ք ուզում։

— Ոչ, ոչ, ոչ,

ԽՍԿԱ ՍՏԱՆԱԼԻՆ

1922, 9 Մարտ. Կիսորդն հագ արտա- ձայնի, եկիտ ցոց տան - նողաց ոգեորեալ տա - նեսաուսչ ՀԱՊՀատ հանդ: Ես ես ես

զանեն անպատրաստ եւ անակնկալի առջեւ դնեն մեզ։

Գալով ճափոնական յարձակումներուն, մարքիզ Վորոչի - լով յայտարարեց որ «եթէ Ասպան լճին մօտ տրուած դասը բաւական չեղաւ այս պարոններուն, այս անգամ պատասխանը կը ստանան սովետական սալօրներով »։

Ցեւոյ Պուանիէնի մարքիզախին ներկայացուց պահակազօրքը եւ զօրանոցը սկսաւ տպաւորիչ կարգապահութեամբ մը։

Աչքի կը զարնէին մասնաւորաբար հինգ հրասայլեր իրենց արագ արշաւով, ինչպէս նաեւ 18 ծանրաչարժ հրասայլեր իրենց 30 Թոնս ծանրութեամբ, թնդանօթներով եւ գնդացիրներով զին - ուած։

—oo—

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Սիպերիոյ մէջ, արեւելեան չրջան, ըմբոստութիւն ծագե - ցաւ, կը գրեն Հոմմի թերթերը ։ Զին. հրամանատարը բռնմաթիւ օդանաւեր ղրկեց՝ ոմբակոծելու համար ըմբոստացած քաղաքները։ Կ'ըսուի թէ օդանաւերն ալ յարած են ըմբոստներուն ։

Անգլիոյ Թագաւորն ու Թագուհին ընդունեցին նախագահ Ռոզվէլթի հրաւէրը, գալ տարի այցելութիւն մը կատարելու Համար Մխացեալ - Նահանգներուն մէջ ։

Լոնտոնի խաւարում տեղի ունեցաւ երկուշաբթի գիշեր, ինչ - պէս կը հաղորդէ Լոնտոնի դիտարանը ։

Պելճիոյ դահլիճը տագնապ մը կ'անցընէ ներկայիս։ Ընկեր - վարական կուսակցութիւնը դէմ արտայայտուած ըլլալով կառա - վարութեան, որ կը փափաքէր պելճ ներկայացուցիչ մը ղրկել Սպանիոյ ազգայնական կառավարութեան մօտ, Սփաակ պահ մը խորհեցաւ հրաժարիլ։ Երկուշաբթի պելճ ընկերվարականներու համագումարը գնահատանք յայտնած ըլլալով Սփաակի կառա - վարութեան արտաքին քաղաքականութեան մասին, այս անգամ վանահէրվլէն էր որ հրաժարեցաւ կուսակցութեան նախագահու - թենէն ։

ՁԻԼԱԼ ՆՈՒՐԻ, Թուրք հրապարակագիր եւ նախկին երեսփո - խան, որ Սահմանադրութենէն վերջ վարած է «Իլէրի» թերթը, մեռաւ Պոլսոյ մէջ։ Ծնած էր Թէքիրտաղ, 1877ին։ Շրջանաւարտ իրաւաբանականէն, Համուտ անգլերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներու, ունէր հրատարակութիւններ այդ լեզուներով։

Վերջերս Թուրք հրապարակագրութիւնը ունեցաւ ուրիշ կո - րուստ մըն ալ,— Իսմայիլ Մուչթաքը, որ մեռաւ Եւրոպայի մէջ։ Մարմինը փոխադրուեցաւ Պոլիս ։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ մէջ չորս աւազակներ օր ցերեկով ներս խուժե - ցին սրճարանէ մը, Քամիլ Փէլլէթանի պողոտային վրայ, ուր մօտ էին չոգեկառքի ընկերութեան բեռնատար կառքերու մեքե - նավարները, մինչ մայթին եզերքը կը կենային կառքերը արժէքա - ւոր իրեղէններ բարձած։ Աւազակները ատրճանակները ցցած՝ սենեակի մը մէջ խօթեցին մեքենավարները եւ սրճարանատէրը, յետոյ ցատկեցին կառքերուն վրայ եւ քշեցին տարին։ Կառքերուն մէջ կը գտնուէին արծաթեղէն եւ 960,000 ֆրանքի արժեթուղթեր։

ԶԸՐՁԻԼ, պատասխանելով Հիթլէրի ճառին, կը հրաւիրէ Ա - ռաջնորդը որ հարցնէ ինքն իր խղճին թէ ո՛վ է պատերազմի գըր - գռիչը, յետոյ կ'աւելցնէ թէ ինք տեսակցութիւններ կատարած է ոչ միայն տարագիր Գերմաններու, այլ եւ Հիթլէրի մարդոց հետ։ Անգլիական մամուլը ցաւ կը յայտնէ որ Հիթլէր, պետութեան մը վարիչը, բանավէճի կը բռնուի անհատներու հետ, որոնք չեն նկ - կայացներ բրիտանական կառավարութիւնը, ընդհակառակն ըն - դգիմադիր են կառավարութեան ։

ԻՏԱԼԻՈՑ եւ Ֆրանսայի միջեւ, զրօսապատոյտներու վրայ դըր - ուած սեղմումները վերցուեցան ։

ԷՊՐԱ գետին վրայ, Սպանիոյ ազգայնական բանակը կը չա - րունակէ իր յարձակողականը նոր յաջողութիւններ գտնելով։ Ֆրանքոյի օդանաւերը ոմբակոծեցին Կարթագինէ եւ Ալիքանթ քաղաքները ։

ՄԻՄԷԼԻ մասին, լիթուանական կառավարութիւնը կը յայտա - բարէ թէ այսուհետեւ վիճելի հարցերը պիտի կարգադրէ բանակ - ցելով ուղղակի Գերմանիոյ հետ ։

ՓՈՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 10 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Rue Faubourg, Փարիզ։ Կը դասախօսէ Փրոֆ. ՂԱԶԱՆԵՆ։ Նիւթ՝ «Կամքի հիւանդութիւններ»։

ԿԸ ՓՆՏՒՒՒԻ

— Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը փնտռէ իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տաղըրկրու թաղէն) Սի - մօն, Յոսեփ եւ Արմէն Վարդանեան։ Կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա)։ Իրենց հասցէն գիտ - ցողներէն կը խնդրուի խմացնել՝ Հայ - կանոյշ Ղազարեանի, 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France։

ԻՍԻ - ԼԷ - Մուլինոյ Կապոյտ խա - չի «Խրիմեան» դպրոցի ընդարձակման համար եղած են հետեւեալ նուիրա - տուութիւնները ·

ՅԱՆՑ ԹԻՒ 3

Պ. Պ. Յակոբ Աւանոսեան, Մ. Ղու - կասեան, Պարզեւ Ղուկասեան 50ական ֆրանք։ Կիւլպէնկ Աշնամեան, Աւե - տիս Քիւրէմեանճեան, Գրիգոր Քիւրէ - մէճեան 30ական ֆրանք։ Մինաս Գըլըճեան, Յովհաննէս Գըլըճեան, Ներ - սէս Փալատեան, 25ական ֆրանք։ Զա - ւէն Պետոյեան, Մխիթար Գարակէօզ - եան, Դանիէլ Պօղոսեան, Օհաննէ Թո - փալեան, Սարգիս Եղիազարեան, Յա - կոբ Թութիւն Գարամեան, Յարութիւն Պալեան, Յարութիւն Բարատեան 20 - ական ֆրանք։ Յովսէփ Շերինեան, 15, Մուրատ Ազբաչեան, Լեւոն Գիլեան, Վաղինակ Լուշեան, Գրիգոր Օզինեան, Զարեհ Մխրտեան եւ Զաուիկ Զաուիկ - եան 10ական ֆրանք։ Գումար՝ 550 ֆրանք։ Նոյեմբեր 3ի գումար՝ 4150 ֆր.։ Ընդհանուր գումար՝ 4700 ֆր.։

ՎԻՊԱԿ.— Նախորդ ցանկի մէջ Գրիգոր Շահինեան կարդալ Գէորգ Շահինեան, իսկ Վասիլ Փիրոեանը կարդալ Ղէրոեան։

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆԻ «Ալբիւս» ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, ՅՈ Նոյ ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, «կորիւն» ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ։

ԻՍԻ - ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ «Զաւարեան» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրա - ւիրէ բոլոր խումբի ընկերները 11 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, «Խրիմեան սրահը։ Օրակարգ՝ Զեկոյց կոմիտէի եւ ընտրութիւն։

Գաւառ

ՍԷՆ ԼՈՒԻ «Ակունք» ենթակոմիտէի Ընդհ. ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Օրակարգ՝ զեկուցում ներկայացուցչական ժողովի։

ԼԻՈՆԻ Շրջ. կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր քուկերները 10 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին. գրադարանի սրահին մէջ, 181 Rue Lafayette։ կարեւոր օրակարգ։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

—oo—

ԱՒՏՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. «Վարդան» ենթակոմիտէի կողմէ

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2·30ին
Սալ կալմանի սրահին մէջ, կայարանին դիմացը

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Կը ներկայացուի (ԱՇՈՒՂ ՂԱՐԻՊԻՆ) կատո մը։ Հայկական եւեւրոպական պարեր։ Կը նուա - գէ (Եփրատ) նուագախումբը։

Մուտք 5 ֆրանք, անգործներու 3 ֆրանք ։

ՍԼՆԹ ԷԹԻԷՆի ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. «Անտօճ» ենթակոմիտէի կողմէ

12 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, լ'Իւնիոն Ռէպիւպ - լիքեաներու սրահին մէջ։ 16 (բիւ ժ. պ. Տաւիթ)։

Գեղարուեստական ընտիր բաժին ։

ՎԻԷՆի ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Վիէնի կոմիտէին կողմէ

13 Նոյեմբեր կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին։
« Սէրբլը Կաթոլիկի» սրահին մէջ ։

ԿԸ ՆԱԽԱԳԻՇԷ ԸՆԿԵՐ **Մ. ԴՈՒԼՈՒՄՏՃԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ կը մասնակցին Օր. Ալիս, Տիկին Շ. Քէշիշեան, Օր. Ս. Մաթոսեան, ընկեր Յ. Մաթոսեան եւայլն ։

Ծախսերու մասնակցութեան համար 1 ֆրանք։

ԽՆՋՈՅՔ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԻՍԻ - ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Կ· ԽԱՉԻ «ԽՐԻՄԵԱՆ» ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ, ԻՐ ՍՐԱՀԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ

13 Նոյեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

Երգ, արտասանութիւն, բանախօսութիւն, եւայլն։

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով ։ Մուտքը ազատ է

Բժշկական դասախօսութիւն Աւնկէնի մէջ

Ֆ. Հ· ԿԱՊՈՑ ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆի ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ

Կը խօսի՝ Փրոֆ. ՂԱԶԱՆԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Կամքի հիւանդութիւններ»։

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը եւ չխաչաձեւել։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲԻ

Յառաջիկայ հաւաքոյթը 9 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Rue Faubourg։ Կը խօսի Պ. ՎՐԱՑԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Հայաստանի Հանրապետութիւնը»։

Տիկիններ, օրիորդներ եւ պարոններ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹԷՆ

Տիկին ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ (փորձառու եւ մասնագէտ ձեւագիտութեան) սկսած է ձեւագիտութեան իր դասերը,

Պաներէօ - Քաշան ·— Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի գիշերները ժամը 8½էն 10½, Հայ դպրոցին մէջ, Rue Madame Curie, Պաներէօ ։

Ալֆորվիլ ·— Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ գիշերները ժամը 8½էն 10½ , Rue Etienne Dollet, թիւ 72, Պ. Ադամեանի սրճարանին վերնայարկը ։

Իսի - Լէ - Մուլինոյ ·— Շաբաթ օրերը կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 10½, հայ ակումբին մէջ, 2, Rue de la Défense ։

Փափաքողները անմիջապէս դիմեն սրճանագրուելու։ Ուշացողները կը կրսպնցնեն իրենց կարգը։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԻԱՐԻԶԱՀԱՑ ՇՕՓԵՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, կիրակի դիշեր ժամը ճիշդ 9ին

Ծիծաղի, քրքիջի եւ խնդուքի անփեխարինելի դիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ վերապահներու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքեարեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրեանի, Սարաֆ - եանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի ։

կը ներկայացուի

ԿԻՆՍ ԱՆՇԱՀԱՏՈՒՐԻՄ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար։

Նաեւ վարիզահայ չօփէօրներու կեանքէն՝

ԵՐՐՈՐԴ ՎԻԹԼԻՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—.0,— 7.50 ֆրանք։

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամնե - րուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1939 "ՊԱՅԱՐՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ,,

Ժ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Դիմել՝ ընդհանուր գործակալ՝ Կայծակ Ճարայեանի,
Monsieur Gaïzak Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

Գինն է՝ Մարսէյլ 5 ֆրանք Ֆրանսա, Սուրիա եւ գաղութներ 5.50 ֆր., արտասահման՝ 6 ֆրանք։

Հ. ՃԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԶՐՕ ԿԱՊ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։
Ուրբաթ օրերը ժամադրութեամբ։

ՏՈՓԹ. ՔԻԹԻՒՔԻԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ։
Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն։

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ։

ՃԱՇԻ ՔՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱԿՈՑԻ ՀԱՄԱՐ ԳԻՄԵՑԷՔ

Notre Dame de Lorette *մէթրոյին մօտիկ,*

8 Rue Notre-Dame de Loretteի ակնոցավաճառի խանութը։

Ակնքի ճրի քննութիւն հայ եւ ֆրանսացի մասնագէտնե - րու կողմէ։

Շաբաթ օրերը հայրենակիցներուս համար ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԵՂՉ

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԲԵՐԱ"

ՏՆՕՐԷՆ **ԵՐԶԱՆԻԿ ՊԱԼԼԵՏՃԵԱՆ**

9 Rue Provence, Paris 9e. *(Առաջին յարկ)*
Մէթրօ **Le Peletier**

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով։

ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անհատնում պատրաստուած հայկական օղին ։ Ձեր սեղանը կ'այլե - փելիներէը չատը կը խմէ եւ կը վնասէ ձեր առող - ջութեան խմեցէք մշտա - ՐԱՓԸ ՏԻՒԶը որուն անո - րակ, կազդուրիչ եւ արիւ - ծարբ ըլլալը ճաշա - ւած է։

Dalakupeian 8 Rue Suffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Mar - seille· Tél. Dragon 70—80

La Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damremont, PARIS (18) A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՐԱՄԱՅ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ :—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԹՈՒԱՄՍԵԱՅ	
Թրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40 ֆր.
Ամերիկա եւ Եգիպտոս	285 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Միւս երկիրները	235 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
10
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
JEUDI
10 Novembre
1938

6Դ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3883

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒԽ ԽՕՍՔ

ՄԷԿԸ ՄԻՒՍԻՆ ԵՏԵՒԷՆ

— oo —

Մինչ Աբեւմտ. Եւրոպայի մէջ հետզհետէ հող կը պատրաստուի «փշոտ հարցեր»ու լուծման համար, անդին՝ Մէջին ու Արեւել.— Հար. Եւրոպայի մէջ եւս տեղի կ'ունենան կարեւոր դէպքեր:

Նախ՝ հունգարեւչեխ վէճը, որուն լուծումի ձեւը չափազանց յատկանշական էր: Ծանօթ է, որ Գերմանիա եւ Իտալիա լուծեցին զայն՝ իրենց «իրաւարարներ»: Ձիշդ է, որ այդ մասին հաւանութիւնը ունէին Լոնտոնի ու Փարիզի: Այսուհանդերձ, պատերազմէն ազատ առաջին անգամն է որ «չաղթականի» մը եւ «պարտեալ»ի մը միջեւ հոգային - տնտեսական վերաբաշխութիւն կը կատարուէր առանց ուղղակի մասնակցութեան Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի: Միեւնոյն ազգին, ուրեմն, Եւրոպան, փաստօրէն, բաժնուած է երկու մասերու՝ ձիշդ այն տեղէն, ուր իրար կը միանան զերման եւ իտալական հողամասերը: Աչխարհագրական այս տեսիլը՝ այլեւս տմո՞ւն է նաեւ քաղաքական բաժանումի մը, որմէ անդին միակ ու իրական «իրաւարարը» պիտի մնայ Հռոմ -Պերլին առանցքը: Վիէննայի ժողովը ոչ միայն ապացոյցն ու նախընթացը կազմեց՝ նախկին դժգոհներու կողմէ այլեւս ընդհանրապէս դաշնագիրը— ներ վերաքննելու քայլին, այլեւ Եւրոպայի մնացեալ կէսը դրաւ այդ առանցքին ուիրակալութեանը տակ:

Այս ուղղութեամբ պէտք է բացատրել նաեւ Հիթլէրի վերջին այցելութիւնը՝ Վիէննա: Ռայխը որոշած է զայն դարձնել «մայրաքաղաքը»: Հո՛ն էր որ պիտի կեդրոնանայ հարաւ - արեւելեան Եւրոպայի դանուբեան պետութեանց հետ Գերմանիոյ առեւտուրը: Ու անկէ էր որ պիտի առաքուին՝ նոյն պետութիւններուն՝ զերմանական ապրանքները:

Տարակոյս չկայ, որ այս բոլորը անտարբեր չեն կրնար թողուլ մանաւանդ պէս Անգլիան: Ամիսներ առաջ էր որ Լոնտոն, Թուրքիայէն վերջ, նաեւ Ռումանիոյ մեծ վարկ մը բացաւ՝ մասնաւորապէս նաւահանգիստի չինութեան համար: Մօտերս Լոնտոն պիտի այցելէ Ռումանիոյ թագաւորը:

Պուքրէշի «Ռուբէնթոլ» թերթը կը գրէր թէ «այս այցելութեան պատրաստութիւնը դիւանագիտական ոչ-մէկ դժուարութեան հանդիպեցաւ»: Ու հասկնալի է: Որովհետեւ, Անգլիա եւ Ռումանիա քաղաքական սերտ յարաբերութեան մէջ են: Չեխոսլովաքիոյ տապնդի օրերուն, Ռումանիա բացորոշ դիրք բռնեց իր երբեմնի դինակիցին ի նպաստ, ինչ որ, իրականին մէջ, մասնաւորապէս Անգլիոյ հետ գործակցութեան պատրաստակամութիւն մըն էր: Ռումանիա, Սեւ ծովու վրայ դանուելուն իր «բերանով» Լոնտոնի հետ ապրանքներու փոխանակութեան համար ամենայարմար պայմաններն ունի: Իսկ Ռումանիոյ քարիւղը չափազանց կարեւոր է Միջերկրականի անգլիական տորմիղին համար: Մանաւանդ այն օրէն ետք, երբ Իտալիա սկսաւ դերակչիռ դառնալ Արեւելեան Միջերկրականի մէջ, ծովային նոր կայաններու չինութեամբը կամ արդէն իսկ գոյութիւն ունեցողներուն ուեւլի ամրացումովը: Մնձն Բրիտանիա, որ կը ձգտի անխախտ պահել, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, քաղաքական հաւասարակչռութիւնը, սոխրոզարար կը կարծէ, նաեւ Սեւ ծովու մէջ, ծովային կայաններու: Այդ պատճառաւ ալ, կանգնած է Ռումանիոյ կողքին: Միշտ նոյն մտահոգութեամբ է որ Անգլիա կը ջանայ իր հետ պահել Թուրքիան, որուն աչխարհագրական դիրքը մեծագոյն առաւելութիւնները կ'ընծայէ իրեն: Ռումանիա, իր կարգին, Անգլիոյ կը կարօտի՝ զերմանական «արշաւ»ին դէմ...

Ուշադրաւ դէպքեր տեղի կ'ունենան նաեւ Պալքաններու մէջ: Վերջերս գրեր էինք, մեր լուրերու բաժնին մէջ, թէ Պուլկարիա մեծ վարկ մը յատկացուց զինուորական նպատակներու: Գումար մը, որ պատերազմէն ասդին աննախընթաց է:

Սոֆիայի «Զօրա» թերթին մէկ նկարագրութեանը համաձայն, Սըպրանիէի մէջ, զինուորական այդ վարկին քաչէարկումը տեսած է հանդիսաւոր կոյզի մը երեւոյթը: Երբ ելմտական նախարարը անցած է պիւտճէի այդ դրիչին, անխոիր բոլոր երեսփոխանները ոտքի կանգնած ու երկարատեւ ծափահարութիւններով ընդունած են վարկը՝ առանց նոյնիսկ վիճաբանելու ... :

Կը մնչուի, որ Պուլկարիոյ ցարը, Պորիս, վերջերս այցելեց, յաջորդաբար, Հռոմ, Լոնտոն, Փարիզ ու Պերլին: Լոնտոն ու Փարիզ այցելեց նաեւ Ցունաստանի թագաւորը: Քանի մը օր առաջ Պուքրէշ՝ Քարոլ թագաւորին «այցի» գացած էր Եուկոսլավիոյ նախամեակալ իչխանը: Իսկ Եուկոսլավիոյ եւ Պուլկարիոյ վարչապետները հանդիպում մը ունեցան, անցեալ օր, Նիչի մէջ: Այս բոլոր այցելութիւններն ու հանդիպումները կապ ունին նաեւ ուրիշ հարցի մը, որ, իր կարգին, ժառանգն է պատերազմին: Կ'ակնարկենք Պուլկարիայէն խլուած հողերուն: «Թայմ»ի համաձայն, արդէն իսկ որոչուած է բաւարարել Պուլկարիան, անոր վերադարձնելով հողամասեր: «Իօմա», ուեւլի մանարամանելով այս լուրը, կը հաղորդէ թէ ճչդուած են այդ հողամասերուն տարածութիւն— ներն իսկ,— Տոպրուճայէն, Թրքական Թրաքիայէն, Ցունաստա— նէն (ելք Տէատ Ագամ) եւ Եուկոսլավիայէն: Պիտի դումարուի խորհրդաժողով մը՝ յիշեալ չորս պետութիւններուն եւ Պուլկարիոյ մասնակցութեամբ, «հանդիսաւորապէս յայտարարելու համար այս որոչումները, եւ Պուլկարիոյ միացումը՝ Պալքանեան Ուխտին»:

Այս վերջին բացատրութիւնը արուած է, անչուշտ, «փրկելու համար երեւոյթները»: Որովհետեւ, հոգային հարցերու լուծումն վերջ, որ, իրականին մէջ, վերաքննութիւնը պիտի ըլլայ դաչնագիրներու, Պալք. Ուխտի գոյութիւնը աւելորդ կը դառնայ: Զայն ստեղծեր էին Պուլկարիոյ դէմ: Իսկ այն րոպէին, երբ Պուլկարիա կը մասնակցի անոր, ուխտը կը կորնչի իր գոյութեան իրաւունքը ...

Այսպէս կամ այնպէս, Արեւմտ. Եւրոպային վերջ, Արեւել.— Հար. Եւրոպան իր վէճերուն վերջնական լուծումին կ'երթայ: Ու մէկ առ մէկ կը պատուին այն բոլոր դաչնագիրները, որոնք հաչտութեան անունը կը կրէին, բայց պատերազմի արհաւիրքը տեւական կը պահէին: Հանրի Քամպոն ,«Թրվիւ Փարլըմանթէր »ի մէջ կը գրէ թէ Թիթուլէսքու 1934ին ըսած է իրեն.— «Վերաքննութիւն կը նչանակէ պատերազմ»:

1934էն 1938՝ ո՛րքան փոխուեցան անձերը, ըմբռնումները, պայմաններն ու սահմանները մանաւանդ:

Եւ դեռ սկիզբն է երկանց ...

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԻԹԼԷՐ ԳԱՂԹԱՎԱՅՐ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Ամէն տարի Հիթլէրի կուսակցութիւնը կը տօնէ տարեդարձը պետական հարուածի այն փորձին, որ կատարուեցաւ 9 Նոյեմբեր 1923ին Միւնիխի մէջ, այդ հանդիսութիւնները սկսան երէքշաբթի իրիկուընէ, նպատակ կազմակերպութեան վերադաններուն սրահին մէջ, որ պատմական դարձած է այլեւս:

Հիթլէր եւս ներկայ էր այդ հանդիսութեանց: Բուռն ծափա— հարութիւններու մէջ բեմ բարձրանալով, ճառ մը արտասանեց, նախ պատմականը ըրաւ Գերմանիոյ կրած ազէտին, յարձակելու համար Գերմանիոյ քաղաքական լուծուած կուսակցութեանց վը— րայ, յետոյ մէկիկ մէկիկ թուեց իր կատարած նուաճումները, ա— ւելցնելով, որ հարիւր տարի վերջ դժուար թէ կարելի ըլլայ Գեր— մանիան պարտութեան մատնել խօսքով կամ գէնքով:

Իրրեւ ազգին առաջնորդը, ըսաւ, ինծի պարտականութիւն համարած էի ձեր ուշադրութիւնը հրաւիրել հաւանական վտանգ— ներուն վրայ: Այդ վտանգներէն մին էր անպատասխանատու դրգռութիւնը, որ կը կատարուի ծնունդ տալու համար պատերազմ— մի: Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ, վերջերս, երբ քննութեան դրը— ուած էր օդանաւային յարձակումներու դէմ պաչտպանութեան հարցը, ընդդիմադիր երեսփոխան մը կը հարցնէր. «Մեր օդանա— ւերը կրնա՞ն ռումբ փոխադրել մինչեւ Պերլին»: Հասկնալի է թէ ի՞նչ ըսել կ'ուզէ: Դիտել պիտի տրուի թէ խօսողը ընդդիմադիր մըն է, բայց ժողովրդավար պետութեանց մէջ այսօրուան ընդդի— մադիրը վաղը կրնայ դառնալ անդամ կառավարութեան:

Շատ լաւ բան պիտի ըլլար, եթէ աչխարհ մտնէր ընդհանուր խաղաղութեան եւ արդարութեան չրջանի մը մէջ, բայց ներկայիս կը տեսնենք որ ամէն կողմ սպառազինութեան մասին կը մտածեն: Եւ երբ աչխարհ կը զինուի, զերման ժողովուրդը չէ որ պիտի պատրաստը սպառազէն երկրագունդին վրայ ձեռքը ձիթենիի ճիւղ մը բռնած: Բայց եւ այնպէս ամէն բան պիտի ընենք՝ ապահովելու համար խաղաղութիւնը:

Հիթլէր յետոյ անցաւ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ Գերմանիոյ յարաբերութեանց հարցին եւ իր ուրախութիւնը յայտնեց որ Փա— րիզի եւ Լոնտոնի կառավարութիւնները կը փափաքին համաձայ— նութեան գալ Գերմանիոյ հետ: Եւ յայտարարեց թէ համաձայ— նութեան ոչ մէկ արգելք կայ, երբ Ֆրանսա եւ Անգլիա կը յօժարին կարգադրել Գերմանիային խլուած գաղթավայրերու հարցը: Գեր— մանիա, գաղթավայրերու հարցէն զատ, Անգլիային եւ Ֆրանսա— յէն ուրիչ ոչ մէկ պահանջ ունի:

Յետոյ նորէն վերադարձաւ անգլիացի ընդդիմադիրներու եւ երեսփոխաններու ճառերուն եւ ըսաւ թէ «բրիտանացի պարոն ե— րեսփոխանները կը յայտարարեն որ իրենք երբեք չեն ցանկար Գեր— մանիոյ կործանումը, այլ միայն Գերմանիոյ ներկայ վարչաձեւին քանդումը»: Միեւնոյն բանն է, վարչաձեւ կը նչանակէ ժողո— վուրդ, եւ ստիպուած եմ յայտարարել այդ պարոններուն որ կ'ու— զեն զերման ժողովուրդը ազատագրել իր վարչաձեւէն, — ո՛չ, ատոր մէջ իրաւասուն դուք չէք, ես եմ: Զբրչիլ իր հեւը թերեւս ունի 15 — 20 հազար հոգի, իսկ ես ունիմ 40 միլիոն հոգի: Կ'ըսեն թէ այս տարուան մէջ քանդած եմ երկու ժողովրդապետութիւն, բայց պէտք է գիտնալ թէ ի՛նչ ժողովրդապետութեան մասին է խօսքը: Ըստ մեզի, ժողովրդապետութիւնը այն վարչաձեւն է որ հիմնուած է ժողովուրդին կամքին վրայ: Այդ ժողովրդապետու— թեանէն ծնած եմ նաեւ ես, հինգ տարի առաջ ընտրուելով զերման ժողովուրդին առաջնորդը: Երկու ժողովրդապետութիւն քանդած չեմ ես, այլ երկու դիկտատուրա,— մէկը Շուչնիկի դիկտատու— րան, միւսը Պէնէշի դիկտատուրան: Նախ ուզեցի կարգադրել բա— նակցութեամբ, երբ չյաջողեցայ, դիմեցի զերման ժողովուրդին ուժին: Կեդր. Եւրոպան անգլիացի երեսփոխաններուն տունը չէ, ահա թէ ինչո՛ւ անտեղեակ են այդ դէպքերուն: Ու խորհուրդ կու տամ իրենց, որ անսխալական իրենց ամբողջ խելքն ու իմաստու— թիւնը օգտագործեն Պաղեստինի համար: Այնտեղ կատարուածը ժողովրդապետական չէ անշուշտ, այլ դիկտատուրա: Ասիկա կ'ը— սեմ իբրեւ օրինակ, ոչ թէ քննադատութեան համար: Ես ոչ քնն— դատ եմ, ոչ ալ բռնանդակ աչխարհի փաստաբանը, — ես ներկա— յացուցիչն միայն զերման ժողովուրդին, ու կը թողում Զբրչիլի, Իարնի, Քուփըրի որ չարունակեն համաչխարհային փաստաբանի իրենց դերը:

ՁԵՒԱԿԱՆ կառավարութեան առաջարկուած է, Ազգ. Մի— թեան կուսակցութեան կողմէ, քննել Պէնէշի դերը Չեխեսլովա— քիոյ վերջին ազէտին մէջ, եւ այս առթիւ կարդ մը յայտարարու— թիւններ կ'ընէ նոյն կուսակցութիւնը, յայտարարելով որ Պէնէշ դիմաւոր պատասխանատուն է, ծածկած ըլլալով իրողութիւն— ները:

ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայի Ազգային հանգանակութեան Զինադարի հանդիսութեանց համար

— oo —

ՅԱՆԿ 7		Թ. Ն.
	Գումար՝	65
Գարեգին Սարգիսբէկեան	50	
Սեդրակ Գարակէօզեան	10	
	Նախորդ գումար՝	680
	Ընդհ. գումար՝	745

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ ՎԻՃԱԿԸ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԷ

— oo —

Երէկ գրեցինք թէ Աթաթիւրքի վիճակը ծանրացաւ յանկարծ, մեծ մտահոգութիւն պատճառելով կառավարութեան: Նոր հե— ռագիր մը կը հաղորդէ թէ վարչապետ ձէլալ Պայար անմիջապէս մեկնեցաւ Պոլիս, հիւանդին մօտ: Մտնաղէտ բժիչկները ամէն ճիգ կը թափեն՝ փրկելու համար Աթաթիւրքը, սակայն հիւանդին հետզհետէ յառաջացող տկարութիւնը մեծ վախ կը ներչնչէ: Պաչտօնական դեկոյցը կը խոստովանի որ Նոյեմբեր 8ին Աթաթիւրքի հիւանդութիւնը ծանրացաւ յանկարծ մտահոգութիւն պատճառելու աստիճան: Բազկերակը կը զարնէ 100, ջերմութեան աս— տիճանն է 36,4, չնչառութիւնը 22:

Սանճաքին պատուիրակութիւն մը Էնկիւրի մեկնած

— oo —

ԱՆՈՆՑ ՄԷՋ ՆԱԵԻ ԵՐԿՈՒ ՀԱՅԵՐ

«Հաթայ» թերթը (28 Հոկտ.) կը գրէ թէ երեսփոխաններէ եւ լրագրողներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը Էնկիւրի մեկնեցաւ, մասնակցելու Թուրքիոյ Հանրապետութեան 15րդ տարեդարձի հանդիսութեանց:

Այդ պատուիրակութեան մէջ կը գտնուին երկու հայ երեսփոխաններ, Պետիաուր Գարապաճաքեան եւ Իսա Գազանճեան, ինչ— պէս եւ Ցոյն մը, Տօքթ. Վասիլ Պուրի, Ալեւի մը՝ Զէյն էլ Ապէտին Զէյլի, «Էլ Լիվա» արաբական թերթին տնօրէնը Խտուար Նուն եւ խմբագիրը՝ Ճորճ Մէյէնի:

Էնկիւրիէն վերջ՝ պատուիրակութիւնը անցած է Պոլիս, ուր հայ երեսփոխանները իրենց թուրք ընկերներուն հետ այցելած են Հայոց Պատրիարքարանը եւ յետոյ Հայերը առանձին՝ Ազգ. Հիւան— դանոցը: Ասլանեան արքեպիսկոպոս եւս այցելութեան գացած է Սանճաքին պատուիրակներուն, որոնց պետը չնորհակալութիւն յայտնած է հայ եպիսկոպոսին որ «Հաթայի գաւառին մեծ ծառա— յութիւններ մատուցած է»:

Սանճաքին պատուիրակները Թուրքիոյ մէջ իրենց պատչին ընթացքին, իւրաքանչիւր քայլափոխի վրայ, չեն մոռցած յայտնել իրենց հիացումը Աթաթիւրքի կատարած յեղաչրջումներուն մա— սին:

Հայոց Պատրիարքարանին մէջ Սանճաքի պատուիրակութեան այցելութեան մասին խօսելով, «Պուկիւն» թերթը կը գրէ «Հաթա— յի մէջ ապրող Հայերը իրենց սխալները շատ շուտ սրբագրած են» խորագրին տակ .—

« Եղբայր Հաթայի կառավարութեան երեսփոխաններէն Սամի Նազմիի նախագահութեամբ խումբ մը, Հայ եւ Ցոյն Պատրիարքա— կան տեղապահներուն այցելութիւնները փոխադարձելու համար Հայոց եւ Ցունաց Պատրիարքարանը գացած է:

Այս այցելութեան ընթացքին, Գրըգըճանի երեսփոխան Իա— չատուր Գարապաճաքեան հետեւեալը ըսած է Հայոց Պատրիար— քին.

— Մեր թանկագին հայրենիքին՝ Հաթայի ճակատագիրը յայտնի ըլլալիք օրերուն, իրենց ինքնութիւնը անծանօթ հայ քո— միթէճիները երբ սկսան դրգռել մեզ, Հաթայի Հայերս անմիջա— պէս ըմբռնեցինք թէ թուրք բանակին մուտ գործած ամէն տեղ անդորրութիւն, միութիւն յառաջ պիտի գայ: Ինչպէս որ այսօր իրականութիւն մըն է ասիկա: Բոլոր Հաթայցիները, առանց կրօ— նի եւ դաւանանքի խտրութեան, իրենց ճակատագրէն ապա— հով ըլլալով, հաւաքականութեան մը տակ կ'ապրին:

Հայոց Պատրիարքն ալ սա պատասխանը տուած է .

— Արդէն Թուրքիոյ մէջ ապրող մենք, Հայերս, անէծք կար— դացինք այն Հայերուն, որոնք օտարի դրգռութեամբ կը չարժէին: Հայ հոգեւորական պետի հանդամանքով կ'ըսեմ.— Թուրքիոյ մէջ ապրած Հայերը ուրիչ երկիրներու մէջ ապրող Հայերուն ամէնէն երջանիկն են: Բոլոր Հայերը պէտք է հաւատան թէ ծագումով Թուրք են: Թուրք հողի վրայ ապրող ամէն Հայ, ամէն փորձանքէ եւ բացառական քարոզութիւններէ հեռու, բարօրութեան մէջ կ'ապրի »:

Թրխական ալեցպիր Սանճաքցիներուն

— oo —

Սանճաքի պաչտօնաթերթը Հոկտ. 31ին հրատարակեց հե— տեւեալ կարեւոր որոչումները .—

Յօդ. 1. Հաթայի համար մուտքի վիզան չնչուած է: Եկող օ— տարականները տեղական ոստիկանութեան պիտի ցուցնեն իրենց ինքնութեան թուղթերը:

Յօդ. 2. Հաթայի կառավարութիւնը առայժմ անցագիր մը պիտի չունենայ: Հաթայցիներէն անոնք որ կ'ուզեն արտասահման երթալ, կրնան ճամբորդել Թուրքիոյ կամ Ֆրանսայի պատկանող

(Ուրիշ շարունակութիւնը կարդա Դ. էջ)

ՁԼՅՃՈՒՐԿ ԱՂՋԻԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԻԼՄԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼՄ ստուդիա. Նկար. Բ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

— Իր գործի մեջ միշտ ուշադիր եղեք, ընկերներ, — ասում էր նա իր օգնականներին, — ամեն մանրուքի վրա ուշադրություն դարձրեք, որովհետև մեր գործի հաջողությունը կախված է հենց դրանից:

Երիտասարդ ռեժիսորը ջանում էր ամեն ինչ անել, որպեսզի իր առաջին ֆիլմը հաջողված ստացվի: Նա ուզում էր, որ իր ֆիլմը ոչ միայն հետաքրքրական լինի, այլև դաստիարակիչ նշանակություն ունենա:

Ֆիլմի սցենարը գրել էր ինքը՝ Արտեմ Ղազարյանը: Նա ուզում էր ցույց տալ, թե ինչպես է ապրում ու աշխատում մեր գյուղացին, ինչպես է նա ձեռք բերում իր երջանկությունը:

Ֆիլմի հերոսուհին՝ Անահիտ Ավետյանը, ուսանող աղջիկ էր, որ ամռանը գյուղ էր գնացել հանգստանալու: Այնտեղ նա ծանոթացել էր կոլտնտեսության նախագահ Գրիգոր Մելիքյանի հետ, որը նրան շատ էր դուր եկել: Անահիտը որոշել էր նրան դարձնել ֆիլմի գլխավոր հերոսը:

— Ես ուզում եմ, որ մեր ֆիլմի հերոսը լինի ուժեղ կամքի տեր մարդ, — ասում էր նա ռեժիսորին: — Նա պետք է ունենա ինքնուրույն բնավորություն, որպեսզի մենք կարողանանք ցույց տալ, թե ինչպես է նա հաղթահարում իր ճանապարհին ծագած դժվարությունները:

— Ես կարծում եմ, որ Գրիգոր Մելիքյանը հենց այդպիսի մարդ է, — պատասխանեց ռեժիսորը: — Նա ուժեղ կամքի տեր մարդ է, և մենք կարող ենք նրան դարձնել մեր ֆիլմի հերոսը:

Ֆիլմի նկարահանումները սկսվեցին ամռան վերջերին: Ֆիլմի առաջին կադրերը նկարահանվեցին գյուղի մոտ գտնվող դաշտում: Այդ օրը դաշտում հավաքվել էին կոլտնտեսության բոլոր անդամները: Նրանք հավաքվել էին հնձելու համար:

Ֆիլմի առաջին կադրերում Անահիտը հանդիպում է Գրիգոր Մելիքյանին: Նա տեսնում է, որ Գրիգորը մենակ է հնձում դաշտի մի մասը, և որոշում է օգնել նրան:

— Ես ուզում եմ, որ Անահիտը հենց այդպես էլ վարվի, — ասում էր ռեժիսորը: — Նա պետք է ցույց տա, որ ինքնուրույն մարդ է, և որ ինքն է ուզում օգնել Գրիգորին:

Անահիտի դերը կատարում էր ուսանուհի Նելլի Ավետիսյանը: Նա առաջին անգամ էր նկարահանվում կինոյում, և շատ էր անհանգստանում: Նա վախենում էր, որ չի կարողանա լավ խաղալ:

— Մի անհանգստացեք, — ասում էր նրան ռեժիսորը: — Ես համոզված եմ, որ դուք լավ կխաղաք: Դուք պետք է ձեզ ազատ զգաք և ոչ մի բանից չվախենաք:

Նելլի Ավետիսյանը ժպտում էր և ասում, որ կաշխատի ամեն ինչ լավ անել:

Ֆիլմի նկարահանումները տևեցին մոտ երկու ամիս: Այդ ընթացքում ռեժիսորը և նրա օգնականները շատ դժվարություններ հաղթահարեցին: Երբեմն նրանք ստիպված էին լինում նկարահանումները սկսել վաղ առավոտից և ավարտել ուշ գիշերով:

Ֆիլմի նկարահանումները ավարտվեցին աշնանը: Ֆիլմի մոնտաժը տևեց մոտ մեկ ամիս: Ռեժիսորը և նրա օգնականները շատ էին ուզում, որ ֆիլմը հաջողված ստացվի:

Ֆիլմի պրեմիերան տեղի ունեցավ դեկտեմբերի 7-ին: Այդ օրը կինոթատրոնի դահլիճը լեփ-լեցուն էր: Հանդիսատեսները ոգևորությամբ դիտեցին ֆիլմը: Ֆիլմի վերջում հանդիսատեսները ծափահարեցին ռեժիսորին և ֆիլմի հերոսներին:

Ֆիլմը հաջողություն ունեցավ: Նրա մասին գրեցին թերթերը, և շատ մարդիկ գնացին կինոթատրոն դիտելու այն:

Ռեժիսորը շատ ուրախ էր, որ իր առաջին ֆիլմը հաջողված ստացվեց: Նա հասկացավ, որ ինքը կարող է լավ ֆիլմեր նկարահանել:

Ֆիլմի հերոսուհին՝ Անահիտ Ավետյանը, որոշեց դառնալ դերասանուհի: Նա ընդունվեց կինոինստիտուտ և սկսեց սովորել:

Ֆիլմի հերոսը՝ Գրիգոր Մելիքյանը, շարունակեց աշխատել կոլտնտեսությունում: Նա դարձավ կոլտնտեսության նախագահ:

Ֆիլմի նկարահանումները ավարտվեցին, բայց ֆիլմի հերոսների կյանքը շարունակվում էր:

Ֆիլմի ռեժիսորը՝ Արտեմ Ղազարյանը, ֆիլմ նկարահանելու համար ստացավ մի նոր առաջադրանք: Նա պետք է նկարահանի ֆիլմ մի նոր կոլտնտեսության մասին, որը կազմակերպվել էր գյուղի մոտ:

Ռեժիսորը ուրախ էր, որ նորից պետք է աշխատի: Նա գիտեր, որ նորից հանդիպելու է իր հին ընկերների հետ, որոնց նա շատ էր սիրում:

Ֆիլմի նկարահանումները սկսվեցին գարնանը: Ֆիլմի առաջին կադրերում ցույց էին տրվում գյուղի նոր կոլտնտեսության անդամները, որոնք հավաքվել էին գարնանացանի համար:

Ֆիլմի հերոսներից մեկը՝ Գրիգոր Մելիքյանը, ասում էր ռեժիսորին.

— Ես ուզում եմ, որ մեր ֆիլմում ցույց տրվի, թե ինչպես ենք մենք աշխատում մեր նոր կոլտնտեսությունում: Մենք ուզում ենք, որ մեր կոլտնտեսությունը ամենալավը լինի շրջանում:

— Մենք կաշխատենք, որ ֆիլմը հաջողված ստացվի, — պատասխանեց ռեժիսորը: — Մենք ուզում ենք, որ մեր ֆիլմը օգնի ձեզ ձեր գործում

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

Հայկական Սովետական գրականության հարյուր ժողովրդական հարցերը հրատարակվել են 1938 թվականի հոկտեմբերի 1-ին։ Գիրքը 16 տպ. մամուլ է, գինը 1 ռ. 50 կ.։ Պատվերներ ընդունվում են «Սովետական գրող» հրատարակչության գրավաճառանոցում (Երևան, Աբովյան 3) և գրքի բոլոր խանութներում։

մարմիններէն իրենց տրուելիք անցագրերով :

Յօդ. 3. Երկրորդ յօդուածին տրամադրութիւնը ապահովելու համար, Հաթայի կառավարութիւնը մէկ մէկ ծանուցագիր պիտի տայ Թուրքիոյ արտակարգ պատուիրակին եւ Ֆրանսայի ներկայացուցչին, պահանջելով որ իրրեւ երաշխաւոր ապահովեն այս պարագան :

*** «Ենի Կիւն» այս որոշմնագիրը հրատարակած է սա յատկանշական խորագրին տակ.— « Աւետի՛ս հայրենակիցներուն, ուզողը պիտի կրնայ թրքական անցագիր ստանալ»:

Առտպատր Սանճաքին

Պէյրութի «Ազդակ»ին մէջ կը կարդանք (1 Նոյեմբեր).—

Սանճաքի վերջին վոխանցումներուն (մաքսատուն, թղթատարական վարչութիւն եւն.) հետեւանքով, խուճապի հանգամանք ունեցող իրարանցում մը ծայր տուած է Սանճաքի եւ մասնաւորապէս Ալեքսանտրէթի մէջ: Բազմաթիւ հայ ընտանիքներ արդէն իսկ մեկնած են, գլխաւորաբար դէպի Հալէպ :

Խուճապը աւելի սաստկացած է այն պատճառով որ 50է աւելի հայ չարժավարներ Սուրիա վախցուցած են իրենց կառքերը, չենթարկուելու համար տուրքին: Այնպէս որ չատեր մեկնած են լքելով իրենց գոյքերը :

Միւս կողմէ, ըրոյց տարածուած է թէ Ֆրանսական իշխանութիւնը բոլորովին պիտի քաշուի եւ Սանճաքը պաշտօնապէս պիտի կցուի Թուրքիոյ: Այս ըրոյցին նպաստած է այն պարագան, որ պատուիրակութիւն մը Անգարա գնաց քանի մը օր առաջ :

Գաղափար մը տալու համար արտադրութեան մասին, բսենք որ Հոկտեմբերի սկիզբը Նուպարեան ազգ. վարժարանին մէջ արձանագրուած 700 աշակերտներէն ներկայիս միայն 200 հոգի կը յաճախեն վարժարան: Կը նշանակէ թէ 500ին ծնողները մեկնած են :

Մասնաւոր վարչաձեւ Թրիփոլիի համար

Պէյրութի «Ազդակ»ը կը գրէ թէ Սանճաքի եւ Սուրիոյ միջեւ մաքսային դրութիւն հաստատուելէն վերջ, Հիւս. Սուրիոյ առեւտրական շրջանակները եւ սուրիական կառավարութիւնը որոշեցին իրենց ներածումները կատարել Լաթաքիոյ կամ Թրիփոլիի նաւահանգիստներէն :

Արդէն սկսած են բանակցութիւնները այդ ուղղութեամբ :

Սուրիական թերթեր այդ առթիւ կը հրատարակեն տարօրինակ լուր մըն ալ: Իբր թէ, սուրիական կառավարութիւնը պահանջած է մասնաւոր վարչաձեւի մը հաստատումը Թրիփոլիի շրջանին համար: Ներկայ պայմաններուն մէջ, կ'ատարկեն Սուրիացիները, քաղաքական դժուարութիւններ կրնայ յարուցանել Լիբանան: Հետեւաբար անհրաժեշտ է մասնաւոր համաձայնութիւն մը :

Ալզիրոյ թագաւորին գահակալը Խորհրդարանին առջեւ

Երեքշաբթի, ինչպէս գրեցինք, վերաբացուեցաւ բրիտանական խորհրդարանը, եւ թագաւորը , Ձորճ Զ., կարդաց իր գահակալը աւանդական սովորութիւններով:

Այս դէպքին կարեւորութիւնը կը կայանայ այն աւանդական հանդիսութիւններուն մէջ, որոնք տեղի կ'ունենան առանց գանց առնելու որ եւ է մանրամասնութիւն: Լոնտոնի բնակչութիւնը, հակառակ ամպամած եւ ցրտաչունչ օդին, խռնուած էր ճամբուն վրայ, ուրկէ պիտի անցնէր արքայական թափօրը, Պըքինկէմի պալատէն մինչեւ Ուէսթմինսթրի պալատը: Վեց աքանչելի ձիերու լծուած, արքայական կառքը, որ աւելի ճիշդ գահաւորակ մըն է պերճ ի պերճ զարդարանքներով աւելի տպաւորիչ, յամրօրէն կ'ընթանար սեւազարշ սպասաւորներ կրող հնծելազօրաց դունդի մը վանդակին մէջ առնուած:

Լոնտոնի բնակչութեան համար անմոռանալի զբօսանք մըն է դիտել այս տեսարանը :

Թագաւորը, խորհրդարան հասնելէ վերջ, կարդաց իր գահաճառը, որմէ կը քաղենք միայն հետեւեալ յատկանշական հատուածը .

--- Իմ կառավարութիւնս ի գործ պիտի դնէ ամէն բան որ կը կը գտնուի իր կարողութեան սահմաններուն մէջ, որպէսզի համաձայնութիւն գոյանայ օսար պետութեանց միջեւ, Միւնիխի անդլեւզերմանական յայտարարութեան ոգիով :

Գահաճառը ընդհանուր ակնարկ մըն էր աշխարհի քաղաքական դէպքերուն վրայ: Յաւ յայտնելէ վերջ չարունակուող արիւնհեղութեանց մասին, կ'արձանագրէր նաեւ որ Մեծն Բրիտանիա պատրաստ է միջնորդի դեր կատարելու՝ վերջ տալու համար Սպանիոյ եւ Ծայր. Արեւելքի կռիւներուն :

Հետաքրքրութիւններ Ամերիկայի մէջ

Երեքշաբթի, տեղի ունեցան ընտրութիւնները Միացեալ Նահանգներուն մէջ, — արդիւնքը տակաւին անորոշ կը մնայ, եզրակացնելու համար թէ կատարուած ընտրութիւնները ի՛նչ ազդեցութիւն պիտի գործեն 1940ի նախագահական ընտրութեան վրայ : Ընտրական պայքարը բուռն եղաւ մասնաւորաբար Նիւ -Եորքի , Փէնսիլվանիոյ, Միչիկանի նահանգներուն մէջ:

Նիւ – Եորքի նահանգին մէջ, ուր տեսակ մը մենամարտ կը կատարէին երկու հակառակորդ ընտրելիները, Տըվի (հանրապետական) եւ Լէհման (ժողովրդավար), առաջինը ստացած է 334,436 քուէ, իսկ երկրորդը՝ 289,737: Բայց պէտք է աւելցնել որ այս արդիւնքը կը ներկայացնէ նահանգին ընտրական 9051 շրջաններէն միայն 1201ին քուէներուն արդիւնքը: Կը յուսացուի որ միւս շրջաններու քուէներով Լէհման տանի յաղթանակը: Հայտիրքի մէջ, ուր կը բնակի նախագահ Ռուզվէլթ, իր թեկնածուն ստացաւ 949 քուէ, իսկ Տըվի՝ 1296 քուէ :

Ոտիկանութիւնը ամէն կողմ կը հսկէր ընտրութեանց վրայ, որոնք չատ խաղաղ չանցան: Քէնթիւքիի մէջ սպանուեցան չորս հոգի: Կռիւներ ծագեցան նաեւ այլ շրջաններու մէջ եւ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց բազմաթիւ կռիւամարտիկներ :

*** Վերջին պահուն հեռագիրները կը հաղորդեն թէ Լէհման յաղթանակը տարաւ Նիւ - Եորքի նահանգին մէջ 75,000 քուէով: Բայց հանրապետականները եւս մեծ յաջողութիւններ գտած են, առանց սակայն ապրապեակել կարենալու :

Գերմանիա կ'ուզէ գրաւել Ուրանիան

« Փրավտա» կը չարունակէ յարձակիլ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ վրայ, մեղադրելով զանոնք որ հնու կամակատարները դարձած են Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ, իբր թէ խուսափելու համար պատերազմէն: Նոյն թերթը կ'աւելցնէ որ պատերազմ մը տեղի պիտի ունենայ, ինչպէս հիթլէրական օրացոյցը ճշդած է, 1943ին, Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ , որովհետեւ Գերմանիա կ'ուզէ կցել Ուրանիան, որու վրայ Գերմանիոյ ունեցած ցանկութիւնէն կը բխի գերմանական ազգի քաղաքականութիւնը :

Հ. Յ. Դ.

Ժողով

ՊԱՆԵԼԻ ՔԱՇԱՆԻ «Ալրիւռ» ընթերակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 10 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, «կորիւն» ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ – ԼԷ – ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ «Զաւարեան» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր խումբի ընկերները 11 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, «Մրիմեան սրահը: Օրակարգ՝ Զեկոյց Կոմիտէի եւ ընտրութիւն:

Գալատ

ՏԷՕՒՆԻ կոմիտէի ընդհ. ժողովը *11* Նոյ., Ուրբաթ կէսօրէ վերջ ժամը *2.30*ին սովորական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

ՍԷՆ ԺԷՌՄԻ «Հայաստան» ընթակոմիտէի դասախօսական ժողովը *12* Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ *9*ին սովորական հաւաքատեղին:

Կը դասախօսէ ընկ. *Գ. ՀԻՒՍԵԱՆ*, նիւթ՝ *Տիպար Դաշնակցականի առանձնայատկութիւնները:*

ՍԷՆ ԼՈՒԻ «Ակնունի» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը *8*ին, օրակարգ՝ զեկուցում ներկայացուցչական ժողովի:

ԼԻՈՆԻ Շէջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները *10* Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը *8*ին. գրադարանի սրահին մէջ, 181 փուռ Լաֆայէթ: կարեւոր օրակարգ:

ԿՐԸՆՈՒԼԻ «ԵօԹՆեղբայրեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 7ին. ծանօթ հաւաքատեղին:

ՎԻՆՆԻ կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին «Սէրքլը Կաթոլիք»ի սրահին մէջ: կարեւոր օրակարգ: Զեկոյց պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի:

ԱՆԻԼՒՒԻ «Արամ» ենթակոմիտէի Ընդհ. ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին ծանօթ հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ «Ռազմիկ» խումբի ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկ. Պուճիկեանի բնակարանը:

ԿՈՒՍՆՎԻԼԻ «Տաւրոս» խումբի ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկ. Մովսէսեանի բնակարանը:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. «Վարդան» ենթակոմիտէի կողմէ

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2·30ին
Սալ Կալմանի սրահին մէջ, կայարանին դիմացը

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Վ. ԽՉԻՄԱՆՉԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Կը ներկայացուի (ԱՇՈՒՂ ՂԱՐԻՊԷՆ) կատո մը: Հայկական եւ եւրոպական պարեր: Կը նուագէ (Եփրատ) նուագախումբը:

Մուտք 5 ֆրանք, անգործներու 3 ֆրանք :

ՄԷՆԹ ԷՔԼԻՆԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. «Անտօֆ» ենթակոմիտէի կողմէ

12 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Լ'Իւնիոն Ռէպիւպլիքեանի սրահին մէջ: 16 (*բիւ Ժ. Պ. Տաւֆա*):

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ *Ն. ԴԻՒԼՍԻԹՆԴՈՒՆ ԵՒ Ն.*

Գեղարուեստական ընտիր բաժին :

ՎԻՆՆԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Վիէնի կոմիտէին կողմէ

13 Նոյեմբեր կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին:
« Սէրքլը Կաթոլիկի» սրահին մէջ :

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐ **Ա. ԳԱԼՕՍՏԵՏՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Ա. ԳԻՒԼԲԱՆԴԱՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ կը մասնակցին Օր. Ալիս, Տիկին Շ. Քէշիշեան, Օր. Ս. Մաթոսեան, ընկեր Յ. Մաթոսեան եւայլն :

Ծախսերու մասնակցութեան համար 1 ֆրանք:

ՅԱԿՈԲԵԱՆ եւ ՔԼԻՆԵԱՆ ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ 13 Նոյեմբեր, կիրակի օր, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 րիւ Ժան Կուժոն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ հանդուցեալ ՍԱՐ – ԳԻՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ազգականներն, բարեկամները եւ հանդուցեալին յիշատակը յարգողները :

ԻՆ ՄԷՋՈՑ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԻՍԻ – ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Կ. ԽԱԶԻ «ԽՐԻՄԵԱՆ» ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ, ԻՐ ՍՐԱՀԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

Երգ, արտասանութիւն, բանախօսութիւն, եւայլն:

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով : Մուտքը ազատ է

ՓՈՐԹԱՔ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յաւաքիկայ դասախօսութիւնը 10 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 21ին, Միւլհեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Գօսիւէ, Փարիզ կը դասախօսէ Փրոֆ. ՂԱԶԱՆԵԱՆ: Նիւթ՝ «Համքի հիւանդութիւնները»:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Զինադադարի քառամեակի առթիւ, Ֆրանսական բանակի Հայ կամաւորներու Միութեան Նախաճեռնութեամբ, Պատարագի եւ հոգեհանգստեան արարողութիւն պիտի կատարուի յուսալիկայ Կիրակի, 13 Նոյեմբեր , Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, զինուորական եւ քաղաքական իշխանութիւններու ներկայացուցիչներու ներկայութեան:

Հոգեհանգիստէն ետք, Ֆ. Բ. Հ. Կ. Միութեան եւ օսար կամաւորական միութիւններու պատուիրակութիւններու եւ դրօշներու ընկերակցութեամբ ծաղկեպսակ պիտի դնեն Հայ զինուորի արձանին վրայ:

Ջ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Վայանք Մատնաճիւռը ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս, Նոյեմբեր 11ի Զինադադարի տօնին կը մատնակցի: Թափօրին մասնակցիլ փափաքողները ներկայ ըլլան Ուրբաթ առաւօտ ժամը 9ին Հ. Յ. Դ. «Սիամանթօ» ակումբը:

Ցիշատակի եւ յարգանքի ուխտագնացութիւն

Չինադադարի տարեդարձի առթիւ
Կազմակերպուած

Հայ Արիներու Մարսէյլի կազմին կողմէ, 13 Նոյեմբեր կիրակի առաւօտ ժամը 11ին, Արեւելքի ճակատի ինկած զինուորներու «Քօրնիչ»ի յուշարձանին վրայ ծաղկեպսակ պիտի դրուի հայ ժողովուրդի անունով :

Կը հրաւիրենք Ֆրանսական, կովկասեան, կիլիկեան եւ դաշնակից բանակներու մէջ կռուած հայ ռազմիկները, պատերազմին որբացած երիտասարդութիւնը, ազգային միութիւնները եւ հայ հասարակութիւնը :

Ժամադրութիւն ժամը ճիշդ 11ին գտնուիլ յուշարձանին մօտ, առնելով 83 եւ 90 թիւ հանրակառքերը :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԻԱՐԻԶԱՀԱՑ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ **Odéon et St. Michel**

13 Նոյեմբեր, կիրակի *գիշեր ժամը ճիշդ 9ին*

Մի՛ծաղղ, քրքիջի եւ խնդուքի անխեթխեթելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ երգասանների՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Թմբէքճեանի, Սարաֆեանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի :

Կը ներկայացուի

ԿԻՆՍ ԱՆՇԱՊԻՏՈՒԼՈՒՄ Է

Խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար :

Նաեւ փարիզահայ չօֆէօրներու կեանքէն՝

ԵՐԿՈՐԴ ՎԻԹԷՈՎ...

Տոմսերու գիները՝— 15,—.0,— 7.50 ֆրանք:

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամներուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

ՅԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՋԷՆԿԻԼԷՐԻ ՀԱՑՐ. ՍԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԱՆՑ ԲՍԺԻՒ ԿՈՂՄԷ

13 Նոյեմբեր, կիրակի ժամը 3ն մինչեւ կէս գիշեր
Սալ ՊԱԼՏԻի մէջ, 8 Quai d'Alfort·

Երգ, արտասանութիւն եւ հայկական պարեր: Ընտիր ճաշ. Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Մուտք 5 ֆրանք

Հ. Յ. Ս. ԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՀԻՒՐԱՍԱՐՈՑԱ - ՈՒՏԱՄՆԱՍԱՐՈՑԱ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՔՈ ԿԱՊ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20ն
Նշանաւորները ժամադրութեամբ

ՏԱՔԹ. ՔԻՐԹԻԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԼՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովակ կերպասներու. Փոփաքոզները կրնան զրկել իրենց գնած ապրանքները ապնաէվրսւ եւ ոյալ գրի մեքենաներ կը գնենք ու կը ծախենք օսար դրամներու կը ստանձնենք ապրանքներու embal lage եւ ապահովագրութիւն: Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պահեստներու:

Դիմել Armenien Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77

“ ՇԻՐԱԿ ”

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անգուգական անուրճի պատրաստութեան զօրացուցիչ միջոցներ, պատրաստուած գուտ չամիչի ճիւղերէ, Հայ սուրճի եւ ծխախոտի վարպետներու կողմէ:

ՈՒԶԸ ՏԻՒԶ

Գուտ խաղողի բաղցած եւ անթմնաւոր պատրաստուած Հայկական օղին է

ՈՒԶԸ ՏԻՒԶու Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գլխնդրերը չուր կը խմէ եւ եր վնասէ ձեր առողջութեան: խմեցէք միայն ՈՒԶԸ ՏԻՒԶը որուն անուշ կազդուրիչ եւ ախորժաբեր համը կազդարէ ձեզ:

Dalakupeian 8 Rue Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragou 70 80

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damrémont, PARIS (18) **A. DER YACOPIAN**

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՐՆՏԵՍ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HAÏRATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Dameame, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 74
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Թրանսա եւ Գաղութքներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Եգիպտոս եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	311 ֆրանք	170 ֆրանք	

ՕՐԲԵԱԹ 11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ VENDREDI 11 Novembre 1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3884

Խմբագիրը՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՏԱՄՆԸՄԷԿ ՆՈՅԵՄԲԵՐ»

— oo —

«Զինադադա՛ր»: Ճիշդ քսան տարի առաջ, օրհներգութեան մը խորհուրդը ունեցաւ այս բառը: Սուրերը պատեանուեցան, թնդանօթները լռեցին, ու «կրա՛կ»ի անողոք հրամանը դադրեցաւ: Մարդկային ամբողջ պատմութեան ընթացքին, առաջին անգամն էր որ աշխարհ կսկիծն ու հրճուանքը միաժամանակ կը զգար ...

Մահը կանգ առած էր: Բայց, մեռեալները կուտակուա՛ծ էին իրարու վրայ: Ու սարսափը դեռ այնքան համատարած էր որ, մարդկութիւնը կը կարծէր թէ պատերազմը, իր զարհուրանքով, սպաննած էր նաեւ պատերազմի գաղափարը...: Ասիկա հոգեբանական կողմն էր, սակայն: Եւ՝ արդի՛ւնքը պատերազմին:

Կար եւ՛ քաղաքականը որ պատճառ էր եղած փողերու հնչումին: Եւ Զինադադարի օրը եւս կողմերը կը չարունակէին մնալ դէմ դիմաց: Կռուող բանակները այլեւս չկային: Բայց, ստեղծուած էին «պաղթականները» ու «պարտականները»: Ու բոլոր հաշուութիւնները նման՝ այս «հաշուութեան» հիմքերը եւս կազմեցին յաղթականներուն քաղաքական առաջադրութիւնները: Իսկ «խաղաղութիւնը» որ այդ հաշուութիւնէն ծնաւ, իր հետ բերաւ՝ «պարտականները» մօտ՝ սերմերը խոր դժգոհանքի մը:

Պարտադրողի ու հանդուրժողի այս հակադիր վիճակները չրնակուեցան մթնոլորտի մը մէջ, որ օր օրի թանձրացաւ: Դեռ վար նոր պայքարը: Բայց, սկսած էր խմորումը: Այնպէս որ, տարեդարձէ տարեդարձ, ամէն մէկ «Նոյեմբեր 11»ի, մթնոլորտը աւելի ծանրացած էր:

«Ապահովութի՛ւն»,— ի զուր չէր յեղյեղումը այս բացատրութեան, որ տարուէ տարի աւելի փնտռուեցաւ, ու նշանաբան մը դարձաւ: Դարձաւ, նոյնիսկ, խարխոյը ճակատի մը, որ դէմ էր զոյութիւնի խանգարումին:

Իսկ ասիկա վերակոչումն էր, հաշուութեան մէջ, խաղաղութեան պահպանումի պայքարին, ընդդէմ անոնց, որոնք կը փոր-ձէին վտանգել զայն՝ հետզհետէ կազմելով հակադիր ճակատը...

«Զինաթա՛ղ», ահա բնորոշումը այդ նոր թափին:

«Զինադադա՞ր»ը: Երկկուայ օրհներգութեան փոխարէն՝ այլեւս հեգնանք մը կ'արտայայտէր ան: Անբովանդակ յիշատակ մը: Կամ՝ տենչա՛նք մը պատրանաւոր ...

Ցաղորդող դէպքերը ծանօթ են: Ծանօթ են նաեւ այն փլուզումները, որոնք աւերակի վերածեցին «հաշուութեան» չէնքը:

Ցեսանուող սուրերը չատոնց շարժման մէջ էին արդէն: Աբիսինք՝ Զինասատանի վրայ: Աբչաւնք՝ Եթովպիոյ վրայ: Աբչանք՝ սպանիական Մարոքէն սպանիական Մատրիտին վրայ: Ցեօոյ՝ Ռուբ: Սար: Անշուշտ ու «Մեծագոյն Գերմանիա»: Բայց մանաւանդ՝ Չեխոսլովաքիոյ ոչընդդուութիւնը, որ կրնար արհաւիրքի մը պատճառ դառնալ, — երբ այլեւս բանակները սահմաններն էին իջած ու խրամները փորուած ...

Ուրեմն, այլեւս կարելի՞ էր խօսիլ նոյն այդ հաշուութեան մասին:

Կը մնար խաղաղութիւնը: Փրկութի՛ւնը անոր: Որովհետեւ, չքացած էր նաեւ խաղաղութեան ապահովութիւնը ...

Ու Զինադադարէն քսան տարի վերջ, սեպտեմբեր 28ին, մարդկութիւնը, երկրորդ անգամն ըլլալով, երկու հակադիր զգացումներ միաժամանակ կը զգար,— զարհուրանքը պատերազմին, ու տրմուանքը՝ խաղաղութեան փրկումին ...

Այն երկրորդ Զինադադարը մարդկային դիակներու կոյտեր չունեցաւ: Չունեցաւ, նաեւ, սահմաններու վրայ, սեւ խաչերու այն սարսռազդեցիկ ու տարածո՛ւն շարքը, որ «զոհուած զինուորներու գերեզման» կը կոչուի ...

Բայց, ունեցաւ բարոյական ու քաղաքական դիակներ, որոնք նոր զոհերը եղան՝ դեռ նոր խմորուող հաշուութեան իմնդիր:

Այդ դիակները կորուստներ են կողմերէն մէկուն համար: Դուքէ եւ՝ ծանր զոհողութիւններ: Բայց, նաեւ երաշխիք մըն են ընդհանուր խաղաղութեան համար»:

— «Խաղաղութի՛ւն ամենեցուն եւ ի մարդիկ հաճութիւն»:

Այս մաղթանքը երբեք այնքան սրատրոփ եղած չէր, որքան այս նոր խաղաղութեան փրկումին օրը: Մինիսի մէջ Զորսերու ժողով: Ու Լոնտոնի եկեղեցիին մէջ, նոյն ժամուն, Բրիտանական կայսրութեան վարչապետին սիրնոյ բազկատարա՛ծ աղօթքը...

Իրապէ՛ս,— նոր տուն դարձած բանակներուն դեռ լսուող դիփիւններուն մէջ, աշխարհ ի՛նչ հոգեպարար հրճուանքով կը դիտուորէ, այսօր, Զինադադարի 20րդ տարեդարձը...: «Անծանօթ Զինուոր»ի յիշատակարանը երբեք այնքան խորունկ իմաստ ունեցած չէր, ու իր վրայ երբեք այնքան մեծ երկիւղածութեամբ պակ դրուած չէր, որքան այսօր: Ու քանի տարի առաջ ինկողներու Զայնը երբեք այնքան հզօր արձագանգ գտած չէր ողջերուն մէջ, որքան պիտի գտնէ այսօր՝ «մէկ վայրկեանի լռութեան» խորհուրդին մէջ ...

Տատնամեակները կը թաւալին: Անկեաները կը բարձրանան: Պարտէզները կը բաւարարուին: Ու միայն երբեմնի «Փոքրիկ Դաշնակից»ն է որ կը չարունակէ իր ողբերգութիւնը ապրիլ:

Ծամէ՛, ծամէ՛ զայրոյթդ,— ժողովուրդ Հայոց, անզօր կատաղութենէդ սեղմելով բռունցքդ:

Քեզի պատուեցաւ նոյնիսկ մը հող՝ դամբան ունենալու համար քու «Անծանօթ Զինուորիդ»: Թէեւ, քու փոքրութենդ համակառակ ուրիշներու չափ մե՛ծ եղար քու հերոսականներով...

Այսօր, փոխան ծաղկեպսակի, պղտոնց մը խունկ ծխէ քու պղերուդ յիշատակին: Ու անոնց արձագանգող Զայնին խառնէ քու անխախտ Ուխտդ՝ «վայրկեանի մը լռութեան» խորհրդաւոր պահուն:

Ու մի՛ մոռնար երդիչիդ խորունկ փիլիսոփայութիւնը,— «Նախորդ օրեր ձմրան նման կուգան ու կ'երթան ...»:

Մի մոռնար, մանաւանդ, որ թշնամիդ այս օրը կը դիմաւորէ իր ներկային ու ապագային համար մեծ մտահոգութեամբ:

Իսկ թշնամիդ ապագայի մտահոգութիւնը՝ քու ապագայի յոյսդ իսկ է:

Ամուր կաց, ու հաւատքո՛վ նայէ Վաղուան ...

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Միացեալ - Նահանգներու երեքշաբթի օրուան ընտրութեանց արդիւնքին մասին հեռագիրները կուտան հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները:

Ժողովրդավար կուսակցութիւնը կը մնայ տիրապետող, բայց եւ այնպէս հանրապետական կուսակցութիւնը եւս մեծ յաջողութիւն գտաւ, — այսպէս Երեսփ. Ժողովի 432 ամեոններուն վրայ, այս նոր ընտրութեանց մէջ, կը չահի ժողովրդավար կուսակցութիւնը 151 ամեոն, հանրապետական կուսակցութիւնը՝ 50 ամեոն:

Վերակոյսին մէջ՝ ժողովրդավար կուսակցութիւնը կը չահի 14 ամեոն, հանրապետական կուսակցութիւնը՝ 3 ամեոն: Նահանգապետներու ընտրութեանց մէջ՝ առաջինները 8, երկրորդները 5:

Նիւ - Եորքի նահանգին մէջ ժողովրդավար կուսակցութիւնը յաղթանակը տարաւ Լէհմանի ընտրութեամբ՝ ստանալով 2375098 քուէ, մինչ հակառակորդը, որ պարտուեցաւ, ստացած էր 2185536 քուէ: Փէնսիլվանիոյ մէջ յաղթանակը տարին հանրապետական - ները՝ ընտրութեամբ Տէյվըսի: Այս նահանգին մէջ 40 տարի չարունակ յաղթանակը տարած էր հանրապետական թեկնածուն, բայց 1934ին, առաջին անգամ ըլլալով, պարտուեցան հանրապետականները եւ անկէց ի վեր ժողովրդավար կուսակցութիւնն էր որ նահանգապետ կուտար երկրին:

Ի՞նչ կը հետեւի այս ընտրութիւններէն .—

1· Ճիշդ է որ ժողովրդավար կուսակցութիւնը կը մնայ տիրապետող եւ Ռոզվէլթ կը ներկայացնէ երկրին հանրային կարծիքին մեծամասնութիւնը:

2· Այսուհանդերձ ժողովրդավար եւ հանրապետական կուսակցութեանց թեկնածուներուն չահած քուէներու տարբերութիւնը այնքան նուազած է որ այլեւս կը հաստատուի թէ հանրապետական - ները զօրացած են ամէն նախատեսութենէ աւելի:

3· Հանրապետականներու զօրանալը քաղաքական մեծ նշանակութիւն ունի, որովհետեւ այս կուսակցութիւնը դարձեալ դեր պիտի խաղայ երկրին քաղաքական բեմին վրայ, դեր մը զոր կորսնցուցած էր 1932ի ընտրութիւններէն վերջ: Հանրապետականներու այս յաջողութիւնը ծնունդ է երկու ազդակներու, Ա.) Կը վախնան որ Ռոզվէլթ, իր հեղինակութեամբ, կը տիրապետէ առանց հակակշիռի գործելու համար երկրին քաղաքականութեան մէջ, Բ) Իր ընկերային բարեկարգութիւնները հաճելի չթուեցան ունեւոր դասակարգին: Ահա թէ ինչո՛ւ հանրապետականներու թեկնածուին պարտութիւնը աննախընթաց յաղթանակ մը կը համարուի Նիւ - Եորքի մէջ, անոր համար որ Լէհմանի ստացած քուէներէն շատ քիչ տարբերութիւն ունին Տըվիի ստացած քուէները: Աւելցնենք նոյնպէս որ ընտրուածներուն մէջ կան ժողովրդավար կուսակցութեան այն թեկնածուները եւս, որոնք շատ համակիր չեն Ռոզվէլթի:

4· Այս անգամ ընտրութեանց մասնակցողներու թիւը մեծ էր աննախընթաց կոչուելու աստիճան:

Ընտրութիւններէն առաջ Երեսփ. Ժողովին մէջ ժողովրդավար կուսակցութիւնը ունէր 328 ամեոն, հանրապետական կուսակցութիւնը՝ 88, յառաջդիմականները՝ 7, աշխատաւորականները՝ 5, իսկ 6 ամեոն թափուր:

Վերակոյսին մէջ ժողովրդավար կուսակցութիւնը ունէր 76 ամեոն, հանրապետականները՝ 15, աշխատաւորականները՝ 2, յառաջդիմականները 1:

Մէկ տարիէ ի վեր հանրապետականները ունէին 7 նահանգապետ 48ի վրայ:

Պիտիեր դասի տակ.— Բանակը անգրուխ

— oo —

Մոսկուայէն հասած տեղեկութեանց համաձայն, մարշալ Պլիւխէր երեք երեսփ հարցաքննուած է Ֆէյրբոյի հետ, որ փոխանորդն է մարշալ Վորոշիլովի: Ֆէյրբօ, նոյնպէս ձերբակալուած, յայտարարած է թէ Պլիւխէրի հետ դաւադրական ծրագիր մը մշակած են, ընդդէմ Սթալինի, 1935էն սկսեալ, երբ կը փոխանորդէր Պլիւխէրի, Մայր· Արեւելքի մէջ:

Բանակին մէջ որոշ դժգոհութիւն կը նշմարուի, անոր համար որ, հակառակ աւանդութեան, Հոկտեմբերեան յեղափոխութեան տարեդարձի հանդիսութիւններէն վերջ, չհրատարակուեցաւ զինուորական աստիճաններու բարձրացման հրովարտակը: Երկար ատենէ ի վեր բանակին դլխաւոր առաջնորդները պակսած ըլլալով, անհրաժեշտ էր նոր մարշալխաներ նշանակել: Մարշալխան Թուխաչեւսկիի եւ Եկորովի տեղ նոր մարշալխաններ չեկան տակաւին: Պահ մը գրոյց կը չրջէր թէ առաջինին տեղ մարշալխան պիտի նշանակուի Քիեւի հրամանատարը, Թիմոչենքօ:

Զինուորական աստիճաններու բարձրացման հրովարտակին յապաղումը, նոր մարշալխաններ նշանակելու վարանումը կ'ըսուի թէ հետեւանք է այն իրողութեան որ կարմիր բանակին քաղաքական դործակալները, Մէխլիս, կ'աշխատի քննութենէ անցընել բարձրաստիճան սպաներու ըմբռնումները եւ տրամադրութիւնները հանդէպ Սթալինի քաղաքականութեան:

ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թրանսպայի Ազգային հանգանակութեան Չիւսթադարի հանդիսութեանց համար

— oo —

ՅԱՆԿ 7			
Վաչեանց	25	Գէորգ Գէորգեան	7
Հրանտ Բալուեան	15	Սուրէն Ազամեանեան	5
Սեդրակ Տէր Մատթէոսեան	11	Գումար՝	90
Մատթէոս Տէր Մատթէոսեան	5	Նախորդ գումար՝	745
Խաչիկ Տէր Մատթէոսեան	5	Ընդհ· գումար՝	835
Ճակոր Գալֆեան	5	Այս ութերորդ ցանկով փակցինք	
Հրանտ Գալֆեան	5	հանգանակութիւնը եւ հաւաքած	
Սարգիս Աճեմեան	7	գումարը փոխադրեցինք պատկան նախարարութեան:	

ԱԹԱԹԻՒՐՔ ՄԵՌԱՒ

— oo —

Թերթը մամուլի տակ դրուած պահուն, անթելը հաղորդեց թէ Աթաթիւրք մեռաւ, երէկ, հինգշաբթի, ժամը 9·55ին:

Ծնած էր 1878ին:

Պոլսէն հասած հեռագիրները կը հաղորդեն թէ Աթաթիւրքի վիճակը անյոյս է:

Զորեքշաբթի գիշեր հրատարակուած զեկոյց մը ցոյց կուտար զարկերակը 124, շնչառութիւնը 40, ջերմութիւնը 38,8: Կէս գիշերէն վերջ նոր զեկոյց մը կը հաղորդէր թէ հիւանդը հոգեվարքի մէջ է եւ վիճակը անյոյս: Ժամէ ժամ կը չարունակուի բժշկական զեկոյցներու հրատարակութիւնը, ութ բժիշկներու ստորագրութեամբ:

Վարչապետ Ճէյլալ Պայար նոյն գիշերը հասաւ Պոլիս եւ անմիջապէս գնաց Տոլմա Պաղչէի պալատը: Վարչապետին հետ էին կիւրիէն Պոլիս եկաւ Աթաթիւրքի մտերիմը Ֆէթհի Օքեար, Լոնտոնի Թրքական դեսպանը:

Միւս կողմէ Էնկիւրի հրաւիրուեցան բոլոր երեսփոխանները, որոնք կը գտնուէին իրենց ընտրական չրջաններուն մէջ:

Պաղեստինի մէջ անչքան զօհերու ծպտիրը չխուեցաւ

Բրիտանական կառավարութիւնը, երկար քննութիւններէ վերջ, որոշեց մէկ կողմ դնել Պաղեստինը ազգային անջատ զօտիներու բաժնելու ծրագիրը եւ ի մօտոյ հրաւիրել, Լոնտոնի մէջ, խորհրդաժողով մը, որու պիտի մասնակցին Պաղեստինի Արաբներն ու Հրեաները, ինչպէս նաեւ դրացի պետութեանց ներկայացուցիչները:

Կառավարութիւնը իրեն կը վերապահէ իրաւունքը մերժելու կամ արտօնելու համար, որ այդ խորհրդաժողովին մասնակցին արաբական ապստամբութեան պետերը:

Թրանսպայի ընկերվարական կառավարութեան կը դիմեն

Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան Գործադիր Մարմինը, ժողով գումարելով Լէոն Պլումի նախագահութեան տակ, քննեց երկրին արտաքին եւ ներքին քաղաքականութիւնը եւ որոշեց պատուիրակութիւն մը ղրկել վարչապետին մօտ, խնդրելու համար որ Երեսփ. Ժողովը նիստի հրաւիրուի 15 Նոյեմբերին, համաձայն այն յանձնառութեանց որոնք ընդունած էին 4 Հոկտեմբերին:

Միաժամանակ, Գործադիր Մարմինը հրատարակեց զեկոյց մը, ուր կ'ըսէ թէ ընկերվարական կուսակցութիւնը պիտի խնդրէ վարչապետէն, որ, բրիտանական կառավարութեան հետ համախորհուրդ, որոշում տրուի անմիջապէս եւ կանչելու Սպանիոյ մէջ կռուող օտար բոլոր կամաւորները, խնամ հակակշիռի մը տակ, ճիշդ ինչպէս ըրաւ Սպանիոյ հանրապետական կառավարութիւնը:

Միւս կողմէ որոշուած է խնդրել բոլոր ձախակողմեան հոսանքներէն, որ միանան ընկերվարական կուսակցութեան առաջարկին՝ յարգել տալու համար, յանուն մարդկային աւանդութիւններու, Սպանիոյ բնակչութեան անդեղծով պարենաւորման պայմանը:

Ընկերվարական կուսակցութեան պատուիրակութեան պաշտօն տրուած է նոյնպէս տեսակցիլ ներքին նախարարին հետ օտարականներու կացութեան մասին:

Գալ երեքշաբթի, ընկերվարական կուսակցութիւնը պիտի քննէ նաեւ դաղթային հարցերը, որոնք հաւանաբար պիտի չսչափուին յառաջիկայ միջազգային բանակցութեանց ընթացքին:

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՅԱՌԱՋԻ յաջորդ թիւը լոյս կը տեսնէ կիրակի, Զինադադարի տօնին պատճառով:

ԶԻՆԱԴԱԴԱՐԻ հանդիսութիւնները կը սկսին այս առաւօտ ըստ աւանդութեան: Երկկ Փարիզ հասան Ֆրանսական դաղթավայրերու, ինչպէս նաեւ Ամերիկայի Անծանօթ Զինուորի դամբաններուն բոցով վառած ջահերը:

ՓԱՐԻԶԻ զերմանական դեսպանատան Գ. քարտուղարը Ֆոն Ռաթ, որ տարճանակով վիրաւորուած էր հրեայ երիտասարդի մը կողմէ, մեռաւ չորեքշբ· գիշեր: Գերմանիոյ մէջ այս առթիւ ծայր տուաւ հակահրէական նոր չարժում մը,— Հէսի մէջ այրեցին սինակոկ մը:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդա Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ · Գիրք · Բ·տպագր · Ա. ՀԱՅԿԱԶՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

— Դուն Մահի՞ն եղար, հա՛, Հայր Դանիել... — ըսաւ ան ինծի, երբ ես ալ ներս մտայ իր խուցը, եւ սեւ խորհրդաւոր երանգներով ներկուած պատկերներ մը ինծի ցոյց տուին, որոնց վրայ ես ակնարկ մը ձգեցի, մինչ ան կը շարունակէր խօսիլ ինծի հետ։

— Մահ մը ինծի համար ալ կը պատրաստէ, ինչպէս որ ամէն մարդու համար, որ ծնած է այս աշխարհին վրայ։ Ես ալ պիտի մեռնիմ, ինչպէս որ մեռան իմ հայրս, մայրս, քոյրերս, եղբայրներս, ամէն ազգականներս, որոնք ինծմէ առաջ գացին։ Ես ալ պիտի մեռնիմ, ինչպէս որ մեռան իմ ամէն ընկեր

ԽՈՍՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ ՉՈՐՐՈՐԴ

Մեր հարեւանները ամէն տեսակ ջանք կ՚ընէին, որ ինծի հետ բարեկամանան, ինծի հետ խօսին, ինծի հետ ծանօթանան։ Ես ալ, որ ամէն բանէ առաջ կ՚ուզէի գիտնալ, թէ ինչպէս կրնամ ես ալ ազատիլ անոնց ձեռքէն, ամէն ինչ կ՚ընէի, որ անոնք ինծի հետ չխօսին։ Ես ալ կ՚ուզէի անոնց հետ խօսիլ, բայց ոչ ինչպէս անոնք կ՚ուզէին։

Ես կ՚ուզէի անոնց հետ խօսիլ, որպէսզի անոնք ինծի հետ չխօսին։ Ես կ՚ուզէի անոնց հետ խօսիլ, որպէսզի անոնք ինծի հետ չխօսին։

ՀԱՅ մը, Էմոն Սահակեան, աւազով լեցուց ու պնդացուց երկար գուլպայ մը, Թոպի (թոխմախ) ձեւ տուաւ եւ այդ զէնքով յարձակեցաւ, Լիոնի մէջ, վաճառական Փըթիի վրայ: Քանի մը հարուած իջեցնելէ վերջ, երբ տեսաւ որ պատուեցաւ գուլպան եւ աւազը թափեցաւ, այս անգամ վայր մը առաւ եւ չարունակեց ծեծը, մինչեւ որ վաճառականը 30 ֆրանք տուաւ: Դրամը առնելէ վերջ երբ կը փախչէր, վաճառականը օգնութիւն պոռաց եւ անցորդները բռնեցին ու ոստիկանութեան յանձնեցին հայ երիտասարդը, որ յայտարարեց թէ զինուոր կանչուած ըլլալով՝ դրամ չունէր, ուզեց քիչ մը դրամ ճարել (էֆլէրէօր տը Նիս):

ԾՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութեան էմոտական ծրագիրը պատրաստ է արդէն եւ վաղը կը հրապարակուի պաշտօնապէս, ուր կը բարկի կը հրատարակուի պաշտօնաթերթին մէջ: Ըստ այդ ծրագրին, որ, կ'ըսեն թէ չատ ճկուն է, յարգուած են Դրամագլուխի եւ Աչխատանքի ճակատներուն ցանկութիւնները, առանց պատճառ դառնալու նոր ընդդիմութեանց:

Աբգար Աչատուրեան եւ զաւակները՝ Ալիք, Վահան, Հրանտ եւ Արաքսի, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Թոմասեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Աչատուր Մարգարեան եւ զաւակունք (Փարիզ), Տէր եւ Տիկին Յակոբ Յարութիւնեան եւ զաւակունք (Ճունաստան), սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի կնոջ, մօր, մեծ մօր, զոքանչին, կնքամօր եւ աղգականին՝

ՏԻԿԻՆ ԲԵՐՈՒՋ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

դառնադէտ մահը որ տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 5ին, գիշերուան ժամը 10ին իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 7ին եւ մարմինը ամփոփուեցաւ Ռընաժի գերեզմանատունը:

Ռընաժ, 8 Նոյեմբեր, 1938

Յիշատակի եւ յարգանքի ոխտագնացութիւն

Զինադադարի տարեդարձի առթիւ
կազմակերպուած

Հայ Աբիներու Մարսէյլի կազմին կողմէ, 13 Նոյեմբեր կիրակի առաւօտ ժամը 11ին, Աբեւելքի ճակատի ինկած զինուորներու «Քօրնիչ»ի յուշարձանին վրայ ծաղկեպսակ պիտի դրուի հայ ժողովուրդի անունով:

Կը հրաւիրենք Ֆրանսական, կովկասեան, կիլիկեան եւ զաչնակից բանակներու մէջ կռուած հայ ռազմիկները, պատերազմէն որբացած երիտասարդութիւնը, ազգային միութիւնները եւ հայ հասարակութիւնը:

Ժամադրութիւն ժամը ճիշդ 11ին գտնուիլ յուշարձանին մօտ, առնելով 83 եւ 90 թիւ հանրակառքերը:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԻԱՐԻԶԱՀԱՑ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ Odéon et St. Michel

13 Նոյեմբեր, կիրակի *գիշեր ժամը ճիշդ 9ին*

Միծաղի, քրքիջի եւ խնդուքի անսեթեթարինելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ երաժիշտներու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքճէրեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրեանի, Սարաֆեանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի:

կը ներկայացուի

ԿԻՆՈ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼՈՒԹԻՒՆ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար:

Նաեւ փարիզահայ չօֆէօրներու կեանքէն՝

ԵՐԲՈՐԴ ՎԻԹԷՈՎ...

Տոմսերու գիները՝ 15,—10,— 7.50 *ֆրանք:*

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամներուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱԼՈՒԻ Հայր. Միութեան Ընդհ. անդամական ժողովը 13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Մալըն Մաթեսի սրահին մէջ: Պատճառ Մասնաճիւղի բոլոր անդամներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի տիկին Մարի Նիպիոսեան եւ Տիկին Մամաս, Տէր եւ Տիկին Գասպար Սարոյեան, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Հիւսեան, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Օհաննէսեան չնորհակալութիւն կը յայտնեն Լասխոթայի Հ. Ց. Դ. «Յուժակ» խումբին եւ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին ողբացեալ
ՀՐԱՆԴ ՆԻՊԻՈՍԵԱՆԻ
Դառնադէտ մահուան առթիւ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՓԱՐՈՒՆԱԿ ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ 13 Նոյեմբեր, կիրակի օր, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 րիւ ժան կուժոն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ հանգուցեալ ՍԱՐ-ԳԻՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հանգուցեալին յիշատակը յարգողները:

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն

Կը հայթայթեմ ամէն երկրի դրօշմակնիք, հին եւ նոր, լաւագոյն պայմաններով:

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկրի դրօշմակնիք եւ հաւաքածոներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան:

100 ֆր. գնումի համար Հայաստանի հանրապետութեան առաջին դրօշմակնիքը ձրի կուտամ:

H. ANTONIAN
Librairie H. Samuel
51, Rue Mr. le Prince, Paris

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԻՍԻ - ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «Զաւարեան» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր խումբի ընկերները 11 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, «Ուրմեան սրահը: Օրակարգ՝ Զեկոյց կոմիտէի եւ ընտրութիւն:

ԱՆԻԷՌԻ «Արամ» ենթակոմիտէի Ընդհ. ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին ծանօթ հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ «Ռազմիկ» խումբի ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկ. Պուճիկեանի բնակարանը:

ԿՈՒՍԷՆՎԻԼի «Տաւրոս» խումբի ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկ. Մովսէսեանի բնակարանը:

Գաւառ

ՏԷՍԻՆի կոմիտէի Ընդհ. ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3 ½ին սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՍԷՆ ԼՈՒԻ «Ակնունի» ենթակոմիտէի Ընդհ. ժողովը 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, օրակարգ՝ զեկուցում ներկայացուցչական ժողովի:

ԿՐԸՆՈՑԼի «Եօթնեղբայրեան» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 11 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 7ին, ծանօթ հաւաքատեղին:

ՎԻՆԻի կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին «Սէրքլը Կաթոլիկ»ի սրահին մէջ: կարեւոր օրակարգ: Զեկոյց պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի:

Հ. Ց. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

«Ակնունի» ենթակոմիտէի ժողովը այսօր ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8ին, սովորական տեղը:

«Զաւարեան» ենթակոմիտէի ժողովը՝ այսօր ուրբաթ երեկոյ, «Վարանդեան» սրահին մէջ, ժամը 8ին:

«Ընկեր Կարօ» ենթակոմիտէի ժողովը այսօր ուրբաթ երեկոյ, սովորական տեղը:

«Վռամեան» ենթակոմիտէի ժողովը՝ վաղը չարաթ երեկոյ, ժամը 8ին, սովորական տեղը:

«Նիկօլ - Դուման» խումբի ժողովը, կիրակի (13 նոյ.) կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Դաչնակցութեան Տան մէջ:

«Հայաստան» ենթակոմիտէի ժողովը, վաղը չարաթ երեկոյ, ժամը 8ին:

Սոյն բոլոր ժողովներուն ներկայ պիտի գտնուին կոմիտէի ներկայացուցիչները եւ պիտի դրուին կարեւոր զեկոյցներ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՑՈՒՆՕՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. «Վարդան» ենթակոմիտէի կողմէ

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2·30ին
Սալ Կալմանի սրահին մէջ, կայարանին դիմացը

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Կը ներկայացուի (ԱՇՈՒՂ ՂԱԲՐԻՊԻՆ) կատր մը: Հայկական եւ եւրոպական պարեր: Կը նուագէ (Եփրատ) նուագախումբը:

Մուտք 5 ֆրանք, անգործներու 3 ֆրանք:

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆի ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. «Անտոֆ» ենթակոմիտէի կողմէ

12 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, լ'Իւնիոն Ռէպիւպլիքէաներու սրահին մէջ: 16 (րիւ ժ. Պ. Տաւիա):

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Ց. ԳԻՒԼՄԱՆԴԱՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական ընտիր բաժին:

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Վիէնի կոմիտէին կողմէ

13 Նոյեմբեր կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին:
«Սէրքլը Կաթոլիկի» սրահին մէջ:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐ **Ա. ԳԱԼՓԱԿՃԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Ց. ԳԻՒԼՄԱՆԴԱՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ կը մասնակցին Օր. Ալիս, Տիկին Շ. Քէշիշեան, Օր. Ս. Մաթոսեան, ընկեր Յ. Մաթոսեան եւայլն:

Ծախսերու մասնակցութեան համար 1 ֆրանք:

ԽՆԴՈՑՔ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԻՍԻ - ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Կ. ԽԱՉԻ «ԽՐԻՄԵԱՆ» ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ, ԻՐ ՍՐԱՀԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ

ԿԸ ԽՕՍԻ ՕՐ. **ՓԼՕՐԱ ԱՆԴՈՒՀԻՏ**

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

երգ, արտասանութիւն, բանախօսութիւն, եւայլն:

Ճոխ պուֆէ ժողովրդական գիներով: Մուտքը ազատ է

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՅԱԿՈԲԵԱՆ եւ ՓԼՕՐԵԱՆ ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ 13 Նոյեմբեր, կիրակի օր, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 րիւ ժան կուժոն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ հանգուցեալ ՍԱՐԳԻՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հանգուցեալին յիշատակը յարգողները:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏԱՒՈՒ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծանր գործերու փոխոխութեան, ջերմ կը տրուի ամէն երկրի հաստատ: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ՀԱՅ ԳԱՅԻՄԱՒՈՐՆԵՐ,

ՏՈՔԹ. ՔԻԹԻՒՓԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, մրզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ ելեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աշխատասիրի նուագի չրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էէմանչիստ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՅԿի կողմէ:

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածանօթ կովկասեան *չաչլիկով:*

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris (9), Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

Fourrure des St. Bernard

ՀԱՅՑՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕՅԵԱՆ

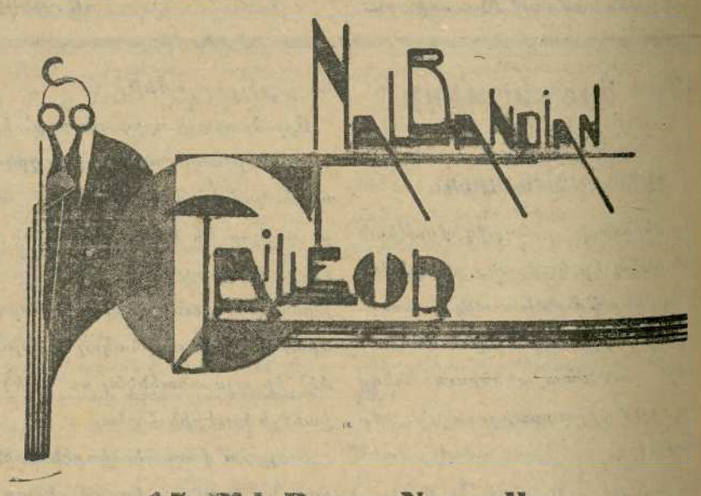
Մինակ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տոկուն ապրանքներ՝ զեղչեալ գիներով: Իրենար արժանիքներ, իրական մօրթեր, ֆիթոռաններ, սկունսներ, օձիկներ, գաբար, վերարկուներ եւայլն:

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ զանազան տեսակ մուշտակներէ, վերջին նորաձեւութիւններով:

Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաժը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր:

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle . Tél.: Gut 89-70

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՕԱՓԸ ՏԻՒՔ

Ջուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է ՕՂԱՓ ՏԻՒՔ: Ջգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խմէք եւ կը վնասէ ձեր առողջութեան: Խմեցէք միայն ՕՂԱՓ ՏԻՒՔ որուն անպարտաս, կազդուրիչ եւ այրած ժարեր ըլլալը հաստատուած է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89:

PHÉNIX

cognac distillé

Agent General M. Albert Bachi . 19 rue Turbigo . PARIS 2e . Tel. Cent. 83-17.

ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

AGENCES: ԳՈՐԾ ԿԱԼՆԵՐ

LYON: ԼԻՈՆ — *M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon.*
Téléph. Lalande 64-10.

MARSEILLE, ՄԱՐՍԷՅԼ — *M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères à Marseille.*

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Եգիպտոս եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	285 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ DIMANCHE 13 Novembre 1938

34 ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3885

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՐՋԱԳԱՆԳ ԸԼԼԱԼԷ ԱՒԱՋ

— oo —

Մոչոր թիւրիմացութիւն մը ստեղծուած է մեր իրականութեան մէջ։ Այն թանձրացած մտայնութիւնը կայ թէ Դաշնակցութիւնը... « հակառակ է Բարեգործականին »։

Այս վերապրումը արդիւնք է երկու իրողութեանց։

Առաջին,— որովհետեւ՝ միայն Դաշնակցական մամուլն էր որ, ցարդ, արտայայտուած էր այդ Միութեան թերութիւններու մասին։ Պատահած է, բնականաբար, որ երբեմն խիստ եղած է մեր լեզուն։ Ասիկա, սակայն, արդիւնքն էեղած, իր կարգին, ուրիշ իրողութեան մը, — Հ. Բ. Միութիւնը, տարիներ շարունակ, մեր հանրային կեանքին մէջ կռմռմ է եղած՝ դուրս ելլելով իր բարեգործական շրջագիծէն։ Զենք ուզեր, անշուշտ, թէ ամէն մտածողն ընկ իր այդ չեզոքութին։ Ինք, մենք ոչ նուազ հանրութիւնը կարիք չունինք այդ մանրամասնութեանց,— ա՛յնքան բացայայտ եղած է, մանաւորապէս «Երեւանեան մթնոլորտ»ի օրերուն, նաեւ Բարեգործականի դերը՝ հակադաշնակցական պայքարին մէջ։ Աւելի անկեղծ ըլլալու համար, աւելցնենք որ այս պարագան մենք կը բացատրենք նաեւ այդ օրերու «ուրոյ մթնոլորտ»ով։ Ու կ'անտեսենք։ Մանաւանդ որ, ինչպէս ըսինք, անցողակի յիշեցինք այս կէտը, ընորոշելու համար, պարզապէս, Դաշնակցական մամուլին լծուի «խաւութեան» գլխաւոր չարժառիթներէն մին։

Երկրորդ,— Բարեգործականը օգտուած է առիթէն, եւ, մեր՝ միակ fննադատողի պարագան ջնացած էցոյց տալ, իր ու իրեն ջակից միջոցներով, որպէս «թշնամական արտայայտութիւն»։

Ու կազմուած է, այսպէս, այն անճիշդ մտայնութիւնը թէ մենք հակառակ ենք Բարեգործականի գոյութեան։

Կայ եւ երրորդ պատճառ մը, որու մասին քիչ կամ դրեթէ բնաւ չի խօսուիր։ Բայց, իր գերակշիռ դերը ունի այս սխալ մեկնութեան մէջ։

Ասիկա՝ fննադատութեան մասին հայ իրականութեան մէջ գոյութիւն ունեցող ոչ միայն թերի, այլեւ սխալ ըմբռնումն է։

Այս բառը՝ քննադատութիւն՝ հայերէնի մէջ ունի ինքնատրաժեշտութիւնը կը վերցնէ,— քննել եւ դատել։

Այսուհանդերձ, մեր մէջ քննադատութիւնը միայն բացասական իմաստ մը ունի։ Այս այսպէս էոչ միայն մեր հանրային, այլեւ գրական կեանքին մէջ։

Միւս կողմէ, մեր մէջ կը բացակայի հանդուրժողութիւնը՝ քննադատութեան հանդէպ։

Դեռ չունինք այն յստակ ըմբռնումը թէ որ եւ է գործ, երկ, ձեռնարկ կամ աշխատանք որ հանրային — ընդհանրական է, «անձեռնմխելիութեան» իրաւունքը չի կրնար ունենալ։ Այս յստակ ըմբռնումին պակասն է, բնականաբար, որ ծնունդ կուտայ, ենթակային մօտ — անձ ըլլայ թէ միութիւն — տրամադրութիւն մը, որ գրեթէ միշտ դժգոհանիք է կամ անհանդուրժողութիւն։

Ահա պատճառները, որոնք տեղի են տուած, որ սխալ մեկնուի, ու մանաւանդ սխալ բացատրուի, հանրութեան մէջ, Դաշնակցութեան արդար ու տեղին քննադատութիւնները՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան գործելակերպի մասին,— եւ ոչ թէ նպատակի։

Ամբողջացնելու համար մեր այս բնորոշումը, ստիպուած ենք մանրամասնել նաեւ ուրիշ կէտ մը։

Բարեգործականի ղեկավարութիւնը ինքնաչնորհ գիրք մը ունի,— ինքզինքը դրած է հանրութենէն, այս վերջինին օրհան — ներէն, կազմակերպութիւններէն, նոյնիսկ տեսողութենէն ու ձայնին հասողութենէն վեր։

Այս հոգեբանութիւնը կը բխի, ապահովաբար, իր վարչական — կանոնագրական հիմքերէն։ Իրաւական նկատումներով եղած իրաւասութեանց սահմանափակումը նոյնիսկ իր անդամներէն մեծ մասին, ու՝ նոյն պատճառներով՝ տրուած լայն իրաւասութիւնը՝ իր անդամներէն մէկ փոքրաթիւ մասին, այս վերջիններուն — ու — ներ՝ ղեկավարութեան — մօտ ստեղծած է «զոր ինչ դրեցի՝ դրեցի»ի հոգեբանութիւն մը։

Միութեան ամբողջ կեանքին մէջ, ուրեմն, որ գործութիւն ունեցած է այս հոգեբանութիւնը։ «Լ'էթա սէ մուա»— միշտ այս տարա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ս. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԵԱՆ · Խմբագիր · Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆ

— «Հայկական Սովետահայաստան» ասելով մենք նկատի ունենք ոչ միայն Սովետական Հայաստանը, այլև Խորհրդային Միության այն բոլոր շրջանները, որտեղ ապրում են հայեր, որտեղ հայերը կազմում են բնակչության մեծ մասը, որտեղ հայերը ունեն իրենց ազգային մշակույթի օջախները, իրենց ազգային դպրոցները, իրենց ազգային կուլտուրական հաստատությունները, իրենց ազգային մամուլը, իրենց ազգային թատրոնները, իրենց ազգային գրականությունը, իրենց ազգային արվեստը, իրենց ազգային գրողները, արվեստագետները, գիտնականները, մասնագետները, ինժեներները, տեխնիկները, գյուղատնտեսները, բանվորները, կոլտնտեսականները, մտավորականները, — ասում է ընկ. Ստալինը իր ելույթում։

Ահա թե ինչ է նշանակում Հայկական Սովետահայաստան։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն տնտեսությունը, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն կուլտուրան, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն գրականությունը, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն արվեստը, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն մամուլը, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն թատրոնները, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն գրողները, արվեստագետները, գիտնականները, մասնագետները, ինժեներները, տեխնիկները, գյուղատնտեսները, բանվորները, կոլտնտեսականները, մտավորականները։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային դեմքը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ձևերը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ոճը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնուրույնությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնիշխանությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային անկախությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ազատությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային իրավունքները։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային պարտականությունները։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային պատասխանատվությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային պատիվը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային արժանապատվությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային հպարտությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնագիտակցությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաճանաչումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնավերլուծությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաքննադատությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնակատարելագործումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնազարգացումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղին։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքները։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովման միջոցները։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովման միջոցների ամրապնդումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովման միջոցների ամրապնդման անհրաժեշտությունը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովման միջոցների ամրապնդման անհրաժեշտության գիտակցումը։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովման միջոցների ամրապնդման անհրաժեշտության գիտակցման մասին։

Ընկ. Ստալինը ասում է, որ Հայկական Սովետահայաստանը ունի իր ուրույն ազգային ինքնաբուխ զարգացման ուղու ընտրության իրավունքի իրականացման հնարավորության երաշխիքների ապահովման միջոցների ամրապնդման անհրաժեշտության գիտակցման մասին ասելով նկատի ունի այն

ՀԵՆՑ ԺՈԼԵՍ ԱՆԱԳՐՈ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

— ՈՐՈՇ ՀԱՐՑԵՐ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ —

Ի՞նչ է ձեր անունը։

Ես Ժոզեֆ Ռոբեր եմ։

Ո՞ւր եք ապրում։

Ես ապրում եմ Ռուան քաղաքում, Սեն-Ժան փողոցի վրա, թիվ 17 տանը։

Ի՞նչ է ձեր մասնագիտությունը։

Ես ներկարար եմ։

Ի՞նչ է ձեր ազգանունը։

Ես Ֆրանսիայի քաղաքացի եմ։

Ի՞նչ է ձեր կրոնը։

Ես կաթոլիկ եմ։

Ի՞նչ է ձեր ամուսնական դրությունը։

Ես ամուսնացած եմ։

Ի՞նչ է ձեր կնոջ անունը։

Նրա անունը Ժանետ է։

Ի՞նչ է նրա ազգանունը։

Նրա ազգանունը Ռոբեր է։

Ի՞նչ է նրա կրոնը։

Նա կաթոլիկ է։

Ի՞նչ է նրա ամուսնական դրությունը։

Նա ամուսնացած է։

Ի՞նչ է նրա մասնագիտությունը։

Նա ներկարար է։

Ի՞նչ է նրա ազգանունը ամուսնանալուց առաջ։

Նրա ազգանունը Ռոբեր էր։

Ի՞նչ է նրա ծննդյան թիվը։

Նա ծնվել է 1928 թվին։

Ի՞նչ է նրա ծննդյան վայրը։

Նա ծնվել է Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա ծննդյան ամսաթիվը։

Նա ծնվել է հունվարի 3-ին։

Ի՞նչ է նրա հոր անունը։

Նրա հոր անունը Ժան է։

Ի՞նչ է նրա հոր ազգանունը։

Նրա հոր ազգանունը Ռոբեր է։

Ի՞նչ է նրա հոր կրոնը։

Նրա հայրը կաթոլիկ է։

Ի՞նչ է նրա հոր ամուսնական դրությունը։

Նրա հայրը ամուսնացած է։

Ի՞նչ է նրա հոր մասնագիտությունը։

Նրա հայրը ներկարար է։

Ի՞նչ է նրա հոր ծննդյան թիվը։

Նրա հայրը ծնվել է 1900 թվին։

Ի՞նչ է նրա հոր ծննդյան վայրը։

Նրա հայրը ծնվել է Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա հոր ծննդյան ամսաթիվը։

Նրա հայրը ծնվել է մարտի 19-ին։

Ի՞նչ է նրա մոր անունը։

Նրա մոր անունը Ժանետ է։

Ի՞նչ է նրա մոր ազգանունը։

Նրա մոր ազգանունը Ռոբեր է։

Ի՞նչ է նրա մոր կրոնը։

Նրա մայրը կաթոլիկ է։

Ի՞նչ է նրա մոր ամուսնական դրությունը։

Նրա մայրը ամուսնացած է։

Ի՞նչ է նրա մոր մասնագիտությունը։

Նրա մայրը ներկարար է։

Ի՞նչ է նրա մոր ծննդյան թիվը։

Նրա մայրը ծնվել է 1900 թվին։

Ի՞նչ է նրա մոր ծննդյան վայրը։

Նրա մայրը ծնվել է Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա մոր ծննդյան ամսաթիվը։

Նրա մայրը ծնվել է մայիսի 4-ին։

Ի՞նչ է նրա ամուսնության թիվը։

Նրանք ամուսնացել են 1928 թվին։

Ի՞նչ է նրա ամուսնության վայրը։

Նրանք ամուսնացել են Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա ամուսնության ամսաթիվը։

Նրանք ամուսնացել են հունիսի 6-ին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մասնագիտությունը։

Նրա կինը ներկարար է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ ազգանունը ամուսնանալուց առաջ։

Նրա կնոջ ազգանունը Ռոբեր էր։

Ի՞նչ է նրա կնոջ ծննդյան թիվը։

Նրա կինը ծնվել է 1928 թվին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ ծննդյան վայրը։

Նրա կինը ծնվել է Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա կնոջ ծննդյան ամսաթիվը։

Նրա կինը ծնվել է հունվարի 12-ին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր անունը։

Նրա կնոջ հոր անունը Ժան է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր ազգանունը։

Նրա կնոջ հոր ազգանունը Ռոբեր է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր կրոնը։

Նրա կնոջ հայրը կաթոլիկ է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր ամուսնական դրությունը։

Նրա կնոջ հայրը ամուսնացած է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր մասնագիտությունը։

Նրա կնոջ հայրը ներկարար է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր ծննդյան թիվը։

Նրա կնոջ հայրը ծնվել է 1900 թվին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր ծննդյան վայրը։

Նրա կնոջ հայրը ծնվել է Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա կնոջ հոր ծննդյան ամսաթիվը։

Նրա կնոջ հայրը ծնվել է մարտի 19-ին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր անունը։

Նրա կնոջ մոր անունը Ժանետ է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր ազգանունը։

Նրա կնոջ մոր ազգանունը Ռոբեր է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր կրոնը։

Նրա կնոջ մայրը կաթոլիկ է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր ամուսնական դրությունը։

Նրա կնոջ մայրը ամուսնացած է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր մասնագիտությունը։

Նրա կնոջ մայրը ներկարար է։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր ծննդյան թիվը։

Նրա կնոջ մայրը ծնվել է 1900 թվին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր ծննդյան վայրը։

Նրա կնոջ մայրը ծնվել է Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա կնոջ մոր ծննդյան ամսաթիվը։

Նրա կնոջ մայրը ծնվել է մայիսի 4-ին։

Ի՞նչ է նրա ամուսնության թիվը։

Նրանք ամուսնացել են 1928 թվին, հունիսի 6-ին։

Ի՞նչ է նրա ամուսնության վայրը։

Նրանք ամուսնացել են Ռուան քաղաքում։

Ի՞նչ է նրա ամուսնության ամսաթիվը։

Նրանք ամուսնացել են հունիսի 6-ին։

Ի՞նչ է նրա կնոջ ազգանունը ամուսնանալուց հետո։

Նրա կինը ամուսնանալուց հետո ստացել է Ռոբեր ազգանունը

մեց դահլիճը նախորդ գործավարներէն, դուրս ձգելով մի - այն ներքին եւ արտաքին գործավարները, Շիւքրիւ Քայա եւ Րիւշտիւ Արաս: Արտաքին գործավար նշանակուած է Սարաճօղ - լու, որ նախորդ դահլիճին մէջ կը գրաւէր դատական գործավա - րութիւնը:

«Մաթէն»ի թղթակիցը Լոնտոնէն կը գրէ թէ Ըմմէթ Ինէօնիւ վերջերս չուքի մէջ նետուած էր անոր համար որ կը հակառակէր Աթաթիւրքի ռուսասիրական (?) քաղաքականութեան, եւ կը չա - տագովէր գործակցութիւն մը Պելշինի հետ: Հիմա, իբրեւ նախա - գահ թրքական հանրապետութեան, կ'աւելցնէ նոյն թղթակիցը, Ըմմէթ Ինէօնիւ պիտի աշխատի բարեկամութիւն հաստատել Գեր - մանիոյ եւ Իտալիոյ հետ, բոլորովին հեռանալով Ռուսաստանէն:

ԸՄՄԷԹԻ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Նախագահ ընտրուելէ վերջ, Ազգ. Մեծ Ժողովին առջեւ ճառ մը խօսելով՝ Ըմմէթ Ինէօնիւ ըսաւ թէ Թուրքիա կը փափաքի ապ - րիլ խաղաղութեան մէջ եւ չարաւնակել իր յառաջդիմական ձեռ - նարկները, զէնքի ուժով պիտի պատասխանէ ամէն յարձակումի որ կը ձգտի միջամտել երկրին անկախութեան:

ԷՆԿԻՒՐԻ ՊԻՏԻ ԿՈՉՈՒԻ ԱԹԱԹԻՒՐՔ

Ազգ. Մեծ Ժողովը միաձայնութեամբ որոշեց, յաւերժացնե - լու համար Քէմալ Աթաթիւրքի անունը, մայրաքաղաքը (Էնկիւ - րի) կոչել Աթաթիւրք:

Հրեաներուն կացութիւնը Գերմանիոյ մէջ

Ինչպէս գրեցինք, Փարիզի գերմանական դեսպանատան քար - տուղարին մահը, իբրեւ հետեւանք Հրեայի մը կատարած մահա - փորձին, պատճառ դարձաւ որ հակահրէական շարժումը սարսա - փելի համեմատութիւններ առնէ բովանդակ Գերմանիոյ մէջ: Բազ - մաթիւ սինակոգներ կրակի եւ վանդառատուներ աւարի տրուեցան: Մի ինիխի մէջ նացիները 48 ժամ միջոց տուին Հրեաներուն, հեռա - նալու համար քաղաքէն: Թէեւ այս որոշումը ոստիկանութեան կողմէ տրուած չէր, բայց եւ այնպէս շատեր լքեցին իրենց տու - ները եւ հեռացան: Պերլինի մէջ առաջին հալածանքներէն վերջ, երբ քիչ մը հանդարտութիւն տիրեց, տեսնուեցաւ որ հրէական վանդառատուներու վրայ, մեծ մասամբ դուռները եւ ապակեփեղ - կերը ջարդուած, ազդեր տպուած էին.— «Վարձու է» կամ «Արիա - կան մը ծախու առած է»:

Տոքթ. Կէօպէլս յայտարարութեամբ մը, քիչ մը ուշ, կարգի հրաւիրեց ժողովուրդը եւ հալածանքն ու բարբարոսութիւնը վերջ գտան: Այսուհանդերձ բազմաթիւ Հրեաներ այլեւս անկարելի կը գտնեն մնալ Գերմանիոյ մէջ ու կը հեռանան երկրէն: Կառավարու - թիւնը հրամայած է դրամատուներուն 30 մարքէն աւելի չտալ մեկ - նող Հրեաներուն: Միւս կողմէ կը մշակէ օրէնքներ, յատկապէս Հրեաներուն համար, — այսպէս կ'ըսուի թէ ամէն քաղաքի մէջ պիտի հիմնուին «կէթօ»ներ (հրէական թաղ, ուրկէ դուրս ելլել արգիլուած է), անոնց պարէնն անգամ պիտի տրուի չափով, ա - նոնց պիտի արգիլուի կալուածատէր ըլլալ, եւայլն:

— oo —

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԵՐԸ այսուհետեւ բաց պիտի մնան չաբաթ օրերն ալ մինչեւ կէսօր:

ՅԱՌԱՋԻ հանգանակած գումարը, Ջինաղադարի հանդիսու - թեանց համար, հինգշաբթի կը հասնէր 835ի,— վեր - ջին պահուն 10 ֆրանք ղրկած էր նաեւ Լորիս Բաբանեան, եւ 845 ֆրանք, հինգշաբթի, ցանկով միասին փոխադրուեցաւ պատկան նախարարութեան: Անկէ վերջ ստացուած գումարները պիտի վե - րադարձնենք:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐՁՈՒՆ ներկայացուցիչները Փարիզի առեւ - տրական Սենեակին դիմելով՝ բողոքեցին որ օտարականները, ա - ռանց իրաւունք ունենալու, հրշեջ ներկայացուցիչ դարձած են եւ գաղանօրէն միջնորդ - առեւտրականի դեր կը կատարեն արտա - դրող եւ սպառող հասարակութեանց միջեւ: Խնդրագրեցաւ պաշ - պանել ֆրանսացի առեւտրական հրշեջ ներկայացուցիչներու շա - հերը:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ցնցումներ զգալի եղան Լոնտոնի չարժագրա - կան կայանին մէջ,— կայանին անօրէնը կ'ըսէ թէ երկրաշարժին կեդրոնը կը գտնուի Պիրմանիոյ մէջ, ուր ցնցումները անախորժաց ատիճանի հասած են:

ԱՐԱԲՆԵՐԸ կը սպառնան ընդհանուր ապստամբութիւն յայ - տարարել եւ կը մերժեն թիզ մը հող տալ որ եւ է կառավարու - թեան, իբրեւ պատասխան բրիտանական վերջին ծրագրին:

ՄԱՐԱՋԱՒՈՏ ՊԼԻԻԽԻՐ կը գտնուի Լուպիանքայի բանտը, ուր նետուած է զոհ երթալով իր նախկին կնոջ մատնութեան, Սթալի - նի դէմ դաւադրութեան մը ամբաստանութեամբ:

Մարսիլիոյ հայ ժողովուրդին ուշադրութեան

— oo —

Հայրենակիցներ,— «Նուվէլ Կալըտի»ի ծանր ադէտը, որուն զոհ գացին բազմաթիւ անձեր, պարտականութեան մը առջեւ կը դնէր Մարսիլիահայ գաղութը, որպէսզի իր կողմէն ալ ցուցակա - գրութեան հրապարակային արտայայտութիւն մը ընէր:

Այս մտադրութեամբ ալ տեղւոյս Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը դիմած է տեղւոյս նահանգապետարանը, խնդրելով որ՝ զոհերու թաղումին յուղարկաւորութեանը մասնակցելու համար յատուկ տեղ մը տրուի Մարսիլիահայ գաղութի ներկայացուցչութեան:

Հարկ եղած արտօնութիւնը ստացուած է արդէն եւ կազմուած է քան հոգինոց յանձնախումբ մը, որուն մաս կազմելու համար դանագան մարմիններէ հրաւիրուած են ներկայացուցիչներ, որոնք թաղման օրը պիտի ունենան իրենց առանձին տեղը՝ թափօրին մէջ:

Թաղումը պիտի կատարուի 14 նոյեմբեր, երկուշաբթի օր, ա - ռաւօտեան ժամը 9·30ին:

Կը խնդրենք հրաւիրուած մարմիններու ներկայացուցիչներէն որ որոշեալ ժամին ներկայ գտնուին Առաջնորդարան, միասնաբար մեղի յատկացուելիք կարգով հետեւելու յուղարկաւորութեան:

Կը թելադրենք նաեւ հայ առեւտրական դասուն, որ իրրեւ ցու - ցակցութեան արտայայտութիւն՝ իրենց գործատեղին ու խա - նութները վաղն այդ օրը, ի յարգանս հրդեհի զոհերուն եւ անոնց պարագաներուն:

Արդէն բան տեղական մամուլին մէջ երեւցած ծանուցման, պաշտօնատուները փակ պիտի ըլլան, եւ առեւտուրը դադարի պի - տի ենթարկուի մինչեւ կէս օր:

Ազգ. կեդր. վարչութիւն Մարսէյլի

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի *ժամանակ 15 տարեկան աղջիկ*

"Սիրան—Կոմիտաս" երգչախումբի կողմէ,

27 ՆՈԵ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ Mutualitèի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR - Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ *մեծ նուագախումբի, դեկավարութեամբ* ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

որ այս առթիւ մասնաւորապէս դաշնաւորեց եւ ամբողջացուց նուագի եւ երգչախումբի բաժինները, ըստ
Ա. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆի եղանակներուն

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

ԱՆՈՒՇԻ դերը կը կատարէ օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տարի երգած է հնդկական եւ անգլիական ռատիօ – կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական թատրոններու, մեծ յաջողութեամբ:

ՄՕՍԻ՝ (Պ. Գմքէրեան), *ՍԱՐՕ՝* (Պ. Մէհքէրեան), *ՋԱՒՆԻ ՇԱՆ՝* (Օր. Օսմանեան), *ՋԱՔԱՐ՝* (Պ. Ս. Տէմիրճիպաշեան), *դիւցերային ոգիներ, գիւղացիներ, պարուհիներ եւն.:*

Այս մեծ ձեռնարկին իրենց գործակցութիւնը կը բերեն Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը, Հայ - Ակումբը, Հայուհեաց Միութիւնը, Հ. Մ. Ը. Մ., Հայ Արիներու, Զատիկեան Ողբերու, Իսկ լի Մուլինոյի երիտասարդաց, Գարակէօզեան Սանուց միութիւնները:

Տոմսերու գիները·-- 8, 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանք: *Բոլորը թուագրուած եւ հանգստաւէտ թիկնաթոռներ:*

Ապահովեցէք ձեր տոմսերը նախօրօք:

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, 51 Rue Mr. le Prince, (Tél. Dant. 88—65). «ՅԱՌԱՋ», 17 Rue Damesme, ՍԱԳՕՆՃԵԱՆ եղբայրք «ԱՐԱՐԱՏ», 36 Rue Trévise, Գրատուն Gerard, 36 Rue Montholon, ԻՉԳԱԼԱՑԵԱՆ նպարավաճառատուն, 9 Rue Jouy-Rouve

Հ. Յ. Դ.

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՉԱՆԻ «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը՝ վաղը, 14 Նոե., երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, «Լորիւն» ակումբին մէջ:

Օրակարգ՝ ԸՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՄԻՏԷԻ, պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԾՈՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. «Վարդան» ենթակոմիտէի կողմէ

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2·30ին
Սալ Կալմանի սրահին մէջ, կայարանին դիմացը

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Կը ներկայացուի (ԱՇՈՒՂ ՂԱՐԻՊԻՆ) կտոր մը: Հայկական եւ եւրոպական պարեր: Կը նուա - դէ (Եփրատ) նուագախումբը:

Մուտք 5 ֆրանք, անգործներու 3 ֆրանք:

Ի ՆՊԱՍՏ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԻՍԻ - ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Կ. ՆԱՀԻ «ԽՐԻՄԵԱՆ» ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ, ԻՐ ՍՐԱՀԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԿԸ ԽՕՍԻ ՕՐ. ՓԼՕՐԱ ԱՆԱՀԻՏ

13 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

Երգ, արտասանութիւն, բանախօսութիւն, եւայլն:
Ճոխ պուֆէ ժողովրդական դիներով: Մուտքը ազատ է

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՅԱԿՈԲԵԱՆ եւ ՓԸՇԵԱՆ ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ 13 Նոյեմբեր, կիրակի օր, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 րիւ Ժան Կուժոն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանդիսա հանգուցեալ ՍԱՐ - ԳԻՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ազգականներն, բարեկամները եւ հանգուց - եալին յիշատակը յարգողները:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ցառաջիկայ հաւաքոյթը 15 Նոյ., երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Րիւ Պօսիւէ: Կը գաստիօսէ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ նիւթ՝ «Ն. Ծը - նորհալի»:

Ընտանեկան թէյասեղան—պարահանդէս

Կազմակերպուած «Փարիզահայ Քնար երկսեռ երգչախումբ»ի կողմէ, 20 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 8, Բարեգործականի տան մէջ, 8: րիւ Պօսիւէ, մէթրօ Կառ տիւ Նօր կամ Փուասօնիէր:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, արտասանութիւն ֆան - թէզիներ եւ պար: Կը մեծարուի թէյ եւ խմորեղէն:

Մուտք 4 ֆրանք:

ՏՈՔԹ. ՔԻՒԹԻՒՔԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

Ա. ՅՈՎՀԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge Paris (9) Metro: Cadet di N.-D. de Lorette

Մանագէտ վաճառականական, քաղաքային եւ միջազ - գային խնդիրներու: Պաշտպանութեան դատարաններու առ - ջեւ: Իմբաղդրութիւն պաշտօնաթուղթերու:

Արկածի դատեր առանց կանխավճարի:

Խորհրդակցութեան ժամը 11-12 եւ 5 — 7 եւ ժամադրութեամբ:

Շաբաթ եւ երկուշաբթի օրերը խորհրդակցութիւն 10 Ֆր.:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԻԱՐԻԶԱՒԱՅ ՇՕՖԷՕՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

SALLE DES SOCIETES SAVANTES 8 rue Danton, Paris, մէթրօ Odéon et St. Michel

13 Նոյեմբեր, կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 9ին.

Ծիծաղի, քրքիջի եւ խնդուքի անփոխարինելի գիշեր

Մասնակցութեամբ փարիզահայ երգասաններու՝ Տիկին Լաթիֆեանի, Տիկին Քիւրքէրեանի, Օր. Ա. Սամուէլի, Պ. Պ. Գմբէրեանի, Սարաֆ - եանի, Լաթիֆեանի, Կ. Սրապի:

կը ներկայացուի

ԿԻՆԱ ԱՆՇԱՒԻԱՏԱՐԻՄ Է

խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 3 արար:

Նաեւ փարիզահայ շօֆէօրներու կեանքէն՝

ԵՐԻԱՐԻ ՎԻԹԼԻՒՄՎ...

Տոմսերու գիները·— 15,—.0,— 7.50 *ֆրանք:*

Տոմսերը նախապէս կը ծախուին Շոֆէօրներու Միութեան անդամնե - րուն քով եւ կեդրոնատեղին՝ գրատուն Հրանտ Սամուէլ, **51 Rue Mr. le Prince.**

Բացուած է ՐԱՖՖԻ *ճաշարանի աշխատասիրի նուագի շրջանը*

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էֆմանչիստ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՅԿի կողմէ:

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հաճոյածա - ծօր կովկասեան *շաշլիկով*:

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris (9), Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլո - վաք կերպասներու: Փափաքողները կրնան ղրկել իրենց գնած ապ - րանքները, ընտէրվուտ եւ թոյլ գրի մեքենաներ, կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ, կր ստանձնենք ապրանքներու embal lago *եւ ապահովագրութիւն, Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապ - րանքներու եւ պահածներու:*

Գիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԲԵՐԱ"

ՏՆՕՐԷՆ ԵՐԱՉՆԻԿ ՊԱԼԵՑԵԱՆ

9 Rue Provence, Paris 9e. *(Առաջին յարկ)*
Մէթրօ **Le Peletier**

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով:

ՊԱՐԱՐԱՏ

Ջուտ խաղողի քաղցրահամ եւ անիսոնով պատրաստուած ուտի հայկական օղին է: ՊԱՐԱՐԱՏ ՏԻՒԶԸ զգուշացնէ ձեզ արուեստական օղիներէ որոնք ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գլխացաւեր կը խնդրէ եւ կը վնասէ ձեր առող - ջութեան: Խմեցէք միայն ՊԱՐԱՐԱՏ ՏԻՒԶԸ որուն անու - շահամ կազդուրիչ եւ ախորժա - կաբեր ըմպելի ճաշատե - սուած է:

Dalakupeian 8 Rue ... Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille Tél. Dragon 70—80

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damremont, PARIS (18)
A. DER YAGOPIAN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԹԻՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	285 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
15
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MARDI
15 Novembre
1938

9րդ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3886

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՒՒՔ ԽՕՍՔ

Ա Թ Ա Թ Ի Ւ Ր Ք

— oo —

Թուրքիոյ հոբիզոնէն անհետացաւ իր մեծագոյն դէմքը։ Ու նաեւ՝ ժամանակակից մեծագոյն դէմքերէն մէկը։

Քէմալի ազգային ծագումը վիճելի մնաց մինչեւ իր մահը։ Բայց երբեւ Թուրք՝ իր հայրենասիրութիւնը ոչ միայն անվիճելի նաեւ, այլեւ վարակիչ ու օրինակելի։

Անհանգարտ՝ խառնուածքով, անհանգարտ եղաւ նաեւ իր կեանքը։ Ու գրեթէ տեւապէս պայքարի մարդ մը մնաց։ Իրեւ պետուորական, որ իր փառաւոր արժանիքներուն միացուցած էր նաեւ չեչառած փառասիրութիւն մը, յամառ պայքար տարաւ, գրեթէ միշտ, իր գերադասութեանց մէջ։ Ինվէրի համար ամէնէն անհաճոյ անձն էր։ Նուազ անհաճոյ չեղաւ նաեւ, պատերազմի տեղութեան, գերման զինուորականութեան համար, որուն գերադասի դիրքը՝ Թուրքիոյ մէջ՝ միշտ անհանդուրժելի էր եղած Քէմալի։

Իր անունը ընդհանրացաւ ուելի վերջ։ Ու չ'ար արագ կերպով։ Իսկ իր համբաւին ծառայող իր արժանիքներն ու գործերը միակերպ չեղան։ Թուրքիոյ գրեթէ բովանդակ պատմութիւնը անհատներով է յատկանշուած,— Քանունի, Ֆաթիհ, Համիտ, Ինվէր-Թալէաթ եւայլն... կան, ի հարկէ, Թուլութեան չբջաններ ևս, երբ գահը զոյութիւն ունեցած է, բայց գահակալը անուն մը եղած է միայն։ Քէմալ վերջին տիրակալը եղաւ։ Բայց, իր բոլոր նախորդներէն տարբերեցաւ ոչ միայն անով որ, ինչպէս կ'ըսուի, արդիականացուց երկիրը, այլ որովհետեւ Օսմ. կայսրութեան երբեւիցէ ունեցած ու հակադիր ուղղութիւններէն հեռու մնաց իր պետութիւնը։ Քանունի կամ Ֆաթիհ նուաճողական եղան։ Այս նուաճողականութիւնը իրենց զարաչբջաններուն կնիքը կը կրէր։ Ուրիշներ, ինչպէս Համիտ, թէեւ ուելի տիրակալ, այսուհանդերձ պաշտպանողական ու նոյնիսկ նահանջողական չբջանը յատկանշեցին։ Ինվէր-Թալէաթ տիրապետութիւնն իսկ, հակառակ իր բոլոր յատկութիւններուն եւ ծրագիրներուն, անխտիրաբար ու նոյնիսկ քայքայումի էջ մը կազմեց։

Քէմալ ժխտեց նուաճողականութիւնը եւ ծառացաւ նահանջողականութեան դէմ։ «Ազգային սահմաններ» բանաձեւը իրմով պատ Թուրք պատմութեան մէջ։ Եթէ կ'ուզէք՝ բովանդակ աշխարհի մէջ, ճիշդ այն օրերուն, երբ հաշտութեան դաշնագիրները ազդեր բաժան բաժան կ'ընէին՝ զանազան սահմաններու մէջ։ Քէմալի երկբոյր արժանիքը կազմեց այն յանդգնութիւնը, որով ծառացաւ երկու բոլորովին անհպատ պայմաններու մէջ։ Առաջին՝ դաշնակիցներու ամէնէն տիրական օրերուն, երբ Գերմանիա իսկ դիմահակ կը կատարէր ինչ որ կ'ըսէին Զորսերը։ Երկրորդ՝ Թուրք ժողովուրդի ու մանաւանդ զինուորական Թէ պետական տարրերու ամէնէն յուսաբեկ, նոյնիսկ բարոյալքուած օրերուն։ Բանակը քայքայուած, երկիրը զրաման տակ, Թուրք դեկավարութիւնը աքսորուած, երկիրը գրեթէ անօթի՛,— այս պայմաններուն մէջ մտածե՛լ ծառացումի մասին, չարժում ստեղծել, պայքարիլ ներքին ու արտաքին ուժերուն դէմ,— ահա Քէմալի ամէնէն մեծ արծանիքը, նոյնիսկ չանտեսելով իրմէ առջի ժողովը կամ Քարապէքիրը։ Որովհետեւ, այդ չարժումին յաղորդող բոլոր նուաճումներն եւ բարեփոխումները ոչ միայն ապահովուեցան առաջինով, այլ մանաւանդ օժանդակութիւնը, թելադրանքն ու ազդեցութիւնը կրեցին արտաքին ուժերու։

Նոր Թուրքիոյ ստեղծիչին կրած յաղորդական աւանդներն ու կրած գլխարկները կը բնորոշեն իր համբաւին ու գործերուն ասիթիականները։ Մ. Քէմալը կ'անջատուի Կազիէն ու Աթաթիւրքէն։ Այս վերջին երկուքին մէջ համբաւի բաժին ունին ուրիշներ։ Մանաւանդ Իսմէթ, առանց որուն չենք գիտեր Թէ Լոզանը, ու՝ անկէ վերջ՝ Ինվիւրէն (ներքին բարեփոխում) ի՛նչ եղած կ'ըլլային։ Անկասկած, որ առանց Քէմալի ալ Իսմէթը զոյգ Ինէօնիւներու (կռուի դաշտ եւ վարչապետութիւն) համբաւին չէր հասներ։ «Աթաթիւրք»ը կը յատկանշէ ժողովրդային այն սէրը զէպի Քէմալը, որ իրապէս հայրական հոգածութիւն մը ունեցաւ։ Եւ եթէ ութսունոր մը ըլլալով հանդերձ «համակրելի» մնաց, ինչպէս կ'որակէ անգլ. մամուլը, պատճառը այն էր որ իր ութսնորութիւնը անձնապէս ինք չգործադրեց, այլ Իսմէթի՝ «բռունցքին» մեղքն ու անձնապէս ինք չգործադրեց, այլ Իսմէթի՝ «բռունցքին» մեղքն ու արժանիքը իր անձին վրայ կեդրոնացնելով։ Մինչդեռ Մուսոլինի, Հիթլէր կամ Սթալին անձնապէս ի գործ կը դնեն իրենց ութսնորութիւնը, Աթաթիւրք անձնապէս ի գործ կը դնեն իրենց ութսնորութիւնը։ Կասկած չկայ, որ Աթաթիւրքի անունին կապուեցաւ նաեւ Թուրքիոյ արդիականացումը։ Ձգենք որ իր կողմէ ոչ մէկ նորութիւն դրաւ Աթաթիւրք, բայց պատմական - ցեղային պոռոտախօսութիւններէն, որոնք գիտական աշխարհի ծիծաղը չարժեցին ...ՔՀմի տեղ գլխարկ, կնոջ ազատութիւն եւ իրաւունք, կրօնքի եւ պետութեան անջատում, տառերու փոփոխում,— այս բոլորը պետութեան անջատում, տառերու փոփոխում,— այս բոլորը մտածուած ու յեղյեղուած էին իրմէ առաջ՝ մտաւորականներու եւ կազմակերպութեանց կողմէ։ Ու չատ լայն կերպով։ Հանրապետութեան վեց սկզբունքներն իսկ երբեք նորութիւն չէին՝ իրեւ զաղափար ու նոյնիսկ առաջադրութիւն։ Եւ այս բոլորը, ինչպէս ըսինք, 60ականներէն սկսած, ու հիմնաւորուած՝ Զիա Կէօք Ալփերու կողմէ եւ Աթաթիւրք իրագործողը եղաւ անոնց։ Գիտցաւ վայրկեանը արժեցնել,— ահա իր արժանիքը։

Իր զօրաւոր կամքը, փառասէրն ու խռովքոտ խառնուածքը, իր կրած ազդեցութիւնները (Պուլկարիա՝ Մակեդոն. չարժում, Եւրոպա՝ արդիականութիւն), ինչպէս նաեւ օր օրի նպաստաւորող պայմանները զինքը հասցուցին աստիճանի մը, որ ազգային սահմաններէն դուրս կ'ելլէ ու համաշխարհային համբաւի մը կը տանի։ «Քեմալի Թուրքիան» — անարդար չէ այս բացատրութիւնը։ Ու Թուրքիոյ կամ Թուրքերու «Հայրը» — անտեղի չէ, իր կարգին, նաեւ այս որակումը։

Իր մահէն վերջ ի՞նչ պիտի մնայ իր գործէն, բայց մանաւանդ իր բարեփոխումներու արագ ու լայն թափէն,— ցոյց պիտի տան դէպքերը։

Ինք, ստեղծիչը այդ բոլորին, կը մեռնի ոչ միայն իր, այլեւ իր երկրին փառքի գագաթնակէտին, ինչ որ իր համբաւէն վերջ իր բախտը կը կազմէ ..

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱ ՆՈՐ ԵՒ ՄԵԾ ԶՈՀՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

— oo —

Տուրիզմը կը բարձրանայ, շահարը եւ աուրճը կը տղնի

— oo —

Ամիսներէ ի վեր Ֆրանսական կառավարութիւնը նոր ծրագիրներ կը մշակէր՝ անտեսապէս վերականգնելու համար երկիրը, եւ ամէն անգամ կը յետաձգէր, նոյնիսկ պէտք եւսաւ եւ ամէն անգամ կը յետաձգէր, նոյնիսկ պէտք եւսաւ եւ ամէն նախարար փոխելու։

Զինադադարին յաջորդ օրը, Շարաթ, վերջապէս պատրաստ՝ հրապարակուեցան այդ ծրագիրներուն տրամադրութիւնները,— իրապէս մեծ զոհողութիւններ կը պահանջուին երկրէն։ Վեց նախարարութիւններ, ելմտական, ներքին, հողագործական, առեւտրական, աշխատանքի, հանրօգուտ չինութեանց, իւրաքանչիւրը բազմաթիւ հրովարտակներով,— օրինակ՝ ելմտական նախարարութիւնը մշակած է երեսուն հրովարտակ — մեծ փոփոխութիւններ կը մացնեն ընդունուած կարգերուն մէջ։ Հրովարտակ - օրէնքներու հեղեղ մըն էր, որ ողողեց թերթերը եւ Պաշտօնաթերթն իսկ, որ կիրակի օրեր հրատարակէր բոլորը մէկ, կրցաւ տպել յաջորդ օրը միայն, երկուշաբթի։

Շարաթ օր կառավարութիւնը երկու անգամ նիստ գումարեց, վերջնական համաձայնութեան համար։ Կէս օրէն վերջ հատարակութեան նախագահը եւ վարչապետը ձայնասփիւռով ճառեր ըսեցան ժողովուրդին, ներկայացնելով պահանջուած զոհողութեանց անհրաժեշտութիւնը, իսկ երեկոյին ճառ մը խօսեցաւ, դարձեալ ժողովուրդին ուղղուած, ելմտական նախարարը, պարզելով Ֆրանսայի ծանր կացութիւնը եւ փրկութեան միջոցները։

Հրովարտակ օրէնքները այնքան բազմաթիւ են որ, ամբողջութեան մասին գաղափար մը տալու համար, նախ հարկ կը համարինք ներկայացնել այն գլխաւոր գլուխները, որոնք կը վերաբերին օտարականներու կատարելիք զոհողութեան եւ օտարական - ները չհագրգռող պարտաւորութեանց։

ՆՈՐ ՕՐԷՆՔՆԵՐ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

— oo —

Իւիճութեան թուղթերը 400 ֆրանք, աշխատաւորներունը 100 ֆրանք

Ներքին նախարար Ալպէր Սարօ ունի երկու հրովարտակ - օրէնք, որոնց համաձայն՝ օտարականները, որոնք Ֆրանսա կը մնան, բնակութեան իրաւունք կը ստանան այն տեղ միայն, երբ անցագրին վրայ նուազագոյն մէկ տարի Ֆրանսա մնալու արտօնութիւն ունին։ Օտարականներու ամուսնութեան ձեւակերպութիւններն ալ փոփոխութիւն կրած են։ Նոր սեղմումներ կատարուած են Ֆրանսական քաղաքացիութիւն (նաթիւրալիզասիոն) ստանալու մասին։ Ֆրանսական քաղաքացիութիւն ստացած անձ մը ընտրութեանց կրնայ մասնակցիլ քաղաքացիութեան իրաւունք ստանալէ հինգ տարի վերջ միայն։ Աւելի պարզ եւ արագ դործողութիւններ ընդունուած են եա տանելու համար մէկու մը Ֆրանսական քաղաքացիութեան իրաւունքը, երբ հանրային խաղաղութիւնը կը խանգարէ, պետութեան դէմ կը գործէ կամ նուազագոյն մէկ տարի բանտարկութեան կը դատապարտուի։ Անբարձաղոյն մէկ տարի բանտարկութեան կը դատապարտուի։ Անբարձալիները զատելու եւ հակողութեան տակ առնելու համար՝ պիտի ստեղծուին մասնաւոր կեդրոններ, ուր պիտի ղրկուին պարտադիր բնակութեան համար։ Աքսոր պիտի ղրկուին այն օտարականները, որոնք չեն հնազանդիր Ֆրանսայէն հեռանալու համար տրուած հրամաններուն։

Հրովարտակը կ'աւելցնէ նոյնպէս թէ այս օրէնքներուն դոր - ծադրութեան ծախքերը Ֆրանսացի հարկատուն չէ որ պիտի կատարէ,— այդ ծախքերը պիտի առնուին ինքնութեան թուղթերու համար օտարականներու վճարած դումարէն։

Օտարականներու ինքնութեան թուղթերը այսուհետեւ պիտի արժեն 400 ֆրանք (առաջ կ'արժէր 260 ֆրանք)։ Իսկ այն օտարականները, որոնք աշխատաւոր ընդունուած են կամ ազատ մասնագիտի կը հետեւին՝ պիտի վճարեն 100 ֆրանք (առաջ կը վճարէին 65 ֆրանք)։

Հրամայուած է խստացնել սահմանագլուխի հսկողութիւնը արգիլելու համար օտարականներու եւ անբարձալիներու զաղանի մուտքը։

— oo —

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ թաղումը տեղի պիտի ունենայ նոյեմբեր 21ին։ Կառավարութիւնը կը յայտարարէ Թէ Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ ոչ մէկ փոփոխութիւն տեղի պիտի ունենայ։

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՀԱԼԱԾԱՆՔՆԵՐ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

— oo —

Մէկ միլիար մարք տուգանք դրուած է Հրեաներուն վրայ

Պերլինէն կը հեռագրեն Թէ մարաչախտ Կէօրինկի նախագահութեան տակ կիրակի առաւօտ տեղի ունեցաւ խորհրդակցութիւն մը, որուն կը մասնակցէին ներքին նախարար Ֆրիք, քարոզչութեան նախարար Կէօպէլս, դատական նախարար Կիւրթնէր, եւ - մատական նախարար Շվէրին-Կրոսիկ, տնտեսական նախարար Ֆունք։ Խորհրդակցութեան նիւթն էր Հրեաներու մասին ձեռք առնուելիք միջոցները։ Որոշուեցաւ Հրեաներուն պարտադրել որ վճարեն մէկ միլիար մարք (15 միլիար ֆրանք) տուգանք, եւ անհատական ծախքերով վերանորոգեն վաճառատուները, որոնք քանդուեցան ու վնասուեցան, հինգշաբթի օր, Գերմանացիներու կողմէ։ Արգիլուած է վճարել ապահովագրական ընկերութեանց տուկէն որ եւ է դրամ։ 1939 յունուար մէկէն սկսեալ, Հրեաներուն արգիլուած է դրաղիլ մանր առեւտուրով։ Հրեաները չեն կրնար մասնակցիլ այսուհետեւ ցուցահանդէսներու, տօնավաճառներու եւ տարական ձեռնարկներու։

Երէկ առաւօտ հեռագիրները կը հաղորդէին Թէ 1600 Հրեաներ ձերբակալուած են Պերլինի մէջ, բոլորն ալ բժիշկ, փաստաբան կամ դրամատէր։ Նոր հրամանագիր մը կ'արգիլէ Հրեաներուն մտնել թատրոն, սինէմա, պարահանդէս։

Եւ դեռ կ'ըսեն Թէ պատժական այս միջոցները սկիզբն են աւելի ծանր կարգադրութիւններու։ Գերմանիոյ մէջ ներկայիս կ'ապրին 600,000 Հրեաներ, որոնք հարստութեան տեսակէտով՝ կը պատկանին միջին եւ չունեւոր դասակարգին, հարուստները չատոնց մեկնած են երկրէն, այնպէս որ դժուար Թէ կարենան վճարել մէկ միլիար մարքը։ Այդ պարագային՝ պիտի ենթարկուին աւելի ծանր պատիժներու։

Տանգիկի մէջ Գերմանացիները այրեցին հրէական սինակոկները։

Կէօպէլս յայտարարութեամբ մը կ'ըսէ Թէ այնպէս մը պիտի պատժեն Հրեաները, որ անգամ մը եւս չփորձուին ձեռք վերցնել Գերմանացիի մը վրայ։

Գերման ոստիկանութիւնը բազմաթիւ Հրեաներ բերաւ Քըրանասկան սահմանագլուխ, սակայն Ֆրանսական ոստիկանութիւնը մերժեց ընդունիլ զանոնք։

Այս խիստ հալածանքները մեծ զայրոյթ պատճառեցին մասնաւորաբար Լոնտոնի եւ Նիւ - Եորքի մէջ։

Ի՞նչ բաներ կը տղնի

— oo —

Նախ քան մեր հրովարտակ - օրէնքներուն մանրամասնութեանց ներկայացումը, այստեղ արձանագրենք Թէ ի՛նչ բան սպած է, Թէ ուրքի ի՛նչ յաւելումներ եղած են։

Նամակներու դրոշմաթուղթը, Ֆրանսայի եւ իր գաղութներուն մէջ, կ'արժէ այսուհետեւ 0,90 (առաջ կ'արժէր 0,65)։ Հեռաձայնով խօսակցութիւնը՝ 0,85 (առաջ 0,65)։ Սպած է նոյնպէս սուրճը (0,40 յաւելում քիլոյին վրայ), էսանսը (0,20 յաւելում լիթրային վրայ), ծխախոտը (12–15 առ հարիւր յաւելում), չայքարը (0,35 յաւելում քիլոյին վրայ), գինին (0,07 յաւելում լիթրային վրայ), վառօդը։ Մեթրոյին տոմսակը պիտի արժէ 1,30 (առաջ կ'արժէր 1·10), օթոպուսներու տոմսակները 20 հատը 10·50 (առաջ կ'արժէր 9 ֆրանք)։

1940 յունուար 1էն սկսեալ կը ջնջուի Ազգ. Վիճակահանութիւնը։

Ուրիշ ի՞նչ փոփոխութիւններ կան

— oo —

Ջնջուած է «երկու կիրակիով չարաթը», որ ծանօթ է 5 անգամ 8=40, այսինքն չարաթը հինգ օր՝ օրական ութ ժամ աշխատանքով։ Նոր օրէնքը կ'ընդունի չարաթական 40 ժամ աշխատանքը, բայց առանգտականութիւն մը տալով օրէնքին՝ գործատէրերուն իրաւունք կուտայ աշխատցնել յաւելեալ ժամերով, անշուշտ յաւելեալ աշխատավարձով (10 առ հարիւր համեմատութեամբ յաւելում աշխատավարձի՝ այն գործաւորներուն մէջ, որոնք 50է աւելի բանուոր կ'աշխատցնեն)։ Աշխատանքի ժամերուն մէջ պիտի չհաշուուի ժամանակը որ կը կորսուի զգեստ փոխելու եւ բերան մը բան ծամելու համար (ֆաս - ֆրութ կամ կուքէ, հայերէն գաւառական բառով՝ յակորիկ կամ հրամկայ)։

Լէոն Պլում զայրացած էոր «երկու կիրակիով չարաթը» կը ջնջուի իբրեւ «տնտեսական վերականգնումի» միջոց, երբ ատիկա կը մտանէ, կ'ըսէ, քաղաքական դիտում մը։ Այսուհանդերձ, Փօլ Ռեյնոլդ ծրագիրը միջոց կուտայ չարաթական 40 ժամը այնպէս մը բաժնելու, որ գործաւորները ազատ ըլլան չարաթ կէսօրէ վերջ։

Գալով տուրքերուն, երկու առ հարիւրի տուրք մը հաստատուած է բոլոր աշխատավարձերուն կամ թոշակներուն ամբողջութեան վրայ, յատոյ աշխատավարձերու կամ թոշակներու վրայէն չհաշուուրքէ գերծ որոշեալ բաժինը կրճատելէ վերջ՝ մնացեալին վրայ եւս դրուած տուրքին համեմատութիւնը կը բարձրացուի։ Դարձեալ բարձրացուած են կարասիներու տուրքին համեմատութիւնը եւ ստացագիրներու դրոշմաթուղթերուն արժէքը։ Բարձրացուած էնոյնպէս արտադրութեան տուրքին համեմատութիւնը։

(Տուրքերու շարունակութիւնը կարդա Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Խմբ. Խոյեցի Տոքթ. Ռ. Հաբեթեան — Հրատ. Ե. Հաբեթեան

Գրքեր հայոց պատմութեան մասին «Հայ եւ հայրենասիրական գրականութիւն» գիրքերու հրատարակութեան «Հայկական Սովետական Գրականութեան» Ընկերակցութիւն Ռուսահայ գրականութեան մասին Ռուսահայ գրականութեան մասին Ռուսահայ գրականութեան մասին

ԱԺՂՍՏՍԼ ՀԱՍԱՐԱԿ

ՀԱՅՈՑ

Հանդ «ալ»ը

Մարիամի հետ չէին ուզում ես-
տեղ մնալ, որ պատը ճաքեր տար, որ
տանիքը ծորար, որ ջրհորը չորանար,
որ ծառերը չկարողանային պտուղ տալ:
Ամեն ինչ ուզում էին ինքն անել, ինչ-
պես որ ամեն տարի անում էին: Ամեն
գարնան, երբ ձյունը հալչում էր, նրանք
գնում էին Մարիամի գերեզմանը, մաքրում
էին շուրջը, ծաղիկներ տնկում, ջրում
էին: Ամեն տարի նրանք ավելի ծեր էին
դառնում, ավելի թույլ, ավելի հիվանդ,
բայց ամեն տարի նրանք ավելի ուժեղ էին
զգում իրենց հոգում Մարիամի հանդեպ
սերը, ավելի էին կարոտում նրան:

Ամեն տարի նրանք ավելի էին զգում,
որ Մարիամը ավելի մոտ է իրենց, քան
ողջ աշխարհը, ավելի մոտ, քան իրենց
տունը, քան իրենց ամբողջ կյանքը:

Ամեն տարի նրանք ավելի էին զգում,
որ Մարիամը ոչ թե մեռել է, այլ ապրում
է նրանց հոգում, նրանց մեջ, նրանց
հետ, նրանց համար

Միւս կողմէ, քաջալերելու համար ծնունդները՝ որոշ փոփոխութիւններ կատարուած են աշխատաւոր եւ բազմանդամ ընտանիքներու տրուած նպաստներու ձեւակերպութեանց մէջ։ Այսպէս այն ընտանիքը, որ նպաստ կը ստանայ երբ զաւակ մը կ'ունենայ, նպաստէ կը զրկուի՝ երբ հինգ տարի վերջ աղբարիկ մը կամ քոյրիկ մը չի պարզեւեր իր առջինիկին կամ անոր յաջորդին։ Ցեւտոյ նպաստը պիտի տրուի համաձայն հօրը ստացած ամսականին։ Այն ընտանիքները, որոնք երեք աւելի զաւակ ունին, իրենց տրուած նպաստին վրայ 15 առ հարիւր յաւելում պիտի ստանան։ Տանը գործերով զբաղող մայրիկին համար եւս, երբ դուրսը չաշխատիր, նպաստ պիտի յատկացուի։

Տասը միլիոն վարկ բացուած է կառավարութեան, որպէսզի գործազուրկները վարժեցնէ այլ աշխատանքներու եւ գործի լծէ զանոնք։

Երկաթուղիներու դինը փոխուած չէ, բայց մեծ կրճատումներ պիտի կատարուին երկաթուղիներու աշխատաւորներուն թիւին վրայ։

Ե՞րբ պիտի գործադրուին այս օրէնքները

— oo —

Այսօրուընէ սկսեալ գործադրութեան պիտի դրուին բոլոր այն հրովարտակները, որոնք կը վերաբերին անուղղակի տուրքերուն, — այսինքն նամականիներու դրոշմաթուղթերը, ծխախոտը, չաքարը, էսանսը, եւայլն պիտի կրեն վերը արձանագրուած յաւելումը։

Իսկ ուղղակի տուրքերը, շահաւուրք եւայլն, գործադրութեան պիտի դրուին գալ տարեան մէջ, յառաջիկայ յունուար 1էն սկսեալ։

Ֆրանսայի երկտական նախարարին ճառը

— oo —

Ինչպէս գրեցինք, Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահն ու վարչապետը, շաբաթ օր, առանձին առանձին, ճաշկոսփիւռ ճառով մը հրաւիրեցին ժողովուրդը կատարել իր պարտականութիւնը՝ յանուն Ֆրանսայի փրկութեան ստանձնելով պահանջուած զոհողութիւնները։ Երեկոյին, Փօլ Ռէյնօ եւս ճառ մը խօսելով պարզեց Ֆրանսայի երկտական ծանր կացութիւնը եւ փրկութեան համար անհրաժեշտ միջոցները։

— Այս հանգիսաւոր պահուն, ըսաւ, խօսքս կ'ուղղեմ բոլոր Ֆրանսացիներուն եւ Ֆրանսուհիներուն՝ պարզելու համար հայրենիքին վիճակը։ Հարցը որքան կը վերաբերի երկրին, նոյնքան կը վերաբերի ձեզի, ձեր զաւակներուն ապագային։ Հակառակ այս վերջին տարիներու անսասանութեանց, վստահ եմ որ ձեր յոյսը կարած չէք Ֆրանսայէն։ Ես ժպտունեցայ տեսնելով ազէտը որ կը սպառնայ երկրին։ Կ'ուզեմ ձեզի ներկայացնել հինգ օրուան աշխատանքս։

Ձեզի դէշ լուր մը կը բերեմ եւ բարի լուր մը,— դէշ լուրն այն է որ ծանր է ձեր կացութիւնը։ Բարի լուրը այն է որ վստահ ենք թէ պիտի կարենանք դուրս գալ այս վիճակէն, եթէ քաջութիւն ցոյց տանք։ Երկար չրջանի մը կը կարօտի փրկութիւնը, որովհետեւ հին է ցաւը։

Պետութիւնը հսկայ մըն է որ կը սնանի տուրքերով։ Այդ տուրքերը ձեր չահէն կ'առնուին։ Երբ քիչ է ձեր չահը, քիչ է նաեւ տուրքը։ Երբ աղքատ էք, աղքատ է նաեւ պետութիւնը։ Այդ աղքատութեան պատճառները պէտք է փնտռել ոչ թէ պետութեան ելեմուտքին, այլ երկրին անտեսութեան մէջ։ Արդ, ութ տարիէ ի վեր Ֆրանսա կ'ապրի տագնապի մէջ։ Արդիւնաբերութիւնը այնքան ինկած է որ երկիրը կը գտնուի վերջին կարգին վրայ։ Արտահանման քիչ կը գնէ հիմա մեր գործարաններէն։ Միւս կողմէ գործազուրկները չատցած են, 40,000 աւելի գործազուրկ ունինք անցեալ տարուան վրայ։

Ու Ֆրանսա կ'ապրի ուտելով իր գրամագլուխը։ Բնակարանները կը հինանան, նորոգող չկայ։ Նոր տուն չի շինուիր, շինութեանց ներկայ կշռոյթով չորս դար պէտք է, որ կարենանք նորոգել հինցած տուները։ Մինչ Անգլիոյ մէջ ութ տարիէ ի վեր կը շինուին միլիոնաւոր տուներ, որոնք պարտէզներու կը նմանին։ Մինչ Ֆրանսայի մէջ տուներու շինութիւնը կը նուազէր կէս առ կէս, Գերմանիոյ մէջ կ'աւելնար 60 առ հարիւր համեմատութեամբ։ Ծովերու վրայ՝ երբորդ էինք 1900ին, հինգերորդ՝ 1914ին, ութերորդ՝ այսօր։ Շոգենաւերն ալ կը հիննան տուներու պէս։

Իրաւունք չունի՞մ ըսելու որ Ֆրանսա կ'ապրի իր գրամագլուխը ուտելով։

Բայց դեռ կայ սպառազինութիւնը։ Ազգ. Պաշտպանութեան նախարարները ինձմէ կը պահանջեն 25 միլիար միայն գալ տարուան համար, — ի՞նչպէս մերժեմ։ Զինուորական գործարաններու արդիւնաբերութիւնը նուազելէն ի վեր, խաղաղութեան սեղաններու կանանչ թաւիղին վրայ կը նշմարուի տասեր մը, որ կը յիշեցնէ Աւստերլիցի եւ Վաթէրլոյի պատմութիւնը։

Ելմտական նախարար Փ. Ռէյնօ այս պատկերը տալէ վերջ, պաշտպանեց այն միջոցները, որոնք բանաձեւուած են հրովարտակ-օրէնքներուն մէջ, որոնց ամփոփումը տուինք վերը։

— oo —

ՋԱՆՋԱՂԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԱՐՈՂ թագաւորը ճամբայ ելաւ Պուքրէշէն, պաշտօնական այցելութիւն մը տալու համար Անգլիոյ թագաւորին։

ՋՈՒԻՑԵՐԻՈՑ մէջ պէտք է համայնավարութիւնը հռչակել օրէնքէ դուրս, կը յայտարարէ Զուիցերիական Դաշնակցութեան նախկին նախագահը։ Զուիցերիոյ կառավարութիւնը վերջերս մասնաւոր խորհրդակցութիւններ կը կատարէ՝ վերջ դնելու համար համայնավարական քարոզութիւններուն։

ԱՆԳԼԻԱՑիՆԵՐԸ վերագրաւեցին Երիքովն ու չրջակայքը, ուր կը տիրապետէին արաբ ըմբոստները։

ՉԵԽԵՐՈՒ զէմ ըմբոստութեան չարժում մը կատարուեցաւ Սլովաքիոյ մէջ Սլովաք գինուորներու ջոկատ մը հրացանազարկ ըրաւ իր չէխ սպաները։ Ըմբոստները ձերբակալուեցան։

ԱՆԳԼԻԱ 10 միլիոն սթերլինի փոխառութիւն մը պիտի ընէ Ռումանիոյ։

ՖՐԱՆՍԱՑի 800 կամաւորներ, որոնք Սպանիա գացեր էին կռուելու, վերադարձան կիբակի։

ԿԻՕՐԻՆԿ յանուն Գերմանիոյ պիտի մասնակցի Ա֊թաթիւրքի յուղարկաւորութեան։ Իրանի կողմէ՝ գահաժառանգը, Յունաստանի կողմէ՝ Զօր. Մեթաքսաս, Անգլիոյ կողմէ՝ Լորա Պրոմա Ա֊թաթիւրքի մարմինը «Եաւուզ» պիտի փոխադրէ Պոլ — այն իշխիը, ուրկէ մասնաւոր չոգեկառք մը պիտի տանի Էնկիւրի, կանգ առնելով բոլոր կայարաններուն մէջ։ Ամբողջ մէկ ամիս թուրք ժողովուրդը սուգ պիտի պահէ։ Մարմինը պիտի դրուի էնկիւրիի ցեղագրական թանգարանին մէջ, մինչեւ կառուցումը մասնաւոր դամբարանի մը։ — Շիւքրիւ Քայա եւ Րիւշտիւ Արաս չատ ծառայեցին իրենց նախարար, կ'ըսէ «ճիւմհուրիյէթ», այսուհետեւ պիտի ծառայեն իրենց պարզ քաղաքացիներ։ Հերքուեցաւ լուրը թէ Րիւշտիւ Արաս դեսպան նշանակուած է Լոնտոնի։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ հրդեհին զոհերուն, 73 հոգի, յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ, պատկառելի թափօրով մը,— 10,000 գինուորներ կը հսկէին կարգապահութեան։ Բիւրաւոր ծաղկեպսակներ դիզուած էին դագաղներուն վրայ։

ԱՇԽԱՏԱՆՔի Ընդհ. Դաշնակցութեան համաժողովը բացուեցաւ երէկ, Նանթի մէջ,— կը մասնակցէին 700 պատգամաւորներ, որոնց մէջ բազմաթիւ համայնավարներ։

ԳԵՐՄԱՆ դեսպանատան քարտուղարն սպաննող հրեայ երիտասարդը պիտի չյանձնուի Գերմանիոյ։ Սէնի եղեռնագործատեանը պիտի դատէ զայն ի մօտոյ։

Հ. Յ. Դ.

Ժողովից

Փարիզի «Եպիսկոպոսի» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իրեն իր շրջանի բոլոր ընկերները 18 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, 6 Աւրնիու տ'Իթալիի սրճարանին վերնայարկը։ Օրակարգ՝ Զեկոյց կոմիտէի եւ Շրջ. ժողովի պատգամաւորի։ Ընտրութիւն նոր կոմիտէի։

«ՈՒԱՖֆԻ» ԼՍԱՐԱՆ

Ռ.Ա.Ֆֆիի Լսարանական Միութեան դասախօսութիւնը 17 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Café Cadet իվերնայարկը, մեթրօ Cadet։ Կը խօսի Պ.Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ, նիւթ՝ Նոր ազգայնականութիւնը եւ նմանութեան եզրեր փաշիզմի, հիթլէրիզմի եւ սթալինիզմի միջեւ։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՍԿԱՒԻՄԵՒԹ

Յառաջիկայ հաւաքոյթը 15 Նոյ., երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պոսիէ։ Կը գասախօսէ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Ն. Շնորհալի»։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՓՐ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր
VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier
Métro Trocadero կամ Boissière
Նուագախումբ CARRIO—CANTI

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ ՏԻԿ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԼԵԱՆ (Ջուլֆա), Օր. ԿՆԵՄՋԵԱՆ (երգ). փոքրիկն ԱՐՄԵՆԻԱ կը պարէ Կարապին Մահը։

Ճոխ ու ընտիր ալիւֆէ՝ պատրաստուած խաչուհիներու նուէրներով։ Մուտք 10 ֆրանք։

Բժշկական դասախօսութիւն Աւնկէնի մէջ

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑ ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ

Կը խօսի՝ Փրոֆ. ԱՂԱՅԱՆԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Կամքի հիւանդութիւններ»։

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը եւ չխաչաձեւել։

ՀԱՑ «ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ»Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՆԱԽՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅ ԿԱՄ. ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ — 10 Դեկտ. Շաբաթ գիշեր մինչեւ լոյս։
ՎԻԵՆԻ ՄԷՋ.— 11 Դեկտ. Կիրակի ցերեկ, Քազաքապետարանի սրահին մէջ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ բոլոր հայ սափրիչ արհեստաւորները (artisan), ինչպէս նաեւ բոլոր խանութպանները, գիրենք հետաքրքրող խիստ կարեւոր խնդիրներու համար ժողովի կը հրաւիրուին 17 Նոյեմբեր, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Place d'Italieի Au Clair de Lune սրճարանին վերնայարկը։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Փոթթ տ'Իթալիի եւ շրջանի Հ. Կ. Խաչի Վարչութիւնը 6 Նոյեմբերի իր մէկ յատկանշական շնորհակալութեամբ ոսպացաւ հետեւեալ նուէրները.— Պ. Ե. Թորոսեանէ մէկ ոսկի բաքլաւա, Պ. Գ. Վարդանեանէ երկու քիլօ չաքար, Տիկ. Կիւլէմէրեանէ 32 հատ քուրապիէ, Տիկ. Մատթէոսեանէ մէկ քիլօ սիմիթ, եւ Տիկ. Դ. Դաւիթեանէ Բաւիչէ երկու բարձի երես՝ ամուրդի համար։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն

Կը հայթայթեմ ամէն երկրի դրօշմակներ, հին եւ նոր, լաւագոյն պայմաններով։

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկրի դրօշմակներ եւ հաւաքածոներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան։

100 Ֆր. գնումի համար Հայաստանի հանրապետութեան առաջին դրօշմակները ձրի կուտամ։

H. ANTONIAN
Librairie H. Samuel
51, Rue Mr. le Prince, Paris

ԿԸ ՓՆՏՑՈՒԻ

— Պ. Զէնոբ Սոփաճեան (կամ Ճամպազեան), Կէօլտաղցի, Պլէյճիկի չըրջան, կը փնտռէ իր հանգուցեալ կնոջ հօրաքրոջ տղաքները՝ Յակոբճան եւ Դաւիթ Դաւիթեաններ որոնք 12 տարի առաջ կը գտնուէին Արժանթին։

Կը փնտռէ կեսպազործ Քերովբէին աղջիկը (անունը չի յիշեր) որ ունէր Պազտիկ անունով եղբայր մը։

Կը փնտռէ նաեւ իր զաւակները Թորոս եւ Եղիսաբէթ որոնք տարաբաղդութեան միջոցին տեսնուած են Տէր-Զօրի կողմերը։ Առաջինը 12 տարեկան էր իսկ երկրորդը 8 տարեկան։ Իրենց հասցէն գիտցողներէն կամ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի խմացնել Զէնոբ Սոփաճեանի, 2 Voie Ingre, Vitry (Seine) France։

— Ամերիկայէն ժառանգական խնդիր մը համար կը փնտռուի Ակնայ Աբգուչէնց զիւղէն Պօղոս Ազատեան, հօր անուն Նշան, մօր անուն՝ Էվրօ։ 1922ին մեկնած է Թուրքիայէն։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գտնուի։ Լուր ունեցողներէն կը փնդրուի տեղեկացնել Պ. Յարութիւն Ժամկոչեանի, 15 Rue Racine, Paris (6)։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տարօն-Տուրուբերանի Հայր. Միութեան Ֆրանսայի չրջանի կեդր. վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ այրի Տիկին Վ. Ալեքեանի եւ պարագաներուն իրենց սիրելի ամուսնոյն եւ ազգականին՝ հայրենակից ՔԵՐՈԲ ԱԼԵՔԵԱՆի դառնագին մահուան առթիւ որ տեղի ունեցաւ 8 Նոյեմբերին Ալֆորվիլի մէջ։

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Demesme — PARIS (11)

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES հիմնուած 1869
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 **Tel. Botzaris 12—60**

Կը ծախենք գոհարէղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ մատանիներ եւլն.։ Ընդունելութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը փնտռենք բրլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտանքով։

Fourrure des St. Bernard

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

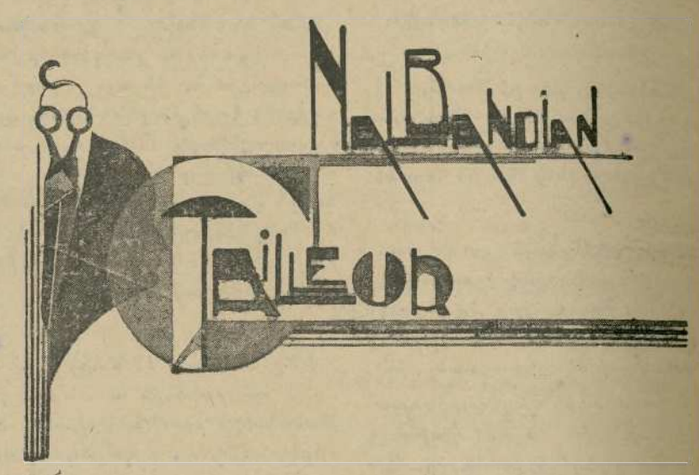
Մեկ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տոկուն ապրանքներ՝ գեղչեալ գիներով։ Ընտիր արժանթիէններ, իրական մորթեր, փեթուններ, սկունաներ, օձիկներ, գաբեր, վերարկուներ եւայլն։

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ գանազան տեսակ մուշտակներէ, վերջին նորաձեւութիւններով։

Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաջը։ Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր։

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մատուցիչ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle
Métro: Bonne Nouvelle Tél.: Gut 89.- 70

Alimentation „TRÉVISE"
Իր անմահական «Moka» սուրճով
Café "HAREM„
Ամենաարտաքին ապրանքներ, փաստօրէն ամերիկեան գիներով։
ՄԵԾԱՒԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
Ճերմակ պահեր 16 ֆրանք, քաշէր 22—24, ոճաո (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փլաւի համար 4 ֆր. ան։
5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂ
Livraison à domicile Tél Taitbout 40—63
39 Rue de Trévise, Paris (9)
Metro: Cadet

Բացուած է ՐԱՖՖիի ճաշարանի աշխատասիրեալ նուազի շրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էֆմանչիատ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՅԿի կողմէ։

ՌԱՖՖիի ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածանօթ կովկասեան չաչլիկով։

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris (9e), Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette.

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸ
Ձ՛ապատուի Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

ԹԱՓԸ ՏԻՒԶ

Ջուտ խագոպէ քաշուած եւ ափիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է ուած։ ԹԱՓԸ ՏԻՒԶ, զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր սառմանքը կ'ապէք եւ գիշկնի երը ջուր կը խմէք եւ կը վնասէ ձեր առողջութեան։ Խմեցէք միայն ԹԱՓԸ ՏԻՒԶ որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժարեր ըլլալը ճաշասէրներ ճանչուած է։

Dalakupeian 8 Rue Sylvain Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՀԱՍԱՐԱԿԱՄԱՆ, ԴՐԱՍՏԱՆ

HAYRENIK

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՌԱՄՍԵԱՑ
Թրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իռլանտա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՉԱՐԵՔՇԱԲԹԻ
16
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MERCREDI
16 Novembre
1938

2ՐԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3887

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՒՒՔ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

— oo —

Անշուշտ, հիմնովին սխալ էր այն ենթադրութիւնը թէ վար-չապետ Իսմէթ, պաշտօնական ըլլալով, այլեւս բոլորովին հեռաց-ուած էր քաղաքական ասպարէզէն: Առնենն, խօսելով այս մասին, մենք կը դրէինք բառ առ բառ.

— «... Այդ պայթարը վերջացած չէ Իսմէթի անկումով: Ընկած» այդ անձը կրնայ գերագոյն դիրքի վրայ իսկ տեսնուիլ վաղը »:

Աթաթիւրքի մահը իրականացուց մեր նախատեսութիւնը: Ես, Իսմէթ, 11 Նոյեմբերէն ասդին, Թուրքիոյ բացարձակ պետն է արդէն: Երբեք զարմանալի թող չթուի, որ իր ընտրութիւնը կա-տարուած է «միաձայնութեամբ»: Նախ՝ նոր Թուրքիոյ կիրարկած ձեւերէն մին էայդ (նոյնը՝ Ռուսիա, Գերմանիա): Երկրորդ՝ ու-րիշ կերպ չէր կրնար ըլլալ, որովհետեւ Իսմէթի «ընտրութիւն»ը ձեւականութիւն մըն էր միայն: Աթաթիւրք հազիւ հիւանդացած, Իսմէթը փաստօրէն գրաւած էր անոր տեղը: Ժողովրդապետ, որ, ինչ-պէս կ'ըսէինք դարձեալ մեր վերոյիշեալ յօդուածին մէջ, Իսմէթ «ինկած» էր, բայց իր դահլիճը նոյնութեամբ կը մնար: Կը մնար, նաեւ, իրեղինակութիւնն ու ուժը՝ Հայքէն ներս ու մանաւանդ բա-նակին մէջ: Անհաւանական չէ, նոյնիսկ, որ Աթաթիւրք եւս հար-կադրաբար նախընտրած ըլլայ Իսմէթը՝ իբրեւ յաջորդ իրեն: Ան-համ ու հեռատես մարդ՝ նախկին նախագահը կը նախատեսէր, ան-շուշտ, որ Ֆէթհէի կամ Զաքմաքի ընտրութիւնը անպայման պիտի տեղիջէր ուժեղ հակահոսանքի մը՝ նոր նախագահին դէմ, տեղիք-լով նաեւ հաւանական խլրտումներ, ցնցումներ կամ նոյնիսկ վերի-վայրումներ: Ան դիտէր, նաեւ, որ իր գործին չարունակումը կը-նար կատարել մի միայն զօրաւոր դէմքի մը, որ, ներկայ պարա-գաներուն, միայն Իսմէթը կրնար ըլլալ:

Աթաթիւրք՝ քանի մը ամիս էր, վարչապետական աթոռը ան-պայման պէտք չունէր դէմքի մը: Մանաւանդ որ, Իսմէթի օրի-նակը դինքը բաւական խրատեցուցած էր: Իր մահէն վերջ, կը կրկ-նենք, միայն Իսմէթի մը ձեռքը կրնար երկիրը պահել ներքին ցնցումներէ զերծ: Ահա թէ ինչու, կը խորհինք, Աթաթիւրքի իսկ հաւանարար նախընտրած պէտք է ըլլայ «երկու չարեաց փոքրա-գոյնը», ու մանաւանդ՝ Իսմէթը:

— Նախագահը մեռաւ, կեցցէ՛ նախագահը,— ահա բացատրու-թիւնը, որով կը բնորոշուի նաեւ Թուրքիոյ ներկայ պարագան: Ինորպէս ընկճուած անչուշտ, այսուհանդերձ Ազգ. Մեծ Ժողովը ու՝ ժողովէն դուրս՝ հանրութիւնը Քէմալի համար արտասուած պահուն իսկ ծախահարած է իր նոր նախագահը: Ասիկա կը մատ-նէ. նախ, այն հեղինակութիւնը որ ունի Իսմէթ, ու նաեւ այն հա-մոզումը զոր դիտցաւ ցոյց տալ Թուրքիոյ զեկավարութիւնը:

Նախագահի այս փոխոխման հետ սերտօրէն կապուած է դահ-լիճի նորոգումը: Իսմէթի «անկման» առեն, չարաճճիներ չարու-նակ առակս մնաց նոր դահլիճի պարագան: Պարզ էր, որ պայքար մը կը մղուէր այդ մասին: Աթաթիւրք, որ «նետած» էր Իսմէթը, ստիպուած էր ի վերջոյ անփոփոխ պահել ամոր դահլիճը: Իսմէթ, հազիւ նախագահ եղած, մէկ օրուան մէջ փոխոխեց զայն, դուրս ձգելով Բիւշրիւ Արասն ու Շիւքրիւ Քայան:

Կանուխ է ենթադրութիւններ ընել այս մասին: Ու սխալ է, մեր կարծիքով, Ր. Արասի հեռացումը նկատել քաղաքականու-թեան փոխոխում մը: Ինչ որ ունէի ուշադրաւ է՝ Շիւքրիւ Քայայի ներքին նախարարութեան հեռացումն է, որովհետեւ, Իսմէթի վարչապետութեան օրով, եւ նոյնինքն Իսմէթի պահանջով, Աթա-թիւրք ստորագրեց օրէնք մը, որով ներքին նախարարը միանգա-մայն Հայրի ընդհ. քարտուղարը կ'ըլլայ: Առանց այս օրէնքին, կարելի էր ենթադրել թէ Իսմէթ զայն պիտի ուզէ յատկացնել մի միայն կուսակցական կազմակերպչական գործին, մինչդեռ, քանի փոխուած չէ այդ օրէնքը, Շիւքրիւ Քայայի հեռացման պատճառ-ներուն ծանօթացումը պիտի կարօտի ժամանակի:

Իսմէթի ընտրութեամբ, Թուրքիոյ մէջ կը ստեղծուի ներքին նոր կացութիւն մը, որ ունի իր նպաստաւոր ու աննպաստ կողմե-րը: Քանի Աթաթիւրքը կար, նոյնիսկ վարչապետ Իսմէթը ենթա-կայ էր որոշ հակակշիռի մը: Այժմ, հաւասարակշռութեան այդ պահանջը կամ կարելիութիւնը վերջացաւ: Որովհետեւ, Իսմէթ, որպէս հակակշռող, իրեն ենթակայ ունի վարչապետ մը,— ձէլալ Պայար,— որ մեզմ ու անդօր մարդ է, եւ երկար տարի Իսմէթի գործակից է, անոր գահլիճին մէջ, «սիրոջ» ու «ենթակայ»ի յա-րաբերութեանց ձեւով: «Իմ վարչապետս»— այս բացատրութիւնը, զոր առաւելապէս կը գործածէին ձէլալ Պայար ու Ր. Արաս,ամ-բողջ հոգեբանութիւն մըն է, որ ունէի չեչտուած ձեւով պիտի չա-րունակուի այժմ, երբ մանաւանդ այդ «վարչապետ»ը զարձած է նախագահը,— գերագոյն պետը երկրին:

Կասկած չկայ, որ վարչապետ Պայարի ենթակայութիւնը ա-ւելի պիտի չեչտուի այժմ նաեւ այն պատճառաւ, որ Իսմէթ Աթա-թիւրքէն կը տարբերի մէկ երկու պարագաներով:

Առաջին,— տարիներ չարունակ ինք էր որ անտեսական գոր-ծավար ձէլալ Պայարին ուղղութիւն կուտար Թուրքիոյ անտեսա-կան վերելքին մէջ: Ունէր իր ներքին ու հիմնական քաղաքականու-թիւնը, զոր կը վարէր արդիւնաւոր յամառութեամբ մը: Ուրեմն, գործնապէս մասնակից, նոյնիսկ թելադրիչն էր եղած այն բոլո-րին որոնք այժմ ներքին Թուրքիան կը բնորոշեն: Որով եւ, չատ հասկնալի կերպով, Աթաթիւրքի մահէն վերջ, զրաւելով անոր ա-թոռը, տիրաբար պիտի ուզեն տան Պայարի դահլիճին: Մինչդեռ, երբ ինք վարչապետ էր, Աթաթիւրքին թողած էր միայն... պատ-մական ու ներքուստ հանդիսաւոր ներկայացումները: Ու այս վերջինը միշտ ընդդիմութեան կը բախէր, երբ կը փորձէր հակադ-րել Իսմէթի:

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ ՕՐԷՆՔՆԵՐ ՉԿԱՆ

— oo —

Լուսաբանութիւններ նոր տուրիստական մասին

— oo —

Երէկ, Նոյեմբեր 15ին, լրացաւ լիազօրութեան չրջանը, որ տրուած էր Տալատիէի՝ գործելու համար հրովարտակ-օրէնքնե-րով: Երբ, կիրակի, հրատարակուեցաւ հրովարտակ –օրէնքներու առաջին չարքը, ըսուեցաւ թէ Տալատիէ յաջորդ օրն իսկ հրա-տարակութեան պիտի տայ հրովարտակ - օրէնքներու երկրորդ չարք մը, ապահովելու համար անոնց գործադրութիւնը լիազօրու-թեան չրջանը լրանալէ առաջ: Երէկ Տալատիէ պաշտօնապէս հեր-քեց այդ զրոյցները, յայտարարելով որ նոր հրովարտակ - օրէնք-ներ պիտի չհրատարակուին, ուրեմն նոր ծախքեր կամ տուրքեր պիտի չբարդուին երկրին բնակչութեան վրայ:

Խորհրդարանը հաւանաբար բացուի 6 Դեկտեմբերին: Կառա-վարութիւնը մտադիր է իր նոր ծրագիրները անցընել այսուհետեւ խորհրդարանէն:

Հրատարակուած օրէնքներու մասին տրուած լուսաբանու-թիւններէն կը հետեւի, որ Ֆրանսայի մէջ բնակող ամէն անհատ, ի՛նչ տեսակ եւ ի՛նչ քանակով եկամուտ ալ ունենայ, պարտաւոր է վճարել հարիւրին 2 տուրք մը,— առաջ տարեկան 10,000 ֆրանքէն վար դումար մը չհաշուղ տուրք չէր վճարեր, հիմա պիտի վճարէ 200 ֆրանք: Եթէ աւելի կը տառնայ 10,000էն, այդ 200 ֆրանքէն դատ պիտի վճարէ աւելիին վրայ դրուած տուրքն ալ: Մէկերոյի երկրորդ կարգի տոմսակը կ'արժէ այսուհետեւ 1·30 (մինչեւ մէկ տարի պիտի բարձրացուի 1·50ի), երկրորդ կարգի տոմսակը՝ 1,90, երթեւեկարձի համար առաջին կարգի տոմսակը՝ 2·75, երկ-րորդ կարգի տոմսակը՝ 1·60: Օթոպուս՝ քան տոմսակը 10·50, մէկ տոմսակը 0·70: Նամակները մինչեւ քան կրամ 0,90, իսկ 20–50 կրամ՝ 1· ֆր· 20: Քարթ փոսթալ՝ 0,70: Թերթերը մինչեւ 20 կրամ՝ 0,20: Ապահովագրեալ նամակները՝ 2 ֆր· 50: Ներքին թղթատարական այս գիները գործադրելի են վաղուընէ սկսեալ, իսկ արտաքին թղթատարական գիները՝ 1 Դեկտեմբերէն սկսեալ: Ծխախոտին գիները՝ կապոյտ սիկարէթ՝ 3·35, դեղին սիկա-րէթ՝ 3·75, կապոյտ կօլուազ՝ 3·50, դեղին կօլուազ՝ 4·25, կա-պոյտ սէլիթ՝ 4 ֆրանք, քափորալ՝ 4·75, դորչ ծխախոտ՝ 3·50, կապոյտ՝ 5·25:

Դաւադրութիւն Հիթլերի դէմ

— oo —

Պերլինէն կը գրեն «Տէյլի Թելեկրաֆ»ի նոյեմբեր 14 թուա-կանով.—

Ժողովրդական դատարանները այժմ կը քննեն դաւադրու-թիւն մը, որ նպատակ ունէր սպաննել Հիթլերը եւ նացի զեկավար-ները:

Դատի պիտի քաշուին ծանօթ հեղինակ եւ հրապարակագիր Էրնստ Նիկիչ եւ ուրիշ 20 հոգի: Ուրիշ 50 անձեր, որոնք դատա-դրութեան մէջ երկրորդական դեր ստանձնած էին, արդէն պա-հեստներու ենթարկուած են նախադատ ատեաններու կողմէ:

Արդէն աւելի քան 200 վկաներ հարցաքննուած են չրջան Դա-տարանին կողմէ, որ ճամբորդած է Գերմանիոյ մէջ ամենուրեք, եւեան հանելու համար դաւադիրները եւ դանելու անոնց պահած զէնքերու եւ ռումբերու տեղերը: Ամբաստանեալները բոլորն ալ կը պատկանին նախկին ազ ու ձախ կուսակցութիւններու: Կը կար-ծուի թէ ատոնց մեծ մասը մահուան պիտի դատապարտուին:

Մեղադրեալները բանտարկուած են Պերլինի Մոապիթ բան-տին մէջ, խիստ առանձնացումի տակ: Ատոնք կը համարուին ա-մէնէն վտանգաւոր դաւադիրները, որոնք երբ եւ իցէ գործած ըլ-լան նացի Գերմանիոյ մէջ:

Այս դաւադրութիւնը երեւան հանեց Ռայխի ապահովութեան տեսչութիւնը, որուն յանձնուած է Հիթլերի անձին պաշտպանու-թիւնը: Այս ոստիկանական կազմակերպութիւնը տարածուած է ամենուրեք Գերմանիոյ մէջ եւ ունի աւելի քան 7000 անդամներ:

Ֆրանկեստուրհական դպիլիճը ստորագրուեցաւ

— oo —

Երկուշաբթի, Քէ մ'Օրսէյի մէջ, արտաքին նախարար Ժորժ Պոնէ եւ Սուրիոյ վարչապետ Ձէմիլ Մէրտամ, ի ներկայութեան Ջոր. Հունդինկերի, ստորագրեցին Ֆրանկեստուրհական դաշնա-գիրը, որ չուտով պիտի ենթարկուի խորհրդարանի վաւերացման, մինչեւ ամսագլուխ:

Ֆրանկեստուրհական այս դպիլճը խմբագրուած է 1936 Մայ-սիսմբեր 22ին, յետոյ կարգ մը փոփոխութիւններ կրած՝ 1937 դեկտեմբերին, բայց եւ այնպէս լուծուած չէին կարգ մը վիճելի հարցեր: Այս անգամ այդ լուծումն էր որ կը գտնէ՝ երաշխաւորելով փոքրամասնութեանց իրաւունքներն ու ապահովութիւնը, եւ Ֆը-րանսայի տալով զինուորական օժանդակութեան ամէն կարելիու-թիւն:

Զինուորական տեսակէտով, դաշնագիրը յատկօրէն բանա-ձեւած է այն գործակցութիւնը զոր ցոյց պիտի տան երկու եր-կիրները: Մասնաւոր յօդուածներ աւելցուած զինուորական օգա-նաւային կայաններ հիմնելու մասին:

Այս դաշնագիրը վաւերացուելով, վերջ կը գտնէ Ֆրանսական հովանաւորութիւնը Սուրիոյ վրայ, որ կը դառնայ անկախ եւ ե-րեք տարուան փորձի չրջանէ մը վերջ կը մտնէ Ազգերու Դաշնակ-ցութեան մէջ ճիշդ ինչպէս Իրաք:

ՀԱՅԵՐԸ ՍԱՆՃԱՔԻՆ ՄԷՋ

Ինչպէս գրեցինք, վերջերս Սանճաքէն պատուիրակութիւն մը, որու մէջ երկու Հայեր, այցելեց Էնկիւրի եւ Պոլիս: Այդ պատ-ուիրակութենէն՝ Սանճաքի երեսփոխան Իսա Գազանճեան Պոլսոյ Հայերէն թերթերուն յայտնեց թէ հինգ հայ երեսփոխաններ կը ներկայացնեն Հաթայի հայ ժողովուրդը Ազգ. ժողովին մէջ, ա-ւելցնելով նաեւ թէ հայ կարեւոր պաշտօնատարներ կան կառավա-րական կազմին մէջ, ինչպէս Նիկողոս Ազատեան՝ գատական Գե-րագոյն Ատեանի նախագահ, Հայկ Պալեան՝ վարչապետութեան ի-րաւագէտ խորհրդական, Փերուզ Քանզատեան՝ Եղեռնագատ ատ-եանի Ա. ընդհանուր դատախազ, Մատթէոս Էպլիղաթեան (Ազգ. Ինամատարութեան անդրանիկ անօրէնը)՝ Եղեռնագատ Ատեանի անդամ, Քէչէչեան՝ հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան խորհրդական:

Ատենցմէ Պ. Էպլիղաթեան, իբրեւ հմուտ իրաւագէտ, վեց տա-րի առաջ հաստատուած էԱնթաքիա, իսկ Քանզատեան՝ 15–16 տա-րի առաջ: Մնացեալ հայ պաշտօնատարները տեղացիներ են: Պ. Գազանճեան աւելցուց թէ բոլոր հայ պաշտօնատարներն ալ հմուտ եւ կարող անձեր են, ամէն ձիգ կը թափեն լաւագոյնս օգտակար ըլ-լալու համար նորակազմ պետութեան:

Հայերու թիւը եւ դպրոցները

Հաթայի Հայերուն թիւը կը հասնի 25 հազարի: Անթաքիոյ մէջ կայ 600 տուն եւ կը պահուի նախակրթարան մը եւ մանկա-պարտէզ մը: Նախակրթարանի աշակերտներուն թիւը 120ի կը հասնի: Իսկէնտէրունի մէջ կայ 2 – 3 դպրոց: Իսկ Հայերու թիւը աւելի խիտ է Գըրըգխան եւ չրջակայքը: Դպրոցներու ընդհ. թիւը մօտ 25 է: Ամէն տեղ դրեթէ իր դպրոցը ունի:

Նոր տարեչրջանէն սկսեալ Թուրքերէն լեզուի ուսուցումը Թուրքերէն նոր տառերով սկսած է կատարուիլ:

Ալեքսանտրէթի Հայերուն հարիւրի 40ը մեկնած

— oo —

«Քօնէք»ի Թղթակիցը կը գրէ.— Թուրքերը կը տիրանան Սանճաքի ամբողջ հողամասին: Ալեքսանտրէթի հայութեան հա-րիւրին 40ը արդէն իսկ մեկնած է Սուրիա եւ Լիբանան:

Թղթակիցը միւս կողմէ կը չեչտէ թէ Ալեքսանտրէթի նաւա-հանգիստը մեռած է, առեւտուրը դադրած ըլլալով: Ալեքսանտրէ-թի ծաղկեալ ճարտարարուեստը այլեւս յիչատակ մըն է միայն: 300 արար ձկնորսներ անպործ նստած են, սպասելով լաւ օրերու վերադարձին:

*** «Էքօ տը Սիրի»ն ալ կը գրէ թէ հարիւրաւոր արաբ, խա-լամ եւ քրիստոնեայ ընտանիքներ հեռացած են եւ թէ ասիկա դեռ սկիզբն է ...:

Հակահրեական շարժումը Գերմանիոյ մէջ

— oo —

Կէօպէլս նոր ճառ մը խօսելով նախ փառաբանեց Առաջնորդը, որ Գերմանիոյ առաւ ամէնէն ուժեղ պինուորական պետութեան տեղը աչխարհի մէջ: Այս առթիւ ակնարկ մըն ալ նետեց հակա-հրէական շարժումին վրայ, որ աննախընթաց հալածանքներու ձեւ առած էր անցեալ չաբաթ: Եւ յարձակեցաւ արտասահմանեան մա-մուլին վրայ, որ կը մեղադրէր Գերմանիան թէ հրեայ չիմար երի-տասարդի մը ոճիրին համար կը պատժէ անմեղ ժողովուրդ մը ամ-բողջ: Հրեաները, ըսաւ Կէօպէլս, Գերմանիոյ դէմ կ'աչխատին ա-մէն տեղ: Ահա թէ ինչո՛ւ զերման կառավարութիւնը այլեւս սպա-ռած կը գտնէ վհհանձնութեան եւ համբերութեան ժամանակը: Գերման ժողովո՛ւրդն էոր կը պահանջէ միջոցներ ձեռք առնել հրէական խաղերու դէմ: Եթէ արդիւնաւեցաւ Հրեաներուն, որ մըր-նեն թատրոն կամ սինէմա, պատճառն այն էր որ Գերմանացին ան-պատուութիւն կը համարի նստիլ Հրեայի մը կողքին:

Յետոյ Կէօպէլս յայտարարելէ վերջ թէ չուտով բովանդակ Գերմանիոյ մէջ մէկ հատիկ հրեայ վաճառատուն պիտի չմնայ, հրաւիրեց ժողովուրդը որ ցոյցեր չկատարէ, որովհետեւ երբ վա-ճառատուն մը կը վնասուի, արիականի մը ստացուածքն է որ կը վնասուի:

«Վոլքիչեր Պէօպախթէչ», նացի օրկանը, խօսելով այդ դէպ-քերուն եւ հակահրէական չարժումին մասին, կ'եզրակացնէ թէ «Հրեան միջազգայնական էեւ թշնամի՝ ամէն ազգի, որու մէջ ալ գտնուի»:

«Մոնթակ Փոսթ» գնահատելով հրամանը, որ Հրեաներուն վրայ պարտք կը դնէ հրէական գրամով նորոգել գերմանական ձեռ-քով քանդուած իրենց վաճառատուները, զորս պիտի ստիպուին լրել 1 յունուար 1939ին, կ'աւելցնէ. «Կառավարութիւնը չուզեր որ Գերմանիոյ հրէութեան ներկայացուցիչները, հեռացած ատեն մեր երկրէն, իրենց հետը թողուն աւերակոյտ մը: Մենք երկրին մէջ կ'ուզենք որ ամէն բան կարգին մնայ»:

Ու մինչ Պերլինի ոստիկանութիւնը, հրաւիրելով հրէութեան ներկայացուցիչները, կը քննէ Հրեաներուն վրայ իրրեւ տուգանք հատատուած մէկ միլիար մարք գումարին վճարման եղանակնե-րը, արտասահմանի մէջ կը չարունակուին գայլոյթի արտայայ-տութիւնները ընդդէմ Գերմանիոյ կատարուած հալածանքնե-րուն:

Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Հայտ Փարքի մէջ բազմամբոխ ցոյց մը կատարուեցաւ, բողոքելու համար այն հալածանքներուն դէմ, որոնց ենթարկուած են Հրեաները Գերմանիոյ մէջ: Ոստի-կանութիւնը կը հսկէր կարգապահութեան եւ կը պաշտպանէր գեր-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդա Դ· էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏ · Ռ· ՀԱՅԿԱԿԵԱՆ · ՊԵՅՐՈՒԹ, ԽՈՒՎԱՐԹ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՄԸ

Մեր գրականութեան մէջ ամենէն հազուագիւտ երեւոյթներէն մէկն է պատասխանատուի մը գրիչը։ Ինչ որ ալ ըսուի, ինչ որ ալ գրուի, ամէն ինչ կը մնայ անպատասխան։ Ամէն ինչ կը մնայ կախուած։ Ամէն ինչ կը մնայ ենթակայ։ Ամէն ինչ կը մնայ ենթակայ ժամանակի մը, որ կրնայ տեւել տարիներ, տասնամեակներ, դարեր։ Ենթակայ ժամանակի մը, որ կրնայ ըլլալ անվերջանալի։

Ինչո՞ւ։

Ինչո՞ւ ամէն ինչ կը մնայ ենթակայ։

Ինչո՞ւ ամէն ինչ կը մնայ կախուած։

Ինչո՞ւ ամէն ինչ կը մնայ անպատասխան։

Ինչո՞ւ։

Ինչո՞ւ։

Ինչո՞ւ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

ՊԱՐԻԶԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԸ ԵՒ ՎԱՏԳՈՏՈՒԹԻՒՆԸ

Հայկական Ազգային Միութեան Պարիզի մասնաճիւղը Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ հայկական գաղութի կեանքին մէջ ունի կարեւոր դիրք մը։ Ան կը հետեւի հայ ազգին ամբողջ կեանքին, կը մասնակցի անոր ուրախութիւններուն եւ տագնապներուն, կը ջանայ ամէն կերպով ազգային գաղափարը ամրապնդել եւ ազգային զգացումները զարգացնել։ Ան կը ջանայ ամէն կերպով ազգային գաղափարը ամրապնդել եւ ազգային զգացումները զարգացնել։ Ան կը ջանայ ամէն կերպով ազգային գաղափարը ամրապնդել եւ ազգային զգացումները զարգացնել։

Մասնաճիւղը ունի իր ներքին կանոնադրութիւնը, որ հաստատուած է Ընդհանուր Ժողովի մը կողմէ։ Ան ունի իր վարչութիւնը, որ ընտրուած է տարեկան ընդհանուր ժողովի մը մէջ։ Վարչութիւնը կը գումարի պարբերաբար նիստեր, ուր կը քննարկուին գաղութին հրատապ հարցերը եւ կը որոշուին անոնց լուծման միջոցները։

Մասնաճիւղը կը հրատարակէ նաեւ իր պաշտօնաթերթը՝ «Հայկական Ժամանակ» անունով, որ կը լոյս տեսնէ շաբաթական։ Թերթը կը ծառայէ իբրեւ կապի միջոց մասնաճիւղին եւ գաղութին միջեւ, ինչպէս նաեւ իբրեւ ազգային գաղափարախօսութեան տարածման գործիք։

Մասնաճիւղը ունի նաեւ իր գրադարանը, որ հարուստ է հայերէն եւ ֆրանսերէն գրքերով։ Գրադարանը բաց է ընթերցողներուն համար շաբաթական երեք օր։

Մասնաճիւղը կազմակերպած է նաեւ իր մարզական խումբը, որ մասնակցած է տարբեր մրցումներու եւ ձեռք բերած է յաջողութիւններ։

Մասնաճիւղը կը գործակցի Ֆրանսայի մէջ գործող միւս հայկական կազմակերպութիւններուն հետ, ինչպէս նաեւ՝ Ֆրանսայի իշխանութիւններուն հետ, երբ հարկ կը լինի։

Մասնաճիւղը կը ներկայացնէ Պարիզի հայկական գաղութը Ազգային Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան առջեւ, որուն կը ներկայացնէ իր տարեկան հաշուետուութիւնը։

Մասնաճիւղը ունի իր կնիքը, որ կը կրէ հետեւեալ գրութիւնը։

Մասնաճիւղը կը գործէ Ազգային Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան հսկողութեան տակ։

Մասնաճիւղը կը ներկայացնէ Ազգային Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը Ֆրանսայի մէջ։

Մասնաճիւղը կը գործակցի Ֆրանսայի մէջ գործող միւս հայկական կազմակերպութիւններուն հետ, ինչպէս նաեւ՝ Ֆրանսայի իշխանութիւններուն հետ, երբ հարկ կը լինի։

Մասնաճիւղը կը ներկայացնէ Պարիզի հայկական գաղութը Ազգային Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան առջեւ, որուն կը ներկայացնէ իր տարեկան հաշուետուութիւնը

մանական դեսպանատունը:

Անգլիական կառավարութեան անդամներէն մին յայտարարութիւն մը ընելով՝ դիտել տուաւ թէ «անգլեւգերմանական յարաբերութիւնը բարելաւելու չեն նպաստեր հալածանքները, որոնք կը կատարուին Գերմանիոյ մէջ»:

Ամերիկայի մէջ եւս եկեղեցիները յորդորեցին ժողովուրդը որ բողոքէ եւ ... ազօթէ «վասն տառապելոց»: Իսկ Մթացեալ Նահանգներու նախկին նախագահը, Հուվըը, դատապարտելով հակամարդկային այդ հալածանքները, աւելցուց թէ Գերմանիա 450 տարի ետ կ'երթայ, մինչեւ Հատատաքնութեան դարաշրջանը:

*** Չէյմսպրլէն բրիտանական խորհրդարանին մէջ յայտարարեց թէ անգլիական կառավարութիւնը հրահանգ տուած է Պերլինի իր դեսպանին, որ անհրաժեշտ դիմումը կատարէ գերմանական կառավարութեան մօտ՝ պաշտպանելու համար անգլիական հպատակները հրէական հալածանքներու ընթացքին: Չէյմսպրլէն յետոյ դատապարտեց հակահրէական հալածանքները, աւելցնելով որ անգլ. կառավարութիւնը բողոքած է այն մեղադրանքին դէմ, զոր գերմանական մամուլը կատարեց վերջերս՝ Ֆոն Ռաթի սպանութեան մէջ տեսնելով անգլիացի նախարարի մը մասը:

Այս առթիւ խօսք առաւ աշխատաւորական երեսփոխան մը եւ առաջարկեց բրիտանական կայսրութեան մէջ ապաստան տալ Գերմանիոյ մէջ հալածանքի ենթակայ Հրեաներուն:

—— oo ——

ՋԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ հրդեհին զոհերու յուղարկաւորութեան ժամանակ՝ դինուոր մը, յանկարծ խենթենալով, սուինը կ'անցընէ հրամանին ծայրը եւ կը յարձակի թափօրին վրայ: Ձերդ այդ պահուն, լուսանկարիչ մը մանեդիմ վառեց, փայլատակումէն խրտչեցաւ սպայի մը ձին եւ մտաւ թափօրին մէջ: Եւ այնպիսի խուճապ մը սաեղծուեցաւ, որ կիները սկսան փախչիլ պռոշտուքով, երեխաները կոխտելով: Բարեբախտաբար չուտ հասկցուեցաւ եղելութիւնը եւ թափօրը շարունակեց իր ճամբան: Վիրաւորները դարմանուելով մօտիկ դեղարանի մը մէջ, տուն ճամբուեցան:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ Ընդհ. Դաշնակցութեան համագումարին մէջ, Լէոն Թուհօ հրաւէր կարդաց միութեան, իսկ Ֆրուատվալ ծանր մեղադրանքներ ըրաւ համայնավարներուն դէմ, որոնք «գաղթավարած են» Աչխատանքի Համագաշնակցութիւնը եւ զանազան խարդախ ձեւերով՝ անցած են այս մեծ կազմակերպութեան գլուխը: Քննադատեց նաեւ վարիչ մարմինը, որ 400,000 ֆրանք տուած է Համաշխարհային Համախմբումի մը յաջողցնելու համար՝ Ֆրանսայի Ժողովրդական Համախմբումին պատկերով, ու 50,000 ֆր. տուած է նաեւ Ֆիլմի ընկերութեան մը՝ Մարսէյեզը պատրաստելու համար:

ՊՈՒԼԿԱՐ դահլիճը հրաժարեցաւ, որովհետեւ Սոպրանիէն կը մերժէր վարչապետ Քէօսէիվանովի տալ կարդ մը յատկութիւններ: Թագաւորը նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը տուաւ դարձեալ Քէօսէիվանովի:

Այբի Տիկին Քերովբէ Աւագեան, Պ. Մինքայէլ Աւագեան, Պ. Աբշալոյս Աւագեան, Այբի Տիկին Ա. Գասարճեան, Տէր եւ Տիկին Մատթէոս Նալպանտեան, Տէր եւ Տիկին Արիս Նալպանտեան, Պ. Կայծակ Նալպանտեան, Օրիորդներ Վերժին եւ Ալիս Նալպանտեան, Տէր եւ Տիկին Բարունակ Գումրուեանց սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր, եղբօր, փեսային, եւ ազգականին՝

ՔԵՐՈՎԲԷ ԱՒԱԳԵԱՆԻ

դառնադէպ մահը՝ որ տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 12ին, իր բնակարանին մէջ, 52 տարեկան հասակին: Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 16 նոյեմբեր, չորեքշաբթի առաւօտ, ժամը 10·45ին իր բնակարանը, 19 բիս ժան ժաք Ռուսօ, Սարսէլ, եւ մարմինը պիտի ամփոփուի տեղւոյն գերեզմանատունը:

ԾԱՆ.— Շոգեկառքը կը մեկնի կառ տիւ Նօրէն ժամը 9·33ին:

«ՌԱՖՖԻ» ԼՍԱՐԱՆ

ՌԱՖՖԻի Լսարանական Միութեան դասախօսութիւնը 17 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Café Cadetի վերնայարկը, մեթրօ Cadet: Կը խօսի Պ.Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ, նիւթ՝ Նոր ազգայնականութիւնը եւ նմանութեան եզրեր ֆաշիզմի, հիթլէրիզմի եւ սթալինիզմի միջեւ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՀԱՑ — ԲՈՑԺ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ — ՁՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Դ. տարի, թիւ 48 (Սեպտեմբեր)

Բովանդակութիւն.— Սիրահարութիւնը հիւանդութիւն չէ՞ մթթ (Շ. Նարդունի): Ակռաներուն պաշտօնը (Տոքթ. Գեղամ Այվազեան): Քիմիական պատերազմ (Տոքթ. Վ. Զիլինկիրեան): «Մալա եւ գանա» (Տոքթ. Ց. Մահտեսեան): Մարզանքը 50էն վերջ (Տոքթ. Բ. Նազարեան): Դաշտան եւ վարսայարդարութիւն (Արամ Ակնաւոր): Պատասխան բժանորդներու բժշկական հարցումներուն:

Այս թիւով կը լրանայ չորրորդ տարին: Բաժանորդագրուեցէք հինգերորդ տարուան համար:

Դիմել՝ 17, Rue Damesme, PARIS:

ՀԱՑ - ԲՈՑԺի տարեկան բաժնեգինն է Ֆրանսայի համար 30, արտասահմանի համար 35 եւ 40 Ֆրանք (ըստ երկրի):

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

Փարիզի «Եգիպտացի» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները 18 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, 6 Ավընիւ տ'Իթալիի սրճարանին վերնայարկը: Օրակարգ՝ Զեկոյց կոմիտէի եւ Շրջ. ժողովի պատգամաւորի: Ընտրութիւն նոր կոմիտէի:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՔՈԼՈՆՊԻ Ֆ. ԿԱՊՈՅՏ ԽՍՋԻ Մ.ՃԻՒԼԻՆ ԿՈՂՄԷ

19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը

149 bis, Avenue d'Argenteuil, Asnières

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Վ. ԻՇԽԱՆՑԵՑՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

Կը մասնակցին Օր. ԿՆԱԶԵԱՆ (Երգ), Ընկ. ՍԱՒՐԻՆ ՀԻՄԷՆԵԱՆ (Ջութակ) եւ տեղական կարող ուժեր:

Կը մեծարուի Թէյ եւ խմորեղէն:

Մուտք 3 Ֆրանք, փաքրերու 2 Ֆրանք:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒԼԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier

Métro Trocadero կամ Boissière

Նուագախումբ CARRIO—CANII

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ ՏԻԿ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԱՆ Ջութակ), Պ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ (արտաս.) փոքրիկն ԵՐՄԵՆԻԱ կը պարէ կարապին Մահը:

Ճախ ու ընտիր պիւֆէ՝ պատրաստուած խոհարարուհիներու նուէրը. Մուտք 10 Ֆրանք:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ բոլոր հայ սափրիչ արհեստաւորները (artisan), ինչպէս նաեւ բոլոր խանութպանները, գիրենք հետաքրքրող խիստ կարեւոր ինդիրներու համար ժողովի կը հրաւիրուին 17 Նոյեմբեր, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Place d'Italieի Au Clair de Lune սրճարանին վերնայարկը:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Դ. Ռըշտի «Գէորգ Զաւարշ» խումբը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկեր Աբգար Վահան եւ Պ. Հրանտ Խաչատուրեաններուն եւ իրենց պարագաներուն՝ Տիկին ԲԵՐՈՒՀ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆի զառնակսկիծ մահուան առթիւ:

×

Մեր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք հայրենակից Աբգար Խաչատուրեանի եւ իր պարագաներուն տարաբախտ Տիկին ԲԵՐՈՒՀ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆի զառնադէպ մահուան առթիւ:

Տէր եւ Տիկին Մուրատ Մուրատեան
Սէնթ Էթիէն

×

Իսի-լէ-Մուլինոյէն Սարգիս Այվազեան և Լորիոլոյեան իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Աբգար Խաչատուրեանի, զաւակներուն եւ պարագաներուն իրենց սիրելի կնոջ, մօր եւ ազգականին զառնադէպ մահուան առթիւ:

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Demesme — PARIS (13)

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

— Պ. Զենոբ Սոփաճեան (կամ ճամպազեան), Կէօլտաղլի, Պիւճիկլի չըբջան, կը փնտռէ իր հանդուցեալ կնոջ հօրաքրոջ տղաքները՝ Յակոբեան եւ Դաւիթ Դաւիթեաններ որոնք 12 տարի առաջ կը գտնուէին Արժանթին:

Կը փնտռէ կլայտործ Քերովբէին աղջիկը (անունը չի յիշեր) որ ունէր Պաղտիկ անունով եղբայր մը:

Կը փնտռէ նաեւ իր զաւակները Թորոս եւ Եղիսաբէթ որոնք տարաբաղդութեան միջոցին անհետացած են Տէր-Զորի կողմերը: Առաջինը 12 տարեկան էր իսկ երկրորդը 8 տարեկան: Իրենց հացէն զիւցողներէն կամ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Զենոբ Սոփաճեանի, 2 Voie Ingre, Vitry (Seine) France:

— Ամերիկայէն ժառանգական խնդրի մը համար կը փնտռուի Ակնայ Աւետիսէնց պիւղէն Պօղոս Ազատեան, հօր անուն Նշան, մօր անուն՝ Եվրօ: 1922ին մեկնած է Թուրքիայէն: Կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գտնուի: Լուր ունեցողներէն կը փնդրուի տեղեկացնել Պ. Յարութիւն Ժամկոչեանի, 15 Rue Racine, Paris (6):

«Փարիզահայ Ճնար երկսեռ երգչախումբ»ի Վարչութիւնը կը յանձնարարէ իր անդամներուն եւ համակիրներուն թէ յառաջիկայ երգի փորձերը տեղի պիտի ունենան 16 Նոյեմբերէն սկսեալ Հոր եւ Որդւոյ երեկոյները, իսկ Սուրբ Հոգւոյ 29էն սկսեալ երեքշաբթի երեկոները Բարեգործականի Տան մէջ, 8 Rue Bossuet, Paris: Metro Gare du Nord կամ Poissonnière, ժամը ճիշդ 9ին: Նոր անդամ արձանագրուիլ փափաքողներէն կը խնդրուի ներկայանալ սոյն երեկոները:

Տիկիններ, օրիորդներ եւ պարոններ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԲԱՑՈՒԿ ԱՌԻԹԷՆ

ՏԻԿԻՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ (փորձառու եւ մասնագէտ ձեւագիտութեան) սկսած է ձեւագիտութեան իր դասերը,

Պանէէօ - Քաշան.— Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի դիւերները ժամը 8½էն 10½, հայ դպրոցին մէջ, Rue Madame Curie, Պանէէօ:

Ալֆորվիլ.— Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ դիւերները ժամը 8½էն 10½, Rue Etienne Dollet, թիւ 72, Պ. Ադամեանի սրճարանին վերնայարկը:

Խի - Լէ - Մուլինոյ.— Շաբաթ օրերը կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 10½, հայ ակումբին մէջ, 2, Rue de la Défense:

Փափաքողները անմիջապէս դիմեն սրճանագրուելու: Ուշացողները կը կորսնցնեն իրենց կարգը:

ՄԱԳԱՂԱԹՆԵՐ

(Քերթուածներ)

ԱՇԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Փառատիպ հատոր մը, 300 էջ, 8 գունաւոր սակաւաթիւ օրինակներով

Գիւղերնէրը այս հոյակապ քերթուածներով ողողիր քեզ.—

ՅԱՑԳՆԱՓԱՂԱՓ
ՍԷՐԸ ՓՈՒՇԷ ՊՍԱԿՈՎ
ԵԵՂՃ ՄԱՐԴԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ
ՒԵՀԵՆԱԿԱՆՔ
ՀԱՆԱՍՏԵՂՔԸ Կ'ԱՅՏՈՒԱԾԱՆԱՑ
ՍԻՐՏՍ ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴԵՐՈՎ
ԻՆՔՆԱԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՓԻՒՂԻ ՍԻՒՔԵՐ՝ ԵԱՐՈՋ ԵՐԳԵՐ

Սուբիա եւ Ծրանատ 40 Ֆրանք
Ուրիշ երկիրներ 50 Ֆր.:

Ապտպրանքները քացարձակապէս կանխիկ:

Դիմել հեղինակին,
17, Rue Damesme, PARIS

Հ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20ն
Առաւօտները ժամադրութեամբ:

ՏՕՔԹ. ՓԻԹԻՒՓԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

BRASSERIE MIKADO

55 Bld. Rochechouard

Metro Anvers et Pigalle, aut. 5, 30, 1

Tous les jours soirée
matinée Dimanche

ԱՄԷՆ ՀԻԳՇԱԲԹԻ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԵՑԱՄԲ
ԱԼԱՔՍԱՆԴՐ ԽԱՆ
ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ

Հայ յաճախորդներու խնդրանքին գոհացում կը տրուի հայկական եղանակներ նուագելու համար:

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԲԵՐԱ"

ՏՆՕՐԷՆ **ՄԻՔԱՅԷԼ ՊԱԼՃԻՑԵ**

9 Rue Provence, Paris 9e. *(Առաջին յարկ)*
Մէթրօ **Le Peletier**

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆի ևի ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆի ԿԼՊՈՑՆԵՐ ՈՒՍԱՍՏԱՆ, ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովաք կերպասներու Փափաքողները կրնան գրկել իրենց պնդած ապրանքները Ընտրէվուտ եւ Ռոյալ գրի մրգենաներու կը գտնեն ու կը ծախենք օտար դրամներու կը տոանձնենք ապրանքներու emballago եւ ապահովագրութիւն Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պահածներու

Գրել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77

ՈՆ DUZE.
MARQUE DÉPOSÉE

ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ

Չուտ խաղոզէ քաջալերուի անհոնով պատրաստուած հայկական օդին համար: Ռաքը Տիւզը, զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները չուտ կը խմէք եւ կը վնասէ ձեր առողջութեան: Խմեցէք միայն Ռաքը Տիւզը որուն անուշ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր հատկութիւնները ճանչցած է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89

PHÉNIX | **ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ**

aqua distillé

Agent General : M. Albert Bacri . 19. rue Turbigo PARIS 2e Tél. Cent. 83-17.

AGENCES: ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

LYON: ԼԻՈՆ — *M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon. Téléph. Lalande 64-10.*

MARSEILLE, ՄԱՐՍԷՅԼ — *M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.*

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳՈՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱՆՍԱՅ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HAYRATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Թրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Արբէշ երկիրներ	235 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ JEUDI 17 Novembre 1938

ՀԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3888

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՒՔ ԹՈՒՔ

ՈՒԻՐԻՇՆԵՐՈՒ ԿԱՐԾԻՔԸ

— oo —

Անցեալ օր, խօսելով Բարեգործականի մասին, կարգ մը ճըշդումներ ըրած էինք: Նոր ոչինչ ըսած էինք, անշուշտ: Բայց, անհրաժեշտ դատած էինք «աւելորդ անգամ մը եւս» կրկնել այդ յեղուցած ճշմարտութիւնները, արձագանգ ըլլալէ առաջ այն խիստ քննադատութեանց, որոնց կը հանդիպինք ամէկավար թերթերուն մէջ:

Պիտի հարցուի, թերեւս, թէ ինչո՛ւ արձագանգ կ'ըլլանք, բայց չենք արտայայտուիր: Կը պատասխանենք:

Առաջին,— այն ինչ որ ուրիշներ կ'ըսեն՝ աւելի քան տասը տարիներէ իվեր կը կրկնենք մենք: Մեզի համար նորութիւն չեն նոյնիսկ Բարեգործականի վերջին Ընդհ. Ժողովին ներքին անցուդարձերը: Բայց, ինչո՞ւ չըսել, որ, տարիներու մեր անվերապահ համակրանքէն վերջ, մեր մէջ առեղծուած է «սեւն օձաձո ի՞նչ ըսկ»ի համոզում մը: Այդ պատճառաւ, արձագանգ չեղանք նոյն իսկ երբ առուգեցինք թէ Ընդհ. Ժողովին մէջ վէճեր են ծագած ու նոյնիսկ Բարեգործականի հաւատարիմ ու ազդեցիկ մէկ անդամը հրաժարած է...:

Երկրորդ.— կարգ մը երկիրներու մէջ գոյութիւն ունի օրէնք մը: Մօտիկ ազգականի մը վկայութիւնը կ'ընդունուի երբ ան անպատասխանատուին կը վկայէ ամբաստանեալին:

Երրորդ.— Մեր իրականութեան մէջ նոր է այս երեւոյթը: Ամէկավար կուսակցութիւնն ու Բարեգործականը այնքան սերտ կերպով կապուած են իրարու, որ հայ հանրային կարծիքը երկու անուններու տակ «ի մի մարմին» նկատած է զանոնք: Աւելին,— ամէն անգամ որ Բարեգործականը քննադատած է, ամէկավար մեր պաշտօնակիցները զայն պաշտպանած են այնպէս՝ ինչպէս եթէ իրենց մասին եղած բլլային այդ քննադատութիւնները:

Այժմ, ինչպէս ըսինք, նոր երեւոյթի մը առջեւ ենք: Մանաւանդ որ՝ ամէկավար օրկաններըը չատ հանդամանօրէն եւ չատ խիստ կերպով կ'արտայայտուին:

«Ազատագ» չորս խմբագրական նուիրեց ցարդ: Նոյնքան կամ աւելի՝ «Արեւ»ը: Նոյնպէս՝ «Պայքար» եւ «Զարթօնք»:

Արդ, ո՞րն է փոխուած այժմ,— Բարեգործակա՞նը թէ թերթերը:

Կարդալով այդ խմբագրականները, մեր առաջին եզրակացութիւնը այն կ'ըլլայ, որ անփոփոխ կը մնայ Բարեգործականը: Ուրեմն, փոխուած է ամէկավար թերթերու դիրքը՝ Բարեգործականի նկատմամբ: Բայց որովհետեւ այս փոփոխումը ի չատ եկաւ ամէկավար բոլոր թերթերուն մէջ եւ միաժամանակ կերպով,— ու մանաւանդ Ռամկ.- Ազատական կուսակցութեան վերջին Ընդհանուր Պառակմ.- Ժողովէն վերջ,— բնականօրէն կը հետեւցնենք թէ փոխուած է բուն իսկ Ռամկավար կուսակցութեան դիրքը:

Անհրաժեշտ էր նաեւ այս ճշդումը, որովհետեւ, նախ՝ նաեւ իր նախկին դիրքը կուսակցական դիրք էր, եւ՝ երկրորդ՝ այս ձեւով կը փաստուի թէ Դաշնակցութեան մինչ այժմեան դիրքը, ուրեմն, ոչ միայն «թշնամական» չէր ու չէր կրնար ըլլալ, այլ՝ կը բխէր այն անկեղծ ու արդար մտահոգութիւններէն, զորս այժմ կ'արտայայտեն ամէկավար օրկանները:

Առաջին ու հիմնական պահանջը, զոր ամէկավար մամուլը կը դնէ, բարեփոխումն է Բարեգործականին: Բարեփոխում մը, որ պէտք էակի կանոնագրէն ու տարածուի Մխիթեան գործելակերպին ու ծրագրին վրայ:

Ցիշեցնենք, որ Ամերիկայի չրջանը ամէկ առաջ եւս պահանջած էր Մխիթեան ժողովրդականացումը: Բայց ինք ըսած ու ինք էր լսած: Եւ եթէ նոյն չրջանը այդ բարեփոխումը աւելի չեչտուած կերպով պահանջողներէն մին է եղած, կրկին պատճառը այն է որ մէկ երկու տարիներէ իվեր մտահոգիչ նոյն Ամերիկան նիւթական անախորժ անակնկալի մը առջեւ է: Աւելին՝ Ամերիկայի չրջանը Մխիթեան գանձը կը հոսեցնէր տարեկան 80 – 100 հազար տոլար: Վերջին երկու տարիներուն, այդ չրջանի ընդհանուր եկամուտը ոչ միայն տասը հազար տոլարէն աւելի եղած չէ (մէկ տասներորդին իջած...), այլեւ նոյն չրջանին տեղական ծախսերը 2-3 հազար տոլար աւելի եղած են, բան եկամուտը ...

Այս տողդ տեղեկութիւնը տուինք՝ բնորոշելու համար իրականութեան վրայ դնողները, եւ թէ՝ ի՛նչ են եղած նոյնինքն այդ «յոյսերը» մեր պահպանողականութեան վրայ դնողները, եւ թէ՝ ի՛նչ են եղած նոյնինքն այդ «յոյսերը» — չենք գիտեր: Գիտենք միայն, որ այս արդար վճիռը եթէ «ձախորդութիւններու» եզրակացութիւնն է, մեզի համար տեւական ու անխախտ համոզում մըն է եղած առաջին մէկ օրէն:

Անցնինք, սակայն: Ահա եւ «Պայքար»ի մեղադրանքը (22 Հոկտեմբեր 1938).-

« Մենք ճնշադատած ու դատապարտած ենք աղայականութիւնը Բարեգործականի ղեկավարութեան մէջ, որովհետեւ ազգային կազմակերպութիւն մը բանի մը անձերու խելքով, երբեմն ալ էմահաճոյքով պէտք չէ որ կառավարուի »:

Կան եւ ուրիշ մեղադրանքներ, սակայն :

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՂԹ» ՅԱՏԿԱՊԷՍ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գրած էինք թէ վերջին հրովարտակ - օրէնքներով որոշուած է «առեւտրականի ինքնուրեան թուղթ» մը պատրաստել, այդ թուղթով միայն արտօնութիւն տալու համար այն օտարականներ - րուն, որոնք կ'ուզեն զբաղիլ առեւտուրով: Այս թուղթով՝ Ֆրանսական կառավարութիւնը պիտի աշխատի սահմանափակել օտար առեւտրականներու թիւը, մերժելով առեւտուրի իրաւունք տալ անոնց՝ որոնք իրենց բարոյականով կրնան վնասել Ֆրանսական առեւտուրին :

Այս օրէնքը անշուշտ այն օտարականներուն մասին է, որոնք պիտի ուզէին առեւտուրով զբաղիլ օրէնքին հրատարակութենէն վերջ: Բայց անոնք եւս, որոնք առեւտուրով կը զբաղին արդէն, պարտաւոր են իրենց ինքնուրեան թուղթերը փոխանակել «առեւտրականի ինքնուրեան թուղթով »:

« Ժուռնալ Օֆիսիէլ»էն կը թարգմանենք օրէնքը, որ կը վերաբերի այս հարցին, (յաջորդաբար պիտի թարգմանենք օտարականներու ամուսնութեան եւ կացութեան վերաբերեալ օրէնքները Պաշտօնաթերթին հրատարակած բնագրէն վրայէն).-

ՅՕԴ. 1.- Ներկայ հրովարտակին հրատարակութեան թուականէն սկսեալ, ամէն օտարականի արգիլուած է Ֆրանսական հողի վրայ գործել առեւտր. կամ ճարտարարուեստական զբաղումով մը, առանց ստանալու իւիճնութեան մասնաւոր թուղթ մը, որ պիտի կրէ «առեւտրական» (*քոմէրքան*) յիշատակութիւնը, տրուած՝ այն նահանգապետութեան կողմէ, որու սահմանին մէջ կ'ուզէ գործել օտարականը: Ամէն անոնք, որոնք չեն հնազանդիր այս յօդուածին, ինչպէս եւ 4րդ յօդուածին մէջ ցոյց տրուած հրովարտակներու տրամադրութեանց, պիտի ենթարկուին 100էն մինչեւ 2000 ֆրանսի տուգանքի եւ մէկ ամիսէն մինչեւ վեց ամիս բանտարկութեան, կամ այս երկու պատիժներէն մէկուն միայն: Նոյն յանցանքը կրկնուած պարագային՝ այս պատիժները պիտի կրկնապատկուին: Դատարանը ասկէ զատ, իրաւունք ունի փակելու վաճառատեղին :

Այս գլխաւոր յօդուածին կը յաջորդեն քանի մը ուրիշ յօդուածներ, որոնք մանրամասնութիւններ կուտան ձեւակերպութեանց մասին: Յաւելիկային պիտի թարգմանենք այդ մանրամասնութիւնները ալ :

Ընկերվարականները կը բողոքեն հրովարտակներուն դէմ

— oo —

Ֆրանսայի ընկերվ. կուսակցութեան խորհրդարանական խմբակը, նիստի մը մէջ քննութեան առնելով վերջին հրովարտակ - օրէնքները, անընդունելի գտաւ զանոնք: Այս առթիւ հրատարակութեան տուաւ զեկոյց մը, ուր կը յայտարարէ թէ «մերժելով վերջին հրովարտակ - օրէնքներու քաղաքականութիւնը՝ կառավարութեան վրայ կը ձգէ ամբողջ պատասխանատուութիւնը », աւելցնելով որ «այդ նոր օրէնքները ապրուստի սղութիւն պիտի պատճառեն, սպառումը պիտի կրճատեն եւ պիտի ծանրացնեն երկրին անտեսական տագնապը, ու վերջապէս ուրիշ հետեւանք պիտի չունենան, բայց եթէ նպաստել դրամատէրներու եւ չահադէտներու գործին, մինչ ծանր զոհողութիւններու պիտի ենթարկուի աշխատաւոր եւ միջին դասակարգը»:

Եւ ընկերվարական խմբակը ստիպողաբար կը խնդրէ անմիջապէս նիստի հրաւիրել ու բանալ խորհրդարանը :

Ռոզվելթ իր մօտ կը կանչէ Պերլինի դեսպանը

— oo —

Պերլինէն եւ Ուաշինկթընէն հասած հեռագիրները կը հաստատեն, որ նախագահ Ռոզվելթ իր մօտ կանչած է Պերլինի ամերիկեան դեսպանը :

Այս լուրը զանազան մեկնութեանց տեղի տուաւ: Ըստ ոմանց, հրաւէրը ազդարարութիւն մըն է Գերմանիոյ այն խմաստով որ Հրեաներուն դէմ կատարուած հալածանքը կրնայ վնասել երկու երկիրներու յարաբերութեանց :

Ուրիշներ ալ այդ հրաւէրին մէջ կը տեսնեն ամերիկեան կառավարութեան մէկ պարզ փափաքը իմանալու համար, դեսպան Ուիլսընի բերանացի զեկոյցով, թէ ի՛նչ կ'անցնի կը դառնայ Գերմանիոյ մէջ, ի՛նչ արժէք կը ներկայացնէ Պերլինի հակահրէական քաղաքականութիւնը :

Որքան որ տակաւին տոյգ չէ թէ ե՛րբ պիտի մեկնի ամերիկեան դեսպանը, այսուհանդերձ ամերիկեան մամուլը կը պնդէ թէ դեսպանը, մեկնելէ առաջ, երկար տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Հիթլերի հետ, անոր հաղորդելով նաեւ իր կառավարութեան չահադրգռութիւնը Հրեաներուն մասին :

ԿԱՐՈԼ ԹԱԳԱՒՈՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

— oo —

Ռումանիոյ կարոլ թագաւորը Լոնտոն հասաւ երեքչաբթի : Ֆրանսական նաւահանգիստի մը մէջ, Պուլոնը, նստաւ անգլիական զրահաւոր մը, որ յատկապէս եկած էր զիմաւորելու: Մտաքուղը ոսպ - ապուրի պէս թանձր էր, երբ զրահաւորը հասաւ բրիտանական կղզին: Օդային եւ ծովային տորմիղ մը կը հետեւէր իրեն: Կարոլ թագաւոր եւ իր դահաժառանգ տղան արժանացան բացառիկ ընդունելութեան: Նաւահանգիստին մէջ զիմաւորելու եկած էր Ջկնթի դուքսը իր չքախումբով: Ինչ վերջ Վիքթորիա կայարանին մէջ ողջունեց զինք ձորճ Զ. թագաւորը մարաշխատի համազգեստով: «Աստուած պահէ թագաւորը» քայլերգին վերջ, հնչեց ռումանական ազգային քայլերգը: Կարոլ թագաւոր հագած էր ծովակալի համազգեստ մը ոսկեհուռ, վրայէն՝ սպիտակ պատմուճան: Հակառակ մտահոգութեան, որ անտեսանելի կը դարձնէր ամէն բան, հսկայ բազմութիւն մը խռնուած էր կայարանին առջեւ եւ ամբողջ ճամբուն վրայ: Լոնտոն կը ծփար դրօշներու ալեծածան թեւերուն վրայ: Բազմութեան մէջ կը տեսնուէին ռումէն զիւղացիներ , իրենց ազգային տարազներով :

Թագաւորները նստան բաց կառք մը, որու լծուած էին վեց ձիեր, եւ իրենց հետեւորդներով հասան Պըքինկէմի պալատը, ուր կը սպասէր Էլիզապէթ թագուհին :

Լոնտոնի մամուլը մեծ կարեւորութիւն կուտայ Կարոլ թագաւորին այս այցելութեան, այն տեսակէտով որ Ռումանիա կոչուած է մեծ դեր մը խաղալու արեւելեան Եւրոպայի մէջ, քաղաքական ծանօթ դէպքերէն վերջ:

Գերմանեւֆրանսական յարաբերութիւնները եւ գաղթականներու հարցը

— oo —

Փարիզի մէջ երեքշաբթի զրոյց կը չրջէր թէ արտաքին նախարար Ժորժ Պոնէ բանակցութիւն կը կատարէ գերման դեսպանին հետ, որպէսզի համաձայնութիւն գոյանայ գերմանեւֆրանսական յարաբերութեան մը մասին, որ կը սպասուէր Միւնիխի դաչինքէն վերջ, խմբագրուած ճիշդ ինչպէս անգլեւգերմանական յայտարարութիւնը: « Փոփիւլէր» կը հարցնէ թէ «ոչ – յարձակողական դաչինք»ի մը խոստո՞ւմը պիտի ըլլայ այդ, զոգելու համար Ֆրանսական մամուլին բերանը :

Պաշտօնական աղբիւրէ, երեկոյեան, հաղորդուեցաւ, որ գերմանական դեսպանին հետ Ժորժ Պոնէի տեսակցութիւնը կը չարունակուի չատ սիրալիր: Բայց ի՞նչ նիւթի մասին, որոշ չէ:

Գաղթավայրերու հա՞րցն է որ կը չօչափուի :

Ժորժ Պոնէ տեսակցութիւն մը եւս ունեցաւ, երէկ, Տալատիէի հետ, յետոյ ընդունելով լրագրողները՝ անոնց հարցումին պատասխանեց թէ Ֆրանսա երբեք պատրաստ չէ գաղթավայր վերադարձնելու Գերմանիոյ :

Անգլիոյ մէջ եւս խորհրդարանական ընդդիմադիր խմբակ մը կը հրաւիրէ կառավարութիւնը որ մերժէ գաղթավայր վերադարձնելու որ եւ է առաջարկ :

Հրեաներուն ապաստան պիտի ճարեն

— oo —

Հայոց սահմանած ճակատագրէն վերջ, չյուսահատինք երբեք այն համոզումով թէ խիղճ չունի Եւրոպան: Դէպքերը ցոյց կուտան որ խիղճ ունի Եւրոպան, միայն թէ մեզի համար չէ, այլ Հրեաներուն համար :

Այսպէս հեռագիրները կը հաղորդեն թէ Հոլանտայի կառավարութիւնը նախաձեռնութիւն ստանձնեց, բանակցութիւն կատարելով վեց պետութիւններու հետ (Անգլիա, Ֆրանսա, Միացեալ Նահանգներ, Տանըմարքա, Պելճիքա եւ Զուիցերիա), ապաստան տալու նպատակով Հրեաներուն, որոնք հալածանքի ենթարկուած են Գերմանիոյ մէջ կամ խոյս կուտան Գերմանիայէն: Միացեալ Նահանգներու դեսպանը, Լոնտոնի մէջ, առաջարկած է որ անդլիական կառավարութիւնը Հրեաներուն ապաստան տայ իր կայսրութեան նօսր բնակչութեամբ երկիրներուն մէջ, միւս կողմէ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը կ'աշխատի համոզել Հարաւ. Ամերիկայի պետութիւնները, որպէսզի արտօնեն Հրեաներուն՝ գաղութ հաստատել իրենց երկրին մէջ:

« Տէյլի Մէյլ » կ'իմանայ թէ հալածանքները կը չարունակուին Գերմանիոյ մէջ: Ձերբակալուած են 30,000 Հրեաներ, միայն Պերլինի մէջ՝ 5000 Հրեաներ: Ոստիկանութիւնը հրամայած է որ Հրեաները արագացնեն իրենց վաճառատուներուն յանձնաժողովի դործողութիւնները, որպէսզի ոչ մէկ հրէական վաճառատուն մնայ մինչեւ Ցունուար : Տոքթ. Ֆունքի յայտարարութեամբ , Հրեաներուն կալուածական հարստութիւնը կը հասնի եօթը միլիար մարքի, որուն երկու միլիարը անցած է արդէն Գերմանացի - ներուն ձեռքը :

Աշխատանքի Ընդհանուր Դաշնակցութեան հանգանակարին մէջ

— oo —

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ – ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ

— oo —

Երէկ, քանի մը տողով գրած էինք թէ Նոեմբեր մէջ բացուեցաւ Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան 25րդ համագումարը, - իրականին մէջ՝ երկրորդ համագումարն էայս, աչխատանքի դաշա-

(Աւելցու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՉԵՖՖՈՒՆԿ ՍՉՖԸ

ՀԱՅԿԱԿ ՊԱՐՈՒՅՐ · Ս. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ

— ՈՐՈՇՈՒՄ —

Ինչպես ամեն գիշեր, այնպես էլ այդ գիշեր Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչ Ռոստովցևը, ավարտելով իր գործերը, ուշ ժամի մոտ դուրս եկավ գրասենյակից և ուղղվեց դեպի տուն։ Ցուրտ էր, ձյունը ոտքի տակ ճրթճրթում էր, և ամեն քայլափոխի ստիպված էր լինում կանգ առնել, որ հանգստանա։ Ամենուրեք լռություն էր տիրում, միայն երբեմն-երբեմն լսվում էր ոստիկանի ոտնաձայնը և ձյան մեջ խրված սահնակների ճռռոցը։

Ռոստովցևը մոտեցավ իր տան դռանը, զանգահարեց և սկսեց սպասել, որ դուռը բացեն։ Ոչ ոք չէր երևում, բայց նրան թվում էր, թե ինչ-որ մեկը ներսից ոտքերով ձյուն է թափում, հազում է և շշնջում։ Հետո լսվեցին քայլերի ձայներ, և ծերունի Ֆեդոսեյը, ծանր շնչելով, սկսեց դուռը բացել։

— Ինչո՞ւ այդքան երկար ես քնում, հիմար,— հարցրեց Ռոստովցևը, ներս մտնելով։

— Ներեցեք, պարոն, ես ձեզ չլսեցի,— պատասխանեց Ֆեդոսեյը։

Ռոստովցևը ներս մտավ իր սենյակը, որտեղ վառարանի մոտ նստած էր նրա կինը՝ Ելենա Իվանովնան, և ինչ-որ բան էր կարում։ Երեխաները արդեն քնած էին։ Սենյակում տաք էր և հարմարավետ։ Ռոստովցևը հանեց իր մորթյա վերարկուն, ոտքերը տարավ վառարանի մոտ և նստեց կնոջ կողքին։

— Ես այսօր ուշ եկա, որովհետև գործ ունեի,— ասաց նա։— Ինչ-որ մեկը ներսից ոտքերով ձյուն է թափում, հազում է։ Ո՞վ է այդ։

— Ֆեդոսեյն է,— պատասխանեց կինը։

— Ֆեդոսեյ, ինչո՞ւ ես այդքան ուշ քնում, հիմար,— ասաց Ռոստովցևը, դառնալով դեպի ծերունին։

— Ներեցեք, պարոն, ես ձեզ չլսեցի։

— Ինչո՞ւ ես այդքան ուշ քնում, հիմար,— կրկնեց Ռոստովցևը։

— Ես միշտ ժամանակին եմ քնում, պարոն, բայց հանկարծ ինձ համար մի նամակ բերեցին, ես կարդացի և մոռացա ձեզ ասել։

— Ո՞ւր է նամակը։

— Ես այն դրել եմ ձեր գրասենյակում, պարոն, ձեր սեղանի վրա։

— Լավ, հիմա գնա քնի։

Ֆեդոսեյը դուրս եկավ։ Ռոստովցևը վերցրեց իր գործերը և գնաց գրասենյակ։ Այնտեղ, սեղանի վրա, ընկած էր մի ծալած թուղթ։ Ռոստովցևը վառեց մոմը, բացեց նամակը և սկսեց կարդալ։ Նամակը գրված էր մատիտով, անհասկանալի ձեռագրով։

«Ես գիտեմ, որ դուք ինձ չեք սիրում, և ես ձեզ չեմ ուզում ներողություն խնդրել, որովհետև գիտեմ, որ ներողություն խնդրելն անօգուտ է։ Ես ձեզ ասում եմ միայն, որ ես ամուսնանում եմ ձեր ամենամեծ թշնամու՝ Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչ Ռոստովցևի հետ, որպեսզի վրեժ լուծեմ ձեզանից։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ոչ մի նշանակություն չունեք, և ես ձեզ համար ոչ մի նշանակություն չունեմ, բայց ես ուզում եմ, որ դուք տառապեք։ Ես ձեզ ատում եմ։ Ես ձեզ ատում եմ։ Ես ձեզ ատում եմ։

Ռոստովցևը կարդաց նամակը, ծալեց այն և դրեց գրպանը։ Հետո նա մտավ ննջասենյակ, հանեց հագուստը և պառկեց անկողնում։

— Ինչ է գրում նամակում,— հարցրեց կինը։

— Ոչինչ,— պատասխանեց Ռոստովցևը։

—

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Հրատարակվում է շաբաթական 3 անգամ

Խմբագրության և տպարանի հասցեն՝ Երևան, Աբովյան փող., 68։ Հեռ. 56-78

Խմբագրության քարտուղարություն՝ 56-78

Գլխավոր խմբագիր՝ Ա. Ա. Ղազարյան

Տարեկան բաժանորդագին՝ 12 ռուբլի

Կիսամյակային՝ 6 ռուբլի

Առանձին համարի գինը՝ 5 կոպեկ

Ինդեքս 74

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հայկական ՍՍՀ-ն ներկայումս ունի 20 միջազգային հարաբերություններ, որոնք ընդգրկում են աշխարհի տարբեր մասերում գտնվող 15 պետություններ։ Հայկական ՍՍՀ-ն ունի դիվանագիտական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի առևտրական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի մշակութային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի գիտական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի մշակութային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի սպորտային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի զբոսաշրջային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի ֆիլատելիստական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի ռադիոհաղորդակցության հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի հեռագրային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի փոստային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի հեռախոսային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի տրանսպորտային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի ֆինանսական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի մաքսային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի կոնսուլային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի դիվանագիտական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի ավիացիոն հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի ռադիոհաղորդակցության հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի հեռագրային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի փոստային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի հեռախոսային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի տրանսպորտային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի ֆինանսական հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Շվեյցարիայի, Ավստրիայի, Հունգարիայի, Չեխոսլովակիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի, Պարսկաստանի, Ավստրալիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի, Ուրուգվայի, Բրազիլիայի, Չիլիի, Կուբայի հետ։

Հայկական ՍՍՀ-ն ունի մաքսային հարաբերություններ Ռուսական ՍՖՍՀ-ի, Ուկրաինական ՍՍՀ-ի, Վրաստանի ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի, Ուզբեկստանի ՍՍՀ-ի, Թուրքմենստանի ՍՍՀ-ի, Տաջիկստանի ՍՍՀ-ի, Ղազախստանի ՍՍՀ-ի, Ղրղզստանի ՍՍՀ-ի, Բելոռուսական ՍՍՀ-ի, Մոնղոլական Ժողովրդական Հանրապետության, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության, Աֆղանստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Անգլիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Շվեդիայի, Նորվ

զան սէնտիքաներու միջեւ գաշնակցութեան կազմութենէն ի վեր, որ տեղի ունեցաւ 1936ին, Թուլուզի մէջ։

Այն օրէն ասդին համայնավարները ամէն աշխատանք թափե - ցին իրենց ձեռքը առնելու համար այս հսկայ կազմակերպութիւ - նը, որ կրնար խաղալ քաղաքական վճանդաւոր գէնքի մը դերը։ Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը «գաղթամարելու», անոր «կորիզը համայնավարացնելու» այդ գործունէութիւնը յաջողու - թիւն գտաւ չուտով, որովհետեւ համագաշնակցութեան այդ հըս - կայ ծառին գլխաւոր ճիւղերը դարձան համայնավարական թեւեր, այնքան որ հակազդեցութիւն մը նշմարուեցաւ մասնաւորաբար այս վերջին ամիսներուն։

Ներկայ համագումարը ուշադրութիւն կը գրաւէ այն պայ - քարով, զոր կը վարեն կարգ մը հակահամայնավար հոսանքներ՝ դեկավարի դիրքերէն դուրս քշելու համար համայնավարները։ Ըայց դիտել կը տրուի, որ համայնավարները, ուելի ճարպիկ, ա - մէն խարդախութիւն փորձելով, համագումարին կը բերեն 70 տո հարիւրի մեծամասնութիւն մը։ Աւոր դժ է որ ծառացաւ, առա - ջին իսկ նիստին, կղզանքի արտադրութեան սէնտիքային ներկա - յացուցիչը, Ֆրուտաւալ։ Բան ոմանց, համայնավարները կ'աչխա - տին ճկուն դիմադրութիւն մը ցոյց տալ այս յարձակումներուն, առանց բերան ու բուռն դիմադարձութեան, որպէսզի հերձուած չզոյանայ եւ աչխատաւորական այս մեծ կազմակերպութիւնը չճեղքուի։ Ֆրուտաւալ, սակայն, խօսք չխնայեց իր քննադատու - թիւններուն մէջ, ամբաստանեց համայնավարները, որոնք բռնա - բարելով Թուլուզի դաշինքը եւ հանդանակը -- չկզբութիւն հան - դէպ քաղաքական կուսակցութեանց գործունէութեան՝ այն համո - զումով որ հաչա չեն կրնար քալել սէնտիքալական եւ քաղաքական պայքարները -- ամէն մէկ սէնտիքալի գլուխը դրին իրենց մար - դիկը։ Այսպէս, իրենց կալուածը դարձուցին երկաթուղիներու աչ - խատաւորներուն սէնտիքան, բնակարանային չինութեանց աչխա - տաւորներու սէնտիքան, ինչպէս նաեւ սէնտիքանները կաչխի, մե - տաղի, հողագործութեան, բոլորին գլուխը դնելով մէկ մէկ հա - մայնավար մարզպաններ։

Այս կառոյի յարձակողականը տեղի տուաւ բողոքներու, բայց ինչպէս ըսինք՝ ոչ ոք փորձեց ուելի յառաջ քալել, վախնա - լով գործը հերձուածի մը հասցնելէ։ Կազմուած են երկու ճակատ - ներ, -- համայնավարական եւ անկախ,--- բայց երկու ճակատներն ալ ճկուն են իրենց խաղին ու պայքարին մէջ։

Երեքչաբթի առաւօտ, համայնավարները պատասխանեցին «անկախ սէնտիքալիզմի» պաչտպաններուն, առանց ջղայնու - թեան, բայց սառակացուցին իրենց յարձակողականը՝ երբ հարցը եկաւ նոր հրովարտակ - օրէնքներուն։ Տըլոպէլ, համակիր ձախա - կողմեան հոսանքին, պահանջեց մերժել նոր հրովարտակ - օրէնք - ները եւ լիազօրութիւն տալ Աչխատանքի Ընդհ. Դաչնակցութեան՝ ձախողեցնելու համար Փօլ Ռէյնոյի ծրագիրը, ա - մէն գնով, եթէ հարկ ըլլայ՝ ընդհանուր գործադուլ յայտարարե - լով։

-- Քուէի՛ դնել, կը պոռան ամէն կողմէ։

Ժուհօ խոհեմութիւն համարեց միջամտել։ Ըսաւ թէ համա - դումարը, ճիշդ է, դէմ է հրովարտակ-օրէնքներուն, բայց դեռ կանուխ է դատապարտել այդ օրէնքները։

Փարսալ (համայնավար - հողագործ) յաւ յայտնեց որ պատ - դամաւորները չեն տեսներ բուն թշնամին,--- դուք ելեր էք կը պաչտպանէք անկախ սէնտիքալիզմը եւ կը դատապարտէք հա - մայնավարները, բայց ինչո՞ւ չըսել որ անկախ սէնտիքալիզմի պաչտպանները, Տէլմաս, Պէյէն եւ ուրիշներ, սեղան կը նստին յեսադիմականներու հետ։ Ինչո՞ւ ուսուցիչներու սէնտիքան թոյլ կուտայ, որ Տորիօ բջիջներ կազմէ իրենց կազմակերպութենէն ներս։

Բեմ ելաւ Տէլմաս, ուսուցչական սէնտիքային քարոզչութը, (ազդեցիկ մտաւորական մը, որ, սկիզբները, մեծ դեր խաղաց՝ սէնտիքային դեկը դէպի ձախ վարելու տեսակէտով, բայց վերջին անգամ պայքար բացաւ համայնավարներուն դէմ, ինք թէեւ հա - մակիր համայնավարներուն, որոնք քաղաքական գործիք կ'ուզէին դարձնել սէնտիքանները,--- կը խօսի պատկերներով)։ Նախ ըսաւ թէ թերի էր ժող. ճակատի հանդանակը, ահա թէ ինչո՞ւ Ֆրանսայի նաւը դարձաւ եկաւ զարնուեցաւ նոր հրովարտակ – օրէնքներու խութերուն։ Այդ օրէնքները ողբերգական են եւ կատակերգական։ Ֆրանսայի քաղքենի դասակարգը, 1936 Յունիսէն ի վեր, մէկ մարդ միայն կրցաւ հասցնել,-- Փօլ Ռէյնօն, խելացի եւ ճարպա - րախօս, որ գիտէ ճարպիկ օրուան գործուածքներու վրայ, «դիւ - զական փուանքարիզմի» իր հրովարտակներով։ Չի բաւեր սա - կայն քննադատել Փօլ Ռէյնօն, պէտք է իր ծրագրին հակադրել խո - կական ծրագիր մը։ Ուսումնասիրել օտար երկիրներու տնտեսու - թիւնը։ Ամէն բան դէշ չէ, որովհետեւ կը գործադրեն միահեծան երկիրները։ Հակակշռել սակարանը, ստեղծել երկու դրամ՝ մէկը արտաքին, միւսը ներքին, հսկողութեան տակ առնել տնտեսու - թիւնը, ինչո՛ւ չէ, կը բաւէ որ ազատ մնայ մասնաւորը, յարգուին մարդկային էական ազատութիւնները։ Այսուհանդերձ, պէտք է աչխատիլ որ Աչխատանքի Ընդհ. Դաչնակցութիւնը չհեռանայ ժող. Ճակատէն, որքան ալ անդամատուած ըլլայ այս վերջինը։ Զգո՛յշ ընդհ. գործադուլէն, որ կրնայ տապալել օրուան կառա - վարութիւնը։ Աչխատիլ որ զօրանայ Համախմբումը։ Արմատա - կանները վերաքննեն իրենց ազատականութիւնը։

Տէլմաս դէմ արտայայտուեցաւ հակահամայնավարական խա - չակրութեան ,-- այդ կուսակցութիւնը ունի աչխատաւորներու հա - կակայ թիւ մը, բայց եւ դէմ է անոնց գնդացիրի քաղաքականու - թեան, ու կը մնայ պաչտպան՝ «կոյր-աղբիւրներու քաղաքակա - նութեան», որ ցոյց կուտայ խաղաղութեան ճամբան, ինչպէս սէն - տիքալիզմը՝ իր աւանդութիւններով։

— oo —

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

Մեթրոյի տոմսակները նոր գիներով պիտի ծախուին 24 նո - յեմբերէն սկսեալ։ Հնծելանիւի վրայ դրուած նոր տուրքերը (25 ֆրանք) պիտի դանճուին յունուարէն սկսեալ։ Լուցկիին վրայ տուրքի յաւելում չէ եղած։

Իտալեանոլիական դաչինքը գործադրութեան դրաւեցաւ ե - րէկուընէ սկսեալ։

Ալպիր Սարօ, ներքին նախարար, այս երեկոյ կը մեկնի դէպի Գալա, մասնակցելու Աֆթաթիւրքի յուղարկաւորութեան։

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

Փարիզի «Եդիպտացի» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հ. ըրէ իր ընկերները 18 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, 6 Ավրիլու տ'Իթա - լի սրճարանին վերնայարկը։ Օրակարգ՝ Զեկոյց կոմիտէի եւ Շրջ. ժողովի պատգամաւորի։ Ընտրութիւն նոր կոմիտէի։

ԱՒՏՈՒՎԻԼԻ «վարդան» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 20 Նոյ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին ընկ. Շ. խարեանի քնակարանը։ Զեկոյց Շրջ. ժողովի պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի։

Գաղտնի

ՄԱՐՍԷյԼԻ «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 19 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին։ Զեկոյց Շրջ. ժողովի, Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. կոմի - տէի ներկայացուցիչը։

ԼԻՈՆԻ Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ Նէօվիլի «Երկաթ», Սէն Մորիսի «Ցառաջ», Փոն տը Շէրիւի «Մուրատ», Լիոնի «Գայլ Վահան», «Ախուժ Գետ» եւ «Մուսա Լեռ» խումբերու ներկայացուցիչները յառաջիկայ կիրակի օր, 20 Նոյեմբեր, կէսօրէ վերջ ժամը 1ին «Զարդարեան» դրաշ - բանին մէջ, 181 Քուռ Լաֆայէթ։ Մեսա կարեւոր օրակարգ։

ՏԻՒՆԻ կոմիտէի Ընդհ. Անդամական ժողովը 19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 6ին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՔՈԼՈՒԻ Ֆ. ԿԱՊՈՅՏ ԽՍՋԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը

149 bis, Avenue d'Argenteuil, Asnières

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

Կը մասնակցին Օր. ԿՆԵԱԶԵԱՆ (երգ), Ընկ. ՍՈՒՐԻՆ ՀԻՄԷՆ - ԵԱՆ (ջութակ) եւ ուժգնական կարող ուժեր։

Կը մեծարուի Թէյ եւ խմորեղէն։

Մուտք 3 ֆրանք, փոքրերու 2 ֆրանք։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier

Métro Trocadero կամ Boissière

Նուագախումբ CARRIO—CANII

Գեղարուեստական բաժին կը մասնակցին՝ Տիկ. ԱՐԱ ՊԱՐ - ԹԵԻԵԱՆ, ջութակ, Պ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ (արտասան.) վոքրիկ ՒՐՄԵՆԻԱ կը պարէ Կարապին Մահր։

Ճոխ ու ընտիր պիւֆէ՝ պատրաստուած խոչուհիներու նուէր - ներով։ Մուտք 10 ֆրանք։

«ՐԱՓՓԻ» ԼՍԱՐԱՆ

ՐԱՖՖԻ Լսարանական Միութեան դասախօսութիւնը 17 Նոյ., Հինգ - չաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Café Cadetի վերնայարկը, մեթրօ Cadet։ Կը խօսի Պ.Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ, նիւթ՝ Նոր ազգայնականութիւնը եւ նմանութեան եզ - րեր փաչիզմի, հիթլէրիզմի եւ սթալինիզմի միջեւ։

ՀՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆԻ ՅԻՄՆԱՄԵԱՅ ԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԼԻՈՆԻ ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԼԻՈՆԻ ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆՆԵՐԿԱՅ Կ'ԸԼԼԱՅ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ 19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8ին, Լիոնի Գ. Քաղաքապետարանի սրահին մէջ։

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. Կ. ՏԱՅԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ՝ Պ. Կ. ԽՐԱՅԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱԳԷՏ ՀԱՅՐ ԲԱԼՕՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Արտասանութիւն, երգ։

Մուտք՝ 0·95 ֆրանք

Ընտանեկան թեյասեղան—պարահանդէս

Կազմակերպուած «Փարիզահայ Քնար երկսեռ երգչախումբ»ի կողմէ, 20 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 8, Բար - բեգործականի տան մէջ, 8: բիւ Պօսիւէ, մեթրօ կառ տիւ Նօր կամ Փուասօնիէր։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, արտասանութիւն ֆան - թէզիներ եւ պար։ Կը մեծարուի թէյ եւ խմորեղէն։

Մուտք 4 ֆրանք։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆր. Կ. Ասչի Շավիլի Մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ անդամուհի Տիկին ՈՎՍԱՆՆԱ ՇԱՐԱՊԽԱՆԵԱՆի մահուան առթիւ, իր ամուսնոյն եւ զաւակներուն։

Նոյնպէս իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր ընկերուհիներուն՝ Տիկիններ Զարուհի Տողրամաճեանի եւ Ան - դինէի, իրենց եղբօր՝ Պ. ՄԻՐԶԷ ՅՈՒԼԵԱՆի դառնաղէտ մահուան առ - թիւ։

ԻՐ ՓՈՂՈՒԻՆ

— *Ամերիկայէն ժառանգական խնդ - րի մը համար կը փնտռուի Ակնոյ Ա - պուչեխ գիւղէն Պօղոս Ազատեան, հօր անուն Նշան, մօր անուն՝ Էվրօ։ 1922ին մեկնած է Թուրքիայէն։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գտնուի։ Լուր ունեցողներէն կը փնդրուի տե - ղեկացնել Պ. Ճարութիւն Ժամկոչեա - նի, 15 Rue Racine, Paris (6)։*

— *Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը փնտռէ իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տապըրկրու թաղէն) Սի - մոն, Յոսրով եւ Արմէն Վարդանեան։ Կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա)։ Իրենց հասցէն գիտ - ցողներէն կը խնդրուի խմացնել՝ Հայ - կանոյշ Ղազարեանի, 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France։*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն

Կը հայթայթեմ ամէն երկրի դրօշմակնիք, հին եւ նոր, լա - ւադոյն պայմաններով։

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկ - րի դրօշմակնիք եւ հաւաքածո - ներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան։

100 ֆր. գնումի համար Հա - յաստանի Հանրապետութեան առաջին դրօշմակնիքը ձրի կու - տամ։

H. ANTONIAN

Librairie H. Samuel

51, Rue Mr. le Prince, Paris

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆր. Կ. Աչի Շավիլի Մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ անդամուհի Տիկին ՈՎՍԱՆՆԱ ՇԱՐԱՊԽԱՆԵԱՆի մահուան առթիւ, իր ամուսնոյն եւ զաւակներուն։

Նոյնպէս իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր ընկերուհիներուն՝ Տիկիններ Զարուհի Տողրամաճեանի եւ Ան - դինէի, իրենց եղբօր՝ Պ. ՄԻՐԶԷ ՅՈՒԼԵԱՆի դառնաղէտ մահուան առ - թիւ։

BRASSERIE MIKADO

55 Bld. Rochechouart

Metro Anvers et Pigalle, aut. 5, 30, 1

Tous les jours soirée

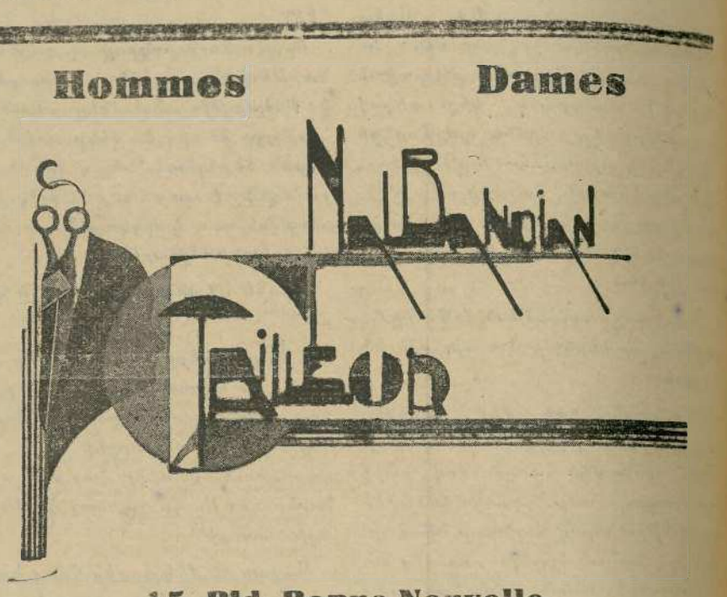
matinée Dimanche

ԱՄԵՆ ՕՐ ՀՈԳԻՆՈՑ ՄԵՋ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ՊԱՐԿԱՅԻՆ ԱԼԱՔՍԱՆԴՐ ԽԱՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ

Հայ յաճախորդներու իմնարկին պահպանում կը տրուի հայ ական եղանակներ նուագելու համար։

Կ' ՈՒԶՈՒԻ

Գ. ՅԱԿՈԲ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, վիրաբոյժ - ատամնաբոյժ Թիրանայի մէջ, պէտք ունի կարող ատամնաբոյժ - mécanicienի մը։ Պայմաններու մասին դիմել՝ A. MARKARIAN, Chirurgien - Dentiste, Tirana, Albanie :

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle Tél.: Gut 89.- 70

"ԵՐՐԱԿ"

Արեւելքի սիրակ խնկական օղին է։ Անզուգական. Անմրսելիս։ Ախորժակ գրգռող։ Առաջնակարգ գործարուցիչ ախորժա - բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ին - քով։ Հայ ատամնաբոյն սեղանին զարդ։

Alimentation „TRÉVISE"

Իր անմահական «Moka» սուրճով

Café "HAREM„

Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն անմրցելի գիներով։

ՄԵԾԱՓԱՌԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՓԱՌԱՆԱԿ

Ձերմակ պաներ 16 ֆրանք, քաչէր 22—24, օճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փիլաւի համար 4 ֆրանք։

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՔ

Livraison à domicile Tél Taitbout 40—63

39 Rue de Trévise, Paris (9)

Metro: Cadet

ԵՓՐԱՏ ԳՈՒՆԱԳԼԽՈՒԻՄԲ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ։

Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան ղանակներ։ Միակ նուագախում - բը հաճելի դարձնելու համար ձեր հանդիսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթ - ները։

ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաղուած եւ անիսոնով պատրաստ - ուած հայկական օղին է Ր Ա Ք Ը Տ Ի Ւ Զ ի։ Զգուշացէք արուեստական օղիներէ ու ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները չուր կը խմցնէ եւ կը վնասէ ձեր առող - ջութեան։ Խմեցէք միայն Ր Ա Ք Ը Տ Ի Ւ Զ ը որուն անու - նաթուղթին եւ ախթա - րատուփերուն վրայ ժա - պաւոր ըլլալը ճանաչ - ուած է։

Dalakupeian 8 Rue Suffren

Dépôt: 7 Rue de la Paix, Mar - seille. Tél Dragon 70—80

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Dupleix, PARIS (15) A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ. ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Gobelins 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ	
Թրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՈՒՐԲԱԹ 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ VENDREDI 18 Novembre 1938

34 ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3889

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՆԿԱՏԻ ԱՌՆՈՒԱԾՆԵՐՆ» ՈՒ ԱՆՆԿԱՏ ԹՈՂՈՒԱԾՆԵՐԸ

կը թուի թէ « Արեւ » բաւական մեծ յոյս էր կապած Բարեգործականի վերջին ընդհ. ժողովին :

— « Չէ՞ որ տարիներէ իվեր, եւ կրնաք ըսել Բարեգործականի գոյութենէն իվեր ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸՂԼԱԼՈՎ (ընդգծումը մերն է : Վ. Ի.), ներկայ Ընդհ. ժողովը պիտի կատարէր աշխատութիւններ մը, ըստ վերջին երկու Ընդհ. ժողովներուն որոշումներ եւ ըստ ամէն կողմէ՝ Միութեան մէջէն ու դուրսէն յայտնուած յոյսերուն ու փափաքներուն (Արեւ, 4 Նոյեմբեր, 1938) :

կը պարզուի, ուրեմն , որ «վերջին երկու Ընդհ. ժողովներուն որոշումներէն» ինչպէս նաեւ «մէկէն ու դուրսէն յայտնուած փափաքներէն յետոյ կ'ակնկալուէր որ այս տարուան Ընդհ. ժողովը «կատարէր աշխատութիւններ մը » :

Արդարացո՞ծ էին այդ ակնկալութիւնը : Կամ՝ գոնէ որոշ չափով իրականացո՞ծ են այդ յոյսերը : Պատասխանը կուտան ամփովի բոլոր թերթերը միաբերան :

— « Հարկ է ընդունիլ որ Նիւ - Տիլեան արագ քարեշրջումի ոգին դժուար եղած է հաշտեցնել Հ. Բ. Ը. Միութեան Կեդրոնին մէջ հաստատուած կարգ ու սարքին հետ, հետեւաբար, կաթիլ կաթիլ հոսելով, ժողովրդական ոգին պէտք էր մաշեցնէ Բարեգործականի Կեդրոնին մէջ ժայռի նման խարխուած սակաւապետութեան աւանդութիւնը » :

Ի՞նչ կարելի էր ապասել, սակայն, «Ընդհ. ժողովէ » մը, որ իր կազմով երբեք չէր տարբերիր իր նախորդներէն, եւ ուր հաւմասրաուն ուրիչ մէկը չէր, բայց եթէ նոյնինքն... համաբատուն :

Այսպէս, ըստ «Ազատայ»ի (15 Հոկտ. 1938) խմբագրականին, այդ « Ընդհ. ժողովին մասնակցած են բաւական չափ ժողովական - ներ : Աւտիճ եղած են Կեդր. վարչութեան Եւրոպայի Կեդր. Յանձնաժողովի, եւ տեղական մասնաժողովի անդամներ : Ներկայ եղած է նաեւ Ամերիկայի Երջանկին պատուիրակը : Երբ նկատի ունենանք որ այս վերջինը նոյն շրջանակին վարիչ-Բարեգործականի, կ'ունենանք պատկերը հաստատուած մը Բարեգործականի, կ'ունենանք պատկերը համաբատուն Ընդհ. ժողովի մը, որուն բոլոր մասնակցողները անխտրաբար անդամներն են :

Այդ էպատաժը, անշուշտ, որ, համաձայն Բարեգործականի տրամաբանական տեղեկատուութեան, «Տարեկան Տեղեկագիրը որ եւ է վիճաբանութեան եւ քննութեան նիւթ չէ տուեր » :

Ամփովին մամուլին քննադատութիւններէն մէկ ուրիշը կը կռնէ այն իրողութիւնը, որ « Միութեան չուրջ իրական հետաքրքրութիւն մը գոյութիւն չունի» : — «Ի՞նչ է պատճառը այս տրտուր երեւոյթին»,— կը հարցնէ «Ազատայ»,— Բարեգործականի պետավարութի՞ւնն է որ չի կրնար իր շուրջ ստեղծել իրական հետաքրքրութիւն մը : Հայ ժողովո՞ւրդն է որ անդարմանելի անտարբերութեան մը մէջ է» :

Առաջի՛նը, անշուշտ : Վկայ այն լայն գործունէութիւնը, որ - դուն թղուած է Հ. Կ. Միջը : Կազմակերպութիւն մը որ ոչ մեծագոյնս նուիրատուութիւններ եւ ո՛չ ալ կառկներ է ստացած, չունի բրքսքներ ու հիմնադրամներ, բայց նաեւ չունի Բարեգործականի նման ... փրոթոթոլ, «գրամը իրաւունքի չափանիշ» չի նկատեր, «որոշ պահպանողականութիւն» չի դներ իր գործունէութեան ու կազմին մէջ, «չնորհքով մարդերու» նախասիրութիւնն ու խստապահանջութիւնը չունի, եւ մանաւանդ՝ երբե՛ք մտահոգութիւնը չունի թէ « վարչական մեքենան ժողովրդականացնելու գաղափարին ետեւը դարանակալ կը սպասեն այն ձախորդութիւնները որոնց անխուսափելիօրէն ենթարկուած է դուռները եւ պատուհանները բաց թողուած շէնք մը»,— ինչպէս կ'ըսէ Բարեգործականը՝ իր մէքենագրուած տետրակին մէջ...

Եւ վերջապէս, ամփովին թերթերը կը պահանջեն որ «Բարեգործականի կեդրոնին մէջ հարստապաշտութեան տեղ արմատնայ սէրն ազգային իտէալին, ազգային նպատակին եւ գաղափարապաշտութեան», («Պայքար», 22 Հոկտ. 1938) :

Իսկ «Ազատայ» անհրաժեշտ կը գտնէ որ Բարեգործականը «պարտի սեպէ ծառայել ամէն ինչի որ ազգային պատմութեան եւ մշակոյթին կը պատկանի, համախմբէ ու ջանայ իրենց բարգաւաճման բարձրագոյն աստիճանին հասցնել բոլոր ազգային արժէքները, ուշադիր ըլլայ նաեւ որ իր մատակարարած մեծ հաստատութիւնը բանս մը չդառնայ» եւայլն :

Կասկած չկայ, որ այս բանաձեւուած պահանջները աւելի մանրամասն ձեւով արուած են նաեւ Բարեգործականի Ընդհ. ժողովին առջեւ : Ձենք գիտեր թէ ի՛նչ չափով դոհացում գտած են անոնք : Բարեգործականը սովորութիւն չունի բացատրութիւններ տալու : Իր աւանդութիւնները կը մնան զաղանի, ու կը բաւարարուի «տեղեկագրութիւն» մը մեքենագրելով ... :

Ամփովին թերթերու արտայայտութիւններէն կը պարզուի, սակայն, որ Ընդհ. ժողովը «նկատի առած է Լիբանանի եւ Սուրիոյ գաղութին տնտեսական եւ կրթական պէտքերը եւ բանդուած աւանիներու շինութեան գործը » :

« Նկատի առած է՞» : Ի՞նչ կը նշանակէ այս բացատրութիւնը : Որո՞շ է : «Անհրաժեշտ հոգածութի՞ւն», ինչպէս կ'ըսէ «Պայքար» : Եւ՝ ի՞նչ սահմաններով, ի՞նչ նախագիծով, — ոչի՛նչ կ'ըսուի նաեւ այս մասին : Այդ «հոգածութեան» արդիւնքներէն մին է, կ'երեւի, «Դպրոցասիրաց»ը պէ՛տք փոխադրելու որոշումը, վարդը բանալու համար թէ «նկատի առնինք Լիբանանի կրթական պէտքը» :

Դպրոցներու պահա՞նջը գաղութներու մէջ, ուսանողներ պահելու անհրաժեշտութի՞ւնը, եւ անհրաժեշտութիւնը նաեւ «ծառայելու ամէն ինչի որ ազգային պատմութեան կը պատկանի, զանոնք

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«ԵԹԷ ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ԿՐԷ, ՌՈՒՍԻԱ...»

— oo —

Ամթաթիւրքի յաղարկաւորութեան մասնակցելու համար, Մոսկուայի կառավարութիւնը էնկիւրի ղրկեց Փոթէմքինը, արտաքին փոխ – գործավար, որու կ'ընկերանան զինուորական ու քաղաքական բարձրաստիճան դէմքեր : Լոնտոնի թերթերը կը կարծեն թէ Փոթէմքինի այս ճամբորդութիւնը առիթ մը պիտի ըլլայ թարմացնելու ռուսեւթրքական դաշինքը,— այդ նպատակով Փոթէմքին տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Քամէթ Ինէօնիւի հետ : Այս կարծիքը կը զօրանայ այն տրամադրութեամբ, որ տեսնուեցաւ Մոլոթովի ճառին մէջ, երբ Խորհ. Միութեան վարչապետը , մոսկուայի Խորհուրդին վերջին մէկ նիստին մէջ, յայտարարեց որ, եթէ Թուրքերը յարձակում կրեն, Խորհ. Միութիւնը պիտի գիտնայ յարգել իր պարտաւորութիւնները :

Վերջապէս պէտք չէ մոռնալ, որ Թուրքիոյ մէջ Քամէթ Ինէօնիւ ճանչցուած է իբրեւ պաշտպան ռուսեւթրքական բարեկամութեան :

Ֆրանսա կը մերժէ գաղթավայր տալ

— oo —

Վերջերս զրոյց կը չրջէր Փարիզի մէջ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը խորհրդակցութիւն կը կատարէ նախկին գերմանական գաղթավայրերը վերադարձնելու մասին : Երեսփ. Ժողովի դաղթական յանձնաժողովին կողմէ Թէթենժէ ներկայացաւ վարչապետ Տալատիէի, լուսաբանութիւն խնդրելու եւ կառավարութեան տեսակէտները իմանալու համար գաղթավայրերու ապագային մասին : Այս տեսակցութենէն վերջ, վարչապետը մամուլին տուաւ յայտարարութիւն մը, այն բովանդակութեամբ թէ Ֆրանսա երբեք տրամադիր չէ գաղթավայր վերադարձնելու, մանաւանդ որ այդ մասին առաջարկ ալ եղած չէ : Ցետոյ կը հերքէ այն զրոյցները թէ, յատկիկային, անգլեւֆրանսական խոհակցութեանց ընթացքին քննութեան պիտի առնուի գաղթավայրերու հարցը :

**** Այսօր, կէսօրէ վերջ, նախարարական խորհուրդը նիստի հրաւիրուած է, քննելու համար միջազգային կացութիւնը եւ ճշդելու համար Ֆրանսայի դիրքը նախ քան այցելութիւնը Զէյմպըլէնի եւ լորտ Հալիֆաքսի :*

Անգլիա եւս կը մերժէ գաղթավայր տալ

— oo —

Զորեքշաբթի, բրիտանական խորհրդարանին մէջ Զէյմպըլէն եւ գաղթային նախարարը յայտարարեցին թէ որ եւ է առաջարկ կամ բանակցութիւն չէ կատարուած Անգլիոյ առացած գաղթավայրերը վերադարձնելու մասին, թէ բրիտանական կառավարութիւնը տրամադիր չէ երբեք նման առաջարկ մը նկատի առնելու : Սըր Ճոն Սայմըն, այս առթիւ, կարդաց Զէյմպըլէնի մէկ հեռագիրը, ուղղուած՝ Թանկանիքայի կառավարիչին, հաստատելու համար կառավարութեան տեսակէտները գաղթավայրերու ապագային մասին :

Միւս կողմէ, «Տէյլի Մէյլ» կը հրատարակէր Փերովի ծրագիրը, որ կը տրամադրէ կազմել մարմին մը, մեծ պետութեանց ներկայացուցիչներէն բաղկացած, որու պաշտօնը պիտի ըլլար վերաբաշխում մը կատարել նախանիւթերու :

**** Բրիտանական դահլիճը որոշեց պարտադիր արձանագրութեան ենթարկել զինուորցուները, ինչ որ քայլ մըն է դէպի զինուորական պարտադիր ծառայութիւն :*

Ժուլօ կը դասապարտէ հրոսարակ-օրէնքներ եւ կը ապառնայ

— oo —

Հրովարտակ - օրէնքներու դէմ ընդդիմութիւնը կը զօրանայ հետզհետէ : Երկաթուղիներու աշխատաւորութեան մեծ ժողովական բանաձեւէն վերջ, նախկին ռազմիկներու Միութիւնն էր կը յայտարարէ թէ չի կրնար ընդունիլ վերջին հրովարտակ - օրէնքներու պարտադրած զոհողութիւնները :

Բայց ահա Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան համագումարին մէջ, չորեքշաբթի առաւօտ, Ժուլօ նոր ճառով մը բացատրեց թէ որ եւ է հրովարտակ - օրէնքներուն դէմ :

— Ի՞նչ քաղաքականութիւն էայս՝ երկիրը վերականգնելու խոստումի մը տակ : Փօլ Ռէյնոլդ ծրագրին իմաստն այս է միայն. «Հարստացէ՛ք, գրամատէրներ, եւ թո՛ղ աշխատաւորը դասակարգը խրի թշուառութեան մէջ» : Աշխատանքի չարաթական ժամերը կ'աւելցնեն, որպէսզի աճի արտադրութիւնը, առանց նկատի առնելու որ նոր տուրքերու բեռան տակ՝ պիտի նուազի զանգուածներու սպառողական կարողութիւնը : Ու չուտով, ապրուստը աղելով, պիտի տեսնենք որ անգլիական ոսկին պիտի բարձրանայ մինչեւ 200 ֆրանք : Այնտիքաներու անդամները պատրաստ են իրենց բաժինը բերելու երկրին պահանջած զոհողութեան մէջ, բայց չեն

Հրովարտակ-օրէնքներու դէմ ցոյցերու ընթացքին Ֆրանսայի մէջ

իրենց բարգաւաճման բարձրագոյն աստիճանին հասցնելու համար » :

Ամո՛նք կը կազմեն օրուան հրամայականը : Ու ամո՛նց վրայ պէտք է կեդրոնանայ, մեր կարծիքով, ամփովին մամուլին միահամուռ պահանջը :

Վ. Ի.

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԴԱՐՁԵԱԼ ԻՐ ԾԵՆՔԻՆ ՄԷՋ ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ

— oo —

« Հայրենիք » չէնքի ներքնայարկն ու առաջին յարկը, ուր տեղաւորուած են մեր տպարանն ու գրասենեակները, մինչեւ հիմնական նորոգութեան մը ենթարկուիլը, առժամապաղ գրուած են նորէն զործածելի վիճակի մը մէջ : Այժմ «Հայրենիք»ներու խմբագրութիւնն ու վարչութիւնը, ինչպէս եւ կ. կոմիտէի քարտուղարութիւնը ուրիշ տեղ վարձուած սենեակներէն փոխադրուած են կրկին «Հայրենիք»ի չէնքը եւ մեր երեք թերթերն ալ կանոնաւոր կերպով կրկին կը տպուին «Հայրենիք»ի տպարանին մէջ :

Ի պատասխան զանազան կողմերէ եկած հարցումներուն, պէտք կը զգանք հաղորդելու մեր աշխատակիցներուն եւ ընթերցողներուն, որ «Հայրենիք»ի հրդեհի ժամանակ վնասուած չեն ոչ մեքենագրի եւ ոչ ալ օրաթերթերի կամ չարաթաթերթերի ձեռագիրները :

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

Նպաստ աշխատաւոր եւ բազմանդամ ընտանիքներու

— oo —

Աշխատաւոր եւ բազմանդամ ընտանիքներու տրուելիք նպաստներուն մասին, հրովարտակ - օրէնքէն կը քաղենք հետեւեալ լուսաբանութիւնները.—

Մէկ զաւակի տէր ընտանիք մը պիտի ստանայ նպաստ «միջին ամսականի»ի վրայ հինգ առ հարիւր համեմատութեամբ, երկու զաւակի տէր ընտանիք մը՝ 10 առ հարիւր համեմատութեամբ, երեք զաւակի տէր ընտանիք մը՝ 15 առ հարիւր համեմատութեամբ, չորս զաւակի տէր ընտանիք մը՝ 30 առ հարիւր համեմատութեամբ, այնուհետեւ իւրաքանչիւր զաւկի համար՝ 15 առ հարիւր յաւելումով :

« Միջին ամսականը» այն գումարն է, որ պիտի ճշդուի իւրաքանչիւր նահանգի մէջ, ամէն տարի Հոկտեմբերին, նահանգապետին կողմէ, հաշուի առնելով այն ամսական աշխատավարձը, զոր կը սահմանեն աշխատանքի հաւաքական պայմանագրութիւնները այդ մարզոյ համար :

Ամէն զոյ մասնաւոր նպաստ մը պիտի տրուի մօր, որ աշխատավարձ չի ստանար եւ տնական գործերով միայն կը զբաղի :

Ծնունդները քաջալերելու նպատակով տրուած այս կարգի նպաստէ կը զրկուին այն ընտանիքները, որոնք մէկ հատիկ զաւակ մը ունին, երբ արդէն հինգ տարեկան գարձած է բայց եղբայր կամ քոյր չունի :

«Իտալիա վաղը դառնալ պիտի ինչ Թուրքիոյ հետաքրքիրը»

— oo —

Գրեցինք թէ իտալական կառավարութիւնը 2000 ընտանիք փոխադրեց Լիբիա,— նախկին Պէնկազին ու Տրիպոլիսը : Պոլսոյ «Սան Փոսթայ»ին մէջ՝ Մուհիտտին Պիրկէն, խօսելով այս չարժուձին մասին, կը գրէ.—

Թողլով մայր հայրենիքի նուազ բարերը հողը, այդ մարդիկը (մօտ 20,000 հոգի) կը գաղթեն նոր եւ ընդարձակ, անջրդի եւ տաք հայրենիքը, որ մարդէ, կենդանիէ եւ բուսականութենէ աւելի՝ ծածկուած է աւազակոյտով :

Լիբիոյ եղերքը, ինքնաշարժի ճամբուն վրայ երկար պտոյտ մը կատարած ժամանակ, Մուսոլինի ըսած էր վերջերս թէ այդ ծովեզերքը կ'ուզէ դարձնել Իտալիոյ չորրորդ ծովեզերքը : Ֆաշական խորհուրդը ահա պաշտօնապէս Լիբիան կը հռչակէ Իտալիոյ չորրորդ ծովեզերքը : Բայց միայն ծովեզերքը, հողի եւ ճամբու եզրիվ մը : Ներքնամասը դարերով պիտի չարունակէ մնալ աւազի , արեւի եւ փոթորիկի երկիրը :

Անապատը եւ Միջերկրականի եղերքը իրարմէ բաժնող իտալական չորրորդ ծովեզերքը՝ բարի վայելում ներկայ տէրերուն : Տրիպոլիսը եւ Պէնկազին կորսնցնելով՝ Թրքական պատմութիւնը բան մը կորսնցուցած չըլլար : Բայց ատոր է որ մենք հոն Թուրքիոյ մեծ յիշատակներ, որոնք կը ցուցնեն Թրքական հերոսութեան բարձրութիւնը : Իտալիոյ աշխարհակալական գրականութիւնը ճանչցաւ եւ արձանագրեց այդ հերոսութիւնները : Վաղն ալ աւելի լաւ պիտի յիշէ եւ շատ պիտի գրէ : Երէկուան դէպքերուն համար մասնաւոր քէն չենք զգար այսօրուան Իտալացիներուն դէմ : Մի՛այն իրաւամբ կ'արձանագրենք հետեւեալը.— Իտալական չորրորդ ծովեզերքը, 28 տարի առաջ, ազգային հերոսութեան թատրը հանդիսացաւ ներկայ Թուրքիոյ :

Նոր վարչամե՞ր Լիբանանի մէջ

— oo —

Դամասկոսի «Էլիֆ Պա» թերթին տեղեկութեանց համաձայն, Լիբանանի վարչաձեւը կարեւոր փոփոխութեանց պիտի ենթարկուի նոր մարզպանին ժամանումէն վերջ : Ֆրանսական կառավարութիւնը պաշտօն տուած է նոր մարզպանին գործադրել նոր սթաթիւմ մը Լիբանանի մէջ, որու համաձայն, եթէ Լիբանանեան երեսփոխանները ուզեն՝ կրնան Հանրապետութեան նախագահ ընտրել Ֆրանսացի մը : Նոր սթաթիւն Լիբանանը պիտի օժտէ կառավարական չատ պարզ կազմով մը, որպէսզի ծախքերը նուազին :

«Էլիֆ Պա» կը գրէ նաեւ թէ Լիբանանի վերջին նախարարական տագնապը պատճառ եղաւ որոշուի երեսփոխանական ժողովին լուծումը : Այդ որոշումը հաղորդուած էր Փարիզ, նոր մարզպանին : Այս վերջինը, սակայն, տեղեկացուցած ըլլալով որ մինչեւ իր հասնիլը գոյավիճակը պահուի, չէր գործադրուած երեսփ. ժողովի լուծման որոշումը :

ՀԱՅՈՑ ԿՂԶԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ՀԱՅՈՑ ԿՂԶԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ՀԱՅՈՑ ԿՂԶԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ՀԱՅՈՑ ԿՂԶԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ԻՐԱՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՅԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ

Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԸ

Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԸ

Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԸ

Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

կրնար ընդունիլ որ զոհողութիւնը կատարէ մէկայն բանուոր դասակարգը :

Կառավարութեան ուզածը ոչ թէ երկրին վերականգնումն է, այլ իր իշխանութեան վերականգնումը մէկայն: Բայց կառավարութիւնը կրնայ զօրաւոր մնալ այնատեն մէկայն, երբ կը կրնայ վստահութեան առնոց, որոնք կը կազմեն երկրին իրական հարստութիւնը, այսինքն անոնք որ կ'աշխատին: Ուժի եւ զօրաւորութեան գաղափարը կը մատնէ կամայականութիւն մը, զոր կը մերժեն աշխատաւորները: Կառավարութիւնը յստակօրէն ըսաւ որ կ'ուզէր գործակցիլ երէն: Եւ ժամանակ կորնցուց այսպէս: Ա՛լ թող ինքն իր գլխուն ճարը նայի կառավարութիւնը, որ զօրաւոր կը զգայ ինքզինք՝ պարտադրելու համար իր հրովարտակ - օրէնքները: Հին թէ բանուորական պատուիրակները նախկին դատապարտեալներ են: Մենք ուզեցինք մաքրագործել մեր կազմակերպութիւնը այդպիսիներէ, բայց գործատիրական ճակատը աշխատեցաւ այնպէս մը ընել որ վարկաբեկուին գործատորական ներկայացուցիչները :

Թշուա՛ռ երկիր, ի՜նչքան նուաստացումներու ենթարկեցին քեզ: Այժմ կ'ուզեն քեզ առաջնորդել երկպառակութեան, որպէսզի իշնաս գահավէժին մէջ: Դո՛ւն որ լոյսն էիր աշխարհի, պիտի դառնաս խաւար :

Հրովարտակ – օրէնքները մշակուեցան, որպէսզի, փոչի նետելով աչքերուն, ըսեն գրամատիրութեան. «Բերէք ձեր գրամագլուխը, ընկճեցինք բանուոր դասակարգը»: Բայց բանուոր դասակարգը չի կրնար թոյլ տալ որ գրամատիրութիւնը իր ճանկին մէջ առած չի կրնար թօյլ տալ որ գրամատիրութիւնը իր ճանկին մէջ առնէ զինք: Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը պատրաստ է, զինք: Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը պատրաստ է, զինք մելու գերազոյն ուժին, իր հզօր զէնքին, երբ հարկ տեսնուի»:

Հասկնալի էոր այդ գերազոյն զէնքը ընդհ. գործադուլն է:

Հաթայի երեսփոխան Գարապաճախեանի յայտարարութիւնները

— oo —

Գրած էինք թէ թրքական հանրապետութեան տարեդարձի հանդիսութեանց մասնակցելու համար, Հաթայէն էնկիւրի եւ յետոյ Պոլիս գացած էր պատուիրակութիւն մը, որուն մէջ երկու Պոլսոյ «Ժամանակ» թերթի խմբագիր - տնօրէնը, Բիւզանդ Շամլեան, յատկապէս էնկիւրի կը վազէ, տեսակցութիւն մը ունենալու համար Հաթայի հայ ներկայացուցիչներուն հետ, որոնց մին, Գարապաճաքեան, հետեւեալ յայտարարութիւնները կ'ընէ.

— Մանաւթ պարագաներու բերումով 2000ի չափ(?) Հայեր հեռացան Հաթայէն: Անոնց մեծամասնութիւնը կը բաղկանար գաղթականներէ, որոնք կարգ մը ծախսուած մարդոց զրպտութեանց զոհ գացին եւ անտեղի վախերու ենթարկուելով մեկնեցան: Հակառակ կատարուած զրպտութիւններուն, ժողովուրդին ստուար մեծամասնութիւնը իր տեղը մնաց: Ձեպէշ Մուսայի եւ Քէսապի հայութենէն մէկ հոգի իսկ չզգաղթեց: Դէպքերը եկան անգամ մը եւս հաստատել ժողովուրդին աղջմտութիւնը եւ այսօր բազմաթիւ ընտանիքներ վերադարձած են, որովհետեւ համոզուած են որ նոր վարչաձեւը, որ ձիթենիի ճիւղ մը ունի ի ձեռին, Հաթայիներուն կը բերէ ոչ թէ չարիք, այլ բարիք եւ խաղաղութիւն :

— Հաթայի մէջ հայերէն թերթ կա՞յ :

— Ոչ, բայց կանոնաւոր կը ստանանք Պոլսոյ «Ժամանակը» եւ Պէյրութի «Զարթօնքը», որոնք չատ ուղղամիտ ընթացք մը բռնեցին Հաթայի խնդրին մէջ, ժողովուրդը հրաւիրելով աղջմտութեան :

— Ի՞նչ կը մտածէք Թուրքիոյ գործակցութեան մասին :

— Հաթայի մէջ ծիսական տարբերութիւն միայն կայ. այլապէս բոլորս ալ Թուրք ենք: Հետեւաբար պէտք է մտածենք Հաթայի ժողովուրդին եւ Թուրքիոյ ժողովուրդին գործակցութեան վրայ, որու մասին ապագայ ծրագիրներ ունինք իրագործելի, որոնք եւ խօսուն ապացոյցը չէ՞ այն պարագան, որ Հայերը կարեւոր մասնակցութիւն մը ունին Հաթայի վարչութեան մէջ :

— Հայերը Հաթայի մէջ ընդհանրապէս ի՞նչ լեզու կը խօսին :

— Իրենց մայրենի լեզուն չդիտնալու ստիճան թրքախօս են, իսկ արաբերէն գիտցողներուն համեմատութիւնը աննշան է:

Թուրքիոյ եւ Հաթայի սահմանները

« Ենի Կիւն» կը գրէ թէ թուրքեւիթրանական յանձնախումբ մը սկսած է ճշդել Հաթայի սահմանները: Յանձնախումբին աշխատանքները ե՞րբ կ'աւարտին, յայտնի չէ: Յանձնախումբին թուրք անդամները բոլորն ալ զինուորական են եւ եկած՝ Մարբերդէն:

«Ահրար » կը գրէ :— Ապէզի եւ Քիւրա - Տաղի չրջաններուն մէջ, ստենչ մը ի վեր, յարձակումներ կը գործուին եւ կողոպտուներ տեղի կ'ունենան: Յարձակողները յետոյ կը փախչին Թուրքիա: Ոչ հակազդութիւն կայ սահմանին վրայ, ոչ ալ հետապնդում :

Լատտեղեակ անձնաւորութիւնները կը յայտնեն թէ թրքական կառավարութիւնը դիտմամբ կը ղրկէ այդ աւազակները, որպէսզի յետոյ սահմանային փոխոխութեան հարց յարուցանէ: Ոստիկանական տեղեկագիրը կը հաստատէ որ երկու թուրք զինուորներ սահմանը անցնելով Ապէզին, կողոպտած են Սուրիացի վաճառական մը :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

Լիբանանի բոլոր չրջաններուն մէջ, Նոյեմբերի սկիզբը, հեղեղման անձրեւներէ վերջ ահաւոր փոթորիկ մը պայթեցաւ մեծ վնաս պատճառելով երկրին: Պէյրութ անգամ ողողուեցաւ եւ փողոցները լիճի վերածուեցան: Արդարութեան պալատին հանրային պարտէզը մեծ վնաս կրեց: Պալատին բակին մէջ հսկայ ծառ արմատախիլ ինկաւ՝ չախչախելով 55 տարեկան ծերունի Աբար մը: Ծովեզերեայ չրջաններու մէջ փոթորիկը կոտրեց սրճարաններու ապակիները եւ փեղկերը, քշեց ու խորտակեց ձկնորսներու նաւակները: Պէքաայի մէջ Լեռնային չրջաններու մէջ ճամբաները անանցանելի դարձած են: Լիբանանի մայրիներու չրջանը ծածկուած է ձիւնով :

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

Փարիզի «Եգիպտացի» կոմիտէն Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի բոլոր ընկերները 18 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, 6 Ավրնիւ տ'Իթալիի սրճարանին վերնայարկը: Օրակարգ՝ Զեկոյց կոմիտէի եւ Շրջ. ժողովի պատգամաւորի: Ընտրութիւն նոր կոմիտէի :

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ «Վարդան» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 20 Նոյ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին ընկ. Հ. Թարեանի քնակարանը: Զեկոյց Շրջ. ժողովի պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի:

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ «Ս. Մրնասեան» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 23 Նոյ., երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, «Հայ Ակումբ»ին մէջ: Օրակարգ՝ զեկոյց Շրջ. ժողովի պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի:

Գաւառ

ՄԱՐՍԷյԼԻ «Հրիստափոր» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 19 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին: Զեկոյց Շրջ. ժողովի եւ Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչը:

ԼիՈՆի Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ Նէօվիլի «Երկաթ», Սէն Մօրիսի «Ցառաջ», Փոն տը Շէրիւի «Մուրատ», Լիոնի «Գայլ Վահան» , «Առիւծ Գէւղ» եւ «Մուսա Լեռ» խումբերու ներկայացուցիչները յառաջիկայ կիրակի օր, 20 Նոյեմբեր, կէսօրէ վերջ ժամը 1ին «Զարդարեան» դրադարանին մէջ, 181 Քուռ Լաֆայէթ: Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՏՒՍԻՆի Կոմիտէի Ընդհ. Անդամական ժողովը 19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 6ին: Կարեւոր օրակարգ :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷյԼԻ ՄԷՋ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.30ԻՆ

ՔՕԼԻՋԷի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Մ. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓՐ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier

Métro Trocadero կամ Boissière

Նուագախումբ CARRIO—CANTI

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ ՏԻԿ. ԱՐԱՒ ՊՈՐԹԻԼԵԱՆ Չուքա կ), Պ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ (ա. տատ.) փոքրիկ ՍԻՄԵՆԻԱ կը պարէ Կարապին Մահր:

Ճաշ ու ընտիր պիւֆէ՝ պատրաստուած խնչուհիներու նուէրներով.

Մուտք 10 ֆրանք:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ - ԵՐԵԿՈՅԹ

Վաղանդ Զ. Ո. Մ. Մարզականի կողմէ, ի պատիւ Մարսէյլի Հ. Մ. Ը. Մ.ի ընկերներու որոնք Վալանս կուգան տեղւոյս խումբին հետ մրցելու, խէյասեղանը տեղի կ'ունենայ 19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Հ. Ց. Դ. «Սիամանթօ» սրահին մէջ: Կը հրաւիրենք մարզասէր հայ հասարակութիւնը: Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

Ընտանեկան թէյասեղան—պարահանդէս

Կազմակերպուած «Փարիզահայ Քնար երկսեռ երգչախումբ»ի կողմէ, 20 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 8, Բուրեգրծականի տան մէջ, 8: բիւ Պօսիւէ, մէկթրօ Կաւ տիւ Նօր կամ Փուասօնիէր :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, արտասանութիւն ֆանթէզիներ եւ պար: Կը մեծարուի թէյ եւ խմորեղէն :

Մուտք 4 ֆրանք :

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

14 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՒ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14 – 2ն

Հանդիպումները ժամադրութեամբ:

ՏՈՔԹ. ՔԻԹԻՒՐԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

Կ' ՈՒԶԱՒԻ

Պ. ՅԱԿՈԲ ՄԱՐԿԱՐԵԱՆ, վիրաբոյժ - ատամնաբոյժ Թիրանայի մէջ, պէտք ունի կարող ատամնաբոյժ - mécanicienի մը: Պայմաններու մասին դիմել՝ A. MARKARIAN, Chirurgien - Dentiste, Tirana, Albanie :

ՀԱՅԵՐԷՆ ԽՈՍՈՂ ՔԱՀԱՆԱՅ ՄԸ ԵՒ ԱԿՆՈՑԻ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ

Notre-Dame de Lorette *ՄԷԹՐՈՊՈԼԻՏԷՆ ԾՈՍԿ,*

8 Rue Notre-Dame de Lorette ահնոցավաճառի խանութը:

ԵՒչքի ճրի քննութիւն հայ եւ ֆրանսացի մանագէտներու կողմէ:

Շաբաթ օրերը հայրենակիցներու համար ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԵՂՉ

Tailleur de ST. BERNARD
Pour Hommes et Dames
H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cave, Paris(18)
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière
Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*
Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՃԱՒՍԱԿԱՒ ՆԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՁՄԵՌՈՒԱՑԻՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարիի առթիւ կը տրուի կարեւոր նուէրներ:

Մար գինները.— Ձափի վրայ, երկու փոքր, ֆանտազուած զոյգ, վերարկու կամ հագուստ սկսեալ 350—450 ֆրանք, նուէր կը տրուի մուտակէ վզնոց մը (երկու կէնգուռի), պատրաստուած մուշտակագործ ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕՂԼԵԱՆի արհեստանոցին մէջ: 450 ֆր է վէր տպպարանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի ֆանթէզի կամ կոպի տաբատ մը:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր

ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած ճշգական օղին է ՐԱՔԸ ՏԻՒԶի: Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գլուխները ջուր կը խնդրէ եւ կը վնասէ ձեր առողջութեան: Խմեցէք միայն ՐԱՔԸ ՏԻՒԶը որուն անհատական կազդուրիչ եւ ախորժացուցիչ ճաշատեսակներ ըլլալը ճաստատուած է:

Dalakupeian 8 Rue Sufflen
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—80

ԿԸ ՓՆՏՈՒՒԻ

— Ամերիկայէն ժառանգական խնդրի մը համար կը փնտռուի Ակնայ Ապուչէխ գիւղէն Պօղոս Ազատեան, հօր անուն Նշան, մօր անուն՝ Եվրօ : 1922ին մեկնած է Թուրքիայէն: Կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գտնուի : Լուր ունեցողներէն կը փնդրուի տեղեկացնել Պ. Յարութիւն Ժամկոչեանի, 15 Rue Racine, Paris (6) :

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Demesme — PARIS (19)

ԴԱՍԱՒՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի Հ. Բ. Ը. Միութեան Հրատարակչին դասախօսութիւնը 18 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, բնդարձակի Տան մէջ, 22 Rue Petit St.-Jean, Մարսէյլ: Կը խօսի Պ. ՀՈՐԵՆ ՀԱՒԱՃԵԱՆ: Նիւթ՝ Ներսէս Շնորհալի: Կրնան խօսք առնել ներկաները:

ԿՈՒԶՈՒԻ

Կ'ուզուի կնոջ կօշիկի մնիքաճի մը, ապահովուած գործ ամբողջ տարին: Դիմել Մուչեղեանին, 83, Rue d'Aubagne, Marseille :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ. ՓՐԱՆԿԵՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ	ԵՐԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Թրանսա եւ Գաղութներ	150 փրանգ	75 փրանգ	40 փր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 փրանգ	140 փրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 փրանգ	110 փրանգ	

ՇԱԲԱԹ
19
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
SAMEDI
19 Novembre
1938

24 ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3890

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ԱՒԱՆՑ ԽԱՒՃԱՊԻ

— oo —

Թուրքիա, իբրեն յատուկ յամառ հետեւողականութեամբ, կը չարունակէ իւրացնել Հաթայը։

Մտքերու մէջ թարմ էին ազմկալի պայքարը զոր տարաւ թուրք մամուլը՝ երբ դեռ որ եւ է որոշում տրուած չէր այդ մասին։ «Քառասուն դարերու Թրքական Հայրենիքը» որակած էին զայն։ Իսկ «Ուլուս», էնկիւրիի պաշտօնաթերթը, «Հաթայը մեր ազգային մէկ մեծ դատն է» կը գրէր։

Քաղաքական դէպքերը այնպէս մը դասաւորուեցան, որ Ֆրանսա հարկադրուեցաւ «սիրակից» դարձնել Թուրքիան։ Ասիկա նախամուտն էր, անշուշտ։ Կամ երկրորդ հանդրուանը՝ Ազգ. Դաշնակցութեան որոշումէն վերջ։ Թոյլ տուէք մեր մէկ յօդուածէն մէկ էջերում մը ընել այստեղ։

— «Թուրքիոյ համար, կը գրէինք 15 փետրուար 1938ի Ցառաջին մէջ — Սանճաքը ունի երեք հանգրուան։ Առաջին հանգրուանը Ազգ. Դաշնակցութեան որոշումն է, — անկախ վարչաձեւ։ Երկրորդը՝ պիտի սկսի 15 ապրիլ 1938ին, — Հաթայի ազգային կառավարելիք ընտրութիւնները։ Իսկ երրորդը պիտի սկսի այն օրը, երբ գործադրութեան դրուին այն դաշնագիրները որոնք վերջ կու տան Ֆրանսայի հոգատարութեան՝ Սուրիոյ եւ Լիբանանի վրայ»։

Ինչպէս ըսինք, առաջին երկու հանդրուաններէն անցաւ Թուրքիա։ «Հաթայ»ը «անկախ պետութիւն» է, ըստ երեւոյթին, բայց կապէս օր օրի կը դառնայ «Թրքական Հայրենիք»ին մէկ մասը։

Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը սատրագրուած է, արդէն, ինչպէս կը գրէինք չորեքշաբթի օրուան մեր թիւով։ Իսկ Հաթայի մաքառումը ամբողջովին յանձնուած է Թուրքերուն։ Կասկած չկայ, որ այսքանով պիտի չդադարի Թուրքիա։ Ալեքսան — արէթը, ինչպէս նաեւ Սանճաքը՝ առհասարակ՝ Թուրքիոյ համար ունի քաղաքական ու ռազմավարական մեծ արժէք։ Միւս կողմէ, Ֆրանսայի չահերն ու Թուրքիոյ չահերը, Միջերկրականի այդ մասին մէջ այնպէս մըն են դասաւորուած, որ Փարիզ ստիպուած է «չատ բարակը չփնտռել»...։

Աւելորդ է ըսել, որ Հաթայի հետ կապուած են, կամ՝ աւելի ճիշդ՝ Հաթայը ինքը կապուած է առ հասարակ Միջերկրականի այդ մասին ու Սուրիոյ, մինչեւ նոյնիսկ Պաղեստինի եւ Իրաքի մէջ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ համընթաց չահերուն։ Այդ պատճառաւ ալ, Թուրքիա, վարպետ՝ բոլոր պետութիւնները օգտագործելու մէջ, հեզհետէ աւելի սիրական պիտի դարձնէ իր դոյութիւնը Հաթայի մէջ։

Չենք դիտեր, անշուշտ, թէ վաղը ինչ անակնկալներ կրնան պատահիլ։ Սայդ է, միայն, որ էնկիւրի կը չարունակէ լրացնել երրորդ հանդրուանը։ «Իր պատկերին նման» զայն ստեղծելէ վերջ, «հայր Թուրքիոյ» եւ «որդի Թուրքիոյ» յարաբերութիւնները բնականաբար պիտի սառնային այն վիճակը, որուն ականատես ենք արդէն։ Թուրքիա՝ պաշտօնապէս՝ միայն երկու հազար զինուոր պիտի դրկէր։ Բայց, իրրեւ «պատուիրակութեան պետ» հոն դրկեց սպայակոյտի Բ. պետը՝ Ասլմ Կիւնթուզ (12 յունիս), ինչ որ ամբողջ Թրքական բանակին մուտքին յայտարարն էր (ճիշդ այդ ձեւով դրաւեցին, Լեհաստան եւ Չունգարիա, իրենց վերադարձած հողերը՝ Զեխոսլովաքիայէն)։

Անկէ ասդին, Թուրքիա բնականաբար անդադրում կերպով ուժեր տեղաւորած է Հաթայ։ Թերեւս նոր համազգեստաւորները չը — կան։ Բայց, էնկիւրի չափազանց վարպետ է ծածուկ գրաւումի կերպերուն մէջ։

Ներքին այս թափանցումին հետ, ուշագրաւ է, անշուշտ, որ ծրագրեալ աշխատանքներ կը տարուին՝ «փոխադարձ այցելութիւններու» ձեւին տակ։ Վերջերս Սանճաքէն պատուիրակութիւն մը գնաց էնկիւրի, որու մաս կը կազմէին երկու Հայեր։

Այս լուրին հետ միաժամանակ մենք արձագանգ եղանք Հայերու նոր արտագաղթի լուրին։

Աւելորդ է ըսել թէ էնկիւրի անդամ մը եւս անհրաժեշտ «հատաստիք»ը տուած է հայ պատուիրակներուն։ Ու վաղը, ապահովաբար, նոյն այդ հայ պատուիրակները Հաթայի մէջ պիտի յայտարարեն ինչ որ ըսուեցաւ իրենց «ցեղակից Հայերու» մասին։

Ասլմ Կիւնթուզի «համբոյրը», եւ Թուրք միւս վարիչներուն «արտաքուստ» արտայայտութիւնները գիտենք թէ ինչ չարժատիպներէ կը բխին։ «Սոն Փոստա» (15 յունիս 1938) «իրար անցնելու ոչ մի չեզոք, եղբայրաբար կ'ապրինք» կը գրէր։ Իսկ «Ճիւմհուրիյէթ» (18 յունիս 1938) կը ճգնէր վստահեցնել թէ «Հայերու հանդէպ Թուրքերու զգացումները եղբայրականօրէն մարդկային են»։

Այս բոլորը, անշուշտ, կը ճգտէին մէկ նպատակի, — հայ տարրին քուէն ապահովել։ Թուրքիա, ինչպէս կ'երեւի, նաեւ այսօր պէտք կը զգայ հաթայաբնակ Հայերու վստահութեան, — միշտ, ի հարկէ, սեփական նկատումներէ առաջնորդուած։

Մենք բոլորս ճանչցած ենք Թուրքերու ագին ու լեղին, ու բնաւ հարկ չկայ իրենց «եղբայրական» ու մանաւանդ «մարդկային զգացումներուն» խոստիւնը պարզելու։

Կը խորհինք, սակայն, որ Սանճաքի Հայերու ցոյց տուած խուճապը առնուազն կանխահաս է։ Ինչքան ալ թերահաւատ ըլլանք թրքական «հաւաստիքներուն» հանդէպ, այսուհանդերձ հարկ է աւելի պաղարիւն ու մանաւանդ աւելի չբծախտացեալ ըլլալ։ Ոչ միայն ազգային, այլեւ անձնական չահու տեսակէտէն սխալ մըն է, անշուշտ, մէկ օրէն միւսը, վարակիչ ահ ու սարսափի մը մատնուած, լքել ու հեռանալ կալուած, տուն-տեղ, հող կամ տանտեղեր, ինչ որ ունէին, ու ապրուստի նոր աղբիւրներ ու աշխատանքի մը վստահութիւնը։ Ըսել չենք ուզեր թէ դեռ ի չեւ 1940 պիտի մնայ Սանճաքի Հայերը»։ Ոչ ալ իրապէս ապահովիչ է նոյն դնդապետին այն հաւաստիքը թէ՝ «Ֆրանսա մինչեւ 1940 պիտի մնայ Սանճաքի մէջ» (յունիսի ընթացքին)։

Ինչ որ ալ ըլլայ, սակայն, խուճապն ու անոր հետեւանքով ստեղծուած արտագաղթը կը գտնենք սխալ ու մանաւանդ վնասակար։

Ըլլանք պաղարիւն ու խոհեմ, եւ տասն անգամ հաշուենք՝ մէկ քայլ նետելէ առաջ։

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ—ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ

Վարչապետին եւ արտ. նախարարին ճառերը

Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան, Նախկին Պատերազմիկներու Միութեան եւայլ կազմակերպութեանց ծանօթ բանաձեւերէն վերջ, որոնք կը պատապարանեն վերջին հրովարտակ — օրէնքները («Իւմանիթէ», արմատականներու կառավարած խզումէն վերջ աւելի սատակացուց պայքարը եւ ամէն օր դեռ աւելի կը հրահրէ ընդդիմութիւնը հրովարտակ - օրէնքներուն դէմ), կառավարութիւնը հարկ տեսաւ կոչեր ուղղել ժողովուրդին, պաշտպանելու համար իր տնտեսական եւ ելմտական ծրագիրը։

Այսպէս հինգշաբթի երեկոյ ձայնասփիւռով ճառեր խօսեցան հանրապետութեան նախագահը, վարչապետը եւ ելմտական նախարարը։

ՓՕԼ ՌԻՖՆՈՑԻ ՃԱՌԸ

Ֆրանսական թերթերու դաշնակցութիւնը հակիրճ մը սարքած էր հինգշաբթի։ Սեղանին վրայ խօսք առաւ ելմտական նախարարը, Փօլ Ռիֆնօ.

— Դիտէի թէ ո՛րքան ժողովրդականութիւն պիտի կորնչնէի, պահանջելով այն հազարաւոր փոքրիկ զոհողութիւնները, որոնք պարտադրուած են ժողովուրդին։ Երեք օրէ իվեր ներքին անհանգստութեան նշանները ցոյց կը տրուին, որոնք կարծել տուին պահ մը Ֆրանսայի, ինչպէս արտասահմանի մէջ թէ պիտի չկարենանք իրագործել մեր ծրագիրը։ Մինչեւ իսկ ըսուեցաւ թէ զօրաւոր չէ դահլիճը, թէ խորհրդարանը պիտի տապալէ զայն։

Փօլ Ռիֆնօ հերքեց այս զրոյցները, բայց աւելցուց թէ անհատական եւ ելմտ. ծրագիրները կը բախին դժուարութիւններու, որոնց յաղթելու համար ժամանակի կը կարօտի։ Այս երկարաշունչ աշխատանքին յաջողութեան համար անհրաժեշտ է երեք տարի։ «Մեզի կը յանձնարարեն քիչ մը մեղմացնել, ընդհակառակն անհատական վերականգնումի կամքին մէջ այնքան ամբօրէն կապուած եմ վարչապետ Տալատիէի, որ պէտք կը տեսնեմ նոյնիսկ քիչ մը խստացնելու։ Պէտք է հալեցնել պետութեան ճարպերը, դուրս բերել միանները»։

ՏԱԼԱՏԻԷԻ ՃԱՌԸ

Յետոյ խօսեցաւ վարչապետը, յայտարարելով թէ «անկարելի է որ Ֆրանսա ապրի ծախսելով 107 միլիար, երբ իր տարեկան եկամուտը 85 միլիար է միայն։ Այս պարագան իսկ բաւական է համոզելու որ կարուկ միջոցներ ձեռք առնուին՝ վերականգնելու համար Ֆրանսան։ Անոնք որ խորհուրդ կուտային դիմել կարուկ եւ արագ միջոցներու, հմա ելեր կը քննադատեն որ ձեռք առնուած միջոցները չատ խիստ են։ Ի՞նչպէս կարելի է վերականգնումի մասին խօսիլ, առանց զոհողութիւն կատարելու տուրքերու յաւելումով։ Մեր հակառակորդները ամէն ճիգ կը թափեն խոովելու համար երկիրը, բայց երբեք պիտի չնահանջեմ, կարեւորութիւն իսկ պիտի չտամ իրենց կատարած էնթրիկներուն։ Մեր հակառակորդները պիտի չկարենան խորտակել մեր կամքը, ոչ ալ արգելք հանդիսանալ Ֆրանսայի վերելքին։ Ես ոչ անանկութեան մարդն եմ, ոչ ալ պատերազմի»։

Տալատիէ յետոյ հրաւիրեց բոլոր Ֆրանսացիները, որ իրենց ակնարկը ուղղեն սահմաններէն դուրս եւ ըմբռնեն կացութիւնը, եթէ չեն ուզեր որ Ֆրանսա դառնայ իր անցեալի փառքերուն թանգարանը միայն։ Կ'ապրինք Եւրոպայի մը մէջ, որ ահա յարատեւ խռովք մը կը մատնէ, ուր սխալ պիտի ըլլար երկրին ապահովութիւնը հիմնել սեփական ուժերէ դուրս այլ ապաւէններու վրայ։

Գիտական վերլուծումներու ենթարկեցին վերջերս դիկտատուրան։ Ըսին թէ վարակիչ է։ Խռովութիւն յարուցանելո՞վ է որ արգելք կարելի է ըլլալ վարակման, թէ տալով կարգապահութեան օրինակ։

Տալատիէ ի վերջոյ յայտարարեց թէ մեծ հաւատք ունի հրատարակուած ծրագիրներուն յաջողութեան վրայ։ Ինչ որ խոստացած եմ, ըսաւ, կատարած եմ։ Հրաշքներ չեմ խոստացած։ Ես ժողովուրդին ըսի ճշմարտութիւնը, թէ կրնայ փրկուիլ միայն իր սեփական ջանքերով եւ զոհողութիւններով։ Եւ այսօր կ'ըսեմ, — քննադատութիւններէն պիտի չազդուիմ եւ պիտի իրականացնեմ ծրագիրը մեթոտիկ աշխատանքներով։

Ամէնէն վերջ խօսեցաւ հանրապետութեան նախագահը, յայտնելով թէ ո՛րքան ճիգ կը գտնէ կառավարութեան ընթացքը։

Ֆոն Ռաթի թաղումը

— oo —

Հինգշաբթի, Տիւսէլտորֆի մէջ տեղի ունեցաւ Ֆոն Ռաթի թաղումը։ Հիթլէր եւս ներկայ էր թաղման։ Պէթհովէնի մահերգէն վերջ, դամբանական մը խօսեցաւ Պոհլէ, արտասահմանի գերմանացիներու պետը, եւ ըսաւ.

— Երբոր Ֆոն Ռաթ ութերորդ զոհն էր կ'ինկնայ արտասահմանի մէջ, ութերորդ զոհը հրէական-բոլշեւիկեան ոճրագործութեան։ Ֆոն Ռաթի հետ, Վիլհէլմ Կիւսթլոֆ եւ ընկերները, որոնք

(Ուրիշ շարունակութիւնը կարդայ Գ. էջ)

ԱԹԹԱՏԱՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱՒ

— oo —

26 Նոյեմբերը յորոմի օր

— oo —

Հինգշաբթի Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան համագումարը փակուեցաւ երկու կարեւոր բանաձեւեր քուէարկելէ վերջ։

Հրովարտակ - օրէնքներու քննութիւնը յանձնուած էր մարմինի մը, որու բանաձեւը կը տրամադրէր

1. Խնդրել երեսփոխաններէն որ մերժեն վաւերացնել հրովարտակ - օրէնքները։

2. «Խղոքի օր» յայտարարել 26 Նոյեմբերը, չաբաթ, երկրին առջեւ ցոյց տալու համար զանգուածներուն ընդդիմութիւնը հրովարտակ - օրէնքներուն։

Ընդհ. գործադուլ պիտի չկատարուի։ Պարտք դրուեցաւ կեդր. կոմիտէին վրայ, որ ամէն պատրաստութիւն տեսնէ ընդհ. գործադուլ յայտարարելու, երբ ընկերային բարեփոխութիւնները վտանգուին։

Յաղագս եւ սկնտիքաներու անկախութեան հարցն ալ յանձնուած էր մարմինի մը, որ չկրցաւ միացնել տեսակէտները։ Յանձնախումբը երկուքի բաժնուած՝ ներկայացուց երկու բանաձեւ խաղաղութեան հարցին մասին։ Համախմբավարները վերջին պահուն միանալով կեդրոնացման բանաձեւին, ստացան 16,784 քուէ, մինչ Տէլմասի բանաձեւը՝ 6419 քուէ։ Սկնտիքաներու անկախութեան հարցին մասին՝ առաջինները ստացան 16,582 քուէ, իսկ Տէլմաս՝ 7221 քուէ։

Եւրոպա մտանոգ Հրեաներու վիճակով

— oo —

Անգլիական եւ գերմանական մամուլը մենամարտ մը կը կատարէ վերջերս, Հրեաներու ճակատագրին մասին։ Գերման խմբագիրները խիստ յարձակում մը կը կատարեն Անգլիոյ դէմ, ամբաստանելով զայն այն բռնութեանց եւ հալածանքներուն համար, որ — րոնք ի գործ կը դրուին բրիտանական գաղթավայրերու մէջ։ Կեղծաւոր եւ փարիսեցի են Անգլիացիները, կ'ըսեն Գերմանացիները։ Ունին երկու բարոյական, — բարոյական մը իրենց համար, բարոյական մը դատելու համար ուրիշները։ Եթէ այդքան չատ կը խըղճան Հրեաներուն վրայ, ինչո՞ւ չեն հիւրընկալեր զանոնք, կը հարցընեն։ Դիտել կը տրուի, թէ Հրեաներու արտագաղթը դժուարացաւ այն պատճառով, որ Գերմանացիները մեկնելու արտօնութիւն կուտան՝ զանոնք բոլորովին կողոպտելէ վերջ միայն։ Ինչպէ՞ս կ'ուզէք որ, կը հարցնեն Անգլիացիները, օտար պետութիւնները միլիոններ ծախսեն՝ Հրեաներու փոխադրութեան եւ պետերման համար, երբ այդ միլիոնները ունին Հրեաները, բայց կը խլուին անոնց ձեռքէն։ Արդարեւ Հրեաներուն արտօնուած էմիթասին տարնել իրենց հարստութեան 75 առ հարիւրը, որ կը վճարուի «սառած» մարքով, որու արժէքը 7,5 առ հարիւր պակաս է իրական արժէքէն։ Ցետոյ Հրեաները ստիպուած են այդ դրամը վերածել օտար թղթադրամի։ Այնպէս որ Հրեայ մը, եթէ հարիւր հազար մարք ունի, սահմանէն դուրս ելած ատեն՝ կ'ունենայ 5000 մարք միայն, պայմանաւ որ ունեցած դրամն ալ կալուած չըլլայ, որովհետեւ կալուածները ծախելու ատեն արժէքին 2 առ հարիւրը միայն կը ստանայ։

Այս պայմաններուն մէջ կրնան դաղթել միայն այն Հրեաները, որոնք ազգական ունին արտասահմանի մէջ։ Կամ արհեստաւոր ըլլալով՝ կրնան աչխատիլ եւ ապրուստ մը ապահովել առաջին օրէն։ Պրազիլիա արտադրութիւն յայտնած է ընդունելու հրեայ արհեստաւորներ, բայց որոշ թիւով։ Արդարեւ օտար պետութիւնները ներկայիս համաձայնած են ընդունիլ մինչեւ 40 հազար Հրեայ, (27 հազարը պիտի ընդունուի Միացեալ Նահանգներու կողմէ, բայց կառավարութիւնը կ'աւելցնէ թէ չի կրնար զանոնք ընդունիլ ան — միջապէս, ոչ առաջ 1940էն)։ Այդ պարագային ո՞ւր պիտի երթան մնացեալները, նկատի առնել որ Գերմանիոյ մէջ Հրեաներուն թիւն է 600,000։ Եւ ի՞նչ պիտի ըլլայ անոնց վիճակը։ Մինչեւ 1 հոկտեմբեր, ապրուստի միջոցներէ զրկուած էին Գերմանիոյ Հրեաներուն 30 առ հարիւրը եւ Աւստրիոյ Հրեաներուն 50 առ հարիւրը։ Ասոնց վրայ յետոյ աւելցան 30,000 հոգի եւս, երբ վերջերս զրկուեցան իրենց գործերովը զբաղելու իրաւունքէն։ 1 յունուարին, ապրուստի միջոցներէ զրկուած Հրեաներուն թիւը պիտի հասնի 70 առ հարիւրի։

Միւս կողմէ գերմանական կառավարութիւնը կը չարունակէ նեղել զանոնք՝ հրաւիրելով որ հեռանան երկրէն, ծախսն իրենց կալուածները եւ հպատակին հակահրէական օրէնքներու սեղմումներուն։ Արդէն մօտ 40,000 Հրեաներ ձերբակալուած եւ զրկուած են դէպի յատուկ ճամբարներ։

— oo —

ՆՈՊԷլի խաղաղութեան մրցանակը տրուեցաւ Նանսէնեան գաղթականներու կոմիտէին։

ԿԱՊՈՑ գիրք մը հրատարակեց Ֆրանսական կառավարութիւնը, հատաքածոյի մը մէջ ամփոփելով Զեխեւսլովաքիոյ դէպքերուն վերաբերեալ բոլոր դիւանագիտական վաւերաթուղթերը։

ՇՈՒՇՆԻԿ, Աւստրիոյ նախկին վարչապետը, պիտի չդատուի եւ ազատ պիտի արձակուի մինչեւ Ծնունդ, Գերմանիոյ մէջ մնալու պայմանով։

ԱՆԴԼԵՒԱՄԵՐԻԿԵԱՆ առեւտրական դաչինք մը կնքուեցաւ, Հինգշաբթի, Ուաչինկթընի մէջ, անգլիացի դեսպանին եւ ամերիկեան նախարար Հըլի միջեւ։ Այս առեւտրական դաչնագիրը, որ կը հաչտեցնէ երկու մեծ երկիրներու անտեսական պայքարի ճակատները, կ'ըսեն թէ պիտի ունենայ քաղաքական գործիքի մը արժէքը։

ՅԵՖՈՒՆ ԿՂԶԻ ՊՏՈՒՅԶԸ

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ՓԻԼԻՊՈՍ ՎՏՂԼՈՒՄ · Պ· ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Մահու կեցուածքը տեսնելով՝ ամբողջ ներքին էությունս ցնցվեցավ ու ինքզինքս կորսնցուցի։ Ես, որ ամեն տեսակ վտանգներու դիմաց անվեհեր կանգնած էի, որ ամեն տեսակ ահռելի պատկերներ անվրդով աչքերով նայած էի, հիմա ուժասպառ ինկած էի ոտքերուս տակ։ Ինչպե՞ս եղավ, որ ես

ՀԱՅԿՈՄԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱՎԱՆԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵԻ
ՀԱՅԿԱՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱՎԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է ՀԱՅԿԱՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ

ՀԱՍՑԵ 10 ԿՈՊԵԿ

ՀԱՅԿԱՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 1938 Թ.

ՀԱՅԿԱՎԱՆԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հայկավանի տարածաշրջանային կոմիտեի և Հայկավանի քաղաքային խորհրդարանի համատեղ նիստը, որ տեղի ունեցավ 10 դեկտեմբերին, քննության առավ Հայկավանի տարածաշրջանային կոմիտեի և քաղաքային խորհրդարանի 1923—1926 թվականների վերականգնողական շրջանում տնտեսական և մշակութային շինարարության մասին զեկուցումը և ընդունեց հետևյալ որոշումը.

1923—1926 թվականների վերականգնողական շրջանում տնտեսական և մշակութային շինարարության մասին զեկուցումը և ընդունեց հետևյալ որոշումը.

Հայկավանի տարածաշրջանային կոմիտեի և քաղաքային խորհրդարանի համատեղ նիստը, որ տեղի ունեցավ 10 դեկտեմբերին, քննության առավ Հայկավանի տարածաշրջանային կոմիտեի և քաղաքային խորհրդարանի

սպանուեցան կարմիր Սպանիոյ մէջ, կը մնան համր դատախազ-ները ընդդէմ այն տարբերուն, որոնք կը դիմեն քաղաքական ոճիր-ներու՝ արտայայտելու համար իրենց թշնամութիւնը հանդէպ մե-ծագոյն Գերմանիոյ : Ասիկա պատճառ մըն է որ մենք աշխարհի վրայ ամէն կողմ, ուր կ'ապրին Գերմաններ, կազմենք ազգային համակեցութիւն մը, ճիշդ ինչպէս Գերմանիոյ մէջ, ուր այրերը եւ կիները միացած են՝ արտայայտելով մէկ կամք, վեր բոլոր դա-սակարգերէն :

Դամբանական մը խօսեցաւ նաեւ Ֆոն Ռիպպընթրոփ .

— Սուգի մէջ է բովանդակ Գերմանիան : Թշնամին կը կարծէ թէ ուժն ունի կասեցնելու ճակատագրին ընթացքը : Այդ թշնամին, միջազգային հրէութիւնը, զրպարտութեան ու բամբասանքի, ո-ճիրի եւ ահաբեկչութեան կը դիմէ՝ խոչընդոտ կանգնելու համար նպատակին Գերմանիոյ վերելքին :

Գերման եւ Ֆրանսայի բժիշկներու գիտութիւնը, Ֆրանսայի նախկին պատերազմիկի մը ընկերական զոհողութիւնը զուր անցան եւ 9 Նոյեմբերին Ֆոն Ռաթ աչքերը փակեց յաւիտենականութեան մէջ :

Ընկե՛ր, կրնաս այլեւս քնանալ հանգիստ : Ճամբարդ, բայց առաւօտուն կը կործանի ահա հին աշխարհը, այլ սակայն կանգուն կը մնայ Գերմանիան : Ոչ մէկ ահաբեկչութիւն կրնայ կասեցնել Գերմանիոյ վերելքը : Եթէ, այսօր, աշխարհի վրայ, առելութեան նոր ալիքներ կը բարձրանան մեզի դէմ եւ սուտերով կ'աշխատին սրբապղծել մեր զոհերուն յիշատակը, թող չմոռնան որ գայրոյթի փոթորիկ մը ոտքի կը կանգնեցնէ Գերմանիան :

Ֆոն Ռիպպընթրոփ իր դամբանականը աւարտեց այն խօսքով, զոր Հիթլէր արտասանեց Կիւսթրոփի գերեզմանին վրայ.

— Կը հաւնանք մարտահրաւէրին իմաստը եւ պիտի պատաս-խանենք մարտահրաւէրին :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ - ՕՐԻՆՔՆԵՐՈՒՆ դէմ ցոյց մը տեղի ունեցաւ Փարիզ, 13րդ թաղամասին մէջ : Հազարաւոր բանուորներ «Էն Թէրնասիոնալ» երգելով ողողեցին Աւընիւ ա'Իթալին, չատեր կը պոռային.— «Ծալատիէն ցիցը հանեցէք» : Ոստիկանութիւնը միջա-մտեց եւ կռիւ մը սկսաւ, որու հետեւանքով չատեր վիրաւորուե-ցան, բայց մօտիկ դեղարանի մը մէջ զարմանալով տուն ճամ-բուեցան : Ոստիկանները ձերբակալեցին 13 հոգի, եւ ազատ արձա-կեցին՝ ուչ ատեն, երբ խաղաղած էր պողոտան :

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՑ խնամակալը եւս Լոնտոն մեկնեցաւ : Ա,յս ա-յելութեան կարեւորութիւնը կը բխի անկից, որ այս պահուս Լոն-տոնի մէջ ճորճ Զ. եւ կարոլ Թագաւորները կը խորհրդակցին Արեւել. Եւրոպայի եւ Պալքաններու քաղաքական կացութեան մա-սին :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՋՐԲԱՇԵԱՆ ընտանիքը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ կիրա-կի 20 Նոյեմբեր, Մարսէյլի Հայոց եկեղեցին մէջ, տեղի պիտի ունենայ հոգեհանդիստ ողբացեալ ԹՈՎՄԱՍ ՋՐԲԱՇԵԱՆԻ մահ-ուան քառասունքին առթիւ : Կը հրաւիրուին ազգականները, բա-րեկամները եւ հանգուցեալին յիշատակը յարգողները :

ՁԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Արտի խորին կսկիծով մեր զա-ւակցութիւնը կը յայտնենք Պ. Ա,ր Գար թաչատուրեանի եւ իր զաւակ-ներուն, տարաբախտ ջիկն ի ԲԵ-ՐՈՒՀ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆի դառնաթա-խիծ մահուան առթիւ :

Տէր եւ Տիկին Մարգար Բարխուդարեան

ԿՈՒԶՈՒԻ

Կ'ուզուի կնոջ կօշիկի մոնթաժի մը, ապահովուած գործ ամբողջ տարին : Դիմել Մուշեղեանին, 83, Rue d'Au-bagne, Marseille :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դերձմաթ-ուղթի սիրահարներուն

Կը հայթայթեմ ամէն երկրի դրօշմակներ, հին եւ նոր, լա-ւագոյն պայմաններով :

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկ-րի դրօշմակներ եւ հաւաքածո-ներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան : 100 ֆր. գնումի համար Հա-յաստանի հանրապետութեան առաջին դրօշմակները ձրի կուտամ :

H. ANTONIAN
Librairie H. Samuel
51, Rue Mr. le Prince, Paris

ԿՈՒԶՈՒԻ

Կ'ուզուի կնոջ կօշիկի մոնթաժի մը, ապահովուած գործ ամբողջ տարին : Դիմել Մուշեղեանին, 83, Rue d'Au-bagne, Marseille :

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ «Վարդան» ճեմարակովիտէի ընդհ. ժողովը 20 Նոյ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին ընկ. Հ. Խարեանի բնակարանը: Ջեկոյց Շրջ. ժողովի պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի :

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ «Գ. Մինասեան» ճեմարակովիտէի ընդհ. ժողովը 22 Նոյ., երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, «Հայ Ակումբ»ին մէջ: Օրակարգ՝ զեկոյց Շրջ. ժողովի պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի:

Գաղատ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Քրիստափոր» ճեմարակովիտէի ընդհ. ժողովը 19 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին: Ջեկոյց Շրջ. ժողովի՝ Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ կոմի տէի ներկայացուցիչը:

ԼԻՈՆԻ Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ Նէօվիլի «երկաթ», Մէն Մարիսի «Ճառաջ», Փոն տը Շէրիւի «Մուրատ», Լիոնի «Գայլ Վահան», «Ռուիժ Դեւօ» եւ «Մուսա Լեռ» խումբերու ներկայացուցիչները յառաջիկայ Կիրակի օր, 20 Նոյեմբեր, կէսօրէ վերջ ժամը 1ին «Զարդարեան» զրաղա-րանին մէջ, 181 Քուռ Լաֆայէթ : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՏԷՍԻՆի կոմիտէի Ընդհ. Անդամական ժողովը 19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 6ին : Կարեւոր օրակարգ :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 24 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 6ին 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Փօսիւէ, Փարիզ՝ կը դասախօսէ Տոքթ. Ի. ՄԻՆԱՍԵԱՆ՝ Նիւթ՝ «Ճինկիզխանի պետակազմու-թիւնը եւ անոր ազդեցութիւնը Ասիոյ եւ Եւրոպայի վրայ»:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՅՐ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier

Métro Trocadero կամ Boissière

Նուագախումբ CARRIO—CANTI

Գեղարուեստական բաժին կը մասնակցին՝ Տիկ. ԱՐԱ ՊԱՐ-ԹԵԻԵԱՆ (ջութակ), Պ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ (արտասան.) փոքրիկն ՐՄԲԵՆԻԼ կը պարէ Կաթալին Մահր եւ վրացի կինոյ՝ ԱՄՊՅԵԱՆԻ:

Ճոխ ու քնարիր պիւֆէ՝ պատրաստուած խոչոր հիւրերու նուէր-ներով.

Մուտք 10 ֆրանք:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

ԱՆԻԷՌ—ՊՈՒԱՔՈԼՈՆՊԻ Ֆ. ԿԼՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը

149 bis, Avenue d'Argenteuil, Asnières

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ *Տիկ. ՇՈՒՀԱԼԻ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ*

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ *Վ. ԽՃԼԱՏԵԱՆ*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

Կը մասնակցին Օր. ԿՆԵԱՉԵԱՆ (երգ), Ընկ. ՍԱՒՈՒՆ ՀԻՄԷՆ-ԵԱՆ (ջութակ) եւ տեղական կարող ուժեր:

Կը մեծարուի թէյ եւ խմորեղէն:

Մուտք 3 ֆրանք, փոքրերու 2 ֆրանք:

BRASSERIE MIKADO

55 Bld. Rochechouart

Metro Anvers et Pigalle, aut. 5, 30, 1

Tous les jours soirée
matinée Dimanche

ՅՕ ՀՈԳԻՆՈՑ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԼԱՔՍԱՆԴՐ ԽԱՆ
ՍՈՒԱՔԵԼԵԱՆԻ

Հայ յաճախորդներու լաւագոյն. քին գոհացում կը տրուի հայկական եղանակները նուագելու համար:

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge Paris (9) Metro: Cadet dt N.-D. de Lorette

Մասնագէտ վաճառականական, քաղաքային եւ միջազ-գային խնդիրներու: Պաշտպանութեան դատարաններու առ-ջեւ: Ամբաստանութիւն պաշտօնաթուղթերու:

Արկածի դատեր առանց կանխավճարի :

Խորհրդակցութեան ժամը 11-12 եւ 5 — 7 եւ ժամա-դրութեամբ:

Շաբաթ եւ երկուշաբթի օրերը խորհրդակցութիւն 10 ֆր.:

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աշնանային նուագի շրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էֆմանչիստ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՅԿի կողմէ :

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածա-նօթ կովկասեան *շաշլիկով* :

Ջէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris 9e, Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

Fourrure des St. Bernard

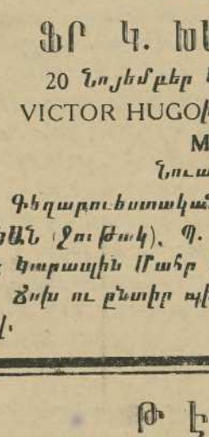
ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

Միակ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տոկուն ապրանքներ՝ դեղձեալ գիներով : Ընտիր արժանիքներ, իրական մօրթեր, փո-թուններ, սկունսներ, օձիքներ, գաբեր, վերարկուներ եւայլն:

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ զանազան տեսակ մուշտակ-ներէ, վերջին նորաձեւութիւններով :

Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաձը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր :

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մատուցիչ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մետրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Alimentation „TREVISE"

իր ամէնահռչակ «Moka» *սուրճովը*

Café "HAREM„

Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն անմրցակից գիներով:

ՄԸՇՏԱՊԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՒՐԱՊԱՆԱԿ

Ճաշարան պատրաստ 16 ֆրանք. քաշէր 22—24, օճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փիլաւի համար 4 ֆրանք:

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲՈՑԱՒԻՒ ՉՆՂՁ

Livraison à domicile. Tél Taitbout 40—63

30 Rue de Trévise, Paris (9)
Metro: Cadet

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մրցեալ փրանսական, անգլիական եւ չեխոսլո-վաք կեդրոններու: Փոխադրութիւնը կրնան գրկել իրենց գնած ապ-րանքները: Ընտէրվուտ եւ Ռոյալ գրի մեքենաներ կը գնենք եւ կը նախընծայենք օտար դրամներ: Կը ստանձնենք ապրանքներու emballago եւ ապահովագրութիւն: Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապ-րանքներու եւ պաճուճներու:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Amber**
Tél. Opéra 67-77

ՈՆ DUZE.
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI 40 DUZE
Véritable Anisette Orientale
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողի քաշած եւ անիսոնով պատրաստ-ուած հայկական օղին է ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ: Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խմէք եւ կը մնաք ծնր առաւ-ուն: Խմեցէք սպառն ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ սրտէն անա-ղան, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր ըմպելի ճաշատե-ղուած է:

Dalakupeian 8 Rue Saffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Mar-seille. Tél. Dragon 70—89

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՓՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒԳ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74-51, 47—22

Օտար գրաւներու փոխոխութիւնս ջէքը կը տրուին ամէն երկրի դիտուր: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ԼՈՒՍ ԳԱՅՄԱՃԵԼԵՐ.

ԿՈՒԶՈՒԻ

Պ. ՅԱԿՈԲ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, վիրաբոյժ - ատամնաբոյժ Թիրանայի մէջ, պէտք ունի կարող ատամնաբոյժ - mécanicienի մը : Պայմաններու մասին դիմել՝ A. MARKARIAN, Chirurgien - Dentiste, Tirana, Albanie :

ԺՈՒԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին

Maison CAVEAU
Salle des quators *մէջ*
45 Rue de la Boëtie,
Մէթրօ Miromesnil

Կը նուագէ Պախէն, Սեկալ, Ձը-բանքէն, Գրամսէն, Շոպէնէն ինչ-պէս նաեւ ռուսական եւ սպանիա-կան կտորներ:

Գիներ՝ 10, 15 եւ 25 ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին այժմէն Maison Caveau *եւ գրասուն Հրանտ Սամուէլ:*

ՅԱՌԱՋ կը ծախուի Սաւիթիէի շրջանին մէջ

42, Rue des Petits Carreaux, *Փարիզ* Mr. Pierre Marchal*ի խանութը:*

PHÉNIX
ԱՐԱՍ ԱՍՏԼՔԸ
Agent Général : Mr Albert Bacri
19 rue Turbigo PARIS Tél. Central 83-17

ՐԱՓԻ ՓԵՆԻՔՍ

AGENCES: ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

LYON: M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon.
ԼԻՈՆ
Téléph. Lalande 64-10.

MARSEILLE, M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.
ՄԱՐՍԷՅԼ

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damrémont, PARIS (18) A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՐՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱՒԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ	
Թրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ԿԻՐԱԿԻ
20
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
20 Novembre
1938

ԺԹ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3891

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԵՐ ՀՈԳԵԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

— oo —

Համազգայինի Փարիզի մասնաճիւղի վարչութիւնը գեղեցիկ ձեռնարկի մը նախաձեռնութիւնն է սաանձնած : Կ'ակնարկենք գրաքան դասերուն, որոնց Բ.ը տեղի ունեցաւ վերջերս :

Անկախ այն օգտակարութենէն, զոր ունին այդպիսի ձեռնարկները՝ հայ գրականութեան ծանօթացումի, հայ հեռաւոր թէ մօտաւոր անցեալին հետ կապուած դէպքերու պարզաբանումներ, եւ առհասարակ հայեցի մթնոլորտ ստեղծելու տեսակէտէն, այս տաքոյթները վկայութիւնն են նաեւ ուրիշ քաղաքական պարագայի մը :

Բոլոր անոնք որոնք ներկայ էին «Ծաղրագոմի Հարսը»ի գտաւարութեան, նկատեցին թէ ներկայ եղող հասարակութիւնը իր արտակարգ հետաքրքրութեամբ կը հետեւէր վիճաբանութեանց :

Նման դասախօսութիւնները, ուրիշ գաղութներու մէջ, նոյնքան մեծ չհաջողութիւն են ստեղծած : Պէյրութի մէջ, օրինակ, Համազգայինի ճեմարանին կողմէ սարքուած գրական դասերը կը հաւաքեն հոծ բազմութիւն :

Նոյն ջերմ վերաբերումը մենք կը տեսնենք ամէն անգամ, երբ հայ հողին, հայ կեանքին, հայ երկրին կամ հայ անցեալին թէ ներկային ընորոշ արտայայտութիւնը հարազատ ու յաջող կերպով իր կը բերուի : Լրջօրէն պատրաստուած հայ համերգ մը անբաւարար կը դարձնէ ամենամեծ սրահներն իսկ :

Դիտելով այս ընդհանուր տրամադրութիւնը, մեր ամէնէն ուժգին տպաւորութիւնը այն կ'ըլլայ, որ արտասահմանի հայութիւնը իր մէջ կ'ապրեցնէ հոգեւոր հայութիւն մը, որ կենդանի է, բարթուն, տաք ու հզօրապէս կապուած իր անցեալին ու արժէքներուն :

Մեր զանգուածները, թէեւ հեռու մեր սեփական հողէն, զուրկ՝ հարազատ մշակոյթի մը բարդաւած դարձնելու կարելիութիւններէն, ենթակայ՝ բազմաթիւ դժուարութեանց եւ արգելքներու, այսուհանդերձ դեռ կը չարունակեն իրենց մէջ վառ պահել այն տարօրէն ոգին, որ զարերէն կուգայ, եւ որ, հակառակ իրենց բայլոդող յուսահատութեանց պատճառած դառնութիւններուն, յաճախ առիթներու կը սպասէ,— կը փնտռէ՛ զանոնք,— արտայայտութիւն եւ ձեւ ստանալու համար :

Ձիշդ է, որ մեր մէջ կայ տարբ մը, որ «ուր հաց՝ հոն հայրենիք»ի հոգեբանութիւնը ունի : Կամ՝ ունի անտարբերութիւն մը, որ ուս վերցնել, կռնակ դարձնել, եւ՝ չուկայիկ իրատեսութեա՛մբ մը՝ հեգնական կերպով աչք քթնել կուտայ՝ երբ իրեն կը խօսուի ազգային արժէքներու, Հայկ. Դատի, բայց մանաւանդ հայ մշակոյթի մասին ...

Այսուհանդերձ,— կը կրկնե՛նք,— այս տիպարը չէ որ կը տիրապետէ մեր մէջ : Հայը, իր ճնշող մեծամասնութեամբ, չէր տուած սէր մը, զուրգուրանք մը եւ չհաղթուելիութիւն մը ունի դէպի այն ամէն ինչը, որ ազգային էու կը խօսի հայ հողէն, հայ մթնոլորտէն, հայ անցեալէն, հայ ցաւէն կամ հայ փառքերէն : «Աչքերս անցիր, Արարատի պէս ձերմակ գագաթ չկա՛յ»— չէք դաներ մէկ հատիկ հայկ. հաւաքոյթ որ խելայեղ կերպով չծափահարէ այս տողը : Իսկ այդ որոնընդոծա ծափահարութիւնը ապացոյցն է ինքնին թէ մեր մեծ ու պզտիկ բոլոր գաղութները խանդավառուած կը մնան ոչ միայն Արարատով --- խորհրդանիշը մեր հայրենիքին ու իր արժէքներուն --- այլեւ զայն չե՞ն փոխարիներ աշխարհի ոչ մէկ չքեղանքովը ...

Եթէ այդ ոգին կրաւորական է յաճախ, պատճառներէն մէկն ալ այն է անշուշտ, որ մեր արտասահմանի կեանքը, շատ հասկնալի ու բնական կերպով, քաղաքական մտահոգութիւններու փոթորիկը ապրեցաւ : Աւտր պէտք է կցել նաեւ այն սպանիչ պայմանները, որոնց մէջ կը գտնուինք :

Եւ սակայն, այս բոլորին պարզաբանումը չէր որ կ'ուզէինք ընել : Այլ՝ անդրադարձում մը այդ ներքին, մշտաւար ու անժխտելի ոգիին, անոր տալու համար իր արժանի գնահատումը :

Այս տեսակէտէն ուշագրաւ է նաեւ ուրիշ ձեռնարկ մը : Հայ Գրագէտներու Բարեկամներ ընկերակցութիւնը վերջերս լոյս ընծայեց իր գրական հատորներու չորքին 11րդը : Տասնմէկ հատո՞ր : Փոքրիկ բա՞ն մը՝ օրն ի բուն եւրոպական գրատուներու ցուցափեղկերը դիտողներու աչքին : Ու մեծ՝ իրրեւ ձեռնարկը ընկերակցութեան մը, որ զուրկ է բոլոր միջոցներէն եւ ստիպուած է միշտ դժուարութիւններ հարթել մեր արդէն իսկ աղքատիկ իրականութեան մէջ : Բայց, անիկա ունի յաջողութեան գաղտնիք մը որ մեծագոյն գրաւականն է,— իր հրատարակութիւնները, իրենց բովանդակութեամբ, արձագանգն են այն ոգիին, որուն ակնարկեցինք :

Ընդհանրացած կարծիք է, թէ Հայը չի կարդար : Ճշմարտութիւնը իր տեղը ունի այս մեղադրանքին մէջ : Բայց, այդ կարծիքը ամբողջովին ճշմարտութիւն չէ : Ո՛չ ալ՝ արդար : Եւրոպայի մէջ ինք ու ականատես՝ թէ հասարակութիւնը ի՛նչ կը կարդայ : Այն մեծաթիւ հրատարակութիւնները որոնք կ'ըլլան, ունին իրենց ընթերցող, ինչպէս նաեւ՝ իրենց երկրի սահմաններէն դուրս՝ սպասող չուկաներ : Զանգուածը, գրեթէ ամէն տեղ, ընթերցողն է գիրքերու, որոնք ոչ մէկ գրական արժէք ունին :

Մեղի կը թուի, միւս կողմէ, որ մասնաւորուած անտարբերութեան տակ ստեղծուելի մէջ մեծ դեր ունեցած է նաեւ ինքը՝ հայ գիրքը : Հայ մարդը հայ ստեղծագործութիւն կը փնտռէ : Կը փնտռէ արուեստի գործեր, ուր հայելիանայ ինք, իր կեանքը, իր անհատական թէ ազգային առօրեան, իր հայրենիքը, ձայնը անոր, սիրտը՝ կանաչ ձորերուն, «քայլամոլոր» գնացքը իր գետերուն, կամ իր ազգային դառնութիւններն ու երազանքը :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ՎԱՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ՅԱՋՏՆԵՑԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

— oo —

Ուրբաթ , արմատական - ընկերվարականներու խորհրդարանական խմբակը լսելէ վերջ վարչապետ Տալատիէի զեկոյցը եւ լսատանութիւնները իր «ազգային վերականգնումի»ծրագիրներուն մասին, գրեթէ միաձայնութեամբ՝ վստահութիւն յայտնեց կառավարութեան , (ներկաներուն թիւն էր 105, ձեռնպահ մնացին 15 երեսփոխան եւ դէմ քուէարկեցին 9 հոգի) :

*Տալատիէ նախ ցաւ յայտնեց, որ ազգային վերականգնումի իր ծրագրին հակառակորդները ամբողջովին կը ծանրանան տուրքերու բարձրացման վրայ՝ առանց քննութեան առնելու ծրագիրը իր ամբողջութեանը մէջ : Ցետոյ բազդատութիւն մը կատարելով

«ՅԱՄԱՆԱԿ» ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴԱՐԱՆԻ

ՓՈՑՏԸ ՊԱՏՄՈՒՄ Է

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆ)

— ∞ —

Պատմում եմ ամեն ինչ կարգով, ինչպես որ եղել է։ Ես ոչ մի բան չեմ հորինում, ոչ մի բան չեմ ավելացնում։ Ես ուզում եմ, որ իմ ընկերները իմանան, թե ինչ է պատահել ինձ հետ։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ չդատապարտեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք հասկանան, թե ինչ դժվար է եղել ինձ համար։

Ես ծնվել եմ Ալաշկերտում։ Հայրս գյուղի ամենահարուստ մարդն էր։ Նա ուներ հարյուրավոր ոչխարներ, տասնյակ ձիեր, բազմաթիվ արտեր։ Մենք ապրում էինք մեծ, գեղեցիկ տանը։ Ես հորս միակ որդին էի։ Ինձ շատ էին սիրում։ Ինձ ամեն ինչ էին տալիս։ Ես մեծացել էի ուրախ, անհոգ մանկության մեջ։

Երբ ես տասնչորս տարեկան էի, հայրս ինձ ուղարկեց Ալաշկերտի ռեալական դպրոցը։ Այնտեղ ես սովորում էի վեց տարի։ Այդ վեց տարիները ամենալավ տարիներն էին իմ կյանքում։ Ես շատ էի սիրում դպրոցը, ուսուցիչներին, ընկերներին։ Ես լավ էի սովորում։ Ես միշտ առաջին աշակերտն էի դասարանում։

1936 թվականին ես ավարտեցի դպրոցը։ Ես ուզում էի շարունակել ուսումս Պետերբուրգի համալսարանում։ Հայրս ուզում էր, որ ես դառնամ իրավաբան։ Ես համաձայնեցի։ Ես ուզում էի ապրել Պետերբուրգում, տեսնել մեծ քաղաքը, մեծ մարդկանց։

Ես ճանապարհ ընկա 1936 թվականի սեպտեմբերի 15-ին։ Ես գնացի Ալաշկերտից Երևան, Երևանից Թիֆլիս, Թիֆլիսից Մոսկվա, Մոսկվայից Պետերբուրգ։ Ես ճանապարհին ոչ մի դժբախտություն չունեցա։ Ես հասա Պետերբուրգ սեպտեմբերի 20-ին։

Ես կանգ առա Վասիլևսկի կղզում, իմ հորեղբոր տանը։ Հորեղբայրս ինձ շատ լավ ընդունեց։ Նա ինձ համար սենյակ վարձեց համալսարանի մոտ։ Ես սկսեցի սովորել համալսարանում։ Ես ընդունվեցի իրավաբանական ֆակուլտետը։

Ես շատ ուրախ էի, որ ապրում եմ Պետերբուրգում։ Ես ամեն օր գնում էի համալսարան։ Ես ունկնդրում էի դասախոսությունները։ Ես կարդում էի գրքեր։ Ես գնում էի թատրոն, համերգների։ Ես տեսնում էի շատ հետաքրքիր բաներ։ Ես ապրում էի լավ։

Ես ունեի շատ ընկերներ։ Ես ծանոթացա նրանց հետ համալսարանում։ Ես հանդիպում էի նրանց հետ ամեն օր։ Ես գնում էի նրանց տները։ Ես հյուրընկալվում էի նրանց մոտ։ Ես սիրում էի նրանց։ Ես կարծում էի, որ նրանք ինձ սիրում են։

Ես ունեի նաև մի ընկերուհի։ Նրա անունը Ելենա էր։ Ես ծանոթացա նրա հետ 1937 թվականի հունվարին։ Ես հանդիպեցի նրան մի երեկույթի ժամանակ։ Ես պարեցի նրա հետ։ Ես սիրահարվեցի նրան։ Ես սկսեցի հանդիպել նրա հետ։ Ես գնում էի նրա տուն։ Ես նվերներ էի տալիս նրան։ Ես գրում էի նրան նամակներ։

Ես կարծում էի, որ Ելենան ինձ սիրում է։ Ես կարծում էի, որ նա ինձ ամուսնանալու առաջարկ կանի։ Ես կարծում էի, որ մենք երջանիկ կլինենք։ Ես կարծում էի, որ մենք միասին կապրենք։

Ես սխալվում էի։ Ես շատ սխալվում էի։ Ես չգիտեի, որ Ելենան ինձ չի սիրում։ Ես չգիտեի, որ նա ինձ հետ խաղում է։ Ես չգիտեի, որ նա ինձ ծաղրում է։ Ես չգիտեի, որ նա ինձ ատում է։

Ես իմացա այդ մասին 1938 թվականի մարտի 5-ին։ Ես այդ օրը գնացի Ելենայի տուն։ Ես ուզում էի նրան նվեր տալ։ Ես գնել էի մի գեղեցիկ ժամացույց։ Ես ուզում էի նրան ասել, որ ես սիրում եմ նրան։ Ես ուզում էի նրան հարցնել, թե ինչու է նա այդքան երկար ժամանակ ինձ հետ խաղում։

Ես եկա նրանց տուն։ Ես զանգահարեցի դուռը։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի նորից։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երրորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորրորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսաներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսաներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսաներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քսանիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեսնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի քառասնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հիսնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վաթսնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթանասնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութսնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսներորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսներկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսներեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննսնիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհարյուրիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երկհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի երեքհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի չորսհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի հինգհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի վեցհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի յոթհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի ութհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի իննհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնմեկհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներկուհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասներեքհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնչորսհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարհինգերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարվեցերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարյոթերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարութերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնհինգհազարիններորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնվեցհազարերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնվեցհազարմեկերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնվեցհազարերկուերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնվեցհազարերեքերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տասնվեցհազարչորսերորդ անգամ։ Ես սպասեցի։ Ես զանգահարեցի տաս

Փախուստ խավարից

— Ես ինձ համար ոչ մի ցանկություն չունեմ, — ասաց Ռոզան, — ոչ մի ցանկություն, որ ես ուզում էի իրագործել, ոչ մի ցանկություն, որ ես ուզում էի ստիպել ուրիշներին իրագործել, ոչ մի ցանկություն, որ ես ուզում էի ստիպել ուրիշներին ինձ համար

Հիթլեր կը կանչէ Ամերիկայի գերման դեսպանը

— oo —

Գրած էինք թէ Ռոզվելթ իր մօտ կանչեց Պերլինի ամերիկեան դեսպանը, որպէսզի բերանացի զեկոյց տայ այն հակահրէական շարժումին մասին, որ տեղի կ'ունենայ Գերմանիոյ մէջ։ Ասիկա տեսակ մը ցոյց էր անշուշտ։

Պերլինէն կը հեռագրեն թէ «Ուաշինկթընի գերմանական դեսպանը Պերլին կանչուեցաւ, որպէսզի զեկոյց տայ Միացեալ - Նահանգներու հանրային կարծիքին եւ տաբօրինակ դիրքին մասին, զոր Ռոզվելթ եւ այլ կարեւոր պետական դէմքեր, զանազան յայտարարութիւններով, ցոյց տուին հանդէպ գերմանական ներքին խնդիրներու»։

Իտալիա պիտի վերադառնայ 10 միլիոն Իտալացիներ

Հռոմէն կը հաղորդեն թէ այս միջոցիս կառավարութիւնը կը պատրաստէ ծրագիր մը, մայր - հայրենիք բերելու համար 10 միլիոն Իտալացիներ, որոնք կ'ապրին արտասահմանի մէջ։ Ըստ կատարուած հաշիւներու, մօտ 4 միլիոն Իտալացիներ կ'ապրին Հիւս. Ամերիկայի մէջ, նոյնքան՝ Հարաւ. Ամերիկայի մէջ, 1,600,000 Իտալացիներ՝ Եւրոպայի մէջ, 200,000 Ափրիկէի մէջ։ Ըստ իրենց զբաղման՝ բանուորներուն թիւն է 1,800,000, հողա - գործներուն թիւը՝ 1,200,000, այլ ասպարէզներու մէջ՝ 160,000։

Իտալիա ի՞նչպէս պիտի կրնայ գործ հայթայթել այսքան բազմութեան, երբ կ'ըսուի թէ երկիրը անբաւական կուգայ բնակչութեան։ Իբր թէ Հիւս. Ափրիկէի եւ մայր - հայրենիքին մէջ գործադրուելու համար աշխատանքի այնպիսի նոր ծրագիրներ մշակուած են, որ գէթ ուար պիտի չըլլայ գործի լծել բոլոր անոնք որ երկիր պիտի վերադառնան։

Թուրքիոյ արտաքին գործակարին յայտարարութիւնը

Էնկլիւրիէն կը հեռագրեն թէ արտաքին գործակալ Սարաճօղլու, Փառնիէ հեռագրական գործակալութեան ներկայացուցիչին հետ տեսակցութեան մը ընթացքին, յայտարարած է թէ ոչ մէկ փոփոխութիւն կրած է երկրին քաղաքականութիւնը, որ կը խտանայ հետեւեալ տարրերուն մէջ, – խաղաղութիւն երկրէն ներս, խաղաղութիւն երկրէն դուրս։ Ուրեմն պիտի պահպանուին հին բարեկամութիւնները, համաձայնութիւնները եւ դրացիներու հետ բարեկամական յարաբերութիւնները ,- մասնաւորաբար Ֆրանսայի հետ Թուրքիա կ'ուզէ չարունակել այն բարեկամական գործակցութիւնը, որ կը բխի չահերու ներդաշնակութենէն եւ տարիներու աւանդութենէն ։ – Ըսէք ձեր հայրենակիցներուն, վերջացուց, թէ Թուրքիա որքա՞ն կը փափաքի ընդարձակել առեւտրական, տնտեսական եւ ելմտ. յարաբերութիւնները ձեր եւ մեր երկիրներուն միջեւ ։

**** Ճէյլալ Պայարի դահլիճը ներկայանալով Ազգ. Մեծ ժողովին՝ վստահութեան քուէ ստացաւ միաձայնութեամբ ։*

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ նախագահ Ալպէր Լըպրէօն եւ տիկինը փոխադրելութեան պիտի երթան Ճորճ Ջ.ի , Լոնտոն, յառաջիկայ 21 – 24 մարտին։

ԿՈՄՍ ՋԻԱՆՕ Լոնտոն պիտի երթայ յառաջիկայ յունուար ամսուն,- այս առթիւ կը հաղորդուի որ Իտալիա պիտի յարի 1936ի նաւային դաշինքին, հրաժարելով նոր մարտանաւեր չինելու ծրագրէն ։

ՍՊԱՆԻԱՅԻՆ 427 կամաւորներ վերադարձան Ֆրանսա, ասոնց մէջ կան բազմաթիւ Պէլժեր ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ կառավարութիւնը, ըսաւ պատերազմական նախարարութեան խորհրդականը, կը խորհի չինել տալ 9280 ռմբաձիգ օդանաւեր, լրացնելու համար Միացեալ – Նահանգներու օդային ուժերու պակասը, իրեւ հետեւանք եւրոպական վերջին օդային զինաբշաւին։ (Ամերիկա ներկայիս ունի 2320 օդանաւ) ։

ԼՈՆՏՈՆԷն կը հեռագրեն թէ բրիտանական կառավարութեան օդային նախարարը յայտարարեց որ 36 միլիար ֆրանք յատկացուած է օդանաւային չինութեանց ։

Այրի տիկին Տիրուհի Զէքիեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Զէքիեան (Պէյրութ), Տէր եւ Տիկին Տիգրան Զէքիեան, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Զէքիեան (Լիոն), Այրի Տիկին Աննիկ Զէքիեան եւ զաւակունք (Լիոն), Այրի Տիկին Զարուհի Զէքիեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Կ. Պալեան եւ զաւակունք , Տէր եւ Տիկին Վահրիճ Թաշճեան, Սարգիս, Յարութիւն, Հրանտ եւ Զաքար Պապաիկիտեան եղբայրները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի որդւոյն , եղբօր , հօրեղբօրորդւոյն , աներձագին եւ ազգականին՝

ՎԱՂԱՐԹԱԿ ԶԷՔԻԵԱՆի

դառնաղէտ մահը, որ տեղի ունեցաւ 18 նոյեմբեր, ուրբաթ առաւօտ, ժամը 7ին, 38 տարեկան հասակին։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 21 նոյեմբեր, երկուշաբթի առաւօտ , ժամը 10ին Պէլվիւ հիւանդանոցին մէջ եւ հանգուցեալին մարմինը պիտի ամփոփուի Մոնմարթր գերեզմանատունը ։

ԾԱՆՕԹ.-- Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել ։

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

Կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի *ղեկավարութեամբ 15 ամենակին արթիւ «Միհրան—Կոմիտաս» երգչախումբի կողմէ,*

27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ Mutualitéի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR – Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ *մեծ նուագախումբի, դիկավարութեամբ* ԱՐԱ ՊՍՐԹԵԻԵԱՆի

որ այս առթիւ մասնաւորապէս դաշնաւորեց եւ ամբողջացուց նուագի եւ երգչախումբի բաժինները, ըստ Ա. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆի եղանակներուն

ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ ԵԻ ԵՐԳԱԽՕՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

ԱՆՈՒՇԻ դերը կը կատարէ օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տարի երգած է հնդկական եւ անդլիական ռատիօ – կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական թատրոններու, մեծ յաջողութեամբ ։

ՄՕՍԻ՝ (Պ. Գմբէրեան) , *ՍԱՐՕ՝* (Պ. Մէհրէրեան), *ԶԱՌԻՇԱՆ՝* (Օր. Օսմանեան), *ԶԱՔԱՐ՝* (Պ. Ս. Տէմիրճիպաշեան), *գիշերային ոգիներ , գիւղացիներ, պարուհիներ եւն.։*

Այս մեծ ձեռնարկին իրենց գործակցութիւնը կը բերեն Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը, Հայ - Ակումբը, Հայուհեաց Միութիւնը, Տարակէօզեան Սանուց Միութիւնները ։

Տոմսերու գիները.-- 8, 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանք։ Բոլորը թուագրուած եւ հանգստաւէտ բիլնաբոռոներ։

Ապահովեցէք ձեր տոմսերը նախօրօք։

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, 51 Rue Mr. le Prince, (Tél. Dant. 88—65), «ՅՈՒՆԻՋ», 17 Rue Damesme, ՍԱՊՕՆՃԵԱՆ եղբարք «ՍՐՊ. ՐԱՏ», 36 Rue Trévise, Գրատուն Gerard, 36 Rue Montholon, ԻԶԳԱԼԱՅԵԱՆ նպարավաճառատուն, 9 Rue Jouy-Rouve։

Ալֆորվիլի «Ս Մինասեան» ֆութպոլական ընդհ. ժողովը 22 նոյ., երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, «Հայ Ակումբ»ին մէջ։ Օրակարգ գիտցյց Շրջ. ժողովի պատգամաւորի եւ ընտրութիւն կոմիտէի։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.30ԻՆ
ՔՕԼԻԶԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ***Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ***

ԿՐԸՆԹՊԼԻ ՄԷՋ Հ. Յ. Դ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

20 ՆՈՅ., ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԻՆ ՊԱՐ ԷՏԻԶՈՆԻ ՄԷՋ
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Ա. ՕՀԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին։ Նուագախումբ «The Felloivs Jazz»
Մուտք 2 ֆրանք

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՅՕՐ Կ. ԽԱԶԻ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻ

20 Նոյեմբեր Կիրակի ժամը 4 էն մինչեւ կէս գիշեր
VICTOR HUGOի սրահներուն մէջ, 46 bis Rue St. Didier
Métro Trocadero կամ Boissière
Նուագախումբ CARRIO—CANTI

Գեղարուեստական բաժին կը մասնակցին՝ ՏԻԿ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆ Չութակ), Պ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ (արտաս.) փոքրիկն ԱՐՄԵՆԻԱ կը պարէ կարապին Մահը եւ վրացի կինոյ ԱՍԱՖԵԱՆի (պար)։

Ճոխ ու ընտիր պիւֆէ՝ պատրաստուած խոչուհիներու նուէրներով։ *Մուտք 10 ֆրանք։*

ԹԷՅԱՏԵՂԱՆ

ԱՆԻԷՌ–ՊՈՒԱՔՈԼՈՆՊԻ Ֆ. ԿԱՊՈՅՏ ԽՄԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

19 Նոյ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ընկերվարականներու սրահը
149 bis, Avenue d'Argenteuil, Asnières

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ ***ՏԻԿ. ՇԱՀՎԱՄԵԱՆ***
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ***Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ***

Գեղարուեստական ճոխ բաժին
կը մասնակցին Օր. ԿՆԵԱԶԵԱՆ (երգ), Ընկ. ՍԱՒՐԻՆ ՀԻՄԷՆԵԱՆ (ջութակ) եւ տեղական կարող ուժեր։
Կը մեծարուի թէյ եւ խմորեղէն։
Մուտք 3 ֆրանք, փոքրերու 2 ֆրանք։

Ընտանեկան թեյասեղան–պարահանդէս

Կազմակերպուած «Փարիզահայ Քնար երկսեռ երգչախումբ»ի կողմէ, 20 նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 8, Բարեգործականի տան մէջ, 8: բիւ Պօսիւէ, մէթրօ կառ տիւ Նօր կամ Փուասօնիէր ։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, արտասանութիւն Ֆանթեզիներ եւ պար։ կը մեծարուի թէյ եւ խմորեղէն ։

Մուտք 4 ֆրանք ։

BRASSERIE MIKADO
55 Bld. Rochechouart
Metro Anvers et Pigalle, aut. 5 30. 1
Tous les jours soirée
matinée Dimanche
10 ՀՈԳԻՆՈՑ ՄԵՄ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ
ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԼԱՔՍԱՆԴՐ ԽԱՆ
ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ
Հայ յաճախորդներու խնդրանքին զոհացում կը արուի հայկական եղանակներ նուագելու համար։

Tailleur de ST. BERNARD
Pour Hommes et Dames
H. GULBOLIAN
24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonniere
Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*
Թելեֆօն Montmartre 69—70
ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԴԼԻԱԿԱՆ ԶՄԵՌՆԱՑԻՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ։
ՈՐԱԿԱՐԻՒԹԻՒՆ.— Նոր տարվան առթիւ կը տրուի կարեւոր նուէրներ։
Մեր գինները.— Ձափի վրայ, երկու փորձ, խնամուած գործ, վերարկու կամ հագուստ տակաւ 350—450 ֆրանք, նուէր կը տրուի մուեալ տակէ վճռոց մը (երկու կէնդանի), պատրաստուած մուշտակագործ ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊԷՅԼԵԱՆի արհեստանոցին մէջ։ 450 ֆր է վեր ապսպրանքներու համար, 3 փորձ, նուէրը կը տրուի ֆանթէզի կամ կոպի տափատ մը։
Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր

ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ
Ջուտ խագողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած ճոխ հայկական օղին է։
ՐԱՓԸ ՏԻՒԶԸ ջգուշացնէ արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խմցնէ եւ կը վնասէ ձեր առողջութեան։ Խմեցէք միայն *ՐԱՓԸ ՏԻՒԶԸ* արուն անապատ, կապդուրիչ եւ ախորժաբեր ըլլալէ զատ ճոխ համով ուած է։
Dalakupeian 8 Rue Saffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89.

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
A. DER (ACOPIAN)

“ ՇԻՐԱԿ ”
Արեւելքի միակ իսկական օղին է։
Անզուգական, Անմրցելի, Անհարդարելի։
Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով։ Հայ աւանդական սեղանին զարդ։

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐԸ
Ճոպարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ ։

Ճաշարան “ԲԵՐԻ”
ՏՆՕՐԷՆ՝ ԵՐՋԱՆԻԿ ՊՈՂՈՍԵԱՆ
9 Rue Provence, Paris 9e. *(Առաջին յարկ)*
Մէթրօ Le Peletier
Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած տեսակ մը գոյ։

Հ. ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱՒՈՐՈՑ - ԱՅԱՄՆԱՒՈՐՈՑ
44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՕՐ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։
Առաւօտեան ժամադրութեամբ։

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութները	150 ֆրանկ	75 ֆրանկ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանկ	140 ֆրանկ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանկ	110 ֆրանկ	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
22
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MARDI
22 Novembre
1938

14ե ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3892 | Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵՆԹԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— oo —

Աֆթաթիւրքի Թագման առիթով Ֆրանսա Թուրքիա ուղարկեց իր նորին նախարարը, Ալպէր Սարօ: Գերմանիան պիտի նորեկա – յացնէ Նէօյրաթ, իսկ Ի. Մուսոլինեան կողմէ Թուրքիա է մեկնած փոխէմքինը,— վերջ արտաքին գործավարը «զինակից ու բարեկամ Իտալիան»: Նուազ ուշադիր չէ նոր օրերու հին բարեկամը՝ Անգլիան, որ ուղարկած է Թագաւորին ալ ներկայացուցիչը :

Անշուշտ, «ընդունուած կարգ»ը տեղ ունի այս առաքումներուն մէջ: Բայց, ճիշդ այնպէս ինչպէս ձորձ Ե.ի Թագման, եւ ձորձ Զ.ի գահակալութեան առթիւ, Աֆթաթիւրքի Թագման արարողութիւնը եւս քաղաքական տեսակցութիւններու եւ չփումներու պիտի ծառայէ: Մանաւանդ որ, Աֆթաթիւրք կը մեռնի չըջանի մը, երբ մասնաւորապէս Արեւելեան Եւրոպայի ու Մերձաւոր Արեւելքի մէջ ազդեցութեան հզօր պայքար մըն է սկսած ու կողմերը կը ջանան ապահովել կռուան մը կամ պատուանդան մը ունենալ: Անտես չանենք նաեւ այն իրողութիւնը թէ Աֆթաթիւրքին յաջորդած է , ուրիշ մը, ու Թուրքիան, որուն աթոռ ի վեր, կը դանուի չորս կալուռ իրողութեանց առջեւ,— մերձեցում Անգլիոյ հետ, որուն ձրդումը մը՝ իր ու Ի. Մուսոլինեան միջեւ, զերմանական փոխառութիւն, եւ իտալական վտանգ :

Անմիատա պիտի ըլլայ կանխատեսութիւններ փորձել Ինկիւրիի ու Պոլսոյ մէջ կատարուելիք խօսակցութեանց ու թերեւս եւ արուելիք որոշումներու մասին: Բայց, անտեղի չէ, կը խորհինք , այս առթիւ, մէկ քանի կէտեր պարզել, որոնք կրնան դոնէ հիմք ծառայել՝ գաղափար մը կազմելու համար հաւանականութիւններու մասին:

Իմէթի բնաւորութենէն ազդին, ու մանաւանդ Ր. Արասի հեռատեսին պատճառաւ, եւրոպական մամուլին մէջ կը հանդիպինք կարծիքներու, որոնց համաձայն, Իմէթ, «կողմնակից Թուրքիա – ական զինակցութեան», Թուրքիոյ դեկը կրկին պիտի դարձնէ դէպի Ի. Մուսոլինը: Այս կարծիքը ոմանք հիմնուորած են Մուսոլինիի վերջին ճառին այն հատուածով, որուն համաձայն, «Ի. Միութիւնը իր պարտաւորութիւնները պիտի յարգէ՝ եթէ Թուրքիա յարձակումի ենթարկուի »:

Ըսենք, անմիջապէս, որ այս բոլորը արդիւնք են մակերեսային դատումներու, ու նաեւ այն հարեւանցի կամ անբաւարար ծանօթութեան, զոր մարդիկ ունին Թուրքիոյ մասին: Ցոյց տալու համար թէ ո՛րքան անհիմն է այդ եզրակացութիւնը, յիշեցնենք թէ՝ Ֆրանսեզէն «Ճան»ը, որ անժխտելի կերպով լաւատեղեակ թերթ մըն էու նաեւ զիտակից իր գործածած բացատրութիւններուն, կ'ըսէր, ընդհակառակն, թէ «Իմէթ, հակառակ ըլլալով Ֆէմալի, պիտի զօրացնէ՝ Թուրքիոյ եւ Ի. Միութեան միջեւ՝ այն կապը որ թուլցած էր ատենէ մը ի վեր»:

Տեսակէտներու բաւիղ մը, ահաւասիկ, ուր ընթերցողը կը մասնուի չուարտամի, եւ անկարող կ'ըլլայ դանել արտահայտ մը որ զինքը առաջնորդէ որոշ ու վստահելի եզրի մը:

Ռուսականին հակադիր ըլլալով՝ նման հակասական տեսակէտներ պարզուեցան նաեւ Անգլիոյ եւ Թուրքիոյ մերձեցման առթիւ: Այսպէս, Զէյմէկի նաւահանգիստը՝ Անգլիացի զինուորներու եզերքն առթիւ, Թուրքիոյ կեանքին ու ներքին իրադարձութեանց իրազեկ հայ հրապարակագիր մը կը գրէր թէ Իմէթ հրահանգած է Ր. Արասին որ համաձայնութիւն տայ Անգլիոյ՝ Զէյմէկ զինուոր հանելու, իսկ Ֆէմալ, որ նախապէս հակառակ էեղած ու յետոյ կատարուած իրողութեան առջեւ է գտնուած՝ վրդովուած ու բացարուելիս պահանջած է Իմէթէն: Այս ծանօթութեան ճիշդ հակառակն ըլլալով, սակայն, «Տէյլի Թէլէկրաֆ», որ մասնաւորապէս Թուրքիոյ եւ խորհրդային երկիրներու մասին չատ ճշգրիտ տուրքը տալու սովորութիւնը կը պահէ, իր մէկ իրազեկ աշխատակիցին բերնով դեռ անցեալ օր կը յայտնէր թէ Զէյմէկ՝ Անգլիոյ զինուորներ հանելու գաղափարը... յղացած է Աֆթաթիւրք , անգլիական դեսպանին հետ տեսակցութեան մը ընթացքին: Երբ այս վերջինը Աֆթաթիւրքի կը յայտնէ թէ Անգլիա որոշած է Մէջերկրականի կարեւոր կղզիներէն մին ամրացնել, Աֆթաթիւրք , «բոլշեւիզմը, հրաշալի գաղափար մըն է ունեցած» եւ ըսած է դեսպանին.— Ինչո՞ւ կղզին ամրացնէք. ծովային խարիսխ ըրէք մեր ափունքը, Զէյմէկն՝ օրինակ...»: Ու, կը չարունակէ «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի աշխատակիցը, «Աֆթաթիւրք անգամ մը եւս ապացոյցը տուաւ թէ ինչ խոր բարեկամութիւն ունի դէպի Անգլիան»... :

Տուինք, քիչ մը մանրամասն կերպով, այս ծանօթութիւնները, որպէսզի բոլորիս համար միանգամընդմիշտ պարզ ըլլայ թէ Թուրքիոյ դեկավարներէն այսինչին վերագրուած «անգլիասիրութիւնը» կամ «հականգլիականութիւնը», ու միւսին վերագրուած «ռուսասիրութիւնը» կամ «հակառուսականութիւնը» անտեղի, անհիմն ու նաեւ չափազանց սխալ կամ անճիշդ են: Այս իրողութեան կը համոզուի ամէն մէկ անձ, երբ քիչ մը ուշադրութեամբ ու նաեւ հանգամանօք քննէ՝ կամ առնուազն վերյիշէ քէմալական Թուրքիոյ տասնեւվեց տարուան քաղաքական կեանքը:

Թուրքիոյ վարիչներէն ոչ մէկը «ակը», հակում կամ նախադէպուած տրամադրութիւն ունի: Ու Թուրքիա՝ ինքը՝ չունի ոչ մէկ նախասիրութիւն՝ ո՛չ Անգլիոյ, ո՛չ Ի. Ռուսիոյ, ոչ Գերմանիոյ եւ ո՛չ ալ Ֆրանսայի հանդէպ: Բայց, Թուրքիա ունի մէկ հիմնական, անշեղ ու անփոփոխ նախասիրութիւն կամ առաջնորդութիւն,— չըլլալ ոչ մէկին դէմ, ըլլալ ամէնքին հետ լաւ, օգտուիլ ամէնքէն, ու ամէն գնով կանխել որ եւ է վտանգ որ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով կրնայ գալ իրեն:

Ահա պարզ, մեկին ու անփոփոխ բանաձեւը նոր Թուրքիոյ. ու նաեւ անոր բոլոր վարիչներուն: Խոստովանինք, որ ասիկա արժանիք մըն է եւ քաղաքական հասունութիւն մը, որ ցարդ իր դրական արդիւնքները ընծայեց քէմալական Թուրքիոյ: Պատեհապաշտութի՞ւն,— ինչո՛ւ չէ: Աւելի ճիշդ,— բոպէի քաղաքականութիւն մը, որ ունի, սակայն, հիմնական ու անտեղիտալի նպատակ մը,— ապահովել Թուրքիոյ ապահովութիւնն ու խաղաղ բարգաւաճումը:

Սարաճօղլու Շեւքրիւ, նոր արտաքին նախարարը, ըսած է.— «Ո՛չ մէկ փոփոխութիւն կրած է երկրին հաղաքականութիւնը: Ուրեմն՝ պիտի պահպանուին հին բարեկամութիւնները եւ համաձայնութիւնները»:

Ու չատ ճիշդ է: ճիշդ է, սակայն, Թուրքիոյ համար: Եւ՝ հասկնալի, քանի որ արդիւնաւոր եղաւ մինչեւ այսօր, ինչպէս ըսինք:

Ասկէ՞ վերջ: Ստեղծուած նո՞ր պայմաններուն մէջ: Հնարաւո՞ր է, — ահա բուն հարցը, որուն կ'անդրադառնանք առանձին :

Վ. Ի.

(Ուրիշ շարունակութիւն կարդալ Գ. էջ)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ի՞ՆՉ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ՊԻՏԻ ԽՕՍԻՆ ԵՐԲ ՉԷՅՄՊՐԼԷՆ ԵՒ ՀԸԼԻՖԱՔՍ ՓԱՐԻԶ ԳԱՆ

— oo —

Վաղը Փարիզ կուգան Չէյմպըլէն եւ Հըլիֆաքս: Այս այցելութեան ընթացքին ի՞նչ խօսակցութիւններ պիտի ունենան երկուքս – նախան եւ Ֆրանսական կառավարութեանց պետերը, — ահա հարցը որ կը զբաղեցնէ երկու մայրաքաղաքներու մամուլը :

Ապահովաբար, կ'ըսեն Լոնտոնի թերթերը, խօսակցութեան նիւթ պիտի ծառայէ նախ ազգ. պաշտպանութեան հարցը: Անգլիոյ հանրային կարծիքը չատ խռովուած է այն տեղեկութիւններէն, որոնք կը հաստատէին վերջերս թէ չատ սակաւ են Ֆրանսական օդանաւային ուժերը: Ֆրանսա փափաք պիտի յայտնէ որ, յարձակումի մը ենթարկուած պարագային, Անգլիա օժանդակէ իրեն ոչ միայն ծովային ուժերով, ինչպէս եղաւ ընդհ. պատերազմին, այլ եւ ցամաքային ուժերով: Սակայն անգլիական տեսակէտով, հիմա երբ ծովային ուժերը բաւական չեն եւ հարկ կը զգացուի նաեւ օդային ուժերու մասնակցութիւնը, դժուար թէ կարենայ իր ցամաքային ուժերն ալ դնել Ֆրանսայի տրամադրութեան տակ: Ֆրանսական սպայակոյտը չհաղորդող այս հարցերէնզատ, հաւանաբար երկու վարչապետները քննեն նաեւ Սպանիոյ հարցը (Ֆրանքոյի պահանջը պատերազմիկի իրաւունք տտանալու մասին), Ծայր. Արեւելքի կռիւները եւ տնտեսական խնդիրներ:

Աթաթիւրքի փառաւոր յուղարկաւորութիւնը

— oo —

Թրքական կառավարութիւնը փառաւոր յուղարկաւորութիւն մը կատարեց Աֆթաթիւրքի , Պոլսէն մինչեւ Էնկիւրի :

Շաբաթ առաւօտ կանուխ, նոյնիսկ գիշերանց, Պոլսոյ մէջ հաղարաւոր բազմութիւն մը դիրք գրաւած էր այն ճամբուն վրայ, ուրկէ պիտի անցնէին Աֆթաթիւրքի մարմինը: Ուրբաթէն չաբաթ լուսնալիք գիշերը, դագաղը դրուած էր Տոլմա – Պաղչէի պալատին դահասրահին մէջ, ամբողջովին մարմարեայ եւ ոսկեզարդուած: Բարձրաստիճան սպաներ, դագաղին չուրջ պատուի կանգնած, հակում կատարեցին: Երբ լուսցաւ, դէպի Կալաթա տանող պողոտան սեւցած էր բազմութեամբ: Պոլսոյ բնակչութենէն զատ, գաւառներէն եկած էին 200,000 հոգի: Կալաթայի մեծ փողոցին վրայ, սուղ գիներով վարձուած էին բոլոր պատշգամները եւ պատուհանները: Թուրքիոյ ծագիկները քիչ եկած էին, ուստի ծագիկներ բերուած էին Յունաստանէն, Պուլկարիայէն եւ Ռումանիայէն: Կառավարութիւնը կ'ուզէր նմանը չտեսնուած յուղարկաւորութիւն մը ընել, եւ ծախք չէր խնայեր: Յուղարկաւորութեան համար յատկացուած էր 80,000 սթերլին :

Միջազգային պատուիրակութիւնն ալ, իր կարգին, ծագկեպսակներու անհատական չարան մը կը բերէր ծագիկներու ծովին : Այդ ծագկեպսակները Պոլսէն էնկիւրի փոխադրելու համար, հարկ եղաւ վեց վահոն կապել չոգեկառքին :

Նաւահանգիստին մէջ եւս հաւաքուած էր միջազգային տորմիղ մը, — «Մալայա» յածանաւը (անգլիական), «Էմիլ–Պէրթէն» (ֆրանսական), «Մոսկովա» (ռուսական), «Էմէն» (գերմանական) եւայլ յածանաւեր: Ֆրանսայի կողմէ յուղարկաւորութեան կը մասնակցէր Սարոյի պատուիրակութիւնը, Գերմանիոյ կողմէ՝ Ֆոն Նէօյրաթի պատուիրակութիւնը, Ռուսիոյ կողմէ՝ փոխէմքինի պատուիրակութիւնը, Յունաստանի կողմէ Զօր. Մերթաքսասի պատուիրակութիւնը, վերջապէս ներկայացուցիչներ Անգլիոյ թագաւորին ու կառավարութեան կողմէ, ներկայացուցիչներ Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ, Իրանի եւայլ պետութեանց կողմէ:

Ժամը 8ին, յուղարկաւորներու հսկայ թափօրը համբոյ եղաւ Տոլմա–Պաղչէէն: Գեղեցիկ արեւ մը կար: Թրքուհիները կուլային:

Դագաղին վրայ փռուած էր հսկայ դրօշ մը: Շուրջէն կը քալէին սասաններու զօրավարներ, հագած իրենց համազգեստները եւ սուրերը մերկացուցած :

Դագաղին եռեւէն կը քալէին Աֆթաթիւրքի ազգականները , վարչապետը, մարաջախտները, բանակին հրամանատարները եւ օտար պատուիրակութիւնները, վաչտեր Թրքական ծովային ու ցամաքային բանակէն, համալսարանի ուսանողութիւնը, մինչ երկինքէն թափօրին կը հետեւէին օդանաւերը :

Սարայ – Պուռնուէն դագաղը դրուեցաւ «Եավուզ»ի վրայ, որ անմիջապէս ճամբայ ելաւ դէպի Իզմիթ: Զրահաւորին կը հետեւէին մարդիւնքները ընծայեց քէմալական Թուրքիոյ: Պատեհապաշտութի՞ւն,— ինչո՛ւ չէ: Աւելի ճիշդ,— բոպէի քաղաքականութիւն մը, որ ունի, սակայն, հիմնական ու անտեղիտալի նպատակ մը,— ապահովել Թուրքիոյ ապահովութիւնն ու խաղաղ բարգաւաճումը:

Սարաճօղլու Շեւքրիւ, նոր արտաքին նախարարը, ըսած է.— «Ո՛չ մէկ փոփոխութիւն կրած է երկրին հաղաքականութիւնը: Ուրեմն՝ պիտի պահպանուին հին բարեկամութիւնները եւ համաձայնութիւնները»:

Ու չատ ճիշդ է: ճիշդ է, սակայն, Թուրքիոյ համար: Եւ՝ հասկնալի, քանի որ արդիւնաւոր եղաւ մինչեւ այսօր, ինչպէս ըսինք:

Ասկէ՞ վերջ: Ստեղծուած նո՞ր պայմաններուն մէջ: Հնարաւո՞ր է, — ահա բուն հարցը, որուն կ'անդրադառնանք առանձին :

Վ. Ի.

(Ուրիշ շարունակութիւն կարդալ Գ. էջ)

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

— oo —

Աչխատանքի նախարարութիւնը մամուլին տուաւ հետեւեալ ազդը.—

Աչխատանքի նախարարութիւնը անհրաժեչտ կը համարի ան – գամ մը եւս յիչեցնել թէ արգիլուած է գործ տալ ամէն օտարական որ չունի աչխատաւորի ինքնութեան թուղթ, բացառած՝ համա – ձայն օրէնքի տրամադրութեանց: Այս արգելքը ի զօրու է ամէն տեղ որ օտարականը, աչխատանք մը կատարելով, իր նկատմամբ կացութեամբ կախում կ'ունենայ գործատէրէն, ինչ ալ տտանոյ իրրեւ աչխատավարձ, եթէ նոյնիսկ աչխատավարձը վճարուի ոչ թէ դրամով այլ նիւթով, ինչպէս երբեմն, օրինակ, կ'ըլլայ ճաշ ու բնակարան տալով, միասին ապրելով :

Բոլոր անոնք որ չեն հնազանդիր օրէնքին այս տրամադրութեան, կը դատապարտուին 50էն 200 ֆրանք տուգանքի, անկախ վարչական եւ պատժական այլ կարգի խիստ տնօրինութիւններէ :

ՅՄԲ.— Մեր հայրենակիցներուն ուշադրութեան կը յանձնենք այս յայտարարութիւնը, որու իմաստն այն է մասնաւորաբար թէ աչխատանքի հսկիչները չուտով պիտի սկսին հետապնդումի եւ քննութեան :

Առեղի ապէս մը Պարսկաստանի մէջ

Պարսկաստանի անթելը հաղորդեց որ չարաթ օր ահռելի աղէտի մը զոհ գացին 400 բանուորներ:

Պարսկաստանի մօտիկ, արուարձանի մը ռազմանիւթի մթերանոցին մէջ, ուր կ'աչխատէին աւելի քան հազար բանուորներ, զոր ծաւորի մը անզգուչութեան հետեւանքով՝ կը պայթի ռումբ մը : Բանուորները, փոխանակ զգուչական միջոցներ ձեռք առնելու, կը փախչին մթերանոցէն դուրս: Մթերանոցին տարբեր բաժիններուն մէջ գտնուող բանուորներն ալ, լսելով առաջին պայթիւնը, կ'ենթադրեն թէ թէ Ֆրանքոյի օդանաւերը հասած են նորէն եւ կը ռմբակոծեն, եւ այդ ենթադրութեամբ՝ կը վազեն կը մտնեն տարբերեայ ապաստանները: Քիչ վերջ, պայթած ռումբին կրակէն հրդեհ կը ծագի եւ իրարու հետէ, ժխտական ազդումով մը, կը պայթին մթերանոցի բոլոր ռումբերը: Ամբողջ մթերանոցը օդը կ'ելլէ եւ հրդեհ կը ծագի մօտակայ չէնքերուն մէջ: Հրչէջ դուն – դերը օգնութեան կը վազեն, աչխատելով սահմանափակել հրդեհը:

Մեռելներուն թիւը կը հաչուեն 400:

Անբաղձալի օտարականներու դէմ

Փարիզի թերթերը, գրեթէ անխտիր, կիրակի եւ երկուչաբթի, զբաղեցան այն օրէնքներով, որոնք պիտի գործադրուին օտարականներու մասին:

Երկու դասակարգի կը բաժնուին օտարականները, կը գրէր «Լ'օվր»,— անոնք որոնք պատիւ կը բերեն Ֆրանսայի եւ Ֆրանսա հպարտ կը զգայ ինքզինք ասպնջականութիւն տալով անոնց, կատոյ միւսները որոնք կը կոչուին «անբաղձալի»: Կարելութիւն չկայ ազգի, ոչ ալ կրօնքի,— այս անբաղձալիներուն մէջ կան Անգլիացիներ, Գերմաններ, Ռուսեր, Պելժիեր, Ռումէններ, ինչպէս եւ կաթոլիկը, բողոքականը, հրեան: Ասոնք կը զբաղին գողութեամբ, սահմաններէն կ'անցնին գաղտնի, կեղծ անցագիրներ կը չինեն: Բոլոր ասոնց դէմ պայքարելու համար, կառավարութիւնը ստեղծեց 1500 հոգինոց հեծեալ դումարտակ մը, որ չարունակ հրկոզութեան տակ պիտի պահէ սահմանները, գործակցելով սահմանապահ ոստիկանութեան :

Գալով երկրին մէջ բոյն դրած անբաղձալիներուն, հրամայական օրէնքը դանոնք կը բաժնէ երկու խումբի,— անոնք որ կարելի է վտարել երկրէն՝ ճամբու դնելով դէպի իրենց երկիրը, եւ անոնք որ կարելի չէ վտարել երկրէն՝ հայրենիք չունենալով: Այս վերջիններուն պիտի դրկուին մասնաւոր վայրեր, Ֆրանսայի կամ Ֆրանսական գաղութներու մէջ, ուր պիտի բնակին եւ աչխատին լծուելով հանրօգուտ չինութեանց, ազգ. պաշտպանութեան աչխատանքներու, ստանալով անշուշտ աչխատավարձ մը: Ոստիկանութիւնը միչտ հսկողութեան պիտի կատարէ, որ չփախչին: Իսկ անոնք որ երեք անգամ զանազան յանցանքներով բանտարկութեան դատապարտուած են, պիտի դրկուին Կայանա :

Ի՞նչ կը պահանջէ Իտալիա

Հռոմէն կը հետագրեն թէ Ֆրանսական նոր դեսպանը, Ֆրանսուա – Փոնսէ, իր հաւատարմագիրը ներկայացուց Իտալիոյ թագաւորին: Այս ձեւակերպութեամբ, Ֆրանսա կը ճանչնայ Իտալիոյ թագաւորը իրրեւ կայսր Եթովպիոյ :

Մինչ այսպէս Ֆրանսա կ'աչխատի իր յարաբերութիւնները վերահաստատել Իտալիոյ հետ, Հռոմի թերթերը որոշ վերապահութիւն ցոյց կուտան, նոյնիսկ խիստ պահանջկոտ կը թուին : Հռոմի քաղաքական շրջանակներէ քաղուած տեղեկութեանց համաձայն, Իտալիա պիտի պահանջէ .

1· Սպանիոյ հարցին մէջ պատերազմիկի իրաւունք տալ Ֆրանքոյի :

2· Թունիզի մէջ որոշ իրաւունքներ տալ Իտալացիներուն :

3· Սուէզի խնդրին գալով, փոփոխութիւն մը կատարել ջրանցքի վարչական դրութեան մէջ :

4· Իսկ Ճիպրութի, Իտալիա նոր երկաթուղի չինելով, բոլորովին մահուան դատապարտել հաւանաբար :

— oo —

ՄՈՍԿՈՒԱ կը մերժէ զբաղիլ Գերմանիայէն վտարուած Հրեաներու ճակատագրով:

ԿԱՐՈԼ Թագաւորը, Լոնտոնէն վերադարձին, կանգ առաւ Փարիզի մէջ եւ, կիրակի օր, Հանրապետութեան նախագահին հետ, որսի գնաց Ռամպույէ: Երկու գիշեր մեկնեցաւ Փարիզէն ուղղակի Պուքրէշ :

ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ Թագուհին մեռաւ, 69 տարեկան էր :

ՁԼՅՁՈՒՐԿ ԱՉՔԵՐ

Հեղինակ՝ Ֆ. ՊԼԱՏՈՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Կազ. Բարգմ. Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԵՆԻ

Մահուան ու գնդակի միջև ընկած ժամանակամիջոցում փիլիսոփայությունը մեծ դեր չի խաղում, բայց մարդը, որ գնդակից սպասում է ազատություն, սովորաբար ունենում է ուրիշ մտքեր, քան ամենախելացի մարդը, որ ոչ մի վտանգ չի սպասում։ Ես ինձ համար գիտեի, որ ինչ էլ լինի, ես չեմ ուզում մեռնել։ Ես ուզում էի ապրել, ինչ էլ որ լինի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ուժ ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու կամք ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ցանկություն ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու պահանջ ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու իրավունք ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու արժանի էի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու կարիք ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու հնարավորություն ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ազատություն ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու երջանկություն ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու սեր ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու հավատ ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու հույս ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչինչ չունեի։

Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ամեն ինչ ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչ մի բան չունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ամեն ինչ ունեի, բայց ոչ մի բան չունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչ մի բան չունեի, բայց ամեն ինչ ունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի։

Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի։ Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի, ոչ մի բան չունեի։

— Ես ուզում էի ապրել, որովհետև ես ապրելու ոչ մի բան չունեի,

ՓՈՓՈԽՎՈՒՄ Է

Ինքնակալ մետաղական ձուլարանների սեփականատեր **Ֆրանսուա Ժան Ֆրեդերիկ Ռոբերտսոնը** (François Jean Frédéric Robertson) իր ամբողջ ունեցվածքը, գործարանները, հանքերը, ինչպես նաև իր անունը կրող ապրանքանիշերի իրավունքները

ՓԱՐԻԶ 8ème Arr. 25, Rue de Monceau Paris (8)

Հեռ. Elysées 14 — 18։ Tél. Tru. 83—87

փոխանցում է իր զարմիկ

Ժան Ֆրեդերիկ Ռոբերտսոնին

15 bis, Rue de Manbeuge Paris (9)

Հանրային ծանուցում։ Ես՝ ներքոստորագրյալս, Ալեքսանդր Ալեքսանդրի Ղազարյանս, ծնված 1892 թվին, Ղարաքիլիսա քաղաքում, ներկայումս բնակվող Փարիզ, 14 bis, Rue Boissonade, հայտնում եմ, որ ես ինձ համարում եմ Ֆրանսիայի քաղաքացի։ Ալեքսանդր Ղազարյան։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆԴԵՊ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆԴԵՊԸ ՄԱՐՍԵԼՈՒՄ

Մարսելի հայ գաղութի կյանքում ամենանշանավոր իրադարձությունը, որ տեղի ունեցավ 1923 թվականին, Հայկական ստեղծագործության հանդեսի հիմնադրումն էր։ Հանդեսի նպատակն էր հայ գրականությունը ներկայացնել ֆրանսիական հասարակության լայն շրջանակներին։ Հանդեսի հիմնադրման գաղափարը պատկանում է Հայ գրողների միության Մարսելի մասնաճյուղին։ Հանդեսի կազմակերպման գործը ստանձնեց Հայ գրողների միության Մարսելի մասնաճյուղի վարչությունը։ Հանդեսի նախագահ ընտրվեց Ռուբեն Սևակը, իսկ քարտուղար՝ Ռուբեն Զարդարյանը։

Հանդեսի առաջին նիստը տեղի ունեցավ 1923 թվականի հոկտեմբերի 13-ին։ Նիստին ներկա էին Մարսելի հայ գրողները, ինչպես նաև ֆրանսիացի գրականագետներ, հրապարակագիրներ, արվեստագետներ։ Նիստը բացեց Ռուբեն Սևակը։ Նա ողջունեց ներկաներին և հանդեսի նպատակը բացատրելով, ասաց, որ հանդեսի նիստերում ֆրանսիացի գրողները պիտի ծանոթանան հայ գրականության հետ, իսկ հայ գրողները՝ ֆրանսիական գրականության հետ։ Ապա նա հայ գրականության մասին կարդաց մի զեկուցում, որ ունկնդրվեց մեծ հետաքրքրությամբ։ Զեկուցումից հետո ելույթ ունեցան ֆրանսիացի գրողներ Ժան Ռիվիեր, Ժան Ֆալկոն, Ժան Ռիշպեն,

Ւէին երեք չոգենաւեր, ծաղկեպսակներով բեռնաւոր: Իզմիթէն դագաղը դրուեցաւ մասնաւոր չոգեկառք մը, որ Ւնկիւրի հասաւ կիրակի առաւօտ, կանգ առնելով ամէն կայարանի մէջ, ուր հրաժեշտի արտայայտութիւններ եղան: Շարաթ գիշեր, Հայասա - Փաշայէն չոգեկառք առին եւ կիրակի առաւօտ Ւնկիւրի հասան նաեւ քաղաքային, զինուորական, ուսանողական եւ միջազգային պատուիրակութիւնները:

Երբ դագաղը Ւնկիւրիի կայարանը հասաւ, տասներկու զօրավարներ իրենց ուսերուն վրայ առին եւ տարին դրին հրետասայլի վրայ: Դագաղը կը կշռէ 500 քիլօ: Ցետոյ առաջնորդութեամբ նախագահ Ըսմէթ Ինէօնիւի, գլխաբաց, զօրձավարները, երեսփոխանները, զինուորականները թափօր կազմած յառաջացան մինչեւ Ազգ· Ժողովի շէնքը, որու առջեւ չինուած էր մահարեմ մը: Ամբողջ օրը, երէկ, ժողովուրդը առղանգք կատարեց մահարեմին առջեւ:

Այս առաւօտ տեղի կ'ունենայ բուն յուղարկաւորութիւնը:

*** Կալաթայի մեծ փողոցին վրայ, խարխուլ տան մը տանիքը բարձրացած էր բազմութիւն մը, դիտելու համար յուղարկաւորները: Շէնքը չդիմացաւ ծանրութեան եւ փլաւ: Փլատանիքներուն մէջէն դուրս հանեցին մօտաւորապէս քսան վիրաւորները:

« Փըթի - Փարիզիէն»ի թղթակիցը կը գրէ թէ յուղարկաւորները թափօրին տպաւորութեան տակ Թրքուհի մը նուաղեցաւ ինկաւ, իսկ հայ երիտասարդ մը խենթեցաւ եւ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

« Փարի – Սուար»ի թղթակիցը խօսելով այն հրմշտուքին մասին, որու հետեւանքով, ինչպէս գրեցինք, սպանուեցան 11 հոգի, կը գրէ· «Այրերը ի զուր կը փորձեն դիմադրել այն խօլական ճնշումին, որ դիրենք կը մղէ առաջ: Ու գետին կը տապալին կիները, ծերերը, երեխաները, եւ մարդկային հեղեղ մը, չես գիտեր ինչ փոթորիկէ մը մղուած, թաւալելով կ'անցնի անոնց վրայէն: Կիները կը խեղդուին, ծերերը, եւ երեխաները ոտնակոխ կ'ըլլան: Այս կատաղի հրմշտուքը տեւեց հազիւ քանի մը վայրկեան, բայց երբ ամբոխը կը ցրուէն, կը տեսնուի որ գետինը ծածկուած է արիւնլուայ եւ անկենդան մարմիններով»: 11 մեռեալ:

Եւրոպացիները զարմացնելու աստիճան աննախընթաց յուղարկաւորութիւն մը ընելու թրքական ցանկութիւնը եղերական հանդամանք առաւ ի վերջոյ ···:

Ազգա-Լոռեի գրաւման տարեդարձը

Ազգա - Լօրէնի գրաւման 20րդ տարեդարձը տօնուեցաւ, կիրակի, մեծ հանդիսութիւններով:

Մէկի մէջ, մարաջախտ Փէթէն, փառաւոր զօրանոցէ մը վերջ ճառ մը խօսելով պանծացուց ոչ միայն բանակը, այլեւ «Ֆրանսայի հոգեկան ուժերը, որոնք Ֆրանսայի պարզեւած են իր մեծութիւնը դարերու մէջ»:

Ցետոյ կանգ առնելով ազգ· միութեան անհրաժեշտութեան վրայ, իրրեւ խորհրդանշան ներկայացուց Ֆրանսական եռագոյն դրօշը,— պէտք չէ թոյլ տալ, ըսաւ, որ իրարմէ բաժնուին այդ եռեակ գոյները, անոնց միութիւնն էր որ Ֆրանսայի տուաւ պատիւ եւ արժէք, անոնց միութենէն էր որ ժայթքեցաւ Ֆրանսական ուժը:

Մեծ հանդիսութիւններ եղան նաեւ Քոլմարի մէջ, ուր խօսեցաւ նախորդ վարչապետը Շօթան, որ նոյնպէս հրաւէր ուղղեց միութեան, կոչ ըրաւ ուժ տալ երկրին անտեսական վերականգնումի ճիգերուն,— կառավարութեան դերն է, ըսաւ, վերարծարծել ժողովուրդին աքանչելի առաքինութիւնները, լծել ժողովուրդը վերականգնումի աշխատանքներուն՝ ցոյց տալով փրկութեան ճամբան:

«Ժանւսախս, սեւ ցաւ եւ... նացիզմ»

— oo —

Նիւ – Եորքի քաղաքապետը, Լա Կուարտիա, համամերիկեան քաղաքապետներու ժողովը բանալով Հավանայի մէջ, հրաւիրեց երկու Ամերիկաներու ժողովուրդը, որ միանան ընդդիմ ֆաշիստական կոմունիստ դիկտատուրաներուն: Պէտք է քարանթինայի մէջ դնել ֆաշիզմի եւ կոմունիզմի վարակիչ մանրէները, որոնք աւելի վտանգաւոր են քան ժանտախտը եւ սեւ ցաւը (խոլերա): Եւրոպայի դիկտատորները ամէն ճիգ կը թափեն վարակելու համար Հարաւ· եւ Հիւս· Ամերիկաները, առեւտրական եւ դիւանագիտական ճամբաներով :Ինչո՞ւ, որովհետեւ չա՞տ կը սիրեն մեզ : Ո՛չ, այլ անոր համար, որ աչք անկած են մեր նախանիւթերուն, անհրաժեշտ իրենց սպառազինութեան :

*** Նիւ–Եորքի մէջ, գերմանական դեսպանատան առջեւ, հազարաւոր ցուցարարներ պոռացին «անկցին նացիները»:

Այս ցոյցերուն հետ, որոնք տեղի կ'ունենան զանազան երկիրներու մէջ, կը չարունակուի մենամարտը Պերլինի եւ Լոնտոնի թերթերուն միջեւ: Փարիզի թերթերը ընդհանրապէս չատ չեն խառնուիր վէճին, այլ կը գոհանան արձագանգ տալով բողոքներուն եւ ցոյցերուն, ընդդիմ հակահրէական հալածանքներուն: Գերմանական թերթերը սակայն չեն խնայեր նաեւ Ֆրանսայի ,, այսպէս «Պէօօրսըն Ցայթունկ» թերթը դիտել կուտար թէ, Ռուբիի դատաստարանի ժամանակ, Ֆրանսացիները 100 միլիոն մարք առգանքի դատապարտած են կէսընքիրիչէն քաղաքին բնակչութիւնը, անոր համար միայն որ միջադէպի մը ընթացքին վիրաւորուած է Փըրանսայի ոստիկան մը: Եւ կ'աւելցնէ թէ Ֆրանսացիները իրաւունք ունին տուգանք դնելու ժողովուրդին վրայ եւ Գերմանացիները չունի՞ն :

*** Պաղեստինի հրէական ներզաղթի կոմիտէն կը յայտարարէ թէ վեց ամսուան ընթացքին Պաղեստին պիտի փոխադրուին 40 հազար Հրեաներ, — 10 հազարը 14 տարեկանէն վար, 5 հազարը՝ 14 - 17 տարեկան, 7500ը՝ 18–35 տարեկան, 7000ը՝ Պաղեստինի մէջ հաստատուած Հրեաներու ազգականներ:

*** «Փոփիւլէր» կը հրատարակէ ցանկը այն գերմանական քաղաքներուն, որոնց մէջ հրդեհուած ու քանդուած են սինագոգները, — հարիւրը կ'անցնի:

Այս առթիւ կ'աւելցնէ որ Գերմանիոյ մէջ մնացած Հրեաները անօթի պիտի մեռնին, եթէ օգնութիւն չհասնի:Ոչ միջոց ունին ապրուստի, ոչ ալ պարէն կը տրուի իրենց՝ նոյնիսկ գրամով:

— oo —

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻՍ Ը ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶի մէջ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց 16 օտարականները, որոնք կը պատկանին միջազգային խմբակի մը, կազմուած Լեհերէ, Պելժերէ, Գերմաններէ, եւ որոնք, երկար տաեւնէ ի վեր, կը գրաւէին կեղծ անցագրի առուտուրով: Ասոնք մասնաւոր տուներ ունէին Ֆրանսայի մէջ, ուր կը հիւրընկալէին արտասահմանէն կեղծ անցագիրներով բերուած օտարականները, յետոյ կ'ամուսնացնէին զանոնք, որպէսզի արտօնուին մնալ Ֆրանսայի մէջ: Ամուսնութենէն ժամանակ մը վերջ, նոր փեսաները կը դիմէին ամուսնալուծման :

ՄԱՐՍԷՅԼի մէջ ոստիկանութիւնը մաքրագործումի մը ձեռնարկելով՝ ձերբակալեց 200 կիներ, որոնք կը յաճախէին կասկածելի վայրեր :

ԾՆՈՒՆԴի եւ կաղանդի առթիւ, գլխոցական արձակուրդը պիտի սկսի 23 դեկտեմբերին, ուրբաթ երեկոյ, մինչեւ 3 յունուար 1939, առաւօտուն:

ՓԱՐԻԶի իտալական նոր դեսպանը, Կուարիլիա, կիրակի առաւօտ Փարիզ հասաւ :

ՊԻՐԷՆԵԱՆ լեռներուն վրայ ձիւնը նստաւ 40 սանթիմեթր խորութեամբ :

ՈՒԱՇԻՆԿԹընին կը հեռագրեն թէ ամերիկեան կառավարութիւնը որոշեց չինել երեք զրահաւորներ, իւրաքանչիւրը 35 հազար թոնօ տարողութեամբ: Ծախք նախատեսուած է 30 միլիոն սթերլին :

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ համամաձայնութեան սպասկոյտի խորհրդաժողովը պիտի գումարուի 28 Նոյեմբերին, Աթէնքի մէջ,— պիտի տեւէ 10 օր :

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

Կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի տաղանդաւոր 15 տարեկան տղու «Սիփան—Կոմիտաս» երգչախումբի կողմէ,

27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ Mutualitéի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR – Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ մեծ նուագախումբի, դիկավարութեամբ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆի

որ այս առթիւ մասնաւորապէս դաշնաւորեց եւ ամբողջացուց նուագի եւ երգչախումբի բաժինները, ըստ Ա. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆի եղանակներուն

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

ԱՆՈՒՇի դերը կը կատարէ օր· ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տարեն երգած է հնդկական եւ անդլիական ռատիօ – կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական թատրոններու, մեծ յաջողութեամբ :

ՄՕՍԻ՝ (Պ· Գմբէքեան) , *ՍԱՐՕ՝* (Պ· ՄԷհքէրեան), *ՋԱՌՆԻՇԱՆ՝* (Տիկ· Կիւլպօլեան), *ՋԱՔՍ՝* (Պ· Ս· Տէմիրճիպաշեան) , դիւերային ոգիներ , դիւզացիներ, պարուհիներ եւն· :

Այս մեծ ձեռնարկին իրենց գործակցութիւնը կը բերեն Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը, Հայ - Ակումբը, Հայուհեաց Միութիւնը, Հ· Մ· Ը· Մ· , Հայ Աղիներու, Ջաւախահայ Որբերու, Իսի լի Մուլինոյի Երիտասարդաց, Գարակէօզեան Սանուց միութիւնները :

Տոմսերու գիները·-- 8, 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանք: Բոլորը թուագրուած եւ հանգստաւէտ թիկնաթոռներ:

Ապահովեցէք ձեր տոմսերը նախօրօք:

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, 51 Rue Mr. le Prince, (Tél. Dant. 88—65), «ՅԱՌԱՋ», 17 Rue Damesme, ՄԱԳՕՆՃԵԱՆ, գիրք «ՍՐԲ. ՐԱՏ» 36 Rue Trévise, Գրատուն Gerard, 36 Rue Montholon, ԻԶԳԱԼԱՑԵԱՆ նպարավաճառատուն, 9 Rue Jouy-Rouve:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8·30ԻՆ
ՔՕԼԻԶԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ.- 26 ՆՈՅ., ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲԻ

Ցառաջիկայ հաւաքոյթը 23 Նոյ., Չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պօսիւէ: Կը խօսի՝ Տօքթ. Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ: Նիւթ՝ «Դանիէլ Վարուժան եւ Սիամանթօ»:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը 24 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ: Կը դասախօսէ Տօքթ. Ի. ՄԻՆԱՍԵԱՆ: Նիւթ՝ «Շինկիզխանի պետականութիւնը եւ անոր ազդեցութիւնը Ասիոյ եւ Եւրոպայի վրայ»:

ՕՁԱԿԻ ԿՆՈՒԹԵՑՆ ԵԻ ԱԿՆՈՑԻ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ

Notre-Dame de Lorette *մէթրոյին մօտիկ,*
8 Rue Notre-Dame de Lorette *ակնոցավաճառի խանութը:*

Աչքի ձրի քննութիւն հայ եւ Ֆրանսացի մասնագէտներու կողմէ:

Շաբաթի օրերը հայրենակիցներու համար ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԵՂՉ

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ· Ց· Դաշնակցութեան «Արդուեան» խումբի ընկերները իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Պ· ՇԱՐԱՊԻԱՆԵԱՆի եւ զաւակներուն իրենց կընոջ եւ մօր զառնաղէտ մահուան առթիւ :

✕

Արամ եւ Յակոբ Թորիկեան իրենց Խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն ընկեր Աբրիեար Մաշտուբեանի զաւակներուն եւ իրենց պարագաններուն Տիկին ԲԵՐՈՒՋ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆի չառնաղէտ մահուան առթիւ:
Սէն Մարթէն տը կրօ

✕

Պ· Յարութիւն Թիւթիւնճեան իր Խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տիկին Անահիտ Մկրտչեանի եւ Օր· Մարի Մկրտչեանի, իրենց սիրելի ԳՐԻԳՈՐի մահուան առթիւ:
Կրքնոպլը , 17 Նոյ· 1938

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն կը հայտնեմ ամէն երկրի դրօշմակներ, հին եւ նոր, լաւագոյն պայմաններով :

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկրի դրօշմակներ եւ հաւաքածոներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան : 100 Ֆր· գնումի համար Հայաստանի Հանրապետութեան առաջին դրօշմակները ձրի կուտամ :

H. ANTONIAN
Librairie H. Samuel
51, Rue Mr. le Prince, Paris

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Demesme — PARIS (13)

«ՄԻԼՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ»Ը

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒղԻՆ ԿՈՂՄԷ

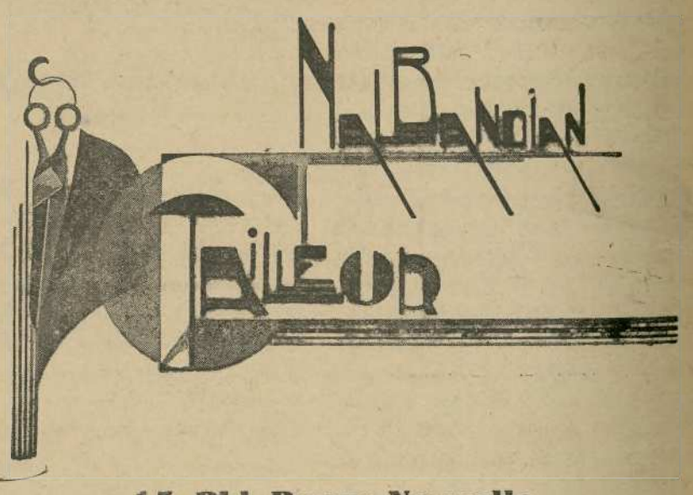
31 Դեկտ., Շաբաթ երեկոյ՝ կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը եւ չխանգարել:

ՏՈՔԹ. ՔԻԹԻՒԻՖԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:
Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:
Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle
Métro: Bonne Nouvelle Tél: Gut. 39.- 70

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆի ԵՒ ՕՒՏԵՍՏԵՂԷՆի ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՄԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անդլիական եւ չեխոսլովաք կեռասներու Փոպոտոները կրնան գրկել իրենց գնած ապրանքները, ընտրովուտ եւ ծոյլ գրի մեքենաներ, կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ, կը տպագնենք ապրանքներու embal lago եւ ապահովագրութիւն Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պահածներու

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Amboi**
Tél. Opéra 67-71

Alimentation „TREVISE"
Իր անմահական «Moka» սալճով
Café "HAREM„
Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն
աժմրցելի գիներով:
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
Ձերմակ պաներ 16 ֆրանք, քաշէր 22—24, օճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փիլաւի համար 4 ֆրանք:
5 ԱՖ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑՕՒՐԻԿ ԶԵՂՉ
Livraison à domicile Tél Taitbout 40—63
30 Rue de Trévise, Paris (9)
Metro: Cadet

ÜN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE

Véritable Anisette Orientale
ԶՄՈՏ ԹԱՂՈՒԱԾ ԳԱՐԱՍՏԱՒԱՑ ՕՂԻ - ارزه معمول خالص راقی
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ

Ջուտ խաղողէ քաղուած եւ անխառնով պատրաստուած հայկական օղին է ուած հայկական օղին է ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ: Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'ապրէ եւ դիւրները ջուր կը խմեցնէ եւ որ փնասէ ձեր առողջութիւնը: Խմեցէք միայն ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ որուն անուշ համը, կաղնիէ եւ ալեքսանդրիոյ տաստակներու թորուելը ճաշակաւոր է:

Dalakupeian 8 Rue Saffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89

ՀԱՐԱՁԱՅԾ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 78
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՄԵՏՐՈՅԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ	ԵՒԹԱՄՍԵԱՑ	ԵՐԵՔ ԱՄՍՈՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՁՈՐՆԻՇԱՒԹԻ
23
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MERCREDI
23 Novembre
1938

14ե ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3893

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՊԱՏՄՈՒԻԹԻՆԸ ԿԸ ԿՐԿՆՈՒԻ՞

— oo —

Անցնելէ առաջ այս հիմնական հարցին, փնտռենք պատասխանը ուրիշ հարցումի մը.

— Եթէ Թուրքիա չունենար այն դիրքը՝ զոր ունի, Ափթիւրքի մահուան առթիւ այդքան աչքառու անձեր կը ղրկուէի՞ն :

Այս-հարցումին պատասխանը, գոնէ մեզի համար, պարզ է ու որոշ ,— ո՛չ:

Ուրեմն, Թուրքիոյ ընծայուած «պատիւին» մեծը կը բխի անոր աշխարհագրական դիրքէն:

Այս ճշմարտին վերջ, առնենք Ռուսիան:

Արդ, ի՞նչ կը փնտռէ հոն Փոթէմքին: Ու ի՞նչ է, իրապէս, արժառիթը այն յայտարարութեան, զոր Մոլոթով պէտք տեսած է ընելու: Թուրքիա յարձակումի մը ենթարկուելու սպառնալիքին տակքե՞ է: Զինական օգնութեան մը խնդրա՞նքն ըրած է: Ո՞ւժ մը կայ, որ արդէն իսկ այսօր –վաղը կրնայ յարձակիլ, եւ հետեւապար, «բարեկամ ու զինակից Ռուսաստանը » կրկին պատրա՞ստ է իր հզօր բանակով պաշտպանելու «յեղափոխական Թուրքիան »:

Բայց, չէ՞ որ նոյն Թուրքիոյ նոր արտաքին նախարարը կ'ըսէ թէ էնկիւրի պիտի չարունակէ իր բարեկամութիւնները ու դաշինքները բոլորին հետ: Եւ թէ, մանաւանդ, Թուրքիա կը մնայ հաւատարիմ իր սկզբունքին,— «խաղաղութիւն երկրէն ներս, ու խաղաղութիւն երկրէն դուրս»: Ուրեմն ինչո՞ւ Մոսկուա այսքան փութկոտ ու անհնկալ կերպով բոլորանուէ՛ր օգնութեան մը պատրաստակամութիւնը ցոյց կուտայ: Ասկէ առաջ նոյն Մոսկուան չէ՞ր որ աղի ու լեղի խօսքեր ուղղեց Թուրքիոյ: Մեղադրեց զայն: Սպառնաց: Կովկասի մէջ ու Թրքական սահմաններուն վրայ մարքսղրծումներ ու տեղափոխումներ ըրաւ: Երէ՞կ անկեղծ էր, թէ այսօր: Եւ վերջապէս, եթէ Թուրքիա օգնութեան պէտք ունի, ինչո՞ւ իրար չեն անցնիր իր միւս զինակիցները եւս,— Յունաստան, Ռումանիա, Եուկոսլաւիա, Ռումանիա: Պալք. Ուխտը իրողութի՞ւն է, թէ բացատրութիւն: Հարցումներ, որոնք իրար կը ժխտեն եւ որոնք իրենց մէջ կը բովանդակեն իրենց պատասխանները:

Թողունք, ուրեմն, զանոնք, եւ անդրադառնանք առաջինին,— ի՞նչ է, իրապէս, Մոսկուայի բերելիք «օգնութիւնն» չարժառիթը:

*Ձիչդ այն՝ ինչ որ էր 1918ին: Այդ թուականին, Յոր. Ռուսիա «օտար միջամտութիւններու» սպառնալիքին տակ էր: Բարեկամ ունէր միայն Գերմանիան, որ փետուրած հաւ մըն էր ու առարժէք՝ զինուորական տեսակէտէ: Իր այդ մինակութեանն ու վտանգուած վիճակին մէջ, Ռուսիա փարելու Թուրքիոյ: Էնվէր , Բափուի մէջ, պատահականութիւն մը չէր: Ոչ ալ՝ համիսլամական համազումարը, որուն առաջնորդը պիտի ըլլար ինքը՝ Մոսկուան, իսկ այս վերջինին գործակատարը՝ Թուրքիան: «Դրամատիրա – կան» երկիրներէն հարուածուած մըն էր ան եւս: Գրաւուած՝ ա – նոնց կողմէ: Ու կը փորձէր ազատագրուիլ: Ցիշեցնենք որ՝ էնվէր Բափուի մէջ նիզակ ճօճել սկսաւ «իմպէրիալիստ պետութեանց » դէմ բարբառելով: Այդ օրերուն, Մոսկուա կը վարանէր՝ ոչ թէ Թուրքիոյ ձեռք տալուն, այլ Թուրքիոյ չարժման ղեկավարութեանը մասին,— էնվէրը՞ն յենուլ, թէ այն խմբակին, որ Աբեւել. Նպատակաւորութեան կեդրոնէն կ'ուղղորդուէր: Ասկէ առաջ նոյն Մոսկուան չէ՞ր որ Էնվէրը կ'անուանէր «ժողովրդական թշնամի», «հակայեղափոխական տարր», «ռասայական ոճրագործ», «Անգլիոյ գործակալ»: Ինչպէ՞ս եղաւ որ յանկարծ Էնվէրը դարձաւ «ազգային հերոս», «ազատագրական պատերազմի առաջնորդ», «Մոսկուայի բարեկամ»: Ինչպէ՞ս եղաւ որ Մոսկուա յանկարծ մոռցաւ Էնվէրի անցեալը, անոր ոճրագործութիւնները, անոր դաւադրութիւնները, անոր ստութիւնները, անոր ամբողջ անցեալը: Ինչպէ՞ս եղաւ որ Մոսկուա յանկարծ մոռցաւ Էնվէրի ամբողջ

ԶԵՅԹՈՒՆԻ ԿՌԻՎԸ

Հեղ. Բ. ԱՐԱԲՅԱՆ · Նկար. Բ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻ

Ծիշտ է թե չէ, որ ամեն տարի Զեյթունի հայերը հոգևոր տոնի նշանակություն էին տալիս Վարդավառի տոնին։ Ամեն տարի այդ տոնին Զեյթունի հայերը ուխտի էին գնում Ամենափրկիչ վանքը, որ գտնվում է Զեյթունից մի քանի ժամ հեռավորության վրա։ Ուխտագնացությունը տևում էր երեք օր։ Ուխտավորները գնում էին ոտքով, ճանապարհին հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեծ մասը ճանապարհին ոչ մի բան չէր ուտում, միայն ջուր էր խմում։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

Ուխտագնացությունը սկսվում էր Վարդավառի նախորդ օրը։ Ուխտավորները հավաքվում էին եկեղեցու բակում, ուր կատարվում էր հոգևոր արարողություն։ Ապա ուխտավորները, ընդհանուր երգեցողությամբ, դուրս էին գալիս Զեյթունից։ Ճանապարհին ուխտավորները հանգստանում էին, ուր որ գտնում էին ջրհոր կամ աղբյուր։ Ուխտավորների մեջ կային նաև հիվանդներ, որոնք հավատում էին, որ Ամենափրկիչ վանքում կատարվող հրաշքների շնորհիվ իրենց հիվանդությունից կազատվեն։

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

— 1936-1938 թթ.

Մեր տարեգրությունը սկսվում է 1936 թվականի ամռանից, երբ Ռուբեն Տեր-Ղազարյանը, որ մինչ այդ ղեկավարում էր Երևանի «Ալիք» ռադիոկայանը, նշանակվեց Ռադիոկոմիտեի նախագահ։ Նրա նախորդ Ա. Ստեփանյանը, որ ղեկավարում էր կոմիտեն 1933 թվականից, ազատվեց իր պաշտոնից «ազգայնական շեղումների համար»։ Ռ. Տեր-Ղազարյանը նշանակվելով Ռադիոկոմիտեի նախագահ, ստանձնեց նաև Ռադիոտեխնիկական ինստիտուտի տնօրենի պարտականությունները։

Ռ. Տեր-Ղազարյանի նշանակումը ռադիոյի ղեկավարության գործին ներգրավեց նոր ուժեր, որոնք ունակ էին ոչ միայն պահպանելու ռադիոկայանի նվաճումները, այլև զարգացնելու ռադիոհաղորդումների ծավալը։ Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։ Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։

Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։ Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։

Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։ Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։

Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։ Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։

Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։ Ռադիոկայանի նոր ղեկավարությունը ձգտում էր ռադիոն դարձնել ոչ միայն կուլտուրական, այլև քաղաքական մեծ ուժ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐ

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի վերջին որոշումները մեծ ուշադրություն են դարձնում գյուղատնտեսության զարգացման հարցերին, ինչպես նաև գյուղի տնտեսական կյանքի բարելավմանը։ Այդ որոշումների հիման վրա մեր հանրապետության գյուղատնտեսությունը ստացել է նոր թափ։ Ամենուրեք ծավալվում է սոցիալիստական մրցում, որի նպատակն է ավելի բարձր բերքեր ստանալ։ Մրցում են կոլտնտեսությունները, կոլտնտեսականները, ինչպես նաև մեքենայական կայանները։

Ինչպիսի՞ն է մեր կոլտնտեսությունների տնտեսական կյանքը։ Ինչպիսի՞ն է նրանց նյութական բարեկեցությունը։ Ինչպիսի՞ն է կոլտնտեսականների կենսամակարդակը։ Ինչպիսի՞ն է կոլտնտեսությունների կուլտուրական աճը։ Ինչպիսի՞ն է կոլտնտեսությունների ֆինանսական վիճակը։ Ինչպիսի՞ն է կոլտնտեսությունների կապիտալ շինարարությունը։ Ինչպիսի՞ն է կոլտնտեսությունների կադրերի աճը։ Ինչպիսի՞ն է կոլտնտեսությունների կուլտուրական շինարարությունը։

Այս հարցերի մասին մենք կխոսենք մեր հաջորդ համարներում։

թականներու հարցը գերմանական ներքին խնդիր մը չէ, այլ հարց մըն էր որ կը վերաբերի Ելիանի խորհրդաժողովին, որու մասնակցած էին 32 պետութիւններ, լուծելու համար գաղթականներու հարցը :

Այս յայտարարութիւններէն վերջ, աշխատաւորականները բանաձեւ մը դրին մէջտեղ, հրաւէր ուղղելու համար պետու – թեանց, մասնաւորաբար Միացեալ - Նահանգներուն, որ գործակ- ցին եւ օժանդակեն հրէական հարցին լուծման :

Բանաձեւը ընդունուեցաւ միաձայնութեամբ :

Ո՞վ է Լէոն Պլում

Պայքարը, զոր Փարիզի ալեկոծման թերթերը կը տանին Լէոն Պլումի դէմ, երկար տաեւէ ի վեր, ծայր աստիճան սաստկա- ցած է ներկայիս : Պատերազմի վտանգը անցնելէն վերջ, երբ հաս– կցուեցաւ որ Ֆրանսա պատրաստ չէր պատերազմի, «Ժուռնալի» աշխատակիցներէն մին, որ դրագէտ մըն է միաժամանակ, կատա- դի յարձակողական մը սարքադրեց Լէոն Պլումի դէմ, զայն մա – բաւանելով որ իշխանութեան գլուխ գալէ վերջ երբեք զբաղած չէ ազգային պաշտպանութեան հարցով, եւ եթէ Ֆրանսան ակա - րացած է, այդ ակարութիւնը հետեւանք է ժող. ճակատի կառա – վարութեան ներքին քաղաքականութեան : Ֆրանսա անկարող էր պատերազմ ընելու եւ սախալուած՝ տեղի տալու Գերմանիոյ ճըն - չումին, որովհետեւ օգնական չունէր : Եւ ո՞վ է այս ամէնուն պա – տասխանատուն,— Լէոն Պլումը :

– Կորսուէ՛, աչքս չտեսնէ քեզ, կը պոռար «Ժուռնալ»ի աշխա- տակիցը :

Լէոն Պլումի հակառակորդները գրեցին նաեւ թէ «Փոփիւլէր»ի խմբագրապետը զղեակներ ունի Զուիցերիոյ մէջ, փարթամ պան- դոկներ ունի Փարիզի մէջ, իսկ իր ապարանքին մէջ՝ սպասեակ - ներ, արծաթեայ սպասներ, եւայլն :

Լէոն Պլում սոխակուեցաւ հերքել եւ յայտարարել թէ ոչ՛ զըղ- եակ ունի, ոչ ապարանք, այլ միայն նիւթական համեստ կարողու- թիւն մը :

Հակառակորդները չարունակեցին իրենց յարձակումները եւ դրեցին թէ Լէոն Պլում Հրեայ մըն է, թէ անունը զոր կը կրէ, իր բուն անունը չէ, թէ ծնած է ոչ թէ Ֆրանսայի, այլ Պուլկարիոյ մէջ, թէ իր ծնողքը մէկը Պուլկարացի էր, միւսը Գերմանացի :

Լէոն Պլում դարձեալ սոխակուեցաւ պատասխանել, որովհե - տեւ, կ'ըսէ, մէկը չհաւատայ, ուրիշ մը պիտի հաւատայ, ոմանք ալ պիտի եզրակացնեն թէ ըսուածներուն մէջ անպայման ճշմար – տութիւն մը կայ, առանց ծուխի բոց չելլեր, հարկաւ ճիշդ բան մը կայ այս ամբաստանութիւններուն մէջ, երբ այդքան յամառու - թեամբ կը կրկնուին :

Ու կը յայտարարէ .

— Ծնած եմ Փարիզ, 9 Ապրիլ 1872ին : Ֆրանսացի եմ, ծնողքս ալ Ֆրանսացի : Տունը ուր ծնած եմ, կը գտնուի Սէն - Տընի փողո- ցին վրայ, թիւ 51 : Տակաւին գոյութիւն ունի այդ տունը, նեղ ճա– կատով եւ համեստ արտաքինով : Ծնունդս յայտարարուած է 10րդ թաղամասի քաղաքապետութեան : Հայրս ծնած է Ալզասի մէկ գիւղին մէջ, անունն էր Վեսթհոֆէն, Ֆրանսացի էր, ծնողքն ալ Ֆրանսացի : Իմ չորս մեծ հայրերս ծնած են Ալզասի մէջ, Ֆրան - սացի բոլորն ալ : Թէեւ համեստ ծագում մը ունի ընտանիքս, բայց ո՛րքան ալ յառաջանաք ընտանիքիս պատմութեան մէջ, պիտի տեսնէք որ ծագումով Ֆրանսացի է : Այն օրէն իվեր, երբ Ֆրանսա- ցի Հրեաներուն արուեցաւ քաղաքացիութեան իրաւունք, հօրս կողմէ նախահայրերս առած են այն անունը զոր կը կրեմ ես այսօր : Այս ամէնը կրնաք քննել եւ ստուգել Ալզասի մէջ։

Կէօպէսի յայտարարութիւնները

Գերմանիոյ քարոզութեան նախարար Կէօպէլս ճառ մը խօսե– ցաւ, կիրակի, Ռայխնպէրկի մէջ (Զիւտէթիա), այս չըլլանէն Ռայխսթագի անդամներու ընտրական պայքարին առթիւ : Եւ ը - նաւ իմէջ այլոց .

— « Հիթլէրի թշնամիները ըսին, թէ ան կը պարտի իր յաղո - ղութիւնները գլխաւորաբար բախտին : Այո, ճշմարիտ է : Բայց ժողովուրդի մը համար աւելի լաւ է կառավարուիլ բախտաւոր քան բախտազուրկ կառավարութեան մը կողմէ :

Առաջնորդը մայիս 28ին վճռեց լուծել Զուտէթեան հարցը, եւ այդ օրը գումարուած խորհրդաժողովի մը մէջ ընդունուեցաւ այն թուականը, երբ գործադրութեան պիտի դրուէր որոշումը : Նախ պէտք եղաւ ամրացնել Գերմանիոյ արեւմտեան սահմանները, որ - պէսզի այդ կողմէն ապահովութիւն չենթարկուի Գերմանիա՝ Զու – տէթեան հարցը լուծելու առեն : Մենք ապահովացինք պատերազմով եւ այս ապահովութիւնով ալ խափանեցինք պատերազմը » :

Այնուհետեւ Կէօպէլս յարձակեցաւ Ժողովրդապետութեանց վրայ եւ յարեց .— « Գերմանիա չի բաղձար արտածել ազգային ըն- կերվարութիւնը դէպի Ֆրանսա եւ Անգլիա, որովհետեւ զուտ գեր- մանական ապրանք ու գիւտ է : Նացիզմը զօրացուց գերման ժողո – վուրդը : Գերմանիոյ չահը կը պահանջէ, որ Անգլիա եւ Ֆրանսա չզօրանան նացիզմի արտածումով : Մենք չենք ուզեր նաեւ արտա – ծել հակահրէականութիւնը, ընդհակառակն կ'ուզենք արտահանել միայն Հրեաները : Եթէ ամբողջ աշխարհ հակահրէական դառնար, մենք ի՞նչպէս պիտի կրնայինք արտահանել մեր երկրի մէջ գըտ - նուող Հրեաները : Մենք կ'ուզենք որ աշխարհ ա՛յնքան հրէասէր ըլ- լայ, որ հիւրընկալէ Գերմանիոյ Հրեաները » :

Դառնալով ունկնդիր Զուտէթներուն, Կէօպէլս կատակախառն արամադրութեամբ մը հարցուց .— « Դուք պատիւը ունեցաք 20 տարի ապրելու ժողովրդավար պետութեան մը մէջ : Աւելի ձեզի խօսքի ազատութեան իրաւունք տուա՞ւ » :

Կէօպէլս դարձեալ յարձակեցաւ Անգլիոյ եւ անգլիական մա - մուլին վրայ, յայտարարելով թէ աւելի լաւ կ'ըլլայ որ Անգլիա զբաղի Արաբներով եւ Պաղեստինով :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ թագաւոր Ֆարուք բացաւ խորհրդարանը եւ գա - հաճառով մը յայտնեց, թէ Եւրոպայի վերջին քաղաքական տագ–

Հ. Յ. Դ.

Փա՛ռք

ԱՆԻԷՒ ՊՈՒԱ ՖՈԼՈՆՊի «Ազատ» ՆՇԱԿոմիտէի ընդ. ժողովը. 25 նո- յեմբեր, ուրբաթ եւեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին : կարեւոր օրակարգ :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.30ԻՆ

ՔՕԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ.– **26 ՆՈՅ., ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՀԱՅԱՄԱԿԱՒԿ

23 Ապրիլ—6 Մայիս 1938

ՄԻԼՕ Մարգ. 150
ՓԱՐԻԶ (9) Ժ. Մ. 75
ՇԱՒԷՓ Փ. Ք. 300
ԼԻՈՆ Պաղտ. 60
ՍԷՆ ԹՐՈՓԻԶ Զոր. 40
ԳՈՆՍԹԱՆԹԻՆ Մելք. 35
ԼԸ ՓԻԻ Ս. Գ. 60
ՓՈՆ ՏԸ ՇԷՐԻ Գործ. Թ. 120
ԼԻՈՆ Մ. Ֆ. 75
ԱՆԻԷՒ Ց. Աղ. 50
ՇԱՎԻԼ Մ. Ս. 40
ՎԱԼԱՆՍ Ց. ՏԷՐ Ս. 200
ՓԱՐԻԶ (14) Տիկ. Զաղ. (Աղ. մէջ.) 150
ՍԷՆ ՄԱՐԹԷՆ ՔՐՕ Ա. Թ. 40
ԹՈՒԼՈՒԶ Հավ. 150
ՓԻԷՐ ՖԷՕ Վարդ. 50
ՊՕՄՊԷՑ Տիկ. Ար. 110
ՍԷԹԻՖ Մ. Վ. 495
ՆԻՍ Անգը. 40
ՏՐԱԿԻՆԵԱՆ Գաս. (Վ.ի հաշ.) 40
ՆԻՍ Վարժ. 50
ՊԱՆՆԷՕ Մազմ. 75
ՄՈՆԹԻՎԻՏԷՕ Մասկ. 215
ԼԻՈՆ Գափ. 100
ՓԱՐԻԶ (16) Տիկ. Գ. 150
ՍԱՐՍԷՅԼ Տ. Ս. 150
ԼԸ ՊՈՒՐԺԷ Ե. Է. 75
ՄՈՆՓԷԼԻԷ Ճուհ. 75
ՐԻՒԵԼ Գալ. 40
ՄԱՍ ՏԸ ԲԱՍԷՐ Ա. Զ. 75

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Աւետիս Շարապխանեան եւ զաւակունք իրենց չնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք զբաղուր կամ բերանացի իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին Տիկին ՈՎՍԱՆՆԱՑ ՇԱ. – ՐԱՊԽԱՆԵԱՆի մահուան առթիւ :

ՑԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տարօն - Տուրուբերանի Փր. Շրջ. կեդր. Վարչութիւնը իր խորին ցա – ւակցութիւնները կը յայտնէ հայրե – նակից Աբգար Աչէտուրեանի եւ զա- ւակներուն իրենց Տիկնոջ եւ մօր՝ Տի- կին ԲԵՐՈՒԶ ԱՒԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆի զառ- նադէտ մահուան առթիւ որ տեղի ու- նեցաւ Շավիլի մէջ :

✕

Մարսէյլէն Այրէ Տիկին Ովսաննա Արապեան եւ զաւակունք իրենց ցա – ւակցութիւնը կը յայտնեն հայրենա – կից Աւետիս Շարապխանեանի եւ զա- ւակներուն իրենց սիրելի կնոջ եւ մօր զառնադէտ մահուան առթիւ որ տեղի ունեցաւ Շահ-Վիլլի մէջ :

Մեծ - Նոր վիւղի Հայրենակցական Միութիւնը եւ բոլոր հայրենակիցները իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Տիկին ՈՎՍԱՆՆԱ ՇԱՐԱՊ - ԽԱՆԵԱՆի սիրուր մահուան առթիւ իր ամուսնոյն՝ հայրենակից Հաճի Աւե- տիս Շարապխանեանին եւ զաւակնե – րուն ու ազգականներուն :

Նոյնպէս իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տիկիններ Զարուհի Տողրամա- ճեանի եւ Անգինէի, իրենց եղբօր՝ ՄԻՐՋԻ ՖՈՒԼԵԱՆի զառնադէտ մահ – ուան առթիւ :

Մարսէյլի Բարձր-Հայքի Հայրե – նակցական Միութեան Վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հայրենակցուհի ՎԱՐՍԵՆԻԿ ՊՕՃԱ - ՃԵԱՆի մահուան առթիւ իր ընտանե- կան պարագաներուն :

Մարսէյլի Բարձր-Հայքի Հայրե – նակցական Միութեան Վարչութիւնը իրին կսկիծով կը ծանուցանէ անա- կնկալ մահը Այրէ Տիկին ՄԱՐԻԱՄ ՔԷՉՔՃԵԱՆի եւ իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր ընտանեկանպարագան- րուն :

„ԱՆՈՒՇ" ՕՓԵՐԱ 27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ

*Mutualité*ի ՄԷՋ

ԱՆՈՒՇԻ դերը կը կատարէ Օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տաեւն երգած է հնդկական եւ անդ - լիական ռատիօ-կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական քա - րոզնիներու, մեծ յաջողութեամբ :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑԻՔ ՄԱՐՄԻՆ

Յաւակնիկայ հաւաքոյթ մը 23 Նոյ., Շաբաթ գիշերի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Rue Pasquier կը խօսի Տաքթ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ : Նիւթ՝ «Հանրիւ Վարդ ժամ եւ Միամանութիւն» :

ԵՒԵՆԻՒԱՐ - ՊԱԼԱՐԱՆԴԻՒ

ՇԱՒԻԼԻ Հ ՄԱՍԳՈՒՑԻՒՆ ԵՒ Կ. ԽԱՉԻ Մ ՀԻՒԻԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

Ի ՆՊԱՍՏ ՇԱՒԻԼԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Մէնի, Մալ տ' Ֆէյի տրահը, Ռիւ տէ ք'էքթոլ (մարշէին եաեւը)

«Բաֆֆի» երգչախումբ, «Ժիպրատ» նուագախումբ, հայկական պարեր

կը ներկայացուի «ՕՏԱՐԻՆ ՅԱՒԻՐ» (Աշուղ Ղազարէ)

Ոչ-ժան պիւֆէ *Մուտք 5 ֆրանք*

Առնել Թիւ 1 օթոպիւս, իջնել Սէրի

ԹՈՒԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆի ՆՈՒԱԳԱԽԱՆԴԷՍԸ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին

Maison CAVEAU

Salle des quatorseի մէջ

45 Rue de la Bœtie,

Մէթրօ **Miromesnil**

Իր նուագէ Պախէն, Սէզար Ֆը- րանքէն, Պրամսէն, Շուբէրտէն ինչ- պէս նաեւ ռուսական եւ սպանիա- կան կտորներ :

Գիներ 10, 15 *եւ* 25 *ֆրանք :*

Տոմսերը կը ծախուին այժմէն Maison Caveau *եւ գրատուն Հրանտ Սամուէլ :*

Ձայնասփիւռ **"ԲԵՐԱ"**

ՏՆՕՐԷՆ **ԵՐ. ՋՈՆԻԿ ՊԱԼԱՃՃՈՆ**

9 Rue Provence, Paris 8e. *(Առաջին յարկ)*

Մէթրօ **Le Peletier**

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով :

ՌԱՔԻ ՏԻՒԶ

ՋուԱ խառնուած քաղցուն եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է

ՌԱՔԻ ՏԻՒԶը ՁգուշացէՔ արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները քունը կը խանգե- ռէ կը վնասէ ձեր առող- ջութեան : Խմեցէք միայն **ՌԱՔԻ ՏԻՒԶ**ը որուն անա- պատ, կազդուրիչ եւ ախոր- ժարար ըլլալը հաստատ- ուած է :

Dalakupeian 8 Rue Saffren Dépôt: 7 Rue de la Paix, Mar- seille. Tél. Dragon 70—80

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
A. DER (AGOPIAN)

PHÉNIX
anis distillé
Agent Général : Mr Albert Bacri . 19. rue Turbigo . PARIS 2e . Tel : Cent : 83-17.

ՌԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

AGENCES: ԳՈՐԾ" ԿԱԼՆԵՐ

LYON: M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon. Téléph. Lalande 64-10.
ԼԻՈՆ

MARSEILLE, M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.
ՄԱՐՍԷՅԼ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՐՊԹՈՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
24
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
JEUDI
24 Novembre
1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3894

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՆ ԽՕՍՔ

ԱՊԱԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

— oo —

Ծանրալով արատահմանի հայ երիտասարդութեան մասին գայն դատնք հոգեխոհութեան մը ենթակայ։ Եւ ըրինք ենթադրութիւն մը,— «այն ինչ որ երեւոյթ մը կամ դէմ դանէ երեւութական կը նիւթատէ այսօր, վաղը կրնայ չօչափելի ու ընդհանրական դառնալ։ Դատնալու համար, հետզհետէ, չարժուած մը՝ մասնաւոր ու տեղական՝ դէպի հոգը մարդկեղի »։

Թերահիւն մը կը նկատենք մեր երիտասարդութեան մօտ։ Իր կրնաւորականութիւնն է այդ։ Տեսակ մը վերապահութիւն, կամ անդրադարձնալի պղտութիւն ունի ան։ Եւ կայ, եւ չկայ։ Կայ՝ երբ համոզումի մը, որոշ տեսակէտի մը, ուղղութեան մը հետ յստակած չէ տակաւին դործը։ Երբ ընդհանրական է կամ բոլորէն գնահատելի։ Երբ, վերջապէս, «ազգային» է՝ այս բառին գիտակցական ու ապրեալ իմաստով։

Բայց, նոյն երիտասարդութիւնը իր ճնշիչ տպաւորով չկայ, բացակա՛յ է, երբ տեսակէտ մը, ճշդորոշուած դաղափար մը, ուղղութիւն մը կը պահանջէ տակաւին դործը։

Մեր խօսքը անոնց մասին չէ, որոնք բացարձակապէս անտարբեր են ահասարակ որ եւ է տեսակէտ, համոզում կամ դիրք ունենալու նկատմամբ։

Այլ անոնց, որոնք կ'ապրին, իրենց հայութիւնը, կը դգան ու կը զգացնեն զայն, կը պահեն իրենց կապը «ազգ»ին հետ, կ'ուզեն լսել, կը հետեւին, կը չահագրգռուին, ու նաեւ կը մտածեն, բայց ...բայց չեն խօսի՛ր։ Լսել կ'ուզենք՝ իրենց խօսքը չունին։ Մեր կեանքին գաղափարական համրն է այդ մասը։ Վերապահ է, զգոյշ, կրաւորական։ Զեւերը դրած է իր թեւոցներուն մէջ, ու, երբեմն պատրեկ, երբեմն ուրախ,— նայած մեր կեանքի ելեւէջներուն,— կը դիտէ՛ անվերջ։ Նոյնիսկ, ներքնապէս կը ճղճղէ իր կողմը, մտածումով կը հակի այս ու այն հոսանքին, թոյլ կուտայ ինքզինքին, որ իր մէջի մտածողն ու զգացողը իր համակրանքը կամ նախապատութիւնը ունենայ՝ այդ հոսանքներէն մէկուն հանդէպ, բայց, կը չարունակէ լռել։ Շատ չատ՝ կ'ըսէ թէ «համակիր» է ինք, ծափահարող, օժանդակ, «դուրսէն օգտակար եղող մը»...։ Կան նաեւ մեծ թիւով հայ երիտասարդներ, որոնք այդքան «չեղում» իսկ չեն թոյլատրեր իրենք իրենց։

Ու երբ ատոնցմէ մէկին կամ միւսին կ'առարկենք, կը պատասխանեն .

— Սխալ է թէ մենք համոզումներ չունինք։ Ունի՛նք անշո՛ւշտ։ Մենք եւս դիտենք մեր կեանքին չարն ու բարին։ Կամ՝ ճիշդն ու սխալը։ Բայց, տակիկա պատճառ մը չէ որ մտնենք կուսակցութենէ մը ներս, դառնանք մասնիկներէն մէկը ամբողջութեան մը։

— Ինչո՞ւ։

— Որովհետեւ, այդ կերպով, պիտի կորսնցնենք մեր անհատականութիւնը։ Ուրիշ խօսքով՝ ազատ մտածումի մեր իրաւունքը։ Կուսակցութենէն ներս ձայնի իրաւունք կայ,— ճիշդ է։ Կայ եւ խօսքի կամ կարծիքի ազատութիւն։ Բայց, կայ եւ կանոնագրական պարագայ մը,— կուսակցականը սահպատած է ենթարկուիլ մեծամասնութեան ձայնին։ Ուրեմն՝ ամէն անդամ որ մեր տեսակէտը չհանդչի, մենք ստիպուած պիտի ըլլանք դործել ուրիշներու տեսակէտին համաձայն։

Այս տարակուսանքի ամէնէն էական կէտը տեփական տեսակէտի մասին շեշտուած նախասիրութիւնն է։ «Ես այսպէս կը մտածեմ, ուրեմն այսպէս պէտք է ընեմ»։ Այո՛, բայց, այս նախասիրութիւնը ունի նաեւ ուրիշ պահանջ մը,— իմ «այսպէս մտածածս» ի՞նչպէս պիտի իրականացնեմ։ Ի՞նչ ուժ եմ ես։ Ի՞նչ կարելիութիւններ ունիմ։ Ո՞վ նկատի կ'ունենայ դիս։ Ի՞նչպէս կրնամ արծեցնել իմ այդ մտածումս։ Ունի՞մ հնարաւորութիւններ՝ նաեւ «այսպէս» ընելու։ Ահա՛ հիմնական կէտը։

Տիւամիք ու մեծ անհատականութիւններն իսկ բազմութեանց կը նմանին։ Կը նշանակէ, ուրեմն, որ դուրսը մնալով ոչ թէ անձնական տեսակէտ մը արժէք կը ստանայ, այլ, ընդհակառակն, դապարտուած կ'ըլլայ տեւապէս մնալու անմնական տեսակէտ մը, որովհետեւ անոր մասնակից չէ մտածումները գործի վերածելու կարողութեան որ եւ է ուժ մը, որպէսզի իր այդ կարծիքը արժէք ու հիմք ստանայ։ Դառնայ կարծիքը նաեւ ուրիշներուն։ Ու դրսի գործադրութեան ճամբուն վրայ ։

Կրաւորական կամ հետեւ մնացող երիտասարդութիւնը, որ ժողովուրդի մը գործօն տարրը պէտք է ըլլայ, իր մեկուսացումով յաճախ դէմ չարժած կ'ըլլայ իր սեփական կարծիքին։ Վտանգի, կը պատահի որ կուսակցութիւնը հիմնական հարցի մը մէջ ընդդիմութիւն մը որուն ինք համակարծիք է։ Բայց, որովհետեւ «չէ՛ղաք է», մասնակից չէ այդ աշխատանքին։ Այսինքն՝ իր իսկ կարծիքին չի բերեր իր սեփական ճիգը։ Իսկ հանրային կեանքին մէջ գործակից չըլլալ կը նշանակէ այդ գործին վնասել անուղղակի կերպով, գայն դրկելով նաեւ քու աշխատանքի բաժինդ ։

Գիտենք որ նաեւ այստեղ ինքնամխիթարանքը պատրաստ է .

— «Դուք կ'ընէք արդէն. ես եղեր եմ կամ չեմ եղեր։ Ցեսոյ՝ դուրսէն կ'օդնեմ»...

Ո՛չ։ Դուն մէկ չես։ Տասնեմէկ չես Հազարաւորնե՛ր կան քեզի պէս։ Ու դուն, քու կրաւորականութեամբդ, նաեւ օրինակ մըն ես այդ հազարաւորներուն՝ հետեւ մնալու այն գործէն, որ ընդհանրական է, եւ որուն ծառայութիւնն ու նուիրումն ալ ընդհանրական պէտք է ըլլայ ։

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ-ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ
ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԵԼՄՏ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄՕՏԵԻ

— oo —

Ընկերվարականներ եւ հանրապետականներ կը պատրաստին

— oo —

Երեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Երեփ. Ժողովի եւ – մտական յանձնախումբը լսեց զեկոյցը, զոր տուին վարչապետ Տալատիէ եւ ելմտ. նախարար Փօլ Ռէյնօ կառավարութեան տնտեսական եւ ելմտական ծրագիրներուն մասին։

Յանձնախումբին 44 անդամներէն կը բացակայէին միայն երկու հոգի։

Նախ խօսք առաւ Փօլ Ռէյնօ եւ պաշտպանեց իր ծրագիրը այն մանրանկար խորհրդարանին առջեւ, զոր կը կազմէ ելմտ. յանձ – նախումբը, որու մէջ ընկերվարականները եւ համայնավարները միասնաբար դիրք բռնած են կառավարութեան դէմ։

Փօլ Ռէյնօ ըսաւ թէ իր ծրագիրը մշակած ժամանակ, ուզեց որ այդ ծրագիրը արտայայտութիւնն ըլլայ երկրին ուժին։ Այդ ուժը Ֆրանքին ամուր դիրքն է, որ կը զօրանայ միայն ընտրհիւ տնտեսական եւ հարկային նախագծուած պայմաններու, այսինքն ընտրհիւ այն միջոցներուն, որոնց ձեռնարկուեցաւ հրովարտակ - օրէնքներով։ Ճիշդ է թէ խիստ են այդ միջոցները, — բայց պէտք էր նախընտրութիւն մը ընել մեղմ քաղաքականութեան եւ խիստ քաղաքականութեան միջեւ։ Մեղմ քաղաքականութեան պարա - դային՝ Ֆրանքը դարձեալ պիտի տատանէր ու իյնար, մինչդեռ խիստ քաղաքականութիւնը ամուր կը բռնէ Ֆրանքը։

Ցետոյ Փօլ Ռէյնօ յայտնեց թէ ի՞նչ կը սպասէ հարկային իր քաղաքականութենէն,— եկամուտի տուրքէն, 30 տո հարիւրի յա – ւելումով, 1880 միլիոն Ֆրանք, 2 տո հարիւրի բացառիկ տուրքէն՝ 3 միլիառ, անուղղակի տուրքերէն՝ 3700 միլիոն, թղթատարական եւ հեռագրական սպասարկութենէն՝ 1300 միլիոն։ Միւս կողմէ՝ տնտեսական կեանքի վերակենդանութիւնը պիտի տայ 500 միլիոն։ Այս ձեւով, ելմտական նախարարը կը խորհի 1939 պիւտճէն հաւա – տարակշռել 66 միլիառ 300 միլիոնի վրայ։

Իր քաղաքականութեան մասին լաւատեսութեան իրրեւ վկայ, ըսաւ որ դեռ վերջերս մէկուկէս միլիառ ոսկի մտած է Ֆրանսա, դանձաթուղթերու չրջաբերութիւնը 8 միլիարէն բարձ - րացած է 20 միլիարի։ Այս պայմաններուն մէջ պետութեան դան – ձարիղը մինչեւ յառաջիկայ փետրուար ապահովուած է ամէն յո – տեսեսութեան դէմ ։

Այս զրոյցին յաջորդեց հարցումներու տեղատարափ մը։ Պոն – վէ հարցուց թէ ինչո՞ւ դադրեցուցին հանրօգուտ չինութիւնները, — պատասխանուեցաւ թէ չեն դադրեցուցած, այլ միայն վարկերը կրճատած են 8100 միլիոնէն իջեցնելով 5300 միլիոնի։ Ռոնի երես - փոխանը չատ ծանր դատ ընդհանուր եկամուտին վրայ դրուած 2 առհարիւրի տուրքը։ Ռէժի, ընկերվարական, ցաւ յայտնեց որ զո – հողութիւնները անհաւասար բաշխուած են։ Ֆիլիփ, նոյնպէս ըն – կերվարական, քննադատեց չաբաթական աշխատանքի ժամերուն վրայ կատարուած փոփոխութիւնը։ Չանազան քննադատութիւններ ըրին նաեւ համայնավարները ։

Բոլոր այդ հարցումներուն պատասխանեց ելմտական նախա – րարը, յետոյ խօսք առաւ վարչապետը, Տալատիէ, որ յայտարա – րելէ վերջ թէ բոլորովին համերաշխ է իր ելմտական նախարարին հետ՝ հետապնդելու համար ներկայացուած ծրագրին գործադրու – թիւնը, աւելցուց թէ դասակարգային պայքար չուզեր տանիլ, երկրին կացութիւնը ծանր կը դանէ, դրացի երկիրներու մէջ ժո - ղովրդապետութեան կործանումը հետեւանքն ըլլալով տնտես - կան եւ ելմտական քայքայումի՝ իրրեւ հանրապետական պիտի չփոխանի որ Ֆրանսան ալ իյնայ նոյն ճամբուն վրայ, ահա թէ ին – չո՛ւ ամէն չանք պիտի թափէ՝ արգելք ըլլալու համար այդ անկու - մին։

— Երբ իշխանութեան գլուխ եկայ, ըսաւ, դանձին մէջ կար 30 միլիոն, հիմա՝ 17 միլիառ։ Եթէ դէմ քաչաբերէք մեղի, ոչ դանձ կը մնայ, ոչ ալ Ֆրանք։ Փորձի մը լծուած ենք, միջոց ու - ղէք կատարելու այդ փորձը։ Եթէ արգիլէք, կացութիւնը կը վր - տանգուի։ Բայց լաւ է որ այսօր արտասանէք ձեր «ոչ»ը։ Միայն թէ կը յիշեցնեմ ձեզի, եթէ ոչ ըսէք, կը մերժեմ վաղը երթալ հիւ – րընկալելու Ջէյմսպըլէնն ու լորտ Հալիֆաքսը։ Ես չեմ ուզեր ներ - կայանալ անոնց՝ լամբակիս յարած ելմտական յանձնախումբին մերժողական բանաձեւը։ Եւ այցելութիւնը պիտի չեղառնայ, ձեզի կը մնայ խորհիլ այդ չեղառնումին հետեւանքներուն մասին։

Այս վճռական յայտարարութիւններէն վերջ, նիստը ընդհատ - ուեցաւ։ Երբ վերսկսաւ, երեսփոխան մը եւս ասկցած էր ։

Առաջին անդամ խօսք առաւ Տիւքլօ (համայնավար), որ դա - տապարտեց հրովարտակ – օրէնքները բացէ ի բաց։ Ցետոյ խօսե - ցաւ Ռէժի (ընկերվարական), որ նոյնպէս դատապարտեց եւ ա - ռաջարկեց նիստի հրաւիրել խորհրդարանը։ Պէռնիէ (արմատա - կան) առաջարկեց չեղառնել հրովարտակ - օրէնքներուն մասին վիճաբանութիւնները ։

Քուէի դրուեցան առաջարկները։ Ընկերվարական – համայնա - վար բանաձեւը մերժուեցաւ 18ի դէմ 20 քուէով (5 հոգի ձեռնպահ)։ Ֆրօ բացատրութիւն մը տալով հակառակ բանաձեւին մա - սին, ըսաւ թէ պէտք է ուժ տալ կառավարութեան՝ նկատի ունե - նալով արտաքին կացութիւնը եւ Ջէյմսպըլէնի եւ Հալիֆաքսի այ – ցելութիւնը։ Որով վիճաբանութեանց չեղառնումը ընդունուեցաւ 16ի դէմ 25 քուէով (2 ձեռնպահ)։

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՑՑԸ ԵՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ

— oo —

Աչխատանքի Ընդհ. Դաչնակցութեան կեդր. կոմիտէն քննութեան առաւ բանաձեւը, որ քուէարկուած էր Նանթի համադումարին մէջ, փոխանակ ընդհ. գործադուլի՝ բողոքի ցոյց մը կատարել հրովարտակ – օրէնքներուն դէմ ։

Ոմանք առաջարկեցին ընդհ. գործադուլ յայտարարել 24 ժամուան համար։ Ժուհօ պատասխանեց թէ լաւ չէ պատրուակ տալ հակառակորդներուն՝ քննադատելու համար աչխատաւոր դասակարդը իբրեւ խափանարար։ Ի վերջոյ որոչուեցաւ հաւաքուիլ վաղը, ուրբաթ, քննելու համար ընդհ. գործադուլ յայտարարելու թուականը։ Աչխատանքի Ընդհ.Դաչնակցութեան անդամ զանազան կազմակերպութեանց կողմէ բազմաթիւ բանաձեւեր կը յայտնեն թէ բոլորը պատրաստ են հետեւելու կեդր. կոմիտէի որոչումին, կատարելու համար ընդհ. գործադուլը ։

**** Փարիզի չրջակայքը գործադուլ ծագեցաւ կարգ մը գործարաններու մէջ։ Բանուորները փորձեցին դրաւել գործարանները, բայց ոստիկանութիւնը միջամտեց եւ դուրս հանեց բանուորները։Ու մինչփարիզի չրջանին մէջ կը ձախողէր գործադուլը, հիւսիսային նահանգներուն մէջ մեծ համեմատութիւններ կը ստանայ։ Մետաղագործական աչխատանքները դադրած են գրեթէ ամբողջովին ։*

Չեմպրէյն եւ Հոլիֆախ Փարիզի մէջ

Երէկ, Շաբաթ, ժամը 5ին Փարիզ հասան Ջէյմսպըլէն եւ իր տիկինը, լորտ Հալիֆաքս եւ իր տիկինը, ինչպէս նաեւ անդլիացի մամուլի պատուիրակներ դինուորական ու քաղաքական հարցերու։ Իրենց ճաչկերոյթ մը սրուեցաւ այս հիւրերուն, արտաքին նախարարութեան չէնքին մէջ։

Այս առաւօտ պիտի սկսին դիւանագիտական խօսակցութիւն – ները, որոնք կը չօչափեն, ըստ լաւատեղեակ աղբիւրներու, 12 հարցեր։ Որոչ է թէ քննութեան պիտի առնուի Սպանիոյ վէճը (Ֆրանքոյի պահանջը պատերազմիկի իրաւունք ունենալու մասին)։ Ցետոյ գերմանեւֆրանսական յարաբերութեանց հարցը ,— երբ նախորդ դեսպանը, Ֆրանսուա — Փոնսէ, հրաժեչտ առնելով Հիթլէրէն, Փարիզ եկաւ, կ'ըսէն թէ վաւերաթուղթ մը յանձնեց արտաքին նախարարութեան, ըստ այդ վաւերաթուղթին՝ Ֆրանսա եւ Գերմանիա պիտի պատրաստէին յայտարարութիւն մը, յարեւնման անգլեւգերմանական յայտարարութեան, որ հրապարակ նետուեցաւ Միւնիխի ժողովէն վերջ։ Այդ յայտարարութիւնը տեսակէտով մը պիտի ունենայ ոչ – յարձակողական դաչինքի նը - կարագիրը։ Միայն թէ հրէական հարցին առթիւ որոչ ցրտութիւն մը ստեղծուած ըլլալով Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ, Ջէյմսպըլէն չենք գիտեր թէ ո՛րքան բարեպատեհ պիտի համարի նման վաւերաթուղթի մը մչակումը ։

Ջէյմսպըլէն եւ Տալատիէ պիտի քննեն նաեւ Ֆրանքեւանգլիական դինուորական գործակցութեան հարցը,— թէ Անգլիա ի՛նչ չափով կրնայ օժանդակել Ֆրանսայի, տրամադրելով իր ցամաքային, ծովային եւ օդային ուժերը։ Օդային ուժերու տեսակէտով , անդլիական կառավարութիւնը կը խորհի թէ Ֆրանսա կրնայ լրացնել ամրաձիգ օդանաւերու պակասը, մինչ Անգլիա պիտի չինէ թեթեւ օդանաւեր, որոնք չարմար են օդային պատերազմի եւ Թըչնամին հետապնդելու,— այդ չարքէն՝ բրիտանական «Փոթորիկ» եւ «Կրակ-փսխող» օդանաւերը ժամական 500-600 քիլոմեթր կը թռչին ։

Գերմանեւֆրանսական յարաբերութիւններ

Ձրոյց կը չրջի թէ գերման արտաքին նախարարը, Ցոն Ռիպ – պընթրոփ, Փարիզ պիտի այցելէ Դեկտեմբերի սկիզբը, անցնելով Հոոմէն, ուր տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Մուսոլինիի հետ։ Փարիզ իր այցելութիւնը ոմանք կը կապեն գերմանեւֆրանսական «ոչ - յարձակողական» յայտարարութեան մը պատրաստութեան։ Այս առթիւ կարգ մը թերթեր դիտել կուտան թէ Գերմանիա ժամանակ մը ի վեր բարեացակամ տրամադրութիւն մը ցոյց կուտայ հանդէպ Ֆրանսայի։ Ցոն Ռաթի սպանութեան առիթով, ոչ մէկ թշնամական խօսք արտասանուեցաւ հանդէպ Ֆրանսայի։ Միւս կողմէ, զաղթականներու վէճին մասին Գերմանիա չատ փութկոտութիւն ցոյց չի տար, ոչ թէ անչուշտ չգրգռելու համար Ֆրանսան, այլ որովհետեւ, կ'ըսեն, Գերմանիա ներկայիս իր աչքը ուղղած է Ռուսիոյ վրայ, կազմալուծումի նախանչաններ տեսնելով այնտեղ ։

Ցետոյ, դիտել կը տրուի թէ, երեքչաբթի, երբ Պերլինի Ֆրբրանսական նոր դեսպանը, Ռոպէր Քուլոնար, Հիթլէրի կը ներկայացնէր իր հաւատարմագիրը , Առաջնորդը պատասխանին մէջ յայտնեց թէ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ ոչ մէկ վէճ գոյութիւն ունի սահմաններու մասին, թէ երկու երկիրները խաղաղասիրական նախանձախնդրութեամբ մը տոգորուած են, ինչ որ պիտի նպաստէ ոչ միայն երկու երկիրներու բարգաւաճումին, այլեւ բովանդակ Եւրոպայի ։

— oo —

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺի զօրաւոր ցնցումներ զգալի եղան, երեքչաբթի առաւօտ, ձափոնի մէջ։

ԿԱՐՈԼ թագաւորը, դէպի Պուքրէչ ճամբուն վրայ, Ծրիպուրկի մէջ որսի հրաւէր մը ստացաւ իչխան Հոհէնցոլէրնէն եւ յետոյ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Հիթլէրի հետ ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ներքին նոր փոխառութիւն մը եւս կնքեց, մէկուկէս միլիառ մարք, — ասիկա չորրորդ փոխառութիւնն է տարւոյն սկիզբէն ի վեր ։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդա Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հրատ. № 1 — Պատվեր 1 — Տպաքանակ 1000

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

Հրատ. № 1 — Պատվեր 1 — Տպաքանակ 1000

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆԻ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆԻ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԸ

Ստեփանավանի հայ գաղթականները, որոնք ամբողջ ամառը անցուցին ծանր պայմաններու մեջ, ամեն կերպ կը ջանան ձմեռը ապահովել իրենց համար։ Ամեն կողմ կը շինեն գոմեր, որպեսզի ձմեռը իրենց անասունները ազատ տեղ մը ունենան։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։

Ստեփանավանի հայ գաղթականները, որոնք ամբողջ ամառը անցուցին ծանր պայմաններու մեջ, ամեն կերպ կը ջանան ձմեռը ապահովել իրենց համար։ Ամեն կողմ կը շինեն գոմեր, որպեսզի ձմեռը իրենց անասունները ազատ տեղ մը ունենան։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆԻ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԸ

Ստեփանավանի հայ գաղթականները, որոնք ամբողջ ամառը անցուցին ծանր պայմաններու մեջ, ամեն կերպ կը ջանան ձմեռը ապահովել իրենց համար։ Ամեն կողմ կը շինեն գոմեր, որպեսզի ձմեռը իրենց անասունները ազատ տեղ մը ունենան։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։

Ստեփանավանի հայ գաղթականները, որոնք ամբողջ ամառը անցուցին ծանր պայմաններու մեջ, ամեն կերպ կը ջանան ձմեռը ապահովել իրենց համար։ Ամեն կողմ կը շինեն գոմեր, որպեսզի ձմեռը իրենց անասունները ազատ տեղ մը ունենան։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆԻ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԸ

Ստեփանավանի հայ գաղթականները, որոնք ամբողջ ամառը անցուցին ծանր պայմաններու մեջ, ամեն կերպ կը ջանան ձմեռը ապահովել իրենց համար։ Ամեն կողմ կը շինեն գոմեր, որպեսզի ձմեռը իրենց անասունները ազատ տեղ մը ունենան։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։

Ստեփանավանի հայ գաղթականները, որոնք ամբողջ ամառը անցուցին ծանր պայմաններու մեջ, ամեն կերպ կը ջանան ձմեռը ապահովել իրենց համար։ Ամեն կողմ կը շինեն գոմեր, որպեսզի ձմեռը իրենց անասունները ազատ տեղ մը ունենան։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։ Ամեն կողմ կը հնձեն խոտը, որպեսզի ձմեռը անասունները կերակրեն։

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԼԻՆ ՊՈՒԻԼ ՖՈԼՈՆՊի «Ալբամ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 25 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՊԱՆԵԼՕ ՌԱՇԱՆի «Աքծիւ» ենթակոմիրէի ժողովը 25 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Կոքիւն» ակումբին մէջ:

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Մարօ» խումբի ժողովը 27 Նոյ., կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին «Շաֆրիկեան» սրահին մէջ, 5 Ռիւ լ'Էքլիփս, օրակարգ՝ գեկուցում Շրջ. ժողովի: Ներկայ պիտի ըլլայ Շրջ. կոմիտէի Ներկայացուցիչը, կը խնդրուի ճիշդ ժամին ներկայ գտնուիլ:

ՕՔՆ ՄՈՐԻՍԻ «Ցառաջ» խումբի ընդհ. ժողովը 26 Նոյ., Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղին, խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՎԻԼՆԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 27 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Խաժակ» ակումբին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

ՖՈՆՓԵԼԻԻի «Իշխան» խումբի ժողովը 27 Նոյ., կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՇՐՋԱՆԻ ԲԱԼՈՐ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.30ԻՆ ՔՕԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, 21 ՊՈՒԼՎԱՐ ՏԻՒՔՈՍԻԷ ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Ց. ՊԱՊԻԿՅԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ **Մ. ՎՐԱՑԵԱՆ** ԵՒ **Ը. ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

Կ'երգէ Օր. ՊԵՐՃՈՒԻՒ ԳԷՈՐԳԵԱՆ (Մարսէյլի Քոնսէրվաթուար-էն), Օր. ՀԵՐԱ ԳՄԿՐԼԵԱՆ, պիտի երգէ ու պարէ ՕՏԷՔ ՍԻՄՕՆ:

Կ'արտասանեն ընկերները՝ Մ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ, ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՏԷՐՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, Ս. ԲՐՈՒՏԵԱՆ եւ Օրիորդ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ:

Կը նուագեն Ջութակահար Պ. Ս. ԶԷՕՐՔՃԵԱՆ, եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՂԱՆՈՆԴԵԱՆ:

Հանդէսը կը վերջանայ ժամը ճիշդ 12ին
Մասնակցութեան համար 5 ֆրանք:

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ.- 26 ՆՈԵ., ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Մ. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՀԱՑ «ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ»Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅ ԿԱՄ. ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ.— 10 Դեկտ. Շաբաթ գիշեր մինչեւ լոյս:

ՎԻԵՆԻ ՄԷՋ.— 11 Դեկտ. կիրակի ցերեկ, Քազաքապետարանի սրահին մէջ:

Tailleur de ST. BERNARD
Pour Hommes et Dames
H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière
Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*
Թելեֆօն Montmartre 69—70

ՄՏԱՑՈՒԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԶՄԵՌՈՒԱՑԻՆ ԿԵՐԳԱՍՆԵՐ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տաքիի ատթիւ կը տրուի կարեւոր նուէրներ:

Մեր գիները.— Չափի վրայ, երկու փորձ, խնամուած գործ, վերարկու կամ հագուստ սկսեալ 350—450 ֆրանք, նուէր կը տրուի մուշտակէ վզնոց մը (երկու կնդանիի), պատրաստուած մուշտակագործ ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊԱԶԵԱՆի արհեստանոցին մէջ: 450 ֆր է վեր ապխրանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի ֆանթեզի կամ կոկֆ տափատ մը:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒԻՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ կոմունիստ կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն որոշեց միացնել քարոզչութեան եւ մամուլի դործակարութիւնները, հիմնելու համար ազիտացիայի դործակարութիւն մը, որու գլուխ յանձնեց Իզանովի:

ՉԵԽԵԻՍԼՈՎԱԿԻՈՑ հանրապետութեան նախագահին ընտրութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր,— արտաքին նախարարին տեղ, որ պահ մը թեկնածու կը կարծուէր, գլխաւոր թեկնածու կը նկատուի Լոնդոնի Չեխիոյ Գեր. դեսպանի նախագահը:

ՓՈՒՐԻԿ մը պայթեցաւ Ֆրանսայի վրայ, գլխաւորաբար հիւսիսային նահանգներուն մէջ եւ Մանչի վրայ: Հովն ու անձրեւը կը չարունակուին: Իպէրի մէջ կայծակ ինկաւ եւ հրդեհ ձգեց: Ծովեզերեայ գիւղերու մէջ բազմաթիւ տուներ փլան, նաւահանգիստներու մէջ նաւակներ խորտակուեցան, Օքսէրի մէջ բանուոր մը վիրաւորուեցաւ տանիքէն ինկած կղմինտրով մը:

ԸՍՄԻՒ ԻՆԷՈՆԻ, Աֆղանիւրքի յաղթարկաւորութենէն վերջ, ժողովուրդին ուղղեց իր առաջին նախագահական պատգամը, յայտարարելով որ «Աֆղանիւրք յայտնուեցաւ այն օրը երբ Թուրքիա կը գանուէր պատմութեան ամէնէն անարդար եւ ամէնէն անդութ ամբաստանութեան տակ, եւ յաջողեցաւ հաստատել Թուրք ժողովուրդին անմեղութիւնը եւ Թրքական դատին արդար ըլլալը: Եւ իր մեծ յաղթանակներէն վերջ, որոնք աշխարհի պարտադրեցին Թրքական ուժը, Աֆղանիւրքի ամէնէն Թանկագին ժառանգը կը մնայ այն հանրապետութիւնը, որ աշխարհական է, ժողովրդավար, յեղափոխական եւ վհատութական»: Յետոյ Ըմէրք Ինէօնիւ ուսումնասիրեց Աֆղանիւրքը, «անպարտելի հերոսը», յայտարարելով որ Թուրք ժողովուրդը երախտապարտ է իրեն:

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի *մասնակցութեամբ 15 տարեկան տղու «Սիփան—Կոմիտաս» երգչախումբի կողմէ,*

27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ **Mutualité**ի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR - Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ *մեծ նուագախումբի, դիկավարութեամբ* ԱՐԱ ՊՍՐԹԵԻԵԱՆի

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ԵՐԳԱՀԱՒՈՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

Պ. Ա. ԳՄՐԼԵԱՆ (Մօսի)

ՕՐ. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ (Անուշ)

Պ. Գ. ՄԻՀԻԹԱՐԵԱՆ (Սարօ)

Ապահովեցէք ձեր տոմսերը նախօրօք:

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, 51 Rue Mr. le Prince, (Tél. Dant. 88—65), «ՅԱՌԱՋ», 17 Rue Damesme, ՍԱՊՕՆՃԵԱՆ եղբարք «ԱՐԱՐԱՏ» 36 Rue Trévise, Գրատուն Gerard, 36 Rue Montholon, ԻԶՄԱԼԱՃԵԱՆ նպարավաճառատուն, 9 Rue Jouy-Rouve:

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱԼԱՆԴԻՒ

ՇԱՒԻԼԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆի ԵՒ Կ. ԽԱԶԻ Ա.ՃԻՒԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ
Ի ՆՊԱՍՏ ՇԱՒԻԼԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Մէհի, Սալ տէ Ֆէթի սրահը, Ռիւ տէ լ'Էքօլ (Մարշէին եռեւը)
«Րաֆֆի» երգչախումբ, «Եփրատ» նուագախումբ, հայկական այլ բեր:
կը ներկայացուի «ՕՏԱՐԻՆ ՅԱՒԻՐ» (Աշուղ Ղափարէ)
Ձմեռան պիւֆէ *Մուտք 5 ֆրանք*
Առնել Թիւ 1 ամոպիւս, իջնել մէրի

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ_ՊԱՐԱԼԱՆԴԻՒ

Հ. Կ. ԽԱԶԻ ՓՈՐԹ Տ'ԻԹԱԼԻԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

18 Դեկտ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30:
Նկատի ունենալ այս թուականը:

ՓՇՐԻՋԻ ՀԱՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ գասախօսութիւնը 24 Նոյ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ կը գասախօսէ Տոքթ. Ի. ՄԻՆԱՍԵԱՆ: Նիւթ՝ «Ձինկիզխանի պետականութիւնը եւ անոր ազդեցութիւնը Ասիոյ եւ Եւրոպայի վրայ»:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՑ ԿԱՄ. եւ ՄԱՐՏ. Միութիւնը անդամական ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի չորրան դինակից ընկերները յառաջիկայ Նոյ. 26ին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8.30ին Պէլվիւի թաղայի վերնայարկը: Կարեւոր օրակարգ:

Le Comité de la Méditérranée *կը հաղորդէ մեզի թէ 27 Նոյ. կիրակի առաւօտ ժամը 11.45ին, Փարիզի* Saint Louis des Invalides *եկեղեցին մէջ, տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր արարողութիւն, Պաղեստինի, Սուրիոյ եւ Կիլիկիոյ ճակատներուն վրայ ինկած Ֆրանսական բանակի զինուորներու յիշատակին: Պիտի նախագահէ Փարիզի Արքեպիսկոպոսը: Պիտի պատարագէ Սուրիացիներու Պատրիարքական փոխանորդը:*

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Դ. Սէնթ էթիէնի «Անուշ» ենթակոմիտէն իր բոլոր ընկերներուն կ'ուղէ խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Տիգրան Զէքիանի եւ իր ընտանեկան պարագաներուն՝ իր սիրելի հղօր՝ ՎԱՂԱՐՇԱԿ ԶԷՔԻԵԱՆի վաղահաս եւ կսկծալի մահուան առթիւ:

Ֆ. Կ. Մայլ Սէնթ էթիէնի Մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկերուհի Շահանիկ Զէքիեանի իր հղօր՝ ՎԱՂԱՐՇԱԿ ԶԷՔԻԵԱՆի վաղահաս մահուան առթիւ:

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Demesme — PARIS (11e)

ՆԱՏԱԼԱՄԱԿՈՒՓ

7 ՄԱՅԻՍ —22 ՄԱՅԻՍ

ՄԱՐՍԷՅԼ, Աբգ. 80
ՓԱՐԻԶ (16), Օամ. 75
ՄԱՐՍԷՅԼ, Սալոն Զորի Միւթ. 50
ՏՐԻՖԻԼ, Ս. Բ. 75
ԱՎԻՆԵՈՆ, Նաթ. 150
ԱՎԻՆԵՈՆ, Օվ. 100
ՀՓԱՆԵԼ, Մաղ. 150
ՎԻԼԼՕՐՊԱՆ, Ց. Թ. 40
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Բ. 150
ԱԼԵՍ, Գ. Գ. 40
ՓԱՐԻԶ (10) Պ. Փաթ. 70
ԹՈՒԼՈՒԹ, Սօլ. 40
ԿԱԶԵՐ, Աւետ. 150
ԵՄԱԼՈՆ, Աբշ. 40
ՆԻՄ, Ցաբ. 75
ՄԵԹԻՖ, Ե. Ա. 140
ԼԱՖԻԹ, Նամ. 40
ՍԷՆ ՄՈՐԻՍ, Ֆար. 40
ՊՈՒԱՐԻԷ, Ց. Գ. 150
ԱՆԻԼԻՆ, Ա. Ագ. 75

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն կը հայտարարենք ամէն երկրի դրօշմակներ, հին եւ նոր, լաւագոյն պայմաններով:

Նոյնպէս կը գնենք ամէն երկրի դրօշմակներ եւ հաւաքածոները ինչ արժէքով ալ որ ըլլան:

100 ֆր. գնումի համար Հայաստանի Հանրապետութեան առաջին դրօշմակները ձրի կուտամ:

H. ANTONIAN
Librairie H. Samuel
51, Rue Mr. le Prince, Paris

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐ ՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հաճիմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փօրթ տը Սէն Քլու, եկեղ., Ավընիւ տը Վէրսայլ կողմէն: Դիմել իրեն վատահութեամբ ամէն կարգի դատի, առնելիքի եւ գործի համար:

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն: Թէլէֆօն, ժամադիր 52–69:

ՏՕՔԹ. ՔԻԽԹԻԽԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

“ ՇԻՐԱԿ ”

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական ընծայելի, Անմրցելի, Աննախանձելի, Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չափիչ ճիւճիով շայ աւանդական սեղանին գարդ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՈՒՐԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովաք կեղծարաներ: Փոստաքաղները կրնան զրկել իրենց դրած ապրանքները: Ունէրվուտ եւ Ռոյալ գրի մեքենաներ կը գնենք ու կը ծախենք զտար դրամներ: Կը տանձնենք ապրանքներու emballago եւ ապահովագրութիւն: Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պահածներու:

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Ambre
Tél. Opéra 67-77

ԲԱՑԸ ՏԻՐՈՋ

Ջուտ խաղողէ քաշուած ու անթսոնով պատրաստուած հայկական օղին է ԲԱՑԸ ՏԻՐՈՋ, զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խմցնէ ու կը վնասէ ձեր առողջութիւնը: խմեցէք մեր բարի ՏԻՐՈՋ օրուն անմրսելի, կազդուրիչ եւ աիրապուռ: Ճաշատեսակներէ յետոյ ճաշասեղանի վրայ ամէնէն լաւ ուաճախ է:

Dalakupeian 8 Rue Saffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89.

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Gobelins 15 - 76
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՔԵԹԵԻԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանկ	75 ֆրանկ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանկ	140 ֆրանկ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանկ	110 ֆրանկ	

ՈՒՐԲԱԹ
25
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
VENDREDI
25 Novembre
1938

ԺԹ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3895

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԱՐԿԱՅ ԽՕՍՔ

ՀԱՅԵՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

— oo —

Սեպտեմբերի տագնապէն ասդին, Ֆրանսա վերակազմումի անհամբերութեամբ աշխատանքի մէջ է։ Այդ վերակազմումին լծակն է Պ. Տալատիէ։ Ու այն վստահութիւնը զոր Ֆրանսայի վարչապետը կը ներշնչէ ոչ միայն իր կուսակցութեան, այլեւ բնակչութեան մեծ մասին, զօրավիդ մըն է իր թափին։ Ֆրանսա Միւնիխ գնաց ձիթենիի ճիւղը ու միաժամանակ մերկացած սուրը ձեռքերուն։ Ըսել կ'ուզենք թէ՝ երբ Պ. վարչապետը օդանաւ կը նստէր՝ Հիթլէրի հետ լեզու գտնելու համար, իր բանակը ոչ միայն պատրաստ - ած, այլեւ ճակատ էր քաշած արդէն, ինչ որ ալ ըսուի՝ զօրաշարժի պատճառած յուզումին կամ ծախքերու մասին, մէկ բան որոշ ու անվիճելի էր, առանց դիւանագիտական այդ վճռական քայլերուն, Միւնիխը չէր ըլլար այն, ինչ որ եղաւ։

Եթէ փորձենք բանաձեւել Տալատիէի դահլիճին այս քաղաքականութիւնը, հարկ պիտի ըլլայ ըսել թէ առիկա ուրիշ բան չէ, բայց եթէ խաղաղութեան դատ մը՝ որ կրնայ ըլլալ սեփական ուժին։

Միւնիխէն ասդին, նոյն այդ բանաձեւին կը հետեւի Պ. Տալատիէ։ Մարսէյլի համագումարին մէջ առաջաւ Արմատական կուսակցութեան անվերապահ ապահովութիւնն ու աջակցութիւնը։ Եւ, անկէ առաջ ապահոված ըլլալով նաեւ լիազօրութիւն մը՝ ե - րեսփ. ժողովէն, գործադրութեան դրաւ հրովարտակ-օրէնքները։ Եւ այս բոլորը ըրաւ ու կ'ընէ արագ, վճռական ու անտեղիտալի թափով մը։

Կասկած չկայ, որ նոր կարգադրութիւնները կը պահանջեն ծանր զոհողութիւններ։ Պատերազմէն ասդին, առաջին անգամն է որ Ֆրանսայի մէջ այսքան մեծ զոհողութիւններու կը հրաւիրուի ժողովուրդը։ Պատճառը այն է, որ պատերազմէն ասդին առաջին անգամն է որ Եւրոպա այսքան վճռական կերպով իր առջեւ ցցուած տեսաւ վտանգը։

Ինչ որ կը փորձէ, ուրեմն, Պ. Տալատիէ, բնական ու տրամաբանական հետեւանքն է տիրող պայմաններուն։ Եւմսացոյցի բայց, վերմանական աճող զօրութիւն, Ֆրանսական ազդեցութեանց նը - ուազում՝ արտասահմանի մէջ,— պատճառներ են ասոնք, որոնք անտեսել կուտան բոլոր կողմնակի նկատումները։ Որովհետեւ, այդ բոլորէն վեր կը մնան երկրին ու կայսրութեան չահերը։ Մասնաւորապէս Ֆրանսա, որ երկար տարի քաղաքական ներչնչարանն էր Եւրոպայի, ատիպուած է ձեռք առնել այն բոլոր միջոցները ո - րոնք հարկադրանքն են իր կայսերական ու քաղաքական մեծ դիրքին։ Իսկ այդ դիրքը կը պահանջէ, ամէն բանէ առաջ, ըլլալ ու - ժեղ՝ ե՛ւ անտեսապէս, ե՛ւ երկրապահ, ե՛ւ դինուորապէս։

Ահա այն հիմնական առաջադրութիւնը որ տուն տուած է հրովարտակ - օրէնքներուն։

Ըլլալով տարր մը այս երկրին մէջ, որ տարիներէ ի վեր ապրնդակարութիւն է դառած, մեր գործը չէ, բնականաբար, այս բոլորին մանրամասնութիւններով։

Բայց, երբեւ այդպիսին, մենք ունինք մեր պարտականութեանց բաժինը, զոր կ'ուզենք վեր առնել այս առթիւ։ Մանաւանդ որ Ֆրանսական բոլոր հոսանքները միասիրտ չեն ձեռք առնուած միջոցներու մասին, ու մեզի կը մնայ ըլլալ օրինապահ, մնալով միջոցներու մասին, ու մեզի կը մնայ ըլլալ օրինապահ, մնալով բացարձակապէս հետեւ որ եւ է չարժումէ որ երկրին ներքին ու քաղաքական կեանքին հետ է կապուած։

Հայ ժողովուրդը, ոչ միայն իր Ֆրանսահայ զաղութով, այլեւ ամէն տեղ պէտք չունի ապացոյցները թուելու թէ որքան սերտ կերպով կապուած է Ֆրանսական մշակոյթին։ Երկու ժողովուրդներու միջեւ կապը՝ սկսած կլիլիկեան անկախութեան նախանցեալ դարէն, եղած է ու չարունակած է մնալ սերտ ու անվերապահ։ Պատերազմը Ֆրանսան ու իր «փոքրիկ դաշնակից»ը իսկ Ընդհ. Պատերազմը Ֆրանսան ու իր «փոքրիկ դաշնակից»ը դրաւ կողք կողքի, զանազան ճակատներու վրայ, երկու ժողովուրդներու արիւնները խառնելով երարու։

Այս արագ ու փոքրիկ վերյիշումը ըրինք, ցոյց տալու համար թէ ինչու Ֆրանսահայ զաղութը անհատական ու անվերապահ կերպով դիտած է ու պիտի դիտէ այն բոլոր քայլերն ու ձեռնարկները, որոնք կը ծառայեն Ֆրանսայի վերականգնումին։

Մեր այս անկեղծ ու խոսքէն օրինապահ վերաբերումն է որ մեզ կ'ընծայէ, բնականաբար, իրաւունքներէն ամէնէն տարբերականն ու անվիճելին,— իրբեւ բնակիչները այս երկրին,— որուն ծառայեցինք մենք երէկ՝ մեր արիւնով, ու երկու տասնամեակներ ի վեր կը ծառայենք մեր աշխատանքով,— վայելել օրինաւոր քաղաքացիներուն, նոյնքան օրինաւոր աշխատանքին արդար իրաւունքը։

Ծանօթ է, որ վերջերս, ընդհանուր ու հիմնական կարգադրութիւններու կարգին, կառավարութիւնը որոշումներ տուաւ նաեւ օտարականներու մասին։ Ինչքան ալ խիստ եղած ըլլան անոնք, մենք երբեք չունինք այն անհիմն ենթադրութիւնը թէ Ֆրանսա կը ձեղի իր դարաւոր ազատամտութենէն ու սեղմումներ կը դնէ իր սահմաններուն մէջ բնակող օտարներու հանդէպ։ Ամէն կառավարութիւն ոչ միայն իրաւունք ունի, այլեւ պարտաւոր է աչալուրջ ըլլալ, որ իր ասպնջականութիւնը վայելող որ եւ է օտար չարաչար չգործածէ զայն։ Այսքան պարզ ու այսքան անկողմնակալ ըլլալէ զատ մեր տեսակէտը, կ'ուզենք աւելցնել որ Հայը այս երկրին մէջ երբեք չարաչար գործածած չէ իրեն ընծայուած ասպնջականութիւնը։ Եւ ոչ մէկ կասկած որ նաեւ ապէ վերջ ան արժանի պիտի ըլլայ այն վստահութեան զոր չհած է յաչս պետութեան։ Եւ իրբեւ բնական հետեւանքը առաջ, մենք կը վայելենք նաեւ այդ վստահութենէն ու իր պարտականութիւններէն բխող իրաւունքները։

Գրուեցաւ արդէն թէ կարգադրութիւնները՝ որոնք եղած են ու պիտի ըլլան, կը վերաբերին բացառապէս անբաղձալի տարրերուն։ Հայը անբաղձալի տարր չէ ու չէ եղած։ Այդ ծանօթութիւնը բաւական է ինքնին որ Ֆրանսա բնակող որ եւ է Հայ չփոթութեան չմատնուի։

Մօտաւորապէս երկու տասնամեակի մեր բնակութիւնը այս - տեղ՝ մեծագոյն փաստն է տարր։ Ու կասկած չունինք, որ մեր գաղութին այս անկեղծ տրամադրութիւնը այնքան ծանօթ է երկրի վարիչներուն եւս, որքան մեզի։

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԱՄԱՋԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԻՋԵՒ

— oo —

ՖՈՆ ՌԻՊՊԸՆԹՐՈՓ ՓԱՐԻԶ ՊԻՏԻ ԳԱՅ ՍՏՈՐԱԳՐԵԼՈՒ

«Վիճելի խնդիրներ չկան Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ»

— oo —

Արձագանգ տալով զրոյցի մը, կը գրէինք երէկ թէ պատրաստութեան մէջ է յայտարարութիւն մը, յարեւնման անգլեւգերմանական յայտարարութեան, որով Ֆրանսա եւ Գերմանիա կ'ընդունին թէ վիճելի խնդիրներ չունին, եւ ոչ-յարձակողական ոգիով մը տոգորուած՝ ներկայացուած հարցերը պիտի լուծեն բանակցութեամբ։

Այս բարի լուրը պաշտօնական զարձաւ արդէն։

*Միւնիխի ժողովէն վերջ, կը սպասուէր արդէն, եւ Չէմպըրլէն իր յայտարարութիւններէն եւս կը հասկցուէր, որ չուտով Ֆրանսա եւ Գերմանիա միասնաբար պիտի յայտարարեն թէ որ եւ է հարցի լուծման համար պատերազմի պիտի չդիմեն։ Բանակցութիւնները չարունակուեցան այդ ուղղութեամբ, եւ երբ Պելլինի Ֆրանսական նախորդ դեսպանը, Ֆրանսուա - Փոնսէ, հրաժեշտ առնելու գնաց Հիթլէրէն, այդ տեսակցութեան ընթացքին գրեթէ վերջնական ձեւ տուին Միւնիխեան համաձայնութեան ոգիին։ Ֆրանսուա - Փոնսէ, Փարիզ գալով, Ժորժ Պոնէի յանձնեց այդ վա - րանա

ԶԼՅՐՈՒԿԻ ՆՉԱԼ

ՀԵՆՐԻԿ ԹԱԼՅՈՓ ՊԵՏՅԱՆ Նկար. Բ-ԱԽԱԳՅԱՆԻ

— Մարիամ ջանիկ, ես ուզում եմ, որ դու ինձ ասես, թե ինչ է պատահել, որ դուն այդքան տխուր ես։ Ինչո՞ւ ես լացել։ Ի՞նչ է պատահել։

Աղջիկը ոչինչ չպատասխանեց։ Նա միայն ավելի ուժգին սկսեց լալ։

— Ասա, ասա, ինչո՞ւ ես լացել։ Ասա, ասա, ինչո՞ւ ես լաց

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼԻԱԼԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ԵՐԵՎԱՆ — 1940

Հրատարակվում է Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի Գիտական խորհրդի որոշմամբ

Պատասխանատու խմբագիր՝ ակադեմիկոս Ա. Ա. Աբրահամյան

Տպագրվում է 1940թ. երկրորդ կիսամյակում

Տպաքանակը 800,000 օրինակ

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1939 թվականին 3

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1940 թվականին 9

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1941 թվականին 15

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1942 թվականին 21

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1943 թվականին 27

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1944 թվականին 33

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1945 թվականին 39

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1946 թվականին 45

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1947 թվականին 51

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1948 թվականին 57

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1949 թվականին 63

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1950 թվականին 69

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1951 թվականին 75

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1952 թվականին 81

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1953 թվականին 87

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1954 թվականին 93

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1955 թվականին 99

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1956 թվականին 105

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1957 թվականին 111

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1958 թվականին 117

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1959 թվականին 123

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1960 թվականին 129

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1961 թվականին 135

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1962 թվականին 141

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1963 թվականին 147

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1964 թվականին 153

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1965 թվականին 159

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1966 թվականին 165

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1967 թվականին 171

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1968 թվականին 177

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1969 թվականին 183

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1970 թվականին 189

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1971 թվականին 195

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1972 թվականին 201

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1973 թվականին 207

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1974 թվականին 213

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1975 թվականին 219

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1976 թվականին 225

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1977 թվականին 231

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1978 թվականին 237

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1979 թվականին 243

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1980 թվականին 249

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1981 թվականին 255

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1982 թվականին 261

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1983 թվականին 267

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1984 թվականին 273

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1985 թվականին 279

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1986 թվականին 285

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1987 թվականին 291

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1988 թվականին 297

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1989 թվականին 303

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1990 թվականին 309

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1991 թվականին 315

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1992 թվականին 321

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1993 թվականին 327

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1994 թվականին 333

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1995 թվականին 339

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1996 թվականին 345

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1997 թվականին 351

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1998 թվականին 357

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 1999 թվականին 363

Ա. Ա. Աբրահամյան — Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական նվաճումները 2000 թվականին 369

Գրքի տպագրությունն ավարտվել է 1940 թ. դեկտեմբերի 31-ին, իր տարեդարձի օրը։ Տպագրվել է 800,000 օրինակ։ Տպագրության պատվեր թիվ 1940։ Գինը 400.000 ռուբլի։ Պատասխանատու խմբագիր՝ ակադեմիկոս Ա. Ա. Աբրահամյան։ Տեխնիկական խմբագիր՝ Ա. Ա. Ղազարյան։ Սրբագրիչ՝ Ա. Ա. Ղազարյան։ Ձևաչափը 70×108 1/16։ Տպագրական մեկ մամուլ 6,000,000 տառ։ Հրատարակչական 5,5 մամուլ։ Տպագրական 5,25 մամուլ։ Ստորագրված է տպագրության 30/XII 1940 թ.։ Պատվեր թիվ 1940։ Գինը 400.000 ռուբլի։ Տպագրվել է «Կոմունիստ» թերթի տպարանում։ Երևան, Աբովյան 111։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼԻԱԼԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ԵՐԵՎԱՆ — 1940

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԾԲՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ
ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՇԲՋԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒՆ ԵՒ
ԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ
27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՀԻՇԴ 8.30ԻՆ
ՔՕԼԻՋԷՒ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, 21 ՊՈՒԼՎԱՐ ՏԻՒԿՈՄԻԷ
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Յ. ՊԱՊԻԿԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ **Մ. ՎՐԱՑԵԱՆ** ԵՒ **Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

Գ'երգէ Օր. ՊԵՐՃՈՒՀԻ ԳԷՈՐԳԵԱՆ (Մարսէյլի Քոնսէրվաթուար-բէն), Օր. ՀԵՐԱ ԳՄՂԸԼԵԱՆ, պիտի երգէ ու պարէ ՕՏԷՔ ՍԻՄՕՆ։

Կ'արտասանեն ընկերներէ՝ Մ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ, ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՏԷՐ-ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, Մ. ԲՐՈՒՏԵԱՆ եւ Օրիորդ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ։

Կը նուագեն Ջութակահար Պ. Ս. ԶԷՕՐՏՓՃԵԱՆ, եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՂԷՒՈՆԴԵԱՆ։

Հանդէսը կը վերջանայ ժամը հինգ 12ին
Ծախսերու մասնակցութեան համար 5 ֆրանք։

ՎԱԼԱՇՆՍԻ ՄԷՋ.-

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Ց. Դ. ՎԱԼԱՆՍԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ
25 Նոյ.. Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին **ՍԱԼ ՏԷ ՖԷԹ**ի վերնայարկը
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Մ. ՎՐԱՑԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ ՁՈՄԲ «ԱՐԱՔՍ», երգչախումբը, Տիկ. ՎԵՀԱՆՈՒՇ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ (երգ.), Օրիորդներ Ե-ԶԻԿԵԱՆ եւ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ (Ջութակ), ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՒԻԹԵԱՆ (արտասանութիւն)։ Ծախքերու մասնակցութիւն 0.95 ֆր։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Կ. ԽԱՉԻ ՓՈՐԹ Տ'ԻԹԱԼԻԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
18 Դեկտ.. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30։
Նկատի ունենալ այս թուականը։

Նախարարը, Ֆոն Ռիպպընթրոփ Փարիզ պիտի գայ, առորագրելու համար այս համաձայնութիւնը։

**** «Ռէօյթէր» հեռագրական գործակալութեան ներկայացուցիչը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ֆոն Ռիպպընթրոփի հետ, որ յայտարարեց.*

— Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի կողմէ միանամբան կատարուած յանձնառութիւն մը, թէ պատերազմի պիտի չդիմեն որ եւ է վիճելի հարցի հետեւանքով, կը համապատասխանէ Հիթլէրի քաղաքականութեան։ Բանիցս Առաջնորդը յայտարարեց թէ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ հիմնական անհամաձայնութիւններ չկան, թէ Գերմանիա հողային որ եւ է պահանջ չունի Եւրոպայի մէջ։ Այս յայտարարութիւնը կը խորհի թէ կը նպաստէ Եւրոպայի խաղաղութեան։

**** «Իօմո» գոհունակութիւն յայտնելով խաղաղութեան այս ուեւտիսին առթիւ, ուրախ է նաեւ կարծելով որ գերմանեւ-ֆրանսական համաձայնութեան մէջ ոչ մէկ դժուար կայ Ֆրանսայի արեւմտեան երկիրներու հետ առորագրած դաշինքներուն,— ոչ Մոսկուա, ոչ ալ Վարշաւա պատճառ ունին վշտանալու Ֆրանսայի դէմ կը գրէ Ժընեւիւեւ Թագուի։ Այսուհանդերձ Մոսկուա փափաք յայտնած է որ համաձայնութեան բնագիրը զրկուի խորհրդային կառավարութեան, առ ի քննութիւն։*

Պայքար կը շարունակուի նոր օրէնքներուն դէմ

— oo —

Հիւսիսային նահանգներուն մէջ բանուորական ցոյցերը մեծ համեմատութիւն առին։ Իրրեւ բողոք նոր օրէնքներուն դէմ, բանուորները գրաւեցին չիսուն գործարաններ։

Տընէնի մէջ, Քայլի գործարանը պարպուեցաւ ոստիկանութեան միջամտութեամբ։ Սակայն Թրիթի շրջանին մէջ ոստիկանութիւնը չկրցաւ պարպել գործարանները, որովհետեւ բանուորական կազմակերպութեան ներկայացուցիչները սպառնացին թէ կը դադրեցնեն վիթխարի ջեռուցներու հանապազօրեայ խնամքը եւ պահպանումը։ Տրնէնի մէջ բանուորները հսկայ ցոյց մը ըրին եւ սպառնական ճառեր արտասանեցին։

Բանուորական այս ցոյցերը հեզհեզէ կը ծաւալին ու կը տարածուին մինչեւ Տէօնդէրք։ Ֆիլմիրի գործարանը գրաւուած է բանուորներու կողմէ, որոնք կը մերժեն ընդունիլ աշխատանքի շաբաթական ժամերու փոփոխութիւնը։

Փարիզի շրջանին մէջ, Ռընոյի գործաւորները ցոյց մը ըրին Զորեքշաբթի երեկոյ, բայց բախեցան ոստիկանութեան, որ ցրեց զանոնք։ Անիէրի մէջ, Լաֆլիի գործարանը եւս բողոքի ցոյց մը ըրաւ, գործաւորներէն չատեր ուզեցին սպասել իրենց աշխատանքին գլուխը առանց աշխատելու։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց եւ դուրս հանեց չաշխատողները։

Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը որոշած էր շաբաթ օր հսկայ ցոյց մը կազմակերպել Նասիոնի հրապարակին վրայ (Փարիզ), սակայն կառավարութիւնը արգիլք դրաւ։ Բանուորները ոչընչեցին միթինկ դումարել Փարիզի եւ արուարձաններուն մէջ, արգիլուած ըլլալով ցոյցը։

Ազգ. վիճակահանութեան պարգեւները

Ազգ. պարգեւախաղի 12րդ շարքին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ Զորեքշաբթի գիշեր Լիլի մէջ։ Հինգ միլիոնի մեծ պարգեւը շահեցաւ 853,198 թիւը։

Հետեւեալ չորս թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ մէկ միլիոն ֆրանք.— 1·423·518, 1·346·250, 1·107·830, 090·667։

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 500·000 ֆր.—108·501, 468·103, 043·437, 846·045, 991·373, 381·164։

82·890 վերջացող թիւերը շահեցան 100·000 ֆրանք։
96·521 եւ 46·038 վերջացող թիւերը շահեցան 80·000 ֆրանք։
32·334 եւ 35·962 վերջացող թիւերը շահեցան 50·000 ֆրանք։
1557, 5015, 8538 եւ 8756 վերջացող թիւերը շահեցան 20·000 ֆր.։
705 վերջացող թիւերը շահեցան 10·000 ֆրանք։
416 վերջացող թիւերը շահեցան 5000 ֆրանք։
82 վերջացող թիւերը շահեցան 1000 ֆրանք։
79 եւ 17 վերջացող թիւերը շահեցան 220 ֆրանք։
3 վերջացող թիւերը շահեցան 110 ֆրանք։

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի մասնակցութեամբ 15 տարեկան տղոյ «Սրիտան—Կոմիտաս» երգչախումբի կողմէ,

27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ **Mutualité**ի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR - Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ մեծ նուագախումբի, ղեկավարութեամբ ԱՐԱ ՊՈՐԹԵԻԵԱՆի

որ այս առթիւ մասնաւորապէս դաշնաւորեց եւ ամբողջացուց նուագի եւ երգչախումբի բաժինները, ըստ Ա. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆի եղանակներուն

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆ **Պ. Պ. ՀՕՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԻՃԻՄԱՆԵԱՆ**

ԱՆՈՒՇի դերը կը կատարէ օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տարեն երգած է հնդկական եւ անդլիական ռատիօ – կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական թատրոններու, մեծ յաջողութեամբ։

ՄՕՍԻ՝ (Պ. Գմբէրեան), *ՍԱՐՕ՝* (Պ. Մէհբէրեան), *ՋԱՒՇԻՇԱՆ՝* (Տիկ. Կիւլպօլեան), *ՋԱՔԱՐ՝* (Պ. Ս. Տէմիրճիպաշեան), *գիչերային ոգիներ, գիւղացիներ, պարուհիներ եւն.։*

Այս մեծ ձեռնարկին իրենց գործակցութիւնը կը բերեն Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը, Հայ - Ակումբը, Հայուհեաց Միութիւնը, Հ. Մ. Ը. Մ., Հայ Աբիներու, Զափհաս Որբերու, Իսկ լի Մուլինոյի Երիտասարդաց, Գարակէօզեան Ասնուց Միութիւնները։

Տոմսերու գիները.— 8, 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանք։ Բոլորը թուագրուած եւ հաւգստաւէտ թիկնաթոռներ։

Ապահովեցէք ձեր տոմսերը նախօրօք։

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, 51 Rue Mr. le Prince, (Tél. Dant. 88—65), «ՅԱՌԱՋ», 17 Rue Damesme, ՄԱԳՕՆՃԵԱՆ, Էդուարք «ԱՐԱՔՍ» 36 Rue Trévise, Գրատուն Gerard, 36 Rue Montholon, ԻԶԳԱԼԱՑԵԱՆ Նպարավաճառատուն, 9 Rue Jouy-Rouve։

Հ. Ց. Դ.

Ֆոնտէնպլօ

ԱՆԻԷՐ ՊՈՒԱ ՖՈԼՈՆԳԻ «Ազատ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 25 Նոյեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին։ կարեւոր օրակարգ։

ՊԱՆԵԷՕ ՖԱՇԱՆի «Աթթիլ» ենթակոմիրէի ժողովը 25 Նոյ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «կորիւն» ակումբին մէջ։

Գասսան

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Մարօ» խումբի ժողովը 27 Նոյ.. կիրակի եէսօրէ Հոք ժամը ճիշդ 3ին «Շաֆրիկեան» սրահին մէջ, 5 Rue Petit-Thouars (Բարակարգ՝ գիկուցում շրջ. ժողովի։ Ներկայ պիտի բլայ շ. ջ. կոմիտէի Նախաձայնագիրը, կր խնդրուի ճիշդ ժամին ներկայ գտնուիլ։

ՍԷՆ ՄՈՐԻՍի «Ցառաջ» խումբի ընդհ. ժողովը 26 Նոյ.. Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղին, խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՎԻՆԻի հոմիսէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընտրեալները 27 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Խաժակ» ակումբին մէջ։ կարեւոր օրակարգ։

ՄՈՆՓԵԼԻԷԻ «Ուշիաս» խումբի ժողովը 27 Նոյ.. կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին. կարեւոր օրակարգ։

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱՒԻԼԻ ՀԱՄԱՁԳՈՑԻՆ ԵՒ Կ. ԽԱՉԻ Ա. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
Ի ՆՊԱՍՏ ՇԱՒԻԼԻ ԴՊՐՈՑԻՆ
26 Նոյեմբեր, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Մէսի, Սալ տէ Ֆէթի սրահը, Ռիւ տէ ղ'Էքօլ (մարշէին եաեւը)
«Բաֆֆի» երգչախումբ, «Եփրատ» նուագախումբ, հայկական պարեր։
Կը նախագահէ «ՕՏԱՐԻՆ ՅԱՒԻՒ» (Աշուղ Ղափըէ)
Ձիան պիւֆէ Մուտք 5 ֆրանք
Ասնել թիւ 1 օմնիպիւս, իջնել մերի

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

հայ կին մը տնական գործելու համար, Դիմել՝ Տիկին Խաչիկեանի 23 Rue des Partants, Paris (20) մէթրօ Martin Nadaud։

ԿԸ ՓՆՏՒԻԻ

— Ամերիկայէն ժառանգական խնդրի մը համար կը փնտուի Ակնայ Ա-պուչեխ գիւղէն Պօղոս Ազատեան, հօր անուն Նշան, մօր անուն՝ Էվրօ։ 1922ին մեկնած է Թուրքիայէն։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գտնուի։ Լուր ունեցողներէն կը փնդրուի տեղեկացնել Պ. Յարութիւն Ժամկոչեանի, 15 Rue Racine, Paris (6)։

— Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը փնտռէ իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տապըրկրու թաղէն) Սիմօն, Յոսրով եւ Արմէն Վարդանեան։ Կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա)։ Իրենց հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ Հայկանոյշ Ղազարեանի, 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France։

— Պ. Զէնոբ Սոփաճեան (կամ Ճամպազեան), Կէօլտաղցի, Պիւճիկի շրջանի, կը փնտռէ իր հանգուցեալ կնոջ Հօրաքրոջ տղաքները՝ Ցակոբճան եւ Դաւիթ Դաւիթեանները որոնք 12 տարի առաջ կը գտնուէին Արժանթին։

Կը փնտռէ կլայազործ Քերովբէին աղջիկը (անունը չի յիշեր) որ ունէր Պաղտիկ անունով եղբայր մը։

Կը փնտռէ նաեւ իր զաւակները Թորոս եւ Եղիսաբէթ որոնք տարագրուելէն միջոցին տեսնուած են Տէր-Զորի կողմերը։ Առաջինը 12 տարեկան էր իսկ երկրորդը 8 տարեկան։ Իրենց հասցէն գիտցողներէն կամ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Զէնոբ Սոփաճեանի, 2 Voie Ingre, Vitry (Seine) France։

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Demesme — PARIS (19)

ՅԻՇԱՏԱՏԻ

ԻՍԻ -ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Ֆ. Կ. Խաչէն մասնաճիւղը Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամ - անդամուհիները 26 Նոյեմբեր, Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Մրիմեան» դպրոցին մէջ։

ՀԱՑ ԿԱՄ. եւ ՄԱՐՏ. Միութիւնը անդամական ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի շրջանի գինակից ընկերները յառաջիկայ Նոյ. 26ին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8.30ին Պէլվիլի թաղայի վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։

ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆր. Կ. Խաչի Շրջ. Վարչութեան

— . —

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ. Վարչութիւնը ներկայով կը յայտարարէ հանրութեան թէ լուծած է Նիսի Ֆր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը։

Նախկին Վարչութեան մօտ մնացած մասնաճիւղին կնիքը եւ պաշտօնական թուղթերը այլեւս անարժէք ըլլալով, անոնց գործածութիւնը կը յայտարարէ անվաւեր եւ ապօրինի, ինչպէս նաեւ Ֆր. Կ. Խաչի Նիսի մասնաճիւղին անունով եղած որ եւ է գործունէութիւն։

Ֆր. Կ. Խաչի
Շրջ. Վարչութիւն

ՅԱՒԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Այրի Տիկին Հ. Կէնճեան եւ զաւակ - կուներ իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Պ. Աւետիս Շարապխանեանի եւ զաւակներուն Տիկին Ովսաննա ՇԱՐԱՊԽԱՆԵԱՆԻ դառնադէմ մահուան առթիւ։

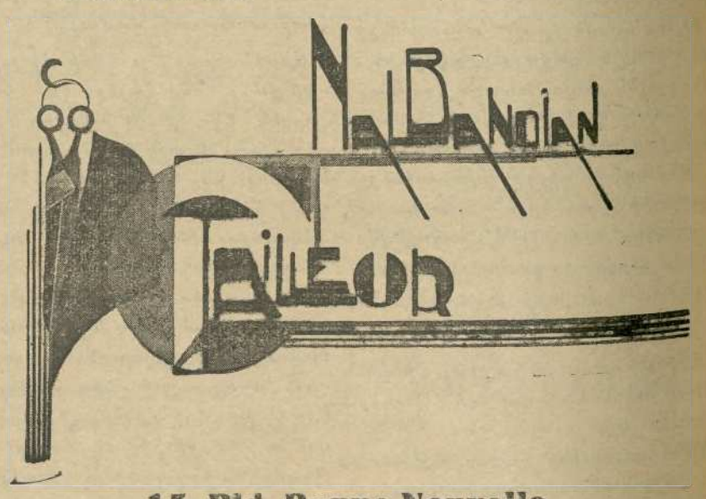
ԺՕՒԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին
Maison CAVEAU
Salle des quatorzeի մէջ
45 Rue de la Boëtie,
Մէթրօ Miromesnil
կր նուագէ Պախչն Սեկաւ Ջերանքլն, Պրամսէն, Շոփէնէն ինչպէս նաեւ ուսական եւ սպանիական կտորներ։
Գիները՝ 10, 15 եւ 25 ֆրանք։
Տոմսերը կր ծախուին սյժմէն Maison Caveau եւ գրատուն Հրատ Սամուէլ։

Հ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՑԱ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԱ
14 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՈ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14 - 20։
Հաւատացեալ ժամադրութեամբ։

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle
Métro: Bonne Nouvelle **Tél: Gut. 39.- 70**

Alimentation „TRÉVISE"
Իր անմահական «Moka» ուրճով
Café "HAREM"
Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն անմրցելի գիներով։
ՄԵԾԱՍՈՒՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՍԱՆԱԿ
Ճերմակ պահիր 16 ֆրանք, քաշէր 22—24, օճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փիլաւի համար 4 ֆրանք։
5 ԱՌ ՀԱՐՒՒՐ ԲՈՑՈՒՐԻԿ ՁԵՂՔ
Livraison à domicile. Tél Taitbout 40—63
30 Rue de Trévise, Paris (9)
Metro: Cadet

ÜN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI 40 DUZE
Véritable Anisette Orientale
ՋՈՒՐ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՐԻՆ - ازمدن ممول خالص راق
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

ՐԱՔԸ ՏԻՒՆ Է

Ջուտ խաղողէ քաշուած ու անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է ուած հայկականէ օղին է ՐԱՔԸ ՏԻՒՆ Է, Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիւերները չուր կը խմէ եւ կր վնասէ ձեր առողջութեան։ Խմեցէք միայն ՐԱՔԸ ՏԻՒՆ Է որուն անունը կազդուրիչ եւ ախորժարեր Բլալը ճաշատեսակ է։

Dalakupeian 8 Rue Suffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—89։

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանկ	75 ֆրանկ	40 ֆր.
Իտալիա եւ Իսպանիա	225 ֆրանկ	140 ֆրանկ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանկ	120 ֆրանկ	

ՇԱԲԱԹ
26
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
SAMEDI
26 Novembre
1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3896

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԺՈՂՈՎԻ ՄԸ ԱՒԻԹԱՎ

Բարեգործականը, երէկ գիշեր, ժողովի հրաւիրած էր քանի մը ազգայիններ, «ազգապահպանում»ի մասին խորհրդակցութեան համար: Եղած հրաւէրէն կը պարզուի, որ Բարեգործականի այս նախաձեռնութիւնը արդիւնք է «Ընդհ. Պատգ. Ժողովի որոշման»: Ասկէ առաջ, խօսելով Ընդհ. ժողովի մասին, ըսինք անցողակի թէ որ եւ է պաշտօնական տեղեկութիւն չունէինք: Ու ինչ որ գիտենք՝ տեղեկացած ենք ամբակաւար թերթերէն:

Լսենք, այս առիթով, որ Բարեգործականի այս գաղափարը ո՛չ կ'ըմբռնենք, եւ ո՛չ ալ կ'արդացնենք: Իրրեւ «Ընդհանուր Միութիւն»՝ ան ոչինչ պէտք է ունենայ որ գաղափարի մնայ ընդհանուրէն: Չենք հասկնար թէ՝ իվերջոյ ո՞րի կը պատկանի ան, —«վերի արտին ցորեններո՞ւն», թէ ժողովուրդին: Լսել չենք ուզեր թէ ամէն բան մանրամասնօրէն պէտք է փոուի հասարակութեան առջեւ: Գիտենք թէ այդքան անվերապահութիւն անկարող է ունենալ Բարեգործականի ոչ թէ օրինական, այլ փաստական դէմ – կալարութիւնը, որովհետեւ բաւական չատ է թիւը մեծ ու պզտիկ «դէպքեր»ուն ու թերութեանց, որոնց հրապարակումը կրնայ աննպաստ տպաւորութիւն թողուլ: Եւ սակայն, իր ընդհանուր պարբերականը բաւարար չէ, որովհետեւ չատ քիչեր առիթ կ'ունենան զայն կարդալու: Ասկէ զատ, ինչպէ՞ս կարելի է այն ատիճան անտեսել դոյութիւնը մամուլի մը որ անմիջական ուամենօրեայ կապն է հասարակութեան ու նման հաստատութեանց մի – չեւ: Անցնինք, սակայն:

Անդրադառնալով երէկ գիշերուան ժողովին, կը խորհինք թէ անիկա առաջինը եւ վերջինը պէտք չէ ըլլայ, քանի որ իրրեւ «առժամեայ յանձնախումբ» հրաւիրուած էր :

Արդ, կ'ուզենք լմանալ թէ հրաւիրող մարմինը կամ ներկայացուցիչը այդ անձերուն ընտրութեան առեն անոնց հանգամանքները, կապերը, ունեցած կամ կրած աղդեցութիւնները, հոսանքին պատկանելիութիւններ եւ ուրիշ ձեւի նման պարագաներ նկատի առած է, թէ անոնց յարմարութիւնը՝ առաջադրուած գործին :

Երկրորդ.— Հարկ էր, որ այս նորաբոյս բառը (ազգապահպանում) տեղի ու անտեղի չգործածուէր: Անիկա այնքան լայն բովանդակութիւն ունի,— իրրեւ բանաձեւումը մեր ներկայ պայմաններէն ծնող լայն ծրագրի մը,— որ կ'ուզէինք լմանալ թէ Բարեգործականը ի՞նչպէս կ'ըմբռնէ զայն, ու ի՞նչն էզոր կ'ուզէ ըստանձնել այդ ընդարձակ պահանջին կամ գործին:

Եւ որովհետեւ քաղաքական կազմակերպութիւն մը չէ ան, պէտք է հետեւցնել ուրեմն որ Բարեգործականը ազգապահպանումին կը բերէ միայն որ իր ուշադրութեան եւ գուցէ նաեւ հոգածութեան առարկան կ'ուզէ ընել:

Իսկ այս գործին համար, մեր կարծիքով, բնաւ կարիք չկայ «առժամեայ» մարմիններուն: Եթէ հարցը պիտի քննուի,— աւելի բարձր եւ ամբողջական դաղափարի մը մէջ մեր կրթական գործը իր լոյդ է, որովհետեւ արտաահմանի մէջ մեր կրթական գործը իր ամբողջ ողբերգութեամբ փուած է մեր առջեւ: Բարեգործական ժողովը պէտք էր որ առնուազն յստակ ու ամբողջական գաղափար մը կազմած ըլլար մինչեւ հիմա: Չէ՞ որ լիազօրներ պատգուցափար մը կազմած ըլլար մինչեւ հիմա: Չէ՞ որ լիազօրներ պատգուցաղուեցին: Քննեց ամէն մէկ հայ դաղութի պայմանները, կարելիութիւններն ու պահանջները: Գումարներ սահմանեց: Պայմաններ դրաւ: Մնաց որ, ինչպէս ըսինք, առանց այդ բոլորին ալ, հայ կրթական գործը ո՛չ խորհրդակցութեան եւ ո՛չ ալ ուսումնական ոլորտէն կը կարօտի: Հիմնական հարց մը ունինք մեր առջեւ: Աւելի ճիշդ՝ մեծ մտահոգութիւն մը,— Հայը կը տառապի օր օրի: Արտաահմանի մեր պայմանները կ'աղարտեն մեր ազգային դիմագիծը: Իսկ նոր սերունդը ո՛չ ալ ազգային չունչ կը տառնայ, ո՛չ ալ ազգային մթնոլորտ կը տեսնէ: Ուրեմն, անմիջական, անյապաղելի ու անվիճելի պահանջ մը կայ,— հայ կրթական գործը: Ունինք դաղութներ, որոնք հին են: Այսինքն՝ վերջին արտադաղթութիւններ, որոնք հին են: Այսինքն՝ վերջին արտադաղթութիւններ եւ ուրիշ նոր, որոնք բոլորովին նոր են, եւ ո՛չ հաստատութիւն, եւ ո՛չ ալ եկամուտ ունին:

Առնենք առաջինները: Ընդունք արդէն թէ Բարեգործականը կ'օգնէ անոնց: Այս «կ'օգնէն»ը սակայն ունի իր կարգ մը ձեւերն ու պայմանները որոնք սխալ են մեր կարծիքով: Այսպէս, բարեգործականը, հոն ուր եկամտաբեր բաց կը գոյէ, կը նշանակէ ուսուցիչը կամ ուսուցիչները, ուղղակի անոնց կը վճարէ իր օժանդակութիւնը, եւ, ճիշդ այնպէս ինչպէս, օրինակ, որ եւ է պետութիւն իր լեզուին համար իր կողմէ վճարուած ուսուցիչ մը պիտի պահէր մեր վարժարանին մէջ, Հայ Բարեգործականը հայ վարժարաններուն մէջ իր ուսուցիչները կը պահէ: Ան իր այդ ընտրութիւնը կը կեդրոնացնէ կա՛մ անօրէնին եւ կամ հայերէն լեզուի ուսուցիչին վրայ: Ու կը դնէ պայմաններ, հոգատարձութեանց, իրրեւ փոխադարձ իրաւունք մը:

Կը տեսնուի որ չափազանց արտառոց էկիւրակուած ձեւը : Երկրորդ, մենք կարող ենք մատնանշել անունները կարդ մը դաղութներու, ուր, Բարեգործականի տեղական մարմինները պաշտօնապէս յայտարարած են կեդրոնին թէ իրենց կողմէ վճարուած ուսուցիչը բոլորովին անյարմար է իր պաշտօնին, բայց նոյն անուսուցիչը բոլորովին անյարմար է իր պաշտօնին, բայց նոյն անուսուցիչը պահուած է կրկին: Կայ եւ ուրիշ պարագայ բէնը կամ ուսուցիչը պահուած է կրկին: Կայ եւ ուրիշ պարագայ մը, դոր, հակառակ մեր բարեացակամութեան, ստիպուած ենք մատնանշել: Բարեգործականը իր ուսուցիչներէն կը պահանջէ դպրոցէն դուրս աշխատանք մը,— կամքել «երէցներու» կամ երիտասարդներու լիկաներ: Իսկ եթէ կան՝ լծուիլ անոնց, քարոզչութեան կատարել, անդամներ դտնել: Ու դրեթէ ամէն տեղ, ընտրելի կամ նախընտրելի է այն որ այս վերջին գործին մէջ աւելի աշխոյժ է եւ նուիրուած, հոգ չէ թէ իր ուսուցչական պաշտօնին համար անյարմար կամ անատակ եղած ըլլայ ...:

Եւ ասկէ կը տուժէ, բնականաբար, բուն գործը: Վանդի, իրմէ ընտրուած ուսուցիչը, իր կարդին, աւելի չատ Բարեգործականին կը նուիրուի, քան դպրոցին ...

Ասիկա մէկն էմիայն: Կան եւ ուրիշ նկատելի կէտեր :

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼԸ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՐԱՒՈՒՄԸ ԾԱՆՐ ՀԱՆԳՍՄԱՆՔ ԱՌԻՆ

Ոստիկանութիւնը արտասուաբեր ռումբ գործածեց եւ 300 բանուոր ձերբակալեց

— oo —

Նոր օրէնքներուն դէմ ցոյցերը ծանր հանգամանք առին, գործադուլն ու գործարաններու զրաւումները տարածուեցան հիւսիսային նահանգներուն եւ Սէնի մէջ:

Հինդշաբթի կէսօրին Իքընոյի բանուորները գործադուլ յայտարարեցին եւ մօտ 20,000 բանուոր, զրաւելով գործարանը, փակեցին դուռները: Կառավարութիւնը, տեղեկանալով, խիստ մի – ջոցներ ձեռք առաւ: Իրիկուան դէմ, ժամը 6ին ոստիկանները հեղեղեցին Պիյանքուրի փողոցները, պաշարման տակ առին գործարանը եւ առորերկրեայ ուղիներէ անցնելով մտան գործարան: Սակայն բուռն էր պայքարը, որովհետեւ բանուորները կը կըռուէին անխնայ ,— երկաթի կտոր կը նետէին ոստիկաններուն վրայ: Երկար կռիւ մը տեղի ունեցաւ, բայց ոչ ոք կրնար մտնել հսկայ գործարանէն ներս, ոչ ալ կը տեսնուէր մէկը որ դուրս ելլէր: Ժամը 8ին երկու ոստիկաններ, արիւնլուայ, դռնէն դուրս հանեցին բանուոր մը, զոր ձերբակալած էին: Ցայտնի էր որ ներսը կռիւը ծանր համեմատութիւն առած էր: Ծերակուտական Մորիզ Լաֆարկ, որ քաղաքապետն է Պուլոնեըի, փորձեց հաշտարարի դեր կատարել, բայց մէկ կողմէ կը մերժէին ոստիկանները, առարկելով թէ վիրաւորուած ընկերներ ունին, ուստի կ'ուզեն տեղւոյն վրայ ձերբակալել յանցաւորները, միւս կողմէ կը մերժէին բանուորները, որոնք կը յայտարարէին թէ գործարանը կը պարպեն այն ատեն միայն, երբ հեռանան ոստիկանները: Բանակցութիւնները ձախողեցան: Ցանկարծ լուր տարածուեցաւ որ ոստիկանութիւնը արտասուաբեր ռումբի գործածութեամբ պիտի յարձակի գործարանին վրայ: Հանդիսատես ժողովուրդը հեռացուցին գործարանին չրջակայքէն: Քիչ վերջ արդէն հոտած խնձորին հոտը բուռնեց օդը, եւ գործարանին դուռնէն սկսան խումբ խումբ դուրս ժայթքել բանուորները, բոլորին աչքերը կարմրած :

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց 300 բանուոր: Կէս գիշեր չէ – ղած, հսկայ գործարանը պարպուած էր բոլորովին: Թէ ոստիկաններուն եւ թէ բանուորներուն մէջ կան բազմաթիւ վիրաւորներ:

Նման ծանր ցոյցեր կատարուեցան նաեւ Տընկէրկ, Վալանսիէնն, Անզէնի գործարաններուն մէջ: Ոստիկանութիւնը թէեւ յաջողեցաւ պարպել տալ զրաւուած գործարաններուն մեծ մասը, բայց բազմաթիւ վիրաւորներ առաւ :

Ոստիկանութեան այս խստութիւնները աւելի եւս կատաղութիւն պատճառեցին աշխատաւորներուն: Սակայն հրահանգը տըրուած է ուղղակի նախարարութենէն,— Տալատիէ, որ առժամաբար ստանձնած էներքին նախարարի պաշտօնը, կ'ըսէն թէ ամէն խիստ միջոց ձեռք պիտի առնէ, կասեցնելու համար այս չարժումը: «Փօփիւլէռ», վերլուծած , կը հարցնէ. «Տալատիէ ո՞ր մեծ – մանութեան վրայ կռթնած՝ կ'ուզէ կառավարել երկիրը»: Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան կողմէ հրաւէրներ ուղղուեցան բանուորներուն, որպէսզի ծայրայեղութեան չդիմեն, միւս կողմէ որոշում տրուեցաւ պայքարը չարունակել ամէն գնով: Կառավարութիւնը արդիլած ըլլալով այսօրուան ցոյցերն ու միթինկները, Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը որոշեց ցոյց տալ իր ուժը 24 ժամուան ընդհ. գործադուլով մը,— հաւանաբար այդ գործադուլը կատարուի Երեքշաբթի :

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ ԳՐԱՒԵԼ ՌՈՒԹԵՆԻԱՆ

— oo —

Գերմանիա կը հաամաձայնի, պայմանով որ...

— oo —

Կեդր. Եւրոպայի կացութիւնը դարձեալ մտահոգութիւն կը պատճառէ: Լեհաստան զօրաչարժ կատարելով ուժ զօրաբաժին կեդրոնացուցած է Ռութենիոյ սահմանագլուխին վրայ , 50,000 զինուոր ալ՝ ռումանական սահմանագլուխին վրայ, արդելք հանդիսանալու ամար Ռումանիոյ, որ չմիջամտէ երբ գրաւէ Ռութենիան:

Այս գործողութիւնները արդիւնք են այն համաձայնութեան , որ գոյացաւ Հունգարիոյ եւ Լեհաստանի միջեւ, անդամատելու համար չեխական ծայրամասը որով Ռումանիա կը կապուի կեդր. Եւրոպայի պետութեանց: Մինչեւ այժմ Գերմանիա կը հակառակէր լեհեւհունգարական սահմանակցութեան տեսակէտին, որու ուժ կուտար Իտալիա: Կ'ըսուի թէ Գերմանիա ի վերջոյ յօժարեցաւ հետեւեալ պայմաններով,—

Լեհաստան թոյլ կուտայ որ 1.— Տանցիկ ազատագրուի Ազե-

(Ուրիշ շարունակութիւն կտորա Դ. էջ)

ՀՈՂԱՅԻՆ ԶԻՋՈՒՄՆԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

— oo —

Հետեւեալ լուրը, որ պահ մը չըլլան ըրաւ նաեւ Փարիզի մամուլին մէջ, այժմ կը կրկնուի տարբեր աղբիւրէ մը :

«Թրանս-Քոնթինանթալ Փրէս»ի Պուքրէշի թղթակիցը կը հաղորդէ, թէ ծրագրուած էխորհրդաժողով մը դումարել, մասնակցութեամբ հինգ երկիրներու դերագոյն պետերուն, այսինքն՝ Եուկոսլաւիոյ խնամակալին, Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի թագաւորներուն եւ Թուրքիոյ հանրապետութեան նախագահին, քննութեան առնելու համար Պուլկարիոյ հողային պահանջները եւ իր անդամակցութեան պայմանները Պալքանեան Ուխտին:

Սկզբունքով դրեթէ որոշուած է, որ հետեւեալ հողային զիջումները ըլլան Պուլկարիոյ :

1.— Եուկոսլաւիոյ կողմէ.— Յարիպրատ, Վասիլկրատ, Քաբեմօ եւ Շեյօ չրջանները, 60 հազար բնակչութեամբ՝ Եուկոսլաւիոյ մէջ ապրող 800 հազար Պուլկարներէն :

2.— Յունաստանի կողմէ.— Անգք դէպի Եգէական եւ փոքրիկ հողամաս մը Հետակատ նաւահանգստին մէջ, 150 հազար բնակչութեամբ :

3.— Թուրքիոյ կողմէ.— Հողամաս մը 80 հազար բնակչութեամբ :

4.— Ռումանիոյ կողմէ.— Հողամաս մը 90 հազար բնակչութեամբ, Ռումանիոյ իշխանութեան տակ մնացած 600 հազար Պուլկարներէն :

Հողային այս համեստ զոհացումը ստանալէ վերջ Պուլկարիա պիտի կապուի Պալքանեան Ուխտին:

Այս գործը գլուխ հանելու համար՝ Եուկոսլաւիոյ խնամակալ իշխան Փօլը նոյեմբեր 6ին այցի գացած է Պուքրէշ եւ տեսակցութիւն մը ունեցած Կարոլ Թագաւորին հետ: Նոյն նպատակով Կարոլ Թագաւորը փոխ այցելութիւն պիտի տայ Պելկրատ: Խորհրդաժողովը ծրագրուած է դումարել Դեկտեմբերի մէջ:

Մոսկուա հո՞ղ կուտայ Թուրքիոյ

— oo —

«Տէյլի Էքսփրէս»ի թղթակիցը կը հեռագրէ Պոլսէն թէ Սովետները Թուրքիոյ կը պէտքին սահմանային չրջան մը, որ մեծ մասնաւորապէս թրքական բնակչութիւն ունի: Վարչապետ ճէլալ այս յայտարարութիւնը ըրաւ, երբ խորհրդարանը բացուեցաւ էնկիւրիի մէջ:

Ինչո՞ւ որոշեցին Զէմպրէյլն եւ Տալատիէ

— oo —

Ուրբաթ առաւօտ, Զէմպրէյլն եւ լորտ Հալիֆաքս մեկնեցան Լոնտոն, իրենց հետեւորդներով:

Հինդշաբթի օր, խօսակցութեանց ընթացքին, Զէմպրէյլն իր ուրախութիւնը յայտնեց գերմանեւիթրանական համաձայնութեան առթիւ, զոր ստորագրելու համար՝ Ֆոն Ռիպպենթրոփ Փարիզ պիտի գայ երկուշաբթի օր :

Քաղաքական ու զինուորական հարցերու, ինչպէս նաեւ մի – ջազգային կացութեան քննութենէն վերջ, երկու վարչապետները յայտարարութիւն մը տուին մամուլին, հաղորդելով որ Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութիւնները կատարեալ համաձայնութեան եկած են միջազգային բոլոր հարցերուն մասին:

Լաւատեղեակ աղբիւրներէ քաղուած տեղեկութիւններէն կը հետեւի, որ համաձայնութիւն գոյացած է հետեւեալ կէտերուն չուրջ .

1. Ֆրանսա չարձակումի մը ենթարկուած պարագային՝ Անգլիա ոչ միայն պիտի օժանդակէ ծովային եւ օդային ուժերով, այլ եւ ցամաքային բանակով: (Անգլիա որոշած է զինուորական արձանագրութեան ենթարկել իր քաղաքացիները,— քայլ մը եւս՝ պատերազմի զին. ծառայութիւն հռչակելու համար):

2.— Ֆրանքոյի պատերազմիկի իրաւունք չի տրուիր:

3.— Չեխական նոր սահմանները երաշխաւորել, Հրեաներուն տպաւորուած տալ, Ծայր. Արեւելքի հարցերը քննել, իտալեւֆրանսական յարաբերութիւնները ճշդել,— ահա միւս հարցերը, որոնց մասին եւս համաձայնութիւն գոյացած է :

— oo —

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՏԱԼԻՈՅ արտաքին նախարար կոմս Ճիանօ եւ Հռոմի գերմանական դեսպան Ֆոն Մաքէնզէն ստորագրեցին իտալեւգերմանական մըչակոյթի դաշնագիր մը: Այս դաշնագրով կը կանոնաւորուին երկու երկիրներու գիտական, կրթական եւ գեղարուեստական յարաբերութիւնները: Այսուհետեւ իտալական երկրորդական վարժարաններու մէջ անգլիերէնի հաւասար պիտի ուսուցուի գերմաներէնը, իսկ գերման երկրորդական դպրոցներու մէջ՝ իտալերէնը: Դասագիրքերը պիտի ենթարկուին նոր փոփոխութեանց՝ պատշաճեցնելու համար «պատմական իրողութեանց եւ իտալեւգերման համաձայնութեան ոգիին »:

ՀՐԵԱՆԵՐՈՒ մասին գերման էմատական նախարարը հրատարակեց հրամանագիր մը, որով Հրեաներու վրայ դրուած մէկ միլիառ տուգանքին վճարման պայմանները կը ճշդուին: Այս դումարը Հրեաները պիտի վճարեն չորս մասնավճարներով՝ դեկտեմբեր 15ին, փետրուար 15ին, մայիս 15ին եւ օգոստոս 15ին: Տուգանքին բերը պիտի իյնայ Հարուստ Հրեաներու ուսին: 5000 մարքէն պակաս հարստութիւն ունեցողները զերծ պիտի կացուցուին այս տուրքէն: Կ'ըսուի թէ Գերմանիա պիտի թոյլ չտայ, որ երկրէն դուրս մեկնին այն Հրեաները, որոնք այս տուգանքի իրենց բաժինը չեն վճարած :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՇԱՐ

Հրատ. Բ-ության Կոմ. Ա. ՀԱՄԱՐՅԱՆ

ԳԼՈՒԽ 17

Ծիծեռնակը մեզ էր նայում պատուհանից, ու ես ինձ ասացի, որ ինչ-որ բան պիտի պատահի, որովհետև ծիծեռնակը միշտ բարի լուր է բերում։ Ես ոտքի թռա, որ հագնվեմ, բայց հանկարծ լսեցի, որ մայրս ինձ կանչում է ներքևից։

— Ադա՛մ, ներքև արի, ներքև, — ասում էր մայրս։

Ես վազեցի ներքև։ Մայրս ինձ համար նոր շապիկ էր կարել, ինքն էլ ինձ հագցրեց։ Ես ուրախ էի, որ նոր շապիկ ունեմ, ու ուզում էի, որ ամբողջ գյուղը տեսնի ինձ։ Ես ուզում էի, որ ամբողջ գյուղը իմանա, որ այսօր ես ծնունդ եմ առել

ՍԱՐԱՖԱՆ ՅՈՍԵՓ ԲՈՒՂՈՍԻ ԵՒ ՆՈՒՐԱՆ ԲԵԼԱՍԻ ՄԵՌ ԵՂԱԾ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

— ՕԸ —

Անոնց յուշագրութիւնը թարմ նոսկա ի...

— ՕԸ —

Ամէն տարի, Նոյեմբեր 23-ին, Պուլկարիոյ մէջ կը տօնուի Սարաֆեան Յոսեփ Բուղոսիի եւ Նուրան Պելասի մեռնելու տարեդարձը։ Անոնք 1933ին, Նոյեմբեր 23-ին, Սոֆիոյ մէջ, ինքզինքնին կրակի մատնեցին, որպէսզի ազատագրեն իրենց հայրենիքը, որ այդ օրերուն կը գտնուէր Թուրքիոյ լուծին տակ։ Անոնց մահուան 350-ամեակին առիթով, Սոֆիոյ Հայ Մշակոյթի Միութեան Պուլկարիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութեան հետ միասին, կազմակերպեցին յիշատակի հանդէս մը, որուն ներկայ էին Պուլկարիոյ Ազգային Ժողովի անդամներ, պատգամաւորներ, մտաւորականներ, ինչպէս նաեւ մեծ թիւով հայեր։ Հանդէսին ներկայ էր նաեւ Պուլկարիոյ Ազգային Ժողովի նախագահ Տոքթ. Պետքով։

Հանդէսը սկսաւ Պուլկարիոյ Ազգային Ժողովի նախագահին ելոյթով։ Ան ըսաւ, որ Պուլկարիան եւ Հայաստանը միշտ ալ ունեցած են սերտ յարաբերութիւններ։ Ան նշեց, որ Պուլկարիոյ մէջ կան շատ մեծ թիւով հայեր, որոնք ապրած են ազատ եւ երջանիկ կեանք մը։ Ան ըսաւ, որ Պուլկարիան միշտ ալ պիտի պահպանէ իր բարեկամական յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ։

Ապա խօսք առաւ Պուլկարիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութեան նախագահ Պ. Ա. Ղազարեան։ Ան ըսաւ, որ Սարաֆեան Յոսեփ Բուղոսին եւ Նուրան Պելասը ծնած են Պուլկարիոյ մէջ։ Անոնք ուսանած են Սոֆիոյ Համալսարանին մէջ։ Անոնք ունեցած են ազգային գաղափարներ եւ ուզած են ազատագրել իրենց հայրենիքը, որ այդ օրերուն կը գտնուէր Թուրքիոյ լուծին տակ։ Անոնք ինքզինքնին զոհած են հայրենիքին համար։ Ան ըսաւ, որ Պուլկարիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը միշտ ալ պիտի պահպանէ իր սերտ կապերը Պուլկարիոյ Ազգային Ժողովին հետ։

Ապա խօսք առաւ Պուլկարիոյ Ազգային Ժողովի պատգամաւոր Պ. Ստեփան Պանտեւ։ Ան ըսաւ, որ Պուլկարիան միշտ ալ ունեցած է սերտ յարաբերութիւններ Հայաստանի հետ։ Ան ըսաւ

րու Դաշնակցութեան հակակշիռէն եւ դառնայ գերմանական քա – ղաք, 2.— Լեհաստանի տրուած չեխական հողամասին վրայ Գեր- մանիա չինէ երկաթուղի մը, որ հասնի մինչեւ ռումանական սահ- մանագլուխ :

Ուրիշ աղբիւր մը կը հաղորդէ, ընդհակառակն.—

Գերման կառավարութիւնը խիստ ծանուցագիր մը տուաւ Լեհաստանի եւ Հունգարիոյ կառավարութեանց, ազդարարելով որ դադրեցնեն ամէն միջամտութիւն Չեխեսլովաքիոյներքին գոր- ծերուն: Լեհաստան եւ Հունգարիա կը մեղադրուին, թէ Ռուսէթ – նիոյ մէջ խառնակութիւնները կը փորձեն Փրակայի իշխանութեան դէմ: Կ'ըսուի թէ հակառակ Վիէննայի համաձայնութեան՝ Լե - հաստան եւ Հունգարիա չեն դադրեցներ իրենց պայքարը, որու նպատակն է սահմանակից դառնալ Սլովաքիոյ մէջ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Պարոյր Պաղըրճեան (Պոլիս), Պ. Լեւոն Պաղըրճեան, Տէր եւ Տիկին Վահան Պօղոսեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Այրի Տիկին Էքիզեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Քաջուհի Պաղըրճեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Այրի Տիկին Պաղըրճեան եւ զաւակունք (Նիւ Եորք), Տէր եւ Տիկին Պօշնաքեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Եարմաեան իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտ - նեն ամէն անոնց , որոնք անձամբ, ծաղկեպատկով, նամակով եւ հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, մեծ մօր, զո - քանչին, հարսին, մօրաքրոջ եւ աղգականին՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ԻՍԿՈՒՀԻ ՊԱՂՐՃԵԱՆԻ

մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ, 1938 նոյեմբեր 12ին՝ Մար - սէյլի մէջ:

ՓՇՐԻԶԻ ՀԱՑԵՐԻՏՍՍՐԴՑՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 1 Դեկտ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 6ին 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Rue Fossé, Փարիզ: կը դասախօսէ Պ. ՕՆՆԻԿ ՌԷՊԹԼՈՍ ՊԵՐՊԷՐԵԱՆ: Նիւթ՝ «Հայ Ազգը»:

"ՎԷՄ„

Քանի մը օրէն լոյս կը տեսնէ Վէմի Լզ թիւը հետեւեալ բո - վանդակութեամբ.—

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ՝ «Մտածումներ ազգային միութեան եւ կազ - մակերպութեան մասին»: ԳՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ՝ «Վանի երկ- րորդ կռիւները եւ վերջին իշխանութիւնը : Ռ. ԲԵՐԲԵՐԵԱՆ՝ « Պատրանքների չրջանից» (Դ): Տ. ԴԷՈՑԵԱՆՑ՝ «Հետախոյզի մը յուշերը»: Ս. Օ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ՝ «Հայոց հարցը ինտուիտական թուականներուն»: ՍԱՐՈԽԱՆ՝ «Ցովհ. Թումանեանի յիշատա - կին»: ՑՈՎՍ. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ՝ «Ցովնան Դաւթեան»: Ինչպէ՞ս խոր– հրդայնացան Ադրբէջանն ու վրաստանը: ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ : ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ: ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Գ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ՝ «Պրազիլահայ գաղութը »:

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ.— Ֆրանսա եւ Սուրիա տարեկան 60 Ֆրանք. Ամերիկա , Բրիտ. Կայսրութիւն եւ Եգիպտոս 4 տոլար, մնացեալ երկիրները՝ 3 տոլար:

Հասցէ՝ S. Vratzian, 13, Rue des Platanes, Plessis - Robinson (S.).

Բաժանորդներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

իր բնակարանին մէջ աշխատող հերմակեղէնի դար- ձուածքուհի մը: Դիմել՝ Mme. KARA, 79 Rue Lafayette, Paris:

ՕՒՇԱՏԵՏՐ

ԻՍԻ -ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Ֆ. Կ. Խա- չի մասնաճիւղը Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամ - անդամուհի- ները 26 Նոյեմբեր, Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Մրճմհան» դպրոցին մէջ :

ՀԱՑ ԿԱՄ. եւ ՄԱՐՏ. Միութիւնը անդամական ժողովի կը հրաւիրէ Փա- րիզի չրջանի գինակից ընկերները յա- ռաջիկայ Նոյ. 26ին, Շաբաթ երեկոյ- եան ժամը 8.30ին Պէլվիլի թաղայի վերնայարկը: կարեւոր օրակարգ:

ԿՈՉ

ՄԵԾ - ՆՈՐ - ԳԻՒՂԻՆԵՐՈՒՆ

Հայրենակից Տէր Վարդան քահա - նայ ժամկոչեան քանի մը ամիսէ ի վեր ձեռնարկած է «Մեծ Նոր Գիւղի պատմութիւնը» անուն գրքի մը պատ- րաստութեան, անոր մէջ պատկերա - գնելով գեղի 200 տարուան կեանքը:

Ուստի կը խնդրուի բոլոր Մեծ Նոր գիւղացիներէն եւ հոն պաշտօնավա - րած ուսուցիչներէն, որ բարեհաճին գիւղի մասին (դէպքերու եւ դէմքե - րու) տեղեկութիւններ հաղորդել եւ դրկել հետաքրքրական տեղեկութիւն - ներ, մինչեւ յառաջիկայ Ապրիլ ամ - սոյն սկիզբը, ուղղակի Տէր Հօր հաս- ցէին, Père Vartan Jamgotchian, 27 Rue St. Michel, Lyon (Rhone) France:

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Denesum — PARIS (13e)

ՆՇԱՏԱԿԱՒԻՓ

23 Մայիս — 31 Մայիս

ՊԱՆԵԼՕ, Ա. Ի. 75
ՆԱՆԹԵՐ, Մ. Թ. 100
ՃԱՐԱՊԼՈՒՍ, Մ. Պ. 75
ՍԷՎՐԱՆ, Նիշ. 75.
ՎԻԼԻՒ, Վ. Ա. 40
ԼԱ ՍԷՃՆ, Ս. Կ. 40
ՎԱԼԱՆՍ, Ա. Տէր Ս. 100
ՍԹՐԱՋՊՈՒՐԿ, Եօղ. Պ. 40

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Լիոնի Շրջ. Կոմիտէն բո - լոր խումբերու կողմէ իր խորին ցա - ւակցութիւնը կը յայտնէ ընկեր Տիգ- րան Զէքիեանի եւ ընտանեկան պարա- պանքներուն, իր եղբօր՝ ՎԱՂԱՐՇԱԿ Զէքիեանի մահուան առթիւ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն կը հայթայթեմ ամէն երկրի դրօշմակներ, հին եւ նոր, լա - ւագոյն պայմաններով :

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկ - րի դրօշմակներ եւ հաւաքածո - ներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան :

100 Ֆր. գնումի համար Հա - յաստանի հանրապետութեան առաջին դրօշմակները ձրի կու- տամ :

H. ANTONIAN
Librairie H. Samuel
51, Rue Mr. le Prince, Paris

Հ. Յ. Դ.

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԻ «Մարօ» խումբի ժողովը 27 Նոյ., կիրակի կէսօրէ ետք ժա մը 6ին 3ին «Յաճրիկեան» սրահին մէջ, 5 Rue l'Évêché: Օրակարգ՝ զեկու- ցում Շրջ. ժողովի: Ներկայ պիտի բլլայ Շրջ. կոմիտէի Ներկայացուցիչը: կը խնդրուի ճիշդ ժամին ներկայ գտնուիլ:

ՍԷՆ ՄՈՐԻՍԻ «Ցառաջ» խումբի ընդհ. ժողովը 26 Նոյ., Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղին, խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՎԻԷՆԻ Նոսիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 27 Նո յեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Թաժակ» ակումբին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

ՄՈՆՓԷԼԻԵԻ «Իշխան» խումբի ժողովը 27 Նոյ., կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՇՐՋԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.30ԻՆ

ՔՕԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, 21 ՊՈՒԼՎԱՐ ՏԻՒԿՈՄԻԷ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ Մ. ՎՐԱՑԵԱՆ ԵՒ Շ. ՄԻՒՀՓԵԱՆ

Կ'երգէ Օր. ՊԵՐՃՈՒՀԻ ԳԷՈՐԳԵԱՆ (Մարսէյլի Քոնսէրվատուա- րէն), Օր. ՀԵՐԱ ԴՄՊՐԼԵԱՆ, պիտի երգէ ու պարէ ՕՏԷՊ ՍԻՄՕՆ: Կ'արտասանեն ընկերները՝ Մ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ, ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՏԷՐ- ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, Ս. ԲՐՈՒՏԵԱՆ եւ Օրիորդ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ: կը նուագեն Ջութակահար Պ. Ս. ԶԷՕՐԷՔՃԵԱՆ, եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՂԱ- ՖՈՆԴԵԱՆ:

Հանդէսը կը վերջանայ ժամը ճիշդ 12ին

Ծախսերու մասնակցութեան համար 5 ֆրանք:

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱԼԼԱՆԴԵԻ

ՇԱՒԻԼԻ ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆԻ ԵՒ Կ. ԽՍՀՄ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ՇԱՒԻԼԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Մէնի, Սալ տէ Ֆէթի սրահը, Ռիւ տէ ղ'Էգլոզ (մարշէին հաեւը)

«Բաֆֆի» երգչախումբ, «Ֆրատա» նուագախումբ, հայկական պարեր:

կը ներկայացուի «ՕՏԱՐԻՆ ՅԱՒԻՐ» (Աշուղ Ղազարէ)

Ազան պիւֆէ — Մուտք 5 ֆրանք

Ապրել Ֆիւ 1 օթոպիւս, իջնել Մէրի

Ա. ՑՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge Paris (9) Metro: Cadet dt N.-D. de Lorette

Մասնագէտ վաճառականական, քաղաքային եւ միջազ- գային խնդիրներու: Պաշտպանութեան դատարաններու առ- ջեւ: Ամբաստանութիւն պաշտօնաթուղթերու:

Արկածի դատեր առանց կանխավճարի :

Խորհրդակցութեան ժամը 11-12 եւ 5 -- 7 եւ ժամա - դրութեամբ:

Շաբաթ եւ երկուշաբթի օրերը խորհրդակցութիւն 10 Ֆր.:

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աշխատասիրի նուագի չրջանը

Ամէն երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներու՝ էէմանչիստ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ եւ ուտի ՀԱՑԿԻ կողմէ :

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածա - նօթ կովկասեան չաշլիկով :

ՏԷՐ եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris 9e, Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette:

"ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Ազգուագական ընմրգիլի նախարգան: Լաւագոյն կօրացուցիչ ալկոհօլա - բար, պատրաստուած զուտ չամիչի ձիւ- ղով հայ աւանդական սեղանքն գործ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլո- վաք կերպասներու փաթաթոցները կրնան ղրկել իրենց գնած ապ- րանքները: Ընտէրվուտ եւ Ռոյալ գրի մեքենասներ կը գնենք ու կը ծախենք աժան գներով: կը տառնձնենք ապրանքներու embal lage եւ ապահովագրութիւն: Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապ- րանքներու եւ պակաժներու:

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77

ԱՆՈՒՇ

"ԱՆՈՒՇ" ՕՓԵՐԱ 27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ Mutualitè-ի ՄԷՋ

ԱՆՈՒՇԻ գերը կը կատարէ Օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, ծանօթ արուեստագիտուհին որ երկար տարիներ գործած է հնդկական եւ անդ - լիական ռատիօ-կայաններէն, եւ մասնակցած եւրոպական թատ - րոններու, մեծ յաջողութեամբ:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱԿՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, 48 rue de la République, Marseille

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Օտար գրասենեակներու փոխանորդներ ցէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ԼԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ:

Fourrure des St. Bernard

ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

Մխակ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տակուն ապրանքներ՝ գեղչեալ գիներով: Ընտիր արժանիքներ, իրական մորթեր, փէ - թուաններ, սկունտներ, օձիքներ, գաբեր, վերարկուներ եւայլն:

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ գանազան տեսակ մուշտակ - ներէ, վերջին նորաձեւութիւններով :

Կը տառնճնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր :

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մետրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

հայ կին մը տնական գործերու համար: Դիմել՝ Տի- կին Խաչիկեանի 23 Rue des Partants, Paris (20) մէթ- րօ Martin Nadaud:

Alimentation "TRÉVISE"

Իր տնամատակարար «Moka» սուրճով

Café "HAREM„

Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն անմրցելի գիներով:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Ճերմակ պանիր 16 ֆրանք, քաշէր 22— 24, ոճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փիլաւի համար 4 ֆրանք:

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂՁ

Livraison à domicile, Tél Taitbout 40—63

39 Rue de Trévise, Paris (9)
Metro: Cadet

ՌԱՔԻ ՏԻՒԶ

Ջուտ խաղողի քաշուած եւ անխառնուկ պատրաստ- ուած հայկական օղին է ուսած հայկական ձեւով: ՌԱՔԻ ՏՒՒԶԻ, Ջգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խնդրէ եւ կը վնասէ ձեր առող- ջութեան: խմեցէք միայն ՌԱՔԻ ՏՒՒԶԻ որուն անուշ, կազդուրիչ եւ ախոր- ժաբեր ըլլալը ճաստատուած է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren
Dépôt: 7 Rue de la Paix, Mar- seille. Tél. Dragon 70—89.

PHÉNIX

ouzo distillé

Agent Général : Mr Albert Bacri . 19. rue Turbigo . PARIS 2e . Tel : Cent : 83-17.

ՌԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

AGENCES: ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

LYON: M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon.
ԼԻՈՆ
Téléph. Lalande 64-10.

MARSEILLE, M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.
ՄԱՐՍԷՅԼ

ՀԱՅՐԱՆԴ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HAYRATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Gobelins 15 - 78
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Եգիպտոս եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ
27
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
27 Novembre
1938

14Դ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3897

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՇ ՅՕԴՎԱԾ

ՆՈՐ ՀԱՅԻՉՈՆ ՄԸ

— oo —

Յետպատերազմեան դիւանագիտութիւնը բոլորովին նոր կեղծ մը կը կիրարկէ : Մանաւորապէս վերջին տասնամեակի ուղղութեան, ասելի ընդհանրացան այդ ձեւերը,— այցելութիւն - ները պետական մարդոց, որոնք անձնական շփումներով կը լուծեն բոլոր կարեւոր հարցերը : Պատերազմէն առաջ, նման այցելութիւնները բացառիկ դէպքեր էին (Փուանքարէի՝ Փեթերսպուրկ այցելութիւնը, օրինակ) : Ճիշդ է որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը չափազանց առիթ մը կ'ըլլար : Բայց, հակառակ ասոր, մասնակի շփումները չարունակուեցան, նոյնիսկ, օր օրի աւելի չացան : Եթէ փորձէինք վերջին 20 տարուան պաշտօնական այցելութիւնները դասաւորել, մեր սիւնակները չբաւէին ապահովաբար :

Այս բոլորին «ախոյեանութիւնը» չահեցաւ, անշուշտ, Չէմպըլէյն, Անգլիոյ բովանդակ պատմութեան մէջ աննախընթաց չարժուձեւ մը ընելով :

Անգլիոյ վարչապետը երկու օրուան այցելութիւն մը տուաւ նաեւ Ֆրանսայի մայրաքաղաքին, իր հետ ունենալով արտաքին նախարարը, որ, ինչպէս ծանօթ է, ամբողջովին կը բաժնէ Չէմպըլէյնի քաղաքական ծրագիրն ու այդ ծրագրին իրականացման համար անոր նախընտրած քաղաքականութիւնը :

Խօսելով Միւնիխէն վերջ ստեղծուած հանդարտութեան մասին, կ'ըսէինք, այս սիւնակին մէջ, թէ այդ երեւութական հանդարտութեան ներքեւ պէտք է տեսնել արագ ու հետեւողական ճիգ մը՝ բոլոր դլխաւոր ու «փշոտ» հարցերը կարգադրելու : Չէմպըլէյն - Հալիֆաքս այցելութիւնը եկաւ ապացուցանելու թէ սեպտեմբերէն մինչեւ նոյեմբեր, երկու ամսուան համեմատաբար կարճ ժամանակաշրջանը ծառայած էհիմնական հարցերու կարգադրութեան՝ ոչ միայն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի, այլ նաեւ՝ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ, եւ այս վերջինին ու Անգլիոյ միջեւ : Պարզ է, որ Ազգերու այս բանակցութիւնները տարուած են մէկ կողմէ՝ Փարիզի ու Լոնտոնի, ու մէս կողմէ՝ Պերլինի ու Հռոմի միջեւ ներքին ու մասնակի բանակցութիւններուն հետ զուգընթաց կերպով :

Այդ է պատճառը, որ Անգլիոյ վարչապետին ու արտաքին նախարարին այցելութեան օրերուն հրապարակ դրուեցաւ գեր - մանեֆրանսական համաձայնութեան մը կամ յայտարարութեան մը լուրը, ինչ որ առիթ տուած է Անգլիոյ վարչապետին, Փարիզի մէջ, «իր ուրախութիւնը յայտնելու» :

Այլեւս ատոր է, որ քանի մը օրէն Փարիզ կ'ըլլայ նաեւ Գերմանիոյ նոյ արտաքին նախարարը, ատորադրելու համար, Ֆրանսայի ներկայացուցիչներուն հետ, վերոյիշեալ յայտարարութիւնը :

Աւելցուցէք այս բոլորին վրայ անգլեւխտալական համաձայնութեան իզօրու դառնալը, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի կողմէ եթովպիոյ գրաւման ճանաչումը, ու յստակ կերպով երեւան կուգայ այն հսկայ տարբերութիւնը որ կայ, Եւրոպայի քաղաքական կեանքին մէջ, Սեպտեմբերի կացութեան ու Նոյեմբերի կացութեան միջեւ :

Չեխոսլովաքիոյ տագնապը, որ նոր արհաւիրք մը կրնար ստեղծել, դարձաւ, ընդհակառակն, նախօրէն նոր չրջանի մը : Ճիշդ է, որ տակաւին անլոյծ կը մնայ զաղթավայրի հարցը, զոր այնքան վճռական ձեւով դրաւ գերմանական մամուլը՝ ասկէ առաջ : Ինչպէս եւ զանազան առիթներով արծարծեցին Ռայխի վարիչները : Այս հարցը նոր մտահոգութիւն մը, կամ առնուազն՝ նոր չփոթութիւն մը ստեղծեց միտքերու մէջ, երբ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի պատասխանատու անձերը, դեռ քանի մը օր առաջ, միաժամանակ կերպով յայտարարեցին թէ զաղթավայրերու վերադարձումի խնդիր գոյութիւն չի կրնար գոյութիւն ունենալ...

Թողունք այս ու նման յայտարարութիւնները, որոնք իրենց ժխտումին թէ հաստատումին մէջ ոչ մէկ տեւական արժէք կրնան ունենալ : Կասկած չկայ, որ Ազգերու մանակի ու հաւաքական բանակցութեանց միջոցին չօչափուած է նաեւ այս հարցը : Թերեւս չօչափուեցաւ նաեւ Փարիզի մէջ՝ վերջին օրերուն : Եւ ապահովաբար պիտի չօչափուի նաեւ երբ Ռիպպընթրոպ տատրագրելու գայ յայտարարութիւնը, որուն գոյութիւնն իսկ վկայութիւն մըն է թէ Փարիզի եւ Պերլինի միջեւ համաձայնութիւն մը կայ նաեւ ուրիշ կարեւոր հարցերու չուրջ :

Բոլոր մտանանչումներէն դուրս, որոնք եղան ու կ'ըլլան այս այցելութեանց առթիւ, հիմնականը այն է, որ, ինչպէս ըսինք, քաղաքական կեանքը կը դրուի աւելի ապահով խարիսխի մը վրայ :

Իրականին մէջ, « Ազգերու ժողովի» ծրագիրն է որ անպաշտօն ձեւով մը կը կիրարկուի : Թէեւ, մէս կողմէ, Անգլիա կարեւոր քայլ մը եւս առաւ վերջերս՝ Մուսոլինիի հետ «աւեւտրական համաձայնութիւն մը կնքելով, որ քաղաքական տարողութիւն ալ ունի», ինչպէս նաեւ, կը հաղորդինք երէկ, համաձայնեցաւ Ֆրանսայի օգնել, յարձակումի մը ենթարկուած պարագային, նաեւ տամաքային բանակով : Իսկ Գերմանիա եւ Իտալիա զայն, նաեւ տամաքային բանակով : Իսկ Գերմանիա եւ Իտալիա կը չարունակեն սպառազինումի իրենց նախկին թափը՝ « ուժերու ներկայ համեմատութիւնը պահելու համար» :

Այս բոլորը պատճառներ չեն, սակայն, եզրակացնելու համար թէ « չուտով կը գտնուինք երկրորդ տագնապի մը առջեւ», ինչպէս կը դրէր, անցեալ օր, Ֆրանս - լուրջ թերթի մը քաղաքական աշխատակիցը, Հիթլէրի ներքին պատրաստութիւններուն ակնարկելով : Ընդհակառակն, արեւմտեան Եւրոպան կը վակէ արդէն տահլով : Ընդհակառակն, արեւմտեան Եւրոպան կը վակէ արդէն տահլի մանային բարեփոխումի հարցը, որու մասին կը դրուի առենէ մը մանային բարեփոխումի հարցը, որու մասին կը դրուի առենէ մը ի վեր :

Այսպէս, ուրեմն, քայլ առ քայլ, Եւրոպայի արեւմուտքէն դէպի արեւելքն անոր՝ խաղաղ լուծումի ծով մըն էոր կը տապալէ,

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ԺԱՄ ԸՆԴ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼ

Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը որոշեց ընդհ. գործադուլ կատարել Հորեքշաբթի : Ամէն միջոց ձեռք պիտի առնուի, որ յաջորդ օրը, Հինգշաբթի, 1 Դեկտեմբեր, աչխատանքը վերսկսի ա - ջորդ օրը, Հինգշաբթի, 1 Դեկտեմբեր, աչխատանքը վերսկսի ա - մէն կողմ : Հրահանգ տրուեցաւ նոյնպէս որ միջադէպեր չստեղ - մէն կողմ : Հրահանգ տրուեցաւ նոյնպէս որ միջադէպեր չստեղծուին, նիւթական վնասները չըլլան եւ գոյքը տեղի ունենայ կար - գապահութեան մէջ : Միւս կողմէ, առողջապահական սպասարկութեան մէջ ծառայողները պարտաւոր են չարունակել իրենց աչխատանքը,— հետեւաբար բաց պիտի մնան դեղարանները, դերեզմանները, հիւանդանոցները : Միջոցներ ձեռք պիտի առնուին ապահովելու համար պարենաւորումը Փարիզի եւ գաւառներու : Որոշ չափով չափով պիտի ապահովուին նաեւ կազը, լոյսը, փողոցներու մաքրութիւնը : Ցոյց եւ գործարանի դրաւում պիտի չըլլայ :

Ընդհակառակն բոլորովին պիտի դադրեցուի աչխատանքը հանդիսակցութեան սպասարկութեան մէջ, — չոգեկառք, օթօպիւս, մէթրօ :

Կառավարութիւնը զինուոր. գրաւման ենթարկեց Նոռի հանքերն ու գործարանները

Գործարաններու եւ հանքերու գրաւումը հսկայ համեմատութիւն առած է մանաւորաբար հիւսիսային այն չրջաններուն մէջ, որոնք ծանօթ են «սեւ հողեր» անունով : Կարգ մը տեղեր գործարանները պարպելէ առանց միջադէպի,— օրինակ Անգլէնի մէջ, գաւառապետը բանակցութեամբ կարգադրեց եւ պարպել տուաւ հանքերն ու արհեստանոցները : Նախ հեռացուց ոստիկանները, որոնց մեկնումէն վերջ դուրս ելան բանուորները, որոնք մինչեւ վերջ կը սպառնային, ջուրի խողովակները բռնած, պաղ ջուրի լոգանք մը տալ ոստիկաններուն :

Կառավարութիւնը որոշեց զինուորական գրաւման տակ առնել Նոռի չրջանի բոլոր հանքերն ու գործարանները : Լիլի Ա. զօրաբանակին պատերազմական տեսանը, նախագահութեամբ Զօր. Տումէնի, անմիջապէս մեկնեցաւ Վալանսիէն :

Միւս կողմէ Տալատիէ խորհրդակցութեան հրաւիրեց Փարիզի կառավարիչը, ոստիկ. վերատեսուչը եւ Սէնի նահանգապետը : Այս խորհրդակցութեան ընթացքին որոշուեցաւ ձեռք առնել ամէն անհրաժեչտ միջոց, ապահովելու համար հանրային սպասարկութիւնը գործադուլի ժամանակ :

Թէ՛ ինչ վախճանի պիտի յանգի երկու ճակատներու այս յարձակումը, յայտնի չէ : Բանուորական կազմակերպութիւնները կը պահանջեն որ գործադուլը «աչխատանքի լուծութիւնը » պատրաստուին տանալ գործադրել «աչխատանքի լուծութիւնը » ամբողջ երկրին մէջ, իսկ կառավարութիւնը կը փորձէ ձախողուիլ ամբողջ երկրին մէջ, իսկ կառավարութիւնը կը փորձէ ձախողուիլ թեան մասնել այդ սպառնալիքը : Միւս կողմէ, ընկերվարական կուսակցութիւնը հրապարակաւ կը պահանջէ կառավարութենէն հրաժարիլ անմիջապէս : Լէոն Պլում եւս բաց նամակ մը հրատարակելով «Փոփիւլէր»ի մէջ, կոչ կ'ուղղէ Տալատիէի, որ չյամաոի, ոչ եա երթալու ճամբայ կայ այլեւս, ոչ ալ յառաջ երթալու, ու պահանջին կը խնդրէ որ հրաժարի :

Կառավարութիւնը կը խորհի լուծե՞լ հանպատրաստ կուսակցութիւնը

Զրոյց չըլլած ըլլալով, որ կառավարութիւնը կը խորհի լուծել համայնավար կուսակցութիւնը, ժաք Տիւքլօ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Էռիոյի հետ : Յայտնի չէ թէ ի՛նչ ապահովութիւն տրուեցաւ համայնավար կուսակցութեան քարտուղարին, բայց որոշ է որ ժաք Տիւքլօ չդոհացաւ այդ դիմումով եւ, Ուրբաթ օր, երբ երեսփ. ժողովի ելմտ. Յանձնախումբը նիստ դումարած էր քննելու համար կառավարութեան ներկայացուցած պլիւմճէն, յայտարարեց թէ կ'ուզէ տեսակցութիւն մը ունենալ վարչապետին հետ, վախ յայտնած ըլլալով որ կառավարութիւնը կը խորհի լուծել համայնավար կուսակցութիւնը, եւ այս առթիւ բողոքեց կառավարութեան դէմ, որ բանի ուժով եւ արտասուաբեր ռումբերու գործածութեամբ բանուորները դուրս հանած է գործարաններէն :

Դիտել տրուեցաւ որ համայնավար կուսակցութիւնը լուծելու խօսք չի կրնար ըլլալ, քանի որ արմատական - ընկերվարական կուսակցութիւնը դէմ է նման կարգադրութեան մը :

Միւս կողմէ, համայնավար կուսակցութեան Քաղաքական Պիւրօն յայտարարութեամբ մը կը բողոքէր Տալատիէի դէմ, անոր քաղաքականութեան մէջ տեսնելով ձգտում մը ժողովուրդը պատակելու եւ յեռապիմական չարժում մը փորձելու : Այս առթիւ կ'աւելցնէր թէ Տալատիէ մտադիր է, կոթնելով խռովարար կազմակերպութիւնները լուծելու մասին տրուած հրովարտակներու վրայ, լուծել նաեւ համայնավար կուսակցութիւնը եւ «հիթլերականացնել երկիրը » :

(Այս բոլոր չարժումներուն տակ Դ. Բ.)

մէկիկ մէկիկ, պատուարները, բանալով նոր հորիզոն մը :

Հորիզոն մը, որ իր կարգին պիտի բանայ, բնականաբար, նոր վիճակ մը, որ դեռ կը մնայ անծանօթ : Ինչպէս անծանօթ կը մնայ եւքը մեծագոյն հարցերէն մէկին,— Գերմանիոյ եւ Ռ. Միութեան պարագան : Մանաւանդ՝ Ֆրանսայի հետ հասկացողութեան մը համար Պերլինի ցոյց տուած աճապարանքէն վերջ...

Վ. Ի.

ԿԱՐՕՏ ՀԱՑՐԵՆԻ

— oo —

(ՀԱՏՈՒԱԾ ՄԸ «ԱՆՈՒՇ»ԷՆ)

Կանչում է կրկին, կանչում անդադար
Էն չքնաղ երկրի կարօտը անմոռ,
Ու թեւերն ահեղ փռած տիրաբար՝
Թռչում է հոգիս, թռչում դէպի տուն :

Ուր որ հայրենի օջախի առաջ
Վաղո՛ւց կարօտով սպասում են ինձ,
Ու ամրան երկար գիշերը ցստած՝
Խօսում են Լօռու հին – հին բաջերից :

Դէպ էն սարերը, որ վէս, վիթխարի ,
Հարթած շարեհերով բռնած շուրջպարի,
Հսկա՛յ շուրջպարի բռնած երկնքում,
Հրնւում են ասես էն մեծ հարսանիքում

Պերն Արագածի նազելի դստեր,
Որ Դեւ - Ալ, Դեւ - Բետ եւ այլ հսկաներ,
Խօլ – խօլ հսկաներ հնոց աշխարհի,
Փախցրրին բերին անառիկ Լօռի :

×

Է՛յ հին ծանօթներ, է՛յ կանաչ սարեր,
Ահա ձեզ տեսայ ու միտրս ընկան ,
Առաջրս եկան երջանիկ օրեր,
Սիրելի դէմքեր, որ հիմի չկան :

Անցել են, ոնց որ ծաղկունիքը պէս - պէս,
Որ անցած գարնան կային ձեր լանջում ,
Անցե՛լ՝ ձեր գլխի հերուան ձիւնի պէս,
Բայց եկել եմ ես՝ նրանց եմ կանչում :

Ողջո՛յն ձեզ, կեանիքս անդրանիկ յուշեր,
Որբացած հոգիս ողջունում է ձեզ,
Թռչուն կարօտով փնտռում ձոր ու լեռ,
Դիւթական ձայնով կանչում է հանդէս :

Դուրս եկէք կրկին շիրմից, խաւարից,
Դուրս եկէք տեսնեմ, շօշափեմ, լսեմ,
Կեանիքով շնչեցէք, ապրեցէք նորից ,
Լցրէք պօէտի հոգոյքը վսեմ ... :

×

Եւ մութ այրերից մամռոտ ժայռերի,
Թառուտ ծմակի լռին խորքերից
Մանուկ հասակիս հնչուն ծիծաղի
Արձագանգն ահա լսում եմ նորից:

Թնդում է զարթ աղմուկը քիմի,
Բարձրանում է ծուխն իմ ծանօթ ուրթից ,
Ու բոլորն ահա, նորից կենդանի,
Ելնում են աշխոյժ վաղորդեան մութից ,
Ու թա՛րմ, ցօղապատ լեռների լանջում ...
Սո՛ւս... ականջ արա՛,— հովի՛ւն էկանչում:

ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

Հո՞ղ կը պահանջեն Ռումանիայէն

— oo —

Ռումէն ազգային - դիւղացիական կուսակցութեան նախագահը, Մանիու, յայտարարութեամբ մը ամբողջ աչխարհի ուչադրութիւնը կը հրաւիրէ այն վտանգներուն վրայ, որոնք կրնան ծագիլ, երբ, Կարոլ թագաւորին միահեծան իչխանութիւնը, մամուլի եւ ազատ խօսքի ամէն ազատութիւն ջնջելէ վերջ, չարունակէ նպաստաւոր դիրք մը բռնել դաշնագիրներու վերաքննութեան հասնելու դէմ, ժողովուրդն պահել այն հողային պահանջները, որոնք կ'ըլլան Ռումանիայէն :

Կուսակցութիւնը, որու կ'անդամակցին մարդիկ որոնք 1918ին մայր - հայրենիքին միացուցած են կարգ մը նահանգներ, հրապարակաւ կը բողոքէ բոլոր նման հողային պահանջներու դէմ, ինչ ձեւով ալ կատարուին, ինքնավարութեան ծրագրով թէ բոլորովին անջատումով : Ու կ'աւելցնէ որ նուիրական սահմաններու դէմ ամէն յարձակում պիտի դիմաւորուի գիտակից ժողովուրդի մը միահամուռ ընդդիմութեամբ :

— oo —

ԿԱՐՈԼ թագաւոր, Հիթլէրի հետ տեսակցութեան ընթացքին, կ'ըսուի թէ ապահովութիւն ստացած է որ գերման կառավարութիւնը ուժ պիտի չտայ Հունգարիոյ՝ վերագրաւելու համար Թրանսիլվանիան :

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը օրական 180 միլիոն Ֆրանք կը ծախսէ ազգային պաշտպանութեան համար,— պատերազմական նախարարը յայտարարեց թէ ներկայ տարուան ընթացքին 340 միլիոն սթերլին ծախսուած է ծովային, օդային եւ տամաքային բանակներու սպառազինութեան համար, 200 միլիոն աւելի քան 1931 տարուան ընթացքին ծախսուած դումարը :

ԿԱՐՄԻՐ բանակին քաղաքական գործավարը, Միչին, սպանուեցաւ՝ իր մեքենաչարժ հեծելանիւով հրասայլի մը բախելով : Մոսկուայէն կը հետադրեն թէ եղածը մահափորձ մըն էր եւ ոչ թէ արկած մը,— եւ ձերբակալուած են «ոճրագործները» :

ՀԼՅՈՒԿԻ ԱՂՋԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔ Նկար· Բ·-ի· Ա· ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻ

— Փա՛ռք Աստծո՛ւն, որ ես էլ մի բան գիտեմ, որ դուք չգիտեք, — ժպտում է Ասլանը, որ ինքնագոհ է զգում իրեն։ — Ես գիտեմ, որ Ալի Ռզան ունի մի կուսակրկին, որի անունը Հլյուկ է։ Ալի Ռզան ինքն էլ չգիտի, որ Հլյուկը ամենամեծ գողն է Ղարաբաղում։ Ես գիտեմ, որ Հլյուկը գողացել է Ալի Ռզայի ոչխարների կեսը, որ Ալի Ռզան ինքն էլ գողացել է Հլյուկի ոչխարների կեսը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԸ

«Տրասպե՛կ, Տրասպե՛կ...»

(Վիպակ)

Գրեց Ե. ՆԱՀԱՊԵՏՎ

Տոմսակը գնել էի Ալավերդիից։ Ինձ հետ նստել էին մի քանի հոգի, որոնք ինձ պես գնում էին Երևան։ Ես ուզում էի ճանապարհին քնել, որպեսզի հանգստանամ, բայց ինձ հետ նստած ուղևորներից մեկը, որ ինչ-որ գործարանի բանվոր էր, ինձ թույլ չտվեց։ Նա ինձ հետ սկսեց խոսել։

— Ընկե՛ր, ասաց նա, ես ձեզ հետ ուզում եմ ծանոթանալ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր երկրում։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր կուսակցության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր կառավարության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր կոլտնտեսությունների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր խորհրդային մշակույթի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր գրականության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր արվեստի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր գիտության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր տեխնիկայի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր բանակի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր նավատորմի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր ավիացիայի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զրահատանկային զորքերի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր հրետանու մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր հեծելազորի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր հետախուզության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր հակահետախուզության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր ներքին գործերի ժողովրդական կոմիսարիատի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր պետական անվտանգության մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր ներքին զորքերի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր սահմանապահ զորքերի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր ռազմական կոմիսարիատների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորակոչի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորահավաքի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորամասերի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորաբաժինների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորագնդերի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորաբրիգադների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորաբաժանումների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորախմբերի մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորաջոկատների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորագումարների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորաժողովների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորահանդեսների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորավարժությունների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորահանդիսությունների մեջ։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է կատարվում մեր զորահանդես

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՇՐՋԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒՆ ԷՒ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ

27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՀԻՇԴ 8.30ԻՆ

ՔՕԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, 21 ՊՈՒՎԱՐ ՏԻՒԿՈՄԻԷ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ **Մ. ՎՐԱՅԵԱՆ** ԵՒ **Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 1 Դեկտ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը հիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ կը դասախօսէ Պ. Օննիկ Ռէթէոս Պերպերեան, նիւթ՝ «Հայ Ազգը»:

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԸԿՈՒՄԲԻՆԻ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵՍՆ

Դասախօսութիւնը 29 Նոյեմբեր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պօսիւէ, կը խօսի՝ Պ. Ա. ՅՕՊԱՆԵԱՆ. նիւթ՝ «Ներսէս Շնորհալի»:

ԾՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Լեւոն Ներսէսեան-Եզիկեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Պուրսալեան, Տէր եւ Տիկին Լեւոն Գաֆաֆեան եւ զաւակունք (Ամերիկա), Այրի Տիկին Վ. Տէօքմէճեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Գարաշէեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Դարվաեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Քէօլէեան (Ամերիկա), Այրի Տիկին Հացագործեան (Վալանս), Տէր եւ Տիկին Ք. Սիրանեան (Վալանս), Տէր եւ Տիկին Սաոդգեան (Վալանս), Օր. Աղաւնի Տէօքմէճեան իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նամակով եւ հեռա – գրով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, մեծ մօր, զոքանչին, մօրաքրոջ եւ աղգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՀԱՃԻ ՏՈՒՏՈՒ ԵԶԻԿԵԱՆԻ

(Ծննեալ Ուստրամեան) մահուան առթիւ որ տեղի ունեցաւ, Նոյեմբեր 20ին Մարսէյլի մէջ, եւ մարմինը ամփոփուեցաւ Ս. Փիէռ դերեզմանատունը :

Փոթրիկն Յակոբ Ներսէսեան, 20 փրանք կը նուիրէ Փարիզի Իթալիի շրջանի Կ. Խաչի դպրոցին, փոխան ծաղկեպսակի, իր մեծ մօր մահուան առթիւ:

Alimentation „TRÉVISE”

Իր անմահական «Moka» սուրճով

Café “HAREM„

Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն անմրցելի գիներով։

ՄԵԾԱԿԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԿԱՆԱԿ

Ճերմակ պանիր 16 ֆրանք, քաշէր 22—24, օճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փիլաւի համար 4 ֆրանք։

5 ԱՌ ՀԱՄԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ՉԵՂՁ

Livraison à domicile. Tél Taitbout 40—63

30 Rue de Trévise, Paris (9)

Metro: Cadet

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մալաթիոյ կրթասիրաց Ընկերու - թեան Մարսէյլի Մասնաճիւղը իր խոր- բին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին ՀԱՃԻ ՏՈՒՏՈՒ ԵԶԻԿ - ԵԱՆի տխուր մահուան առթիւ, իր որդւոյն՝ Տէր եւ Տիկին Լեւոն Ար- սէնեանի եւ փեսային՝ Տէր եւ Տիկին Երուանդ Պուրսալեանի եւ հանդուց - եալին բոլոր պարագաներուն:

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

— Ամերիկայէն ժառանգական խնդ- րի մը համար կը փնտռուի Ակնայ Ա - պուչեխ գիւղէն Պօղոս Ազատեան, հօր անուն Նշան, մօր անուն՝ Էվրօ : 1922ին մեկնած է Թուրքիայէն: Կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գտնուի : Լուր ունեցողներէն կը փնդրուի տե - ղեկացնել Պ. Յարութիւն Ժամկոչեա - նի, 15 Rue Racine, Paris (6):

— oo —

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՓՐԱԿԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ արտաքին նախարարութեան դիւանէն դողցուած են կարգ մը վաւերաթուղթեր, որոնք կը վե - րաբերին Զեխեւսլովաքիոյ կրած վերջին ազէտին պատմութեան: Ինչպէս գրած էինք, վերջերս պահանջ ղրուեցաւ քննել այդ վաւե- րաթուղթերը եւ ճշդել չեխական ազգային ազէտին պատասխանա - տուները :

ՆԻՒ - ԵՈՐՔԷն կը հեռագրեն թէ Միացեալ – Նահանգներու մէկ երրորդը ծածկուած է թանձր ձիւնի տակ: Փոթորիկի մը մէջ մեռած են 51 հոգի:

ՅՈՆ ՌԻՊՊԼՆԹՐՈՓ, որ Փարիզ պիտի գար վաղը, Երկու – շաբթի, ստորագրելու համար գերմանեւֆրանսական համաձայ – նութիւնը, յետաձգած է այդ ճամբորդութիւնը, իբրեւ հետե - ւանք Ֆրանսայի ներքին դէպքերուն: «Իօվո», ընդհակառակն, կը դրէ թէ Փարիզի գերմանական դեսպանը թէեւ ժորժ Պոնէի դիմաց, հասկնալու համար թէ յարմար չի՞ նկատիր յետաձգել ստորագրու- թիւնը, բայց արտաքին նախարարութիւնը որ եւ է պատճառ չէ գտած յետաձգելու: Ակնկէս որ Ֆոն Ռիպպընթրոփ, եթէ չգայ Եր- կուշաբթի , հաւանաբար գայ Երեքշաբթի :

ՌՈՒԹԷՆԻՈՑ հարցը պիտի լուծուի խաղաղ ձեւով: Փարիզի եւ Լոնտոնի կառավարութիւնները պահանջած են, որ չեխական սահ- մանները նոր փոփոխութիւններու չենթարկուին ոչ Լեհաստանի կողմէ, ոչ ալ Հունգարիոյ կողմէ: Այս պահանջը, որ գոհունակու- թիւն պատճառած է Պերլինի, նոյն ձեւով չողջունուեցաւ Հռոմի մէջ :

ՌՈՆՈՑԻ գործարաններուն մէջ, որոնք պարպուեցան անխնայ կռիւ մը վերջ, նիւթական վնասը կը հասնի, կ'ըսեն, քանի մը տասնեակ միլիոններու: Ռունօ փակ կը մնայ, Սիթրոէնն կ'աշխատի:

ՊԱՊԻՆ հիւանդութիւնը ծանրացաւ դարձեալ :

«ԱՆՈՒՇ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱ

կը ներկայացուի մեծ պատրաստութեամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆի ժառանգաւոր 15ամեակին առթիւ «Սիփան—Կոմիտաս„ երգչախումբի կողմէ,

27 ՆՈՅ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ **Mutualité**ի ՄԷՋ

24 RUE ST. VICTOR – Métro Mutualité

Մասնակցութեամբ ՍԷՆՖՕՆԻՔ մեծ նուագախումբի, դէկավարութեամբ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆի

որ այս առթիւ մասնաւորապէս դաշնաւորեց եւ ամբողջացուց նուագի եւ երգչախումբի բաժինները, ըստ Ա. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆի եղանակներուն

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ԵՐԳԶԱԽՈՒՄԲ 80 ՀՈԳԻ

ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆ **Պ. Պ. ՅՕՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԻՇԽԱՆԵԱՆ**

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՄԻՈՒԹԵՆԻՆ

18 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

Hôtel des deuX Mondesի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱԽՕՆԴԷՍ

ՇԱՒԻՒԼԻ ՀԱՄԱԶԳՑԻՆԻ ԵՒ Կ. ԽԱՉԻ Մ.ՃԻՒԻԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

Ի ՆՊԱՍՏ ՇԱՒԻՒԼԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

26 Նոյեմբեր, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Մէռի, Սալ տէ Ֆէթի սրահը, Ռիւ տէ ղ'Էքօլ (մարշէին եռեւը)

«Բաֆֆի» երգչախումբ, «Փթրատ» նուագախումբ, հայկական պարեր։

կը ներկայացուի «ՕՏԱՐԻՆ ՅԱՒԻՐ» (Աշուղ Ղազարէ)

Ձժան պիւֆէ *Մուտք 5 ֆրանք*

Առնել թիւ 1 օթոպիւս. իջնել Մէրի

Բժշկական դասախօսութիւն Անկեան մէջ

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑ ԽԱՉԻ ԱՆԿԵՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ

կը խօսի՝ Փրոֆ. ԱՂԱՋԱՆԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Կամքի հիւանդութիւններ»։

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը եւ չխաչաձեւել։

ԵՓՐԱՏ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ ։

Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ։ Միակ նուագախումբը հաճելի դարձնելու համար ձեր հանդիսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները ։

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

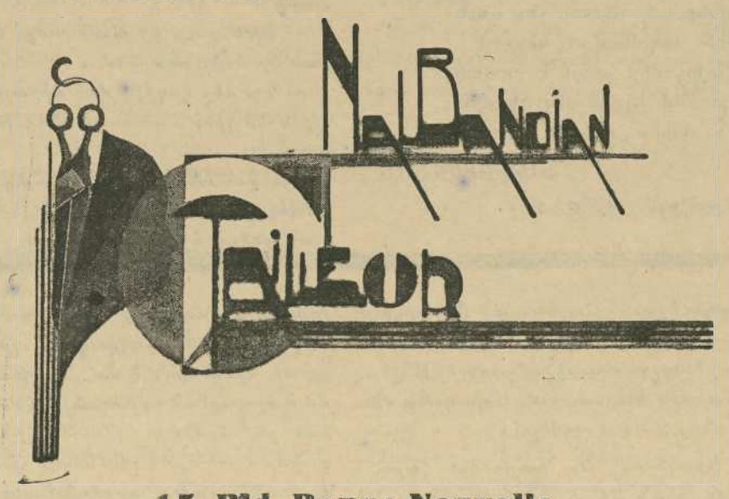
Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle **Tél: Gut. 39.- 70**

Ճաշարան **“ԲԵՐԱ„**

ՏՆՕՐԷՆ՝ **ԵՐՋԱՆԻԿ ՊԱԼԵԱՆ**

9 **Rue Provence, Paris 9e**. *(Առաջին յարկ)*

Մէթրօ **Le Peletter**

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով։

“ ՇԻՐԱԿ „

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Աճխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

Fourrure des St. Bernard

Միակ վստահելի տունը ուր պիտի գտնէք տակաւին ապրանքներ՝ զեղչեալ գիներով: Ռընար արժանիքներ, իրական մորթեր, փէ - թուաններ, սկունաներ, օձիկներ, գաբեր, վերարկուներ եւայլն:

Կը չինենք չափու վրայ մանթօներ՝ զանազան տեսակ մուշտակ - ներէ, վերջին նորաձեւութիւններով :

Կը տառնձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, նէրկելը եւ թանաքը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի, կիրակի օրերը բաց է մինչեւ կէս օր :

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մառնաճախտ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՏԻՓԹ. ՔԻԹԻԽՔԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ:

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ ելեկտրաբուժութիւն:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ:

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հաճիմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փօրթ տը Սէն Քլու, ելքը, Սվընիւ տը Վէրսայլի կողմէն: Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի գա - ռի, առնելիքի եւ գործի համար:

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն: Թէլէֆօն, Յամէն 52–69:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *իր քնակարանին մէջ աշխատող ճեբմակեզէնի գործատուհի մը: Դիմել՝* Mme. KARA, 79 Rue Lafayette, Paris.

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *հայ կին մը տնական գործերու համար, Դիմել՝ Տիկին Խաչիկեանի* 23 Rue des Partants, Paris (20) մէթրօ Martin Nadaud.

ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է *ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ*ը: Չգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գլուխերնիը չուր կը խոթէ եւ կը մնասէ ձեր առողջութեան: Խմեցէք միայն *ՐԱՔԸ ՏԻՒԶ*ը որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները ճանաչուած է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren

Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70 69

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damrémont, PARIS (18) A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՓՐԱԿՏԻՔ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Gobelins 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Եգիպտոս եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
29
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MARDI
29 Novembre
1938

ԺԴ ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3898

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԻՍՕՄԵՔ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— oo —

Բարեգործականի կեդրոնին կողմէ «առաջամեայ յանձնախումբ»ի մը եղած հրաւէրին առթիւ մեր մտածումներէն մէկ քանին պարզեր էինք անցեալ օր: Լրացնենք զանոնք:

*Ոչ մէկ խօսք այն մասին թէ Բարեգործականը իրաւունք ունի օգտագործելու բոլոր կարելի ու ներելի միջոցները՝ ապահովելու համար նոր անդամներ: Մեր այս անվերապահ համամտութեան կ'ունենք նաեւ բարեմտութիւն մը, ենթադրելու համար որ երիտասարդական ակումբներն իսկ բացառապէս այդ, ինչպէս նաեւ ազգապահպանումի նպատակով կը ստեղծուին: Բայց, իր կողմէ վարձուած ուսուցիչը երբ կ'ենթարկուի այդ գործին նուիրուելու պայմանին, Բարեգործականը չարաչար գործածած կ'ըլլայ թէ այդ ուսուցիչը, թէ՛ անոր վստահուած կրթ. գործը: Այդ անձը կամ ուսուցիչ է, կամ՝ իր գործիչը: Այս չփոթութիւնը պէտք է վերջ գտնէ: Կայ եւ ընտրութեան պարագան: Հոգ ալ, նախասիրութիւնը կը հակի «Բարեգործականի մօտ» անձին — կը հասկցուի, յ՞ — քան կրթական գործին ուելի յարմար եղողին: Պէտք է վերջ գտնէ նաեւ Հեթանոսի ու Հրեայի այս չափանիշը: Գաղութներու մէջ արցակներով «ուսուցիչ» կրնանք ցոյց տալ մենք, որոնք, ձախողած բոլոր ասպարէզներու մէջ, ափ առած են վարժարաններու դուռները: Ու իրենց միակ «ցէնդ»ը կամ արժանիքը այն է, որ լաւ ... թմբուկ կը զարնեն: Աբրահամեան մեր կեանքը ողբերգութիւն մըն է: Մանաւանդ կրթական գործը: Այս բացայայտ գործ – դախտութեան մէջ վտանգաւոր բանն է այսքան թեթեւ կերպով մօտենալ մեր մանուկներու դաստիարակութեան գործին: Շփոթութեան մէջ է Բարեգործականը, եթէ կը կարծէ թէ իր տուրքը բարեգործութեան մը չարժանիքը ունի: Մենք իրեն կուտանք աւելի բարձր դեր մը,— մեր մանուկներու փրկութեան գործը: Ու – բեմն եւ՝ վաղուան հայ սերունդի փրկութեան անփոխարինելի դերը, եւ սակայն, ատանձնել զայն՝ կը նշանակէ՝ նիւթական յատկացումներու քանակով, գործելակերպով, անկողմնակալութեամբ եւ գործին ճշդրիտ գնահատումով՝ չանալ արդարացնել իրեն եղած վստահութիւնն ու յանձնուած դերը: Ըսինք ու կը կրկնենք,— չենք գիտեր թէ հրաւիրուած յանձնախումբը ինչ օրակարգ ունի իր առջեւ: Բայց, եթէ աւելի «կարեւոր» գործ մը չունի, քան կրթանքը, կը թելադրէինք լրջօրէն նկատի ունենալ այս «մանրամասնութիւնները» եւս: Եւ ոչ թէ, ինչպէս սովորութիւն է Կեդրոնին մէջ, յանձնարարել այս սիւնակները եւս «կարել ու աւելցնել Բարեգործականի մասին եղած քննադատութեանց թղթածրարին վրայ» ...

*Իսկ ամէնէն տարօրինակն է, անշուշտ, «իր» ուսուցիչը ունենալու ձեւը: Ի՞նչ ըմբռնում է այս: Ի՞նչ խորութիւն: Ի՞նչ վերաբերում: Բ.ը ամբողջ դպրոցո՞վ է չահագրգռուած, թէ անոր մէկ մասնիկովը: Յատկացումը գործի՞ն կ'ըլլայ, թէ անձին: Ու կարելի՞ է միթէ «չէնքի մը մէջ սենեակ վարձելու» նման դպրոցի մը մէջ սեփական ուսուցիչ ունենալ: Մեր վարժարանները նիւթապէս կը նեղուին միշտ: Կանոնաւոր չեն կրնար վճարել: Բարեգործականը «իր» ուսուցիչին կուտայ օրը օրին: Ու կրնաք երեւակայել միւս պաշտօնակիցներուն կրած տպաւորութիւնը: Առասպել չենք պատմեր: Եթէ հարկ ըլլայ, քաղաքներով ու անուններով կրնանք տալ բազմաթիւ օրինակներ: Ոչ ալ «կը յարձակինք»: Կը թուենք իրողութիւններ, յանձն կ'առնենք փաստել, ու կը խօսինք հայերէնով մը որ ոչ միայն պարզ է, այլեւ մեղմ ու հանդարտ՝ իրրեւ ըսելու ձեւ: Եթէ Բարեգործականը պատասխաններ ունի,— պէտք է դնէ հրապարակ: Օրկան ունի, չէ՞: Քի՞չ կուգայ,— ահա ե՛ւ մեր սիւնակները: Ազգային խնդիր է: Ու այս թերթը եւս առնուազն այնքան ազգային է, որքան «Պատկառելի Ժողովը»: Եւրոպայի մէջ կ'ապրինք ու հարկ է որ ապրելակերպերուն ու վարուելակերպերուն հետ իւրացնենք նաեւ կերպերը որոնք կը կիրարկուին հանրային գործերուն մէջ: Բարեգործականը, սակայն,— ըսենք այս առթիւ,— խօսելու սովորութիւն չունի՛: Կը լսէ: Կը սրամտի: Կը դժգոհի: Ու այդքան: Ըսուածները կա՛մ արդար են, կա՛մ՝ անարդար: Ուրեմն՝ կա՛մ պէտք է հերքուին, եւ կա՛մ պէտք է սրբագրուին:

Այսպէս նաեւ վերեւ յիշուած կէտերը: Այն ատեն, կը վարպետին թիւրիմացութիւնները: Կը փոխուի մթնոլորտը: Եւ բարեգործականը պէտք չունենար իր մասին քարոզչութիւն կատարելու: Որովհետեւ, գործը՝ ինքը մեծագոյն քարոզչութիւնն է, արդէն:

Յիշեր էինք երկրորդ տեսակի մեր գաղութները: Առնք երկու դժբախտութիւն ունին,— թէ՛ նոր են ու եկամուտներ չունին, եւ թէ՛ ենթակայ են մերինէն բարձր մշակոյթներու ամենօրեայ յարձակումներուն: Ահա Ֆրանսան, օրինակ: Լիոն, Վալանս, Մարսէյլ,— առանց յիշելու միւս քաղաքներն ու մանաւանդ Փարիզը,— հազարաւո՞ր տղաք զուրկ են հայերէնի դաստիարակութենէ: Կեդրոնի անզգամները եթէ մէկ անգամ առթիւ պատեհը պատեհ վայրերը, տեսնէին՝ Հայու սեւ ու պճլտուն աչքերով հարիւրաւոր տղոց թափառումը՝ օտար բառերը իրենց շրթներուն, կը հասկնային որ բան մը անպայման կը փոխուէր իրենց մէջ: Դժբախտութիւնը հոն է, որ բուն իսկ որոշողները հեռու են մեր զանգուածէն: Գաղթահայութիւնը իրենց համար ծանօթութիւն է, եւ ոչ թէ ճանաչում: Լսած են ու կարդացած անոր մասին: Ահա վարիչ-պատուիրակը, օրինակ: Փղոսկրէ աշտարակի մը մէջ է տեւապէս: Այնքան «վերն» է ու պատեհնուած որ արեւելեան գաղութներու մէջ ոմանք չհասկցան, իսկ ուրիշներ զարմացան որ համաձայն է «քննական պատյա մը կատարել» Յունաստան, Պուլկարիա, Ռումանիա եւայլն: Երկու տարի առաջ էր: Ի հարկէ մենք ակնկալութիւններչունէինք այդ շրջագայութենէն: Մարդ կ'այցելէ՛ճիշդ այն վերապահութեամբ, ինչպէս որ կ'ապրի: Բայց, այդ իսկ չեղաւ, որովհետեւ ... Ձախոն յարձակեցաւ Զինաստանի վրայ, ու Զեխոսլովաքիան բաժան բաժան եղաւ: Ընդունեցէ՛ք որ միայն արտաքին չեն մեր դժբախտութեանց պատճառները: Ոչ ալ՝ միատեսակ:

Ինչ մեկնութիւն ալ տրուի մեր այս սրացաւ արտայայտութեանց, մենք պիտի չարունակենք կրկնել թէ Բարեգործականը կ'ուզենք աւելի վեր ու աւելի արժանաւոր դիրքի մը վրայ տեսնել: կ'ուզենք որ թօթափէ իր չափուած - ձեւուած սովորութիւնները: Զեռնարկէ աւելի լայն գործի մը: Ըլլայ անկողմնակալ: Լրջօրէն ձեռք առնէ մեր կրթ. գործը: Աթիկա այնքան արժէքաւոր է հիմա, որքան, — պահելով համեմատութիւնները,— հայ բանակի մը դերը պիտի ըլլար՝ ազգային դոյութեան սպառնացող վտանգի մը առջեւ: Այս ձեւով, ան կը ստեղծէ ընդհանուր համակրանք մը՝ փոխանակ կողմ ստեղծելու: Ու կը բաւէ որ այս անկեղծութեամբ ու այս անվերապահութեամբ հրապարակ գայ,— պիտի փարատի նաեւ իր մէկ անհիմն մտահոգութիւնը՝ փոնտերու մասին: Որովհետեւ,— ըսե՞նք բացայայտ ու յեղյեղուած ճշմարտութիւնը, — մեր ժողովուրդը պիտի տայ իրեն նոյն անկեղծութեամբ ու նոյն անվերապահութեամբ:

Զանազանենք, սակայն, նաեւ ուրիշ ճշմարտութիւն մը: Գործը՝ ինքը մարդն է: Ուրեմն՝ գործը փոխուելու համար հարկ է որ փոխուին,— ոչ թէ մարդերը, այլ՝ անոնց մտայնութիւններն ու հոգեբանութիւնները: Եւ՝ անպայմա՛ն:

Կը խնդրէինք որ բարեհաճօրէն «անկի՛ւն մը» նօթագրուէր նաեւ այս կէտը:

«Մնացեալը յաջորդով»:

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՑ ՎԱՂՈՒԱՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼԸ

Համաձայն Աշխատանքի Նդհ. Դաշնակցութեան հրահանգներուն, պիտի չբանին չոգեկառքերը, մեթրոները, օթոպուսները, հանրակառքերը: Պիտի փակուին նախարարութիւնները եւ բոլոր պետական հաստատութիւնները, տուրքերու հաւաքման գրասենեակները, նամակատուները,— վերջապէս հանրային ոչ մէկ սպասարկութիւն պիտի գործէ:

Պիտի փակուին նաեւ դրամատուները, մեծ վաճառատուները, սինէմաները, թատրոնները, մեծ նպարավաճառատուները, դարձարանները, ածխահորերը: Լոյս պիտի չտեսնեն թերթերը, ձայնասփիւռը պիտի լռէ, ինքնաշարժները եւս պիտի չշարժուին, ոչ ալ գետանուները:

Ոչ մէկ ցոյց պիտի ըլլայ, ոչ ալ միթինկ պիտի գումարուի: Ինչ հրահանգ տրուած է, որ միջադէպեր տեղի չունենան,— կարը, ջուրը, կաթը, լոյսը պիտի ապահովուին օրուան կենսական անհրաժեշտութիւններուն բաւելու չափով:

Կառավարութիւնը պիտի աշխատի առնել գործադուլին առջեւը

— oo —

Իր կարգին, կառավարութիւնն ալ ամէն միջոց ձեռք առած է որ աշխատանքը կանգ չառնէ:

Ֆրանսա երեք մեծ գործադուլներ տեսած է վերջին երեսուն տարիներու ընթացքին,— 1910ին, 1920ին, 1934ին: Առաջին մեծ գործադուլին, Պրիան զինուոր կանչեց եւ խորտակեց աշխատաւորներու կամքը: Երկաթուղիներու աշխատաւորներն ալ զօրաշարժի ենթարկեց: Գործադուլը ձախողեցաւ:

Այս անգամ եւս կառավարութիւնը որոշած է դիմել ամէն միջոցի՝ ձախողեցնելու համար գործադուլը: Իսկ հրահանգ տրուեցաւ մեթրոյի ընկերութեան վարչութեան, որպէսզի դադար չընէ աշխատանքին,— աշխատանքի չներկայացող գործաւորները պիտի պատժուին: Տը Մոնզի, հանրօգուտ չինութեանց նախարարը ձայնասփիւռ ճառով սպառնաց երկաթուղիի ընկերութեան աշխատաւորներուն թէ Զորեքշաբթի իրենց գործին գլուխը չներկայացողները ոչ միայն պիտի արձակուին, այլեւ պիտի դատուին հարմաձայն 15 յուլիս 1845ի օրէնքին, որ ոճիր կը համարի չոգեկառքով հաղորդակցութեան դէմ փորձուած ամէն արգելիչ միջոց:

Տալատիէ եւս կիրակի գիշեր ձայնասփիւռ ճառով մը յայտարարեց թէ «որոշած է ամէնայն վճռականութեամբ կատարել իր պարտականութիւնը հանդէպ ազգին»: Նախկին պատերազմիկներու Միութեան կողմէ միջնորդութիւն կը կատարուի, խաղաղութեամբ լուծելու համար վէճը որ իրարու դէմ հանեց կառավարութիւնն ու Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը:

Զեմպրէյն Հոմ կ'երթայ

Լոնտոնէն կը հաղորդեն թէ վարչապետ Զեմպըլէյն չարունակելու համար իր խաղաղասիրական ճամբորդութիւնը, մտադիր է յունուարի վերջերը Հոմ երթալ եւ անձամբ տեսակցիլ Մուսոլինիի հետ: Իր խօսակցութեան նիւթը պիտի ըլլայ Միջերկրականի հարցը եւ Սպանիոյ խնդիրը, որուն հետեւանքով նաեւ Ֆրանքեւ-տալական յարաբերութեանց բարելաւումը:

(Շարունակութիւնը տես էջ 6)

ԼԵՀԵՐԸ ԴԱՐՁԵԼ ԿԸ ԲԱՐԵԿԱՄԱՆԱՆ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԵՏ

Հավաս հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ վարչապետի կառավարութիւնը հրատարակութեան տուաւ հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը.—

Վերջերս քանիցս տեսակցութիւններ ունեցաւ Մոսկուայի լեհական դեսպանը արտաքին գործակալ Լիթվինովի հետ: Այս տեսակցութիւններուն ընթացքին պարզուեցաւ որ

1.— Լեհ-խորհրդային բոլոր պայմանագրութիւնները որ գոյութիւն ունին ներկայիս, ինչպէս եւ 25 յուլիս 1932ին կնքուած ոչ-յարձակողական դաշինքը, իրենց բոլոր մանրամասնութիւններուն մէջ, կը կազմեն այն հիմը, որու վրայ կրնան չարունակուիլ յարաբերութիւնները Լեհաստանի եւ Խորհ. Միութեան միջեւ: Ոչ-յարձակողական դաշինքը, որ 5 տարուան տեւողութիւն ունէր, բայց 5 Մայիս 1934ին երկարաձգուեցաւ մինչեւ 31 Դեկ-տեմբեր 1945, կը կազմէ խարիսխ մը որ բաւական լայն է՝ ապահովելու համար երկու երկիրներու խաղաղասիրական յարաբերութեանց ամրութիւնը:

2.— Երկու երկիրներու կառավարութիւնները դոհունակութեամբ կը դիտեն տեսեւթական փոխանակութեանց ամրութիւնը:

Պուլկարները ցոյց կ'ընեն հայտութեան դաշնագրին դէմ

— oo —

Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ հարիւրաւոր ուսանողներ, իրենուելով խորհրդարանին առջեւ, արտաքին յանձնախումբի մէկ նիստին պահուն, պահանջեցին խզել Նէօյեիի դաշնագիրը եւ գրաւել այն հողամասերը, ուր Պուլկարներ կը բնակին,— Նէօյեիի դաշնագրով՝ ընդհ. պատերազմէն վերջ այդ հողամասերը կցուած են դրացի պետութեանց:

Ներքին նախարարը, Նեռով, յայտարարութեամբ մը դատապարտեց այս ցոյցերը եւ աւելցուց թէ խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են, որպէսզի չկրկնուին նման ցոյցեր:

Կիրակի օր, դարձեալ կրկնուեցան ցոյցերը, յիշեալ դաշնագրին ստորագրութեան տարեդարձին առթիւ: Ցոյցերուն կը մասնակցէին 10,000 հոգի: Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց չատերը:

«Ես Հրեայ եմ..»

— oo —

Հացկերոյթի մը մէկ, կազմակերպուած՝ ընկերութեան մը կողմէ, որու նպատակն է պայքարիլ հակահրէական չարժումին դէմ, երկար ճառ մը խօսեցաւ Լէոն Պլում եւ ըսաւ.

— Չեզի պիտի խօսիմ միայն ու միայն հրէական հարցին մասին: Պիտի չխօսիմ ազգային քաղաքականութեան մասին, ոչ ալ միջազգային քաղաքականութեան մասին: Պիտի խօսիմ միայն հրէական հարցին, հրէական ողբերգական հարցին մասին:

Ես Հրեայ եմ: Հրեայ մը որ երբեք չէ պարծենցած իր ծագումով, ոչ ալ կարմրած՝ անոր համար որ Հրեայ է: Հրեայ մը որ միշտ կրած է իր հրէական անունը: Ինչո՞ւ նեղուէի: Ինչո՞ւ խորհանք զգայի: Մնաց որ, եթէ նոյնիսկ Հրեայ չըլլայի, դարձեալ անկարող պիտի չզգայի ինքզինքս՝ խօսելու համար հրէական հարցին մասին:

Հանդիսատես ենք դէպքերու, որոնց նմանը տեսնուած չէր ատենէ հինգ դարէ ի վեր, հոգեմտական կայսրութեան կործանումէն ի վեր: Մարդկութիւնը ոչ միայն չի յառաջդիմեր, այլ եւ, ընդհակառակն, հարկադրուած է նահանջելու, ոտնում մը կատարելու դէպի ետ, մինչեւ այն գարաշրջանը, որու պատմութիւնն իսկ մոռցած ենք հիմա:

Ահաւո՛ր պատկեր,— եւ այս իրականութեան գոհն է հրեայ ժողովուրդը: Բայց մի՛ մոռնաք, մինակ չեն Հրեաները իրրեւ զոհ: Այնէնէն աւելի, ճիշդ է, Հրեաներն են որ կը տառապին ու կը չարչարուին, բայց միայն Հրեանե՞րը,— Ո՛չ: Հոն ուր կը հալածուին Հրեաները, կը հարատահարուին նաեւ քրիստոնեաները: Կրօնքն է որ կը հալածուի: Եւ այստեղ թոյլ տուէք որ խոհյի հետ ձեր ուշադրութիւնը հրաւիրեմ փարատոքսալ իրականութեան վրայ,— աշխարհական եւ ազատախոհ մտաւորականները, որոնք, երէկ, պայքար կը մղէին կրօնքին տիրապետութեան դէմ, հիմա դարձեր են կրօնքի պաշտպաններ, որովհետեւ այսքա՞ն հակամարդկային է դարձեր կրօնքին հալածանքը՝ յանուն ցեղապաշտութեան: Մի՛ մոռնաք, սակայն, որ ցեղային վարդապետութիւնը, գիտական ի՛նչ արժէք ալ ունենայ, պատճառ պիտի դառնայ քաղաքակրթութեան նահանջին, յետադիմութեան: Ու մի՛ մոռնաք նաեւ որ պատմութեան մէջ պատահած չէ օրինակ մը, որ հաստատէ թէ ժողովուրդի մը ապահովութիւնը կարելի է ձեռք ձգել անարդ եւ վատ միջոցներով:

Եւ սակայն ցանկալի է որ ապաստան մը գտնուի հրեայ ժողովուրդին, իրաւունք տրուի գաղթելու տեղ մը: Հոգիիս խորէն կը մաղթեմ որ, ի մտոյ, Լոնտոնի մէջ գումարուելիք ժողովը յաջողի հաչտեցնել նոյն ընտանիքին երկու ճիւղերը, Հրեաները եւ Արաբները, որպէսզի կարելի ըլլայ Հրեաները փոխադրել Պաղեստին: Եւ թող Հրեաները գտնեն այնտեղ հող մը որ նոր հայրենիք դառնայ իրենց, եւ ոչ թէ ճամբար մը, ուր բռնադատուած են ապրելու այս պահուս:

Բայց պիտի բուժուի մարդկութիւնը, բարեկամներս: Ծանր օրեր կ'անցընենք, բայց պիտի գան նաեւ պայծառ օրեր: Զմախնանք, եւ արժանի մնանք մեր անցեալին եւ մեր ծագումին:

— oo —

ԹԻԹԻՆՃԵԱՆ անուն Հայ մը, կը գրէ «Մաթէն», որ Լիոնի մէջ ատամնաբուժութեամբ կը զբաղէր՝ թէեւ արհեստով դարբին, դատապարտուեցաւ մէկ տարի բանտարկութեան:

ՉԼՅՈՒՔԻՆ ՆՉԱՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՈԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Հեղինակ՝ Բ. Ա. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

— Թերևս ոչինչ, մեծարգո պարոն Ֆիլիպ Վիլիպի Վիլիպի... Բայց ասում եմ ձեզ, որ ես ամեն անգամ հանդիպելիս ձեզ ինձ թվում է, թե ձեր աչքերի մեջ մի տարօրինակ փայլ կա, որ ինձ ստիպում է մտածել, թե դուք ինչ-որ գաղտնիք ունեք ինձանից թաքցնելիք։ Ես ձեզ ասացի, որ ինձ ոչ մի բան չի պատահել, որ ես ամեն օր նույն կերպ եմ զգում ինձ, ինչպես միշտ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԻՍՏԸ

ՎՃՌԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական ՍՍՀ Գերագոյն Խորհրդարանի նիստը տեսաւ վաղն կաս վճռորոշ նիստ։ Ամբողջ ժողովուրդը ուշադրութեամբ հետեւում է նիստի ընթացքին

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ

Մասնակցութեամբ ոուսական երգչախումբի եւ հայ երգիչներու, առաջնորդութեամբ հեղինակին Պ. ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

29 ԴԵԿՏ. ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9ԻՆ ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԷՋ

«Գործադուլը խաղաղական խաղ մըն է եւ ոչ թէ աշխատաւորական դաս»

— oo —

Տալաթիէ ճայնասփիւռ ճառ մը խօսելով կիրակի երեկոյ, յայտարարեց թէ, այն պահուն, երբ Ֆրանսական կառավարութիւնը Զէմպլէյնի եւ լորտ Հալիֆաքսի հետ կը քննէր երկու երկիրներու ազգային պաշտպանութեան խնդիրները եւ Եւրոպայի խաղաղութեան պայմանները, գործադուլ յայտարարուեցաւ եւ հիւս. նահանգներուն եւ Սէնի մէջ գործարանները դադարեցան համակառակ օրէնքի տրամադրութեանց: Ցետոյ երբ հաղորդուեցաւ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը յայտարարութիւն մը կը մշակէ միասնաբար աստղագրելու համար Գերմանիոյ հետ՝ վերջ դնելու նպատակով երկու երկիրներու միջեւ ստեղծուած անվստահութեան, ընդհանուր գործադուլ յայտարարուեցաւ:

Ի՞նչ կը նշանակեն գործարաններու այս գրաւումները, որոնք հակօրինական յայտարարուած են նոյնիսկ 1936էն վերջ իշխանութեան գլուխ եկած բոլոր վարչապետներուն կողմէ: Ինչո՞ւ ընդհանուր գործադուլ կը յայտարարուի, երբ պարզ է թէ ատոր հետեւանքները պիտի կրեն նիւթական ամէնէն համեստ պայմաններու մէջ ապրող քաղաքացիները մեզի եւ ոչ թէ հարուստները: Ինչո՞ւ գործադուլի հրաւիրել պետական պաշտօնեաները, բանաբարելով հանրապետական օրէնքը:

Կը պատճառաբանեն թէ կ'ուզեն բողոքել հրովարտակ-օրէնքներուն դէմ,— բայց այդ իրաւունքը կը պատկանի խորհրդարանին, որ 31 Դեկտեմբերէն առաջ պիտի հրաւիրուի յայտնելու համար իր կամքը: Խորհրդարանին կ'իյնայ ըսել թէ Ֆրանսա անկարող է կատարելու վերականգնումի այն ճիգը, զոր կատարեցին աշխարհի բոլոր ժողովրդապետութիւնները:

Ցետոյ Տալաթիէ ըսաւ թէ կառավարութիւնը ջնջած չէ ընկերային օրէնքները, այնպէս որ գործադուլը որով կը սպառնան, աշխատաւորական դատ չի հետապնդեր: Աշխատաւորական դատ-դատածին մէջ փոքրամասնութիւն մը իր դիմադրութեան հատատածը՝ կը կռուի հանրապետութեան դէմ:

Մուգի եւ Ռէնօ եւս կը հասին Արիրի

— oo —

Շաբաթ երեկոյ ելմտական նախարարը ժողովուրդին ուղղեալ ճայնասփիւռ ճառով մը պաշտպանեց ելմտական ծրագիրները, ներկայացուց ստեղծուած թիւրիմացութիւնները եւ հրաւէր կարդաց բոլորին՝ օժանդակել Ֆրանսան վերականգնելու ճիգերուն:

— «Պէտք է որ Ֆրանսա ունենայ ուժեղ կառավարութիւն մը: Ես չեմ կրնար ընդունիլ որ Ֆրանսական հանրապետութեան օրէնքները արժանանան նուաղ յարգանքի, քան Մուսոլինիի, Հիթլէրի եւ Սթալինի դրած օրէնքները»:

Կիրակի երեկոյ, Տը Մոնզի եւս ճայնասփիւռով խօսեցաւ մասնաւորաբար երկաթուղիի աշխատաւորներուն: Ըսաւ թէ երկաթուղիի ընկերութեան բացը կը հասնի 8 միլիար 600 միլիոնի: Երբ չոլեվառքին գիները բարձրացուեցան, եկամուտը 15 - 25 առ հարիւր նուազեցաւ: Ի՞նչ կրնար ընել կառավարութիւնը: Չարկ եղաւ ջնջել երկաթուղիի կարգ մը գիծեր (5000 քիլոմեթր երկարութեամբ): Բայց կացութիւնը կը պահանջէ նոր զոհողութիւններ: Տը Մոնզի պաշտպանելէ վերջ հրովարտակ-օրէնքները երկաթուղիի ընկերութեան վերաբերեալ, անցաւ գործադուլի սպառնալիքին: Երկաթուղիի ճարտարարուեստին մէջ չորրորդ փորձն է այս, բայց եթէ երկու գործադուլը ուղղուած էր գրամատէրներուն դէմ, այսօր այդ գործադուլը կ'ուղղուի պետութեան դէմ, որ տէրն է երկաթուղիներուն: Դեռ երկու Լէոն Պլում ոճիր կը համարէր երկաթուղիի աշխատաւորներուն գործադուլը, որովհետեւ չոգեքերու բանիլը անհրաժեշտ է երկրին ապահովութեան: Իսկ այժմ տարբեր է իր կարծիքը:

Բացատրութիւն չի կրնար ըլլալ ոչ ոքի: Ով որ հաշխատիր, թող դիտայ որ կը խզէ աշխատանքի իր պայմանագրութիւնը եւ այլեւս գործ չի կրնար ունենալ, միւս կողմէ կ'ենթարկուի օրէնքի տրամադրութեանց,— 15 Յուլիս 1845ի օրէնքը ոճիր կը համարի ամէն արգելիչ միջոց որ կը փորձուի ընդդէմ հաղորդակցութեան:

Աշխարհ պիտի տեսնէ թէ Զորեքշաբթի, քանի մը մարդոց կամքով եւ զանգուածներու տխուր համակերպութեամբ՝ ի՞նչ բան է որ կը կորսնցնէ Ֆրանսան: Վէ՛րջ այս խաղերուն, եւ թող ամէն պարկեշտ Ֆրանսացի մտահոգութիւն ցոյց տայ միայն երկրին ներքին ապահովութեանց պահպանումին, արտաքին աշխարհի առջեւ Ֆրանսայի հեղինակութեան բարձրացումին, — ատո՛նք են որ վճռանդի տակ կը դրուին Զորեքշաբթի:

Հիթլեր յանկարծ Վիեննա անցաւ

Շաբաթ լուսնալու գիշերը, Հիթլեր յանկարծ Վիեննա հասաւ: Իր ապրակոյսը հաստատուեցաւ Հոֆպուրկի եւ Շէօնպրունի մէջ, ինչ որ ենթադրել կուտայ թէ Հիթլեր մտադիր է քիչ մը երկար մնալու աւստրիական նախկին մայրաքաղաքին մէջ:

Ի՞նչ իմաստ ունի այս յանկարծական ճամբորդութիւնը: Ոմանք կը կարծեն գիտնալ թէ եկած է անձամբ քննելու այն չարաշահութիւնները եւ զեղծումները, որոնք գործուած են հակահրէական չարժումին մէջ: Այդ զեղծումներուն մէջ մաս ունին նոյն կուսակցութեան ազդեցիկ անդամներ: Նոր մաքրագործումի մը լուրը պիտի գայ հաստատել այս գրոյցը:

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐՍԻԼ եւ չրջակայքը բնակող օտարականներուն ուղղեալ յայտարարութեան մը մէջ, նահանգապետը կ'ազդարարէ թէ անմիջապէս սահման պիտի առնուին բոլոր այն օտարականները, որոնք կը մասնակցին որ եւ է ցոյցի:

ՌՈՒՄԸ մը պայթեցաւ Պուքրէշի մէկ թատրոնին մէջ ներկայացման մը ընթացքին (ներկայացումը կը տրուէր հրեայ դերասաններու կողմէ): Սպաննուեցան 10 հոգի եւ վիրաւորուեցան 40 հոգի հանդիսատեսներէն:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ բանակը, հողային վերջին գրաւումներէն ետք, կը բաղկանայ 18 զօրաբանակներէ՝ 43 զօրաբաժիններով, առնուելէ 3 լեռնային զօրաբաժին, 5 զրահապատ զօրաբաժին եւ հեծելազօրայց բանակ մը:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ «ԱՐՄԻԻ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

4 Դեկտ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

173 Route d'Orleans, Caehan

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Լ. ՀԱՐՄԻՍԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Օր. ԿՆԵԱԶԵԱՆ եւ Տիկ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ (երգ), Թաւխատ ԳԱՐԵԳԻՆ, Պ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ (ջութակ) ընկերակցութեամբ Օր. ԱՇԽԷՆ ԶՐՈՒԱՆԴԵԱՆԻ (դաշնակ):

ՀԱՂՈՐԴԱԳՈՒԹԻՒՆ.— Բորթ տ'Օրլէանէն առնել օտոպիւս 88 եւ իջնել սէքէ ժառտէն կամ մէթրօ պանեէօ:

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԸԿՈՒՄԲԻՆԻ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Դասախօսութիւնը 29 Նոյեմբեր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պօսիւէ, կը խօսի՝ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ. Նիւթ՝ «Ներսէս Շնորհալի»:

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԸԿՈՒՄԲԻ

Յաւաջիկայ դասախօսութիւնը 30 Նոյ., Զորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պօսիւէ, կը խօսի Հ. ՍԱՀԱԿ Վրդ. ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ. Նիւթ՝ «Վարդանանց պատերազմի բարոյական նշանակութիւնը»:

Բժշկական դասախօսութիւն եւ թէյասեղան

Ս. Հ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱԶԻ ԱՆԿԵՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Դեկտեմբեր, կիրակի ժամը 3.30ին

Ասկենի լճին դէմ, Cascade du Lac-ի սրահը

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. Ե. ԳԻՒԼԱՆԴԱՆԵԱՆ

ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ՓՐՈՖ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Նիւթ՝ «Կաթի հիւանդութիւնները»

Մուտք 6 Ֆր.:

Կառ կիւ Նոռէն չոգեկառք և կէնի դաւար ժամը 3ին, 3.30ին:

Դասախօսութիւն—թէյասեղան

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի՝ 3 Դեկտ. չարաթ գիշեր, ժամը 8·30ին, Բարեգործականի սրահին մէջ, 8 բիւ Պօսիւէ:

Կը խօսի՝ Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Նիւթ՝ Կնոջ դերը հանրային կեանքին մէջ

Հիւրասիրութիւն՝ Թէյ եւ խմորեղէն Մուտք 4 Ֆր.

Հայ Մշակութային Միութիւն

Գրական դասախօսութիւններ

Նուիրուած Հայ Գրական դէմքերու ուսումնասիրութեան:

Այս չահեկան հաւաքոյթներուն չարքը կը սկսի 1 դեկտեմբեր, հինգշաբթի իրիկուն ժամը ճիշդ 9ին, Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը Լ'Էֆլիփս, Մարսէյլ:

Առաջին դասախօսութիւն.—

Կը խօսի Պ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Նիւթ՝ «Մեր գրական ժառանգութիւնը (1880 - 1922):

Յետեկոյր պատահանդէս

Կազմակերպուած Հասուրբտ Գարակէօզեան Հօմի նախկին Սանուց միութեան կողմէ: 11 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր, 8 բիւ Պօսիւէ, մէթրօ՝ Փուասօնիէր եւ կառ տիւ Նօր: Օրկէսթր՝ ճազ-թանկօ:

Մուտք՝ 7 ֆրանք

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մտածէք որ վատահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն եւ գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եկած պատուիրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԿՐ ՓՆՏՐՈՒԻ

— Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը փնտռէ իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տապըրկրու թաղէն) Սիմօն, Յոսրով եւ Արմէն Վարդանեան: Կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա): Իրենց հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ Հայկանոյշ Ղազարեանի, 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France:

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Demesme — PARIS (11e)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմաթուղթի սիրահարներուն կը հայթայթեմ ամէն երկրի դրօշմակներ, հին եւ նոր, լաւագոյն պայմաններով:

Նոյնպէս կը գնեմ ամէն երկրի դրօշմակներ եւ հաւաքածոներ ինչ արժէքով ալ որ ըլլան: 100 Ֆր. գնումի համար Հայաստանի հանրապետութեան առաջին դրօշմակները ձրի կուտամ:

H. ANTONIAN

Librairie H. Samuel

51, Rue Mr. le Prince, Paris

Ներկայացում—պատահանդէս

Փորք տ'Իթալիի եւ շրջանի Հայ Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ 18 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր:

13 բիւ Փիէռ Քիւրի, Քրէմլին Պիսէթր, մէթրօ Փորք Իթալի:

Կը ներկայացուի՝ ԾԱՌԱՅԱԾ ԹՈՐՈՍ» (գաւեչա մէկ արար), Հ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի սաներուն կողմէ:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, խմբերգ, մեներգ եւ արտասանութիւն՝ սան-սանուհիներու կողմէ:

Ժամը ճիշդ 6ին կը սկսին եւրոպական պարերը, գեկավարութեամբ Քարիօ Քանթի նուագախումբին, եւ կը տեւեն մինչեւ ժամը 11·30: Առատ եւ աժան պիւֆէ:

Մուտք՝ 5 Ֆր., փոքրերու՝ 3 Ֆրանք:

Alimentation „TREVISE"

Իր անմահական «Moka» սուրճով

Café "HAREM„

Ամենաընտիր ապրանքներ, փաստօրէն անմրցելի գիներով:

ՄԵՏՔԱՔՈՒԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԲԱՆԱԿ

Ճերմակ պաներ 16 ֆրանք, քաշէր 22—24, օճառ (72%) քիլօն 4.30, բրինձ՝ փլուպ համար 4 ֆրանք:

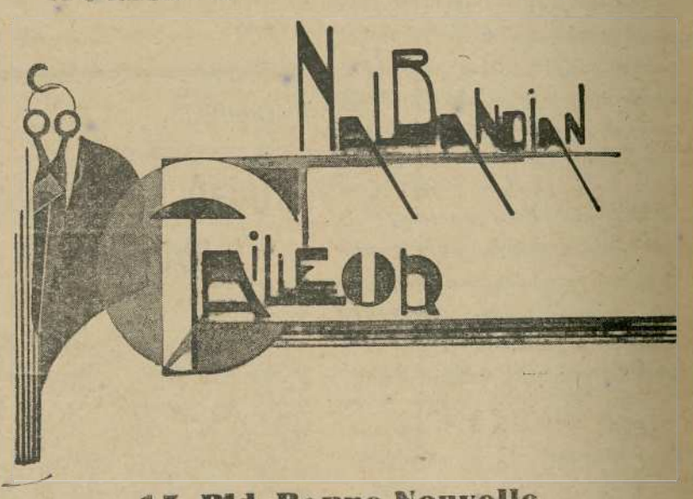
5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ՉԵՂՉ

Livraison à domicile Tél Taitbout 40—63

30 Rue de Trévise, Paris (9)

Metro: Cadet

Hommes **Dames**

15, Bld. Bonne Nouvelle

Métro: Bonne Nouvelle Tél: Gut. 39.-70

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՐԻՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ունինք մեծ մթերք ֆրանսական, անգլիական եւ չեխոսլովաք կերպասներու Փաքաքոցները կրնան գոհել իրենց գնած ապրանքները, Ուստէրվուտ եւ Ռոյալ դրի մեքենաներ, կը գնենք ու կը ծախենք օտար դրամներ, կր ստանձնենք ապրանքներու emballago եւ ապահովագրութիւն, Փոխադրութիւն ամէն տեսակ ապրանքներու եւ պահեստներու

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Anber

Tél. Opéra 67-77

ÜN DUZE.

MARQUE DÉPOSÉE

Véritable Anisette Orientale

ՋՈՒՏ ԻՍԱՂԵԼԷ ԳԱՐԱՍՏԱՒԱԾ ՕՂԻ - ازوزه سمرنا خالص راقی

DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ

Ջուտ խաղողի քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին է ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ: Զգուշացէք արուեստական օղիներէ որ ձեր ստամոքսը կ'այրէ եւ գիշերները ջուր կը խմէք եւ կր վնասէ ձեր առողջութեան: Խմեցէք միայն ՐԱՓԸ ՏԻՒԶ որուն անոյշ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր բոյրը ճաշակելի է:

Dalakupeian 8 Rue Suffren

Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—20

Tailleur de ST. BERNARD

Pour Hommes et Dames

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՓՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՁՄԵՌՆԱՑԻՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարիի առթիւ կը տրուի կարեւոր նուէրներ:

Մեր գիները.— Զափի վրայ, երկու փորի, խնամուած գործ, վերարկու կամ հագուստ սկսեալ 350—450 Ֆրանք, նուէր կը տրուի մուտակէ վզնոց մը (երկու կէնդաձի), պատրաստուած մուշտակագործ ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊԱԼԵԱՆի արհեստանոցին մէջ: 450 Ֆր է վեր ապրանքներու համար, 3 փոքձ, նուէր կը տրուի Ֆրանքէ կամ կոկիկ տափատ մը:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 -70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՐՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ցրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՔՐԹՈՒԹԵԱՆ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ MERCREDI 30 Novembre 1938

ԹԻ. ՏԱՐԻ — 14e Année No. 3899

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԽՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՒԻՒՆ ՊԱՏՃԱՌԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— oo —

Ընդհատեցինք մեր զրոյցը հայ երիտասարդներուն հետ : Վերսկսինք ու վերջացնենք, ուրեմն :

Մեր նախորդ խմբագրականով պատասխանեցինք իրենց ամէն հիմնական առարկութեան, կ'ուզենք մասնաւորել մը ուրիշ կէտեր :

Նախ,— ինչո՞ւ ենթադրել թէ անպայման «չանցնիր մեր տեսակէտը՝ կուսակցութեան մէջ» : Ի՞նչ է այդ տեսակէտը : Ջարդասիրական հիմնական դի՞ծ մը : Բայց, չէ՞ որ հայ երիտասարդը կուսակցութենէն մը ներս պիտի մնայ՝ քննելէ վերջ հայ քաղաքական հոսանքներու ուղղութիւններն ու ձգտումները : Երկու հիմնական ճակատ կայ մեր իրականութեան մէջ, — ազգայինը եւ խորհրդայինը : Ծրագրային մնացեալ մասերը երկրորդական են, ապագայի չափուկ, ազգային-պետական կառոյցով Հայաստանի մը իրականացումէն վերջ կիւրարկելի : Եթէ համաձայն ես այսպիսի Հայաստանի մը գաղափարականին, վարանում չկայ : Ձկայ հիմք մը՝ կենալու հեռու, դառնալու անջատ խումբ՝ մտի փաթթոց ընելով քու հիմնական նպատակիդ (ազգայնական Հայաստան) ձրգտող մեր մեծագոյն ուժի ծրագրին երկրորդական մասը : Վասն զի, այդ կերպով, դուն ոչ միայն ծառայած չես ըլլար հիմնական նպատակին,— որ քուկդ ալ է,— այլեւ չլսուած կ'ըլլաս ուժը զոր կազմել է մեր իրականութեան մէջ երեւան բերել՝ նոյնանպատակ տարբերը նոյնանպատակ անունի մը տակ միացնելով :

Գործելակերպի՞ մասին կրնայ տեղիք տալ «սեփական կարծիք»ի անհետումին մտահոգութիւնը : Բայց, պարզ է եւ այդ գործելակերպը : Խօսելով Դաշնակցութեան մասին, բաւական չէ՞ երկօք 48 տարուան պատմութիւն մը : Սխալնե՞ր կը տեսնէք այդ տեղ : Կարելի՞ է ցոյց տալ աշխարհի մէջ կուսակցութիւն մը, ազգ մը նոյնիսկ որ սխալներ գործած չըլլայ : Ըլլանք արդար ու իրատես : Ու չմոռնանք, մանաւանդ, դէպքերու վերլուծման մէջ, նոյն այդ դէպքերուն ժամանակները, պայմանները, տրամադրութիւնները զանոնք յարակից դէպքերը նկատի ունենալ՝ իրենց խմբութեանը մէջ : Այն առեն պատկերը պարզ կ'ըլլայ : Հորիզոնը կը պայծառանայ : Գերմարդկային զոհողութիւններու մասին մեր վճիռը կը խարսխուի ճշմարտութեան մը վրայ, ցոյց տալով ու — դին, որ մեր պատմութեան տրամաբանական ճամբան է :

Եւ յետոյ, ինչո՞ւ չենթադրել նաեւ հակառակը,— երբեմն նաեւ քու կարծիքիդ տիրապետութիւնը՝ կուսակցութենէն ներս : Եթէ ճիշդ է մտածածդ, տրամաբանական, փաստարկուած, եւ համոզեցնող՝ նպատակին, կը մնայ որ արժեցնես զայն, փաստարկես, դնես մէջտեղ ու արժեցնես նաեւ հայ երիտասարդի կարեւոր ու արժանիքդ՝ մտածումդ չնահալով գործի վերածել : Ա — չումդ ու արժանիքդ՝ մտածումդ չնահալով գործի վերածել : Աւելին,— ուրիշները մտածած են, գործած եւ չարժած, ու դուն, ենթարկուած ես ճի՛շդ մեկուսի մնալուդ համար, որովհետեւ անոնց գործին արդիւնքը անուղղակի կը կրես նաեւ դուն՝ իբրեւ մասնիկը հայ ժողովուրդին :

Եւ, վերջապէս, ո՞ւր կ'երթայ «ազգ»ին վիճակը, եթէ ամէն մէկս վնտռտինք ամէն մէկիս ենթակայ մեծամասնութիւն մը : «Կամ իմ կարծիքս կ'ընդունուի, կամ ես չեմ»,— անհնարին է ընդունելի դարձնել նման բանաձեւ մը՝ որ եւ է հասարականութեան մէջ : Զէ՞ որ կը գանգատինք թէ անմխիթարն ենք : Կը գանգատին մտնաւանդ անոնք, որ հեռու կը մնան : «Սա կուսակցական վէճերը, եղբայր» : Վէճ չէ՞յ մեզմէ դուրս : Մէկ առ մէկ մեր տեսողութեան տակ առնենք ուրիշները,— փարթամ Անգլիայէն, մինչեւ Հրեաները, որոնք կատաղի պայքար ունին իրենք իրենց միջեւ : Ակէ զատ, դուն ինքդ առանց պայքարի անմխիթարութիւն մը կ'ընես արդէն, երբ չես տարրախառնուիր մեր ժողովուրդին նոյնիսկ այն հոսանքին հետ, որուն ծրագրին, էութեան, ձգտումին, եւ խտօրէն հայ ոգիին հետ հաշտ ես մտովին ու հոգեբին :

Քերականականօրէն նոյնիսկ «կրաւորական բայ»ը կուտայ իմաստ մը որ միայն անձը կը չօշափէ, իսկ «ըլլալ»ը օժանդակ է ուրիշին, եւ Էական է,— էութի՛ւնն է, որ իր մէջ կ'ամբողջացնէ «ես եմ»ին բովանդակ գիտակցութիւնը եւ կամքը՝ թէ՛ իրաւունքներու եւ թէ՛ պարտաւորութեանց մասին :

— « Ես Հայ եմ»,— ի՞նչ է բովանդակութիւնն ու արժէքը այս բացատրութեան, վերջ ի վերջոյ : Հայ ծնո՞ղ ըլլալը, հայերէն խօսի՞լը, հայ անո՞ւն կրելը : Նաեւ ատոնք,— այո՛ : Բայց՝ ո՛չ թէ միայն ատոնք : «Հայ եմ»ը արբանեակ պարտաւորութիւն մըն է : Գերմանիոյ կոչում մը : Գիտակցութիւն մը : Ազգային պատկանելիութիւն մը, որ քեզ մտնակից կը դարձնէ ազգային սեփականութեանց, ու պարտաւոր կ'ընէ միանգամայն՝ այդ սեփականութեանց պահպանումին ու բարգաւաճումին քու ճիգերդ ու զոհողութիւններդ բերելով : Աւանդ ասոր՝ դուն ստացած կ'ըլլաս միայն, բայց, ոչ՝ հասկացուած : Որովհետեւ, նաեւ ազգային բարոյական հաշուեկշռուած : Որովհետեւ, նաեւ ազգային բարոյական հաշուեկշռութիւն մը կայ : Ինչպէս կայ ազգային բարոյական դրամագլուխ մը որուն տեւական «պուռսիէ»ն չի կրնար ըլլալ ո՛չ մէկ անձ, բայց մանաւանդ ո՛չ մէկ երիտասարդ ...

Մշակութային աշխատանքը բաւարար չէ : Առանց հայրենիքի ապահովումին — որ քաղաքական գործ է,— մշակոյթը կրնայ ներկարել իր դոյութիւնը, բայց, չի կրնար տեւականանալ : Իսկ ներթե՛ք՝ բարգաւաճիլ :

Հայ երիտասարդներ : Ո՛չ,— հա՛յ երիտասարդութիւն մը, որ ազգութիւն մը ունենայ, քաղաքական իր համոզումին կոչ իր գործը, իր տեղը ունենայ այն հոսանքին մէջ, որ «կը խօսի» իր սրտին ու իր մտքին : Անվերապահ եւ ուղիղ կեցուածք մը, վերջապէս : Եւ ոչ թէ անողնայար հակումներ ... :

Վ. Ի.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՕՐՈՒԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

— oo —

ԻՆՉ ԶԵՒ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՑ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

— oo —

Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը, երէկ առաւօտ, կը յայտարարէր թէ հաստատ կը մնայ իր որոշման վրայ : «Իմանի՛ք» եւ «Փոխիլէր» եւս, երէկ առաւօտ, հրաւէր կը կարդային ընդհանուր գործադուլի : Ու մինչ զանազան խմբակցութեանց ներկայացուցիչները մինչեւ վերջին պահուն կ'աշխատէին համաձայնութեան եզր մը գտնել՝ վերջ դնելու համար գործադուլին, կառավարութիւնը ամէն հաւանականութիւն նախատեսելով ձեռք առաւ անհրաժեշտ միջոցները, որպէսզի աշխատանքը չդադրի այս առաւօտ :

Այս կարգադրութեանց հետեւանքով, կը կարծուի թէ գործադուլը չի կրնար ընդհանուր ըլլալ այս առաւօտ :

Ուրեմն, այսօր, Ձորեքշաբթի, պիտի աշխատին.—

Շոգեկառքերը, որոնք կը գտնուին պինուորական իշխանութեան տրամադրութեան տակ :

Մեթրոները եւ օթօպիւսները, նոյնպէս :

Թղթատարական եւ հեռագրական սպասարկութիւնը, ապահովուած :

Իմֆիաշարժերը, բայց ապահովաբար մեծ թիւով նուազած :

Ջուր, լոյս, կազ, ապահովուած :

Պարենաւորում, ապահովուած : Բոլոր նպարավաճառներու խանութները բաց պիտի ըլլան եւ կաթը պիտի բաշխուի սովորական օրերու ձեւով :

Հիւանդանոցներու սպասարկութիւնը, ապահովուած :

Ճաշարան, սրճարան, բաց պիտի ըլլան :

Դրամատուները, սինեմաները, թատրոնները, մեծ վաճառատուները, բաց պիտի ըլլան :

Թերթերը, լոյս պիտի տեսնեն :

Հանուագին սպասարկութիւն եւ պաշտօնեաներու Չին իշխանութեան տրամադրութեան տակ

— oo —

Վարչապետ Տալատիէ վստահօրէն խորհակելու համար դրած դաշտուլը, հանրապետութեան նախագահին ստորագրել տուաւ հրովարտակ մը, որ զին· իշխանութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ հանրային սպասարկութիւնն ու պաշտօնէութիւնը : Պաշտօնէութիւնը կը պարտաւորուի հնազանդիլ հաւաքական կամ անհատական որ եւ է հրաւէրի, որ կը տրուի՝ գործ դնելու համար իր աշխատանքը :

« Ժուռնալ Օֆիսիէլ» երէկ հրատարակեց նաեւ հրովարտակ մը, որ համաձայն 11 յուլիս 1938 թուակիր օրէնքին՝ կառավարութեան արտօնութիւն կուտայ կազմակերպել ազգը այնպէս ինչպէս պատերազմի ժամանակ :

Այս հրովարտակներուն հրատարակութեան առթիւ, կատղած է մասնաւորաբար «Փոխիլէր», որ կ'ըսէ.— « Աւելի լաւ կ'ըլլար պատերազմական վիճակ յայտարարել» : Ցետոյ Տալատիէի կը ճօնէ Պրիանի փորձը, որով նոյնպէս զին· իշխանութեան ճնշումին տակ խորտակուեցաւ 1910ի գործադուլը :

Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը չուզեր նահանջել

— oo —

Աջակողմեան թերթ մը կը գրէ թէ Կոմունիստ Միջազգայինի ընդհ· քարտուղարը Մոսկուայէն գաղանօրէն Փարիզ եկած է, վարելու համար ընդհ· գործադուլը կամ քաջալերելու համար Աշխատանքի Ընդհ· Դաշնակցութիւնը, որ տեղի չտայ, ականջ չդնէ բարեխօսներու խորհուրդներուն :

Արդարեւ, կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ Աշխատանքի Ընդհ· Դաշնակցութիւնը կը փափաքի դուրս ելլել փակուղիէն այնպիսի ձեւով մը, շնորհիւ միջնորդներու, որ փրկուի կազմակերպութեան վարկը : Ըստ Մոնզիի կուսակցութիւնը կը չարունակէ միջնորդութիւն կատարել : Բարեխօսութեան կանչուեցաւ նաեւ Շօթան : Բայց բոլոր այս կարգի ձեռնարկներուն, կառավարութիւնը պատասխանեց թէ խօսելէ առաջ պայման էր Աշխատանքի Ընդհ· Դաշնակցութիւնը եւ առնէ գործադուլի իր որոշումը : Տալատիէ յայտարարած ըլլալով, որ ինք հաշիւ տալու պարտաւոր է միայն խորհրդարանին առջեւ, Աշխատանքի Ընդհ· Դաշնակցութեան ներկայացուցիչները ուղեցին հասկնալ թէ ե՞րբ նիստի պիտի հրաւիրուի խորհրդարանը : Աջակողմեան տարրերը կ'ըսեն թէ այս հարցումը կը կատարուի, որպէսզի տրուած պատասխանին համաձայն նոր կը կատարուի, որպէսզի տրուած պատասխանին համաձայն նոր դիրք ճշդելով՝ կազմակերպեն իրենց նահանջը : Հաւանաբար խորհրդարանը նիստի հրաւիրուի 6էն մինչեւ 13 Դեկտեմբեր, բայց թէ կարելի՞ է հաշտեցնել երկու ճակատները, դժուար էնախատեսել :

« Լօվռ» կը գրէ թէ Ֆրոսար եւ Տոքթ· Քրիմէյլ, իրենց կարգին եւ իրարմէ անկախ, յանուն իրենց կազմակերպութեան, կը չարունակեն միջնորդի դեր կատարել :

Աշխատանքի Ընդհ· Դաշնակցութիւնը երկու յայտարարութիւն հրատարակեց վերջին պահուն,— Տալատիէի պատասխանելով կը պնդէ թէ քաղաքական հանդամանք չունի գործադուլի որոշումը եւ ոչ ալ արտաքին ազդեցութիւն կը կրէ, Նախկին Պատերազմիկներու Միութեան պատասխանելով չնորհակալութիւն կը յայտնէ իր հաշտարար ձեռնարկներուն համար :

ՌԸՆՈՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԲԱՆՈՒՐՆԵՐՈՒՆ

— oo —

Ռընոյի գործարանին տնօրէնութիւնը, առանձին առանձին նամակ ղրկելով իր 28,000 բանուորներուն, կը հաղորդէ.—

« Դուք գաղրեցնելով ձեր աշխատանքը 24 Նոյեմբերին, ձեր կամքովը խզեցիք պայմանագրութիւնը, որ ձեզ կը կապէր մեր ընկերութեան : Ձեր հաշիւը, փակուած՝ 24 նոյեմբերին, ինչպէս եւ աշխատանքի ձեր վկայագիրը ձեր տրամադրութեան տակ կը մնան յառաջիկայ 30 նոյեմբերէն սկսեալ, ինչպէս պիտի հաղորդուի ձեր բնակավայրին քաղաքապետարանին մէջ փակուած մասնաւոր յայտարարութեամբ մը :

Եթէ դուք կը փափաքիք որ աշխատանք մը տրուի ձեզի մեր ընկերութեան կողմէ, հաճեցէք մեզի ղրկել ստորագրելով ներփակ թղթադրիրը եւ օգտագործելով ներփակ պահարանը, որպէսզի նկատի առնենք՝ եթէ ձեզ վերստին աշխատանքի կոչելու կարելիութիւն ըլլայ : Կը յուսանք որ աշխատանքը վերսկսի հետզհետէ, երբ նորոգուին ու մաքրուին արհեստանոցները» :

Կը կարծուի թէ առաջին անգամ աշխատանքի պիտի կոչուին անոնք որ կը ծառայէին մաքրութեան, ելեկտրականութեան եւ կաթսաներու սպասարկութեան մէջ :

Գերմանիա կ'առաջարկէ ամանակատակել սպառազինումի

— oo —

« Օպզըրվըր»ի դիւանագիտական բաժնի խմբագիրը ,անգլ – եւիրանական վերջին խօսակցութեանց առթիւ, կը գրէ թէ սպառազինումները սահմանափակելու հարցը, որքան ալ անժամանակ թուի, օրակարգի վրայ կը բերուի դարձեալ :

Ձմմպըլէյն եւ լորտ Հալիֆաքս, Ֆրանսական կառավարութեան ներկայացուցիչներուն հետ միասնաբար կատարած խորհրդակցութեան ընթացքին, քննութեան առած են ոչ թէ այն հարցը որ անհրաժեշտ է բազմապատկել սպառազինումները, այլ այն հարցը թէ պէտք է Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ ցամաքային եւ օդային ուժերը հաւասարութեան բերել : Անշուշտ, եթէ անգլիական եւ Ֆրանսական կառավարութիւնները կը խորհէին այդ ուղղութեամբ, դիտէին որ Գերմանիա կը փափաքի հետեւիլ նոր քաղաքականութեան մը՝ դէթ սպառազինումի ասպարէզին մէջ : Արդարեւ, Ֆրանսական եւ անգլիական դիւանագիտական շրջանակներու մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ գերմանական կառավարութիւնը կը խորհի զինուորական ուժերը հաւասարակշռելու ծրագիր մը բերել յառաջիկայ գարնան, այն իմաստով որ Գերմանիոյ ցամաքային եւ օդային ուժերու հաւասարութեան չափ մեծ պետութեանց կողմէ իրենց բարձրացուն կէտ, եւ բոլորը իրենց ուժերը հասցնելէ վերջ այդ կէտին՝ ոչ ոք աշխատի աւելի յառաջանալ : Ուրեմն, Գերմանիա կը յօժարի որ Անգլիա եւ Ֆրանսա իրենց սպառազինումը զարդացնեն եւ բերեն գերմանականին հաւասար, կենալու համար այդ ասպիճանին վրայ բոլորը հաւասար :

Միւս կողմէ, Գերմանիա, իր այս խաղաղասիրութեան ապացոյցին իբրեւ վարձատրութիւն, պիտի խնդրէ որ Անգլիա եւ Ֆրանսա գաղթավայր տան իրեն, հասկցնելով միաժամանակ որ գերմանական այս առաջարկը կուգայ մարաջախտ Կէօրինկի եւ չափաւոր տարրերու կողմէ, ինչ որ կը նշանակէ թէ գերման չափաւոր տարրերու առաջարկը մերժուած պարագային՝ կառավարութիւնը ուժ պիտի տայ ծայրայեղ տարրերուն, որոնք կ'ուզեն մէկդի դնել խաղաղասիրական տրամադրութիւնները եւ չարունակել զինարշաւը :

Այսուհանդերձ խորհողներ կան թէ այս առաջարկը խաղ մըն է Գերմանիոյ կողմէ, որ, այլեւս նպատակ չունենալով աւելցնել իր օդանաւերուն թիւը եւ փափաքելով զարդացնել միայն անոնց թէքնիք եւ որակային արժէքը, զինաթափ այս զաղարին պահուն կ'ուզէ վարձատրութիւն մըն ալ ստանալ,—գաղթավայր, այսինքն նախանիւթ զինարշաւի երկրորդ հանդրուանին համար :

Չեմպրլէյն Հռոմ պիտի երթա՞յ թէ ոչ

— oo —

Լուրը, զոր հաղորդած էինք երէկ, թէ Ձէմպրլէյն մտադիր է ճամբորդութիւն մը եւս կատարելու դէպի Հռոմ, հերքուեցաւ : Եւ սակայն «Տէյլի Մէյլ» կը գրէ թէ լուրը սուտ չէր, վաղահաս էր : Եւ կ'աւելցնէ թէ բանակցութիւններ կը կատարուին ներկայիս, գետին յարդարելու համար յառաջիկայ ճամբորդութեան մը : Հաւանաբար Ձէմպրլէյն, օգտուելով խորհրդարանին տօնական արձակուրդէն, ուրեմն 20 Դեկտեմբերէն մինչեւ 18 Փետրուար, առիթ գտնէ այցելելու Հռոմ : Այս ճամբորդութեան նպատակը պիտի ըլլայ քննել անգլ-իտալական չահերու յարաբերութիւնը Մերկերկրականի մէջ, ինչպէս նաեւ ընդհանուր կացութիւնը Եւրոպայի մէջ :

Մուսոլինիի հետ տեսակցութեան ընթացքին, Ձէմպրլէյն անշուշտ պիտի աշխատի ոչ միայն նպաստել իտալ-Ֆրանսական յարաբերութեանց զարդացման, այլեւ կազմել ընդհանուր համաձայնութեան ծրագիր մը, անոր չուրջ հաշտեցնելով արեւմտեան չորս մեծ պետութեանց քաղաքական եւ անտեսական չահերը :

Պէտք է խոստովանիլ որ, կ'ըսէ նոյն թերթը, այս ծրագրին յաջողութիւնը կախում ունի Սպանիոյ կացութենէն եւ բրիտանական հանրային կարծիքէն, որու զգայնութիւնը ճշդելու համար միայն հրապարակ նետուեցաւ Ձէմպրլէյնի ճամբորդութեան լուրը, երբ դեռ նոյնիսկ հրաւէր չէ կատարուած Իտալիոյ կողմէ : Կը նշանակէ թէ Ձէմպրլէյն, իր ճամբորդութեան այդ ծրագիրը պիտի հետապնդէ այն ատեն, երբ լաւ ընդունելութիւն ցոյց տայ բրի–

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՊԱԶՅԱՆ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ» ՊԵՏՀՐԱՏԻ
ԵՐԵՎԱՆ — 1928

21 — 33 տպ. մամուլ։ Պատվեր 2189։ Ք 00766։ Տպաքանակ 5000։

Օտարատիպարանի տպագրություն։ Ներկայացվել է արտադրության 1928 թ. հունվարի 21-ին։ Ստորագրվել է տպագրության 1928 թ. փետրվարի 2-ին։ Թուղթ 70×108 1/16։ Տպագրական մամուլ 2։ Հրատարակչական մամուլ 1,5։ Տպագրական նշան 36 Ե.)։ Գլխագրական տառատեսակ։ Տպագրությունը՝ օֆսեթային եղանակով։ Գրքի չափը 84×108 1/32։ Գրքի քաշը 1 մամուլ 1,5 կգ։ Տպագրական թերթերի քանակը 1,5։ Հրատարակչական մամուլների քանակը 1,5։ Տպագրական նշանների քանակը 36։ Գրքի ծավալ

Ամենատարածված հիվանդությունները և նրանց բուժումը

ԺԱՄՍԱԲԱՆ

Ե. Ց. Ն. Ի. ՆՈՒՐԵՍ. ԲԺՇ. Կ. ՀՈՒՐՏՅԱՆ

Տպագրված է հայերեն թարգմանությամբ Ուրմարյան գերմանական հիվանդանոցում

Ե. Ց. Ն. Ի. ՆՈՒՐԵՍ. ԲԺՇ. Կ. ՀՈՒՐՏՅԱՆ

ԱՄԵՆԱՏԱՐԱԾՎԱԾ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԲՈՒԺՈՒՄԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ե. Ց. ՆԱԶԱՐՈՎԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ — 1930

Տպագրված է Ուրմարյան գերմանական հիվանդանոցում

Ե. Ց. Ն. Ի. ՆՈՒՐԵՍ. ԲԺՇ. Կ. ՀՈՒՐՏՅԱՆ

ԱՄԵՆԱՏԱՐԱԾՎԱԾ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԲՈՒԺՈՒՄԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ե. Ց. ՆԱԶԱՐՈՎԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ — 1930

Տպագրված է Ուրմարյան գերմանական հիվանդանոցում

Ե. Ց. Ն. Ի. ՆՈՒՐԵՍ. ԲԺՇ. Կ. ՀՈՒՐՏՅԱՆ

ԱՄԵՆԱՏԱՐԱԾՎԱԾ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԲՈՒԺՈՒՄԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ե. Ց. ՆԱԶԱՐՈՎԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ — 1930

տանական հանրային կարծիքը, որ վերջերս նորէն վրդովուեցաւ, Սպանիոյ մէջ Իտալիոյ ցոյց տուած չհամոզեցուցիչ հետեւանքով։

«Մաթէն»ի թղթակիցը կը հեռագրէ Լոնտոնէն.—

Վերջին պահուն հաղորդուեցաւ թէ Զէմպըլէյն եւ Հալիֆաքս, իրենց տիկիններուն հետ, ճամբայ պիտի ելլեն Լոնտոնէն 9 Յունուարին եւ Հռոմի մէջ պիտի մնան երեք օր։

Միւնիխի մէջ Մուսոլինի Հռոմ հրաւիրած ըլլալով Զէմպըլէյնը, այս վերջինը ուզեց օգտուիլ Ծնունդի արձակուրդէն։ Մուսոլինի համաձայնութիւն յայտնեց թուականին մասին եւ այժմ ոչ մէկ արգելք կայ որ տեղի չունենայ Զէմպըլէյնի այցելութիւնը։ Հռոմի թերթերը կը գրեն թէ անգլիացի վարչապետին այցելութիւնը պիտի նպաստէ Եւրոպայի խաղաղութեան։

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

Զէմպրլէյնն բրիտանական խորհրդարանին մէջ յայտարարեց թէ Անգլիա նոր յանձնառութիւններ չստորագրեց Փարիզի խօսակցութիւններուն ընթացքին, ոչ ալ ցամաքային բանակ պիտի ղրկի Ֆրանսա։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ եւ անգլիական սպայակոյտներու խորհրդակցութիւնը, որ տեղի կ'ունենար պարբերաբար, որոշուեցաւ կատարել այսուհետեւ աւելի յաճախ, նկատի առնելով որ զինուորական ուժերու հաւասարակշռութիւնը փոփոխութիւններ կրեց վերջերս կեդր. Եւրոպայի մէջ։

Հիթլէր եւ Մուսոլինի, կը գրէ «Իօվռ», Անգլիոյ պիտի առաջարկեն իրենց օժանդակութիւնը խաղաղեցնելու համար Պաղեստինը։

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ուղղեալ յայտարարութեամբ մը, Սէն-Ռազլի նահանգապետութիւնը կ'ազդարարէ թէ ցոյցերու մասնակցող ամէն օտարական անմիջապէս սահման պիտի առաջնորդուի։

ՄՈՍԿՈՒԱՑին կը հեռագրեն թէ խորհրդային զրոյներու եւ ճարտարապետներու Միութեանց կողմէ մէթինկ մը գումարուեցաւ Պետ. Երաժշտանոցին մէջ, բողոքելու համար հակահրէական հալածանքներուն դէմ, որոնք տեղի կ'ունենան Գերմանիոյ մէջ։

ԷՆԿԻՒՐԻՆ կը հաղորդեն թէ ծանր հիւանդ է Աթաթիւրքի որդեգիր աղջիկը, որ իրրեւ օդանաւորդուհի մասնակցած էր քրտական ապստամբութեան զսպումին։ Ոմանք կ'ըսեն թէ օդանաւորդուհին, Աթաթիւրքի մահէն չատ զգածուած, խոր մելամաղձութեան մէջ թաղուած է։ Ըստ «Տէյլի Էքսփրէսի», իր սուգին ու վիշտին աղբեցութեան տակ, թռիչքի մը պահուն ինկած եւ ծանրապէս վիրաւորուած է։ Վիրաբոյժները անդամատած են սրունքը։

Բժշկական դասախօսութիւն եւ թէյասեղան

Ս. Հ. ԿԱՊՈՑ ԽԱԶԻ ԱՆԿԵՆի ՄԱՍՆԱՃԻՒղին ԿՈՂՄԷ

4 Դեկտեմբեր, կիրակի ժամը 3.50ին

Անկենի լճին դէմ, Cascade du Lac-ի սրահը։

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. Ե. ԳԻՒԼՃՆԴՃՆԵԱՆ

ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ՓՐՈՖ. ՂԱԶԱՐՃՆԵԱՆ

Նիւթ՝ «Համքի հիւանդութիւնները»։

Մուտք 6 ֆր.։

կառ. ցիւ Նոռէն ղոգեկառք Անկենի համար ժամը 3ին, 3.30ին։

ՑՈՒՇԱՏԻՏՈՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Բ. Ը Միութեան Հայ երիտ. ընկերակցութեան հրապարակային դասախօսութիւնը 2 Դեկտ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Բարեգործականի տան մէջ, 27 Ռիւ Բրթի Եէն ժան կը խօսի՝ Պ. ԿԱՐՕ ՈՒՇԱԳԼԵԱՆ. Նիւթ՝ «Հայ երիտասարդութիւնը եւ քաղաքացիական կրթութիւնը»։ կրնան խօսք առնել ներկաները։ Դասախօսութենէն վերջ ընկերական խրախճանք։

ԿԱՐ ՓՆՏՈՒԻՒԻ

— Տիկին Հայկանուշ Ղազարեան կը փնտռէ իր մեծ մօր եղբօրորդիները՝ (Պիթլիսի Տապըրկրու թաղէն) Սիմոն, Յոսով եւ Արմէն Վարդանեան։ կը կարծուի թէ կը գտնուին Ֆրէզնօ (Քալիֆորնիա)։ Իրենց հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ Հայկանոյշ Ղազարեանի, 1 bis Villa Des Montes, Clamart (Seine), France։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ջերմ շնորհակալութիւններ կը յայտնեմ ընկերներու, հայրենակից-ներու եւ ծանօթներու որոնք արագ ապաքինում մաղթեցին մեզի պատահած սունկի թունաւորման առթիւ։ Մասնաւոր շնորհակալութիւններ Պ. վահան Հովհաննէսի, որ մեզ ինքնաշարժով փոխադրեց Լիոնի մանուկէտ բժիշկին եւ վերադարձուց։ Բժիշկի յանձնարարութեամբ եկած եմ նիմ, կապուրուելու համար։

Նէրսէս Խաչիկեան

Նիմ

“ՎԷՄ”

Քանի մը օրէն լոյս կը տեսնէ ՎԷՄի *իգ* թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ՝ «Մտածումները ազգային միութեան եւ կազմակերպութեան մասին»։ ԳՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ՝ «Վանի երկրորդ կռիւները եւ վերջին իշխանութիւնը։ Ռ. ԲԵՐԲԵՐԵԱՆ՝ «Պատրանքների չրջանէջ» (Դ)։ Տ. ԴԷՈՑԵԱՆՑ՝ «Հետախոյզի մը յուշերը»։ Ս. Օ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ՝ «Հայոց հարցը իննսունական թուականներուն»։ ՍԱՐՈԽԱՆ՝ «Ցուվ. Թումանեանի յիշատակին»։ ՅՈՎՍ. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ՝ «Յովնան Դաւթեան»։ Ինչպէ՞ս խորհրդայնացան Ադրբէջանն ու Վրաստանը։ ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹ։ ԴՐԱԽՕՍԱԿԱՆ։ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Գ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ՝ «Պրազիլահայ գաղութը»։

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ.— Ֆրանսա եւ Սուրիա տարեկան 60 ֆրանք. Ամերիկա, Բրիտ. կայսրութիւն եւ Եգիպտոս 4 տոլար, մնացեալ երկիրները՝ 3 տոլար։

Հասցէ՝ S. Vratzian, 13, Rue des Platanes, Plessis - Robinson (S.).

Բաժանորդներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները։

Հ. Ռ. Դ.

Գումարտ

Լիոնի «Վարանդեան» շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը ցրաւիրէ Լիոնի բոլոր ընկերները 2 Դեկտ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Զարդարեան» գրադարանը։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿՐ ՏՕՆՈՒԻ

— oo —

ՊԱՆԵԼԷՕ-ՔԱՇՃՆԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՊԱՆԵԼԷՕ-ՔԱՇՃԱՆԻ «ԱՐՇԻՒ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

4 Դեկ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

173 Route d'Orleans, Caehan

ԿԸ Ն'ԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Լ. ՁՈՐՄԻՍԻՃՃՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Վ. ԻՇԽԱՃՆԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ԿՆԵԱԶԵԱՆ եւ Տիկ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ (երգ.), Թատիտ ԳԱՐԵԳԻՆ. Պ. ՄՈՋ ՔԱՆԵԱՆ (ջութակ) ընկերակցութեամբ Օր. ԱՇԽԷՆ ՉՐՈՒԱՆԴԵԱՆի (դաշնակ), ՋՕՀՐԱՊ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ (արտասանութիւն)։

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Բոլոր տ'Օրլէանէն առնել օթոպիւս 88 եւ իջնել սիթէ Ժառտէն կամ մէթրօ պանեէօ։

ՀԱՅ ՈՒԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԱՅՆԹԱՊԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

ՆԱԽՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅ ԿԱՄ. ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

10 Դեկտ. 1938, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30էն մինչեւ առաւօտ

Salle des Ingenieurs civils, 19 Rue Blanche

Metro Blanche կամ Trinité

Հովանաւորութեամբ Զօրավար Պրէմօնի եւ նախագահութեամբ Փ. Ֆուրնիէի (*Նախագահ Ֆրանս. ռազմիկներու լիկին*)։

Ներկայ կ'ըլլան, ու խօսք պիտի առնեն նաեւ Զօրավար Անտրէա (Այնթափի ազատարարը), Փօլ տիւ Վէռու (Միջերկրականեան կոմիտէին եւ հեղինակ «Կիլիկիոյ խաչելութեան»)։ Ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարձրաստիճան զինուորականներ։

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի Սիփան-Կոմիտաս երգչախումբը։ Հայկ. գեղջկական պարեր, ընկերակցութեամբ թառի եւ սրինդի։

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ կովկասեան պարեր։

Ձոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ Մուտք 8 ֆրանք

Ներկայացում—պարահանդէս

Փորք տ'Իթալիի եւ շրջանի Հայ Կ. խաչի մասնաճիւղին կողմէ

18 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր։ 13 բիւ Փիէռ Փիւրի, Քրէմլիի Պիսէթր, մէթրօ Փորք Իթալի։

Կը ներկայացուի՝ ԾԱՌԱՑ ԹՈՐՈՍ» (զաւեշտ մէկ արար), Հ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի սաներուն կողմէ։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, խմբերգ, մեներգ եւ արտասանութիւն՝ սան-սանուհիներու կողմէ։

Ժամը ճիշդ 6ին կը սկսին եւրոպական պարերը, ղեկավարութեամբ Քարիօ Քանթի նուագախումբին, եւ կը տեւեն մինչեւ ժամը 11·30։ Առատ եւ աժան պիւֆէ։

Մուտք՝ 5 ֆր., փոքրերու՝ 3 ֆրանք։

Դասախօսութիւն—թէյասեղան

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի։ 3 Դեկտ. չաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին, Բարեգործականի սրահին մէջ, 8 բիւ Պօսիւէ։

Կը խօսի՝ Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Նիւթ՝ Կնոջ դերը հանրային կեանքին մէջ

Հիւրասիրութիւն՝ թէյ եւ խմորեղէն Մուտք 4 ֆր.

Հայ Մշակութային Միութիւն

Գրական դասախօսութիւններ

Նուիրուած Հայ Գրական դէմքերու ուսումնասիրութեան։

Այս չահեկան հաւաքոյթներուն չարքը կը սկսի 1 դեկտեմբեր, հինգշաբթի իրիկուն ժամը ճիշդ 9ին, Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը Լ'Էֆլիփս, Մարսէյլ։

Առաջին դասախօսութիւն.—

կը խօսի Պ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Նիւթ՝ « Մեր գրական ժառանգութիւնը (1880 - 1922)։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յաւաջիկայ դասախօսութիւնը 1 Դեկտ., Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը, 8 Ռիւ Պօսիւէ, Փարիզ՝ կը դասախօսէ Պ. ՄՆՆԻԿ ՌԷՊԷՒՍ ՊԵՐՊԷՐԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Հայ Ազգը»։

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎԱՃԸ

Ճաշարան ՖԼՈՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

Ա. ՋԱՐՊԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՒԾԱԾ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՒԾԱԾ

14 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՐ)

Tél. Tradaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Առաւօտները ժամադրութեամբ։

ՏՈՔԹ. ՔԻԽԹԻԽԵԱՆ

63 Rue Damremont, metro Lamarck, Paris (18), Tél. Montmartre 71-94

Կնոջական, միզասեռային եւ ընդհանուր հիւանդութիւններ։

Անդրմանիշակագոյն ճառագայթներ եւ էլեկտրաբուժութիւն։

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը ժամը 2—5, եւ ժամադրութեամբ։

ԱՇՔԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱԿՆՈՑԻ ՀԱՄԱՐ ԳԻՄԵՑԷՔ

Notre-Dame de Lorette մէթրոյին մօտիկ,

8 Rue Notre-Dame de Lorette-ի ամենացավատճառի խնամութիւն։

Աչքի ձրի քննութիւն հայ եւ ֆրանսացի մասնագէտներու կողմէ։

Շաբաթ օրերը հաշրենակիցներու համար ԿԱՐԵՒՈՐ ՉԵՂՉ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հանըմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փորթ տը Սէն Քլու, ելքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն։ Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատի, առնելիքի եւ գործի համար։

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն։ Թէլէֆօն, Ժասմէն 52–69։

Բացուած է ՐԱՖՖԻ ճաշարանի աշնանային նուագի չրջանը

Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյ ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր հայ ընտիր նուագածուներ։

ՌԱՖՖԻ ճաշարանը յայտնի է բոլորին հայկական եւ եւրոպական իր հարուստ ճաշացուցակով եւ իր հանրածանօթ կովկասեան չայլիկով։

Տէր եւ տնօրէն Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue de Maubeuge, Paris 9e, Metro: Cadet, Le Peletier et N. D. de Lorette.

Ճաշարան “ԲԵՐԱ”

ՏՆՕՐԷՆ ԵՐՋԱՆԻԿ ՊԱԼԼՅԱՆ

9 Rue Provence, Paris 9e. (Առաջին յարկ)

Մէթրօ Le Peleti er

Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ՝ պատրաստուած անարատ իւղով։

Օգտակար տիրեւն

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԳԻՆՈՎ ԾԱՒՈՒ է սոխպղպեղային մեկնումի պատճառով, բանուկ թաղամասի մէջ, սոփրիչի խանութ մը։ Արդիական կահաւորում, ութը հատ ամերիկեան թիկնաթոռներ, բնակարան՝ երկու փիէս, խոհանոց, փողոցի վրայ։ Տարեկան վարձք՝ 3500 ֆրանք, պայմ 7 տարի։ Գործը զարգացման մէջ օր ըստ օրէ։ Լաւագոյն պատեհութիւն։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 47 Rue Castagnary Փարիզ (15)։

ՐԱԿԻԸ ՏԻՒԶ

Ջուտ խաւգոռէ քաղուած եւ անիսոնով պատրաստուած հայկական օղին (*Ռաքը Տիւզ*) չգուշաբերէ ոչ մէկ վնասակար նիւթ։ Ձեր սեղանը կ'ալլէ եւ գինիները ջուր կը խմցնէ եւ կը վնասէ ձեր առողջութեան։ Խմեցէք միայն *Ռաքը Տիւզ* որուն սնունդարար, կաղնուփիչ եւ ախորժագրգիռ յատկութիւնները ճանաչուած է։

Dalakupeian 8 Rue Suffren Dépôt: 7 Rue de la Paix, Marseille. Tél. Dragon 70—80.

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damrémont, PARIS (13) A. DER (ACOPIAN)

PHÉNIX

ouzo distillé

Agent Général : Mr Albert Bacri . 19, rue Turbigo PARIS 2e Tel : Cent. 83-17.

ՌԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

AGENCES: ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

LYON: M. Francis COTTON, 68 Avenue Galline; à Villeurbanne, près Lyon. Téléph. Lalande 64-10.
ԼԻՈՆ

MARSEILLE, M. SIMONDI, 17 Allées des Primevères, à Marseille.
ՄԱՐՍԷՅԼ